

Incapit expō dñi harmonis
in libru apocalypsis. Liber
primus.

Legimus in canasta
ta historia. beati
iohane a domi
ciano ipysimo
cafa. in parthmos
isula relegatu.
erilio deportatu. metallo dapna
tu. ob insupabile ewagelij pdi
cacione. ut ibi forsitan segeta
marmoru uel terra foderet. aut
hys similibz pceptis deseruaret
mynalibz. sicut legitur factu i
passio. ptozu martiru. Vbi
ptomagis putabat vnicu custo
dia hitana. tantomagis metas
huanitatis tuiscondens. meruit
vidz celestia. Et qui certa nega
bat. quiaa terraru extede. secre
ta sut concessa. penetrare celestia.
Et ptomagis destitutu e huano
solatio. tanto ei affuit diuini
Ibz meruit videre hat pphetia
de statu pntis et futie etie. que
me reliquos noui testameti libz
pheaa noiat. sicut i coseqabz
diant. beati qui legit uerba pphe
cie huius. Sed tanta distacia e me
hanc pphetia. et ea que reuelata
e an aduerti dñi. qra distancia
e me feruū et dñi. inter lege
et ewageliu. me deū et hoim.
q illi cernebat. qd aloge ventu
ru. hoc iste ia ex pre maxma
factu. et i pnti faciedu ostendit.
Pa sicut beatus iohanes baptista
idarco maior habet omibz pphe
tis. q que illi pdixerit. iste digni
to demonstrauit. ita et her pphe
aa maior e oibz. q ea q antiqua
pheaa reuelada pdixit. her reue
lata ostendit. In hac at reuela
aoe nichil historiā e accipiedu.
qd ipa uerba si subtilit ispiant.

doce plantur. Neq e hoc fieri p
ut pauca e multas dicam. qd vide
rit ueaat equos i uisioe. quoru
astensores haberet locum igne
ab et iaattinas. et silphureas.
Tria naq genera uisionu. pres
nti intelligenda dnter. Prmu
salicet corpale. sicut videmz per
oculos corpais celu et terra. sole
et luna. ceteraqz huiusmodi. Secudu
spiritale. qd fit i extasi. id e m
gressu mens. siue uigilantibz siue
dormientibz uiris. quando no res
corpales. sed similitudines reru cor
paliu utueres. futua ibi psagut
mysteria. Qd genz uisionis. coe
e iustis et reprobis. sicut nabucho
donosor iudit lapide pnsu de mon
te sme maibz. et sicut pharno sep
te boues cassos. septeqz spicas ple
nas et cetera. Sed uterqz qd uiderit
no intellexit. nisi et illi damel. et
isti ioseph mysteriu uisionis reuelas
set. Nec miru si reprobi i hys obsu
ritatibz solutioe indigeat. cu ena
damel no intelliges quid significat
ret. quor uenti qui pugnabat in
mari magno. accessit ad unu de
astantibz. et qfuit ab eo de hys oi
bz. Tertiu genz e intellectuale. qd
non fit p corpales res. neq per
similitudines. sed ipa ueritas in
merte manifestatur uidetibz. qd ppe
elozu e. Tali mo locuti sut pphe
te. q ea q dicebat. iudebat et in
telligebat. Vnde et videtes appel
labat. iuxta qd libru regu historia
manifestat dicens. q em ppheta di
atur hodie. oli appellabatur. uideb.
Vnde phea que ab ipis pphens
uidebatur. uisiones dicuntur. unde
e uisio ysaye. iusio amos et cetero
ru. Et qz ista intellectualis e. idarco
utiqz subtilior al is habetur. Hor
genere uisionis locutu e iohanes.
diuitus sibi du in merte tanta ope

Tria gra uisionu

1

2

3

sa sunt sacramenta. Facta est autem
hec ipsa reuelatio per angelum.
Sed ipse angelus figuram christi tenuit.
qui loquebatur per illum: sicut et
ille qui olim moysi loquebatur.
Unde idem moyses aliquando dicit
deum ad se locutum fuisse: aliqui
uero per angelum. **C** Apocalypsis
ihesu christi. Plurimum est sensus.
si dixisset adiuncto uerbo: hec est
apocalypsis. Sed hunc modum locu-
tionis. qui cum diminutione uerbi
fit: frequenter inuenimus in diuinis
scripturis. Unde nec salomon
ait. hec sunt parole salomonis. aut
hec sunt uerba etiam ista: sed tantum
parole salomonis. et uerba etiam
ista regis iherosolymorum. Sic etiam
psalmus dicit. visio psalme. absque ullo am-
pliatu uerbi: sic et reliqui. Ca-
luciat loquentes: subaudiuntur ne-
cessitas tales sententias docuerunt.
Verbi gratia. Cum legimus apocalyp-
sis ihesu christi: subaudiendum est. hec
est. Est autem apocalypsis grecus ser-
mo: et latine dicitur reuelatio siue
manifestatio: eo quod in ea statim pre-
sentis et future etiam beato iohanni
et in illo etiam sit manifestatus.
C Quam dedit illi deus palam
facere seruis suis. Et hoc apertius
est: si dixisset quia. Sed et hic
modus locutionis sepe fit in scrip-
turis. Unde est. Bonum certamine
certaui: pro eo quod est bono certami-
ne certaui. Hec autem reuelatio ip-
sius est domini ihesu christi: quam a deo ac-
cepit: ut sua reuelatione manifes-
ta faciat seruis suis: que oportet
fieri cito. Sed in hinc uerbis ultra
quod eius natura designatur: diuina

saluet per hoc quod ipse cum pre-
et spiritu sancto cuncta reuelat mysteria
a: humana autem. in hoc quod non solum
a pre- et spiritu sancto. sed etiam a seipso
accepit: ut sua reuelatione man-
festaret seruis suis quod oportet
fieri cito. Deus est in hoc locoto-
ta trinitas intelligitur: et a quod acce-
pit ipse homo assumptus a uerbo dei.
ut ista mysteria suis reuelaret
seruis: ubi etiam ipsa forma serui
domini predicatur seruis. Seruis su-
is ea manifestauit. id est precepta
sua sequentibus: quibus dicit.
Cum feceritis omnia que precepero uobis:
diate serui utiles sumus. Non
est seruis moysen legis id est in
deus. non mundane sapientie phi-
losophis dedimus: sed gratie diuine
subiectis: reuelatio celestis ape-
ritur. Hinc dominus in euangelio
dicit. Confiteor tibi pater domine:
quod abscondisti hec a sapientibus
et prudentibus: et reuelasti ea pu-
uulis. **C** Que oportet fieri
cito. In hinc uerbis duo comprehen-
ditur: ut ea scilicet que finienda
sunt. cito accipiant terminum: et
et ea que iherosolyma sunt cito su-
mat mutentur. Ista tamen nequaquam
sunt accepta sunt. Unde nec
metueda sunt tormeta que transierunt:
sed ea metueda que iterum presene-
rant. Nec gaudia fugitiua sunt
appetenda: sed iugis statu permanen-
ticia. Cito: id est in presentis tempo-
re. Omne est tempus presentis uite
comparatum et imitatum: quod omni hore
possimus esse momentum. Unde
et idem iohannes in epistola sua dicit
de hoc longissimo tempore.

Apocal. i. reuelatio
tr.

filii: nouissima hora est.
Reuelat ergo xp̄us ioh̄am id
ē eāe sue. et ea q̄ ato tr̄seūt
et ea q̄ ato adueniūt. ut dū se
tempalit̄ termit affligi uel p̄
periri. cogitet breuitatē istius
tempois. et q̄ uelocit̄ tr̄seūt
gaudia et t̄bulacōnes cū t̄po
re. et q̄ uelocit̄ q̄p̄mquet ea
de sine fine mansura. ac per
hoc nequa q̄ malozū p̄sp̄ctantibz
uideat. sed potius ī suis adu
sitatibz gaudeat. **C** Et signi
ficauit. **H**oc loco significauit
nō ab ostensione. sed a signo
positū intelligē debemz. et
hoc eē dictū significauit. qd̄ ē
sigillauit. Signū ē dicit̄ sigil
lū. Quo in loco questio orit̄.
quāe hoc dicitur. cū in scriptis
inueniamz dictū ioh̄am ab age
lo. ne signaueris illa lib̄ huius.
Sed sciendū ē. qz sacra scriptura
in p̄s signo claudit̄. fidelibus
aperitur. Nō ē p̄p̄t̄ fideles ser
uos. sed p̄p̄t̄ fides et lat̄nes di
uine sub signaculo claudunt̄.
Sed dicens ergo significauit.
et ī fidelibz claudit̄. et fidelibz
spirituali exercitio docuit̄ ap̄iri.
Vnde et dameli dicit̄. **V**ade.
qz clausi sūt. signatqz sermo
nes. usqz ad t̄pus p̄f̄m̄tū.
C Mittēs p̄ angelū suū. ser
uo suo ioh̄am. **I**ste angelus. si
gna xp̄i apparuit b̄to ioh̄am.
Quia cū cū p̄re et sp̄s sc̄o filio
vnḡ ē deq̄ oia reuelat̄. utiqz et
angelū illū repleuit. atqz ī illiqz
corde habitās. p̄ eū locut̄ ē ioh̄am.
Ip̄e at̄ ioh̄anes figurū

et̄ne tenet. sicut ī sequētibz uide
bimz. **C**ui xp̄us sicut dictū ē nō
in sua natūa. sed per angelū appa
ruit. sicut olim fecit p̄ribz. **E**t
pleto ē m̄stelo q̄p̄t̄ qd̄ uenerat.
usqz ē etiā ab hoibz q̄ diu oportu
it. donec q̄dragesimo die ascen
dit ī celū. nō demceps p̄ eam
substāciā quā sup̄sit a nobis ap
pare voluit. **V**nde nō corpalem
eig p̄nciā debemz require. sed po
tius crede eū eē ubiqz ī diuina ma
iestate. **T**otus itaqz filio dei per
diuinitatē eāt in angelo. totz cum
p̄re et sp̄s sc̄o consistebat ī celo.
Qd nulli alij posse tribuit̄. in
si illi icorporee et simplici natūe.
q̄ tota ī celis reputat̄. tota ī terris.
tota sine loco ī loco. tota sine p̄te
ī partibz. **Q**d ē at̄ mirū si post
eig icarnacōne. angelus apparens
similis filio hois dicitur. sicut ī
consequētibz inuenimz. cū etiā
angelus qui multo an̄ eiqz aduenit.
f̄ris p̄ribz apparuerit. vni vocā
tur. **Q**uo ī loco dicit̄ beatus aut
bertus abrosius. **C**redi etiā p̄t̄ b̄to
paulo ap̄lo d̄m̄i post suā ascen
sionē nō in sua natūa apparuisse.
sed potius p̄ angelū. tantū in
ea forma ī qua recognoscit̄ ab ho
mibz solet. **Q**d h̄m̄c etiā p̄b̄at̄
p̄t̄. qz si beatus paulus nup̄ conuer
sus in sua eū substāciā uidisset.
consequēs eēt. ut p̄ oibz dilect̄o dis
cipulo sibiqz ab adolestēcia dicit̄o.
nō per angelū. sed p̄ semetip̄m
appareret. **Q**d dicit̄ mittēs per
angelū suū seruo suo ioh̄am. mo
rem sc̄ozū p̄m̄ tenet. qui ī suis
dictis. sic de se quasi de alio locū
tur. **V**nde ē. **V**ir erat ī terra

Nō sic d̄s autbert̄ abrosi
sic etiā auḡ. axceli. et
Jes̄. aisebuc

hys noie iob: et cetera usq; recedens a malo. Et erat moyses vir mitissim; sup oēs. qui morabantur in terra. Et idē iohānes sepe in euāgelio suo. Hic ē discipulus ille. que diligebat ihū. Qui testimoniu phibuit uerbo dei; et testimoniu ihū xpō. Verhibuit testimoniu uerbo dei iohānes; cum dixit. In principio erat uerbu; et oīa per ipm facta sūt; et erat lux uēa que illuāt oēm hoīem et cetera; que in eodē loco. de diuinitate uerbi sequūt. Verhibuit testimoniu ihū xpō cū dixit; et uerbu caro factum ē; et habitauit in nobis. Non tamē diuinitas psonā cū ista diuinitas; sed utraq; ostendim; naturā. Quod uē ait. in hys quecūq; uidit; subintellegendū ē quicūq; de incarnato deī uerbo. siue in diuinitate. siue in huānitate cognouit. Aliud uē uidit oculis corporeis; atq; aliud oculis mētis. Oculis mētis uidit diuinitatē; oculis corporeis huānitatē. Vidit enī an oīa secula a p̄re genitū; cū p̄re oīa fecisse. Vidit in fine tēporū natū ex m̄re p̄ nrā salute. deinde passū; a iusto hoīe sepultū; a mortuis resuscitatū; atq; in dextera p̄ris subleuatū. demde ad iudiciū uenturū. Vidit itaq; her oīa; et testimoniu phibuit; et scim; q; uerū ē testimoniu ei; Sed qd fecit iohānes; hoc enā facit cotidie ecclia. cuius mēbrū ille fuit; et in cuius figura hanc apocalipsim uidit; a cuius ore testimoniu illiq; nō recēdit.

dit. q; in deq; mēt; doctrinis illius insistit. **C** Beatus q; legit et qui audiuit uerba p̄phetia eius; et seruat ea. que in ea scripta sūt. Temp; ei; p̄pe ē. In hys uerbis duozū per ordines cōprehēditur doctorū; uide licet q; legit et alij exponūt; et auditorū q; audiuit et retinet; et ope p̄ficiūt ea q; in ea scripta sūt. Licet enī hic liber multa habeat in se p̄funda mysteria; tamē multa sūt ibi. q; enā ad litterā custodita. maxime ad utilitatē et salutē p̄stant suis obseruatorib;. Seruat at; ea q; in ea scripta sūt. qui fide xpi et ecclie nō uolūt; qui cauēt phibita. et implent iussa; metuūt m̄nata supplicia. amat p̄missa celestia. Hinc at; liquido colligitur; quē sit auctoritas. quē q; excellēt; cū inter oēs libros noui testamēti. hic solūmō p̄phetia noīatur; quā qui obseruaueūt; beatus ē phibetur. Ad qd et subiūgit. **C** Tempus ei; p̄pe ē; iudicij saluet; quādo redditur; ē omniq; iuxta opera sua. Ac si dicat. Felix qui fida sacramētis iuit; et que in hys uerbentur. custodit; et q; phibent; nō p̄sumit; q; et obseruacōnis temp; nō longas moras inectit. et retribucōnis dies quodā mō in ianiis cōsistit. **C** Iohānes septem ecclies q; sūt in asia. Aste due sūt; maior saluet et minor. Que minor i sorte uenit b̄s iohānes in q; sūt septē

ciuitates metropolitane & q̄
tū caput ē ephesus. Sed cū
maior minor uigetur: pe
ne medietate mūdi occupat.
Huic tamē regiōi deus oī
potens. per suā mīam p̄po
suit p̄dicatore b̄m iohāne:
et ideo ille sp̄alit̄ eccl̄es̄is a
sue. suā dirigit p̄ph̄cia. Ve
rū qd̄ loquitur septē eccl̄es̄is
asp̄e: utiq; oī eadē dicit. Que
cū vna sit. septenaio nume
ro cōprehēditur: quo sepe so
let uniuersitas designari. In
ta illud. Septies in die laudē
dixi tibi: uel p̄t̄ innumera do
na q̄ papit a sp̄u s̄c̄o. Qui
cū sit vng sp̄us replens orbē
terrarū. id ē uniuersam eccl̄iam:
dicit eadē septiformis a p̄ph̄a
sup̄ d̄m̄ requieuisse p̄pter sep
tē id ē multiplicia sua dona q̄
p̄stat fidelib; . Vna ē utiq; ec
clesia: sicut vng ē sp̄us. Vn
de et catholica grece dicit id ē
uniuersalis: sed septiformis sp̄i
ritus munē ē repleta. Vnde
et i zacharia legim; . cādelabū
totū autē habes sup̄ se septē
ifusoria et septē lucernas.
Quā eadē septiformē eccl̄iam
p̄p̄o cōiūq; ysayas cōmēorat
dices. Apphēdet septē mulie
res uirū vnu i die illa dices:
panē nr̄m comedem; et cetera.
Vir iste vng ē sp̄us: quē sep
tiformis eccl̄ia cōpletur dices.
Panē nr̄m comedem; . corpa
saluet tuū nobis a deo datū
māducabim; . uesti mēt̄s vir

4
tutū ornabimur: tantūmō in
uocatur nomē tuū sup̄ nos. au
fer opprobriū nr̄m: ut sis uir nr̄.
ne t̄p̄p̄endo dicat nobis iudei:
qd̄ nō habeam; uirū. Vnde et
salomō dicit: q̄ sapia exiit
sibi colūpnas septē. Colūpnas
septē exiit et domū fecit: q̄
ab amoē p̄ntis s̄c̄i. duā corda
genliū. septiformi sp̄u r̄pleta
sepauit: atq; ad fortitudinē celest̄
tis edificij erexit. Recte eadē hoc
numēo septenaio. q̄ cōstat ex tri
bu; et quor; . eccl̄ia cōprehēdit: q̄
in quor; mūdi p̄tes diffusa. in
cōiussa mētē et fide obseruat
s̄c̄e trinitatis fide. Cui; numēi
mysteriū eadē vng hō in se cōti
net: q̄ utiq; mēbrū ē hui; eccl̄ie.
dū ex quor; cōstat humoib; . q̄
tuor; pollet uirtutib; : et diligit
deū ex toto corde suo. et ex tota
aīa sua. et ex tota uolūtare sua.
Nā trib; spiritalit̄: et quor;
corpali; uiget. In dilcōne ei
dei: trib; qualitatib; spiritalit̄ ex
atatur. Ip̄e uēo corpali; ex ma
teria calida et frigida: hūda et
siccā cōpōitur. Asia mēptatur
elacio. Elacio at̄ et i bonā et i
malā p̄tē pōitur. Nec sepe p
uicio pōitur: sed aliquādo cul
mā uirtutū designat. In bono
pōitur: ut illud ysaye. Nonā
te i sup̄biā sc̄lorū: sustollā te
sup̄ altitudinē terre. Altitudies
terre sūt diuicie. honores. digni
tates. Sup̄ altitudies has. deus
oīpotes posuit petrū. paulū. et
ceteros qui p̄mū fūdamētū eccl̄ie
ieterūt. Nam sicut cū montē

quisquis contemdit: eo paulis
per cetera subiecta despuit.
quo ad aliora plus gressu redit.
ita qui intentione fige mittitur
i sumis: eo apius terrena des-
piat: quo apius eleuat ad ce-
lestia. Et qd prius i ymo posi-
tus sup se credidit: post ascen-
dedo pfiens. sub se ee cognos-
cit. In hac bona elatione consistit
causa: qz terrena oia calcans.
metre celos inhabitat. dicens cu
aplo. **N**ra conuersatio i celis e.
Et si eia elatione m cotra la-
pre intellige. uoluerim: neqz
m hoc a sano mtellu recedim:
qz multi a sua supbia deiecti sut
per gram xpi. atqz huiliati.
Ad quos eia qz mebra sut etne
hec ptnet reuelatio. Impletu
hoc cognoscim i paulo. qui p-
us fuit supba eate psecutor:
demiceps factus e pmissis pdi-
cator. De supbis ei atqz elans
cotidie xpus sua etiam p iter-
na gram uocans: missima red-
dit et huile. **G**ra uobis.
Gra dicit qz data non merces
reddita: sed uema gnis collata.
Que gracia spealit m hoc e
acpienda: qz sine merito homi-
nifit deus filiu suu. qui nos
suo sanguine redemit. et ad fili-
atione dei pduxit. **U**nde et se-
quit. **E**t par. **Q**uia uidelicet
ipe p sua passionem genq hua-
nu deo pa pacificauit. **E**t no-
tadu qz no dicit par et gra sed
pmititur gra. ac demde subiū-
gitur par: qz nullq ad pace re-
conciliatiois uenire potest m

si hunc gra me processerit:
qz ut ad pace dei uenire possi-
m: a dei gra pueni sumus. **E**t
nealit qz oia que a deo papi-
m: siue m fide. siue m ope.
i abstinecia. i ieiunio et m ce-
teis. gratis a deo nobis tribu-
untur: sola illius mia. **Q**ue
redu est i hoc loco: aut i dato
gre. noiato filio et spu sco. p
sona pris reuertetur. **N**a cu
dicit ab eo qz e. et qui eat. et
qui uertur e: filiu m hys u-
bis ostedit. qd maxie ex hoc
pbat cu subiugit. qui uertur
e ad iudiciu: scilicet ut reddat
umcuqz iuxta opa sua. **P**at-
a no iudicat queqz. sed oe iu-
diciu dedit filio: qui solq cu
pre et spu sco habet ee. quia
semp e imutabilis. **U**nde
psalmista. **C**u at ide ipe es.
Sut a angeli. sed mutabilita-
te passi sut: qn vng eozu no-
ty p supbia cecidit. **S**ut hoies
sed mutabiles. sicut primus
ho mutatus e: et ex iusto factus
e iustus. ex bono impius. ex
i mozi mozis. **O**is a creatu-
ra nuibilis copata et mutati-
qz no e: ideo qz spealit ee ha-
be dicit. qui semp ide e. **E**t
uoc: qz anq de beata uirgine
m m nascetur i tepore. cuncta
cu pre fecit tepora. iuxta illud.
In principio eat ubi: et oia
per ipm fra sut. **U**ertur
e ad iudiciu. iuxta illud angelo-
ru pmissu: sic uerit. qd mo-
du iudicis eu eate m celu.
Cu itaqz her no nisi soli filio co

gruere videant² et hanc gram
etiam iustorum a patre et filio atque
spiritu sancto precepit: quod quorum in
separabilis est unitas. inseparabilis
est etiam operatio: quid sibi uult
hoc. quod solummodo modo fit filii
uel spiritus sancti. Sed sciendum. quod
mos est sacre scripture. ut ubi
unus fit modo persone de trimi-
tate: tota simul trinitas intel-
ligatur. Ergo ubi in persona filii
fidelibus gratiam tribuere legitur
audiuimus: simul in ipsa datione
patris et filii et spiritum sanctum intel-
ligere debemus. Iterum queritur
cum sit unus spiritus qui replet or-
bem terrarum: cur iohannes in hac
reuelatione septem spiritus introdu-
cit? Respondetur propter septenari-
am id est multiplicem eius operationem.
Simpler itaque est propter unitatem na-
turalem: multiplex uero gratiarum distri-
butione. Hinc salomō dicit
eundem spiritum unam et multiplicem.
C Et a septem spiritibus qui in
conspatu throni eius sunt. Throni
dei sunt angeli sancti et homines iusti:
in quorum membris per fidem requi-
escat. Unde est. Anima iusti: sedes
est sapientie. In cuius throno con-
spici spiritus sanctus est: quod in scripturis me-
moriam ut diximus requiescat et
illos possidet: eorumque opera dis-
ponit. et ad dei amorem et pro-
morum accedit dilectionem: ad que
etiam specialiter remissio pertinet
peccatorum. que fit in baptismo ope
spiritus sancti. Unde dominus dicit apostolis.
Accipite spiritum sanctum: quorum remi-
seritis peccata. remittantur eis.

5
Quare septem spiritus dicantur: supra
dictum est. Et a ihesu christo. qui est testis
fidelis. Quia de christo erat plura
locutus. iterum repetit eius personam
dicens: et a ihesu christo qui est testis fi-
delis id est uerax: quoniam pater prohibet
testimonium dicens. Pater in me ma-
nebit ipse facit opera: et hec est uita
eterna. ut cognoscatur te. et sic
deus dilexit mundum. ut filium suum
unigenitum daret: et ego a meipso
non ueni. et multa hinc similia.
Sed sicut filius est testis fidelis: ita
etiam pater: ita et spiritus sanctus. Aut et
pater de filio. testimonium illi prohi-
bet: hic est filius meus dilectus. in quo
mihi complacui. Ipseque filius de spiritu
prohibet testimonium. cum dicit. Spiritus
est qui uiuificat: et spiritus ubi uult
spirat: et pariter ipse uos doce-
bit omnia. Spiritus quoque sanctus de filio
testimonium dicit quod sit ueritas: si-
cut scriptum est. Spiritus est qui testifica-
tur: quoniam christus est ueritas. Et ipse
filius dicit. Ille testimonium per-
hibebit de me. Unde sciendum
est. quod sicut hi tres unum sunt. sic
eorum testimonium unum est: quod quod
alterius testimonio. alter nisi
nucetur. Specialiter autem filius tes-
tis uocatur: quod per testimonio ue-
ritatis. usque in mortem peruenit car-
nis: quod et cum omni ecclesia. in pro-
fessionibus christo testimonium prohi-
bet: illi specialiter testes uocantur:
qui pro christi nomine moriuntur.
Primogenitus mortuorum. Quia
mus homo ea conditione creatus est:
ut nisi peccasset immortalis man-

lisset. Sed q̄ peccauit mortuus
est. et rediit in matrem suā. hoc
est in terrā de q̄ fuerat conditus.
dicite sibi dñs. terra es et in
terrā reuertēis de q̄ assumptus
es: q̄ formatq̄ ex limo terre. in
aiam uiuētē. quasi ex matris
utero uiuus presserat. Postq̄
autē factus est ille mortuus.
genuit filios mortales et p̄tō
res: qui oēs mortui in matrem
suā reuertūt. **Demens** ergo
dñs in carne eadē lege mortu
us ē: atq̄ in utero matris sepul
tus. **Sed** q̄ tertia die a mortuis
iā uicturus in etnū surrexit. et
mors illi ultra nō dnabit. p̄mo
genitq̄ mortuorū appellai debuit.
Inter cū surrexerit alij ante. sicut
lazarus. tamē nō surrexerūt in
eternū uicturi: q̄ iterū mortui
debitū carnis soluerūt. **Vnde**
nō surrexisse uel uixisse cōputadi
sūt. **Ille** ergo primogenitq̄ mor
tuorū recte uocatur. q̄ sicut sur
rexit a mortuis. ut ultra nō mo
reretur. **Potest** et aliē intelligi.
Oēs etiā qui se mortificāt cū ui
uis et p̄tō. et uoluptates car
nis in se occidūt. mortui sūt
p̄tō. et uiuūt deo. **Quorū** pri
mogenitus digne uocatur xp̄us.
q̄ p̄tō non fecit. et mortifica
tione uite carnalis ostendit. **E**
Et princeps regū terre. **Reges**
terre appellātur oēs etiā. qui uia
orū tyrānidē in se cōsurgē nō
smūt. sed eis iure dnant. **Pos**
sūt at̄ et reges t̄re specialiter
intelligi p̄dicatores. qui dū cor

da carnaliū a p̄uitate restrin
gūt. sup̄ terrā ut reges tyant.
reterūt bomb et spiritualibq̄
uiris in nullo se preferūt.
Hic ē q̄d perus cornelio se co
equale faceret. anany. uero
aiam gladio uerbi perimūt.
Sciendū ē at̄ q̄ p̄dicatores et
clesie. etiā ipis carnalibq̄ ita
dnari appetunt. q̄ting et cō
passionē natūe. et uicis uer
itudinē exhibent. **Corū** ita
q̄ princeps ē xp̄us. qui ē rex
regū et dñs dnāntū. **De** quo
adhuc sequitur. **Qui** dilex
it nos. et lauit nos a p̄tō
nris in sanguine suo. **Quo** cū
amoc filius dei nos dilexerit.
passiones illius ostendūt. q̄s
p̄ nobis ptulit. **De** hac dila
tione ait ap̄lus. **Ip̄us** dilexit
ecclesia. et t̄didit semetipm̄
p̄ ea. **Ad** cuius etiā dilātione im
tandā. hortat̄ fideles dicens.
Ambulate ī dilātione. sicut et
xp̄us dilexit nos. et t̄didit
semetipm̄ p̄ nobis. **Dilexit**
at̄ nos. pulcher fedos. pius
impios. sine p̄tō p̄tōres.
nec q̄les erantq̄ nos dilexit.
sed q̄les ip̄a dilātione nos fe
cit. **Vnde** et subdit. **Et**
lauit nos a p̄tō nris. ī san
guine suo. **Iste** amor mef
fabilis et t̄cōprehensibilis. q̄
cū p̄ iusto uix aliquis moru
tur. xp̄us secūdū t̄pus mor
tuus ē p̄ impijs. ut nos offer
ret deo. iustus utiq̄ p̄ iustis.

Et tū eēmq̄ maculati delictis: lauit nos suo sanguine. ut exhibet sibi ecclesiam nō habentē maculā et rugam. uel aliquid huiusmōi. Qui e nā sanguine sue passionis uertit nobis i mysteriū ab lutionis: ut in fide mortis ei⁹ baptizati ab oib⁹ mūdē p̄tis. **H**inc aplūs dicit. **Q**uāq̄ baptizati sum⁹ in xp̄o ih̄u: in morte ipsius baptizati sum⁹. Est at̄ et secūdu bap tismū effusio lacrimarū: quo momētis singulis baptizat̄ publicam et p̄dres: quo u delictet maria post multas criminū lacrimas. et petrus ablut⁹ ē post trinā dñi nega tionē. **E**t fecit nos regnū et sacerdotes deo et p̄ri suo. **P**er hāc sententiā oēs electi sacerdotes demonstrat̄: qui supra reges fuerūt appella ti. **Q**uia ē caput fidelū rex ē et sacerdos: cōgruet̄ et mē bra capitis: reges et sacerdo tes uocant̄. **Q**uib⁹ per pe trū dicitur. **D**os estis gen⁹ elēm: regale sacerdotiū. **I**p si ei sūt reges: ip̄i et sacer dotes. et sacrificiū et altare: q̄ et tumult⁹ carnaliū volup tatū cont̄ se iurgētes ut re ges reseruat̄: et sacrificiū lau dis et mortificacōnis deo im molat̄: corpus q̄ sūt a p̄tis seculi cupiditatib⁹ mortifi cat̄: ut hostia uiua fiant. **I**p se itaq̄ uingent⁹ p̄is rex

et sacerdos. fecit suos electos reges et sacerdotes: quos reges terre cōstituit. et ip̄o ope sacer dotes monstrauit. **Q**uā at̄ dicit̄ deo et p̄ri. nō due nature nec due p̄sone. sed una ostendit̄: ubi etiā sp̄s sc̄s iuxta regulā p̄misse intelligētiē p̄lter̄ in telligitur. **I**psi gloria et impe riu in secula seculorū amen. **F**ilio saluet̄: qui nos sacerdotes fecit. et qui nos sacerdotes fieri uoluit: ubi etiā ambozū accipi m⁹ caritate. q̄ ē sp̄s sc̄s. **E**cce uenit cū nubib⁹. **I**n nube uenturus ē dñs ad iudiciū: q̄ in nube ascendit in celū. **H**ic em̄ dixerūt angeli aplis. **Q**uō statim appaētēs in celū. **H**ic ih̄s sic ueniet q̄admodū uidistis eū eūte in celū. **N**ubiu at̄ sepe fit mērio i sacro eloquio. **U**n de legitim⁹ in exodo: q̄ oipotēs deus in nube filios isrl̄ eduxit de egipto. **T**abernaculū quoq̄ moysi et tēplū salomōis nubes impleuit: et in dñi trīsignā aone moysen et helyam. nu bes obūbrauit. **I**n nubib⁹ etiā s̄i uenturi sūt ad iudiciū. iux ta illud apli: q̄ rapient̄ obuiā xp̄o in nubib⁹. **I**lla at̄ nubes que filios isrl̄ illuabat. et egiptios tenebris arcū dabat. **D**ñi significat clemētiā: q̄ illuāt p̄fectos. et obrūcat reprobos. **I**ta quippe ueniens dñs ad iudiciū apparebit blādus iustis: q̄s etiā illuminabit. **D**ū ad cōtūcēdā suā maiestati eos p̄duxerit: et terribilis reprobis. quos in te

nebroso carceris loco constituet.
De quo in euangelio dicitur. In
utile seruum puerum in tenebras ex
teiores. Illis enim dicit. Venite
benedicti patris mei: istis autem ite
m igne et nunc. qui patris est dyabo
lo. Nam et hoc quod egypti et fi
lii israel ad se non poterat accedere:
hoc significat quod abraham diuini
respondit. Intra nos et uos cha
os magnum firmatum est. Aliqua eni
am nubes corpus christi significat:
ut illud. Ecce dominus ascendet super
nubem leuem: et ingredietur egyptum.
Super nubes quippe leuem ascendit
et in egyptum uenit: quoniam carnem
humanitatis nostre assumens. sine g
uedie patris. in mundo apparuit.
Nubes autem pluraliter scilicet signifi
cat predicatores: qui pluuunt uer
bis. et choruscant miraculis. De
quibus per prophetam dicitur. Et nu
bibus madabo ne pluat super eas:
hoc est super uicem ymbre. Cum
hinc nubibus. hoc est cum multitudine
scilicet uenturus est dominus ad iudicium:
quod in eorum cordibus habitabit. Un
de est. Dominus ueniet ad iudicium:
cum senioribus populi sui. Et uide
bit eum omnis oculus. Omne oculum
usitato more locutionum: per omni
hominem positum hic accipiamus. Omnis
itaque oculus id est omnis homo qui tunc
resurrexerit: uidebit eum corpora
lit: siue ad uitam. siue ad mortem.
Non autem aialium. quorum uis in san
guine est: et cum moriuntur esse desi
nunt oculus eum uidebit. sed potius
oculus hominum. Alia translatio dicit.
Uidebit eum omnis oculus tale. quale

salicet despererunt. et quale au
de noluerunt. Et tunc implebitur:
uidebit omnis caro salutem dei. **C**
Et qui eum pupugerunt. subau
dis uidebunt eum. uidei saluet
qui crucifixerunt eum lingua. sicut
marcus dicit. Erat autem hora
tertia: et crucifixerunt illum cla
mates. reus est mortis. Et mi
lites pilati uidebunt eum: quem
illuderes crucifixerunt. Uidebunt
autem non ut iam contempnat sicut
prius iridebat. insultet. ac
letentur: sed ut puerat. gemat.
lugeat. et tristetur. Unde et
subditur. **C**Et tunc plangent
se super eum omnes tribus terre. id est
omnes reprobi terrena desideria
tes. et per desiderium terram in
habitantes: honoreibus semetipsum
extollentes. in luxuriosis degentes.
Quibus dominus dicit. De uobis
diuinitibus: qui habetis consolatio
nem ueram. Precipue autem hinc pla
gent se super eum: qui eum pupu
gerunt. Magis autem dolebit in
se. quod tale perdet dominum: quod quod
atrocissimum intulerunt tormentum.
Etiam amen. Quod est apud lati
nos eadem: hoc apud hebreos ame.
Utriusque autem est aduerbium affir
mans. Dicit ergo. eadem amen:
ac si diceret in gemina do. uerum
est uerum est. et multum non potest: quod
plangent se super eum omnes tribus terre.
Cognoscite enim per certo futurum:
quod tali sententia firmat. **E**go
sum alpha. et omega. principium et
finitis. Hinc iam manifeste ostendi

tur: qz angelus qui hec ioha
 m nuaavit: psona dei m se
 habebat: ai dicit **E**go sum al
 pha & **W**: pncipiū et fims.
 Jilic et ipe iohannes qui hec
 diat nobis: tale ē et qd paulo
 diat. An expēimētū quēris
 ei9. qui m me loquitur xpūs?
Et dauid. **A**ttēditē ppe meus
 legē meā. **A** apud grecos lan
 nos et hebreos pncipiū ē demē
 torū. **E**d ē apud nos. a. hoc
 ē apud grecos. al pha: apud he
 breos aleph. **N**orro. **W**. finalis
 ē demētorū apud hebreos. **E**d
 at sit al pha et. **W**. māifestat
 ai subūgit. **P**ncipiū et fi
 ms. **P**ncipiū salicet. ante
 quē nullq: fims ued post quē
 nullq. **V**el pncipiū. a quo
 oia sumūt maū: fims ued
 m quo aūta tminat. vel pnc
 apiū. qz m pncipio est uerbū:
 fims. qz uerbū caro factū est.
Hnde et **p** ysaya dicit. Ante
 me nō ē formatōs deus: et
 post me nō erit. **N**ā et qd ioh
 hānes ymo angelus ex psona
 dei hoc diat. māifestat ai sub
 uigit. **D**icit dñs deus q erat.
 et qui ē. et q uerturus ē d potēs.
Ed iā sup expositū ē. **E**go
 iohānes frat vtr. **H**uc usqz p
 fāgo sequētis libru: ex hie hie
 toia rapit. **L**oquitur at ecclēstis
 asie: quib9 et se equalē osten
 dēs: hūilitatis causa diat. **E**
Ego iohānes frat vtr m fide:
 et pnceps m tribulatiōe et reg
 no et paāa ihū. **Q**uo i loco

duo sūt simul cōiūgenda: tribu
 latio salicet et paciēcia. **T**ribu
 latio ei et paciēcia pntet ad
 caput et ad mēbra: regnū at
 solūmō ad caput. **P**articeps
 xpi fuit iohānes m tribulatiōe
 et paciēcia: qz sicut xpūs pass9
 ē oppbria. irrisiones. colaphos
 et verbera: ita et beatus iohānes
 qui flagellat9 legitur i actibus
 aplozū. et a domniano i feruē
 tis olei dolū miss9. ad ultimū
 ab hoib9 sepatus ē. **P**articeps
 quoqz fuit m paciēcia: qz sicut
 xpūs paciēter sustinuit passio
 nē. et suos crucifixoēs dilige
 bat. **P** quib9 orabat dicens.
 pat ne statuas illis hoc pccm:
 ita et beatus iohānes diligebat
 eos qui ei mala mferebant. et
 p illis orabat. **R**egnū at ppue
 ad caput pntet: qui ē regnū
 ppetiū scōrū suozū. **N**eqz em
 aliud regnū ē suis daturus elec
 tis q seipm: quib9 dicitur ē.
Venite benedicti pūs mei.
Quasi diat. **V**enite mēbra
 regnate post tribulatiōē m
 capite: qz ego regnū vrm. **D**e
 hoc regno ipe diat iudeis. **R**eg
 nū dei intra vos ē. **C**onsiderā
 dū demqz qz m trib9 se pncipe
 diat iohannes: m tribulatiōe
 salicet. et paciēcia. et regno.
Sed media horū ē regnū: nec
 pōt possidei. msi et hinc tribu
 latio extreueit. et illinc paciē
 cia defendeāt. **T**enet ei i hoc
 loco psonā om̄ fidelū. **E** fuit
 m insula que vocat^r pathmos.

✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓

✓

3
propter uerbum dei et testimonium
ihesu. Quatuor rebus hic sua con-
firmat narratione et persona cum
dicit ego iohannes. loco cum se in
pathmos insula relegatum ostendit
causa quare hoc passus sit.
propter uerbum salicet dei. et tempore
id est die dominica. fuit in insula que
uocatur pathmos. Historia nota est
beatum iohannem salicet in
pathmos insula relegatum pro-
pter uerbum dei. cui testimonium
prohibet dicens. In principio
erat uerbum. Et propter testi-
monium ihesu christi quod ei prohibebat. quod sa-
licet esset uerus deus. et uerus
homo. Et cum negabat terram aper-
turi est celum. Interpretatur autem path-
mos. fretum. Ibi quippe amplius
feruet mare. quod fretum dicitur.
ubi angustius est. Et ideo non
modicum per nomen istius
insule. angustia passionis ex-
primit. quare patiebatur beatus
iohannes sicut ceteri quorum per-
sona gerebat. Quam magis
ei facta in presentia uita affligitur.
eo amplius illis secreta celestia
manifestantur. Unde paulus
in carcere positus dicebat. Non
conuersatio in celis est. Sustinet
quoque et ipsi mali penas. qui
a hominibus interficiuntur. in carceribus
recluduntur. Sed non pena facit
sanctos. sed iusticia. Sustinet
plerumque similia iusti. sed iusti
propter iusticiam coronantur. in-
iusti uero propter iniquitatem damp-
nantur. Hinc psalmista dicit.
Iudica me deus et discerne cau-

3
sam meam. Unde bene pro-
pter uerbum dei et testimonium
christi se dicit relegatum. non
propter homicidium. aut cetera
crimina. Et illis quippe erat
unus. quibus dicit dominus. Beati-
catis. cum uos odent homines et
sepauerint uos. et exprobra-
uerint et ceciderint nomen uestrum
tanquam malum propter me. Et alibi.
Gaudete quod nomina uestra
scripta sunt in celo. Quis est
qui idcirco patitur passionem. quod
diuinitatem et humanitatem filii dei
predicat. beatus erit. et talibus
secreta celestia reuelabuntur.
cum ad uisionem suam peruenit
creatoris. **C** fuit in spiritu in die
dominica. Hic iam apte demon-
stratur beatum iohannem hanc ui-
sionem non corporaliter. sed in spiritu
uidisse. Non tamen in sompniis.
sed in ekstasi raptus est. sicut
et ezechiel. qui cum sederet in
domo sua. et senes iuda se-
deret coram illo. ductus est mente
in iherusalem. Itaque sicut dictum est
nichil per corpus uidit uel
audiuit. uel sensit uel intel-
lexit. nec ipsam carnem fundi-
tus deseruit. quando hanc reue-
lationem uidit. sed docendus a
spiritu. a spiritu docente assumptus
est. ut alta et mystica posset
intueri. Notandum autem quod se-
non in die sabbati aut sexta fe-
ria. sed in die dominica raptus
fuisse dicit. Solet enim qualitas
rerum ostendi. per qualitates temporum.

Hinc est qd' abrahā in sermo
 re fidei sue angelos meridie
 vidit: et loth in pdicatione so
 domorū uespere. adam post
 meridiē: salomon quoq' sa
 piētiā nō seruaturus in noc
 te precepit. Ita ergo in hoc
 loco per diem dñicā aperte
 fides intelligitur: que iā ma
 nifesta erat in toto mūdo.
 quādo ista videbat beato iohānes.
 Itā om̄ apli pfecti p
 dicauerūt ubiq': et iā corpo
 ralis illiq' uacatio sabbati. in
 spūale transferat. Et hāc quo
 q' quā beato iohānes signifi
 cabat: iā frā carnis morti
 ficiās. in luce spūs assurge
 bat. Et oēs elā in die dñica
 sūt: q' ad gaudia future re
 surrectionis hilarescūt. **C** Et
 audiu post me uocē mag
 nā: tamq' tube dicētis michi.
Qd' uides scribe in libro. Si
 aut in spū positus spūalia vi
 dit: sic ea q' audiuit uox spū
 alis fuit. Sed qui extra corp' q'
 per cōtēplationē educt' fūerāt
 quēadmodū dorsū habebat.
Non eī per corpus ista uidit:
 ut post dorsū corpōis aliquid
 uidet. Sed facies illius itelli
 gitur ipā uis cōtēplationis. q'
 extendebatur ad ea q' uidebat:
 dorsū uēō obliuio de pñtib' q'
 ex quib' educt' per spm iā
 uidebat. Idcirco itaq' celesti
 b' intent' uocē i hñs que ob
 lit' fūerāt audiuit: ut faciem

mentis ad ea cōuertēt. et ea
 que uidebat auditōib' p'fici
 ra scribēt: ita et sū post se
 oīa pñtis uite gaudia habet.
 et in ante se extendūt. p m
 chilo ducētēs oīa tēporalia.
 dū cōsiderāt future uite gau
 dia: iuxta illud apli. **U**nū
 qd' retio ē obliuiscēs. in ante
 rioub' me extendo: sequēs
 brauiū supne uocatiois. Sic
 at dicitur ei. qd' uides scribe
 libro: ac si dicitur. qd' uisus
 es. **N**ec dū eī aliqd' uiderat:
 sed tantū ad uidedū eleuato
 fūerāt. **L**ibru at mēoriā ei
 appellat: id ē ea que uides re
 conde i mēte tua. et alijs e
 iā māifesta. **N**ā qd' libri
 significant corda homi et cō
 scienciā: testat' dāuid qui
 dicit. **A**ntiquus dicitū sedit.
 et libri apti sūt. et alijs liber
 qui ē uite. Sic etiā fidelib' q'
 dicit' ut qd' uidet. id ē quod
 intelligūt. et ipi in cordib' q'
 suis recōdat: et alijs etiam
 māifestatē studeat. **U**ox at
 hec siue i iohāne siue i ecclā
 recte magna uocat' q' nō
 de mediocrib' sed de sumis
 loquit'. **Q**ue etiā q' tuba di
 atur: q' per ora pdicatorū
 sonat. **Q**uib' p ysaya dia
 tur. **Q**uasi tuba. exalta uocē
 tuā. **N**ā et bene uox quā au
 diuit iohānes. et in illo ecclā
 tamq' uox tube dicit'. que ab

interioribus sine strepitu so-
nū accipit quē p̄fert exteri-
us: q̄ videlicet ille sono vo-
cis audiuit prius in corde. q̄
post modū sonuit extēus i-
uore: q̄ alit̄ ad p̄phetas diuina
uox sonuit: atq; alit̄ ip̄i pos-
tea locuti sūt. Deus em̄ locu-
tus ē ad illos in corde. sine so-
no vocis: ip̄i at̄ postea locu-
ti sūt. opantes ubi cū lingua
carnis. Et mitte septē ecclē-
sias. id ē geneal. ecclē. q̄ si-
cut sup̄ dictū ē. in septena-
rio numero. vniuersitas ex-
primit̄ fidelū. Na et quod
vni illarū loquitur. atq; oī-
bus ecclēsijs loquit̄. Unde
et ī sequentibus dicit. Qui ha-
bet aure: audiat quid sp̄s di-
cat. ecclēsijs. Ephes. Ephesq;
int̄pretatur voluntas: siue cō-
siliū meū. Quo nomine gene-
ralit̄ oīs ecclē. comprehenditur:
in q̄ ē dei voluntas per fidē
spem et caritātē. ceteraq; bona
opa. Unde et ip̄a nō suā.
sed dei potius voluntate in se
fici optans. dicit cotidie ī o-
ratione: ut nō sua. sed dei
ī ea fiat voluntas. Cui ecclē.
a dño per p̄phetā dicitur.
Nō uocaberis pl̄ delicta: et
terra tua desolata: sed voca-
beris voluntas mea in ea.
Que ecclē. bene cōsiliū meū
dicitur: q̄ videlicet nō suū.
sed dei sui sequit̄ cōsiliū: au-
diens illud salomomb. Audi

cōsiliū. et suscipe discipli-
nā: ut sis sapiens in nouis
simis tuis. Et iterū. Oīa
fac cū cōsilio: et post fac-
tū nō penitebis. Quo cō-
tra rep̄bis dicit. Desperis-
tis omne cōsiliū meū. Et
alibi. Non ē voluntas mea
in vobis: ait dñs. Saen-
dū at̄. q̄ voluntas p̄tinet
ad caritātē. q̄ sc̄a ecclē. non
timōe cogēte dño seruit:
sed sponte creatori se subdit
dicens cū psalmista. Volū-
tate sacrificabo tibi. Cōsi-
liū at̄ ad correctionē: q̄ q̄-
uis quidā in suis sceleribus
p̄manē sceleribus oī modis ue-
hnt. fit ad eos per dei mi-
sericordiā sermo correctionis:
ut reiecto errore. cōsiliū salu-
tis p̄cipiat. Sic et correctus
ē saulq. au eāt cōsiliū ut no-
mē xpi delet de terra: et ex-
lupo factus ē agnus. Cōsiliū
at̄ xpi sc̄a ecclē. accipit: q̄
et a p̄cā se custodit. et ut
p̄fionē consequatur. sequit̄
eius cōsiliū quo ait tuidam.
Si vis eē p̄fectus: vende oīa
que habes et da paup̄ibus: et
et habebis thesaurū in celo. *Ame.*
Cimurna dicit̄ cāntiū eorū.
Quorū cāntiū. nisi dicit̄
Idem ē cāntiū: de quo psal-
mista dicit. Cantate dño cā-
ntiū nouū. Verū hec uerba
nō vni tantū ecclē dicit̄: sed

tantum generaliter ecclesie vniuersali conueniunt ad cuius membra pertinere apostoli. quibus dominus dicebat: mandatum nouum do vobis. **I**psa enim diligendo deum et proximum. caritatem nouam cantat: quae adimplet hoc mandatum. **C**antat etiam caritatem nouam: quando misterium incarnationis. passionis. resurrectionis eius concelebrat. **P**erfectus autem in futuro cantabit: quando videbit in re. quod nunc videt in spe. et implebitur illud. beati qui habitat in domo tua domine. **V**nde ezechiel dicit se vidisse librum. in quo erat scriptum. carmine. lamentationes. et ue. **Q**ui enim inuolunt carere carmine. hoc est caritatem nouam: necesse est ut in presenti vita habeat lamentationem. deflendo suam. et aliena peccata. **Q**ui vero in presenti contempserit habere lamentationem. ne illi sine dubio in futuro erit: ut illis sine fine habentibus ue. ista sine timore alleluia decantent victuri. **P**ergeramque interpretatur diuisio cornuum. **C**ornua significat regna: ut habes in libro damelis et in zacharia. **C**ornua ergo christi intelliguntur sancta. ad regnum illius uenturi. **S**ed sicut christi cornua eius membra sunt. quibus regnum daturum est perpetuum: ita sunt cornua dyaboli eius membra quae cum eo damnabuntur. **I**n hoc itaque cor-

9
nua. id est in membris iustos et reprobos. et in regno christi et dyaboli. sancta ecclesia facit diuisionem: quae segregat bonos a malis. superbos ab humilibus iudicio sententiae dicens. **O**is qui se exaltat humiliabitur. **D**e his cornibus et saluator dicit. **O**ra cornua peccatorum confringantur: et exaltabitur cornua iusti. **H**inc enim dicitur in regno christi et dyaboli. **H**umilitate saluet regnum christi. eleuat superbia uero regnum dyaboli deiciatur. **C**hyatira dicitur illuminata. **E**uo nomine generaliter ecclesia designatur: quae illuminata est ab eo. qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. **C**ui apostolus. **F**rustris aliquando tenebrae: nunc autem lux in domino. **D**e quo et ysaias. **P**opulus qui ambulabat in tenebris. **C**ardis sonat in latina lingua. **P**rimo principi pulchritudinis: apta subauditur et ornata. **C**ui saluet nisi illi. de quo psalmista dicit. **S**pectiosus forma pro filiis hominum. **E**t in canticis canticorum. **E**cce tu pulcher es dilecte mihi. **H**inc itaque primo principi pulchritudinis: est apta et praeparata ecclesia per ornamenta virtutum. **V**nde per psalmistam dicitur. **A**stant regina a dextris tuis in uestitu deaurato. **E**t in canticis canticorum. **M**urenilas aureas faciemus tibi. **P**hiladelphina dicitur saluas hereditate dei. **I**psa

em etiam hereditas dicitur: de
qua pater ad filium. Postula
a me et dabo tibi gentes here
ditate tua: et de q̄ colom mali
videtes heredem dixerunt. Hic
est heres: venite ostendam eum:
et vna erit hereditas. **I**pa e
ager da: ipa et vmea. que p
p̄dicatores suos ita saluare s̄m
git semetipam: ut fide et ope
deo placeat: et ab illis volu
tate nuq̄ recedat. **C**haodina
uertitur in nra lingua tribus
amabilis dno: siue fuerit in
vomitu. Tribus noie: sacra
scriptura sepe utitur. **U**nde
e. Illuc ei ascenderunt tribus
tribus dmi: a tribus saluet ordi
nibus: qui forsitan erat i p̄lo
iudeorum: sicut fuerunt apud ro
manos: in senatoribus saluet
militibus et agricolis: ita et etiam
eisdem tribus modis partit: i sa
cerdotibus: militibus et agricolis
tribus. **Q**ue tribus amabilis dicitur:
iuxta qd̄ ap̄l̄us dicit. Qui dilex
it nos: et lauit nos a p̄nis nris.
Et ip̄e d̄ns. Sic dilexit deus mu
du: ut filium suum unigenitum da
ret. Porro qd̄ dicitur: fuerunt
i vomitu: ad reprobos p̄tinet:
qui simul p̄mixti s̄nt bonis:
sicut in area grana cu paleis.
Qui etiam sua p̄ncipia ḡuat sc̄os
ueluti noxy tibi: vnde et ne
cesse e: ut exciatur de corpore xpi.
Tales utiq̄ fuerunt heretici: qui
eiecti s̄nt ab eccl̄a: de quibus ioha
nes dicit. Et nobis exierunt:
sed no erant ex nobis. **E**t psal

mista. **E**xpelle eos: qm̄ irri
tauerunt te d̄ne. In quozu e
tia p̄sona: in sequentibus huius
p̄phetice uerbis dicit. **Q**uia
tepidus es: m̄cipia te euome
ex ore meo. **E**t conuersus su
ut videre uoce que loquebat
mecum. **H**ic liquido claret:
no corpale sed sp̄itale uoce
iohan̄e audisse: q̄ no ut audi
ret: sed ut videt dicit se conuer
sum. **Q**uod utiq̄ iuxta corporis
sensus: i possibile e cognosci
tur. **N**on ei uox unquam uida
pt. **S**ed ille in p̄t̄ sp̄u: ad su
ma contēplanda nichil aliud
audiuit q̄ uidit: q̄ hoc e illud
audie qd̄ uide: hoc uide qd̄ au
dit. **E**tiam quoz que in ioha
ne figurant: post se uidet no
tem: q̄ mysteria que in se
uidet copla: in lege et p̄phe
tis considerant p̄nunciata. **H**ic e
in scriptu e in genesi. **E**rit
duo i carne vna: xpus saluet
et eccl̄a. **U**nde paulus. **E**go
at dico i xpo et in eccl̄a.
Et conuersus uidi septē cade
labra aurea: et i medio septē
candelabroru aureoru simile
filio hois. **S**eptē candelabra
aurea hoc ip̄sū significat qd̄ sep
te eccl̄e id e vniuersale eccl̄am:
du uerba eozu lūme sacre si
mul et amoris incendiu p̄bet
domis septiformis sp̄us refer
ta. **S**ed no mcōgrue i septē
candelabris aureis figuratur.
Habet ei etiam aureu colozē:

q̄ resurgat diuina sapiētia
de q̄ scriptū ē. **Thesaurus** desi
deabilis. requiescat in ore sa
pientis. **Habet lucernā**: q̄ lu
cet uerbo et exēplo. iuxta qd̄
paulus dicit. **In medio** natio
nis p̄ue et puerse: int̄ quos
lucetis sicut lūcāria in mūdo.
uerbū uite cōtinētes. **Habet**
quosq̄ et longitudinē in longa
munitate sp̄i et p̄seueratiā
dicite dño. **Qui p̄seuerauit**
usq̄ in finē: hic saluus e
rit. **Quia etiā** candelabrū
tundendo p̄duatur: sans cō
uenit etiā ē. q̄ diuersis affiat̄
in hoc seculo pressuris: inter q̄s
cōsolatiōne adhibet illi dñs
dicens. **Cū ambulaueris** ī ig
ne nō cōbureberis: et flama nō
ardebit in te. **Et per p̄phetā**
Couerta manū meā ad te: et
extoquā ad purū scōrā tuā.
Et bene in medio septē cāde
labrozū aureozū. videt iohā
nes siml̄e filio hoīs: q̄ xp̄us
qui etiā sue p̄sident. et p̄sident̄
do etiā p̄tegit. in medio elō
rū suorū ē. sc̄dū illud.
Ubi duo uel tres fuerit cōgre
gati in noīe meo: ibi sū in
medio eozū. **Et alibi**. **Exul**
ta habitatio syon: q̄ magnā
ī medio iustis isrl̄. **Intu**
edū ē at̄. q̄ nō absolute dicit
se uidisse filiū hoīs: sed siml̄e
filio hoīs. **Ille** etiā angelus ut
sepe dictū ē p̄sonā xp̄i gere
bat: qui idcirco nō iā filius
hoīs. sed siml̄is filio hoīs ap

10
pellatur: q̄ deuicta morte iam
non moritur. mors illi vlt̄ nō
dnabitur. **Vel certe** siml̄is fili
o hoīs uocatur: q̄ et si carnē nos
trā accepit. tamen nō fecit p̄m̄:
sed apparuit in similitudinē car
nis p̄cā. **Quū** etiā hōi p̄cō
non carere. **Vnde** et q̄ ip̄e
p̄cā nō fecit: p̄ psalmistā
dicit. **Ego** at̄ sum vermis et
nō hō. **Uestitū** podere. **Uo**
deres uestis ē talaris: q̄ et gre
ci podas pedes dicūt. **Per** po
dere itaq̄ carnē xp̄i debemq̄ in
telligē: quā ip̄e uerus sacerdos
optulit: quā dōse trinis panbu
lo patri p̄ nobis optulit hosti
ā uiuētē. sc̄m̄. in odoze suau
tatis. **Que** uidelicet uestis us
q̄ ad talos p̄tinuit: q̄ ip̄e suos
usq̄ ad mortē dilexit. dicite io
hāne. **Cū** dilexisset suos qui erāt
in mūdo: in finē dilexit eos.
Sive per podere possimq̄ in
telligē genealē etiam. **questus**
ē dñs: iuxta qd̄ a patna uoce
per p̄phetā dicit. **Quo** ego di
at dñs: q̄ h̄is oib̄ uelut orna
mēto uestieris. **Et paulus** fide
libus dicit. **Quotq̄** ī xp̄o bap
tizati estis: xp̄m̄ induistis.
Que uestis usq̄ ad pedes ten
dit: q̄ usq̄ ad nouissimā mē
bra fidelū. in finē seculi nasa
tura ē. **Et p̄m̄ctū** ad mamil
las zona aurea. **In** uet̄i testa
mēto dameli dñm̄ p̄m̄ctū appa
ruisse in tem̄b̄ legimq̄: ip̄o
attestāte qui ait. **Ieuam** oculos

meos et vidi: et ecce vir vnus
uestitus lineis. et renes eius aur
ti. **H**ic aut ioham angelus no
ia in remibz sed ad mamillas
punctus ostendit. **P**unctio
tonu: cohibicio ne significat lux
urie. **U**nde e. **S**unt lūbi vā
puncti. **A**ngelus itaqz dameli
apparens. iure in remibz omity
fuisse refertur: qz scriptura uete
ris testamēti. ipm opus luxurie
dāpnat. **J**ohānes uero bene i
pectoe: qz nouū testamētū etiā
cogitaciones nefarias culpā di
cens. **Q**ui videt mulierē ad cō
cupiscendū eā: iā mechatus e
eā in corde suo. **I**n pectoe em
cogitaciones uersant. **N**ā et
qd fidibus dicit. **S**unt lūbi vā
puncti. sciendū nobis e: qz qd
quis adhuc fornicacionē carnis
nō refrenat. ad uite ueteris hom
nē pūnet. **P**ossung et hoc a
liter intelligē. **P**er duas ma
millas designatur duo testamē
ta: per zōnā uero aureā. elcōzū
figurāt etiā. **Q**ue bene p ma
millas uigetur angelo: qz per
obseruacionē utriusqz testamē
ti. etiā copulat. xpo in vncū
lo caritatis: hoc e in dilāone dei
et pximi. **V**el certe in mamil
lis angelus zōna cingit. quia
ex duobz pplis. vna elcōzū ecclē
sia. per caritatis cōpagem xpo
vntur. **C**aput autē eius et ca
pilli erūt candidi tanqz lana al
ba: et tanqz nix. **L**egimz i da
melis volūe. qd antiquis diebū

sedit. **U**ng uestimētū erat qd
nō candidū: et capilli eius tan
qz lana nuda. **I**bi itaqz hys
uerbis designatur etermitas
pūis: qd in sequētibz ostendi
tur. cū demde psona filij com
mēorat. dūcente eodē damle.
Aspicēbā in visione noctis:
et ecce cū nubibz qd filij hoīs
uenebat: et usqz ad antiquū di
erū puenit id e usqz ad deū pa
trē. **H**ic autē in candore capi
tis et capillozū angeli: candore
innocētie filij dei designatur.
Et bene ipē candor p lanā
exprimitur. **L**ana quippe om
nū e uestib. **I**pē quippe e ouis.
de quo ysayas. **T**anqz ouis ad
occisionē ducet. qz scādū
qd ait apłus. nū maledicētur
nō maledicēbat: cū patētur
nō commabat. **E**t per ca
put intelligimz ipm xpm:
de quo paulz dicit. caput vni
xpus e. **E**t iterū. **I**pse e caput
omni ecclētiē. **P**er capillos at
pfectiores: qui capiti suo ar
tius adherēt. **Q**ui etiā can
dore lane habet: qz imitan
t simplicitatē et innocētiā
capitis sui dicētib. disitea me
qz mitis sū et hūilis corde:
et quibz ipē dicit. ecce ego
mitto vos sicut oues i medi
o lupozū. **P**er nuē uero:
nouitas designat resurrecti
omē. **U**nde dñs claritatē fu
ture resurrectiōis. nuēo can
dore expressit corā tribz disci
pulis: quando resplenduit fa

11
nes eius tanquam sol. et uestime-
ta eius tanquam nix. Hinc est quod
testis resurrectionis eius angelus
mulieribus apparens: uestime-
ta alba tanquam nix figuratim
exhibuit. **Et** oculi eius uelut
flamma ignis. Oculi domini: do-
na significant spiritus sancti. De quibus
in zacharia dicitur. Super
lapidem unum septem oculi sunt.
Et in sequentibus dicitur. quod
videt iohannes agnium tanquam
oculorum. habentem cornua septem
et oculos septem: qui sunt septem
spiritus dei missi in omnem ter-
ram. Et bene flamma dicitur.
quod attendit nos ad amorem dei:
et illuminat cognitione di-
uina. De hoc igne dominus in ewan-
gelio. Hinc ueni mittere in ter-
ram. Possunt et per oculos an-
geli intelligi emnitiones et
spirituales uiri in ecclesia et a-
pli saluet quibus dominus dicit.
uos estis lux mundi: qui non
solum lucet sed etiam ardent:
domini uerba eorum lumine scientie
simul et amoris incendium pre-
bent. Possunt etiam per oculos
eloquia diuina intelligi: de
quibus scriptum est. Lucerna pe-
dibus meis uerbum tuum. Et de
ioseph. Eloquium domini inflam-
mavit eum. **Et** pedes eius sicut
auricalco: sicut in camino arde-
ti. Pedes domini aliqui signifi-
cant stabilitatem et unitatem: ali-
qui uero humanitatem. per quam ad

nos uenit cognatio diuinitatis:
aliqui predicatores. de quibus scrip-
tum est. **Et** spenosi pedes euan-
gelizantium pacem: aliqui uestigia
imitationis eius: aliqui uero no-
uissima membra. In hoc autem
loco proprie membra eius significant:
que tempore antitypi igne tribu-
lationis probantur. Nam sicut au-
ricalco multis medicamentibus
et ere producit ad colorem auri:
ita et illi tribulatione nouissimi
seculi erunt. ut probentur uelut
mundissimum aurum. Et sicut an-
titypus crudelior erit omnibus pse-
cutoribus: ita et illi fortiores erunt
omnibus retro ante martiribus. Nam
ipse tanquam ualidissima tri-
bulacione significat: de quo dominus
dicit. Erunt tunc tribulacione talis:
quibus nec fuit. nec fiet. **Et**
aliam translationem auricalco liba-
m libam posuit. per eo quod motus
ipse in iudea esse prohibetur: licet
de manifestauit nouissima cor-
poris christi membra. in illis tunc re-
gionibus uehementer esse ueni-
da camino tribulacionis: ubi et
dominus eorum crucifixus est ab impijs
iudeis. **Et** uox eius tanquam uox
aquare multarum. Superius le-
gimus. quod audierit uocem angeli
tanquam tube. hic autem tanquam uocem
aquare multarum: quod uidelicet
prius per paucos predicatores
sonuit: de quibus dicit. messis qui
de multa operatur autem parua: et
postea populorum multorum offi-
cio resultauit. Aque etiam multe

populi sūt: sicut in sequentibus
legimus. **Q**uod etiam primum pauli
predicatores: hoc postea totus
mundus clamavit. Potest et
non similis aquam multarum ca-
ritas intelligi: que est fons et
origo omnium donorum spiritualium. si-
cut ipse dominus manifestat cum dicit:
in his duobus mandatis. tota lex
pendet et propheta. Unde et
ipse in die magno festivitatis
stans clamabat dicens: qui sitit
veniat et bibat: et de ventre eius
fluent aque vive. **A**c si dicat.
Qui intelligitiam scripturarum
facientem cupit. ad me veniat:
veniet. spiritum caritatis bibat. **D**e-
us est caritas est. Bene itaque uox
singularis christi. tanquam uox aqua-
rum multarum dicit: quod cum una sit
caritas. si mentem repleuerit. habet
ad innumerabilia uirtutum opera multi-
formiter attendit. **E**t habebat
in dextera sua septem stellas.
Quod sunt septem stelle: ipse ange-
lus aperit in sequentibus dicens.
Septem inquam stelle. angeli sunt
septem ecclesiarum. Hoc ipsum etiam
et superius comprehendit in can-
delabris septem: id est in uniuersa-
le ecclesiam. siue omnes doctores.
Quod etiam singulis angelis dicit:
ad uniuersos utique refertur.
Hoc quippe dominus manifestat: qui
cum de singulis angelis dicit.
angelo illi ecclesiam scribe. in fine
ita concludit. Qui habet aurem
audiat quid spiritus sanctus dicat et
closes. **S**telle etiam in nocte lucet.

similit' et candelabra: atque
ideo non inconuenient' persona
eius in his uerbis exprimitur.
maxime uero doctorum. qui in
nocte huius seculi lucet uerbo
et opere: aliusque exemplum scita-
tis et lumis ostendunt. quibus
utique dominus dicit. Sic luceat lux
uia coram hominibus: ut uideatis
opera uia bona. glorificet pa-
tre uerum qui in celis est. **D**ex-
tera autem christi. in hoc loco intelli-
gitur summa beatitudo. et pro-
prietas future uite: que nunc ma-
net in spe. tunc autem erit in re.
In hac dextera iam sancta consistunt.
quod in dei predestinatione iam certum
manet. qui sunt in dextera
collocandi. quando agni sepa-
buntur ab hedibus: nequaquam pars
sinistra erit. quod infelicitas uel
aduersitas nulla eos nocebit.
quibus et dicitur est. uenite be-
nedicti patris mei et cetera. **D**e
hac dextera dominus per prophetam
eius dicit. **N**e timeas quoniam auxi-
liatus sum tui: et suscipiet
te dextera iusti mei. **E**t de
ore eius gladius utraque parte a-
cutus eribat. **G**ladius utique
acutus: scriptura ueteris ac no-
ui testamenti intelligit. **I**tem
paulus dicit. **E**t gladius spiritus.
quod est uerbum dei. **Q**ui gladius
de ore dei procedit: iuxta quod ipse
dominus dicit. **N**on in solo pane
uiuit homo: sed in omni uerbo quod pro-
cedit de ore dei. **U**traque autem
parte acutus dicitur: quod uidelicet

hinc culpas operis. illinc rese-
 rat p̄na cogitatiois. **V**etus e-
 m̄ testamentū dicit. nō occides
 non filiābeis. nouū vero qui
 irasat^r fr̄i suo reus erit iudici-
 o: et qui videt mulierē ad cō-
 cupiscendū eā. iā merchatus
 ē eā in corde suo. **V**ocatur
 eā sermo dei gladius utraq;
 parte acutus: q̄ diuidit bonos
 a malis. **V**nde ip̄e dñs dicit.
Non veni pacē mittere in ter-
 rā sed gladiū. **V**eni a sepa-
 re patre aduersus filiū: et fili-
 ō aduersus matrē et cetera.
Vel certe ideo gladius his acu-
 tus v̄ctur: q̄ et ip̄fectos sc̄i-
 dū literā exterius in format.
 et ip̄fectos iuxta mysticū in-
 tellectū interius erudit. **A**udit
 eī simplex quisq; ibi. nō adul-
 teabis. non occides. et cetera
 et ponit in animo suo her-
 custodie: dū at̄ her̄ facit. ab-
 scidit se per dei uerbū a ter-
 nalib; delicta oib;: ut her̄ di-
 uini uerbi custodie do p̄cepta:
 possit saluus fieri. **I**mp̄erior
 quoq; considerat altiora myste-
 ria cū audit. **I**n p̄ncipio e-
 rat uerbū et cetera. **Q**uibus
 subleuatis. nichil in hoc mūdo
 ambit: q̄ desideat iā fr̄i e-
 ius p̄ncipia: cuiq; tanta in diuino
 eloquio p̄dicat magnificētia.
Et facies ei; sicut sol lucet
 in virtute sua: q̄ xp̄us et ec-
 clesia una ē p̄sona: caput in-
 delictet et mēbra. **P**er facē
 ei; possum; intelligē sc̄os!

non tamē tales quales nunc
 sūt: sed quales postmodū fu-
 turū. cū ad sui conditoris crea-
 tois uisionē puenerit. **V**nde
 et dñs in ewāgelio dicit. **T**ūc
 iusti fulgebūt sicut sol in regno
 patris sui. **Q**uid uidelicet nō de
 isto sole uisibili intelligē debem;:
 cū et ip̄e multo tūc maioris lu-
 men habiturus sit. iuxta illud
 p̄phetiā. **E**rat lux lune sicut
 lux solis: et lux solis sicut lux
 septe dierū: sed potius de illo
 de quo scriptū ē. uobis timētib;
 nomē meū orietur sol iusticie.
Si at̄ sc̄i maioris lumē habebūt
 q̄ sol iste uisibilis: q̄tū puta-
 m; excellētiore et sublimi-
 ore eē capitis claritate. a quo
 mēbra illuābūt. **V**nde et
 cū de sole hic loquetur iohan-
 nes addidit. sicut sol lucet in
 uirtute sua: quādo scilicet me-
 ridiano tepore in centro celi
 ita resplendet. ut nullaten; hū-
 manus aspectus ferre ualeat
 claritate luminis eius. **H**anc
 claritate ostendit in mōte corā
 tribus discipulis: q̄n facta ē
 facies ei; sicut sol. **C**enties
 ei tantū sicut dicit beatus hi-
 larius fulsit: sed nō habuit
 ewāgelista creaturā splendi-
 diore. cui cōpare posset ean-
 de claritate: idcirco dicit sicut
 solē resplenduisse facē eius.
Et quib; tūc apparuit dñs: ita-
 lis utiq; uenturus ē ad iudica-
 ō. **Q**uo in loco queri p̄t: si
 dñs ad generale resurrectio

nem. cum tanta claritate uer-
turus est: quare non in eade
claritate post sua resurrectio-
ne apparuit discipulis? Ad quod
dicendum est. ideo post sua re-
surrectione claritate sui vultu
discipulis abscondisse: ut eum
uel sufferre quuissent. uel
cognoscere. Quod si non fecisset
mortalium oculi eum uide non
possent. Si enim tunc adhuc mor-
tale corpus gestaret. ferre non
potuerunt claritate vultus eius.
quando transfiguratus est in mor-
te. propterea minus hoc possunt. si
post sua resurrectione ipse
non ut sol. sed septempliat
sole fulgore. sua manifestaret
claritate. Quod autem ista de domino di-
cimus. cum etiam nos misericorditer
mortales. claritate carum carum
cum eterno sole fulgeamus. sustinere
non ualeamus. Porro quod dicitur.
solem siue lunam maiorem lum-
inis claritate habere post diem
iudicij: utique ad lapsu et repa-
ratione primis hominis pertinet. Post
quam enim homo dei mandatum transgre-
diendo peccauit. tenebras man-
uit: et idcirco etiam ipse sol qui
ad obsequium hominis fuerat condi-
tus. claritate sui luminis ex maxi-
ma parte perdidit. Sed cum repa-
tus fuerit homo. atque post gene-
rale resurrectione renouatus.
tunc et ipse sol renouabitur. et
septempliat. id est multo clarus
quam modo lucebit. Unde etiam nec
postea occasu patietur. sicut

ysidorus testatur: ne minus
claritate luminis fruatur. Ali-
ter. Sol habet ortum et occasum.
ideoque congrue comparatur christo
qui habuit ortum nascendo te-
palit ex matre: et occasum per
mortem. Porro facies illius
manifesta in carne propria intel-
ligitur. que abscondita est quam
in cruce occubuit: sed iterum re-
surgens a mortuis cepit lucem
in virtute sua. in multitudinem
saluet miraculorum. et predica-
tione doctorum. Nam et de occasu
psalmista dicit. Iter facite ei
qui ascendit super occasum. Super
occasum namque ascendit: quia unde
occubuit: inde surrexit. Et in
ista dicebat iohannes. in ortus.
id est ad occasum uersus. in surgens
iterum lucebat in virtute sua.
id est in carne natum. passum et
suscitatum. ipsaque eius natiuitas.
passio. et resurrectio. totum cla-
meat per orbem: et idcirco facies
angelorum non simpliciter. sed sicut
sol lucet in virtute splendebat.
Et cum uidissem eum: cecidi ad
pedes eius tanquam mortuus. Iohannes
in hoc loco significat om-
nem electorum multitudinem: ange-
lus autem solus capitibus personam
gerit. Non autem hic pedes domini.
sicut superius et in tate diuini-
tatis eius. non predicatores. non
denique cetera membra: sed tantum
indicia passionis eius et humilita-
tis significat: quia se humiliavit

13
usq; ad mortē. Ad pedes an-
geli ergo iohānes cadit. dū
sua etiā uestigia passionis
ipsius imitatur. iuxta illud
petri: xpūs passus ē p nobis.
uobis relinques exemplū ut
seqm̄ uestigia ei: et hoc mor-
tificando se cū vicis et cōcu-
piscētijs. Ad pedes eius cadit:
q; dū considerat redeptorē
suū mortuū. mox mūdo mo-
riens: ad imitanda ei uestigi-
a semetip̄am hūilit̄ p̄sternit.
Vne at iohānes non mor-
tuus. sed tanq̄ mortuus ce-
disse dicit ad pedes angeli:
q; etiā imitātes uestigia passi-
onis xp̄i. et si mortuū mūdo:
viviūt tamē deo. Hinc aplūs
dicit. Vno at iā non ego:
viviūt vero in me xpūs. Et
iterū. Obsecro vob. ut exhibe-
atis corpora p̄ra hostiā vivi-
tē et ceterā. Hostia quippe et
imolatur et viva ē: q; s̄c̄a et
si se mortificat cū vicis et cō-
cupiscētijs: non tamē peni-
tus a corpore recedit. Vel
certe tanq̄ mortuū fuit. cū se
mortificat: q; in spe future
resurrectionis iā viviūt. iuxta
illud apli. Mortuū estis: et
vita v̄ra abscondita ē cū xp̄o. Et
cū xpūs apparuit vita v̄ra:
tūc et vob appareritis cū ip̄o
in gloria. Et posuit dexte-
rā suā super me dicens. No-
litimē. Non semp in sacro e-
loquio. vng sermo p vno actu

pitur sensu. Legimus quippe su-
perius. dexteram significare
sumā beatitudinē future vite:
et prosperitātē in q̄ s̄c̄a iā cōsis-
tūt. dei p̄destinacione. Non
ergo hic talit̄ accipienda ē dexte-
rā. sicut ī superiorū versū: pe-
des non priora in se continent
mysteria: sed tantū exempla imi-
tationis xp̄i et passionis signifi-
cāt. Itaq; in hoc loco per dex-
terā angeli: debem; intelligē
sc̄os p̄dicatores. Vnde p moy-
sen dicit. In dextera ei ignea
lex: ac si dicitur. ī s̄c̄is p̄dica-
torib; doctrina sp̄s s̄c̄i. Nota
dū at. q; nō dicit iohānes. qd
angelus fecerit ponēs dextera
sup illū: utrū videlicet leuaue-
rit eū a terra. an detraxerit illū
ad terrā. Sed ex damelū uolu-
mine disting. qd a terra eū le-
uavit: qui dicit q; angelus q; erat
actūct; auro obuzo. et corpus e-
ius q; crisolitus. posuit dexte-
rā suā super eū. et erexit eū su-
per genua sua. Domit itaq;
angelus manū super iohānem
iactētē ad pedes suos tanq̄ mor-
tuū. et erigit illū: qm̄ xpūs
etiā sue que se mortificat. aux-
iliū consolationis porrigit per
suos p̄dicatores. Et sic dextera
xp̄i. sup fidelū corda pressuris
et agustis pressa. paul; aplūs
posit; erat. ut eos subleuaret:
cū eis cōsolacionē adhibebat di-
cens. Nō sūt cōdigne passionēs

huius temporis: ad futura gloria
que reuelabitur in nobis. Non
autem etiam ita erigitur a terra: ut
penitus ab omnibus Augustinis submo-
ueatur: sed cum talia et huius simili-
a audiret per illas passiones
cor ad gaudia celestis patrie sub-
leuat. Tale quippe est illud ewan-
gelium. Nolite timere eos qui occidunt
corpus. Et alibi. Gaudete quod
nomen uestrum scriptum sunt in celo. Be-
ne autem illic addit. Nolite timere.
Ac si electorum eorum diceretur. En-
te mentis auditum in passionis cer-
tamine ad futura promissa: et accep-
ta desuper fiducia: humanum timorem
audacter longe impulsit. **E**go
sum primus et nouissimus: et
uiuus: et sum mortuus: et ecce
sum uiuus in secula seculorum. **H**ic
manifestissime apparet: quod an-
gelus qui beato iohanni apparuit:
figuram christi tenuit. Non enim alij
sed christo nato: passio: ac sepulto:
et resuscitato: hec uerba conueni-
unt. **I**pe est primus in quo facta
sunt omnia: ipse nouissimus: per quem
restaurata sunt uniuersa. **I**pe
est primus: qui ante secula natus:
in principio erat uerbum: ipse
nouissimus: quod in fine temporum
natus: uerbum caro factum est: et
habitauit in nobis. **E**t uiuus
fuit autem: uel ante omnia secula in diu-
nitatis eternitate: uel ante mortem in car-
ne. **E**t mortuus: subaudiis post
natiuitatem carnis. **E**t ecce sum
uiuus in secula seculorum post resur-

rectione. sicut apostolus dicit. christus
resurgens a mortuis iam non mor-
tuitur: mors illi ultimum non dominabitur.
Quo in loco: magna con-
solatio intelligenda est adhibita
beato iohanni: cuius etiam tanquam
mortuus dicitur. **U**iuus sum et
mortuus: et sum uiuus in
secula seculorum. **N**ihil enim hac af-
fectione congruentius. quam quod sibi
simile in morte dominum audiret:
qui tanquam mortuus iacebat. **A**c
si dicit christus tam sibi quam omnibus
fidelibus. **N**olite timere pro me pa-
tri qui estis membra. cum ego qui
sum caput pro uobis mori non
dubitauerim: quod sicut ego post
mortem uiuam: ita et uos uiuetis
resuscitati a capite. **A**tendite
ergo: quod post mortem uiuam uitam
uestram: que constat in capite: et
emplum uobis ostendebis quidam
quod in gloria resurgendi: si non
uano timore non recesseritis de
corpore. **E**t habeo clauem mor-
tis et inferni. **P**er clauem po-
testas eterna et iudicialia ~~capite~~
designat. **U**nde petro dic-
tum est. **T**ibi dabo clauem regni
celorum. **N**am quicquid fuerit ligatum
terre debet ligatum esse in celo: si
quodammodo sunt in ostio: sed per
clauem potestas intelligitur ligandi
atque soluedi. **I**ta ergo et hic
clauem nomine potestas eterna ostendit.
Unde et alibi dicit. **E**t
aperit et nemo claudit: claudit

et nemo aperit. Porro mors
 dyabolus intelligitur qz m
 audia dyaboli mors introiit
 in orbe terrarū i infernis at
 mēbra illius ad penas ifer
 m uetura. Habet itaqz filius
 dei claues mortis et inferni
 qz sua occultā refecōe dat po
 testate dyabolo uel ei q mēbris
 ut semāt i psecutioe stozū
 et iterū cū uult facit omne
 conqesce eozū teptatione. Hys
 clauibz cōclusus eāt dyabolq
 cū dicere dno nūquid consi
 derasti serui meū iob qd nō
 sit similis ei in tēra uir sim
 plex et rectus teptadū eū
 appetit dicens nūqd iob
 frustra timet deū nōne tu
 uallasti eū ac domū euis
 et cetera usqz mitte manū tu
 ā msi in facie benedixit ti
 bi. Reseāuit ei dñs clauē
 cū pteate teptadi dedit ei di
 ces. Ecce in manū tua ē
 Et ille accepta pteate egressq
 pcessit iob ulcē pessimo sed
 postea cohibuit ē et sub cla
 uū reclusq qn ipā teptatio
 pfiut bō iob ad gloriā et
 restaurata sūt ei oīa duplici
 a: ipi qz teptatoī eade tept
 tatio creuit ad cumulū dāpna
 tiois sue. Hys clauibz fūcāt
 dimissq qn petri timōe cō
 tuāes cōpult negāe deū
 reclusq ē iterū qn dñs res
 pexit petri et ille fleuit a

mae; ac maculas trine nega
 tiois. lauit amarissimis lacri
 mis. Hys etiā clauibz fūcāt
 relaxatq qn marā multibz ca
 mibz sibi deuincat: sed clau
 sū ē qn dimissa sūt ei pctā
 multa qz dilexit multū. Hys
 quoqz clauibz aptis fūcāt dimis
 sus qn teptabat paulū: cui ne
 magnitudo reuelatōnū eū ex
 tolleret datq ē stimulg carnis
 Hys diuū iudicij clauibz cotidi
 e reseāt cū dñs teptatōibus
 fatigāe pmittit: iterūqz resti
 gitur cū nō sup modū sed ad
 mesurā ipas teptatōes emag
 gerāe pmittit. iuxta illud
 Fidelis deus q nō paret uos
 teptatū sup id qd potestis sed
 faciet cū teptatōe eadā puctū
 ut possitis sustine. **S**cribe er
 go que uidiisti et que sūt et q
 oportet fieri post hec. **H**ic iohā
 nes typū tenet ordmīs pdica
 torū cui dicit scribe q uidiisti
 id ē q uelleris i lege salicet
 et pphetis de me ut ea i corde
 teneas: et alijs pfutūā padas.
Nel etiā si specialit her uba re
 ferimq ad aplos dicit illis ut
 miracula xpi q uiderūt scribāt
 et alijs annūciant: et per hec
 ad fidem xpi alios trahāt: et
 q sūt nūc impleta i me et q
 oportet fieri post hec i mēbris
 meis. **Q**uāt superius tā dictū
 ē ei ut scribe debeat ea q uidit
 et nūc uocata uoce ad scribendū

compellit in repetitione
uerbi. negligencia torpore
remouetur a studio predicato
ne. ut q̄ sepius amonetur
sine tarditate impleat. **Beq̄**
tur. **S**acramentū septē stel
larū quas uidisti in dextera
mea. et septē candelabra au
rea. septē angeli sūt septē
eccliarū. et candelabra septē
septē ecclie sūt. **S**acramentū
mysteriū ē. ubi aliud uidet̄.
et aliud intelligit̄. sicut uer
bi gr̄a. i. xpi corpore ubi cū ui
deat̄ panis. uera ē caro. **U**n
de ipi sacerdotes dicūt. **S**ac
ramenta que sup̄sumq̄ dñe. p̄fi
ciat nobis ad salutē corporis
et aīe. Ita ergo et hic sacra
mentū eāt. q̄ i septē stellis uel
septē candelabris. uniuersalis
ecclia exprimebat̄. **Q**uod ei sig
nificat̄ p̄ septē stellas. idip
sū significat̄ et p̄ septē cande
labra. id ē oīs ecclia. uel sp̄ca
lit̄ sūt doctores. qui m̄m̄rū
recte p̄ stellas designat̄ et p̄
angelos. q̄ et i huius sc̄li nocte
lucēt p̄ mundiciā uite. et alijs
celestia m̄strado angeli uerita
tis existūt. **Q**uibz paulq̄ di
cit. **I**n medio nationis p̄ue
et p̄uerse. m̄t̄ quos lucetis
sicut lūnaria i firmamento ce
li. **H**oc eā sciendū. q̄ hoc
ē unq̄ angelus qd̄ septē. hoc
septē qd̄ unq̄. q̄ qd̄ om̄ loq̄

tur ad oēs ptinet. et iterū
qd̄ oīs dicit. ad singulos re
fert̄. **Q**uod at̄ idē angelus q̄
beato ioh̄am apparuit. q̄da
exposuit. quedā uerō signata
reliquit. m̄m̄rū idarco legit̄. **H**oc
ne nobis lectio illiq̄ uilascet.
et ut habemq̄ eā. ubi sensū
nr̄m exercitiāe possemq̄. **E**t
posuit quedā. q̄ si ex toto no
bis clausq̄ est liber. tederet
nos cū legē. ad cuius mysteria
itima nō possemq̄ puenire.
Iterū si p̄ oīa eū aperiret. fa
alis nobis eēt ad intelligendū.
et idarco eā m̄nq̄ studiose
illū legemq̄. **A**ngeli at̄ q̄bus
scripsit. sicut i cōsequētibz m̄
uāemq̄. nō celestes intelligūt̄
sp̄s. q̄ absurdū ē credē. ali
qd̄ eē i celestibz spiritibz dig
nū reprehensione. sed potius
fideles i ecclia cōsistētes. de q̄
bus scriptū ē. **A**ngeli p̄ans
amare flebūt. **E**t malachy
as. **L**abia sacerdotis custodiūt
scienciā. et lege requirūt ex
ore eiq̄. p̄ angelus dñi exercitū
ū ē. **S**c̄os ecclie doctores ange
los uocāt. q̄ ut p̄missū ē. stel
le et candelabra i huius sc̄li
nocte lucēt. et alijs m̄strado
celestia. angeli ueritatis existūt.
quos paulq̄ dicit sicut lūnaria
i firmamento celū medio na
tionis p̄ue et p̄uerse. per m̄
diciā sn̄tere uite lucere. **H**e
quit̄. **E**t angelo ephesi ecclie

Vel certe dū quelibet elcōzū
nitimo discretiōis examine p
badū ad tēpus ī tēptatione de
scit. atq; ut aliū a tēptatione
eripiat. pro fraude psequitur.
tanq; in medio septē candela
brozū aureozū discurre videt.
Chao opēa tua et labore et
patiētia tua. Hoc at non
spēcialit sed genēalit oibus e
lectis cōgruit: quozū opa la
bor et patiētia deo sūt cogm
ta. Scire at dei eligē ē. Un
de in libris moysi frēpt p̄lo
diat. Vos sūt deus ex oib; b;
gentib;: id ē uos elegit. Et
ip̄i moysi. Nouite ex noie:
id ē te eligo spēcialit p̄teris.
Aliq; at scire diat. scietes
reddē. Unde ē. Tēptat vos
dn̄s deus v̄r. ut sciat si diligi
tis eū an nō: id ē ut scire vos
faciat. Et abrahe. Nūc cog
nou qd̄ timeas dnm: id ē cog
nostre te scia. Diat. quoz; scia
re deus. et ip̄a scietia ius diu
ne subtilitatis accipit: au nu
da et apta sūt oia. in illud.
Tu cognouisti oia nouissima
et antiqua. In istis itaq; locu
tioib; emē: p̄ lozū q̄tūtib;
scire dei debem; accipē. Diat
ergo emē a xpo. Hao opatua:
id ē app̄o et eligo. Vel scio
opa: id ē scire te scio merite
de operituoꝝ et labore m.
Quia hō operas laborat. id
circo post opēa virtutū recte
enā subiūgit et labor: q̄ scia

enā sicut magna ē ī opēib;.
ita magna ē et ī labore. Qu
uis enā patiētia spēalit p̄di
cat. q̄ autōs toleat labores pa
ciēter: et eos quos male age
tes s̄micit amat. et usq; ad
fine vite ī hoc p̄senerat. ur
ta illud. Qui at p̄senerat
usq; in fine hic saluus est.
Opēa et labores: cōmuni
a sūt bonis et malis. Pati
ētia at uera: s̄micit mung
collatū ē in celestib;. Que
si desit: multa opēa multiq;
labores subito ad nichilū re
digūt. Patiētia at uera ē:
que et mala p̄mōzū eq̄m
mit tolerat. et eos quos p̄e
agētes portat s̄micit amat.
Et nō potes sustine ma
los: subaudis libent. Et hic
iugendū ē scio. sicut s̄ p̄p̄a.
In hac eī vita simul mixti
sūt boni et mali: ideoq; ne
cesse ē q̄ alit eē nō p̄t. ut
ip̄i malitoleret a bonis. De
bent eī in illis odio habē q̄
mali sūt: et debet eos dilige
per hoc qd̄ hoies sūt. Hinc
dauid ait. In quos odio ha
bui: nō q̄ natura iniquozū
sed opa iniquitatis odio habu
it. Nō nūq; itaq; in firm
quq; malozū p̄uitates atq;
eozū consoꝝa gressib; corpo
ris conat̄ effugē: ignozates
q̄ impiū sit q̄ p̄nozū puer
sitate relinque scōzū vnamita

tem. Qui si paciēcie stude
 ret. q̄ alibi locus deest n̄ se
 metipis iueneret ubi eos eua
 de possent. **E**t tēptasti eos
 qui se dicūt aplos eē et non
 sūt. Tempore b̄ti iohānis
 surrexerūt falsi apli. id here
 tic. marcion. ebyron. et cheri
 tus in asia. uolētes corrūpe
 rectam fidē. et p̄dicātes xpm̄
 minozē p̄rē: qui utiq; falsi a
 pli erāt. iuxta illud. Aplus
 mēptat̄ missi. Sed isti nō
 erāt missi a xpo sed dyabo
 lo. n̄ figurātes se i aplōs
 xpi. a quo et se missos dice
 bant: cū nō ueritatis sed fal
 sorū dogmatū eēnt. De tali
 b; dñs per p̄phetā dicit. Ip
 si uenēbat cū ego nō misē
 rim eos. Dicit ergo. Tēptas
 ti eos q̄ se dicūt aplos eē et
 nō sūt: id ē p̄basti fidē illozū
 et doctrinā. et iuēnsti eos
 mēdātes. Tēptaciones ei due
 sūt: sed hic tēptatio ad p̄ba
 tionē p̄tinet sicut et ibi. Tēp
 ta nos dieb; decē. Sic et sc̄a
 etiā cotidie tēptat. id ē p̄bat
 corda singulozū: ut q̄ fidē
 rectā nō tenēt. aut corrigāt.
 aut ab etiē sonetate pellāt.
 sicut eieci sūt hēta. Isti a
 id ē ebyron. et ceteri anq; exa
 minānt̄. occulti erāt: sed p̄ba
 ti sūt tam ab b̄to iohāne q̄ ab
 āgelo ill; etiē. Et q̄ p̄uersi
 doctozes repti sūt. dāpnati sub
 anathemate eieci sūt ab ec

clesia. **B**ilit sabellus forāq;
 et ceteri latrones qui nō per
 ostiū int̄ s̄mū etiē int̄uerāt
 latebāt: quousq; ab etiē pasto
 rib; p̄baret. **E**t paciēciā
 habes: tolerādo paciētiē illozū
 p̄uersitatē qui tibi mala inge
 rūt. **E**t sustinuiisti p̄rē no
 mē meū et nō defecisti. Ac si
 elcōzū om̄i etiē dicitur. Quā
 i oib; paciēciā habuisti. id ar
 co utiq; ea q̄ tibi ab ip̄is sūt
 illata tormēta sustinuiisti: q̄
 nisi paciēciā habuisses: i tot
 aduersis defecisses. Et ideo pa
 ciēciā habens nō succūbis: q̄
 non p̄ terrena glōia. sed p̄
 nomē meū hec sustines. **E**
 Sed habeo adūsus te q̄ cūctatē
 tuā primā reliquisti. Super
 us locut; ē s̄as. nūc at̄ loqui
 t̄ rep̄bis: q̄ sicut sup̄ dictū ē
 sicut sūt mixti boni et mali
 i p̄nti uita. ita cōmūt̄ eos al
 loquit̄ diuini sermo. **H**abes
 miq; aduersus te. id ē aduersū
 rep̄bos qui i te sūt: q̄ primā
 cūctatē reliquisti. id ē fide dicit
 dilātiōne. et subdidisti te delā
 tiōib; secularib; et trem̄b; sicut
 mulier defecit p̄mū uiri amo
 rē et uiguit se adulectō. Quā ei
 a q̄busdā cūctas mēchoata repel
 lit. p̄tingit cupiditas sc̄li intro
 ducit: fitq; modo miserabili.
 ut nec ad mēōriā illa redeat.
 cū hec mēre plēnit̄ possēdat.
Memor esto itaq; unde ex
 cidēs. id ē a q̄ grā sepāt; sis:

qui prius michi cōiūctus splen
dore scitatis fulgebatur. **E**t a
ge penitentiā p̄ eo qd̄ me de
liquisti. et terrenū amorem tā
p̄ mulier adulterū suscepisti:
et prima opa fac. id ē redi i
amorem prioris viri. **S**im aut̄
uemo tibi: et p̄nā ire mee
tibi ostendā. et mouebo cande
labrū tuū de loco suo nisi pei
tentiā egeris: id ē mouebo te
de loco virtutis tue. et de son
tate fidelū. **N**otādū hoc qd̄
nō dicit. etiam candelabrū
de loco suo. sed tantū mouebo.
q̄ licet quis peccet tamē si pe
nitentiā egerit p̄fectā. non a
mittit pristinā dignitatē suā
aut gradū. **U**nde petrus li
cet negauerit xp̄m: nō pdidit
ap̄licū gradū. **S**ed dicimus
hoc sub exemplo. **S**i ei quibet
hōm. gr̄e p̄m̄ admittit in
cōsp̄u hōm. de loco suo mo
uetur. attamē si cito p̄ penite
tiā surrexit: nō ē motus i con
sp̄u dei: q̄ licet per p̄m̄ in
cōsp̄u hōm motus eē videt̄.
tamē q̄ in dei p̄nā resurrex
turus eāt. nō est motus. quia
nequaquā minoris scitatis locū
habebit si p̄fectā penitentiā
egerit. **D**icat̄ itaq̄ in peccate
ti et ad deū redire nolenti.
Mouebo candelabrū tuū de
loco suo: nisi penitentiā egeris.
At si ei dicitur. **N**unq̄ scita
tis post lapsū trinnū a me

nequaquā recipies: nisi cor ad
penitentiā emollire curaueris.
Sed hoc habes bonū suban
dis. q̄ odisti facta nicolaitarū
que et ego odi. **I**terū i hoc lo
co uertit sermonē ad p̄sonā
fidelū dicens. **O**disti facta
nicolaitarū. **N**icolaus unus
fuit ex septē dyabombz q̄ elā
et ordmati sūt ab ap̄lis: sed ce
teris p̄manētibz in m̄st̄io suo
ille recessit ab eorū fide et doc
trina. **Q**ui cū culparet eoz
habēt pulcherrimā mulierē
et immū zelaret̄ eā: ut se ex
cusaret ab hac suspiciōe respō
dit. **N**on ē michi cure qd̄ fa
ciat: qui uult utat̄ illa. **U**n
de et tr̄syt in cōmunē vsū.
Quod factū reperit etiā multa
sectatores eoz imitari. q̄ etiā
ydolothica comedebat. et
cibos suos cibis gentiliū cōm̄s
cebat. **D**icebat quoq̄ hunc
mūdū nō a deo. sed a quibz
dā p̄ncipibz factū: contra
qd̄ in genesi dicit̄. **I**n pen
cipio creauit deus celū et terrā.
Et hec facta nicolaitarū a bo
nis repudiāt̄: et ueluti ster
cora detestāt̄. **V**ideamus
at̄ quos isti spiritualit̄ signi
ficeret. **I**nt̄pretat̄ at̄ nicola
us pl̄is stultis. **Q**uo noīe
gentiles figurat̄ qui stulti sūt:
qm̄ uerā sapiētiā id ē xp̄m
credē nolūt. **U**nde dicit ap̄l̄s.
Nos p̄dicam̄ xp̄m crucifixū.

uideis quide scandalu. genibz
 at stulticia. Nam huius comu
 e utat. ypoabz. et idolothita
 comedunt. atqz huius scilicet con
 ditores hoies ee affirmat. id e
 ioune saturnu et reliquos.
 Qui licet ab illis dn patetur.
 hoies tamen fuerunt. et i hac
 terra licet turpi uitu ducē
 tes regnauerunt. Significat
 quoqz nicolaus hereticos. Qui
 ai de sapientia dei pns que e
 fluis. nera no sentiunt. licet
 secudu scilicet sapientes videat.
 tamen secudu deu stulti sunt.
 Du et arrius uel sectatores
 xpm creatum ee affirmat. fa
 tu atqz stulti sut. qd iu tri
 mitans substancia confundit
 xpm ee deu cont. dicit. De
 quibz psalmista dicit. Dixit
 insipiens i corde suo no e deus.
 Quoru facta duo spenalter
 notant. qz et ydoloru cultores.
 et fornicarij sepe uocatur.
 Quia ei recta fide no habet.
 suus ipe error que secut. pro
 cultura ydoloru illis iputat.
 fornicarij quoqz sut. q i mu
 dice carnis seruiunt. et ob hoc
 marie percut. Iudei quoqz
 sut stulti. qz i xpm qui e sa
 pientia pns nolunt crede. frust
 q iactat se habe prem. ang fi
 liu odys insequit. qm qui no
 habet filiu nec prem habet.
 Sed et si diliger inspiciamus.

intra scam etiam nicolaytas
 inuenimqz eos videlicet quos in
 terreno amoe thesaurizae in
 demqz. Quid ei stultus ee pt.
 qz eo loco tota mens mteae
 pecunias reconde. quo non
 licet ipeuui sustine. Unde
 dñs discipulos hortat dicens.
 Nolite thesaurizae uobis thesau
 ros in tra. In hoc stultoru nu
 mero computat ille qui cu dicit
 destrua horrea mea. et maiora
 facia. qz no habeo quo fructus
 congregem. audiuit a dno. Paul
 te hac nocte nam tua a te repe
 to. que at congregata cuiqz erit.
 Que saluet lucra hoim insipi
 entiu solumio terrena quereant.
 parit in illis gemina omni
 uiaozu. qz et secudu aplm.
 radix e omni malozu cupiditas.
 qz videlicet per hac aliis ad
 trapina. aliis ad falsum testio
 nit. aliis capitur ad pcuru.
 atqz ad cetera crimia. Que ead
 uida ad hoc pduxit. ut ipm
 dnm morti tradet. Na et per
 hanc ho cupidqz aiām sua ve
 nale facit. et ydolat effiat.
 plus amado creatura qz creato
 re. Qd ei dicit aplus de gulo
 sis quoru deus uenit e. potest
 intelligi de cupidis filiter. quo
 cu deus numqz e auri uel arge
 ti. Hec sut facta nicolaytaru.
 id e stultozu hoim. paganozu
 salicet ceterozuqz ifidelu. et fal
 soru xpianozu. que dñs et qui

uideis quide scandalu. genibz
 at stulticia. Nam huius comu
 e utat. ypoabz. et idolothita
 comedunt. atqz huius scilicet con
 ditores hoies ee affirmat. id e
 ioune saturnu et reliquos.
 Qui licet ab illis dn patetur.
 hoies tamen fuerunt. et i hac
 terra licet turpi uitu ducē
 tes regnauerunt. Significat
 quoqz nicolaus hereticos. Qui
 ai de sapientia dei pns que e
 fluis. nera no sentiunt. licet
 secudu scilicet sapientes videat.
 tamen secudu deu stulti sunt.
 Du et arrius uel sectatores
 xpm creatum ee affirmat. fa
 tu atqz stulti sut. qd iu tri
 mitans substancia confundit
 xpm ee deu cont. dicit. De
 quibz psalmista dicit. Dixit
 insipiens i corde suo no e deus.
 Quoru facta duo spenalter
 notant. qz et ydoloru cultores.
 et fornicarij sepe uocatur.
 Quia ei recta fide no habet.
 suus ipe error que secut. pro
 cultura ydoloru illis iputat.
 fornicarij quoqz sut. q i mu
 dice carnis seruiunt. et ob hoc
 marie percut. Iudei quoqz
 sut stulti. qz i xpm qui e sa
 pientia pns nolunt crede. frust
 q iactat se habe prem. ang fi
 liu odys insequit. qm qui no
 habet filiu nec prem habet.
 Sed et si diliger inspiciamus.

ex parte illius sunt odare pbat
tur. Notandum autem quod non natu
ra sed opera hominum dominus se odio
habere dicit: unde non dicit. odisti
nicolaitas quos ego odi. sed
odisti facta nicolaitarum. que et
ego odi. Homo enim diligendus
est: opus autem illius malum odio ha
bendum. **Qui** habet aurem: au
diat quid spiritus dicat ecclesie.
Cum in principio locutionis huius
vni angelo vni epheſi ecclesie
scribe dominus iusserit. hic autem non
vni angelo vel vni ecclesie ad
audienda dicitur spiritus mittit: pa
tet profecto. quod quod vni dicit omnibus
dicit. et in vno angelo. vni epheſiorum ecclesie. vni ecclesie
deponit. Verum quoniam huius
admonitione ponit. sive in
libro. sive in euangelio. quod sequi
tur vel predicat. spiritualiter est
intelligendum: quod non corporis
hic auribus requiritur sed cordis.
quia videlicet aurem nisi quis ha
buerit. eloquia spiritus capere non
potest. Sic dominus loquitur turbis
in parabolis. cum illis oculos quod ade
rant aures haberet: monet aposto
los dicens. Vobis dico qui
auditis. Ac si dicat. Verba
celestium sacramentorum illis ape
rio: quos eadem mensura cordis
aure patet cognosco. Carnis
itaque auribus ad auditum transit:
cordis vero auditum simul et in
telligit. Intendit quoque est:
quod cum angelis. in principio harum

locutionum ex persona filii dei
primo certe per angelum filius
dei loquitur: non dicitur hic qui
habet aurem audiat. quid filius
dei dicat. sed quid spiritus: quia
videlicet uerba filii. uerba sunt
spiritus sancti. Quo nomine etiam
tota trinitas intelligitur. de qua
dicitur spiritus est deus. Ideoque dum
spiritus loquitur. in eo patet loqui
tur pater et spiritus sanctus: quod sicut
sunt inseparabiles unitate. sic in
separabiliter loquuntur et docent
sorum unitate. Sciendum vero
quod in hac reuelatione. sicut in
sequentibus aperte monstratur.
aliquando loquitur filius ex persona
sua. quod illi solummodo conuenit:
aliquando vero ex persona trinitatis.
Ideoque singule locutiones con
siderande sunt: quod saluet referre
de sicut solummodo ad humilitatem
filii dei. que autem ad totam trinita
tem. **Uincet** dabo edere de ligno
vite: quod est in paradiso dei
mei. Lignum vite sapientia
est dei patris: salomone attestante
qui ait. Lignum vite huius qui
apprehenderit eam: et qui tenuerit
eam beatus. Quia utique a
pluribus christum esse testatur dicens.
christum dei virtutem et dei sapien
tiam. Que recte lignum vite di
citur. quod fidelibus suis vitam eter
nam tribuit. quos in presentia faciat
at suo corpore. in futuro facia
bit sua contemplatione. Unde

psalmista dicit. **S**anaabor dñi
 manifestabitur gloria. Bene lig
 nū vite vocatur: q̄ et ī pñā
 uita. elcōs suos ab estu uiaozū
 umbra p̄tectionis defendit.
 et in futura b̄itudie. cibū et
 ne cōtēplaciōis desiderātibz
 p̄bet. **D**icitur itaq̄. **U**micē
 ti īcentina carnis sue tēpta
 tiones demonū aduersitates
 p̄uozū homī. dabo edē de lig
 no uite: id ē me ipm dabo illi
 in remunēracōne. cū eū p̄dur
 ero ad meā cōtēplaciōnem.
Pamdisus at̄ uel p̄ns itel
 ligit̄ etiā. in qua cotidie co
 medūt fideles eius corpus et
 sanguinē bibūt: uel uita e
 terna q̄ ip̄e xp̄us ē. sicut ip̄e
 dñs dicit. **H**ec ē uita eternaz
 ut cognoscāt te et quē misis
 ti ih̄m xp̄m. **Q**d at̄ deū se
 habē dicit. in cuius paradiso hoc
 ē lignū affeit: secundū huā
 mtatē loquit̄. quā assūpsit
 p̄ nobis. **Q**ui ergo v̄mūt
 oblāmēta p̄cā ī hoc paradiso
 etiā. illi ad accipiēda corpis
 et sanguis sacramēta digna
 p̄tingūt. et ad dei cōtēplaci
 onē p̄ueniūt. ip̄m q̄ lignū vi
 te ī remunēracōne accipiet̄.
 q̄ et ip̄e ē lignū uite qd̄ dat.
 et ip̄e de ligno uite iūcētibz
 dat: et ip̄e fructz ligni ē qd̄
 dat. **E**t a gēlo smirne etiā
 scribe. **S**mirna m̄ptatur
 canticū eozū. **C**anticū ad leti

tiam p̄inet. **Q**d aperte cō
 gruit fidelibz: quibz in p̄sona
 istuz etiā loquit̄ dñs. **N**on
 ē hec uerba v̄m tantū dicit̄.
 sed magis v̄m tati scōzū. **H**
 hec dicit p̄m̄q̄ et nouissi
 m̄q̄. **P**am̄q̄ saluet. an̄ quē
 nullq̄. **N**ouissim̄q̄ per quē
 restaurata sūt oīa. **Q**ui sūt
 mortuus et uiuit. **Q**uia et
 si mortuus sūt ex infirmita
 te ut aplūs dicit: uiuit ex
 virtute dei. **H**oc etiā ē p̄m̄q̄
 et nouissim̄q̄: q̄ qui semp
 uiuit ī sua substāa p̄m̄us
 existendo mortuus ī huām
 tate nrā in fine tēporū ut hō
 nascēdo. **H**ao tribulacōne
 tuā. **H**ao id ē approbo et eligo.
Iret uēo hic tribulacō singu
 larē ponat̄. tamē om̄ifaria
 et multiplex itelligit̄. **U**nde
 psalmista dicit. **M**ulte tribu
 lacōnes iustozū. **S**cā etiā in
 cuius p̄sona hōc loquit̄ sermo
 diuini etiā smirne. multas
 tribulacōnes sustinet exteri
 us cū ab aduersariis. p̄bra.
 v̄mcula. carcere. ceteriq̄ huius
 modi tormēta excipit. aut
 cū etiā a demonibz m̄terius
 iūfibilē cruciatur. cū etiā
 a seip̄a. ieiuniis. orōmbus.
 et uigiliis lassata pene succū
 bit. **A**ffligitur quoq̄ et tribu
 latur a seip̄a: cū caro resistit
 sp̄i. **H**as oēs tribulacōnes

fat dñs et approbat: de quibus
omnibz in futuro liberabit eos.
quado auferet omnē lacrimā
ab oculis eorū. **E**t paupertate
tuā subaudit scio et approbo.
Sed diues es in deū: iuxta illud
tamq̄ nichil haberes. et oīa pos
sideres. Mirū ē. quomō elā
paupēs et diuites sint. Quod
duobz modis itelligi p̄t. Fue
rūt sc̄i multi diuites ī hoc secu
lo. sicut abrahā. dauid et alij mul
ti. sed q̄ nichil habētes erant.
q̄ tēnas diuitias cōtēpnētes.
se pēgrinos cognoscebāt. celestē
tes diuitias iā mēte tenētes.
Explētā quippe sua suozūq̄ ne
cessitate. ex hys q̄ habebāt. re
liqua in v̄sus pauperū cōsume
bat. **V**el certe paupēs re. si
cūt sūt apli sc̄i: diuites at̄ in
fide. per spem iā celū posside
tos. **Q**uibz dñs dicit. **B**eati
paupēs sp̄i: qm̄ ip̄ozū ē reg
nū celozū. **D**icit itaq̄. **S**cio
paupertatē tuā: sed diues es.
At si dicitur. **U**nde te per
hūilitatē sp̄is paupere cr̄is
timas: inde per oīa diues cō
probais. **U**ng eī idēq̄ elāus
et pauper et diues ē: pauper
saliret adhuc pēgrinū. diues
at̄ quadoq̄ cūis futurus. **P**a
per tēna cōmoratioē: diues
bita p̄destinatioē. **E**t blasphe
mais ab hys qui se dicūt eē iu
deos et non sūt: sed sūt syna

gora sathane. **H**oc nō solū
mō ad vna p̄tinet smyrneo
rū etiā. sed generalit̄ ad om
nē etiā que ē in vniuerso
mūdo: q̄ in singulis locis et
in toto orbe blaffemat̄ ab im
p̄is qui se dicūt eē iudeos et
non sūt: q̄ iudeus mēptat̄
confitens. sed sūt cōgregatio
sathane. **Q**ui eī v̄ cōfiteatur
xp̄m: ip̄e ē iudeus. **D**e talibz
dñs dicit. **Q**ui me cōfessus
fuit corā hoībz: cōfitebor
et ego eū corā p̄re meo. **I**n
deozū ergo nōis expressio me
diatois n̄r̄i ē confessio: ac p̄
hoc q̄cūq̄ xp̄i amantis nōie
censetur. sp̄itualit̄ iudei
appellat̄. **Q**uō nomē utiq̄
iudei tūc generalit̄ p̄diderūt:
q̄ xp̄m negauerūt dicētes.
Hūc nescimq̄ vnde sit. **Q**ui
q̄ mō apte. mō occulte: sem
per at̄ corde etiā dei blas
phemāt. **A**d quozū societa
tē p̄tinet etiā falsi xp̄iam:
qui xp̄ianā nomē quidē ha
bet. sed opa xp̄ianitatis nō
habet. **D**e quibz p̄ paulū di
citur. **C**onfiteatur se nosse de
ū: factis at̄ negat. **B**lasphe
mat̄ itaq̄ etiā a iudeis fal
sis. q̄ elcōzū uerba a reprobis
diuidit̄: q̄ semp̄ eloquia
et sc̄a iustozū contraria sunt
cogitatioibz reproborū. **Q**ui
licet m̄t̄ s̄mū etiā consistat.
uita tamē et moribz ī multas

sathane synagogas seipos di
 uidit: qz quot vicis seruiuit.
 tot de se partes reddut. Tales
 itaqz falso iudeoru sibi nome
 usurpat: quoz vehemens ze
 li flammis succesi. qmuis etiam
 blasphemiae consueuerut. qm
 qui nuq ad eoz consortia mu
 riaru accesserut. Sed usqz quo
 zama nouissime separatur
 a iudico. nullq horu deserendus
 e. sed oes amonedi sut. oes
 toleradi. in exemplu redempto
 ris nri: qui sacrilegu impiu
 qz p dnoze usqz ad passionē
 mortis iudam tolerauit. Ad
 quoru mala pferenda exhor
 tatur etiam: et qz armis po
 tentibz adiungit cu subdit. **E**
 Nichil horu timeas q passu
 rus es: quidd a iudeis falsis.
 quidd a falsis scribz uel paga
 nis iniuriarū lesionūqz plu
 leis. p eo q triseut ne formi
 des. hoc e qd in ewangelio
 dicit fidelibz. Nolite timē e
 os qui occidunt corpus: ani
 ma at nō possunt occidē.
E Ecce missurus e dyabolus
 ex uobis i carcerē ut tēpte
 mī: et habebitis tribulatio
 ne diebz decē. Hinc liqdo
 iā claret diuersas i vno an
 gelo psonas alloqui. Qm
 sit ei diuina uox ad vna lo
 quēs. nichil horu timeas que
 passurus es: nūc uero adiū
 git tanq ad multos. **E** Ecce
 missurus e dyabolus ex uobis

in carcerē. et cetera. Carceris
 at noie. ois tribulatio intelli
 gitur passionū: quā sū sunt
 pessi a dyabolo. qui p men
 bra sua diuerso mō eos cruci
 at. recludēs i carceribz et duc
 sis ac uariis tribulacōmbus
 afficiens. **Q**d at non ait.
 missurus e dyabolus uos i car
 cerē. sed ex uobis: non ad oē
 corpus angeli pānet. qd con
 stat ex scrib et reprobis. sed illos
 vult intelligi. qui ex illatis
 tribulacōmbz uictores existūt.
 qui ideo tribulat² ut pbent².
 ideo pbant² ut coronēt². Di
 citur itaqz. Ecce id e i pñ
 ti tēpōe. missurus e dyabolus
 per mēbra sua. sicut fuit ne
 to. dominans et ceteri. ex uo
 bis i carcerē. id e in diuersas
 afflictioēs ut tēptemī: ut
 post tēptationē uictores ef
 fecti coronemī. iuxta illud.
 Beatus vir qui suffert tēp
 tationē. **E**t habebitis tri
 bulacōne diebz decē. Per
 decē dies quibz etia tribu
 lat². oē pñs tempō intelli
 gitur: in quo decalogi mā
 data sūt necessaria. Sicut
 ei uerbi grā. mittēs quilibz
 ipator milites cont hostes.
 omī genē armorū munit:
 sic deus oipotens mittens
 electos suos ad bellū. in hunc
 mūdū cont demones uel
 puersos hoies. decalogi mā

7
datis eos instruit. quibus mu-
niti eis resistere possunt. Et
quod diu decalogum habent: necesse
salo in principio sunt positi. recte
dicitur. **H**abebitis tribulationem
diebus decem. Ac si dicatur.
Nolite querere in bello vite pre-
sentis requiem: quod diu contra
temptamenta inimica. siue ap-
ta. siue occulta. decem preceptis
tanquam milites armamini. Ne-
que enim gaudij locus est: ubi vi-
ta hominum tota temptatio est. Qui-
dam dicunt. ut beatus beda decem
temptationes. ad decem persecutio-
nes gentium referri: et putant
a Nerone cesare usque ad dyo-
clesianum. Quod quomodo sit: ip-
si viderint qui hoc dicunt. No-
test autem et hic denarius numerus
aliter intelligi. Cunctis autem lege-
tibus liquet. tribus temptationibus
principaliter primum hominem a ser-
pere in paradiso temptatum ac su-
peratum. Quibus etiam tribus modis
post secundo hominem temptato succu-
buit: id est auaritia. uana gloria
et cupiditate. Contra quos saluatur
principales temptationes: cotidie
etiam dimicat. Septenarius autem
numerus ad primum tempus refer-
tur: quod septem diebus voluit.
Quia ego igitur in omni huius
vite termino. trina ista tempta-
tio non potest deesse. in quibus certe-
ra vicia potissimum obtinent
principatum. et hec ipsa mortalis
vita. per septem dierum articula

8
euoluunt: recte decem dierum nu-
mero. principalis etiam tribu-
lacio exprimitur. Hac enim
trina temptatione septem diebus
applicata denarius numerus ad-
impletur. Dicatur itaque de e-
lectis. **H**abebitis tribulationem
diebus decem. Ac si dicatur. Us-
quequo primum vita finiat: quod per
septem dies voluit: contra diu-
sas temptationes que in tribus sum-
marie obtinent principatum. etiam
me habebitis. **E**sto fidelis
usque ad mortem: et dabo tibi co-
ronam vite. **H**ic iam ostendit a-
perte ad quod decem dies pertingit:
id est ad omne tempus quod diu fidem
seruare etiam debent. **H**oc autem
et generaliter omni etiam: et specialiter
est dicitur vnicuique fidei anime.
Hic est quod in euangelio dominus dicit.
Qui perseuerauerit usque in finem:
hic saluus erit. **E**sto itaque fide-
lis usque ad mortem: et multas
persecutiones. me innumeras
clades. semper victorie triumphum
attende. **Q**uia et hoc dicitur
etiam: primum superius. **H**ec
dicit qui fuit mortuus et uiuit.
Ac si dicatur. **N**oli fide re-
gis amittere: quod si mecum toto
belli tempore dimicaueris: post
mortem mecum coronaberis. id
est regnandi sorte accipies. **N**unc
est tempus decertandi: tunc autem
coronandi. **U**nde in sequentibus
dicitur. **Q**ui uicerit faciam eum
sedere in throno meo. sicut et
ego uici. et sedeo cum patre meo

in throno eius. Qui habet au-
 tem cordis. et intelligentia me-
 nis: audiat et intelligat ad se-
 ptimam quod dictum est: Et quid spiritus
 dicat ecclesius. Qui viderit
 septem meta dyabolica in cen-
 tua carnis suae: non ledet a
 morte secunda. id est a damnatio-
 ne perpetua. In sacra enim scrip-
 tura tres mortes sepe ponuntur.
 una scilicet pro peccato. altera carnis:
 tertia vero supplicium et ne dam-
 nationis. Quae mors hinc secunda
 non tertia nominatur: quia videlicet
 de his tantum agitur sermo
 que nocent. de morte scilicet
 pro peccato. et morte et in supplicium.
 Ad quam compositionem ista quae
 communis est mors. non est dicenda.
 Unde et apostolus carnaliter mor-
 tuos. dormientes vocat dicens.
 Nolumus vos ignorare de dor-
 mientibus. Mors itaque prima
 quae ledit. pro peccato est. Hinc itaque
 quae ledere possit: nulla alia nisi
 eterna damnatio succedit.
 Ideoque praetermissa media quae
 non ledit: alia debuit vocari
 secunda. quae post primam ledit.
 Dicitur itaque. Qui videt non
 ledet a morte secunda: id est
 qui mortem pro peccato in hoc saeculo
 animas necate superaverit. ad le-
 sionem eius que post hanc. et
 corpora et animas sine fine cru-
 ciat non perveniet. Quae mors
 semper occidit: et nunquam ad vite-
 ram extinguit. In lesionis

ante verbo. miseriam debet
 intelligi corruptio. Iedi enim
 non potest: nisi quod corruptioni sub-
 iacet. Et angelo pergamum
 ecclesie scribe. Pergamum in ter-
 tarum visio cornuorum. Quod apte
 ecclesie congruit: in quibus sunt simul
 boni et mali. et quae iudicando fa-
 cit distantiam inter bonos et ma-
 los: ut confringantur cornua peccato-
 rum. et exaltentur cornua iusti. **C**
 Hec dicit qui habet romphe-
 am ex utraque parte acuta. Romphe-
 a est gladius utriusque acutus.
 Gladius autem nomine: scriptura sacra
 intelligitur. dicitur apostolo. Et gla-
 dium spiritus: quod est verbum dei. Qui
 gladius veteris et novi testa-
 menti bene utraque parte acutus
 dicitur: quia videlicet hinc peccata
 operis: illinc reserant peccata cogi-
 tationis. Vetus quippe testame-
 ntum dicit. Si quis adulterium fece-
 rit: morte morietur. Novum ve-
 ro: qui videt mulierem ad concu-
 piscendum eam: iam mechatur est
 eam in corde suo. Et multa
 huius similia. Vel certe utraque
 parte ideo acutus dicitur: quia si-
 cut gladius biceps carnem divi-
 dit. et membra a membris separat:
 ita gladius verbi dei separat bo-
 nos a malis. Unde dominus dicit.
 Non veni pacem mittere: sed gla-
 dium et cetera. Sive enim idcirco
 dicitur utraque parte acutus: quia et
 simplices per historiam: et per-
 fectos instruit per allegoriam.
C Sicut ubi habitas: ubi sedes

est sathane. Et hoc generalit
vniuersali emē dicitur: q̄ iux
ta cū rep̄bis ubiq; per orbem
sathane tēptatōib; sit se exer
tē. Sicut ei sedes dei sūt etiā
oēs: ita sūt sedes dyaboli cūtri
rep̄bi: in quorū mediō habitat
et̄na. iuxta qd̄ aplūs dicit. In
medio natiōis p̄ue et p̄uerse:
ut quos lucetis sicut luminaria
ī mūdo. uerbū uite cōtinentes.
Et in canticis canticorū dicitur.
Sicut lilū mē sp̄mas: sic ami
ca mea mē filiū. Et uidelū
electorū aplūs crescit et ubiq; dif
fundit: quonm̄ in medio ma
lorū innocētie seruat opa. Hic
ē quod loth sacra scriptura teste
laudat. q̄ eet visu et auditu
iustus: habitans apud eos qui
cotidie affligebat ei; aīam in
iustis opēib; . Hinc etiā in
et̄na dicit electorū. Circūdede
rūt me sicut apes. Apis quip
pe in ore mel portat: ī can
da venenū occultat. Sic in
mūnū h̄y qui fraudes molū
tur: dulcia p̄ponūt. ut ama
ris inficiant. Et tenes no
mē meū: id ē nomē p̄p̄iam
tatis. integrū fide colis etiam
ī tēpōe t̄bulatiōis. Et non
negasti fidem meā: afflic
tōib; p̄fidorū pressa. Et
in dieb; antiphās testis me
us fidelis: qui occisus ē apud
uos. Cuius latuitatis sit hec
locutio. nō facile patet. nisi
forte per subaudiōnes ūel
ligat. Si em̄ dixisset nō ne

gasti fidem meā in dieb; an
tiphe testis mei. q̄ occisus ē a
pud vos: plangēt sensus et
facile intelligētur. At cū dia
tur. non negasti fidem meā:
et in dieb; antiphās testis me
us. et cetera. obscurū ē sentētia.
Ideoq; necessarie sūt subaudi
tiōes: ut ita h̄c sentētia p̄nū
tiem; . Et tenes nomē me
ū: et nō negasti fidem meā.
Et ī dieb; illis in quib; exti
tit antiphās testis meus fide
lis. qui occisus ē apud uos: nō
negasti fidem meā. Tale ē et
illud in psalmo. Nolite extol
lē in altū cornu uerū: nolite
loqui aduersus deū iniquitate.
Si subiūget statū qm̄ deus in
dex ē: aperta sentētia uidet.
Sed cū in me m̄ p̄ponit. p̄ ne
q; ab onete neq; ab om̄dete.
neq; a desertis motib;: et de
inde subiūgit. quonm̄ deus
iudex ē. obscura sentētia red
ditur. Aut ergo uia scripto
torū ista talis facta ē locuti
o: aut certe more scripturā
rū ut dictū ē. necessariae ha
bet quasdā orōnū p̄tulas.
Sed nūc sensū uideam; . fuit
ē quidā martir. qui occisus
ē in et̄na pergamū: per quē
utiq; oēs martires ūelligūt.
quicūq; in hoc mūdo siue ap
to siue occulto martire p̄a
ūtur: p̄ sicut ī vna et̄na oēs
ita vno martire oēs p̄pi mar

tres reperti sunt pro modo laudis
 attolli. **Q**d apud stros sunt
 teste interfecti esse comemorant
 sic intelligendum est non quod ab
 illis sed quod inter illos fuerit in
 temerario ab his uideret
 in quibus sathanas habitat
 id est a reprobis quae sedes sunt
 sathane. **I**n quorum persona
 statim subiungit **S**ed habeo
 aduersus te pauca quae habes il
 lic tenentes doctrinam balaam
 qui docebat balach mittere
 scandalum coram filiis israel edere
 et fornicari. **H**ec enim uerba non
 ad eum pertinent nisi superius dic
 tum est tenes nomen meum et ce
 ream sed ad eos qui simul
 mixti erant cum reprobis quos
 angelus pergamum id est episcopum
 ipsius ciuitatis propria doctore per
 mittebat. **H**istoria patet
 qualiter scilicet balaam a ba
 lach ad maledicendum filiis is
 rael fuerit euocatus. **Q**uae ma
 ledicere noluit cui se etiam sumi
 le fieri in morte optauit. **S**ed
 postea muneribus uictus in eius
 de populi morte consilium de
 dit. **Q**uidam etiam aios filiorum
 israel ad fornicationem promptos
 ideoque consilium dedit balach
 ut pulcherrimas mulieres
 coram eis poneret quarum spe
 ribus illecti ad illicitos amplex
 us tenerent illarumque blanditijs
 illi uiti de sacrificijs phagor

manducaret per quod uideret
 factum a deo caderet coram eis.
Conpletum est hoc consilium de fi
 liis israel et facile decepti sunt.
Egressa itaque in a diuino passit
 ex illis viginti tria milia donec
 finces zelo dei actus uindictam
 exeruit in adulteros. **H**ec
 tunc facta sunt doctore in pro di
 uino et mago et her spealut
 in pergamum etiam generaliter autem
 sit in toto mundo. **B**alaam ita
 que interpretatur plus uanitas balach
 elidens israel uir uides deum.
Balaam itaque interpretatur hereticos
 qui pondus uirtutum et fide in se
 habent ideoque uani sunt. **B**a
 lach autem qui elidens dicitur huius se
 culi significat principes. **Q**ui
 bus nimirum bene congruit hoc quod
 balach elidens dicitur per perul
 dubio dum huius seculi principes se
 per alijs superiores existere querunt
 si que ad dignitatis sue culmine
 ascendere uolunt conspiciunt per
 uiribus ad terram elidunt uideret
 ad humilia deponunt. **Q**ui ple
 rumque suaderibus hereticis contra is
 raelitas hoc est uiros uideres
 deum pugnant sicut de ydolothris
 edant et fornicent a deo illorum
 propria dogmata sequendo. **Q**ui
 ei suasona quedam et dulcia pro
 nunt in suis falsis dogmatibus
 quasi per pulchras mulieres eos
 seducere cupiunt sicut comedat y
 dolothra id est ut sequatur ydolo
 rum doctrinam plenam omni spuracia

ibiq; fornicet: id e ut relucta
ueitatis doctrina. ardentissio libi
dms icendio. mendacis puer
foru doctoru mheant. **M**iter
Balaam qui ut diximus in pta
tur pplis vana: sig nificat de
mones per manna discurretes.
Balach at qui elides dicit car
ne mram. q plerunq; aiam elidit.
ad puerfa imhedo opa. q debue
rat den vide tota mte: et hoc
per mulieres. id e per huius se
culi delatationes et uoluptates:
quaru amoe plerunq; aia deo
nu insidys illecta. ad consensu
utendi illiatis thitur. **I**srahel
a sig nificat aiam den cotem
plante. **D**ocete igit balaam
insit balach uoluptatu amat
tes cora filijs isrl: quaru sua
stomib; edat de imolatis. et
fornicet cu eis: q videlicet
spuu imudoru suasioib; ca
ro delata. ad aspectu metis
iparu cupiditatu illecebras
deducat: quaru amoe ut dictu e
ad consensu rapitur. **I**ta ha
bes et tu tenetes doctrina nyo
laytari. **D**e factis nyo layta
ru: uel quos significauerit
suis actionib; satis sup dictu
e. **I**ta habes inquit et tu tene
tes doctrina nyo laytari: id
e sicut sut in te q sequit dor
tina balaam: ita sut qui sequu
t doctrina nyo laytari. **E**d
unq; illis dicit: qui huius emt
imitatores: qui ad penitencia
hortatur. cu dicit. **S**imilit

penitencia age a factis salict
nycolaytari: sicut a factis
et doctrina balaam. **S**in aute
uenio tibi et pugnabo cu illis
i gladio oris mei. **H**ortatq;
iam fueat in superiorib; an
gelu ut penitencia agat: eo
q pmutet quosda tene doct
na balaam. uel nyo laytari.
Vnde cu dicit. **S**in at uenio
tibi. et demdesubiuigit. pug
nabo cu illis: ita accipiendu
e. tanq; dicit. pugnabotenu:
q videlicet hec uerba ad eos
ptinet. q pducta doctrina se
quebat: et ad eos eia q eos
no corrigebat. **P**ari ei rea
tu astringit: et ille q pua
docet: et ille q pua docei ta
cens pmutit. **T**alib; itaq;
dicit dñs uenio tibi. id e ad
ueni uer mee et vmdicta te
sentire facia. **E**t pugnabo
cu illis in gladio oris mei.
id e acutis eloquoru meo
ru sententis illos dapnabo.
Gladius ei oris dei: sermo
nu illius ualida prepta sig
nificat. paulo attestate qui
dicit. **E**t gladiu spūs qd
e uerbu dei. **Q**ui habet au
te: audiat quid spūs dicat
ecclesys. **Q**ui unq; qd vni
illarū dicit: oēs etnas cupit
audire. **V**nicen desidela ppia
et demonu teptameta: da
bo ei manna absconditu. id
e meipm tribua illi. q sum

panis viuus de celo descen-
 dens: quibz ideo factus sum ho-
 ut panem angelorum manducaret
 ho. Huc significabat panem
 olum illud manna: quod filius is-
 rahel datus est in hemo. Et
 qui spiritualiter manducauerunt.
 sicut moyses aaron et iosueus
 et si mortui sunt corpore: immor-
 les fuerunt mente. Qui hoc
 nichil aliud preter quod indebat
 ibi intelligebat: mortui sunt
 morte eterna. De quibus dominus
 dicit iudeis. Pres vtri man-
 ducauerunt manna: et mortui
 sunt. Sicut et nunc qui digne
 corpus et sanguinem domini acci-
 piunt: vitam ibi sumunt: qui
 hoc indigne manducant: iudi-
 cant sibi manducant et bibunt.
 Istud hoc manna quod hic pro-
 mittit fidelibus: modo quidem
 in sacramento accipiunt per fide:
 quandoque hoc in ueritate per-
 specte sumet: et quod nunc ma-
 net absconditum: tunc erit mani-
 festum. Qui itaque uideat: da-
 bo illi manna absconditum: id
 est meam post finitos huius uite
 labores contemplatione illi
 concedam. Hinc psalmista
 dicit. Sannabor domini manifesta-
 bit gloria tua. Manna etenim
 interpretatur quid est hoc. Nos
 hoc nequaquam dicimus quid est
 hoc: nisi de re quam ante non ui-
 dimus. Istud est manna nunc
 manet absconditum: iuxta quod
 apostolus dicit. Quod oculus non

uidit: nec auris audiuit: nec
 in cor hominis ascendit: quod pre-
 deus diligenter se. Et dabo
 illi calculum candidum: et in cal-
 lo nomen nouum scriptum: quod ne-
 mo scit nisi qui accipit. Cal-
 culus lapis est preciosus: qui et
 carbunculus appellatur: eo quod in
 tenebris constitutus: sicut car-
 bo succensus fulgere prohibetur.
 Per hunc autem lapidem: ipse intel-
 ligitur christus: qui tunc huius se-
 culi tenebras fulsit: quando u-
 bi caro factus est: et habitauit
 in nobis. Unde et bene ca-
 didus dicitur: quod sine ulla peccati
 offuscatione: mundo apparuit
 inter homines: et diuinitatis sue lu-
 ce tenebras nostre mortalitatis il-
 lustrauit. Dicit itaque. Dabo in
 centi calculum aureum: id est dabo
 ei meipsum: qui de mundo atque
 auctore mortis trinitus phat: ut
 sit saluet meus frater: et con-
 princeps regni in gloria. Unde
 iohannes dicit. Et quod ante
 receperunt eum: dedit eis potestatem
 filios dei fieri: ut sicut est filius
 dei ipse per naturam: ita sint isti
 per gratiam. In quo uidelicet ad-
 optationis gratia: nomen eadem nouum
 datur: id est nomen christianum plus
 inauditum. A christo enim fideles christi-
 ani uocantur: sicut ab israel israeli-
 telite: et a iuda iudei. De
 hoc nomine per prophetam ysaiam et
 clesie sue ipse dominus ante dixit.
 Vocabit tibi nomen nouum: quod
 os domini nominauit. In calculo

itaq; habet hoc nomen: q; ab
ipso cepit exordium. a quo oēs
xp̄iam noīant. Et hoc nomen
solus dat victorib; id ē omib;
ad etnā vitā p̄destinans: qui
huius noīs dignitatē opelibus
exornat. Unde subiūgit. **Q**
uod nemo sit. subaudit; dig-
ne. nisi q; accipit. Iare ei posi-
tū ē hic p̄ eo qd' ē: nisi virtu-
tē huius noīs exp̄tus fuerit. Ta-
li mō dicit mulieres. necdū
cognouisse viros: id ē q; necdū
fuerūt exp̄te virū thozū. Ne-
mo ergo sit hoc nomen. nisi
qui accipit. id ē nemo virtu-
tē huius noīs et dignitatē moi-
bi et vita defendit. nisi q; au-
fuerit p̄destinatus a deo: ut fi-
lius dei nō solū uoiet. sed en-
am sit. Nosse etiā xp̄i nomē:
ad custodia mādatorū p̄tinet.
Quo cont' iohānes de quolib;
rep̄bo dicit. Qui dicit se nos-
se deū et mādata ei; nō custo-
dit: mēdax ē: et ueritas in eo nō
ē. Nemo itaq; sit hoc nomen.
nisi qui accipit. id ē qui ad
hoc ē p̄destinatus a deo: ut in
re xp̄ianq; uocetur et sit. Et
et per hūc lapidē ignitū etiā
caūtas intelligi q; candore ha-
bet per hoc q; uestis ē operēs
ingredimē p̄torū: igne autē
per amozē quo diligit deus
et hō. Datur ignē vncēb; q;
calcul; candid;: ut diligit de-
ū et p̄ximū. Dat in calculo
nomē: ut ip̄am dilāonē adi-
pleat in mādato nouo. Scrip-
tū quippe ē. Mandatū nouū

do vobis: ut nos inuicē diliga-
tis. Cuius noīs virtutē solus
sit qui accipit: id ē qui in nouo
mādato illud custodit. qd' dis-
cipulis ē collatum. Et angelo
thyatre etiā scribe. Thyatta
sicut sup dictū ē. illūata dicit.
significas vniūsa etiā. que
illūata ē per xp̄m: qui ē lux
verā illūans oēm hoīem uen-
ente in hūc mūdū. Ideoq; qd'
vniū specialit' etiā dicit sermo
diuinus videt. genealit' ad
oēm etiā p̄tinet. Hec
dicit filius dei: qui habet oū-
los ut flāma ignis. Hic iā
apte ostendit. aug typū. ange-
lus gerebat. qui hec ostende-
bat b̄s iohāni: ann sua uba.
fili; dei uba p̄fitetur dicens.
Hec dicit filius dei. aug oū-
li uelut flāma ignis existen-
tes. sūt dona spūs sc̄i q; totū
corpus etiā illūnat: uel ete-
dina eloquia. de quib; scrip-
tū ē. Lucerna pedib; meis
uerbū tuū. Et iterū. Igni-
tū eloquiū tuū uehemēt'. Vel
etiā oculi dñi intelligūt. doc-
tores: qui nos sua doctrina et
exemplo illūant: et lumē sa-
euae p̄bent. Et pedes ei;
similes auricalco. Pedes do-
minū sūt uel sc̄i p̄dicatores.
per quos mūdū aruit et bu-
lāois igne p̄bati: uel certe
ultima ac nouissima illiq; ne-
bra. extrema p̄secutio cadē
a. Noui opa tua. id ē tua be-
ne gesta. app̄bo: ut pote qui ut
eadem ageres: graue cōsul-

In hoc autē loco geneālis
 etiā psona introduatur.
Et caritatē tuā et fidē sub
 audis noui: eo mō quo et
 opa tua. **C**aritatē scilicet:
 q̄ deū ex toto corde et pri
 mū diligis sicut teipm̄. **C**
Et fidē qua credis deū em̄
 in psonis: vnu ī maiesta
 te. **E**st at̄ hic p̄posterus or
 do: dū pius ponit̄ opa. pos
 tea caritas. de hinc fides: cū
 pius sit utiq̄ credē. dem
 de qd̄ quisq̄ credit amāe: in
 de etiā q̄ credulitas et amor
 donent̄ opari. **S**ubiūgit̄
 at̄ adhuc ī laudibz etiā et
 diat̄. **E**t m̄stetū et pa
 enā tuā. **M**istetū illud
 itelligit̄ quo m̄strabat̄
 etiā illis qui erāt ī iherlm̄.
 nichil habētibz de suis fa
 cultatibz: m̄ie opa illis ex
 hibētes aplō monēte. ut es
 set̄ mēores fratrū. **D**acē
 na ued̄ ī hor itelligit̄ q̄
 oīa huius seculi aduersa libē
 t̄ p̄ xpo sustinebat̄: ut pse
 uerates usq̄ in finē salu eēt.
Et opa tua nouissima plu
 ra p̄ozibz. **Q**uātū ad etiā
 faciē p̄tinet. bene opa illiq̄
 plura p̄ozibz cōmēdrāt̄:
 q̄ uidelicet etiā pius faalto
 ribz. et leuozibz p̄ceptis so
 lidata ē. **H**nde et apli. tan
 tū quatuor capitula illis qui
 credebāt iposuerūt: uidelicet
 ut abstineret̄ se ab imolato.

et sanguine et suffocato et for
 matione. **D**enude ued̄ cū mul
 tudo etiā creuisset. ad hoc
 usq̄ puentū ē: ut oīa relinque
 ret̄ p̄ xpo. et ad culmē p̄fectio
 nis tenderet̄. habita paupelbz
 tribueret̄: fratres. sorores. p̄es.
 et matres. uxoresq̄ relinqueret̄.
Ab hinc etiā exordiu sup̄sit mo
 nathorū religio. **N**el recte p̄t
 hoc referre ad diē iudicij: quādo
 immanissima crebescite tēpōibz
 anti xpi p̄secutio. āplior in ea
 virtus emitebit opacois. dū
 iudei et gentiles p̄it̄ in fide
 xpi fundati. duplo q̄ uūt labo
 rabūt. **S**ed habeo aduersus
 te: q̄ p̄mittis mulierē iezabel
 que se dicit p̄pheten dore. et
 seducat seruos meos. et doret
 fornicari. et māducat̄ de ydolo
 thicis. **N**ulla ratio p̄mittit
 ut her uerba ad eos p̄tineat.
 quos superius tanta laude fue
 rat p̄secutus. sed a geneāli cor
 poe elcōrū. uertit sermone ad
 partē rephozū. q̄ in doctoibz
 intelligitur. q̄ sua negligētia
 fornicatōne et ydolatriā in
 etiā eē sinūt sub noīe xpiano.
Sed iā nūc uideamus sensum.
Fuit iezabel uxor achab regis
 isrl. idolatra simul et fornic
 ria: que etiā dei seruos īsecu
 ta ē. **V**erū her mulier nō uir
 it usq̄ ad aduētū dñi. **N**ā et
 ī uingulis equozū legim̄ illā
 cōsulcatā. **S**ed q̄ erāt in eadē
 etiā qui opa illiq̄ mala imita
 batur: idcirco in eis mat̄ ipa

fornicationū iezabel uotatur.
Sicut et oēs elā vnā vitā du
cetes. vniū corpꝝ xpi faciūt. sic
oēs rephi vniū corpus dyaboli
de se reddūt. sicut fit. ut p̄cedē
na mēbra sequētibꝝ. et sequē
a p̄cedētibꝝ inuiciant. cōiūcta.
Vnde scriptū ē. De illis q̄ viā
carni abierūt. Et iohānes dicit.
Nūc anti xpi multi sūt facti.
Et eā fici. ut tūc tēpōis sicut
et q̄dā affirmat. et alia tūc fla
no demonstrat. sicut her uuli
er in eādē ecclā. uxor saluet
ipsius angeli. q̄ docebat de ser
uob edē de ydolothicis et for
nicat. Ex cuiꝝ specie specialī
ad genēalē totius orbis. iezabel
sermo figurate tūc fert. For
nicatio uero istꝝ iezabelis q̄d uo
mus t̄ intelligitur. Prīmū
videlicet in aīo. de q̄ scriptū ē.
Qui uidet mulierē ad concu
piscendū eā. iā machatꝝ ē eā
in corde suo. Deinde etiā cū
animi uolūtas ad effectū pdu
ctur. Hinc paulꝝ dicit. Fū
gite fornicationē. Omne em̄
pccatū q̄d cūqꝝ fecerit hō. est cor
pus ē. qui at fornicat. p̄ccat
in corpus suū. Tertiū genꝝ
fornicationis ē. quādo simula
chra p̄ deo colūt. De q̄ dñs
per p̄phetā cont̄ ierusalē loq̄t
dicens. Mechata ē cū ligno et
lapide. Quartū uerō genꝝ ē.
quādo t̄rene diuiae imodeate
concupiscūt. et p̄cātū plus
q̄ creator diligit. De q̄ etiam
paulꝝ dicit. Et auaritia que ē
ydolozū seruitꝝ. Huiꝝ formi

taoibꝝ tria genēa nūc t̄ ecclā
huiꝝ mūdi uigent. id ē in ap
petitu luxurie corpalis. et in
effectu ipꝝ obstene cōiurmo
nis. atqꝝ i auaritia t̄rene felia
tatis. Sed uer quartū genꝝ
ad plenū extitū ē. qd̄ cōstat
in simulachrozū culturis. No
trandū uero q̄ iezabel p̄pheten
se dicit. et idarco seruos dei
seducat. Hoc quippe factū
multi mutant. qui diuajs de
seruētēs. ne soli sūt hortā
tur alios. ut cupitis fruatur
deliciaoibꝝ dicentes. q̄ si hoc
deus fici uoluisset. masculū
et femina non fecisset. nec
corpōis mēbra tali usū apta
formasset. Stultū ē ergo ab
stinē ab huiꝝmōi deliciaone.
q̄ fruūt. nō solū alie penides.
aut uolucres. sed etiā muste.
Dū q̄ hoc dicit. sit aliq̄ ut
carnē delicia compellat. et ad
consensū libidinis p̄trahant.
sicut pueniat ad opus malū.
intantū ut in pressu tēpōis
nullā reuerētiā habētes pu
dois. qd̄ turpit̄ gesserūt. corā
alijs laudibꝝ offerūt. Vnde
bene iezabel sanguis fluxus.
aut fluens. uel sterquiliniū di
ctur. Mulieres quippe p̄ sin
gulos mēses. sicut dicit beatus
iheronimꝝ in libris p̄phetarū.
fluxū sanguis sustinet. q̄ cū
menstruū tēpus aduenit. su
phabūdās sanguis egreditur.
Sanguis at̄ uoie p̄cā desig
nat. Vnde dauid dicit.

Iubea me de sanguibz & ide
 a paco adulterij et homicidij.
 Dicit itaqz iezabel sanguis
 flurus: q videlicet reprobi
 mala uoluntate qua pius con
 piunt. mox ut tempus ueniat
 ppetrade iniquitatis. ad ef
 fectum pducunt opacois. Qu
 q opus desiderate uoluptans
 ad effectum pducit. fit mens
 uehementius anxia q fuerit.
 et auget i corde flamas libi
 dinis totaqz se in uoluptate
 corporis deiat: sicut ut ita dix
 en totus humor palit liquef
 at. Et hinc e q iezabel flues
 dicitur. Quia uero opus ma
 la in consuetudine ppetadi u
 tit: unde et absqz ulla reue
 rena opinione de se enuntit.
 Bene eade iezabel sterquil
 niu dicit q uidelicet ex ipis
 ppetrate luxurie inquiname
 nis. longe lateqz male opin
 onis fetore de se reddut. Un
 de per pphetam dicit. Conpu
 truerunt iumentu in stercore
 suo. Iumentu ergo i stercore
 putresce e: ut dicit beatus g
 gorius. luxuriosu quelibet
 in stercore libidis uita finire.
 Talibz quippe congruit illud
 psalmiste. Homo cu i hono
 re est no intellet: copatus
 e iumentis insipientibz. et filis
 facty e illis. Tertio quoqz for
 matoribus gene. multa her set
 tantes solent fideles decipere:
 du eos iuntat p quibusda eg

tudinibz p quibusda reru eue
 tibz ad arbores. ad fontes. ce
 teaqz huiusmodi dicentes. q hoc
 agendo tale et tale euasi pei
 nilu: taleqz conseruato psperta
 tem. Dicit her agut: quasi ad
 spirituale fornicatione dei ser
 uos iuntat. Sed et in alia spe
 cie fornicationis repbi multos
 decipiunt: du pueris suasioibz
 quosda ab amore dei retinunt.
 et desiderijs terrenis seruire co
 pellunt. Ideoqz ne illis qui tota
 eis fornicat. quocens plus t
 rena q celestia appetit: plus
 creatura q creatore diligunt.
 Et dedi illi tempus. ut pccatena
 ager: et no uult pccare a for
 nicatione sua. De talibz paulu
 aplos dicit. Dedit illi deus lo
 cu pccatene: et ille abutit eo
 in supbia. Quisqz e delinqt
 et uiuit: ideo huc diuina pietas
 iniqua agente toleat. ut ab in
 iquitate resipiscat. Unde et
 talis quo aplos expectat. et
 no uult penitert. eo arans
 reatu sui uinculis astingetur.
 et iusto iudicio puniet. Unde
 e. Puer centu amoru moiet:
 et puer centu amoru maledic
 ty erit. Sed querendu nobis e.
 cu in pcedenti uisualo negli
 genti pccator. atqz ab exhor
 tatione torpenti dicitu sit: habe
 o aduersus te. q pmittis mu
 liere iezabel que se dicit pphe
 ten docere. et seduat seruos me
 os. cur non subiugit deditu
 bi et illi. aut certe sub uno de

Job xxiii

di uobis. ut penitentia agatis.
Ad quod dicendum est: quod in an-
gelo de corpore etiam propheta
dicitur. et quando ipse increpatur.
ad eos increpatio pertinet qui
rei sunt. Ideoque a specie predicta
torum qui superius fuerat repro-
bati. redit sermo. ad genera-
litate populi. et in eo partem spe-
ciei reprobam. quod ex occulto impet-
tentem redarguit. quam super apte
increpauit. Hoc autem idcirco
ne pars speciei. quod in suis predicta-
tionibus constat. illi que in repro-
bis est videtur coniuncta. In p-
uersis itaque doctoribus unus idem
per angelum et per reatu taciturni-
tatis apte corripitur in specie.
et per mentis obdurationem occulte
redarguitur in genere. In suis
uero nec apte corripitur in spe-
cie. nec increpatur occulte in
genere. In eo enim quod diuina
vox ait. habeo aduersus te. quod
permittis iezabel que se dicit
prophetem docere et seducat seruos
meos. torpescant ab exhorta-
tione predicatorum innotescat silencia
illius. In eo uero quod subiungit. et
dedi illi tempus ut penitentiam
ageret. et non uult peccata a for-
nicatione sua. a specie ad genus
transiens. et specie et genus si-
mul sub uno comprehendit. **C**
erte pono eam in lecto. et qui
merchantur cum ea in tribulatione
maxima erunt. nisi penitentiam
egerint ab operibus eius. et si-
lios eius interficiant in morte.
Quod est iezabel hoc sunt qui me-
chantur cum ea. huius enim filii eius

ex fornicatione preuati id est
vni corpus sathane. Sed per
reprobi reprobis succedunt. diuidi-
tur genus in species. ut osten-
datur quibus successibus totum cor-
pus dyaboli perficiat. quibus
inueniens calescat. Perlec-
tum autem quo iezabel cum suis omni-
bus ponitur. intelligitur auda-
cia et securitas peccandi. Po-
nitur autem in lecto ista uniuersa
lis metrix. non ut quiescat.
sed ut febre languescat. ut
frenesim sustineat. quatenus
ea iam dicat uel agat. que
alij audire erubescant. Sepe
enim iusto dei iudicio propter
peccata preuata homines ad maiora
ruunt fauoraz dumque sunt ti-
more audaces peccant. quod in lec-
to id est in peccandi sequitate
quiescant. In quod securitate de-
us eos ponere dicitur. quod iusto
iudicio permittit. ut ibi ponantur.
Tale est et illud. Indurauit
dignus cor pharaonis. id est
non emolliuit. Sic et hic di-
citur. pono eam in lecto. id est
non retraham illam. sed permittam
propter iniqua peccata libere et sine
timore peccare. Et qui merchan-
tur cum ea hoc est cum seipsum. quod
super dictum est. quod est metrix. huius
sunt illi qui cum ea fornicantur.
In tribulatione maria erunt.
hoc est in augmentum peccatorum.
per quod uenturi sunt ad maxi-
mam tribulationem iehene. Quod
quedam sunt peccatorum supplicia.
ipsa uiciorum inuenientia. Et

hoc fiet nisi penitentia ege-
 runt ab operibus suis. Dicit
 nam patres quidam de petri-
 tis omnibus nolunt agere peni-
 tentiam: sicut ut in alia ruant
 anima etiam graviora. Unde
 de paulo de quibusdam deum
 cognoscere et non gloriosi-
 tatis dicit. **Et** quod tradidit
 illos deus in reprobis sensibus
 ut faciant que non conveniunt.
Et filios eius imitatores illi-
 us in facia in morte. **Et** non
 est ista communis hic morte
 debemus accipere quod moriuntur et
 iusti sed illa que post mor-
 te corporis sequitur animam id est
 damnationem perpetuam. **Et** et
 per lectum quo rezael mitti
 comminat et eterna pena potest
 intelligi: quod in se et reprobis
 traditur. **Et** qui mecham
 cum ea hoc est qui fornicatio-
 nem illius quocumque modo imitan-
 tur: erunt in tribulatione maxi-
 ma post mortem carnis: ubi
 vermis eorum non morietur: et
 ignis eorum non extinguetur.
Et hoc ideo quod penitentiam a-
 gere negligunt: donec eis re-
 pentino superveniat iudicium.
Porro filii secundum predictam
 sententiam vel imitatores ma-
 lorum intelliguntur vel opera illo-
 rum perversa que tunc dabitur in
 morte: quando post letaniam
 temporalem plures in se peccatores

appetibus tormens tradentur cruci-
 andi: dum per impunitatem sce-
 lerum ad mortem pervenerit anima
 eorum. **Quo** contra etiam affliguntur
 hic: ut postmodum letentur. **Quo-**
 bus per prophetam dicitur. **Israhel**
 iam non irascar tibi: quia zelus
 meus recessit a te. **Et** in hac
 apocalypsi. **Ego** quos amo:
 arguo et castigo. **Desperant**
 siquidem ad tempus iniqui et in
 morte plectendi: affliguntur
 ad modicum electi pluribus bo-
 nis vegetandi. **Dicit** ergo. **Quos**
 amo arguo et castigo: **per**
 flagella salutem corporis
 pro dampno temporalium rerum: pro
 utilitas et diversas afflictiones
 corporum et animarum. **Et** non
 despicio: in lecto id est in seculi-
 tate peccandi manere permitto.
Agit ergo hoc omnipotens deus
 more patris duos filios habentis
 quorum alterum quidem sue patri-
 tis esse permittit. **Immo** enim libere dor-
 mire: manducare bibere: ceteraque
 que sibi videtur facere: quod vult
 eum hereditate privare. **At** contra
 alterum excommunicat: nec bene-
 ficium affiat: aliquando tota nocte vigi-
 lae facit: et unctis manibus
 pedibus stare: quod vult eum sibi
 heredem substituere. **Tali** itaque modo
 deus suos electos quibus daturus
 est hereditatem celestis patrie arguit
 et castigat: ut post finitimos
 huius vite labores ad eternam per-
 maneat possessionem. **Reprobos**

ante pmittit sue voluntatis
eē. et in lecto securitatis qui
estē. quo postea dāpnētur
oēs cū suis pūb; inquis:
ibi est tribulacō magna. quā
nulla carnis explicat. Iniqua
ubi et deficiēs quisq; nō defi
nit. et moriēs semp uiuit. **C**
Et sciēt oēs etiā: q; ego sū
scritās corda et renes. In re
mb; delcācio signat. concupis
centie carnalis: q; huāne con
ceptiois semē de lūbis egredi
tur. In corde uerō cogitacōes
expri mūt: q; de corde pdeūt.
iuxta qd' dñs dicit. De corde
exiūt cogitacōes male: adul
teria. fornicacōnes. furta et
cetera. Quia cū pcedit iustici
lo dicitur oipotens nō apte sed
occulte ydolatrias et adulteros
morte dāpnādos: nūc fidem
etiā demonstrat: que etiā non
uisa credit. Nouit ei fidelitū
etiā deū scire oīa. Quilibet
reprobos colere uideat: tamē
occulte in sua psciencia iā eos
dāpnat. Aut ergo. Sciēt oēs
etiā q; ego sūm scritās renes
et corda: id ē facta et cogitacō
nes singulorū intueor. Hōi
b; quippe opa nrā et dicta pos
sūt eē nota deo at etiā cogi
tacōes manifestāt: quomā
ipē uidet quid quisq; cogitet.
uel quid delectet. Unde illi sa
piētissim; orator dicit. Tu so
lus nosti corda oīm filiorū hōi
nū. Nā et ueniens ad iudiciū

non solū opa. sed etiā ipas dāp
nabit tenuissimas cogitacōes
cordis: iuxta qd' per pphetam
dicit. Ecce ego uenio: ut opa
et cogitacōes singulorū cōgre
gem. **U**t et hoc qd' in etiā
in reprobū uisione deū scita
tozē eē renū et cordiū phibe
tur. nō inōgrue ita intelligi:
ut qd' nūc fide retinet certa.
in futurū cernat rerū experie
tia. Unde psalmista. Cog
noscet dñs iudicia faciens.
nō q; an per fidē nō sit cogni
tus cū occulte iudicaret: sed qd'
tūc iudiciorū experientia cog
noscit. **E**t dabo vniūq; uq;
uū. secūdu opa uīa. Hic ap
te demonstratur. q; noīe forni
caciois superius oīa cōphēdit.
q; nō per hanc sententiā unus
opis: sed multorū futiā dāp
natio pducit. Pūent ei ma
nifesta crimina. pūmēt et
occulta: atq; ideo fornicacōne
quā supra quadriformē intellex
im; hic omīfariā cognū
cōfitei. Unde psalmista. **U**
des oēs qui fornicātur. abste
Dicit itaq; **E**t dabo vniū
q; vīū secūdu opa uīa. Iustus
saluet pīmū labois: impis
vero supplicū eēne dāpnacō
nis. **U**bi qd' amplius expom
debeat nō ē: sed qd' magnis ti
mei. Nā et p pphetā hic dicit
qd' noe damel et iob. ipi soli
aiās suas saluabūt: filii at et
filia nō libeābūt. **U**obis at
dico. et ceteris qui thyratre esis:

qui non habet doctrinā hanc
 qui nō cognouerūt altitudinē
 sathane. Superius m̄ repaueat
 rep̄bos. nūc at̄ ad el̄cos uerbū
 uertit: ideoq; bene dicit. uobis
 dico et ceteris. id ē iustis. qui su
 p̄ nō estis cōprehēsi in numero
 rep̄borū. Qui nō habet doctri
 nā hanc: id ē quos p̄ua p̄sua
 sio izabelis nō inclinat ad ma
 lā op̄ationē. ut malos videli
 cet mutetur. Qui nō cogno
 uerūt altitudinē sathane: id ē
 sup̄bia nō sūt mutati. Sic eī
 dicit altitudinē sathane igno
 rāre. sicuti sana scriptura dicit
 mulieres nō cognouisse viros.
 que necdū sūt ex p̄te viri thozū:
 uel sicut nos cotidiana loqui
 tione dicim̄. hōiēm ueracē ig
 norāe mētiri. Altitudo at̄ satha
 ne sup̄bia intelligit: q̄ tumens
 cont̄ deū uoluit fieri similis al
 tissimo: p̄ q̄ tuens ad terrā mul
 tas Angelorū legiones sibi conse
 quētes secū deiecit. Cuius altitu
 dinē tūc hō cognouit. cū hanc
 mūtādo deo filis fieri cōcupiuit:
 iuxta p̄missionē salicet decep
 tois dicens. In quāq; die come
 deis: eris sicut dy. Hanc
 quoq; altitudinē illi cognoue
 rūt: qui turri usq; ad celū eri
 gē gestebāt. Sed elā nonnā
 altitudis sathane nō habent:
 q̄ in cunctis semetip̄os hūiliat.
 uestigia redeptois sequētes qui
 dicit. Distite a me q̄ mitis
 sū et hūilis corde. Attendit
 et qd̄ dñs dicit. q̄ oīs qui se

exaltat hūi habit: et qui se hūi
 liant exaltabit. Hinc ergo ra
 tioms accepto cōsilio hūilitatis
 se mūtā arripuit: per quā ad
 celsitudinis culmē ascendat:
 q̄admodū dicit quidā: nō po
 nā sup̄ uos aliud pondus. tamē
 id qd̄ habetis tenete donec ueni
 ā. De illis hoc dicit. qui t̄flati
 cont̄ dei filiū altitudinē sathane
 cognoscētes. m̄tebāt eos qui
 crediderāt in xpm̄ ex gentib; q̄
 ad ueteris legis ceremonias t̄
 hē: de quib; lucas dicit. q̄ q̄
 dā descendētes a iudea doce
 bāt fr̄es: q̄ nisi arā adam̄
 secū dū legē moysi nō potes
 tis salui fieri. Ut qd̄ enā m̄
 serūt barnaban et paulū ad
 ap̄los in iherusalē: a quibus
 didicerūt posse sufficē gentib;
 ut abstineret se ab imolato
 et sanguine. et suffocato. et
 fornicatione. Cūq; quidā eis
 de gentib; diceret: nisi arā
 adam̄ secū dū legē moysi nō
 potestis salui fieri. At petrus.
 Quid tēptatis imponē iugū
 ceruicib; discipulorū. qd̄ neq;
 nos neq; p̄rēs nr̄i portāe po
 tuim; De illis itaq; hec di
 cētib;: hic dñs etiā dicit. Nō
 ponā sup̄ uos aliud pondus.
 hoc ē obseruatiā ueteris legis
 q̄admodū dicit illi qui sunt
 synagoge sathane: sed sub le
 ui sarcina uos p̄mittā manē:
 ideoq; id qd̄ habetis tenete id

est onus leue ad quod uocati estis
nolite abire. De hoc onere id est
gratia redemptoris nostri. petrus dicit.
Quia per gratiam domini nostri ihesu
christi credimus saluari. Ad hoc onus
ipse fideles suos iuuat. dicens.
Tollite iugum meum super uos et ce-
teat. Atque post pauca. Iugum enim
meum suauiter est et cetera. Ab onere
igitur ad onus uocatur. sed a graui
ad leue: id est a lege ad gratiam. per
quam non solum impletur lex. uerum
etiam transgreditur. Sed dum hoc di-
cimus: questionem nobis ipsi liga-
mus. Si enim secundum predictam beati
petri sententiam. lex inportabilis
est: quomodo transgredi potest? Sed sa-
ciendum nobis est. quod in obserua-
tione carnalium preceptorum. eadem
lex inportabilis est: in custodia
uero spiritualium mandatorum. que in
dece constat uobis. duarum tabu-
larum adimplet. In actione autem
quam ille uictime futuram presigna-
bat transgreditur. per comparationem il-
larum que nunc in ueritate aguntur.
uiliissima apparent: que sola litte-
ra exterius plata. ab auditoribus
impleri nequeunt. Alia enim fuerunt
in ueteri testamento precepta uite
figuranda. id est carnalium uicti-
marum oblationes: alia uero
uite pagende. id est in de-
ce legis uerbis. impletur lex a ce-
dentibus. In mandatis autem uite
figuranda. iuxta litteram quidem
inportabilis est lex. sed iuxta spi-
ritum transgreditur lex. Quod autem
dominus hac expleta sententia ita co-
cludit. ut dicat. donec ueniamus.

mirum ostendit usque ad re-
stantis temporis etiam
sub gratia permanere: ac nequaquam
iuxta mandatum iudeorum ultra
onus legis. tredecim huiusmodi
aggregari. Et qui uicem de-
sideria carnis. et demonum tem-
tameta et qui custodierit usque
in fine opera mea. id est in fide
mea perseuerauerit usque ad tem-
pus uite: daboque illi partem
super gentes: et regnet illi
uiginti quatuor annis. et tamquam uas
figuli confringet. sicut et ego
accepi a patre meo. filius dei
partem hanc non per diuinitatem
qua equalis est patri. super gentes
accepisse credendus est: sed per
humanitatis formam. quam in uero
est etiam ab angelis: secundum quam
in euangelio dicit. data est mihi
omnis potestas in celo et in terra:
secundum quam etiam paterna ad eum
diatur uoce. Postula a me:
et dabo tibi gentes hereditatem
tuam. Ceterum de parte quam
pater habet ante tempora: da-
mel testatur dicens. Potestas
eius. potestas eterna. que non
auferetur. Illa igitur parte
quam in tempore spiritus homo
factus accepit a patre. etiam sius
se dare permittit: sed in se a quo
totum regit corpus. et cui totum
enim adheret corpus. Cui enim
ipse sit caput eorum. electiue
to membra illius: quod ipsum caput
habet: hoc membra illius heredita-

217
tio iure posside videntur. Di-
catur itaq. **U**nicui dabo po-
testate sup gentes: et reget
eas in virga ferrea. **H**anc
ptate ipsi apli primu. deinde
sequaces illozu acceperunt:
quibz data e potestas ligandi
atqz soluendi. **B**enedu at. qz
cu pdicatores ptate sup illos
accipiunt. sibi metipsis prius
dntant. qui sic se ab illicitis
copefaut: sicut subditos co-
pefere satagunt. **N**a et illozu
illozu regime per virga fer-
rea exprimitur. **I**rectitudi-
ne habet. mollitie no habet.
qz videlicet sa pdicatores. n-
sibi nec alijs cont iusticia p-
te nouerunt. qui et i se et in
alijs tantu iusticie tinte di-
rige student. **V**nde capiti
eozu dicit. **V**irga recta e.
virga regni tui. **Q**d p pmo
quid sit. aperit. cu dicit. **D**ilex-
isti iusticia: et odisti iniqui-
tate. **Q**uo cont mollis et dis-
torta e virga quozuda i eia
ppositoru: ipa iusticie p mu-
tatio. **Q**u ei equalit grex pas-
toris peccat: et tamen q pns
e mollit delinques se palpat.
subditos ued. te porali peite-
na gnt epigget: molle
pndubio et flexibile virga
portat. **E** cont dñs amonet
dices. **N**olite iudicare et no
iudicabim. qz videlicet equa-
lit qsz platus. sibi et gregi

subiecto parte: atqz equalit
se subiectu. qz grege debet con-
ge. **B**ene at gentes in xpm
credetes. nassie copant fictilibz:
qz i fragilitate carnis thesauru
a seculis absconditu. habet. reco-
ditu. **H**inc paulo dicit. **H**a-
bemus thesauru istu i uasis fic-
tilibz. **Q**d at uasa tactu virge
cofringi dicunt. duplicat pt in-
telligi. qz quida dissipatur. ut
i meliois vite studiu comutet.
quida ued ut etualit pereat.
atqz ideo vna eadep virga re-
git ad vita pordinatos. de-
struit et cofringit. ad morte p-
satos. **H**inc e qz iherema-
dus ad domu figuli ire iubet:
ibiqz uas dissipatu. a figulo i
melius reformatu ostendeb
dicit. **N**uqz sicut figula iste.
no poreo face uobis domus is-
rahel aut dñs. **E**cce sicut lutu
in manu figuli: sic uos i manu
mea. **H**inc etia alibi ipi figu-
lo huam geneis dicit. **V**erte
ipios et no erut: id e post e-
uersione no mpy. sed py p-
manebut. **Q**uo cont alibi di-
citur. **D**estrues illos: et no e-
dificabis eos. **E**t dabo illi stel-
la matutina. **Q**ui habet au-
te: audiat qd sps dicit ecclie
suis. **S**tella matutina. pti
ad littera appellat luciferu:
qui oriens suo ortu: vianu so-
lus demostat aduertu. **S**pua
lit stella matutina xpus itel-
ligit. qui surgens a mortuis

tenebras huius seculi fugant.
et luce fidei totum repleant mun-
dum: et fulgore sui luminis. illu-
minant tenebras nostre morta-
litate. De hac stella petrus si-
delibus dicit. Donec dies illu-
rescat: et lucifer orietur in cor-
dibus vestris. **N**am in scriptura sacra
cum singulari numero stella ma-
tutina ponitur: per hanc homo
christus figuratur. Cum vero pluraliter
astra matutina menseferuntur: a-
gelice creature designantur. **V**n-
de est. Cum melaudaret simul
astra matutina. **B**ed et cum sim-
pliciter ac sine additamento stel-
le ponuntur: doctores ecclesie non
nisi exprimitur. **V**nde est. **Q**ui
docti fuerunt: fulgebunt sicut stel-
le firmamenti. **S**piritus itaque ap-
paret vivus post mortem. ma-
tutina nobis stella factus est:
quod dum in semetipso exemplum nobis
resurrectionis prebuit. que lux se-
quetur indicavit. **S**tella ergo
matutina vicibus se dicit profice-
tur: id est semetipsum. et gloriam
future resurrectionis. **Q**uod tunc
implebit. quando qui in monume-
ntis sunt audiet vocem filii: et cor-
porum suorum claritate sue. cor-
pus humilitatis nostre reformabit.
Mortuorum etiam tenebris resur-
rectione fulgore depressis. qua-
si quidam lucifer apparebit: qui
perfectum et immutabilem diem demonstra-
bit. **E**t agelo sardis ecclesie scri-
be. **S**ardis ut super dictum est. me-
ditatur principi pulchritudinis:
apta subaudiis atque ornata. **E**t

hic quoque dicendum. quod sicut super-
ius ex habundanti differimus:
quod unum ecclesie dicitur. unum omnibus
conuenit. **H**ec dicit qui habet
septem spiritus dei et septem stellas.
filius dei septem habet spiritus: vi-
delicet septiforme spiritum ecclesie
sibi in natura unitatis. **V**nde per
sapas. **R**equiescit inquit super
humile spiritus domini. spiritus sapientie
et intelligentie. **H**abet quoque sep-
tem stellas: id est septiforme spiritum
sanctum. tamquam anallam in dicatione
prestantis. **E**t bene cum unum sit
substantie filius dei cum patre et spiritu
sancto. habet dicitur septiforme spiritum:
quod omnis gratia eiusdem spiritus. per propriam
credentibus tribuitur. **H**ic opatu-
ar: quod nomen habes quod viuas.
sed mortuus es. **E**sto vigilans.
et confirma cetera que mortui
in ecclesia. **E**x parte hanc iam mor-
tuum. ex parte vero adhuc vivum
esse demonstrat: id est ex parte
crimibus mortuum. ex parte autem
vivum bonis operibus ostendit.
Dicitur ergo. **N**omen habes
quod viuas: sed mortuus es.
Ac si dicitur. **I**deo te vivum
putas: quod in quibusdam bonis o-
peribus operatum habes. **S**ed at-
tende quod vivum non vales: si vicia
prevaluerint tibi virtutibus. quibus vi-
vum videberis. **S**unt enim nonnulli
qui eleosimul insistent. paupe-
rum curam gerunt: sed ipsi a rap-
ina manibus non coherent. **N**on
nulli autem eleosimarum largitate
inservunt: et a rapina manibus
coherent. atque ab adulterii prope-

tragoē se colibent: sed ut atq;
 iudie stimulis agitati. quozū
 dā vitā extinguerē querūt.
 Sic quoq; in similib; dū se in
 quibusdā bonis opib; viuē pu
 tat: vno quolibet fauore mul
 ti moriūt. De quib; p iaco
 bū dicitur. Quiaq; seruauit
 rit totā legē & offendit at in
 vno factus ē omni reus. Ad q̄
 rū psonā videlicet benigna
 exhortatio dirigitur quā dicit.
 Esto vigilās & et cōfirma ceterā
 que mortua erāt. Ac si dicitur.
 Si vis ut in illis q̄ bene
 gessisti uiuas. ab hys q̄ male
 gessisti. per penitētiā euigilā:
 q̄ si in illis mortuus pmanēs
 in istis nullatenq; uiuēs. Hūc
 psalmista amonet dicens. De
 clina a malo et fac bonū. Nā
 et in hoc qd' dicit cōfirma ce
 tēā que mortua erāt: ostendi
 t. q̄ si a p̄cā sōpno p penitē
 tiā lamētū pfecte quis euigi
 lat. nec illa q̄ etiā mortuus
 bene gessit. post uiuēs opa
 amittit: atq; ideo illa uiuifi
 cat. q̄ ip̄e a p̄cā sōpno euig
 lat. Sic em̄ dicit. Esto vi
 gilās. et cōfirma ceterā q̄ mor
 tua erāt: tamq̄ dicitur. Si
 ex ea pte q̄ mortuus es reui
 uisus: ceterā que adhuc in te
 uiget. ne moriāt confirmas.
 Possūt et hec alit' intelligi.
 Sūt ē multi qui vitā ab om̄i
 crimine custodiūt. virtutib;
 etiā seruiūt: sed tamē hūmā

laudē requirūt. ideoq; q̄ mte
 tio recta nō p̄cedit in cogitac
 one. p̄iū ē oē opus. qd' sequi
 tur in ostensione. Per hoc er
 go qd' exterius p̄cedit ī publi
 cū. vni apud hoīes arbitrat.
 ideoq; nomē habet q̄ viuāt.
 Per hoc at q̄ latet interius:
 apud deū mortuū deputatur.
 Vnde pia amōitio subinfert
 qua dicit. Esto vigilās: et cō
 firma ceterā q̄ mortua erāt.
 Ac si dicitur. Si vis viuē. ca
 ue ne laudē ab hoīb; requiras:
 ne mtectionē opib; elatio vi
 det fauorib;. Hūc ī euāgelio
 dicitur. Attendite ne iusticiā
 vram faciatis corā hoībus. **C**
 Non ē inuenio opatia ple
 na corā deo meo. Illius opa
 plena nō sūt corā deo. q̄ virtu
 tes sibi a dno dātis. uicis cō
 maculat: uel qui de bonis que
 exterius opantur. hūmā gloriā
 per elationē querit. Hūc in
 euāgelio dicitur. Si oculus tuus
 fuerit simplex: totū corp; tuū
 lucidū erit. Si at neq; fuerit:
 etiā corp; tuū tenebrosū erit.
 Cūta autē hec que sub duplici
 intellcū distatissim;: possūt de
 hys intelligi. qui sine caritate
 virtutes reliquas habē se iac
 tānt. Notandū uēo. q̄ vniū
 tus dei filius. vniū salicet cū
 p̄re deus & spū scō: deū se habē
 dicit per hūilitatē: quā ex no
 bis atq; p nobis assūpsit. Se
 cūdū quā etiā clamabat t̄ cruce.

deus meus. deus meus. quare me
dereliquisti. **I**n mente ergo
habe: qualiter accipis et audie-
ris. **H**ec sententia. singulis su-
perioris intelligentie congruit
sensibus. etiam illis potest aptari.
qui reliquis virtutibus vigent.
sed uno faciente tabescunt: et il-
lis qui vitam ab omni crimine custo-
dunt. sed gloriam inde humanam
requirunt. **S**ed et illis qui sine
nisi virtutum que est caritas. licet
operacionibus geminibus parantur.
non tamen ad perfectionem perducantur.
Dicitur ergo. **I**n mente habe
qualiter accipis a sanctis predicatori-
bus. et qualiter audies: quod si quis
totam legem servauerit. offendit
autem in uno. factus est omnium reus.
Vel in mente habe. ut prima mentem
non precedat virtutum operum. sa-
lvetur ut gloriam requiras humanam:
si vis ut ad mercedem retribucio-
nis ipsa opera perveniant. **V**el in
mente habe qualiter accipis et
audies: quod si omnibus virtutibus
habundaveris. caritate autem non habu-
eris. nichil es. **U**nde est illud a-
postoli. **S**i linguas hominum loquar et
angelorum: caritate autem non habeam.
factus sum sicut es sonans. aut tym-
panum. **E**t serva qualiter
accipisti et audisti a sanctis predica-
toribus. et penitentiam age: ut et
ea que male sensisti. lacrimarum
gemitibus diluas. et que a predi-
catoribus accipisti. operum execu-
tione adimpleas. **E**t ergo non
vigilaveris. veniam ad te tamquam
fur: et nescias quando veniam.

Vigilat: qui ad aspectum latus
domini. oculos mentis aptos tenet.
Vigilat: qui servat operando
quod credit. **V**igilat: qui a se
torporis negligentias repellit.
Vigilat: qui et bona desiderabilia
pudet. et mala sollicitus
cavet. **V**igilat: qui ex hiis
que gerit non humanam laudem. sed
dei gloriam requirit. **I**n ergo
non vigilaveris. ut solo condi-
toris amore cuncta pagas. si neg-
ligentiarum torpores a te non ex-
cussis. atque advenit super me iudi-
cis peristola non studueris: veniam
ad te tamquam fur. id est subito et
insperato. **U**nde sequitur. **E**t
nescias quando veniam. **S**icut e-
nim fur typico adveniens dormi-
entem iugulat. et bona illorum de-
perdit: sic celestis iudex. vel co-
tidie specialiter quibusdam reprobis
insperatus occurrat. eosque a fe-
licitate presentis seculi impetentes
adversus sententiam percipit:
vel generaliter in die iudicii hoc
facturus est. quando repente ve-
niet ad iudicium. omnes reprobos
dampnabit: eorumque acta velut
fortissimum perdo disperdet. secun-
dum quod in evangelio ipse loquitur
dicens. **S**i sciret paterfamilias.
quod hora fur venturus esset: vigi-
laret utique. et non scinderet per domum
sua. **E**t ammonedo sub-
iungit. **I**deo et vos estote pa-
ti: quod nescitis quod hora filius hominis
venturus est. **S**ed habes parva
noia in sardis. qui non in qua
verunt uestimenta sua: et abula

but^{maxi} in albis. q̄ digni sunt.
 Per noia. ipos hoies intellige
 debemq. Ideo at noia ponit
 ut ostendat se no solu nume
 ru. sed ena noia sare elcoru su
 oru. qui moysen nouit ex noie.
 et suozu scribit in celo noia sco
 ru. ut ipe eis dicit. Gaudete.
 q̄ noia vni scripta sut in celo.
 Habes pauca noia. id e pau
 cos hoies co pacioe teteozu. in
 mibz et imudiae carnis deser
 uicau. qui no inquinauerit
 uestimenta sua. hoc est uestem
 baptismatis. ueste salicet imor
 litatis atq̄ inocēcie. Ista sut
 mimmu uestimenta. quibz dya
 bolus in paradiso primu hoiem
 expolauit. cu sibi huc p pti
 consensu strauit. Quibz uest
 imens tuc ho ornatq̄ extant.
 cu p imolacione vituli sangua
 ti. iumor filius p̄a reconsilia
 ty. prima stola rursus indu
 meruit. Hinc paulq̄ dicit.
 Eructes veterē hoiem cu ac
 tibz suis. et induite eu qui re
 nouat in agnacione dei. Ille
 at uestimenta sua sordibz non
 intingit. qui post baptismatis
 sacramentu. mortale crime
 no admittit. Sed q̄ pauca sut
 qui a cogitacione criminis se post
 baptismu imaculatos custodi
 ut. idarco p̄mittit. Habes
 pauca noia i sardis. qui no
 inquinauerit uestimenta sua.
 De quibz adhuc subdit. Et
 ambulabit mecu in albis. q̄
 digni sut. Et illi ambulabunt

cum eo in albis. qui inocēcia
 et sanctitate illiq. p̄ti eis e pos
 sibile nmitant. Precedit quip
 pe xp̄us exempla dando. sequi
 tur elā exēpla eiꝝ nmitando.
 Unde petrus. Xp̄us passq̄ e
 p nobis. nobis relinques exē
 plu. ut sequam̄ uestigia eius.
 Qd̄ at sequit. q̄ digni sunt.
 subaudit q̄ mundi. uel p̄ mea
 dignitate codigni. Sed nuquid
 illi desperadi sut. qui post bap
 tismu maculis criminu vitā
 cominat. No utiq. q̄ et illi
 si penitēcia egerit. lacrimaru
 fletibz prioris vite maculas
 detergūt. qd̄ e senū dū bap tism
 in genq. Sicut ei sut duo mar
 tiry genca. sic sut duo bap tism
 mata. Hec itaq̄ uestimenta.
 in alijs imaculata seruat. in
 alijs post maculas candidat.
 q̄ et aliq̄ ut dictu e post laua
 tri vnda nullu admittūt. et
 aliq̄ admissu penitēcie fletibz
 abstergūt. Unde amonedu
 sut illi ut ne post baptismu
 maculas criminis easde semp
 inducat. exhortandi sut isti
 quibz hoc contingit. ut sine
 tarditate easde maculas. lacri
 maru vndis diluat. Unde i
 hac eadem apocalipsi dicitur.
 Beatus qui custodit uestimenta
 sua. ne nudus abulet. Qui
 viceit sic uestietur uestibz albis.
 At si alijs uerbis dicitur. Qui
 p̄ recipiendis uestibz cu mimmu
 fortiter dimittant. dimittans
 viceit. ita rursus eisde indutus

splendebit. ut illi qui eas aut
imaculatas seruaerunt. aut pro
maculas abluerunt. Potest e
tia her exhortatiois sententia et
illis aptari: qui adhuc dyabolice
dnationis iugo detenti. fide
necdu fuerunt uestiti. Hortat
tur autem ut vincant. id est ut cre
dat in xpm. per her est victoria
que vincit mundum fides nra: q
tangit abrenuacione antiqui
hostis per lauachrum regenea
romis. celestis vite mundicia
ab ipso in que crediderunt pa
pianit. Et non delebo nome
eius de libro vite: hoc est scriba
nome eius in libro vite. Sic et
dicit non delebo: tanquam dicit
scriba. Quo contem de reprobis
qui non vincunt dicit. Deleat
de libro viuencium. Quod expo
nes subiungit. Et cum iustis non
scribat. Scribit autem vite quo scri
bunt electi predestinatione omni
potentis dei debemus intelligere:
qua prelati et predestinati sunt
omnes sancti ante omnia secula ad vitam
preordinati. Sicut scriptum est.
Nonuit dominus qui sunt eius. De hoc
ergo libro vite reproborum nomina
deleat dicitur. pro eo quod est per meritum
reprobationis nequaquam scribitur: si
cut et phanoms coram domino in
duam dicitur. pro eo quod est duri
tia cordis eius per gratiam non e
molliri. Non delebo nome eius
de libro vite: quod tale est qua
le si dicitur. Que victorem fu
turum scio: nome eius scriptum in
celis teneo. Et confitebor no

men eius coram patre meo: et
coram angelis eius. Illius nome
coram patre suo spiritus confitebitur
in futuro: cuius approbat opera in
presenti. Que confessio tunc coram
patre et angelis eius implebitur: cum
ad dexteram positus dixerit iustus.
Venite benedicti patris mei.
Que tunc ab eo laudabilis in
publicum proferet. cum in euange
lio idem dominus dicit. Qui me con
fessus fuerit coram hominibus: confite
bor et ego eum coram patre meo qui
in celis est. et coram angelis eius.
Et angelo philadelphie etiam
scribe. Philadelpheia iuxta quod
beda exponit: interpretatur di
lectio fratrum. Quo nomine un
uersalis etiam designatur. que
in dilatione dei et proximi uer
satur: queque a domino diligenter pro
bat qui dicit. Narrabo nome
tuum fratribus meis et cetera. Vel se
cundum autbertum ambrosium phil
adelphie interpretatur saluans
hereditatem domini. Quo nomine ipsa
quoque etiam exprimitur. que semet
ipsum saluat. cum in fide et opere
bono proficiat. et a uoluntate sui
creatoris nunquam recedit. In ipsa est
etiam domini hereditas: de qua per psal
mistam paterna ad filium uoce dicitur.
Postula a me et dabo tibi
gentes hereditatem tuam. Her
dicit sanctus et uerus qui habet
clauem dauid: qui aperit et nemo
claudit claudit et nemo aperit.
Hanc opera tua: id est eligo opera tua.

Ecce dedi corā te ostiū aptū :
 qd' nemo p̄t claudē. **I**darō
 p̄ncipalit̄ ac singulat̄ sanctū
 et uerū dñm seipm̄ appellat :
 q̄ et si quosdā m̄ hoīes scōs
 diamq̄ et uerātes ad cōpationē
 tamē illius nullq̄ ē sanctq̄ et
 uerus . p̄ ip̄e ē sc̄itas et ueritas .
Unde scrip̄tū ē . Ecce m̄ scōs
 nemo imaculatq̄ . **I**temq̄ apos
 tolus . **N**is hō mēdat : solus at̄
 deus uerax . **C**laue dauid debe
 m̄q̄ intelligē incarnatōnē xp̄i :
 q̄ de stirpe dauid secūdu car
 nē descendit . **O**stiū at̄ qd'
 eādē claus̄ apert̄ uel clau
 dit : xp̄m̄ intelligim̄q̄ dei et
 hōm̄ mediatorē . per quē ad
 uitam etnā que ip̄e ē mitra
 m̄q̄ . ip̄o docente qui ait . **E**go
 sum ostiū : per me si quis in
 troiet̄ saluabit̄ et cetera . **S**ic
 ē ip̄e claus̄ et ostiū dicitur :
 sicut pastor ostiarius simul
 et ostiū uocatur . **Q**ua re cū
 claus̄ dauid ostiū apert̄ . seip
 sū utiq̄ apert̄ : qui ē secūdu
 carnē natus . passq̄ . ac tercia
 die suscitatus . **Q**d' ostiū p̄us
 clausū om̄ibq̄ fuit exceptis
 p̄phetis et sanctis p̄ribq̄ : qui
 per sp̄m̄ s̄m̄ cognoscebat̄
 ei⁹ aduētū . nō at̄ oībq̄ i xp̄m̄
 credētibq̄ patefactū ē : clausū
 uerō ifidelibq̄ manet . **I**stud
 ostiū nemo p̄t claudē : cui
 xp̄us illud uult apere . **U**n

de legim̄q̄ in actibq̄ ap̄lōrū :
 q̄ cū cecis discipulis denūcia
 ret̄ iudei ne loquerēt̄ in noīe
 ih̄u . p̄t̄m̄q̄ illo os aperire ne
 mo poteat̄ claudē . **U**nde res
 ponderūt . **N**on possumus
 que uidim̄q̄ et audim̄q̄ nō
 loqui . **H**oc asiam̄ clausum
 apere ceptauerūt apli : sed q̄
 eo claudēte nemo apert̄ . phi
 buit eos sp̄s ih̄u . ne i asia
 loquerēt̄ uerbū dei . **S**ive istud
 ostiū possumq̄ itelligē sc̄itā
 scripturā : quā ip̄e xp̄us apert̄
 fidelibq̄ in se credētibq̄ . et nō
 claudit . **C**laudit iudeis in in
 fidelitate p̄manētibq̄ : et nō
 apert̄ . **H**oc ostiū aut̄ ip̄e re
 deptor n̄r̄ p̄mū aperuit . qm̄
 post resurrectionē suā duobq̄
 in uia abulātibq̄ ut itellige
 ret̄ scripturas sensū aperuit :
 atq̄ in se adimplata que scrip
 ta erāt i lege moysi et p̄phe
 tis . et psalmis edocuit . **Q**uā
 modicam habes uirtutē et ser
 uasti uerbū meū : et nō negasti
 nomē meū m̄ agustias et
 pturbacōnes hui⁹ seculi . **C**au
 sū ostendit . q̄ ideo hec dona
 p̄mereat̄ etiā : q̄ nō i suis
 uiribq̄ . sed in regis et in grā
 confidit . **E**t seruasti uerbū
 meū id ē uerbū fidei . et nō
 negasti nomē meū m̄ agus
 tias et pturbacōnes hui⁹ se
 culi . **I**darō at̄ sc̄a m̄ pturba
 cōnes hui⁹ seculi isupabiles

et multū modicā virtutē habē
dicūt cū multa sit: q̄ multa
per xpm̄. p̄ua at̄ per se posse
psumūt. **Unde et dicūt.** In
deo faciemq̄ virtutē: et ip̄e ad
nichilū deducet inimicos nros̄.
Unde et aplūs paulū cū dixis-
set se plus oibz laborasse aplūs:
custos sue hūilitatis statū subuer-
nit dicens. **Non at̄ ego: sed**
grā dei meū. **Et alibi.** Quā
mquit possim in eo qui me
confortat. **Sic itaq̄ dicūt.** mo-
dica habes virtutē: tamq̄ dice-
tur. **Varia te putas habē vir-**
tutē. sed in hoc magna habes
q̄ me largiente tenes verbū
fidei mee: et nō negasti no-
mē meū: et ideo per me mul-
ta potuisti. q̄ in collatis virtu-
tibz tumuisti. **Vel certe modi-**
cā virtutē habet scā etiā in p̄n-
ti compatiōe illius quā habitu
mē in futuro: quādo nulla
tristitia. nullo labōe affliget.
Ecce dabo de synagoga sathā-
ne qui se dicūt iudeos eē et nō
sūt: sed mētiūt. **Hoc ex pte**
quidē iā cōpletū ē in illis: q̄
per xpi grā in illūati sūt ex
iudeis et dati sūt vniuersali
etiā. id ē in vniuersitate fidei
illius collecti. **Genealij autē**
in fine seculi cōplebit: quā-
do sicut ait aplūs. cū plēntu-
do genū mutauit. tūc om̄s
isrl̄ saluus erit. **Nō at̄ in sy-**
nagoga sathane. hoc ē cōgre-
gatione dyaboli. dicūt se iudeos

eē. hoc ē confitētes sed men-
tūt: q̄ cotidie xpm̄ blasphemā-
tāt in synagogis. **Iudeus**
nāq̄ mēptatur confitens:
et ideo iudeorū nois̄ expres-
sio xpi ē confessio. **Dicūt**
itaq̄ iudeos se eē sed mētiūt:
q̄ sicut aplūs dicit nō qui in
māifesto iudeus. nō que in
carne artūficio. sed qui in
stondito iudeus. et artūficio
nō carnis sed spūs. **Huius**
nois̄ dignitatē tūc pdiderūt:
quādo xpm̄ negātes dixerūt.
Hūc nescimq̄ vnde sit. **Et**
ce faciā illos ut veniāt gres-
sibz fidei. et adoret an̄ pedes
eiḡ id ē ut venerēt opa tua
et venerātes imitētur: q̄ mō
quia nō credūt et etiā opa
nō solū nō venerūt. sed etiā
ā despiciūt. **Et sciēt q̄ ego**
dilexi te. **Tūc sciēt q̄ xpus**
diligat etiā suā: quādo ip̄i
cū eā vna fuerit effecti etiā.
Unde per p̄phētā ad iherlm̄
dicatur. **Veniēt ad te curru-**
filij eorū qui hūiliauerūt te
et adorabūt uestigia pedū
tuorū oēs qui detrahebāt tibi:
et uocabūt te in ciuitate syon
dm̄ s̄n̄ isrl̄. **Quomā seruas**
ti uerbū paciēcie mee: et ego
seruabo te ab hora tēptaciōnis.
q̄ ventūā ē in orbē vniuersū
tēptāe habitātes in terra.
Verbū paciēcie ē. qd̄ ip̄e dñs
mōstrauit exēplo: cū posi-
tus in cruce p̄ p̄secutoribz epo

rauit. **Q**d videlicet uerbu
 panetie in oi pressua et an
 gustijs sibi pponit sponsa xpi
 ppter qd pncipalit ab hora
 teptacois se seruaturu ee
 pmitit. **H**ora at teptatio
 nis intelligitur ome pns te
 pus: in quo et si etia uarys
 teptacoibz exerceatur tamen
 non supatur. **D**e q teptacoie
 pcamur cotidie libeari dicetes
 ne nos inducas in teptacione:
 id e in lapsu deceptiois quo
 teptant in habitates terra
 id e terrena diligetes. mundi
 desideijs estuantes et viciunt.
Electi at quoru couersacio
 in celis e: ad hoc teptant: ut
 pbati coronentur. non ut se
 ducti dapnentur. **P**ossumus
 et hanc hora que no ia uesse
 aut in pnt ee. sed futura ee
 pdiatur: referre melius ad
 tepora anti xpi. **T**uc a uem
 et illa teptatio que no p ptes
 sed totu simul mudu exama
 bit: et hinc tormeta sement
 illinc miracula suadebit. **U**n
 de merito de illo tempore a dno
 dicatur. **E**rit tuc tbulacio qua
 lis no fuit: sed nec fiet. **A**q
 teptacoie libeabit: elia id est
 non deapient: ppterea utiqz
 qz elia sunt. **D**emo cito.
Ne elia cu uiderit se tribula
 coie teptacois atteri suatu
 bat: cito se dns ad remunerā
 du uenie pmitit. **C**ito ei fit

omne qd tuisit: et ideo oe pns
 tempus inde ad fine acuis te
 dit. vnde qd aeste uidetur:
 indeq defectu patitur. vnde
 augmetu pape uidetur. **T**e
 ne qd habes: id e celestis uite
 couersacione et fide. p qua reg
 m papias decore. **U**t nemo
 accipiat corona tua. **I**n hac
 sententia ostendit: qm remune
 ratio que supbiatibz aliquibz
 iusto dei iudicio aufertur. alijs
 misericordit tribuitur. **C**u em
 certus sit deo numerus elco
 ru suoru. du alij remuneraco
 ne sibi pmissa ob sui pdut
 negligencia. ne illoru locus
 uacuis remaneat. alij i loat
 eoru subrogant. sicut uerbi
 gra. gentes iudeis in infide
 litate pmanetibz. in locu illo
 ru substitute sut. **I**deo uide
 du e vmauz qui stat ne uel
 supbiendo uel alio quolibet
 modo cadat: ne uidelicet alius
 corona eiq accipiat. **Q**ui aute
 aliquo lapsu cecidit surgat: ut
 ad p repmissa corona pueniat.
Qui uicent facia illu colap
 na in teplo dei mei: et foras
 no egrediet: aplius. **T**emplu dei
 elcoru ee etiam nullq abigit:
 iuxta illud apli. **T**emplu dei
 scm e: qd estis uos. **E**t beato
 petrus aplus loquit fidelibz.
Et uos tamq lapides uiui:
 sup edificam domos spuales.
Colupne aute huius tēpli non

solu sunt quibus perfectiores iuxta
quod paulus dicit. petrus et iacobus
et iohannes. qui videbant columnam
et et cetera uerum etiam auditores
illorum de antiquo hoste triumphantes
atque operationis firmitate pol-
lentes. Unde et ipsa ecclesia gene-
litur ab apostolo columna et firmamen-
tum ueritatis appellatur. Dicit ergo
dominus. Qui uicem subaudiis tem-
tam etiam dyabolica. et concupiscentias
mundanas. et delationes
carnis: faciam illum columnam in tem-
plo dei mei. id est faciam eum fortem
in opere bono ut nullam timeat iac-
turam. sed in robore fortitudinis
sue. id est exemplo et doctrina etiam
sustineat. Quod autem dicitur et foras
non egredietur amplius: apte cog-
nosatur. quod iam dudum in preceden-
tibus huiusmodi geneis membris exie-
rat: in illo scilicet iuniorum fratre
qui relicta domo paterna. abiit
in regionem logmquam: ibique sub-
stantiam suam uiuendo luxuriose cum
metricis dissipauit. Ab unitate
siquidem fidei atque operationis
ecclesia recesserat in edificationem
turris: sed occasione illius uinuli
sagmati reuocata foras ultra
non exiet. id est a gratia christi non
sepabitur. Possimus et hoc
de utroque modo intelligere populo.
Primum autem homo ad ymaginem dei
conditus in paradisi deliciis positus
est quasi quedam columna firmitatis
sed audies dyaboli uocem. a
paradisi felicitate ad eripnam scilicet
et a quiete ad laborem exiit. Quo
scilicet ruente: nos quoque pale-
strum. Quo exiit: nos quoque

simul exiimus. Unde est. Homo
quidam descendebat ab iherosolymis in
ihericho. Cuius miseriam intuens
auctor huiusmodi geneis: ad hoc uen-
de exierat effusione sui sanguinis
horem cum sua progenie reduxit.
Que uidelicet introductio non
solum in huiusmodi intelligenda est. qui iam
exuti corporibus in spem letantur
in celis: uerum etiam de huiusmodi quibus
commorantes in carne perfide am-
bulant. spe gaudentes in terribus.
Ab hoc gaudio spei non egredietur
amplius. quod in superna sanctorum
gloria solidatur: qui in primo
ad amissum ac foras exisse per-
bant. Unde dominus in euangelio
dicit. Et eum qui uenit ad me
non etiam foras. Et psalmista.
Ipse deus meus et salutaris me-
us: non mouebo amplius. Dicitur
ergo. Qui uicem faciam illum
columnam in templo dei mei. Ac si
diceretur. Huiusmodi numerum quem
victorem esse pronosco: mandatorum
meorum preceptis astrigens in
celestis patrie edificatio. quod utique
ex ipsis constat etiam. miserabili
li amore solidabo. Et foras non
egredietur: subaudiis nullis in
imma suasioibus uel terroribus.
ab illa celestis patrie communi fe-
licitate auelletur. Quod autem fili-
us dei deum se habere dicit. sicut
in precedentibus iam diximus. secundum
huiusmodi formam accipiendum
est. in qua etiam non solum pre. sed
etiam seipso minor esse probatur.

Et scribam sup illū nomē dei
mei: et nomē ciuitatis noue
iherlm. que descendit de celo a
deo meo. Calamq̄ quo nomē
isud m̄scribitur: grā spūs s̄c̄i
intelligitur: p̄ quā filij dei ef
ficiamur. Hoc ē aī qd̄ dicit scri
bā sup illū nomē dei mei: id
ē sc̄ia illū cē filiū dei mei: ut
sicut ego sū filij p̄ naturā: ita
et ille sit per grām. Qd̄ autē
hoc per spm̄ s̄c̄m̄ fiat: paulū
māifestat dicens. Misit deus
spm̄ filij sui in corda n̄r̄a: cla
māte abba pat̄. Et ip̄e spūs
testimoniū reddit spūi n̄r̄o qd̄
sumus filij dei. Qd̄ at̄ dicit
et nomē ciuitatis noue iherlm.
subaudiū scribā sup eū qui vi
ceit: ita ē intelligendū qd̄ i nu
meo sc̄oꝝ p̄ donū spūs s̄c̄i cō
sortiū dei merebit̄. Iherlm
at̄ que visio pacis m̄pretat̄:
de celo a deo descendē phibe
tur: in capite salicet suo au
vnta ē p̄ fidē secūdu qd̄ ali
bi dicitur. Nemo ascendit i
celū: nisi qui de celo descen
dit: et cetera. Vel certe in eo
de celo descendit: qd̄ quid quid
habet in fide in op̄ibz bonis
relictis a deo p̄cepit: iuxta il
lud apli iacobi. Om̄e datū op̄
timū: et cetera. Bene at̄ noua
vocatur: qd̄ videlicet p̄ laua
chriū regeneratōis s̄m̄ul et
spm̄ dilātōis uetustate trem
hoīs expoliatur: et celesti no
uitate uestitur. Hinc paulus

dicit. Exuentes veterē hoīem
cū acubz suis: induite nouū qd̄
renouat̄ in agnitione dei. Et
alibi. Vetera trāserūt: cetera fac
ta sūt noua oīa. Et nomē me
ū nouū subaudiū sup eū qui vi
ceit scribā: ut salicet a me qui
xpūs uocor ex tempore: uocet̄
ip̄e xpianū: id ē grā spūs s̄c̄i
vnctū. Qd̄ nomē nouū nō
secūdu diuinitatē qua equalis p̄i
semp et spūi s̄c̄o n̄asit: sed se
cūdu formā serui quā accepit
quā in tempore grā vnct̄ spūs
s̄c̄i: et a suo noīe nobis hoc pri
uilegiū dedit: ut ab ip̄o xpianū
appellemur. De quo noīe ysay
as p̄pheta dicit. Et seruos suos
uocabit noīe alio: id ē xpiano.
Hinc certe dignitas nobis:
hinc celsitudo p̄uenit: hinc re
ges: hinc sacerdotes: hinc xpianū
am uocamur. Vbi at̄ potius
nomē salutis sonat: ibi tandē
hic liber debitū finē accipiat.
*Liber secundus. In 3º capitulo
circa finem.*

Equit̄.
Et age
lo laodi
ne eccl̄ie
scribe.
Laodia
a m̄p̄
tatur t̄
bus ama
bilis dñor

sive fuerūt in vomitu. Que
utiqz m̄p̄tationes ambe eccl̄ie

laodicensium aptantur in quibus erant
quidam spiritu feruientes. et dei amo
re deditur. atque alij tepidi. ideoque
ut non abi euomedi. Hec autem
uerba que etiam laodicensium di
cuntur. generali etiam conueniunt.
in quibus simul sunt multi boni cum
malis. quorum quidam a deo dili
guntur. quidam uero ab ore dei re
pelluntur. Sed primo considera
da est. quod dicitur iohannem scribere. id
est litteris mandata ad utilitatem fide
lium futurorum. Sive quod illi dicitur.
omni ordini predicatorum congru
it. cui dicitur scribere. id est mandata
mentis tuae. uel in mentibus audi
torum tuorum que audiunt reconde.
Libri enim et scripturae significant. et
ipsum dominum. Unde est. Libri ap
ti sunt. et alius liber apertus est
qui est uita. Ideo dicitur scribere.
in cordibus saluet auditorum bono
rum. quia ipsi sunt libri. diligenter
exata que intelliguntur. Hec dicitur
amen testis uerus et fidelis. A
men grecus sermo est. latine in
interpretatur uerum sive fideliter. quod
uerbum nemo interpretum in alia
lingua trinitulit. sed eiusdem linte
ris apud omnes gentes habetur.
Veritas autem ipse est christus. qui in
euangelio dicit. Ego sum ueritas.
Unde et ipse maxime in euange
lio hoc ueritate suum sermone
firmat. Ac si dicat. quia ueritas
sum incommutabilis. per huius ora
tionis pericula demonstrat. Ipse
enim singulariter amen. id est semper
na ueritas. atque ideo ut meo

mutabilis ista ueritas et eterna
ostendatur. etiam ipsum uerbum
a nullo commutatum est in parte.
De quo etiam subditur. Testis fi
delis. Sed nunquid non fuerunt
alij testes fideles id est ueri. Na
iacob prohibuit testimonium christo
dicens. Non desinat princeps
de iuda et cetera. Moyses quoque
ait. Prophetam uobis suscitauit
deus uer. de scribis ueris. Sic ysa
yas. ihempas. et ceteri. qui omnes
utique testes fideles fuerunt uel
ueri. quia uerum testimonium de christo
protulerunt. Quare hoc dominus spe
cialiter de se dicit. cum sint etiam
multi testes ueri atque fideles.
Quia uidelicet ipse singulariter
est testis uerus. qui non muta
tur aliquando. Sicut enim spena
litur scilicet dicitur. cum et alij scilicet
multi sunt. qui uidelicet con
padoe illius que est sine peccato.
hominibus iniusti sunt. Sicut enim sine
scilicet tamen quia homines sunt puri.
peccato carere non possunt. et ali
quando merentur. Christus autem
essentially est scilicet et uerus. quia
peccatum non fecit. id est mendacium
umquam nullum ab ore suo pressit.
Testis autem est christus. qui sibi et
pro testimonium prohibuit dicitur.
Ego et pater unum sumus. Sicut
et ipse pater ait. Hic est filius
meus dilectus. Nemo etiam et spi
ritus scilicet. de quo idem dominus apostolus
dicit. Cum uenit pactum que ego

mittā uobis a patre ille testimo-
 niū prohibebit de me. **Quē**
 primapiū creature dei: id ē de
 quo oīs creaturā sup̄sit mānū.
 Oīa eī que sūt in celo et in ter-
 ra in mānū et in om̄ibz abissis:
 per uerbū dei facta sūt. Cū
 ergo oīa p̄ illū facta sūt: utiqz
 patet. q̄ ip̄e ē ante oīa. **Pat̄**
 eī pat̄ filiū p̄cessit tempore
 uel origme: sicut nec radius
 solis uel ignis suū p̄cedit calo-
 re uel splendore. **Semp̄** em̄
 fuit pat̄. semp̄ cū eo filius:
 qui utiqz a pat̄e nō ē creatz sed
 genitiz. **Primapiū** itaqz oīs
 creature dicit: q̄ ab illo cūcta
 existendi habet mānū. **Vnde**
 et ip̄e interrogātibz iudeis q̄s
 eēt respondit. **Primapiū** q̄
 et loquor uobis. **Vnde** et pau-
 lus dicit. **Qui** ē ymago inuisi-
 bilis dei: primogenitiz oīs crea-
 ture. **Quē** enā ne putemus
 creatū: statū subiūnt. **In**
 quo cōdita sūt uniuersa. **Pr-**
 mogēitiz ergo ē oīs creature.
 a quo et per quē oīs creaturā
 exorta ē. **Arriam** dicūt. qd̄
 filius dei creaturā ē: in diu-
 nitate negātes eū an̄ mānū su-
 isse. sed mētūt. **Filius** eī dei
 ip̄e ē sapiētia: dicēte paulo.
 xp̄m dei uirtutē et dei sapiē-
 tiā. **Et** psalmista ad deū pa-
 trē. **Oīa** in sapiētia fecisti. **Cū**
 ergo ip̄e sit sapiētia pat̄is. et
 isti affirmāt eū creatū in tem-

poē: atqz ideo dicit. q̄ erit te-
 pus quado nō erit. **pp̄** hoc
 uidelicet qd̄ p̄ salomōne ip̄a
 dei sapiētia dicit. **Dñs** posse-
 dit me uel creauit: scādū qd̄
 alia trāslacio habet in inicio ui-
 arū. **Si** hoc uerū ē utiqz qd̄ ne-
 scās ē cogitāe: deus p̄ stultus
 eāt. ante q̄ sapiētiā suā gene-
 raret. **Certe** ip̄i negāe nō pos-
 sūt. q̄ ip̄e sit dei sapiētia: sicut
 aplūs ait. **Ideoz** illis stultis
 si in s̄ hōibz. et in acoē carētibz
 dicendū ē. **Si** deus stultiz erit:
 vnde ergo tam sapiēt oīa con-
 didit. **Et** nos q̄admodū crea-
 uit. si ille an̄q̄ crearet. **Ime** sa-
 pientia fuit: utpote insipientis
 et nesciens quid faceret. **Non**
 ergo ip̄a sapiētia creata ē a pat̄e.
 sed anteq̄ cūcta fieret erit cū
 pat̄e: neqz ex alia substātia de-
 us p̄ genuit filiū. sed ex se-
 ip̄o ueluti consiliū generat in
 mēte. **Nā** qd̄ dicit salomō ex
 p̄sona xp̄i. dñs possedit me in
 inicio uiarū suarū. id ē in prim-
 apio actionū suarū. ante q̄ qd̄
 p̄ faceret: talit̄ ē intelligendū.
 qd̄ dicit. pat̄ an̄ om̄ne creaturā
 tam hūanā q̄ angelicā. sua pos-
 sidet sapiētiā. per quā et om̄ia
 condidit. siue in celo siue in ter-
 ra. **Si** at̄ sicut in q̄busdā codia-
 bz. et in alia trāslacioe habet le-
 gē m̄. dñs possedit me: ita ē
 intelligendū. q̄ an̄q̄ qd̄ p̄ faceret.
 suā p̄destinauit sapiētiā itar-

nanda: ut sua passione & mor-
te generi humani redimet. et
ad patriam reuocaret. Tunc in
principio utique actionum sua-
rum in diuinitate sua sapientiam
possedit uel creauit sibi equalē:
in carne postmodum suscipere
uoluit. Solet etiam plerumque sacra
scriptura. ea que futura sunt. que iam
facta narrare. Nam et de nobis
dicit apostolus: quod elegit nos in
tempore ante mundi constitutionem.
Si ergo omnipotens deus secundum
apostoli sententiam. omnes electos ante
mundi constitutionem elegit. quod
mirum. si ipsum caput electorum in
sua predestinatione. antequam quodquam
faceret ordinauit. ut esset ca-
put electorum. De ipso autem dicit
apostolus: ut ipse sit in omnibus pri-
matu tenens. **H**anc opera tua. que
neque frigidus es neque calidus:
utrum frigidus es aut calidus.
Sed que tepidus es: incipiam te e-
uocare ex ore meo. Manifestum
est. quod ea que sunt frigida uel calida
comedere et bibere possunt: tepe-
da uero corpus neminem potest vomitum
ferre non potest. Tali itaque modo
accipiendum est quod hic dominus dicit.
Utrum frigidus es aut calidus:
sed que tepidus es. incipiam te e-
uocare ex ore meo. Frigidi ita-
que sunt iudei uel pagani: ab eis
os saliret glaciali rigore constri-
cti. quo dicit. Ascendam super alti-
tudinem nubium. ponam sedem meam
ad aquilonem. et ero similis

altissimo. Aquilo enim uetus frigi-
gidus dyabolus est. cui in cantu-
ris canticorum dicitur. Surge aquilo
et ueni auster. Surge aquilo:
id est recede dyabole. Ueni
auster: ueniat spiritus sanctus. qui su-
o aduentu calefaciat et illuminet
corda hominum. ut pariat opera uir-
tutum. Calidi sunt: qui in feruore
spiritus in dei ac proximi dilectione
consistunt. Tepidi. qui nec ex
toto infideles sunt. nec aude-
re ad proximum tendunt. Sunt autem et qui-
dam qui prius quidem fuerunt frigi-
di et multis criminibus obnoxii:
sed plerumque spiritus sanctus talium
corda tangit. Quo inflammati
feruenter efficiuntur. qui pro se-
peccatores recordantur fuisse: eorum
plius liberatore suum diligere ap-
petunt. cum recedere iniquitate.
ignescit caritas eorum. De tali-
bus in euangelio dominus dicit. Gau-
dium est in celo super uno peccatore
penitentiam agente. Sunt autem
et quidam in sanctam ecclesiam con-
stituti. qui uitam quidem ab omni
crimine custodiunt: sed tamen in
agenda quibus bona non assue-
runt. Et hi tales nec frigidi
nec calidi sunt: quod non sufficiat
mala cauere. nisi studeat quod
et bona facere. iuxta illud psal-
miste. Declina a malo. et
fac bonum. Tales quippe de suis
operibus nisi solet dicitur. Erre ali-
ena non capio. illicita nulla com-
mitto. non adulterium non homi-

adiu. non demqz hys simili
 a mala facio: suffiat michi
 mala no ago: ideoqz et ppris
 fiducialit' utor. **D**up hoc dicit
 indigentibz ppria no tribuit.
 et qui tenet rapina' nec me
 hnt tenere tenacia: nec recor
 dat q' diues ille no ideo dāp
 natq' e' qd' aliena rapuit. sed
 q' ppria no distribuit. **S**ūt quo
 qz et alij qui aliena no rapuit.
 ppria distribuit: sed hoc non
 causa dilcomis dei et p'rim.
 sed ppter manē iactancia ut
 ab hoibz laudetur: sicut facie
 bāt scribe et pharisei. qui dā
 tes elemosinas. an se canebāt
 tubis. **E**t tales etiā nec cali
 di nec frigidi eē cognoscūt.
 q' qui indigentiā pauperū
 subleuāt. cū amōe caritatis hoc
 facē debent: audientes illud a
 pli. **S**i distribues oēs faculta
 tes meas i abos pauperū. et
 cetera. **S**ūt quoqz et alij q' opes
 terrenarū facultatū dimittūt.
 et ad monasteriū uenētes ha
 bitū religionis sumūt: dem
 de torpentes her sibi posse
 ad salutē sufficē credūt qd' sua
 dimiserūt. q' ualia crimina
 sub habitu religionis cōstitutū
 nō admittūt: atqz idcirco dor
 mūt. bibūt. et secrete uiuūt.
 dūqz hoc faciūt tepidi existūt:
 meliusqz ficiāt illis morai m
 seculo ubi et pctā sua recog
 noscerēt. et aliqn per dei m

seicordia cōpūcti bonis opēibz
 studerēt. q' m mōstelo manē
 et ita a bonis opēibz cessare.
Alij quoqz sūt qui ab infancia
 sua i monasterijs consistūt. bo
 nis opēibz habūdāt. i seruoē
 spūs manēt: et circa ultimū
 tempz uite sue torpesūt. et
 tepidi efficiūt. **E**t talibz qui
 qz omibz satius eēt ut uel p
 facti boni eēt uel ex toto ma
 li: q' nec boni nec mali. **A**tqz
 ideo subiūgitur. **Q**uia te
 pidus es: māpiā te euomē ex o
 re meo. **N**ullus inuenit cali
 dus. qui prius nō fuit frigi
 dus: q' nemo ē bonus q' nō
 fuit malus. **O**ēs eī peccauē
 rūt: et egent glōia dei. **T**e
 pidus ex calido solet fieri et fr
 gido: q' et alius ex frigore i
 fidelitatis. cōuersus ad p'fōm
 iustiae feruore nō trāsit: et a
 lius ab ipō iustiae feruore calo
 re quo prius feruebat. ammiū
 actusqz deflectit. **O**ēs eī ut dic
 tū ē cognoscimqz q' frigidū ul'
 calidū facile i corpus trācitur:
 tepidū at' cū magna nausia
 et uomitu. ab ipō etiā ore p
 iatur. **O**s dei sūt sū pdicato
 res. **U**nde sepe pphete dicebāt.
Os eī dñi locutū ē hoc: q' sū
 tas tanta erat m illis. ut i eo
 rū cordibz deus habitaret. et
 per eos loqueretur. **O**ra ergo
 dei sūt euāgeliste. et ceteri doc

tores. per quorum misterium co-
tidie deus in corpus suum quod est
etiam trinitas: et calidos id est fer-
uores dum meliores adhuc effia-
untur per diuinam predicacionem
et frigidus id est infideles qua-
do quilibet uel iudei uel paga-
ni ad eius fidem conuertuntur. et nu-
mero sanctorum sociantur. De hoc
esu et petro dicitur. **Quidam et**
maduta. **Tepidos autem non conuer-**
tunt. quia eorum uerba despiciunt:
dum in sua securitate torpescent.
Quos et exhortati desistunt et
ueluti infructuosam terram deserunt:
quia ad meliorem uitam nequaquam pos-
se reformari conspiciunt. **Facilius**
est enim quilibet pagani ad fi-
dem christi adducere: quam talium quilibet
a suo torpore ad feruorem spiritus
reuocare. **Quia dicitur quod di-**
ues sum. **Multi sunt qui hoc di-**
cunt diues sum in fide: quia dominus
dicit qui crediderit et baptizatus
erit saluus erit. **Et locu-**
pletatus sum: quia et recte doro.
et malis operibus non seruo. **A-**
lius dicit. **Nullus egeo.** quia
recte credens non solum mala non
propterat: sed etiam bona quibus
licet non propter deum faciat. **Un-**
de adhuc subdit. **Nescis quia**
tu es miser dum temetipsum de-
capis: quia putas te saluari per
fidem solummodo cum scriptum sit. **fi-**
des si non habeat opera: mortua
est in semetipso. **Et miserabi-**
lis: quia nec illud intelligis quod

temetipsum deludis. **Dauid**
quia non habes opera: quibus dicitur
tuis in celo neque etiam recta scien-
tia. **Quidus** quia spoliatus est vir-
tutibus. **Cecus:** quia non habes
lumen scientie. **Verum** quia dominus
misericors est: etiam tales ut ad
feruorem redeant hortatur: cum sub-
iungit. **Suadeo tibi enim a me**
aurum ignitum probatum. **Per au-**
tem ignitum id est igne probatum de-
bemus intelligere dominum ihesum christum
qui probatus est igne passionis.
spiritus. **Flagellatus.** **derisus.**
ad ultimum crucifixus et mortu-
us: tamen hoc omnia patienter fe-
rens. **orabat pro persecutoribus**
 suis dicens. **Pater ne statuas**
illis hoc peccatum. **Dicitur ergo au-**
rum. **Suadeo tibi enim a me**
aurum. id est si uis virtutibus ha-
bere deum. **studeto inuitari christum:**
sive cum a deo flagellaris. **sive cum**
a primis illata mala sustines:
ut et ipse fias aurum incendio
tribulacionis detectum iuxta illud
psalmiste. **Probasti nos inquit**
deus igne nos examinasti:
sicut examinatur argentum. **Tu**
sumus per ignem et aquam. **Et**
ut locuples fias: id est ut mul-
tis virtutibus habundes. **Et uis-**
timens albis indualis: ut non
appareat confusio nuditatis tue.
Vestimenta in hoc loco intelli-
guntur. **innocentia baptismatis:**
et ornamenta virtutum. **fidei sci-**

licet et caritatis. tereorūq̄ bono
 rū operū: quibz̄ op̄itur con-
 fusio nuditatis. id ē temp̄ p̄s-
 tine cōuersacōis. **P**ossūm̄
 quoz̄ p̄ aurū igne p̄batu m̄-
 telligē caritatē. quā qui habue-
 rit locupletabit. q̄ oibz̄ virtu-
 tibz̄ habūdabit. **I**psa ei ē m̄-
 dis om̄ bonozū que igne p̄ba-
 tur: q̄ per amore spūs ueā-
 ater accenditur. **Q**uā qui ha-
 buerit uestimētis albis m̄due-
 tur: q̄ p̄ccōrū m̄gredine pur-
 gatus per eandē caritatē que
 op̄at multitudinē p̄ccōrū.
 multis virtutibz̄ decorabitur.
Alba dicit caritas: q̄ p̄ccōrū
 maculā aut aliquā duplicitatē
 habē nō nouit. **E**t colirio
 munge oculos tuos ut videas.
Per coliriū qd̄ ex terra nas-
 cit. et puluere terre ab oculis
 aufert: debem̄ intelligē d̄m̄
 ih̄m xp̄m̄ qui natus ē de terra.
 hoc ē de maia uirgine. iuxta
 illud. **D**eus n̄r op̄atus ē salu-
 tē in medio terre. **C**olirio
 munge oculos tuos. id ē m̄-
 tae paupertatē filij dei: qui cū
 diues eēt. paup̄ p̄ nobis factus
 ē: m̄tantū. ut nō habet
 sicut uulpes ubi caput reclu-
 naet. **H**nde in hospicio natus
 ē. uilissimis p̄am̄s obuolutus.
 et in p̄sep̄io positus: q̄ non
 eāt ei locus in diuersorio. **C**olirio
 unge oculos tuos ut videas:
 id ē q̄ oculo tue mēt̄s terrene

clausent et excecauerint deli-
 ciones: redēptois tui egesta-
 tē considea: et sic euigila ad
 scōrū futura p̄ma. **H**inc ip̄e
 in ewāgēho dicit. **Q**ui sequi-
 tur me nō ambulat in tenebris:
 sed habebit lumē uite. **N**el
 certe p̄ coliriū quo illuānt
 oculi. possūm̄ intelligē diu-
 na eloquia: quibz̄ mēt̄s o-
 culi illuānt. iuxta illud. **P**rep-
 tū d̄m̄ lucidū illuāns oculos.
Colirio unge oculos tuos. id ē
 adhibe p̄cepta diuina mēt̄s o-
 culis. ut virtutū quarū pateris
 nuditatē uideas: et uideas p̄
 bona opa operare festines. ut
 postmodū deū uideas. **B**eatū
 ei mūdo corde: quomā ip̄i deū
 uidebūt. **C**ū ei quilibet supra
 aspiracōne p̄ singulas scripturā
 rū paginas quid d̄ns iusserit
 legēdo. audiedo ad mētē reuo-
 cat. uidet m̄m̄rū p̄tū ex virtu-
 tibz̄ minus habet. uel certe si
 ex toto nichil habet: sicq̄ qua-
 si ex unctōne coliriū repatur
 ad uideū clarus. dū per dei
 uerbū illuānt m̄m̄scis. **Q**ui
 ues ad usus necessarios reserua-
 tur. iugo et lozis domat. p̄
 mulis p̄ungit. uerbūq̄ credit.
 et egro cūq̄ uita despectatur. qd̄
 quid animo cōcupiat. etiā sa-
 luti ei cōtrū a medico non
 negatur: p̄mo concedit. **C**uiq̄
 uero recuperanda salus estimat.
 queq̄ sūt animo ei desiderabi

nō

lia salutis contra omnia ne
gantur. **E**go quos amo arguo
et castigo. **M**ultis modis deus
omnipotens misericors et miseri-
cor. arguit et castigat quos a-
mat: ideoque libentius eis toleran-
da sunt uerba et uerbera. Aliquando
hoc agit per flagella. aliquando per
occulta et diuina inspiratione:
seu quibuscumque uariis tribulatio-
num et angustiarum effectibus.
Hinc per salomonem dicitur.
Quem autem diligit dominus corripit:
flagellat autem omnem filium
quem recipit. **F**aciatque dominus hoc
si humana comparanda sunt diuinis
more piissimi pater duos filios
habens. quorum unum quem uult
sibi substituere herede diuersis
modis flagellat. a cibo et po-
tu extrahit: aliquando etiam
uinctis manibus pedibus tota
nocte immobile stare facit. in-
cessantibus contumeliis afficit:
et aliquando ueluti extraneum alie-
no obsequio subdit. Alterum
uero quem sibi herede non desti-
nat futurum. sue uoluntatis esse
permittit. comedendi et bibendi
licentiam tribuit. ad ambulandum quo-
cumque uoluerit liberos gressus con-
cedit: ita et omnipotens deus
facit. iustos per innumeras tormen-
ta et uarias tribulationes affli-
git: ut postmodum in celo requi-
escat. et hereditatem eterne beatitudi-
nis consequatur. **E** contra repro-
bos in suis uoluptatibus rema-

ne permittit. iuxta illud. **D**i-
misi eos secundum desideria cor-
dis eorum. **R**eprobos itaque qui nunc
mundi desiderijs et uoluptatibus
dediti sunt. et na expectant
supplicia. iuxta uero qui nunc
flagellis temporalibus atteruntur.
ab eterno sunt uerbere liberandi: quod
et uitalis qui occasionem parat.
liberius passus sanguinari per-
mittitur. **I**tem autem dominus hoc mul-
tis modis agit: tamen quibus
modi sunt specialiter quibus ad deum
flagellatur homines. aliquando ad
augmentanda merita. sicut
iob et thobias. aliquando ad custo-
diam uirtutum ut paulus: aliquando
ut peccata preterita corrigantur:
sicut palterius cui dictum est.
Ecce sanus factus es. uide ne
pecces. ne deterius tibi aliquid
contingat: aliquando non ut emende-
tur. sed ut duplici pereat per-
ditione ut antiochus et herod-
des. de quibus dicitur. duplici
contritione conterere eos: aliquando
ut dei gloria per hoc ostendatur
manifesta. sicut lazarus et ce-
cus natus. **B**ed etiam quocumque modo
flagellatur: meliores effici-
untur ex flagello. **U**nde ex
hortatio submisit cum dicit. **E**
Emulae ergo: et age pen-
tentiam. **E**mulus studiosus.
et emulus iudus: et emulus
mutator dicitur. **H**inc autem
per imitationem ponitur. **E**rat
enim in eadem laodiceis etiam

quos xpus flagellareat :
 ideoq; ut eos ceteri imitaretur
 hortatur . ac si eis diceretur .
 Quislibet ex vobis flagellari
 conspiciatis : eorum imi
 tam pacienciam sustinetes
 patient' flagella in patri .
 ut postea consortiu meam .
C Et age penitenciam . pp' hoc
 qd dixisti dives su . et nulli
 us exeo et cetera . **E**ste sto ad
 ostium et pulso . Cu deus oi
 potens ubiq; per pnciam sue
 diuinitatis et celu et terra m
 pleat : quid hoc loco ostium
 mtellige debemq; nisi mtelli
 genciam cordis ? **S**tat ergo dñs
 ad ostiu et pulsat : quando cor
 hois siue p mēnā inspiciatō
 nē siue per pdicatorū doct'
 nā illūiat . **P**ulsante autē
 illū audit : quisq; illius mo
 mta ope custodit . **S**i quis
 ergo inquit audierit uocē me
 a uel ipē diuina eloquia legē
 do uel ab alijs exponēdo . et
 aperuerit michi ianuā cordis
 sui . ut ea que mtelligit . ope
 pficiat : mirabo ad illū . id
 ē illūiabo secreta illius . et te
 nabo cū illo . et ipē meū .
Dehoc ī ewāgelio loquitur
 dicens . **S**i quis diligit me
 sermonē meū seruiabit : et
 pat' meus diliget eū . et ad
 eū uenemq; . et māisionē
 apud eū faciemq; . **S**i autē
 querimq; quid sit abq; xpi quo

quā reficiamq; : ipē utiq; māifestat
 qui dicit . **M**eus abis ē : ut fa
 ciam uolūtatē pat' mei . **U**nde
 legimq; in ewāgelio : q; qpm
 quās passioni dixit discipulis
 suis . **V**enit ei pnceps nū
 di huius : et in me nō habet qd
 q' . **E**t q' dicit aliquis : aut er
 go morieris ? **S**tatim subiūgit
 sed ut cognoscat mūdus q' di
 ligo p'zēm . et sicut mādatū de
 dit michi pat' sic facia : surgi
 te eamq; . **V**olūtatē itaq; pat' s
 impleuit : quando p nobis ad
 mortis passionē puenit . **C**ena
 dicit' cōmūnis refectio : q; cenon
 grece . dicit' cōmune . **I**tem
Cenat itaq; cū mēbris caput
 et mēbra cū capite : q; et xpus
 mortuus ē pro elāis . et electi
 moriūt' cū illo . ut et ipi pfia
 ant uolūtatē pat' . **P**ascat nos
 xpus : q; illūiat nos fide sua
Pasamq; et nos uiuam
 xpm : q; letificamq; eū fide
 nā et ope . **O**curatur itaq;
Si quis audierit uocē meā
 et aperuerit michi ianuā :
 mirabo ad illū . et tenabo cū
 ipō et ipē meū . **A**c si dicit'
 tur . **Q**ui opando et amādo
 sermones meos fuerit exequi
 tus . et ad papiendā mee di
 uinitatis dulcedmē dilataty :
 hūc p mēnā graciā tangens
 irradiabo . et tenabo cū illo .
 et ille meū : q; in faciēdo

voluntate patris. et ego illius.
et ipse meibus compassioibus
concorporatus. uterque delectabi-
tur. **¶** Qui viceit: facia illu
sede meum in throno meo.
Quia thronus est sedes iudi-
cis. per thronum iudicaria de-
signatur patris: in qua ventu-
ri sunt sancti ad iudicium cum capite
suo. Dicatur ergo. Qui vi-
ceit temptamenta dyabolica et
desideria carnis sue. faciam
illu sede in throno meo. id est
facia illu regnare et in iudi-
cio iudicare: sicut et ego vici
dyabolu. et sedeo cum patre meo
in throno eius. Dicit ipse dy-
abolu. quod sicut legitur in ewa-
gelio temptavit eu tribus mo-
dis. sed superatus est ab illo. **¶** **¶**
Unde et angeli accedentes mis-
tribant ei. Dicit iudeos. qui
eu morti tradiderunt: quoniam post
tres dies de iuncta morte resur-
rexit in eternum victurus. **¶**
Sedet in throno patris. id est coe-
qualis illi: et coeternus manet
in eadem potentia. **¶** Nec moue-
at quecumque. quod unus thronus iu-
dicaria potestas intelligitur:
cum in ewangelio legitur domino di-
cente discipulis. Vos qui se-
cuti estis me etc. **¶** In sequen-
tibus quoque libris huius legitur
viginti quatuor thronos. **¶** **¶**
Unde et octiduum est bis ductus: vi-
ginti quatuor reddit. **¶** In quo
numero comprehenduntur omnes presbiteri

che et apostoli. omnesque perfecti: qui
cum domino venturi sunt ad iudi-
cium. **¶** **¶** Nam in duodecim presbiteris:
omnes presbiteri perfecti in veteri tes-
tamento comprehenduntur. **¶** **¶**
Per
duodecim apostolos. omnes in nouo:
sicut et per duodecim tribus
israel omnes gentes. **¶** **¶** Dicitur itaque
unus thronus singulariter:
propter unam potestatem iudicariam.
Dicitur duodecim. propter perfectio-
nem electorum qui iudicaturi sunt.
Dicitur viginti quatuor: propter
eos qui in utroque testamento
perfecti cum domino ad iudicium sunt
venturi. **¶** **¶** Sed cum constet quod non
omnes qui veniunt in iudicio domino
sessuri sunt. sed tantum perfecti-
ores: merito queritur quare
hic dominus permittat. qui viceit
facia illu sede in throno meo.
Et ut apertius hoc fiat. ponam
vobis duos homines sub exemplo:
quorum unus passus est pro christo.
aliter autem tantum dyabolu. et in
centina carnis. mundanaque
viciatione: et sic ad
eternam pervenit beatitudinem.
Nunquid ergo equales erunt in
futuro: qui non equaliter vice-
runt in presentia? **¶** **¶** Non utique. quod
stella a stella differt in claritate:
sic et resurrectio mortuo-
rum. **¶** **¶** Verumptamen sciendum est:
quod quod illi tales et ceteri non habe-
bunt in se. habebunt in partibus
suis. **¶** **¶** Qui ergo pro se non iudi-

cabūt: iudicabūt utiq; p suos
 ppositos. Tanta em̄ erit in
 illis caritas. ut qd quisq; vide
 rit in altero. suū deputet:
 ideoq; qd nō habebit in se.
 habebit in altero: sicut oēs e
 lecti p̄tātē habebūt in p̄latis.
 sicut etiā habet p̄tātē totū
 corpus hoīs loqui per os: vi
 de p̄ oculos. audire p̄ aures.
 odorari p̄ nares. opari p̄ manū:
 cū singula mēbra habeāt offi
 cia sua. q̄ qd vnuq; mēbrū
 nō habet in se. habet in altero.
 Sed ut ad hanc dignitatē p̄ue
 niat etiā. in hac interm̄ pe
 grinatione hūiliata gemit:
 nec querit celsitudinis culmē.
 ubi tota vita scōrū. hūiliatio
 nis optinet nomē. **C** Qui ha
 bet autē id ē intelligenciam
 cordis: audiat id ē intelligat
 quid spūs dicat ecclesijs. **H**ic
 apte mōstratur: q̄ qd vnicui
 q̄ etiā dictū ē. omib; ecclesijs
 genealit̄ cōuenit. **N**otandū
 at̄. qd nō dicit angelus. audi
 at quid filius dicat ecclesijs:
 cū specialit̄ in p̄sona illius
 apparuit. sed quid spūs dicat.
In quo noīe trinitas tota in
 telligitur: q̄ quozū vna ē sub
 stantia. vna opatio. vna et
 locutio ē. **Q**d eī noīe spūs.
 tota significetur trinitas: dñs
 in ewāgelio māifestat dices.

Spūs ē deus: et eos qui adorāt
 eū in spū et ueritate oportet a
 dorare. **A**liqui at̄ loquit̄ filius
 dei de sua diuinitate specialit̄.
Unde ē. **O**portet filiū hoīs
 pati. crucifigi. mori et sepeliri:
 qd solūmō ad eū p̄tinet. **P**ius
 et hec sine spū dia nō possit.
Hic autē ex p̄sona deitatis
 loquitur: ideoq; uerba filij. uba
 sūt p̄is et spūs s̄c̄. **P**ost
 hec uidi. **N**os ē p̄phetarū an
 tiquozū. uisionis sue tempora
 describere p̄ reges: et numerū
 ānozū et mensū et etiā dierū.
Unde ezechiel dicit. **I**n āno
 q̄nto t̄nsmigrationis ioachym.
 in mēse q̄nto. decima die men
 sis: factū ad se uerbū dñi. **V**idi
 t̄ danyel āno tertio regni nabu
 chodonosor et cetera. **I**ste at̄ no
 uus p̄pheta. tempus sue p̄phe
 cie nequaquā descripsit per tē
 pora: id ē per ānos aut men
 ses: sed tantū mētionē facit
 vni; diei cū dicit. **F**ui in spū
 in die dñica. **U**nde dicit̄ intel
 ligi. q̄ omnē hāc p̄phetiā vna
 die uidi: ideoq; qd dicit̄ post
 hec uidi. nō ad uicissitudinē
 temporū referendū ē. sed ad or
 dinē uisionū: post ea saliret
 que superius uideat. uidi et
 ista que secūt̄. **V**idit at̄ hoc
 nō corporeo intuitu: sed mēte.
 sicut post uidebim; **E**t ait

Item qm̄.

ostium apertum in celo. Celum in
hoc loco etiam significat.
Dicit enim dominus per prophetam.
Celum michi sedes est. Salomō
quoque dicit. Aia iusti. sedes sa-
pientie. Si ergo aia iusti sedes
est sapientie. que christus est iuxta
quod paulus dicit. christum dei vir-
tute et dei sapientia. et celum se-
des est dei: utique etiam est celum
in quo ipse sedet. In hoc celo
id est in etiam: est ostium hoc apertum.
id est christus qui dicit. Ego sum
ostium: per me si quis introierit
saluabitur et cetera. usque pascha
a muemet. Nemo enim venit
ad patrem: nisi per ipsum per quem
ingreditur ad fidem. Egreditur a fide
ad spem et muemet pascha
et ne refectiois. Hoc ostium patet
est clausum: quod ante aduentum ip-
sius eius mysteria latebant omnibus
nisi tantummodo prophetis. qui per
spiritum sanctum illustrati videbant eius
incarnationem. passionem. mor-
tem. et resurrectionem: quod eadem
mysteria iam erant reuelata per totum
orbem per predicationem ceterorum aposto-
lorum. Vidit autem iohannes hoc os-
tium dupliciter. uel oculis scilicet
corporeis uidit haec omnia. utpote
qui illi adherens miracula illius
vidit. ipse suscitauit mortuos.
illustrauit cecos. et huiusmodi similia
ante illo compleuit: et ad nouissi-
mum quoniam mortuus est. et matrem e-
ius uirginem in sua uera suscepit:
uel oculis mentis. sicut in

hac prophetia apte ostenditur.
Et uox prima quam audiuit:
tamquam tube loquentis meum di-
cens. Vox prima quam audi-
uit iohannes. uetus testamentum
intelligit: ubi mysteria christi
etiam sunt predicta. Omnia enim que
in hac prophetia. uel iam impleta
uel in primo implenda cognouit:
ante in lege et prophetis. ceteris-
que scripturis ueteris testame-
nti sunt pronuntiata. Que uox be-
ne tamquam uox tube fuisse dicitur:
quod per ora predicatorum sonuit.
quibus dicitur. Clama ne cesses:
quasi tuba exalta uocem tuam. Tu-
bis quoque iudei utebantur in pho-
et nos sacra scriptura admonet
in bello. dum pugnamus contra dy-
aboli testamentum. et contra inuen-
tione carnis nostre. Sed uideamus
quid uox uox dixerit. **A**stende
huc id est ad ostium. Omnia enim scrip-
tura testamenti ueteris: ad myste-
ria christi contumenda nos uiuat.
Unde est illud michae. In no-
uissimis diebus. erit mons do-
mus domini paratus in vertice mons
cui: et fluent ad eum omnes gentes.
Mons iste christus est. quem uidit
daniel percussus sine manibus: qui
creuit et impleuit uniuersam
terram. **D**omus autem iacob. etiam est
fidelium. **H**oc est itaque iohannem ad
ostium apertum ascendere: quod etiam
ad mortem. id est ad christum conflue-
re. **D**icatur itaque iohannem: et in illo
omni choro doctorum **A**stede huc

non gressibus corporis. sed gressibus mens et fidei: et vide tunc christo iam omnia completa. que plus sunt prophetas pronuntiata. **C** Et ostenda tibi que oportet fieri ei cito. id est in presenti tempore: quod et in tantum copati. breuissimum huiusmodi momentum est. Sciendum vero quod in eo quod dicitur. ostenda tibi que oportet fieri. non quod iam non eent denegatur: sed quomodo demum mansura eent declarantur. Dignitas enim iam exaltata eant. quoniam iohannes ista cecebat: que usque in fine seculi. quo cum domino ad iudicandum ventura est. hac sententia perduranda monstratur. **Q**uod post hec statim suum in spiritu. Non est ita intelligendum. quod spiritus eius a corpore fuerit ablatum. et sic videtur ista visione: sed sicut iam superius dictum est. mente totum hoc vidit. **D**is enim spiritus sanctus subleuauit mentem illius. ad contemplanda mystera celestia. nichilque per corpus uel vidit uel audiuit: sed a spiritu sancto in extasi raptus. id est ductus est. ut ea videret et audiret spiritualiter. audiens retinet: possitque ea scribere. et ad posterum mittere. **S**i uero ad electos referre uolumus spiritualis in hoc eorum conuersatio declamatur: quibus per paulum dicitur. Non estis in carne. sed in spiritu. **E**t alibi. Spiritum ambulare: et desideria carnis non perficere. **E**t ecce sedes posita eant in celo. **S**i sedes est etiam sicut supra dictum est. uia iusti sedes sapientie: et celum etiam ipsa etiam in

dendum est quomodo sedes sit in celo. **E**t ita simpliciter dicere possumus. quod etiam que est sedes dei. licet in hac adhuc carne uersetur. tamen iam mente celum inhabitat: iuxta illud apostoli. **N**ra conuersatio in celis est. **E**t aliter. **D**ns etiam que adhuc corpore peregrinat a christo. in celo est mente que iam regnat cum illo. **B**ed melius est ut subtilius hec uerba perscrutemur. quod exemplo ueteris testamenti melius uidebimus. in quo legitur octo auias in archa diluuii tempore saluatas. **Q**uo in loco octo aie multitudinem significat fidelium: archa quoque uniuersale etiam. **S**icut itaque ibi quod est archa. hoc sunt octo aie: et quod octo aie. hoc est archa. id est generalis etiam: ita et hic quod est sedes. hoc est celum. et quod celum. hoc est sedes. **S**ic itaque dicitur. sedes posita eant in celo: quia si dicatur etiam in etiam. **E**t supra sede sedens. **C**onsuetudo est istius prophetie: ut aliquis per sedentem deum patrem intelligat. aliquis deum filium. **P**atrem quippe ubi sessorem intelligi uult ubi dicit. **V**idi in dextera sedens librum apertum. **D**extera scilicet sedentis in throno. filium appellans. per que facta sunt omnia: ipsum uero sedentem. deum patrem intelligens. **H**ic autem per sedentem debemus intelligere dominum ihesum christum: sicut sequentia uerba aperte docebunt. **S**uperius legitur quod uidetur ambulare simile filio ho-

in medio septem candelabra
brorum aureorum: hic autem dicitur
quod videtur eum sedentem. Ambulat
itaque dominus in medio electorum suorum.
quando dona gratie sue illis
diffundit: sedet vero quando
singulorum merita diiudicat.
De quo subditur. **Et qui se
debat.** Similis est aspectu la-
pidis iaspidis et sardinis: id
est vultus et facies eius. Similis
est aspectu lapidis iaspidis et
sardinis. Per lapidem iaspide.
qui utique viride colore habet:
debemus intelligere claritatem diu-
initatis filii dei. in cuius contem-
platione constat sacietas. et su-
ma refectio omnium sanctorum. Unde
est illud. Per me si quis iu-
verit salvabitur: et pascha me-
met. Hec enim erit remunera-
tio electorum. scilicet dei vultus:
in cuius visione faciantur omnibus
modis. Unde est. **Quae mee
vocem meam audient: et ego vitam
eternam do eis.** Sardinis autem
lapis. terre rubre similitudine
habet: et idcirco per eum huma-
nitas filii dei signatur. que rubo-
re sanguinis effusa est tempore
passionis. Unde et angeli
interrogantes autem. **Quare ru-
brum est indumentum tuum: et vesti-
menta tua sicut calcem in tor-
culari?** Qui itaque habet iustitiam
in divinitatis claritate. habet et
etiam ruborem in humanitate: per quam
et adam qui rubra testa interp-
tatur. ad celestia revocavit.
Aliud est etiam quod videtur: et aliud
quod rubet. Sed hoc tantum non
duo sed unus: quia unus homo

et deus ex duabus constat natu-
ris. **Perfectus est deus.** Perfectus
est et homo: et ideo quod in eo vi-
ret potentiae est. quod rubet me.
**Et qui ex eo quod videtur nos ar-
cavit: ex eo quod rubet nos rede-
mit.** Possimus et per hos la-
pidem etiam intelligere. quod vir-
tem iaspidis habet in contemplatione
dei manens: atque ideo iam
huius mundi prosperam per nichilo
deputat. dum passus eterne
viriditatis inheret. Cui in ca-
ntibus cantorum dicitur. **Que
habitabis in ortis amara austul-
ta. fac me audire vocem tuam.**
Habet quoque et sardium. quod lapis
ut diximus rubrum habet colore:
quoniam electi ne divina extollantur
visione. fragilitate humanitatis
monentur. Unde et danieli ut
ezechieli divina mysteria contu-
entibus. angelus dicit fili hominis.
Ac si eis diceret. **Et si claritatem
suprae gratie aspiratis. tamen
memores estote. quia homines es-
tis. et de pagina hominis pro-
teritis descendistis: ideoque ex hu-
mana infirmitate rubra term-
estis.** **Et iris est in armatu-
sedis: similis visioni smarag-
dine.** Iris ergo latine dicitur
arcus. Arcus autem in die plu-
vie patet: et est signum gratia
comis. dicente domino tempore
diluvii ad noe. **Ponam arcum
meum in nubibus: et recorda-
bor fedus mei.** Quid itaque
per arcum debemus intelligere nisi
dominum ipsum christum? **Quod certe si
sollertiter inspicitur: effectus
ipsius iridis indicat videtur.**

Nam ingreditur radius solis
 in nubem nubiferam: et sic for-
 matus est arcus. Quod unguis
 de xpo congruit. Ipse est enim
 sol per divinitatem. de quo scrip-
 tum est. **V**obis timetibus nomen
 meum: orietur sol iusticie. Ra-
 dius istius solis id est claritas lu-
 cis eterne. ingressa est nubem:
 quoniam in utero virginis accepit
 carnem. De hac quippe nube
 per prophetam dicitur. **E**t re-
 dñs ascendet super nubem leuem:
 et ingreditur egyptum. **Q**ue
 nubes id est caro dñi: recte in-
 brasa dicitur. propter multitudi-
 nem salicet doctrinarum. **E**t arcus
 signum gratiarum: quod videlicet
 in xpo omnis nostra salus
 et gratificatio consistit. **U**nde
 angeli in eius natiuitate pacem
 annuntiauerunt dicentes. **G**loria
 in excelsis deo: et in terra
 pax hominibus bone voluntatis.
Et ipse ascendens ad patrem di-
 cit discipulis. **P**acem meam do
 vobis: pacem relinquo vobis.
Unde in greco id est ut in
 dicitur: hoc ipsum sonat. quod
 in arcu dicitur. **I**ris itaque
 est in arcu sedis: quod ipse
 est corona et protectio sanctorum su-
 o. **N**am et in arcu duo sunt
 principales colores: viridis
 scilicet id est aquosus et ruber
 us. in quibus nimirum desig-
 nantur aqua baptismatis
 et sanguis redemptionis:
 uel gratia spiritus sancti. **P**er
 hoc etiam duo ab omnibus emittuntur per
 tatis. **D**e quibus duobus myste-

riis. tota etiam conigitur: et
 per hoc in nouitate gratie dei
 renouat. **H**ec per hos duos co-
 lores. possumus intelligere duo
 iudicia: unum quod factum est per aquam.
 atque aliud quod faciendum est per ignem.
Sive per nubem nubiferam possumus
 intelligere sanctos. qui pluu-
 uerunt. coruscant miraculis: et
 claritate superni luminis irradiati
 et illustrati. **P**ropterea supplicat
 coram nobis iustitiam condi-
 tois ad pietatem inflectunt: sicut
 moyses qui intercedens pro po-
 pulo israel dicebat. **A**ut dimitte
 eis hoc peccatum: aut dele me deli-
 bro tuo. **Q**uod sequitur. similis
 visionem smaragdine. quod smar-
 ragdus lapis est viridis coloris:
 per hunc lapidem sicut et supra
 per iaspide. diuitas filii dei ex-
 primitur. per quam tota etiam
 mundatur et gubernatur. **C**
Et in arcu sedis sedilia vi-
 ginti quatuor: et super thronos
 viginti quatuor seniores sedentes.
Dñs in euangelio duodecim tan-
 tum thronos super quos duodecim
 testatur sessuros in iudicio apos-
 tolos dicens. **S**edebitis super
 sedes duodecim iudicantes duode-
 cim tribus israel. **Q**uare ergo io-
 hannes viginti quatuor commemorat?
Nimirum propter geminum testame-
 tum: uetus scilicet et nouum. **D**i-
 citur itaque duodecim propter dig-
 nitatem apostolicam: dicuntur et vigi-
 ti quatuor. propter presertim utriusque
 testamenti. qui cum domino venturi
 sunt ad iudicium. **N**am et in duode-
 cim tribubus israel. omnes gentes intel-
 liguntur: in duodecim apostolis omnes

perfecti. qui exemplū apłozū
in pñti vita sūt secuti. sicut i
petro cetē apli et pđicatores ac
reperūt claves regni celozū.
Est quoq; vñg thronus sicut
supra legim; id ē vna iudicia
na ptāb: sūt et vñgnti qñuor
ppē numerū pphetarū et apłō
rū. cetēozūq; fidelū. Ipi quip
pe erūt sedes. in quozū cordib;g
deus sedebit. Ipi et sedebūt.
q; et alios iudicabūt. Unde
et psalmista. Illic sederūt se
des in iudicio. De quib;g adhuc
subditur. Cirā amicti uestime
tis albis. Hoc ei nō solū ad a
plōs ptinet: sed et generalit ad
oēs. qui uestimēta baptismatis
inuolata a capitalib;g cimbis
custodiūt. Baptizati ē xp̄m
sūt induti: iuxta illud apli.
Quis baptizati estis: xp̄m in
dulistis. Ipiq; habent uestime
ta alba: si inuolata seruat bap
tismatis sacramēta. Et i ca
pitib;g eozū coronas aureas vi
di subaudis. Quia victores
accipiūt coronā. quādo triū
phant de hostib;g: nō imēto
per coronas scōzū. regnū et
remunēatio intelligitur eozū.
qui de mortis auctore trium
phāt. Sed sicut in illo sedētes
iudicat: ita per illū victoriā
possident qui dicit. Confidite:
ego vici mundū. Potest et sub
alio intellcū eadē etiā figurari.
in vñgnti quatuor semozib;g.
Constat ei hic numerus ex se
nario et quaternario: q; quater
sem vñgnti qñuor sūt. Sena

rius refertur ad opationē: q;
septē dieb;g deus omnipotens
oīa opa sua p̄fecit: et septa
die atq; septima hora hoīem
redemit. Quaternarius vero:
ad qñuor libros s̄a ewāgely
ptinet. Quia ergo sancta ec
clesia s̄ue in veteri testamēto
s̄ue in nouo dei opationē re
colit et uenēatur. libros s̄a e
wāgely custodit: recte in vñg
ti qñuor semozib;g cōphēdit.
uel certe ppē vñgnti qñuor li
bros ueteris testamēti quib;g
utitur scōdū canōicā auctōrita
tem. in quib;g nouū testamēti
et ea que in eo cōplata sunt.
pñūata cognoscit. Unde et
ewāgelista dicit de duob;g lato
mb;g qui cū dñō sūt crucifixi.
ideo hoc factū. ut impleretur.
scripturā que dicit: et cū mōs
deputatus ē. Et de throno
p̄cedūt fulgur et uoces et to
mitrua. Throno dei ip̄a ē elō
rū etiā. de qua p̄cedūt fulgu
ra id ē signa miraculozū: de
quib;g dicit. Illuxerūt fulgurā
tua orbiter. Que bene fulgo
rib;g cōpanit: q; terrēt et illū
nāt. Fulgurā etiā ex nubibus
descendunt: et s̄a ipi sunt
nubes. qui pluūt uerbis. et
coruscāt miraculis. Emittūt
quoq; uoces et tomitruar id ē
uerba p̄dicatōis et cōpina
cōms dicētes. Omnis arbor q̄
non facit fructū bonū: exade
tur et in ignē mittetur. Unde
ē. Vox tomitru tui in rota.
Et q; de sede dicit p̄cedē fulgu

ta. et uoces et tonitrua: cum
 her non sedi sed nubibz con
 uemat. ipam sede nubē vult
 intelligi. de qua ymbres. ful
 gura. et tonitrua pcedunt.
Et septē lampades arden
 tes ante thronū: qui sūt sep
 tē spūs dei. Septem autē spi
 ritus dicitur. cū vnq sit: p
 ter septiformē grām q sup
 dnm requiescisse narratur.
 dicente ppheta. Requescet
 sup eū spūs dnm. spūs consi
 lij et fortitudis. spūs sciētie
 et pietatis: et replebit eum
 spūs timoris dnm. Bene autē
 lampadibz cōpatur spūs scōs:
 q ad dei amorē scōs accēdit.
 et lūe fidei illuāt. ne foue
 am erroris incurrat. Iapax
 quippe grece: flāma dicitur
 latine. Neq alibi nisi ante
 thronū lucet: q videlicet spi
 ritū scōm habē non possūt. q
 cūqz extra eccliam sunt sicut
 heretici. Vnde et in canoni
 bz dicitur. ut si tales iterū
 ecclie coniūgi per rectā fidē
 uoluerūt. accipiat manū e
 piscoporū i positionē: qte
 nus sic possunt reape spm
 scōm quem pdiderūt. **E**t
 in conspectu sedis tamq ma
 re vitreū: simile cristallo.
Mare appellat lūterē. Legi
 mus eī qd salomō fecit ma
 re id ē lūtem. Per mare at
 debemz intelligē baptismū
 testante aplō qui dicit: qm
 pces nrī oēs sub nube fuerūt.
 et oēs baptizati sūt in nube

et in mari. Vitro at cōpat
 qd' pspiciū ē metallū ppter pu
 ritatē fidei. que in baptismo
 demonstratur: cū baptizadi cre
 de se in deū patrē et filiū et
 spm scōm fateātur. **M**are vi
 treū intus et foris splendet:
 q corde creditur ad iusticiā.
 ore at cōfessio fit ad salutē. **N**o
 tandū at. qd' idem mare simi
 le cristallo dicit. **C**ristallū eī
 ex aqua nascitur: et multo sci
 gore durestat ad lapidē: ita et
 scō p tribulacōnē pntis vite
 ad firmitatē pducūt. **A**nte thro
 nū igit sūt septē spūs dei. et
 mare vitreū simile cristallo:
 q in ecclia tamq ardēt spūs
 scōs. et trinitatis baptismam
 buūt: ideoq fides elcōrū man
 festatur. vitazq illozū conflāt.
 et a sordibz viciozū purgat.
Et in medio sedis. et in ar
 cuitu sedis. quatuor aīalia: an
 et retro plena oculis. **N**ulli du
 biū qn her aīalia dnm ihm xpm
 significēt. et oēs scōs. pcpue
 euāgelistas: qui in medio sedis.
 et in arcuitu eē dicit. q inci
 pientes a iherlm pdicādo puene
 rūt usq ad fines tē. **I**herusa
 le quippe in medio ē orbis tē:
 sicut per pphētā dñs testatur.
In medio gentiū posui eā:
 et in arcuitu ei9 tē. **P**er ocu
 los at aīaliū: diuinariū scrip
 turarū sacramēta significātur.
Plena ergo sūt oculis aīalia:
 q quot sūt scripturarū eloquia.
 quasi tot sūt scōzū lūia quibz
 illi corda suozū illuāt audito

riū. Ante et retro oculos habet.
q̄ tam de hys que facta sūt.
q̄ de hys que faciēda sūt lo
quūt. **H**ec ei oracōnis p̄na
la. aliq̄ p̄ p̄tato p̄mittit.
ut ē illud. Ante q̄ abrahā
fiēt ego sū. Aliq̄ vob̄ p̄ futu
ro: ut ē illud apli. **U**nū qd̄
retro ē obliuiscens: m̄ aū me
extendo. Ante itaq̄ et retro
aīalia plena sūt oculis: q̄ p̄
fecte ueteris ac noui testamēti
vniūsa cōtinēt sacramēta.
que saluet p̄ncipalit̄ trū tē
porū causas enarrāt. id ē p̄tē
ti p̄ntis et futū. **E**t alia qui
dē p̄dicta. alia at̄ iā impleta:
alia uob̄ adhuc impleta p̄nū
ciāt. **P**redicā saluet mysteria
dm̄ice incarnacōnis impleta
at̄ eiusdē iā redēptōis n̄r̄i dis
posicionē: iplendā uob̄ iustōiū
atq̄ impiorū sepanōne. **C**on
cordāt autē sibi isti oculi: q̄
qd̄ lucet in ueteri testamēto. hoc
fulget in nouo. **H**ec certe aīa
lia ante et retro oculos habet:
q̄ oēs elā redēptōrē suū et iu
dicatū in primo hūilitatis sue
aduētū. et iudicaturū in secū
do celsitudis sue semp̄ atten
dūt. **C**ū etiā quilibet elā uer
bis ewāgelistarū edocti p̄tēta
p̄tā recolētes deflent: et que
subsequi possūt sollicitate p̄tā
uēt. ante et retro aīalia oculos
habent. **M**ulta hinc dia pos
sūt: que breuitati studentes
omittim̄. **E**t aīal̄ primū:
simile leonem. **E**t secūda aīal̄:
simile vitulo. **E**t terciū aīal̄:

habens faciē q̄ hoīs. **E**t quartū
aīal̄: simile aquile uolātū.
Mirū ualde ē quāe iohānes
alio ordme hec aīalia ordinat
q̄ ezechyrel. primū ponēs leo
nē: cū ille primū faciē hoīs
posuēt. **A**d qd̄ dicendū ē: q̄
p̄phetia non seruat ordmē
hystorie. **E**t si faciēt: iā nō
p̄phetia sed hystoria eēt. **E**t
ex libris p̄phetarū facillime cog
nosatur: e quibz ut vniū po
namq̄ pro om̄ibz. **P**spiciendū
ē qd̄ idem p̄pheta ezechyrel cū
superius dixit ad se factū uer
bū dm̄ āno uicesimo septo. de
inceps loquēs cont̄ pharaonē
regem egypti. vnderimo āno
eandē p̄phetiā ad se factā dicit.
Spūs em̄ sc̄is locutus ē p̄phe
tis sicut uoluit. et quādo uo
luit: ideoq̄ non ē ibi requirē
dus sermons ordo. sicut in
libro genesi uel regū et in ceteris
hystorijs. **P**rimū ergo eze
chyrel faciē hoīs id ē mather
p̄ont: seruas ordmē hystorie.
Qui idcirco per hoīem intel
ligitur: q̄ hūanitatē filij dei
describit in tempore dicens.
Liber generationis ihū xpi.
Dem̄de marcus p̄ leonē intel
ligitur: q̄ a clamore m̄choat
ueluti leo dicens. uox clama
tis in deserto. **T**ercū p̄ont
vitulū id ē lucā: qui a sacer
doao cepit dicens. **F**uit in
diebus herodis regis sacerdos
quidā. **Q**ui etiā maxime
circa templū versatur: a quo
et ewāgelii suū ita t̄minat.

Quia erant semper in templo
 laudantes et benedicentes deum.
Quarto loco ponit aquila. que
 utiq; iohanne significat: qui ad iu-
 uinitate cepit. qm xp̄s prius
 natus ut hō. deinde pdicauit
 et terribile uocē emisit ut leor
 et sic passus ē ut vitulus. ac
 postmodū ascendit ad celos ut
 aquila. ideoz in hoc ordme
 ordo seruat̄ hystorie. **J**ohan-
 nes vob̄ primū ponit leonē.
 q̄ xp̄s iā resurrexit a mortu-
 is: q̄ videlicet nō ideo credide-
 rūt in xp̄m ppli q̄ natus ē ut
 hō. aut q̄ passus ē ut vitulus:
 sed q̄ resurrexit a mortuis ut
 leo. **H**inc paulus dicit. Et si
 nouerim q̄ xp̄m secūdu carne:
 sed iā nūc nō nouim. **A**c si dicit
Nō iā in aīalibz hōiem mor-
 tuū: sed leonē attendimz post
 mortē in eternū victurū. **V**n-
 de in sequētibz legimz. **D**icit
 leo de tribu iuda. **E**t iacob in
 p̄sona illius loquit̄ iude. **A**d
 pdā fili m̄ ascendisti: requi-
 estens acubui ut leo. et q̄
 catulus leonis. **Q**uis suscita-
 bit eū? **N**ā dicit qui de natu-
 ra bestiarū disputat: q̄ leo nō
 clausis oculis dormit. **E**t xp̄s
 mortuus ē ex hūanitate: tamē
 uigilauit et ipassibilis mā-
 sit diuitate. **D**ormiens quoq;
 leo nascitur. et ad uocē patris
 exatatur: ita et xp̄s uoce pa-
 tris exatatus ē. iuxta illud psal-
 miste. **E**xurge gloria mea.
 et cet̄a. **Q**uia ergo in deate

ditur. unde surrexit: bene io-
 hānes primū leonē posuit.
Primū itaq; ē in ordme hō et
 vitulq;: sed primū i virtute leo.
Leo quippe rex ē bestiarū: atq;
 ideo nō in merito p̄ eū marcus
 intelligitur. **S**ecūdu ponit
 vitulū. qui utiq; ut dictū est
 lacā significat: q̄ vitulq; hos-
 tia sacerdotū eat. et in tēplo
 offerebat. et ip̄e in sua narra-
 tioē maxime circa templū uer-
 satur. **T**ertū hōiem id ē ma-
 theū: qui temporale xp̄i deser-
 bit natiuitatē. **Q**uartū aq̄-
 lā id ē iohāne: qui irreuēntis
 oculis trāscedēs omnē altitu-
 dinē celi. et ip̄os etiā choros
 angelorū. diuitatē filij dei in-
 tuetur dicens. **I**n principio
 eat uerbū. **H**ec quatuor anima-
 lia significabāt quatuor flumina
 paradisi: de vno fonte xp̄i in
 etiā manācia. **S**imilit̄ et q̄
 tuor arcubz arche quibz porta-
 tur etiā. **S**ignificat quoq; hec
 quatuor aīalia ip̄m dnm̄ ihesū
 xp̄m. qui natus ut hō. passus
 ē ut vitulq;. surrexit ut leo: et
 ascendit sup̄ oēs celos ut aq̄-
 la. **D**esignatur etiā per hec
 aīalia oēs s̄a. **N**ā vnusquisq;
 elc̄is m̄ptū racionabiliter secū-
 dū uolūtate dei uiuit. hō ē:
 q̄ hō ē racionale aīal: m̄ptū
 aduersa istius seculi eq̄mmit
 toleat leo. **V**nde scriptū ē. **A**-
 us-
 tus q̄ leo confidens: absq; tempo-
 re ē. **I**mp̄tū se mortificat
 cū uicis et concupiscencijs. vi

tulus. Inq̄ntū p̄ mētis contē
placionē celestia petit aquila.
C Et q̄tuor aīalia singula eo
rū: habebāt alas senās. Ale a
mmaliū significat duo testamē
ta: quibz ecclia ad celestia sub
portatur. Sed cū duo sint tes
tamēta eiusdē ecclie spūales a
le p̄t̄ geminū testamētū qd̄
in duodecī tribubz isrl̄. uel in
duodecī aplis muerit: ip̄e ale
per bmarū duodeces multipli
cant. et viginti q̄tuor alas red
dūt. His em̄ duodem: vigin
ti q̄tuor sūt. Alit̄. Duodena
rius numerus constat ex p̄tibz
septenarij id ē ex tribz et q̄tuor.
Sive et dicamz ter q̄term. qua
ter term: duodecī sūt. Qui
numerus sacratz ē numero du
odecī ap̄lorū. In ternario autē
fides sc̄e trinitatis itelligitur.
In q̄ternario at̄: q̄tuor mūdi
ptes. Ducatur ergo duodena
rius p̄ bmarū: et efficiūtur
viginti et q̄tuor. Quo numero
summa elcōzū exprimit: qui
bus fide sc̄e trinitatis p̄ quadri
p̄tū orbē pdicātibz. totus mū
dus ad celestia sustollit. Pos
sumz et has alas senās. alit̄ i
telligē. Prima ala. mtelligit
lex naturalis. secūda lex moy
si: tertia p̄phete. quarta ewā
gelij: quinta eplē ap̄lorū. Sex
ta canoica auctoritas. sive doc
trina catholicorū virozū. iero
nim. augustim. ceterozūq̄ sc̄o
rū p̄m. His alis condie sc̄a et
celestia sustolluntur: et ad celestia
subleuat. Alit̄. Senarius nu

merus p̄tinet ad omnē xpi
opacionē: que in sex diebus
et in sex huius seculi etatibz p̄
acta ē uel pagitur. Quatuor
igitur ad naturā nr̄am p̄tinet:
que ex quatuor humoibz con
stat. Quatuor ergo sems a
lis vūt sc̄i: q̄ p̄dū in hac vi
ta consistūt. ea tantū possūt
comphendē. que per sex huius e
tates seculi pagunt. Hinc ē
qd̄ apud ysaya cherub in caput
et pedes uelae alis referūtur:
q̄ videlicet sc̄i neq̄ ea q̄ fuerūt
ante mūdi constitucōne. neq̄
ea que post finē seculi futūa sūt
cognoscē possūt. Et ezechiel
adiūgit. Una similitudo ip̄ozū
quatuor: q̄ videlicet vnā fidē
docēt per quadripartitū orbem.
Et enā in ewāgelio vno nuā
ūt q̄tuor: sicut et in cōcordia
texti apte māifestat. **C** Et in
arcutu et mtus plena sūt o
lis. Hec aīalia sicut sup̄ dictū
ē. oēs sc̄os pdicatores significāt.
qui in arcutu et mtz plensūt
oculis: q̄ sua pdicatione et eos
illūant. qui in medio ecclie cō
sistūt. et eos qui in simbz tē
morāt. Vel in arcutu et m
tus plensūt oculis: q̄ plute
rā simplices. et per spūalem
itelligētiā p̄fectiores instruit.
Quasi et foris habebat oculos
paulz cū dicebat quibusdā.
Non potui vobis loqui quasi
spūalibz: sed q̄ carnalibz. Qua
si mtus habebat oculos: cū ali
bi dicit. Sapientiā loqui m̄
p̄fectos. Vel in arcutu et mtz

plem sūt oculis. q̄ et in cogi-
 tatione et ope mūdōs se custodi-
 ūt: alios quidē p̄fectione fidei
 et opibz informant. **Q̄d** v-
 trūq; psalmista breuiter cōpre-
 hēdit dicens. Omnis gloria
 eius filie regis ab intus. in sin-
 bris aureis circumincta vāle-
 tatebz: q̄ videlicet etiā intei-
 ora cordis sollicitate in conspū
 dei mūdāe studet. et exteriora
 etiā sua irrephensibilia custo-
 dire pbatur: q̄tenz p̄ vtrūq;
 sententiā. et aliq; pulchra sit
 fous. et m̄q; sibi. **Vel** in ar-
 autu et intus plem sūt oculis:
 q̄ fidē quā habet in corde fo-
 ris māifestat ore. iuxta illud.
 Corde credit ad iusticiā: ore
 autē confessio fit ad salutē.
Et requē nō habebat die ac
 nocte dicencia. **S̄c̄s. s̄c̄s. s̄c̄s.**
 dñs deus oīpotens: qui erat
 et qui ē. et qui venturus ē.
 Omnis etiā que in hys aīalibz
 designat. hoc facit die ac nocte:
 q̄ et in p̄sp̄is. et in aduersis.
 siue etiā p̄continū laudes cre-
 atōis suo agere satagit. **Nota**
 dū at. q̄ cū sc̄a aīalia ter dixe-
 rūt. **S̄c̄s. s̄c̄s. s̄c̄s.** ad singu-
 larē numerū redeūt. dicētiā
 dñs deus oīpotens: q̄ licet tri-
 mitas sit in p̄sonis. vnitās ē
 in maiestate: qui est an̄ oīa
 secula. et qui ē immutabilis.
 sicut psalmista dicit. Tu at
 idem ip̄e es: et venturus ē ad
 iudiciū: ut reddat vnicuiq; iux-
 ta opa sua. **Quo** in loco que-

tio orit: cur videlicet sc̄a aīalia
 cū trinitate p̄miserit. subiūgit
 qui venturus ē. **Sc̄a** quippe fi-
 des habet q̄ in iudicio solūmō
 p̄sona filij videbit: q̄ in ea for-
 ma q̄ iudicatus ē iudicabit. et
 pat̄ nō iudicat queq; sed omē
 iudiciū dedit filio. **Sed** sciendū
 ē. q̄ licet p̄sona filij in iudicio
 tantū videatur. tamē illic cū illo
 erūt pat̄ et sp̄s sc̄s. in
 vnitatis diuitate: et ip̄a mu-
 sibilis trinitatis natura p̄ assūp-
 tā filij hūanitate iudicabit re-
 pbos. **Et** cū daret illa aīalia
 gloriā et honorē et b̄ndictionē
 sedē sup̄ thronū: vniēt in se-
 cula seculorū. **In** hoc loco aīa-
 lia nō genealiter vniūsalē etiā
 significat sicut sup̄. sed tantū
 mō quatuor euāgelistas: qui
 dat gloriā et honorē et b̄ndic-
 tionē oīpotēti deo: quādo oīa
 que a deo p̄ceperūt. ad ip̄m re-
 ferūt. **Dabāt** gloriā et honorē
 deo cū dicebāt. **S̄c̄s. s̄c̄s. s̄c̄s.**
 dñs deus oīpotens: q̄ p̄dicabāt
 et laudabāt in hys vrbis deita-
 tē. magnificētiā. et mitatē et
 dn̄acionē. **Sed** q̄ illi faciebāt
 admonēt utiq; ut et nos facia-
 m̄q; laudātes deū p̄ oībz que ab
 ip̄o p̄cepim̄q;: videlicet ut q̄d q̄d
 habem̄q; in gloria fidei. et hono-
 ris. opationis et sp̄ei. et in b̄n-
 dictione sup̄ne remuneratiōis
 ad ip̄m referam̄q;. **Paulus** apl̄us
 dicit. **Gloria** et honor om̄i op̄an-
 ti bonū: iudeo primū et greco.
Nō q̄ a iudeo et greco et genti-

sit illud bonū. uel illa gloria:
sed a deo q̄ ip̄e dicit. **S**ine me
nichil potestis facere. **E**t ap̄l̄us.
Omnem datū optimū et omnem
donū p̄fectū. et cetera. **I**temq̄
p̄cipitur: ut qui gloriat̄. in dño
gloriat̄. **S**edentē sup̄ thronū
xp̄m̄ debem̄ intelligere ut supra.
em̄ sue p̄sidentē. **V**adebāt
viginti quatuor seniores an̄ sedentē
in throno: et adorabāt uiuētē
in secula seculorū. **V**iginti quatuor
seniores vniuersalis etiā uel
ligitur: tam in p̄positis q̄ in
subiectis plebibus. **V**adūt vi
ginti quatuor seniores. qui hūili
ant se p̄os: et om̄e bonū suū
ad illū referūt dicentes. **N**on
nobis dñe nō nobis: sed nōi
tuo da gloriā. **N**ichilq̄ de suis
^{mentis} p̄sumūt: sed om̄e bonū suū ab
illo scūt se habere. **U**nde et seq̄
tur: q̄ adorabāt uiuētē in secula
seculorū. **A**dorāt namq̄ eū: quā
do ex suis op̄ibus nō sua sed illius
grām querūt. **M**utates coro
nas suas an̄ thronū. **Q**uia co
ronā victores acceperūt: nō in
meito hic p̄ coronas scōrū tū
phū et victoriā debem̄ acce
pere. **H**oc ē itaq̄ coronas an̄ thronū
ponere: q̄d ē in facie cadē et ado
ratiō. **A**n̄ thronū quippe etiā su
as coronas mittūt: q̄ q̄d vir
tutis et fortitudinis habet. **I**p̄i
in secreto mentis sue tribuūt: et
a quo ut uincere possēt dyabolū
et septimēta sue carnis fortitu
dine p̄ceperūt. **H**oc dem̄q̄ si
gnificat̄ ē: quādo dño iherosolimū

ueniēt. turba que illi obuiā ve
nit. palmas quibus victoria
significat̄ an̄ pedes asine su
p̄ quā sedebat p̄strauisse legunt̄.
Quod ē p̄ palmarū ramos in
via stratos: hoc significat̄ p̄
coronas an̄ thronū positas.
Mutates at̄ coronas dicit̄. **C**
Dignus es dñe deus n̄r acce
pere gloriā et honorē. et virtutē.
Gloriā p̄p̄s acceperūt. q̄ terna
die surrexit a mortuis. **H**ono
rē. quādo q̄dragesimo resur
rectionis die eleuatus ē ad dexterā
pat̄ne maiestatis. **V**irtutem
q̄m̄ oīa ei subiecta sūt. sicut ip̄
se testatur dicens discipulis. **D**a
ta ē michi oīs potestas in celo
et in terra. **Q**uia tu creasti oīa:
et p̄pter uolūtate tuā erāt et
creata sūt. **A**c si dicat̄. **I**dar
to cuncta tibi que actus gerūt
ascribenda sūt: q̄ ut eē possēt.
et ea q̄ tua sūt agerēt. a te acci
perūt. **S**ed mirū ē q̄d sequit̄:
p̄pter uolūtate tuā erāt et creata
sūt. **S**i ei erāt: quomō creata
sūt? **S**ed erāt in p̄destinacōe
ōipotētis dei. et creata sūt in
ope uisibili: et que erāt prius
in artibus uolūtate sine tēpore:
creata sūt secundū q̄d in arte ar
tatis disposita erāt in tēpore.
Tale q̄d et iohānes in euāgelio
suo ponit. **Q**ui cū dixisset.
oīa p̄ ip̄m̄ facta sūt. et sine ip̄o
factū est nichil. cōtinuo subie
cit. q̄d factū ē. in ip̄o uita erat.
Et paul̄ ap̄l̄us de elās: qui ele
git inq̄t nos an̄ mūdi cōstitua

onē. et cetera. **E**t vidi in dexte
 ra sedens in throno librum scriptu
 tum intus et foris: signatum sigil
 lis septē. **S**edentē in hoc loco
 debemus intelligere deū patrem:
 dexterā uero illius filium per quem omnia
 facta sunt. **D**e quo psalmista
 dicit. **D**extera dñi fecit virtu
 tē. et cetera. **L**iber autē in dex
 terā sedens: uetus et nouū tes
 tamentū significat. **Q**ui bene
 in dextera sedens fuisse dicitur:
 quia principalis interio sacre scrip
 ture ad xpm pertinet. cuius natiui
 tate. morte. resurrectione. as
 censionē. et secundū aduentū
 ad iudiciū continet. **D**e quibus
 omnibus uero se querentibus exem
 pla offerunt. **I**darō autē ue
 tus et nouū testamētū unus
 liber appellat: quia nec nouū a
 uetere. nec uetū a nouo ualet
 disingui: sed quodquid predictū ē in
 uetere. completū constat in no
 uo. **N**ā uetus testamētū nūc
 us ē et uelamē noui. **N**ouū
 uero reuelatio et adimpletio
 ē ueteris. **Q**ui liber bene intus
 et foris scriptus ē dicit: foris
 scilicet propter uetus testamētū
 intus propter nouū. **D**el foris propter
 faciem terre: intus propter allegori
 cos sensus. **S**ive foris et intus:
 quia unū testamētū terrā promittit
 dicens. **S**iuolucitis et audiel
 tis me: bona tere comedetis.
 et alia multa. **A**liud interna
 regnū celestis beatitudinē dñi di
 cit. **B**eati paupes: quoniam iporum
 ē regnū colorū. **Q**ui etiā liber
 septē sigillis ostendit signan

id ē sigillū. **S**eptenarius nume
 tus ut sepe dictū ē: ad unūsi
 tate refertur. **P**er septē ergo
 sigilla: plenitudinē obscuritatis
 et misteriorū que in uetel late
 bat testamēto debemus accipe.
Unde et abacuc dicit. **D**eus
 a lybano ueniet: et scūs de mō
 te umbrōso et condēso. **M**ons
 quippe lybanus umbrōsus et con
 densus: libri sunt ueteris testame
 ti. **O**pti figuris allegolarū. a qu
 bus dñs uenitē phibet: quia ibi p
 dictus fuisse cognosatur. **S**ive
 septenarius numerus: ad septi
 forme spm scōm refertur. **S**ep
 tē siquidē sigillis liber signatus
 ē: quia uidelicet oīs scriptura per
 gram spūs eiusdē. et data ē et
 reserata. **U**nde et lex digito dei
 id ē spū scō descripta legitur.
Et dñs resurgens a mortuis.
 et aperiens sensū discipulis.
 ut intelligeret scripturas: dicit
 eis. **A**ccipite spm scōm. **P**ossu
 mus in septē sigillis septē mo
 dos locutionū intelligere: quibus
 oīs constat scriptura. **A**ut em
 iudicatio loquimur ut illud: e
 go dñs deus tuus docens tenui
 lia. **A**ut promissio. ut iudicabo
 tibi o hō quod sit bonū et cetera.
Aut impatiuo. ut audi iacob ser
 ue meus. et audi isrl. dñs deus
 tuus. deus unus ē. **A**ut optati
 uo. ut utinā attendisses uerbar
 aut cōiunctio. ut si audieris
 uocē meā et custodieris partū
 meū eris michi in peculū
 de auctis pphs. **A**ut infiniti
 uo. ut intelligere et scire dñm intel

lignata ē. Aut impersonali ut
quis loquetur potestas dñi. Ipā
em̄ sacre scripturē locutio septi
formis. q̄ sub septē sigillis in
telligentiā continet. et dū p̄ sep
tē modos distinguit. Inquit
tibi c̄ nobis scripturās primū
geste rei textū nobis occurrit.
q̄ videlicet ea tantū scripturā
eloquia comprehendit. que nil mys
tice significat. sed tantū sim
plicher rerū causas euoluūt.
ut ē. Audi isrl̄ dñs deus tuus
deus vnus ē. Secundus allegori
cus gestus occurrit. Quilibet
aliquid gestū narret. gestū ta
mē ille reputat. totus allegori
cus. vnde nec in vsu frequat.
Hinc ē qd̄ in oibz simbz isrl̄
puella queitur regi dauid. et i
ueitur tam feruens. ut argentis
sems mēbra calefaciat. et cale
factū tamē ad libidmē nō puo
cet. Per quā designat sapiē
tia. que etiā in sembz nō se
nesat. sed insup̄ eos igne diu
in amoris accendit. Ad hūc p̄ti
net etiā modū. qd̄ ppl̄s isra
helitū in deserto a serpētibz
p̄cussis et aspectu enei serpētis
sanabat. Per quē redēptor
n̄ intelligit. in cruce suspen
sus. qui nos a morsu dyaboli
liberās. beate imozitatis reme
dia fidelibz tribuit. Hec ei si
ad litterā distussa tractent. li
dicā p̄ tempore reputabūtur.
Si uero mystēns applicātur. m̄g
na insinuāt sacramēta. Tertius
modus uterq̄ ē. hystoricū saluet

atq̄ allegoricū. quo scribit. qm̄
abrahā duos filios habuit. qui
sicut apl̄s scribit. duo signifi
cāt testamēta. Intra hūc mo
dū et illū concludit. quo ysaac
pat̄na deuotiōe dispositū lig
na sibi bauulasse dicit. Singu
larit̄ xpi passionē designās. que
pat̄ p̄ om̄ibz tradidit. p̄p̄riā
q̄ bauulāe passus ē cruce. Quo
etiā mō de latere dormiēns vira
formata mulier. etiā signifi
cabit. ex latere xpi in cruce pē
dēns edificandā. Quarto mo
dus ē. quo nobis aliquādo p̄p̄riā
aliquū uero mystice creatōis nā
diuinitas. sacris intimat opuscu
lis. P̄p̄riā saluet sicut moysi
dicit. Ego sū qui sū. et sic di
ces filijs isrl̄. Qui ē insit me
ad uos. Mystice uerō. ut oīpo
tens deus. sicut plaustrū onus
tū feno stridē se dicit. cū gra
uia hom̄m p̄cā portat se mdi
cat. Vel sicut ysayas sup̄ so
lū exelsū et eleuātū sedere
describit dñm. angelicas sig
nificās p̄tates. quas sibi ad
qd̄ uoluit subiecit. Quintus
modus ē pabolarū. qui tam
relati uerborū q̄ actu confia
tur operū. qui in tantū ē mul
tiplex atq̄ occultus. ut nō solū
multa que iuxta litterā nō pos
sūt admittat. uerū etiā quibz
dā in loas mystica narraturus
testimoniū de hystoria assumēs.
ipm̄ litterē gestū inmutet. Pa
rabolis em̄ uerborū hūc modus
confiat. et ex quibz ē illud.

Verūt ligna: ut ungerēt sup
 se regem. et cetera. **R**egē em
 ligna ambulae possūt aut sibi
 regem constituē: sed aliud qd
 dā p congruā significacōne
 metaforice talibz scripturā
 sententijs pferitur. **I**mmutat
 autē ut dictū ē. ipius litte tex
 tus aliquādo ppter misticiū intel
 lectū: ut in titulo psalmi trice
 simi terti dicit. **P**salmi qm
 dauid: quādo cōmutauit vul
 tū suū corā abymelech. et di
 misit eū et abijt: cū hoc factū
 sit corā achis rege geth. sicut
 liber regū narrat. **C**ū ergo
 p achis abymelech ponit: ut
 q ostendit ex ipius mēpta
 cione noīs. latens alius pene
 ture mysteriū. **A**bymelech q
 pe mēptatur pās mei regnū:
 significās iudeos in quorū con
 spicū uerus dauid manu foras.
 dñs ihūs xpūs. imutauit vul
 tū suū: quādo apparēs i for
 ma serui hūiliauit semetipm
 usq ad mortē crucis. **V**idimz
 eū nō habentē spēm neq deco
 rē: et q̄ absconditq uultū eius
 et despectus. vnde nec repu
 tauimz eū. **D**imisit eū abyme
 lech et abijt: q̄ uidelicet xpūs
 a iudeis mīme receptq. ad gē
 tes cū aplis trāsijt. **V**nde
 ipis paulz dicit. **N**obis quidē
 oportebat loqui uerbū dei: sed
 q̄ repellens illud: eate cōverti
 mur ad gētes. **A**liquādo uero
 idē modus in pabolis rerū de
 ipis etiā peccatis hōm. et tūf

gressiombz adulterōrū. **P**pheta
 ā insinuat operū futurorū:
 sicut factū in dauid constat.
 qui uxore uire sibi assumpsit.
 quā de solario uidens concupi
 erant: et ipm gladio peremit.
Significat quippe in hoc loco
 dauid xp̄m: qui de celo misē
 cordit cernēs etiā in sua p
 destinacōe lauacō aque in u
 bo mūdada: concupuit eam
 puidq. ut iustificata sibi cōiū
 gēt legitimz. **B**ed ut bethsa
 bee dauid iūgat: iurias uir ei
 mīficat: q̄ ut iustorū etiā ce
 lesti sponso adherat. annū
 hostis uirtūz confrigit: et pedi
 bz elcōrū calcada pstermitur.
Vnde et p ewāgelium illis a
 dñō dicit. **E**cce dedi uobis po
 testatē calcadi sup omnē uirtū
 tē inimicā. **S**extus modus ē de
 gemino saluatoris aduentu. quo
 uigilās distreco adhibenda ē:
 ne aut primz accipiat p seā
 do. aut seādo p primo. **T**erz
 iudei ignari. ignorācie creata
 te nūc usq laborat: nescientes
 quid ad primū. quid ad seādū
 eius ptineat aduentū. **P**rimz
 itaq hūilitatis sibi nēdicat lo
 cū. **V**nde ē. **P**pheta uobis sus
 citauit deus de fratribz uris
 tamq̄ me. et cetera. **E**t alibi.
Post hec in etiā uisus ē. et cū
 hōibz cōuersatus ē: ceteraq̄ hui
 modi. **S**ecūdus at: celsitudinis
 ac terroris obtinet loca. **V**nde
 scriptū legimz. **D**eus manifeste
 ueniet. **E**t tūc uidebūt filiū

hoīs veniētē in nubibz cū p̄ta
te magna et maiestate. **Hinc ip̄e**
per malachyā dicit. **Accedat ad**
vos in iudicio: et ero testis uelox
malefias. et adulteris et p̄uicis
isrl. **Septimz** modz ē. qui gē
nā p̄ceptorū retinet q̄litate.
id ē uite agēde. uiteqz figurāde.
Et quidē agēde uite p̄cepta
nūc usqz manēt. ut ē. **Diligēs**
dñm deū tuū ex toto corde tuo.
et p̄ximū tuū sicut teipm: uel
ceterā talia q̄ etiā nūc ewāge
lica auctoritate serual uibent.
Uite uēo figurāde māifesta ue
ritate trāsierūt. ut ē corūasio
sabbatū. oblatio victimarū.
que sicut dictū ē cessante um
bra. in ueritate sp̄ualit̄ pagū
tur. **Sed** q̄ hic liber intz et fo
ris scriptus fuisse asseritur. ui
dendū ē de hys septē modis.
qui debeāt intz. qui formisqz
reputari. **Primz** itaqz hystoicū
ideoz simplex: nichil in se
misticū retinēs. totus ē foris.
Secūdus allegoicū: totus oī
no intz. **Tertius** uēo utriusqz
gēnā in se continēs forma.
ex pte foris. ex pte deputat
intz. **Quartz** quoqz de deo a
pud quē nō trā mutatio: nec
uassitudinis obūbratio. **Uter**
qz sensz intus debet accipi. **Par**
dei exupeāt omnē sensū. et e
ius clemēciā que de se figura
tū multa narrauit: nullz con
petent̄ attingit. **Quintz** por
to in pabolis ubozū diffusus.
quibusdā etiā gestū litte nū

tans: et de p̄cis et adulteris
hōm. uel p̄phēciā operū. uel se
creta sp̄ritualit̄ sensū multa
p̄signans. intz modis omibz
ē reputādū. **Septz** etiā de gē
no saluatoris aduētū. certis cla
ret testimonijs. **Foris** ī p̄mp
tu positus. certis intz claret
ocultz. ut et dubitationē au
feat et fideles exerceat. **Septi**
mz ad extremū in p̄ceptis ui
te agēde foris: in p̄ceptis at
uite figurāde intz latet. **Hos**
modos an̄ redēptionis quidē
pus absconditos: ip̄o uēo redēp
tois tempore per xpm atqz ī xpo
nouimz reuelatos. **Ex** quibus
scūs abrosius luculeto et pulchro
q̄plura loquit̄ stilo. **Et** uidi
angelū forte p̄dicāre uoce mag
na. **Quis** ē dignz apere libz.
et soluē signacula eius. **Quis** ē
iste angelz. **Primum** quilibz doc
tor uetis testamēti. **Labia** ei
sardonis custodiūt saenā. et
legē requirūt ex ore eius. q̄ an
gelus dñi exercitū ē. **Angeli**
quippe uetis testamēti. id ē s̄
p̄phete et p̄iarche requirebat̄
an̄rie: quis posset legē sp̄ua
lit̄ intelligendā reserare. **Quo**
d̄ at̄ dicit̄ quis ē dignz apere
libz. et soluē signacula eius:
p̄posterus ordo ē. **Quis** ei
dicit̄ libz apere. et sic signacu
la eius resolu: cū prius signacu
la sint resoluēda. postea liber
aperiēdū. **Quo** tamē ita factū
ē: q̄ prius dñs libz aperuit.
id ē scripturā uetis testamēti

in se factus homo cōpleuit: vnde
 ipse dicit. **N**ō ueni soluē legē sed
 adimplēre: et sic demū surgens
 a mortuis. reserāuit sigilla quā
 do discipulis suis aperuit que
 scripta erāt de illo. in lege mo
 ysi. et prophetis et psalmis. **E**t
 nemo poteat neq; in celo. id ē
 in angelis. neq; in terra id ē
 in hoībz. neq; in inferno id ē
 in aiābz iā corpore exemptis a
 petre libru. id ē misteria scrip
 turarū reserāre: q; necdū plem
 tudo tempōis adueniat. quā
 do talia prece legis implei fla
 gitabat. **Q**uod dicit neq; res
 picē illū: mirū ē cū de se supe
 rius iohānes dixit. vidi i dex
 tra sedēas libru. **S**i cū nemo
 neq; in celo neq; in terra neq;
 sub terra poteat respicē libru:
 quomō ille potuit eū vidē? **A**ut
 libi fuit? **A**ut nūquid ei solū
 cōssū ē. qd nēm aut homm aut
 angelorū pmissū ē. **S**ed res
 picē hic posita ē: p eo qd ē dig
 ne cōprehēde. **Q**uis cū ange
 lorū uel homm cōprehēde pōt:
 quomō ille manūscriptū et
 unificator spūs. in uerū
 uirginis sit aiatus? **Q**uomō
 ille post resurrectionē uerū
 corpus et palpabile habens:
 clausis ianuis manū solidos pa
 rietes ad discipulos intrauit?
Nullū unq; qualit a dei filio
 cōpleret. in ratione mētis pote
 rat cōprehēde: sicut et illud.
Generacionē eius quis enarra
 bit? **E**t ego fleba multū:

q; nemo muētus ē dignū iter
 ra apere libru. nec vidē eū.
Quērit cū iā quado beatus iohā
 nes ista videbat: iste liber de quo
 supra dictū ē. p misterū natui
 tatis. passiomis. resurrectionis.
 ascensionis. et aduētū spūs scti
 fuerit reuelatū. tū se fleuisse dicit:
 eo qd nullū sit muētū qui libru
 possit apere. **S**ed sciendū ē.
 q nō ex sua psona beatus iohan
 nes. sed ex psona pīm ueteris
 testamēti flet: qui flebat deside
 rates aduētū filij dei in mūdū:
 quorū vng dicebat. **U**tinā di
 rūperes celos et uenires: a fa
 cie tua mōtes turbaret. **U**nde
 et dñs in euāgelio discipulis.
Beati inquit oculi qui vident
 que vos videtis. **D**ico ei vo
 bis: q; multi prophete et reges
 uoluerūt vidē. et cetēa. **E**t
 vng de senioribz dixit michi
 ne fleas. **E**cce uicit leo de tri
 bu iuda iudicē dauid: apere
 libru. et septē signacula eius.
Per hūc seniorē quēlibz pīm
 ueteris testamēti debemq; ampe:
 qui aduētū filij dei pñūcians.
 cetēis consolacionē pbebat. **Q**u
 rū vng dicebat. **N**ō aufertur
 scriptū de iuda. et cetēa. **E**t i
 terū. **S**alutē tuā expectabo
 dñe. **U**n cū ista dicit: ostende
 bat unq; libru illū p aduētū fi
 lij dei reserādu. **U**nde et sub
 iungitur. **E**cce uicit leo de tribu
 iuda. et cetēa. **L**eo appellatur
 xpūs. per significacionē: quia
 victor a mortuis resurrexit.

Agnus ppter victimacionē: q
oblatus ē p nobis in cruce. De
tribu iuda q videlicet ex femi
ne iude descendit dauid. de cuius
stirpe fuit beata virgo maria
ideoq radix dauid appellat. iur
ta qd ysaias dicit. Egre diet
virga de radice yesse: et flos
de radice eius ascendet. Ecce in
quit viat leo. Quid viat leo
ipse id ē xpūs & dyabolū. mū
dū: morte et infernū. Ideoq
librū aperuit. et sigilla eius soluit:
q oīa pnis pñūciata de se uē
ens in mūdū impleuit. Per
moueat quēpiā quare nō di
at vincer. cū sit uox pcedēti
pzm: q sacra scriptura sepe
pētū pōit p subitō. ut est
illud. Foderūt manū meas et
pedes meos. **C** Et vidi. et ecce
in medio throni. et quatuor aīa
lūt: et in medio semorū agnū
stantē tamq occisū. Sicut sup
dictū ē: hoc ē thronū qd quā
or aīalia. hoc ē semores qd q
tuor aīalia: et thronū hoc ē oīs
ecclia in cuius medio ē xpūs. iux
illud. Ecce ego uenior et habita
bo in medio tu. Superius dicit
iohānes. q vidēt simlē filio
hoīs abulātē in medio septem
caudatorū aureorū. demde
qd vidēt sedētē. nūc at subitū
git q vidēt agnū stantē: qd
talit ē intelligēdū. Ambulat
dñs quādo dona mīe sue elās
suis tribuit: alij scilicet grām
linguarū. alij mīptaciones ser
monū. Sedet uero qn singulorū

facta diuidit: et stat. quādo eos
certates adiuuat. **S**tare eī ad
iuuā ē. **V**nde et stephanus
mī manglapidānū patrē illū
vidit in celo. **R**ecte at nō occisus
sed tamq occisus in ecclia cernit:
q et si mortuus ē ex infirmita
te. uiuit ex virtute dei. **B**elcer
te in medio elcorū suorū tamq
occisus stat xpūs. q cotidie in suis
mōit elās. qui se mortificat cū
uicis et concupiscentiis. **C** Ha
bentē cornua septē et oculos sep
tē: qui sūt septē spūs dei missi
in omnē terrā. **Q**d per septē cor
nua hoc ecclia significat et p sep
tē oculos id ē spūs scūs: sicut
ipē manifestat cū subūgit. **Q**
sūt septē spūs dei missi in om
nē terrā. **E**t cū vngit spūs
iuxta illud. spūs dñi repleuit or
bē terrarū: dicit septē oculi. uel
septē cornua. ppter septiformē
ipsius grām. **Q**ui bene p sep
tē oculos figurat: q suos elcōs
illuāt: discurretes sicut zacharias
dicit p omnes terrā. **S**ed hoc
considerādū q cornua in capite
sūt. et carnē excedūt: ideoq p
cornua emnēiores scilicet itelligi
possūt: qui valde ceteros pcellūt
et capiti xpi adherēt: in quo ecclia
et regnū pceperūt. **N**ā p cor
nua ecclia intelligit regna sicut
in zacharia legimur: q quatuor
cornua. quatuor sūt regna pñā
palia. **H**inc paulus spūs scūs
munē quēdā mēbra ceteris em
nē pspiciens. ait. **D**os in carne
nō estis: sed in spū. **A**c si alij

uerbis dicit. Nequaquam ut cetera
corporeis ossa citandam: sed tam
quam cornua super carnem eriguntur. **E**t
uenit. et accepit librum de dextera
sedens in throno. **C**um patris spiritus
sanctus et filius in diuinitate unius
substantiae sint: quare dicit agnunt
accepisse librum de dextera sedens.
Propter videlicet hoc: quod qui ag
nus factus est tanquam occisus: ipse
homo assumptus a dei uerbo non solum
a patre accepit et spiritu sancto. sed etiam
a diuinitate ipsius uerbi quod eum acce
pit. **A**ccipit autem eum librum: quoniam ea
que de se erant predicta. opere comple
uit. **E**t cum aperuisset librum:
quatuor animalia. et viginti quatuor se
uiores ceciderunt coram agno. **A**g
nus librum aperuit: quando ea quae
multo antea de ipso fuerant pronun
ciata. opere impleuit. **U**nde omnes sancti
cognoscetes illum uenerunt deum suum
de quo tanta mysteria sunt predicta:
caderunt id est humilia de se senserunt.
et ipsum imitauerunt. **U**nde et sequi
tur. **H**abentes singuli cytharas
et psalteria aureas plenas odo
ramentorum: quae sunt orationes
sanctorum. **I**n cythara est lignum et
corde: sed tamen diuiso modo tenentur.
Per lignum ergo debemus intelligi
grae crucem christi: per cordas. ipsam
carnem sanctorum. **T**endunt corde in
ligno: quod sancti imitantur christi crucem
et passionem. iuxta illud petri
apostoli. **X**pistus passus est pro nobis. uo
bis relinquens exemplum. et cetera.
Sed tamen diuiso modo tenduntur: quod
non omnes equaliter participant: dum alius
mactatur. alius decollatur.

alius ustulatur. atque alius lapida
tur. et cetera huiusmodi discrete sus
tinetur tormeta. unum tamen sonum
omnes reddunt: quod una fide omnes con
fitemur. **E**t sicut christus mortuus
est pro illis: ita et ipsi moriuntur pro ipso.
Per psalteria autem: caritatis illo
rum latitudinem debemus intelligere.
Unde bene aromatibus plene fu
isse referuntur. **O**doramenta quippe
per mundas significant orationes.
Unde psalmista. **D**irigatur oratio
mea sicut incensum in conspectu tuo.
Congruue itaque post cytharas psy
chale ponuntur: quod plus dominus passus est.
et sua passione taliter ostendit lati
tudinem caritatis: dum pro suis orant
ibus sacrificiis. dicens pater. **N**at
ue statuas illis hoc precium: quod nes
cunt quid faciunt. **H**abet itaque
sancti cytharas: qui imitantur passio
nem christi. **H**abet et psalteria: quod
non solum pro amicis. sed etiam pro ipsis
orat inimicis: sicut legitur in
actibus apostolorum de stephano. qui po
situs genibus orabat dicens. **D**ne:
ne statuas illis hoc precium. **A**ro
matibus comparantur ipsae orationes san
ctorum: quod nulla magis gratia potest
esse oratio. quam ea quae pro inimico fundi
tur: ut dum preceptum impleat. quod
dicit. **D**iligite inimicos uostros.
et cetera. **E**t cantabat canticum no
uum dicentes. **D**ignus es digne ac
cipe librum. et aperire signacula
eius: quoniam occisus es. et redemisti
nos deo in sanguine tuo. **C**anti
cum nouum. nouum est testamentum in
quo noua res continentur: ita
natio saluet eius. passio. mors

resurrectio. ascensio ad celos. in-
sio spūs s̄: in quo etiā sub ge-
mino p̄cepto tota lex cōprehen-
ditur et p̄phete. ip̄o dicente. **Mā-**
datū nouū do uobis. De hoc cā-
tico psalmista dicit. **Cantate**
dño cantū nouū: cantate dño
oīs terra. **Hoc** cantū s̄ etiā
cantat: q̄ hoc iugit̄ recolat. et
talia eū p̄ se pegisse cognoscat.
Ips̄is quoq̄ op̄ibz hoc cōfitemur:
dū in noīe ei⁹ fonte baptisima-
tis regeneratur. seq̄ cū uicis et
concupiscentiis mortificat: spe
et fide cū illo resurgit. et ad ce-
lestia subleuat. dono spūs s̄
loauletat: ad iudiciū pat̄ se
cū capite suo uentū p̄fitemur.
Quid at̄ ip̄a aīalia et seniores
dicāt audiam⁹. **Dign⁹** inquit
es dñe deus nr̄ accipe librū. et
ceterā. **Acceptit** dñs librū. et sig-
nacula ei⁹ soluit: quādo factus
hō ea q̄ de se fuerāt p̄dicta op̄e
impleuit. **Vnde** in ewāgelio
legim⁹: q̄ cū gustasset acetū
dixit. **Cōsumatū** ē: omne sa-
licet qd̄ in me oportebat fieri
usq̄ ad mortē. **Ac** si dicerent.
Ad cōpationē victolarū mārū
tua sola iudicatur digna victola-
ci⁹ singulari passione de mortis
p̄ncipe. a maledicto legis re-
dēpti sum⁹. **Si** quis at̄ dubita-
uit in q̄tuor aīalibz uel uiginti
q̄tuor senioibz totā etiā pos-
se cōphēdi. sicut supra dictū ē:
attendat istorū uerba quibz di-
cūt. **redemisti** nos deor̄ q̄ cap-
tū tenebamur a dyabolo. **C**

Ex omni tribu id ē ex omni or-
dine: q̄ sicut supra dictū ē. tribz
a tribz dicit̄ ordinibz. **Et** lin-
gua: q̄ cū sint septuaginta due
lingue. ex om̄ibz h̄is ad fidem
sunt collecti. qui fuerāt p̄desti-
nati. **Et** p̄p̄or̄: q̄ plures sunt
p̄p̄li q̄ lingue. utpote cū uia lin-
gua multe gentes loquūt̄: sicut
romani. italī. frāna. burgun-
diones. aquitani. gothi: licet
quasda vnaqueq̄ gens habeat
p̄p̄ietates. **Qd̄** autē subiūgit
et natione. idipm̄ ē qd̄ p̄miserat
et p̄p̄or̄: q̄ videlicet nullū ē gen⁹
hōm̄. ex quo in etiā nō cōprehē-
datur. **Non** ē cū apud illā p̄sonā
rū distinctio: sed in oī gente q̄
timet eū. et opatur iusticiā. ac-
ceptus ē illi. **Et** hos nō uili p̄no:
sed suo redemit sanguīe. **Vnde**
ap̄l̄s. **Empti** ē estis p̄no mag-
no. **Et** feasti nos deo nr̄o reg-
nū et sacerdotes: et regnabim⁹
super terrā. **Oēs** etiā reges ap-
pellat̄: q̄ tyrāndē uiciorū in
se consurgē nō sinūt. luxurie
appetitū frenat: ignē furoris ex-
tinguūt. et ceterā huiusmodi cōp-
tamēta in se cōsurgē uolētia ob-
ruūt. **Sacerdotes** quoq̄ dicit̄:
q̄ seipsos cotidie in am cordis
sacrificiū cōtribulatū offerūt.
ut hostia uiua stant. se cū uicis
et cōcupiscentiis mortificātes.
Hinc paul⁹ dicit. **Obsecro** uos
per miām dei: ut exhibeatis cor-
pa v̄ra hostiā uiuētē. stantē deo
placētē. **Oīq̄** hoc faciūt. sup̄
terrā reges existūt: q̄ carnaliter

et desideria terrena comprimunt
 et uelut super subiecta terra lege
 virtutis regnant. Que utique e
 lectum omnia sicut redempta e a ppo
 ita in illo qui ea redemit. pta
 te ut librum aperiret accepit
 Et vidi et audiui voce agelo
 rum multorum in circuitu throni
 et seniorum. Quid hec visio to
 ta spiritalis fuit. huc manifestissime
 iohannes ostendit cum
 dicit. Et audiui uoce agelo
 rum multorum. Neque enim uox uidei
 potest. sed uidei possumus et per intelli
 gere. sicut in exodo legitur. Vide
 bat populus uoces. id est intelligebat
 bat. Sic enim solemus et nos dicere
 aliquando ostendere cupientes.
 utrum uideat id est utrum intelligat
 ea que dicimus. Totus quippe
 visus uel auditus iohannis in
 spiritu fuit. atque ideo spiritalis.
 In hoc autem loco quod significat
 aialia throni et seniores. hoc
 significat et angeli id est omnes
 sanctos. Nec solam illi appellatur
 angeli qui alios docent si
 cut episcopi. presbiteri. et ceteri. sed etiam
 omnes iusti qui bonum quod in
 telligunt alijs manifestare student.
 Nam idem iohannes dicit in suo
 euangelio. quod quotiens crediderunt
 in christum. dedit eis partem filios dei
 fieri. Et psalmista. Ego dixi
 dei estis. Idem quoque in euange
 lio dominus dicit. Vos autem qui
 dei estis. que me esse dicatis e.
 Si ergo sancti filij dei uocantur.
 nec solum filij dei sed etiam dei. quod
 mirum si appellatur angeli. De his

quippe angelis ysaias dicit.
 Angeli pacis amare flebunt.
 Et malachias. Labia sacer
 donis custodiunt scientiam. et legem
 requirunt ex ore eorum. quod angelus
 domini exercituum est. Isti in circuitu
 throni et aialia sunt. quod ipsi sunt
 throni et aialia. ipsi quoque an
 geli et seniores. Possimus et
 hos angelos intelligere supernos
 spiritus. qui in circuitu carnis consistunt
 et ipsamque custodiunt. iuxta
 illud apostoli. Nonne omnes spiritus
 ministrorum sunt missi in misterium.
 propter eos qui hereditatem capient
 salutis. Non enim est dubium quod de re
 pacis humane generis ipsi quoque
 angeli sunt letati. qui prius homines
 a suo consortio deputabant exne
 os. Unde nato domino affuit mul
 tudo militia celestis. laudant
 autem deum ac dicunt. Gloria in
 excelsis deo. et in terra pax homi
 nibus bone uoluntatis. Hinc hoc
 de hominibus sanctis siue de celestibus
 spiritibus dicitur. ostendit mul
 tudo innumereabilis cum subiun
 guntur. Et erat numerus eorum
 milia milium dicentium uoce magna.
 Si enim certum numerum posu
 isset summam eorum exprimeret. et
 diceret decem milia aut centum mi
 lia. aut si quod huiusmodi. utique
 finitum ostenderet numerum. Tale
 quoque legitur in danielis uo
 luntate qui dicit. Milia milium
 ministrabant ei. Innumereabilis
 utique numerus angelorum. in
 numereabile significat multitudi
 nem electorum. Tot quippe homines sancti

ascensuri sūt in celū quot ibi
remāserūt angeli perēntē dy
abolo: qm̄ in om̄ibz angelozū
ordimbz ip̄i s̄a loāi habebūt.
Dignus est agnus qui occisus
ē accipe virtutē et diuinitatē.
et fortitudinē et honorē. et glo
riā et benedictionē. Qui ap
pellat^r leo p̄t fortitudinē.
ip̄e appellat^r agnus p̄t innocē
ā et simplicitatē. et q̄ in sacri
ficiū ē oblati. Dignus ē accipe
virtutē: ut eādē saluet virtus
et fortitudo q̄ ē in uō. sit et ī
hoīe affūpto: ut oīa possit de
us et hō. Et diuinitatē: q̄ in ip̄o
habitat oīs plenitudo diuinitatis
corpaliū. Et sapienciā: ut sicut
oīa sūt uerbū an̄ secula a p̄e
geuitū. ita sciat ip̄e hō in om̄i
tate p̄sone uō cōiūctz: nec qd
q̄ sit qd̄ eū latē possit. Ip̄a
ē quippe dei uirtz et dei sapie
na sicut dixit aplūs. Qui et si
crucifixus ē ex infirmitate: sed
uiuūt ex uirtute dei. Vnde aplūs.
Et si non eamz xp̄m̄ secūdū car
nē: sed iā nūc nō nouimz.
Qd̄ at̄ p̄missa uirtute sapien
cia et diuinitate fortitudo subiūgi
t^r: repenta sentētia ē. cū hoc sit
uirtus qd̄ fortitudo. Vbi adhuc
subdit^r. Et honorē et gloriā et
benedictionē: subaudiū dignus
ē accipē. Honorē saluet in re
surrectione gloriā in ascensioē:
būditionē q̄ subleuatz ad dex
terā pat̄ne maiestatis bū dicat^r.
id ē laudat^r ab om̄i sua creatura.
Dignū ē ei ut huānitas filij dei

que tāta sustinuit et uiam et
post spūta. post alapas. morte
sepulchrā resurgat. in dextera
pat̄ris collocetur: et ab oī creatura
laudat^r. adoret^r et glorificetur.
atqz būdicatur: et oīm creaturā
q̄ in celo ē et sup̄ terrā et sub
terra et que sūt in mari. et que
in eo dignus ē accipē: ut uidelicet
ip̄a huānitas oīa possideat ī celo
id ē in angelis in terra ī hoībz
sub terra in inferno. et ī mari
et que sūt in eo. Hoc ē qd̄ ip̄e
dn̄s surgēs a mortuis dicit. Da
ta ē michi oīs pat̄ris in celo et ī
terra. Et aplūs. In noīe ih̄u
om̄e genu flectat^r. celestū. ter
trū et infernozū. Possimz
et māe allegoīce intelligē hūc
mūdū: in quo cōprehēsi sūt
centū quāquaginta tres pisces.
q̄bz cōprehēdit^r numerus dco
rū. **O**ēs audiū dicētes sede
ti sup̄ thronū et agno. Būdictio
et honor et gloria et pat̄ris. ī sc̄la
seculozū. **O**ēs id ē aīalia sem
ozes. et angelos audiū dicētes:
sedēti in throno deo pat̄ris. et ag
no filio ei. Quo ī loco cū p̄so
ne pat̄ris et filij solūmō ponat^r.
ibi pat̄ris et spūs s̄cūs intelligit^r.
q̄ ubi filius et spūs s̄cūs. ibi et
a sine dubio cōphēdit^r et pat̄ris.
Hoc itaqz nūc sc̄a eccl̄a geneā
lit^r facit: q̄ in hys aīalibz sem
ozibz et angelis demonstratur.
q̄ laudat creatore suū. cui soli
debetur honor. būdictio. laus et
gloria. in sc̄la sc̄lozū. **E**t qm̄
or aīalia dicebat^r amē: et uigū

quatuor seniores ceciderunt. et adorauerunt uultu in secula seculorum. Sicut sepe dictum est hoc sunt animalia quod seniores id est totum corpus ecclesie. Nobis et seniores cum animalibus anime respondet. et animalia cum senioribus adorant et cadunt. Una est eadem quod etiam diuisis uocabulis figurata et deum collaudat. et ipsam fidei inposito anime uera esse confirmat. et eum quem uero laudis promissio attollit. cadens humiliter adorat. Quid sit autem iste casus et hoc adoratio. supra exposuimus. Sequitur. Et uidi cum aperisset agnus septem sigillis. Apertio sigillorum reuelatio est sacramenti. Verum per septem sigilla sicut supra dictum est. plenitudo misteriorum absconditorum designat. que latebant ante aduentum domini. Que cum multa sunt et multis modis prefigurata ut ait apostolus. multifaria multisque modis olim deus loquens patribus in prophetis. possunt tamen uniuersa tribus modis comprehendere. locutione. actione. et ope. Verbi gratia. Ecce uenio. locutio est. In capite libri scriptum est de me. et cognatio est. promissio locutionis. christum demum strans. De quo propheta. Ecce ueniet desideratus cunctis gentibus. Nam et in capite genesios dicitur de eo. quod in principio id est in filio fecit deus celum et terram. Quod idem filius de se ostendit in euangelio. dicens iudeis.

Ego pater qui et loquor uobis. Actione. cum sequitur. ut faciam uoluntatem meam deus meus. Quam operationem idem quoque filius suam esse ostendit. cum in euangelio loquitur dicens. Meus abique est ut faciam uoluntatem eius qui misit me patris. Ceterum ut breuiter dicamus. tunc agnus septem sigilla nobis aperuit. quando pro salute nostra stat erat in scripturis sanctis de eo promissum. et uasum et mortuum. et a mortuis resurgere. nec non ad celos ascendere uoluit. et se ad iudicium venturum esse promittit. Unde et resurgens a mortuis. aperuit discipulis sensum ut intelligeret omnia que de ipso continebantur in scripturis sanctis dicens. quod sic oportuit pati christum. et resurgere a mortuis. Inde est etiam quod discipulis spiritum sanctum se missurum promissit. qui eos doceret omnia. et qui eis que uentura erant annuntiaret. Et audiui unum ex quatuor animalibus dicentem tanquam uocem tonitruum. Veni et uide. In hoc loco unum animal primitiuam etiam significat ex iudeis. de quibus scriptum est. quod una die ceciderunt tria milia. alia quinquaginta milia. et demitit multa milia. iohannes autem etiam sequetur. Dicit ergo angelus iohanni. Veni et uide. quod uidebit etiam primitiuam suam doctrinam et predicationem inuitat etiam sequetur dicens. Veni ad fidem salicet christi. non gressibus corporis. sed fidei et mentis. et transiens a musico legis et prophetarum eloquio ad cognitionem

intellatū. Et vide ea que ante
sūt p̄dita: n̄ apte completa.
Hinc ē illud. Audi filia et vide.
Audi saluet p̄dā: vide cōple
ta. **E**t ecce equus albus. et q̄
sedebat sup̄ illā habebat arcū.
et data ē ei corona. Per equū
albū debemq̄ intelligē corpus
dñicū: ab oī p̄cō mūdū. Per
sessorē illiq̄ dñitatē uerbi. Que
tūt utiq̄ sup̄ hūc equū ascendit.
quādo uerbu dei carnē et aīam
sibi int̄ uterū cōiūxit. Unde
ip̄e p̄ psalmistā loquit̄ ad deū
p̄rēm. Ut iumentū factū sū a
pud te. Per arcū duo significā
tur testamētā: ex quo tot p̄dicit̄
sagitte quot sūt diuina eloq̄.
Sagittis ēi inficiūt̄ hoīes.
et hys sagittis diuinarū scriptū
rū inficiūt̄ rep̄bi ut moriāt̄
p̄cō. et uiuāt deo. Unde psal
mista. Sagitte tue acute. et rete
ra. Hys sagittis p̄cussa fuerūt
ecclā que dicebat. Inuenerūt
me custodes qui artuent̄ ciuita
tē. pausserūt me et vulneāue
rūt me. Per coronā uero que
illi data ē: possumq̄ intelligē
credulitatē oīm genitū in cūm
itu huius seculi cōmorācū. Sur
rexit ē a mortuis. p̄dicatq̄ est
ab aplis: crediq̄ a toto mūdo.
Et exijt. Unde: nisi apto sigil
lo: id ē ex reuelato scripturā sa
crāmētō. Tūc exijt de sigillo:
quādo sicut sup̄ dictū fuerat itar
natq̄ f̄t est. hoc ē quādo uerbu
caro factū ē. Exijt at̄ uincēs dy
abolū primū in seip̄o. ut uince

ret deinceps illū i mēbris suis.
Possumq̄ et per equū albū intel
ligē genēalit̄ vniuersalit̄ etiā.
que dealbata ē i bap̄tismate: au
xp̄us p̄sident. Que dicit̄ i psal
mo quinquagesimo. Asp̄ges me
dñe r̄sopo et mūdabor: laua
bis me. et sup̄ mūdē dealbabor.
Sp̄cialit̄ at̄ in equo albo ordo
p̄dicatorū exprimit̄: de quo di
cit̄ abacuc. Ascende sup̄ equos
tuos: et equatus tuus sanitas
ē. Qui uice equi dñi uocātur:
q̄ dñs illis p̄sident. p̄ illos vni
uersas gētes arauit̄ p̄dicādo.
atq̄ ad fidē suā colligēdo: q̄ il
li p̄fecti p̄dicauerūt ubiq̄. De
qua sessione etiā dñs dicit̄. Et
ce ego uobiscū sū oīm̄ diebq̄
usq̄ ad cōsumationē seculi.
Eques ergo qui sedebat habe
bat arcū: q̄ p̄ p̄dicatōne doc
torū sentētias diuī uerbi xp̄us
p̄cussit corda gētiliū. et infice
at̄ in eis uicia et p̄cā: ut pos
set resurgē sanitas uirtutū. Co
rona at̄ secūdu hūc sensū du
plicat̄ p̄t̄ intelligi. uel uictoria
videlicet scōrū de dyabolo et p̄
secutoribq̄ huius mūdi. uel etiā
multitudo subiectōrū fideiū p̄
quibq̄ ip̄i remuneratōne et̄m reg
ni p̄cipūt: sicut aplūs audiuo
tibq̄ dicit̄. **E**t gaudū aut̄ que
corona gaudij mer̄t̄ nōne uos
estis? Exiit hūc ordo p̄dicato
rū a iudea cū suo equite: hoc ē
cū xp̄o sibi dicēte. Ite i mūdū
uniūsi. Uincēs primū dyabo
lū in se ip̄o. ut uincēt illū pos

teg in alijs: quos ab ydolatria
 tunc ad xpi cultum. **E**t cum
 aperisset sigillum secundum: audi
 in secundum. **V**eni et
 vide. **E**t erit alius equus ru
 fus. **S**icut superius per albu e
 quum intelleximus corpus xpi. hoc
 est etiam secundum a peccato mundum per
 baptismum et xpi passionem: sic
 in hoc loco per equum rufum debemus
 intelligere omne corpus dyaboli.
 hoc est omnes reprobos: quod sicut xpus
 est omnium fidelium caput: et omnes fide
 les corpus eius: in quibus ipse per
 fidem habitat: ita caput omnium re
 proborum est dyabolus: et omnes reprobi
 corpus eius in quibus ipse habitat.
Equus itaque rufus: antiqui hos
 tis est corpus: peccatis trahentium: et
 animam infectioibus sanguinem.
Quod et sanguis peccati significat:
 psalmista manifestat qui dicit.
Iubea me de sanguinibus deus dei.
Ipsi enim reprobi peccatis sunt trahen
 ti: et etiam hominibus sedati. **V**nde
 de prophetis quibusdam dominus di
 cit. **C**um clamaveritis ad me non
 exaudiam vos. **M**anque enim vestre san
 guine plene sunt. **H**inc est quod
 inferus bestia: super quam mere
 trix xpi sedet: coram ea esse prohibe
 tur. **E**t qui sedebat super eam:
 datum est illi ut sumeret pacem de ter
 ra. **D**atum est dyabolo potestas
 ut sumat pacem de terra: quando
 permittitur iusto dei iudicio ut hoc
 possit facere. **T**ale est hoc quale
 et illud. **I**nducunt dominus cor pha
 ronom. **N**otandum autem quod non de illo
 celo: sed de terra aufertur pacem.

Celum quippe significat sanctos: quibus
 dominus ascensurus ad patrem dicit. **P**acem
 meam do vobis. **A**liis non potest dy
 abolus auferre pacem: quod celestes
 sunt et terram calcant: habentes primum
 pacem habitatores: de quo paulus
 dicit. **I**psa est pax mundi. **D**e ter
 ra enim id est de terrenis hominibus sumit
 pacem: facitque eos discordes: et in
 zaviorum discordia in eos seminat:
 quoniam terra sunt: id est terreni et terrena
 in modo deate ambulant. **D**e quo adhuc
 subiungit. **E**t ut iuncte se met
 fiat: datus est illi gladius magnus.
Gladium non corporeum debemus in
 telligere sed spirituale: quo non tantum
 corpora spiritu anime iunguntur. **G**ladius
 enim hic intelligitur mala persuasio:
 locutio prava: decipio iniqua. **Q**uo
 gladio duobus modis homines dya
 boli inficitur: cum videlicet occulte
 mala suggerit per serpentem: vel
 etiam cum aperte per membra sua iustos
 persequitur. **V**nde in evangelio
 habemus. **C**um dyabolus se misisset
 in cor: unde ut traderet dominum.
Primum quippe gladio male
 persuasionis ei in animam dominum ut
 traderet: deinde persuasit: ut se
 mentem inficeret. **V**nde ille mi
 ser desperans serpentem laqueo sus
 pendit. **S**icut quoque mulier locu
 tus est per serpentem dicens. **C**ur de
 us precepit vobis ne comedatis
 de ligno vite? **E**t per eam inficitur
 adam. **H**oc est etiam quod hic dicitur: ut
 iuncte se met fiat homines. **P**er
 membra sua etiam iunguntur multos:
 et spiritualiter separando a fide: et cor
 paliter subtrahendo ab hac luce: si

cut p uerone p domianu et
ceteros. De talibz quippe psal
mista dicit. Exaceruunt ut gla
diu linguas suas. Et rursus.
Iugna eorum gladius acutus.
Et cu aperisset sigillu tertiu
audiu tertiu aial dices. Veni
et vide. Et ecce equus niger.
Per equu nigrū omne corpus
intelligit^r dyaboli. sicut et sup
per rufu qd fustatu e nigr die
pccoru sempz patit^r esurient^r
qz cupit deuorare alios. atqz in
malicie sue ventre truce. Et si
cut caput eorum nequaqz dicit sus
fiat: ita et isti nuqz sanantur.
Vnde bene subdit. **E**t qui se
debat sup eu habebat statera
in manu sua. Mercatores solent
ferre statera in manu qui merca
tur ea que sibi placet: pensatqz ea
que dat et accipit: sed dyabolo
pessimo e mercator. qui dat vili
a ut auferat piosa. Statera itaqz
puersa e9 suasio intelligitur: qz
vita multorum merca querit. ut
sua esurie satiare queat. Et ut
hoc possit face. pus eis quibus
temporalia pmittit. alimentu uerbi
dei subtrahit: quo necatos in
corpus suu assumens. fame ma
licie sue augetat potius qz depel
lat. Dat vilia quedā et tempora
lia et auferit piosa et eterna. si
cut ade dedit pomu. et totu per
illu in filijs suis accepit mudu.
Et audiu uoce tamqz uoce in
medio quor aialu dicitu. Bi
libris tritici denario. et tres bilibres
ordei denario. et vinu et oleu ne le

seis. **H**ec uox qua audiuit ioha
nes uox intelligit^r dei omnipotentis:
quando adunatis ad fide gentibus.
a lesione elcoru dñs antiquu adu
saiu cōpescuit. ipasqz donauit q
admodu ifestacione ipsius pos
set euade cu aut. **V**enit enim
agite. **A**plis quoqz iussit. ut en
tes baptizaret oēs gentes: docē
tes eas ut a culina ydoloru adue
ru dei cōuerteret^r nulu. **T**u e
dyabolo pdidit frumetu ordeu
vnu et oleu id e oēs fideles: ce
pitqz comedere paleas. vinacia bi
be et amurra. **V**nde et ipa uox
subdidit dicens. **B**ilibris tritici
denario vno. subaudis ualet.
Sed prius ista iuxta littera sut
consideranda. **B**ilibris tritici
ita intelligit^r duo sextary. et
tres bilibres ordei sex sextary.
Et papitur illi qui sedebat i
equo nigro hoc e dyabolo. ne
frumetu tangat aut ordeu:
qz duo sextary tritici id e bili
bus denario vno ualet. et tres
bilibres ordei. similiter denario
vno. **S**ed ia nūc videamus qd
ista significet. **I**ncet oīs emā
frumetu sit iuxta qd aplūs di
cit. vna panis vnu corpus
multi sumus in xpo: tamen
spealiter hie frumentu debemus
intelligere pdicatores vtriusqz
testamētū. qui molunt tribu
lacione pūas vite et coquunt
igne passionis. et efficiuntur
pulcherrimū panis xpi. eū mu
tates qui dicit de se. **N**isi gra
nu frumeti cadens in terrā mor

tui fuerit. **U**na ergo bilibris ex
 duobus sextariis. p̄ solet homo
 uas habe qd̄ capit duos sexta-
 rios intelligit vna etia ex du-
 obz p̄lis in vnu collectis: ut
 illud. Alias oues habeo q̄ non
 sūt ex hoc ouili. et illas oportet
 me adducē et uocē meā audiet.
 et fiet vnu ouile et vng pastor.
Sub duali autē numero cōpre-
 hendit̄ p̄t̄ duo testamēta: ul
 p̄t̄ geminū dilāōnis p̄ceptū.
Bilibris itaqz trunci denario ua-
 let. q̄ oēs s̄a p̄aso xpi san-
 guīe redēpti sūt. **U**nde a plūs.
Emp̄t̄ estis p̄no magno. **U**el
 p̄ denariū possumz intelligere
 ipm̄ dnm̄ ih̄m̄ xpm̄: quē accep-
 turū sūt in remunerāōe. **I**a-
 borātes eī in vinea: denariū
 acceperūt. **S**ive p̄ denariū vi-
 ta eterna intelligit̄: q̄ cūctis
 elās dabit̄ cū audierit. **V**e-
 te hūda p̄as mei. **T**res autē
 bilibres ordeī ~~et~~ significāt
 subiectos et simplices audito-
 res. qui sub trāio numero cō-
 phendūt̄: q̄ fide s̄e trinitatis
 ornāt̄. **U**nu itaqz ē frumētū
 et ordeī: q̄ et si alius alū for-
 titudine et dignitate p̄cellit̄:
 tamē oēs vno xpi sanguine
 sūt redēpti. **E**t si etiā alius
 plus. alius minuz in vinea dñi
 laborat: tamē vnu oēs post
 labore denariū reapūt̄. **E**t si
 em̄ eī ibi diuisis māfionū:
 tamē vna eī remunerāō. q̄
 oēs in cōmūe vnu possidebūt
 deū. **E**t qd̄ in se quis nō habe-

bit. habebit utiqz in alio: q̄ eī
 illis deus oīa in omibz. **E**t
 vnu et oleū ne lesels. **E**t su-
 perius significat̄ p̄ frumētū.
 hoc hic intelligit̄ p̄ vnu. **E**t
 qd̄ supra p̄ ordeū: hoc nūc p̄
 oleū id ē oēs s̄a i etiā geneā-
 li. **R**ecte eī p̄ vnu et oleū ipi
 exprimūt̄: q̄ sicut vnu et oleū
 ex multis bonis i plo pressis
 p̄ducit̄. ita illi multis tribula-
 tōibz istius vite p̄mūt̄. et in
 apothecis dñi cellāy cōdūt̄.
Et q̄ vnu sūt baptizati i fide
 dñice passionis. et postea acce-
 perūt oleū spūs s̄a: phibet di-
 uīa virtus anti quū hostē ne e-
 os ledat: ut suadēdo mala a-
 liquādo eos ad p̄am p̄trahat.
Et cū aperuisset sigillū q̄
 tū. audiui vocē quarti aīalis di-
 cētis. **V**eni et vide. **E**t ecce
 equus pallidus. **Q**ui superius
 p̄ equū rufū et nigrū: ipi de-
 signāt̄ et hic p̄ pallidū. id ē oēs
 tēp̄bi. ad pallore etue mortis
 venturū. **M**ortuus eī ap̄ue pal-
 lor accidit. **N**ec mirū si per
 equū pallore mors exprimit̄:
 cū etiā ip̄e sessor mors vocet̄.
Unde subdit. **E**t qui sedebat
 sup̄ illū: nomē illi mors. **Q**uo
 noīe dyabolū intelligit̄: q̄ in
 iudicā dyabolū mors introuit
 in orbe terrarū. **Q**ui sup̄ eos
 sedet qui pallidi sūt. hoc ē q̄
 opa mortis habet: et cū ipi sūt
 mortui. etiā alios extingūe que-
 rūt. **U**nde et sequit̄. **E**t
 inferuz sequebat̄ eū. **I**pi em̄

bene inferu9 appellat^r: qz sicut
inferu9 nequa9 dicit sufficit.
sed semp ad recipiēdas aiās sinū
laxat: ita et isti mētē dilant
ad ambiēda trena: nec tāta
acqre possūt. qm cupiūt. **Vn**
de sequūt^r dyabolū. id ē imitā
tur illū. qui ē caput oīs mali
cie. **Vnde scriptū ē.** Imitat^r
illū qui sūt ex pte eius. **Autor**
itaqz mortis cont^r viuos pug
naturus sup equū pallidū se
det: qz nimirū p officū eorū
quos iā spūalit occidit. vitā e
lcorū extinguit queit. **Et data**
ē illi potestas sup quor ptes
terre iustificē gladio. **Hic apte**
demonstrat^r qz singulis genib9
deus oīpotens angelos scādū
mētū suū pposuit: et sicut bo
nis bonū. id ē mychaelē pfeat
angelū. **Vnde ē.** Nemo ē ad
uitor meus nisi mychael prin
ceps uester: ita malis malos
angelos pposuit. ideoqz quor
angeli. qui quor regius pūcipa
lib9 sūt ppositi. nō boni fuerūt
sed mali. **Data ē illi potestas**
sup quor ptes terre. id ē sup
oēs rephos. qui i quor pti9 tē
te morāt^r: in oriente salicet. oc
adēre. aquilone et meridie. **Vel**
p quor ptes terre possunt i
telligē quor regna pūcipali
a. assiriorū videlicet et chalde
orū. medorū et psarū. mace
donū atqz romanorū. **Sive etiā**
i quor ptes terre i quib9 pta
te accepit dyabol9 ielligam9 hē
ticos. paganos. iudeos. et sal

fos xpianos. **Sup** has quor
ptes terre id ē terrenorū homī
et p desiderū terrā inhabitā
nū. habet pte dyabol9: et
cū hys cont^r vna xpi pugnat
emām. quā ideo scādē nō p
qz fide xpi ē vnta. iuxta illud.
Vna ē colūba mea. **Et illi di**
misi: isti uos imicēt^r vni.
Iur feat uos has ptes terre
gladio male suggestiois ut sū
p dictū ē. et fame audiendi u
bū dei. **De qz fame dūs dicit**
p amos ppheta. **Nata** in eis
fame nō panis. nō sinu aque:
sed audiendi ubū dei. **Quo** lo
co questio orit^r. **In** deus hanc
fame mittit: quid peccat dy
abol9. **Que** questio facile sol
uit^r: qz qd deus facit iusto i
dicio. dyabol9 facit in suasioe
et mala voluntate. **Et** morte
subaudis datū ē illi iustificere
hoies: spūali salicet atqz iute
noī. **Et** bestias terre. **Bestie**
effeatos hoies et bestiales signu
ficat: p quos dyabol9 iur feat
multos. sicut fuit nero. domi
nang. et ceteri pferutores scōrū
martirū. **De** talib9 dicit aplūs.
Cretenses semp medaces. male
bestie. **Et** alibi. **Si** scādū hoies
ad bestias pugnaui ephesi. **Et**
cū aperisset sigillū quātū: vidi
sub altāe dei aiās iurfectorū.
In tabernaculo moysi duo altā
a fuerūt prius salicet eis coop
tū sub dno ubi sacrificia arna
bātur. aliud uos interius an ue
lū. in quo tantū sanguis pone

effeato

batur et thymiana. et eat ues
 titu auro. **B**asso at ueloz: archa
 que eat intra sca scoru conuicta
 e altai auro: ut ia nulla eat dif
 tancia int' altae et archa. **P**er
 hec duo altaria. duo significat
 pli: vng scilicet p altae exteus
 id e carnalis in iudeis. qui tantu
 mo p legis opa et sacrificia pu
 tat se saluai posse et iustificari.
Per aureu at qd eat interius.
 alt' id e spualis. pres utriusqz
 testamen qui no p lege aut opa
 sacrificiozu se putat saluai solu
 mo posse: sed ponus p fide xpi
 futuri. qui sicut doctores spuali
 e legem itelleperunt. ita et facie
 bnt illi. pphete scilicet pziarthe
 et ceteri. **E**d in dictis dauid a
 pte pbae possumus: qui ab adul
 teio sciens se no posse purgari p
 legis sacrificia dicebat. **S**i volu
 isse sacrificiu dedisse unqz: holo
 caustis no delaberis. **I**deoqz hoc
 fia no posse consideras adiungit.
Sacrificiu deo spuis contribulato.
Sacndu ues q altae illud aureu
 de^{no} agitur prius quide an
 archa eat: sed uelut pendeat
 an hoc et illud qd sciu et sca sco
 ru diuidebat. **I**nt' sca scoru ue
 ro eat archa in q due tantu erant
 tabule digito dei scripte. **P**er
 qua archam xpus significatur:
 in quo sut oes thesauri sapiene
 et sciene. **P**ostqz ues uerus po
 tifer uenit et uelamē sadit. fac
 ta e archa et altae unu: qz salu
 cet caput et mebra id e xpus
 et etia unu corpus sut. **H**uius

itaqz altais in hoc loco metio sit
 cu dicit. **V**idi sub altae dei aias
 misertorum. **I**ta ei no duo sut al
 taria sed unu: qz xpus conuictus e
 corpori suo. **I**pe e altae. ipse sac
 dos et sacrificiu. **S**acerdos: qz p
 illu munca tra deo pri dirigi
 ing. **U**nde et sacerdotes i singulis
 oratioibz se p dnu exaudiri op
 tates. sub noie ipius suas fini
 ut orones dicentes. p dnu nos
 tru ihu xpm filu tuu. **A**ltare:
 qz semetipm obtulit deo pri in
 am anas. **N**on ergo ia sut duo
 altaria sed unu: postqz uerus po
 tifer ingressus e sca scoru cu p
 te corporis sui. et sicut illi ia cu
 illo sut in re: ita et isti in spe.
Itaqz ipse aie occisoru sut altae.
 et tamen subitus altae sut: qz per
 oia coequat capiti suo no possut.
 qz ipse e deus. illi hoies: ille dñs
 istu serui. **I**deoqz et altae sut ca
 piti suo conuicti et sub altae: qz
 no illi per oia coequat. **A**lt.
Ipi qui sut altae subm altae sut
 hoc e sub se. qz nodu puenerut
 ad ea gloria ad qua ventu sut:
 quando erut similes angelis dei.
Omissu quippe e adhuc desideriu
 illoru: qui exspectat resurrectione
 corporis sui. **E**t sicut cu corpore
 et aia seruerut xpo. ita cu cor
 poe et aia remuneret: qz reuem
 sic e dignu. **I**deoqz qz uerdu ad
 illa dignitate ad qua ventu sut
 puenerut sub se sut: qz postmo
 du maiores futu sut. **C**u at ve
 nerit ad tanta gloria: ia no erut
 sub se. sed in se. **E**d tali exeplo

cognoscit p̄t. **P**onamus quilibet
in mōstero nutritū et postea ab
batē cōstitutū. p̄dm̄ talis sub pa
oribz uiuit: quasi sub se ē. Et at
abbas fuerit elcūs: iā nō ē sub se
sed in se. **T**ali mō tūc iā aie fide
lūt sub se nō erūt: quādo aie sil
cū corpōibz in imozitate gau
debūt. **A**ie occasorū: dicit aie
martyrū. **D**uo quippe sūt mar
tiry geneā in hoc mūdo: vnū
saluet apū qd̄ sit in corpōe: si
aut martirizatz ē petrus. pau
lus. et cetē: alterū uē occultū.
quādo sūt ab impijs obp̄bia.
et irrisiones et cōtumelias sus
tinet. **D**e hys duobz geneibz
martyrū dicit dñs filijs zebeder.
Potestis bibē calicē quē ego bi
biturus sū. **E**t demceps. **C**ali
cē meū bibetis. **C**ū vnḡ illorū
fuerit decollatz: al̄ in pace vi
tā sineit. et tamē nō sine mar
tino fuit: q̄ multa obp̄bia et
adūitates p̄ xp̄o sustinuit.
Vnde legimz eū in actibz ap̄lo
rū flagellatū cū cetēis. quādo i
bat̄ gaudentes a consp̄u conaly:
et p̄t̄ uerbū dei. et p̄t̄ testimoni
ū qd̄ habebāt. **I**stud ē uerbū de
quo iohānes. **I**n p̄ncipio erat
uerbū. **C**ui uerbo q̄ habebāt il
lud ī corde. testimoniū etiā p̄fē
bāt. in ore: iuxta illud. **C**orde
creditur ad iusticiā: ore at̄ cōfes
sio fit ad salutē. **V**el q̄ uerbū
dei gestabat̄ in corde et ore. of
tendebāt testimoniū in ope. no
lētes ydola colē. et p̄t̄ hoc mir
fiabāt. uel ap̄to uel occulto

martyrio: dū eos simulatores
et ypocritas eē dicebāt. **E**t cla
mabat̄ oēs: q̄ ap̄tū siue occultū
martyrū fuerāt p̄fessi. uoce mag
na dicētes. **D**isquequo dūc̄ scūs
et uerus. nō iudicab̄ et uindictas
sanguinē m̄m̄ de hys qui habi
tāt in terra. **Q**uestio orit̄ in
hoc loco: cur sūt iā cū dño ma
nētes uindictam de inimicis expe
tat̄. cū dñs ī ewāgelio dicit: di
higite inimicos uros. et orate
p̄ p̄sequētibz et calūp̄m̄tibz
uobz. **S**ed sciendū q̄ illi sūt iam
in consp̄u creatoris sui cōsiste
tes. uidet̄ uolūtate illiḡ. et de
o ab ip̄o accipiūt qd̄ eū uelle fa
cē nouerūt. et de ip̄o bibūt qd̄
ab ip̄o sicut. **P**erūt at̄ uindictā
de inimicis duobz modis. et
hec causa cūctans: ut saluet̄ q̄
ad uitā etnā p̄destinati sūt. cō
uertantur a malo ad bonū. **Q**ui
uē p̄ficiente deo dāpnadi sūt:
mouat̄ et peccatē desistat̄: ut
p̄ hoc minore penā in inferno
habeat̄. ubi unusquisqz scāidū
qlitatē operū. sustinebit mag
nitudinē penarū. **Q**d̄ petere
utiqz cūctans ē et uicē. **N**ō autē
putādū ē qd̄ illi corporeo mō
uocē emittat̄ sicut nos qui ae
reū flatū in follem uentris tra
hūmz p̄ organū guttulis: sed
uox illorū. desiderū ē ip̄orū.
Et tūtomagis quisqz illorū
clamat̄: q̄tomagis desiderio
flagrat. **D**e hoc psalmista ad
deū. **D**esiderū eorū cordis au
diuit̄ auris tua. **P**erūt at̄ de

rephibis vmdcām: qz optāt ue
 uite diē exnemi iudicij. et resur
 rectionē suozū copozū p̄stolat.
CEt date sūt illis singule sto
 le albe. Per stolas albas intel
 ligē debem⁹ mercedē baptisim⁹
 p̄mū martiry: mercedē eter
 nozū et gaudiū celestis p̄nē.
 Habēt ergo aū resurrectionē
 sū singulas stolas: qz in sola
 aīa eteruis b̄titudinib⁹ adhuc
 p̄stūit. postea at̄ accepturi
 sūt binas. qū receptis copozib⁹
 imutabiles erūt in aīa. et in
 corruptibiles in copozē. De hoc
 ysaias. In terra sua duplicia
 possidebūt. **C**Et dictū ē illis
 ut requiescerēt temp⁹ adhuc
 modicū: donec impleat nume
 rus conseruozū et frū eozū.
 Dictio ista sp̄atio ē diuina: q̄
 mētib⁹ illozū desiderantib⁹ diē iu
 diq̄. immitit virt⁹ paciēcie.
 ut paciēt̄ ferat oīa. expectā
 tes numerū illozū qui simul
 m̄ficiendi sūt p̄ xp̄o. cū eis p̄
 modū regnatur: ut qui desi
 derāt reapē sua copozā. gau
 deat ex numero colligēdozū frū.
 Tali nō loquit⁹ deus oīpotens
 sās. uelut q̄lib⁹ pat̄familias
 habens multos filios: singulis
 qz de agro reuerentib⁹ et iogā
 b⁹ ut abū sibi tribuat. respōdet.
 Refectio quidē viā parata ē. sed
 expectate frēs vros: ut cū i vni
 positi fueritis oēs in cōmune co
 medans. et epulemū gaudētes.
CQui m̄ficiendi sūt sicut et
 illi. uel ap̄to saliet marturo

uel occulto. **C**Et vidi aū aperis
 set sigillū sextū: terremoty frū
 ē magn⁹. Quid hoc loco p̄tre
 motū debem⁹ intelligē: nisi ua
 lidissimā p̄secutionē que futūa
 ē tempozib⁹ antixpi. Unde bene
 nō simpliciter dixit. terre motus
 fact⁹ ē. sed aū additamēto terre
 mot⁹ fact⁹ ē magn⁹: qz sicut
 dñs dicit talis erit m̄t̄ t̄bulatio.
 q̄lis nō fuit neqz fiet ex q̄ hoīes
 eē reperit. **C**Et sol fact⁹ ē iuger
 sicut factus alian⁹. Cilio pad
 res hoīes et rei induit. Sol autē
 xp̄m significat: de quo scriptū ē.
 Vobis timētib⁹ nomē meū. or
 tur sol iusticie. De quo enā im
 p̄ dicturi sūt gemētes: et sol
 iusticie nō luxit nobis. fiet ita
 qz tūc sol tanq̄ factus alian⁹.
 quādo hī in quozū cordib⁹ luce
 bit xp̄s p̄ nichilo ducētur: et
 uelut p̄dores et rei m̄ficiēti.
 a m̄stis antixpi. Sol ip̄os sig
 nificat p̄dicatores: quib⁹ dñs
 dicit. Vos estis lux mūdi. Qui
 utiqz tūc fient tanq̄ factus alian⁹
 qz celabūt corā impijs qd̄qd̄
 habebūt lumīs et virtutis. In
 illis quidē obscurabit⁹ sol. q̄ timōē
 cōfusi. aut blanditijs delinīti:
 negabūt xp̄m. et ad tenebras
 erroib⁹ deuoluet. **C**Et luna tota
 facta ē sicut sanguis. Luna ec
 clesia significat. que tūc tota
 fiet sicut sanguis: qz nō i vno
 loco: sed in om̄ib⁹ mūdi p̄tib⁹
 p̄secutio antixpi cont̄ eccliam ḡ
 sabit. **C**Et stelle celi cenderūt
 sup̄ terrā. Celū ē s̄tā emā. de

† Ahē

qua dñs dicit. **Celū** michi se
des ē. Et salomon. **Ad iustise**
des ē sapiētie. Stelle ergo celi
sancti sūt: qui in tenebris istius
vite lucēt: ueluti i firmamento
celi. Qui tūc utiq; de celo cadēt:
quādo sub illa p̄secutioē ualidis
sima fide recedūt. q̄ prius fide
recta. et opelb; iustis videbā
t̄ lucēt. In terrā cadēt: q̄ ter
tus deliciaoib; inhēbūt. et ex
ip̄o amore terrenis ad iniquita
tē trahūt. Unde subdit. Sicut
ficus mittit grossos suos: tūc
a vento rapitur. Sicut ficus
in euāgelio synagogā signi
ficet. specialit̄ hic omnē eam
significat: de q̄ tūc cadēt qui i
fructuosi fuerūt. et a bonis o
pelb; uacui. Grossus eī sic ap
pellat̄ fructus p̄mū tēp̄is. qui
an̄q̄ ueniat ad maturitatē uē
to cōcussi cadēt in terrā. ita et
illi qui uedū puenerūt ad ma
tūtatē bonorū operū. et uacui
sūt. cōcussi uento id ē extrema
p̄secutioē dēcidēt in terrā. hoc
ē in t̄renas deliciaones. Qui
uentus bene magnus dicitur: q̄
ut supra dictū ē. P̄secutio illa
enā elcōs occupabit. Et celū
recessit sicut liber inuolutus. Qd̄
ē celū hoc ē et liber: id ē sc̄a et
clesia: q̄ dñi deū habet habita
tozē. habet quoq; et dei legē sc̄p̄
tā nō in tabulis lapideis. sed i
tabulis cordis carnalib;. Inui
endū at̄ q̄ ip̄a enā sicut liber
inuolutus recessisse dicit. In lib̄o
eī inuoluto quid interius cōtine

atur non uideatur: nisi ab il
lis quib; uolūtate ap̄c̄t. Sic
mimirū s̄a illius tēp̄is. et se
suis māifestabit. et extraneis
se celabit: sicut legimus in pas
sionib; sc̄orū martirū. Cuius vi
delicet mēbra iohānes alloqui
t̄ dicens. Nolite om̄i sp̄i cre
de: sed p̄bate sp̄us si ex deo
sūt. Recedet at̄ enā in suis
elās a rep̄bis nō abressu corp̄is:
sed fide et op̄atioē iuxta illud.
Egredimur de medio eiq; p̄lūs
meus. et inuidū ne tetigēns.
Et oīs mons et insule de lo
as suis morte sūt. Per mon
tes in hoc loco debem; intelli
gē p̄cipuos sc̄os in eam cōsti
tutos: qui ceteris eminet: sicut
mōtes plauaē terre t̄stendūt.
Ad quos p̄tinet illud qd̄ dñs
per p̄phetā dicit. Sustollā te
sup̄ altitudinē terre. Qui mo
uebūt: nō ut a fide recedāt: sed
corp̄is et aīo atq; ope recedūt
a societate rep̄borū. audientes
illud p̄phete. sicut supra dictū
ē. Exire de illa p̄lūs meus:
hoc ē de babilone. que p̄tā sig
nificat. et societate malorū.
Insule quoq; enā significat:
q̄ sicut insule t̄nduntur fluctib;
ita enā fluctib; p̄secutionū
istius uite t̄ndūt. De quib; per
p̄phetā dicitur. Ne insule ex
spectabūt: et brachiū meū sus
tinebūt. Que similit̄ sicut et
mōtes sep̄abūt: dñi a malis fide
et op̄atione distinguitur. Et
reges terre et principes et tribu

in et diuites et fortes. et omnes
 seruus et liber. absconderunt
 se in speluncas et petris monaui.
 Reges sunt. qui corpora sua bene
 regere nouerunt. ne salicet vicis
 insolestat. ne penurys succu
 bat. Principes autem sunt. in
 nois dignitatis sancta. qui non om
 ni ut reges. sed tamen quibusda
 concessis virtutibus resistunt.
 Tribuni vero. qui adhuc mino
 ris potestatis quam principes. et ipi
 magnum preualet contra uiaa car
 nis diuincat. Diuites quoque non
 opibus. sed bonis operibus uocantur.
 Unde apostolus admonet di
 uites fieri in bonis operibus. For
 tes non corporis uirtute. sed ani
 mi. Seruus qui coniugio obli
 gatur. Liber quoque a coniugio
 et a patris absolutus. Isti omnes
 ultima dephensi fugient. et ^{seruatoe}
 abscondet se in speluncas et pe
 tris monaui. id est suffragia
 sanctorum hominum et angelorum expe
 tent. Ad hos montes nouissi
 ma presencioe comprehesos hor
 tantur fugere dominus in euangelio di
 cens. Tunc qui in iudea sunt fu
 gient ad montes. Et dicet mo
 tibus et petris id est angelis et ho
 minibus. Qui recte montes ap
 pellat. quia terrena despiciunt.
 et celestia contemplantur. Recte pe
 tris. quia a christo qui est petra roborantur.
 Cadite super nos et abscon
 dite nos a facie sedentis super thro
 num et ab ira agni. id est misericordia ani
 mi flectit. et nos per uos uis
 intercessioibus adiuuante ab ira

iudicantis. qui uenit dies iudic
 nis ut uos id est dampnatio
 reproborum. Et quis potest stare
 id est nullus. Si enim sancti illius uir
 tute timebunt. et angeli quoque
 timore concutentur. quis uos
 sustinebit. in quo et iustis uix
 saluabitur. De hoc tempore
 propheta dicit. Dies ire dies illa.
 Possumus et hoc in contraria
 parte intelligere. Montes enim sepe
 in sacro eloquio superbos signi
 fican. Unde est illud psalms.
 Super montem caliginosum leua
 te signum. In quibus uerbis bal
 thasar uoluit intelligi. infide
 litatis et impietatis nebula co
 optum. Insule autem appellantur qui
 secularium negotiorum fluctibus
 quatuntur. et instabiles sunt. Isti
 tales mouebuntur a bono ad ma
 lum. a fide in infidelitatem. ut
 cupiditatem suam possint implere.
 Qui etiam sub pacis tempore
 non solum exteriorum substantiam per
 ripiunt. sed etiam in morte propin
 quorum gaudet. atque eorum bona
 in suos usus conuertit. Reges
 autem principes ac tribuni iuxta
 qualitatem graduum omnes reprobos sig
 nificant. maioris salicet digu
 tatis homines. mediores et mino
 res. qui timores amittunt regna
 et honorem. dum uiderint antichristum
 regnare et membra illius transibunt
 ad eos. et mouebuntur ad malum
 ut eis parant. et diuitias non
 amittant. Diuites quoque ap
 pellat patris. qui omne malum quod
 uoluerit implere libere poterunt.

net in malo aliorum auxilio in
digebit. **F**ortes similiter in
malo intelligimus ad misere
dā salicet ebrietate: uel ad fi
de aliorum subiectā. **S**erui
pato seruantes sunt: q̄ qui suat
pam. seruus ē pam. **L**ibei
a iusticia: id ē aliam a iusticia.
Unde paulus. **C**ū seru ecclis
pam: libei sumus iustiae. **I**n
oēs immūete futuro iudicio
currēt ad auxiliū demonū: cū
desperati ad scōm quēlibz non
psūmet aude dicetes. **C**adite
sup nos et abscondite nos. ab
ira sedens in throno. id ē mō
liberate nos. q̄ in nobis hactenq̄
confisi sumus. **E**t post h̄c uidi
quatuor āgelos stātes sup q̄tu
or āgulos terre. **Q**uatuor āge
li stātes sup q̄tuor ptes terre
pauces sūt. **P**ositi sup q̄tu
or regna pncipalia: **a**ssiriorū
videlicet et chaldeorū. medorū
et psarū. macedonū et roma
norū. **S**up has q̄tuor partes
terre. stabant q̄tuor angeli neq̄
q̄ eos ad sui seruitū dñū mch
nauerūt. **T**enētes q̄tuor ven
tos t̄re: ne flaret sup terrā. ne
q̄ sup mare. neq̄ in ullā arbo
rē. **E**t sūt q̄tuor āgeli. hoc
sūt et q̄tuor uenti: id ē q̄tuor
demonēs pncipalitate sup q̄tu
or regna tenētes. **U**nde in da
nielis uoluntē legimus. q̄ q̄tu
or uenti pugnabāt in mai m̄g
no: et q̄tuor bestie cōsurgēbāt
de t̄ra. que sūt p̄fata q̄tuor sc̄l
regna. **T**enebāt ergo angeli

quatuor uentos: id ē seipsos
in suis mēbris. **Q**uia ē dya
bolus et oēs iniqui unū corpus
sūt: p̄fecto et in angelis et in
uentis ip̄e intelliguntur. **I**psi
angeli tenebāt quatuor uentos
terre. ne flaret sup terrā: q̄ q̄
tuor demonēs singulis regnis
plati. ita tenebāt oēm subiectū
p̄lū. ut nullq̄ aliaq̄ flatū
regionis audet cont̄ eos emat
tē aut mutare cont̄ illos. et u
bū uentis afflare ad usq̄ ydola
ut dicit nō sūt dñi qui homī ma
nu efficiūt: sed sūt simulachra
ad nichilū utilia. **I**n terra autē
diuītas p̄uāra: in mai uēo
in uicōsitas designat̄ insularū.
Per arbores quoq̄ intelligūt̄
hoīes singuli. q̄ ab uniuersita
te redit ad sp̄nalitate: q̄ ip̄i de
monēs oēs hoīes in hys q̄tuor
regnis degētes. **P** suo tenebāt
abstractos iudicio. **Ca. 7. septimū.**

Et uidi alterū angelū
ascendētē ab ortu solis
habentē signū dei uiuī
et clamauit uoce magna q̄tuor
angelis quibz dātū ē uocē terre
et mai dicens. **N**olite uocē t̄re
et mai neq̄ arboribz. **A**lius an
gelus dñi significat̄ ih̄m xp̄m:
de quo scriptū ē. **V**ocabitur
nomē ei⁹ magni consilij ange
lus. **A**b ortu solis ascendit: q̄
tertia die resurrexit a mortuis
et sua resurrectione totū mūdū
illūauit p̄ ewāgelicā doctrinā.
Unde psalmista dicit. **Q**ui
ascendit sup occasū: dñs nomē

est illi. **V**enit ergo ab ortu solis
 et precepit quatuor angelis ne no-
 ceant terre et mari: quia surgens
 a mortuis prohibuit demones
 a lesione eorum qui ad vitam eter-
 nam sunt predestinati. Unde et ip-
 sa quatuor regna sibi subdidit:
 et ad noniam et ad cultum unius
 dei produxit. **H**inc est quod nabucho-
 donosor vidit lapidem percussu de
 morte qui percussit statuam in fer-
 reis pedibus: et comminuit parte
 aurum. argentum et es. **I**n auro
 est intelligitur regnum assyriorum.
 in argento medorum: in ere persarum
 et macedonum. in ferro reg-
 num romanorum significatur. **S**piritus
 est natus de stirpe iudayca sine
 ope manuali. per predestinationem
 apostolorum percussit extremitatem reg-
 ni romanorum: et tunc prefata
 omnia seculi regna contrivit. que
 illi erant subiecta. **L**apis autem
 crevit et suscitatus est in regnum:
 quod in eternum non dissipabitur.
Unde et subdit. **Q**uoad-
 usque signemur servos dei nostri
 in frontibus eorum. **U**bi intue-
 da: quia cum superius unum angelum
 se vidisse dicat iohannes. ipse
 angelus nunc pluraliter loquitur
 dicens. **Q**uo ad usque signemur
 ego salvet et apostoli mei. **Q**uod
 est fecerunt apostoli. ipse christus fecit
 qui in ipsis habitat. iuxta illud.
Ecce ego vobiscum sum usque ad con-
 summationem seculi. **S**ignum hoc
 quo signatur omnes servi dei in fron-
 tibus: ipsum signum est sancte crucis.
 quod fideles in eterna dupliciter in

corpore salvet et anima portant.
In corpore salvet: quia signatur in
 fronte in nomine patris et filii et
 spiritus sancti. **I**n anima vero: quia christi
 passionem imitat. crucifigentes
 se cum vitiis et concupiscentiis.
Unde in veteri testamento precep-
 tum est. ut super utrumque lumen de san-
 guine agni poneretur: quia non pro-
 dest hoc signum exterius quod quod
 nisi ipsum quis accipiat et intus.
Fides est si non habeat opera. mor-
 tua est. **D**icit ergo. **N**olite nocere
 terre et mari neque arboribus: quo-
 ad usque signemur servos dei nostri
 in frontibus eorum. **A**t si diceret.
Nolite ledere illos: qui ad vitam
 eternam sunt preordinati cum omnia secula.
Unde apostolus. **Q**ui elegit nos
 ante mundi constitutionem in adop-
 tionem filiorum dei. **E**t audi
 numerum signatorum. centum qua-
 draginta quatuor milia signati
 ex omni tribu filiorum israel. **I**n ho-
 loco finitum ponitur per infinitum:
 nec preterit solummodo ad duodecim
 tribus filiorum israel. sed ad omnem
 etiam que per hunc numerum con-
 prehenditur in suis elationibus. quod etiam
 nomen ipsum numerum demonstrat.
Ternarius est summum bonum signifi-
 cat: id est sanctam trinitatem. **Q**uater-
 narius vero factus est similiter propter
 quatuor libros evangelii. vel propter
 quatuor flumina paradisi: sive
 etiam propter quatuor partes mundi. seu
 propter quatuor virtutes principa-
 les. **S**ive igitur ducatur tria per quatuor
 or. sive quatuor per tria. duodecim
 faciunt: qui et ipse factus est

propter duodecim tribus tribus israel
et propter duodecim apostolos. Mille
narius est numerus perfectione
significat: et sepe pro vniuersi-
tate ponitur. Unde est. Ver-
bi quod inadauit in mille genera-
tiones. Etiam igitur quod trinitatis
noticia ex vniuersis generati-
onibus aggregatur. quorum paradisi flu-
minibus irrigatur. et in quatuor mu-
di partes distenditur. recte in duo-
decim milibus figuratur. Sed siue
eo quod credidit perficitur: necesse
est ut duodecimarius milium nume-
rus quadra soliditate iungatur.
Ducatur ergo duodecim milia per
quatuor: et quadraginta octo mi-
lia fiant. Et uero ad trinitatis
contemplationem pertingat: rursus
quadraginta octo milia ter multi-
plicentur. et de se centum quadragin-
ta quatuor milia reddat. Nam et
centenarius numerus qui a leua
transfertur ad dextram: generale sig-
nificat sanctorum numerum. qui in
perfectione operis inueniuntur in dex-
tra sunt collocandi. **E**t tribus
iuda duodecim milia signati.
Manifeste in hoc loco ostenditur
non nos debere hic carnale ampe
generacione: per hoc quod non secundum
ordinem natiuitatis sue filii iacobi
ponuntur in hoc cathalogo.
Nam iudas qui hic primus ponitur:
utique quarto loco natus est.
Ead quoque hic tertius: ibi oc-
tavius inuenitur. Similiter de ce-
teris est intuentum. Quod quare fac-
tum sit: ipsa uerborum interpretatio
manifestat. Iudas quippe me-

fitatur confessio siue laudis:
in quo etiam comprehenditur. quod de
peccatis peccatis penitentiam agit.
et a laude creatoris non cessat. Co-
fiteor est equiuocum uerbum. et pro
confessione potest et pro laude.
Unde dominus. Confiteor tibi pat-
celi et terre. Et psalmista. Con-
fitebor tibi domine in toto corde meo.
Ruben dicitur uideus filium. Et
in hoc loco ipsam etiam signi-
ficat: que filios id est bona opera
videt. Unde est. Videas filios
filiorum tuorum. filii quippe filio-
rum: intelligitur remuneratio
operum. Spiritus itaque est ista per
sapientiam quod et in iuda processit in
cuius confessionem. et in ruben suc-
cedunt inaccessa virtutum. Cum
si primus ponitur: ordo natiui-
tatis eorum confunditur. Quibus
est recedimus per confessionem a ma-
lis: deinde persequimur ad subsequen-
tia bona. ut informemur rectis
et placatis. Post ruben recte po-
nitur gad. quod septimio interpretatur:
per bene operantes solet perbene tem-
ptatio. Unde audiam dicitur. Quia
acceptus est dominus: necesse fuit
ut temptatio perbene te. Et quia
contra easdem temptationes diuina
virtute pauci fortes existunt:
recte idem gad actiuus uocatur.
Unde psalmista. Percipiam me
virtute ad bellum. Et quod sancti clau-
so ostio orant precem. et sua opera
per se possunt fauori humano relata:
ut qui uidet in abscondito eis
reddat: recte etiam conuenit quod
idem gad latralis dicitur. Et quod

illata temptatio pbatos coronat:
congrue post grad aser ponitur:
qui beatus interpretatur. Unde e.
Beatus vir qui suffert tempta
onē. Ceteri aut sancti de ista pmiss
sione nō solū patient illata sibi
pferunt mala: sed etiā in ipis
tribulacōibz constituti. a latitu
dine caritatis nō recedūt. atqz
idcirco post aser neptalim poi
tur. qui latitudo interpretatur. **P**
illud ē mādatū currit: de quo
psalmista dicit. Jam mādatū
tūū nimis. Et qz per hoc am
plissimū dilāōnis pceptū gra
diētes ea que retro sūt obliuioni
tradūt. et in an se extendūt se
qz pegrinos in hac vita eē con
spiciūt. ideoqz et medicos se eē
fatent: iure post neptalim ma
nasses ponitur. qui oblitz int
pretat uel uitas. Oblitz sal
cet. qz unū qd retro ē dimittit:
uitas ues. qz ad ea que deside
rāt necdū pueniūt. Hic psal
mista. De necessitatibz meis
erue me. Unde et bene post
manassen symeon collocatur.
qui audiui tristitiā appellatus
interpretat: qz uidelicet deside
ū illorū postulātū. dissoluūt
possint eē cū xpō sepe differt:
nō tūc aufertur. Unde neces
se ē etiā ut nomē habitaculi
retineat. qd idem symeon so
nare uidetur: qm qui merent
in tabernaculo corrupciōis. de
bent gaudē de habitaculo etne
quietis: sciētes qz si terrena
corū habitatio dissoluit: habet

edificatiōne in celis domū non
manufactā. Cui leui succedit
qui addit dicitur: qz uidelicet
tales iā oīa concultates trena.
supadducit sibi pcepta nō iussa.
ut uirginitas est. etrogatio dūm
dy bonorū uel facultatū: et cetera
huiusmodi. que nō iussu. sed con
silio sūt supaddita. Quibz mi
mirū bene cōuenit qz ysachar
post leui annectitur: qui merces
interpretatur. Talibz et debent
merces remuneracōis. quorū
vni dicit ihēmas. Quiescat
vor tua a ploratu: qm ē merces
opē tuo. Tales aut qui ita uiuūt
et solūmō p remuneracōe etne
uite laborāt: solet aliqui tempta
tiones pbare. Unde bene post
ysachar zabolon ponit: qui
interpretatur habitaculū fortitudis.
Non eī tales sumibūt temptatio
nibz: sed virtz in infirmitate
pfiatur. De talibz dicit aplūs.
Conaluerūt de infirmitate. for
tes facti sūt in bello: qz corpus
illorū qd ab iniurias putatur
infirmitū. et p qd aie patit mte
ritū inuētur inuictū. Qui e
tā dū a malis psequūt. talentū
diuini uerbi sibi arduū expen
de quoqz iniurias nō cessant:
atqz idcirco post zabolon bene
ioseph qui augmētū uocatur
subiūgitur: qz ut augmētū
lucr de accepta pecūia referūt.
hanc iniurias erogāe nō trepi
dāt. Et qz oēs isti in dextera e
tū sūt regis collocādi. qui in
uirginitatibz. cōtinētibz. ac bonis

conuigantibus in duodecim istis in
ueniunt perfectibus aeternis: bene post
hos oēs beniamin ponitur. qui
filius dextere interpretatur. Quasi
et ab ipsa dextera generatur. qui
eius uirtute in hoc seculo prece-
tur. Hoc etiam non est preteritum
aut dan de hoc cathalogo fue-
rit eiectus. cum in ceteris libris si-
cut et ceteri fratres inueniatur. Ma-
nasses et qui non fuit filius ia-
cob. sed qui alienigena matre
natus est id est de ascenet filia phi-
niphares sacerdotis elyopoleos
locum eius teneat. Ad quod dicen-
dum. quod de dan nasciturus est anti-
christus. iuxta illud iacob. fiat
dan coluber in uia. et cetera
usque tunc ascensor eius retro.
Fiat itaque ex loco hoc dan. ut
ostendat antichristus ex numero
septimum emendat. Aliter. Dan inter-
pretatur iudicium iustitiam hebreorum.
per saltem postquam ueritas apparuit.
omnia illorum sacrificia et victimetia
suerunt et ueritas surrexit. per ma-
nassen hoc est populum gentilem qui
obliuio tradidit ydola. finito
etiam sacerdote quod in figura precesserat.
statim surrexit uerum in ecclesia sacer-
dotum secundum ordinem melchisedech.
De hoc etiam dominus per prophetam dicit.
Ecce dies uenient et consummabo
super domum iuda testamentum. Et
populus. Quod est antiquat et senes-
cit. prope interitum est. Ita etiam domino ad-
ueniente illud sacerdotum iudeorum
in uenustate fuerat uersum et ad se-
nium declinabat. ideoque cito perire
adueniente sacerdote christo. Recte

ergo sexto loco per dan qui inde est
eiectus manasses constituitur. quod
videlicet in sexta mundi etate ad-
ueniente domino ihesu christo iudayca
plebs et sacerdotum et oēs bonum
perdidit. et in eius loco manasses
id est populus gentilis est asatus atque
in filium adoptatum. Et sicut dan
de hoc cathalogo spirituali est eiectus.
ita oēs reprobi eiectur de consor-
tium sanctorum in die iudicij. Post-
her uidi turbam magnam quam diu-
merare nemo poterat. hoc est postquam
audium numerum fidelium. qui con-
prehenduntur in duodecim tribubus
israhel. uidi turbam quam diu-
merare nemo poterat. Numerus e-
lectorum. apud deum finitus est. sed a-
pud hostes est infinitus. unde ad-
hocies est referendum quod dicitur quam
diu-merare nemo poterat. Et
omnibus gentibus et tribubus et populis
et linguis. Tu dicitur ex omnibus
gentibus et deinde subinfertur
et tribubus. ostendit quod in omni
genera nomine comprehenduntur fideles
omni tribuum. et erunt in tribuum
nomine comprehenduntur fideles omni
genera. Ita etiam in tres ordines
diuiditur. platos conuigatos et
conuictes. Numerus ergo primus
suis non est accipiendus per finitum.
sed per infinitum. Stantes ante
thronum. et in conspectu agni.
Per thronum sicut frequenter dictum
est intelligitur etiam que est sedes
dei. secundum illud. Ad iustitiam sedes
sapientiae. Stat etiam ante thronum
id est ante seipsam. quod arriperta
est et sibi puidet. ne aliquid in

decens faciat. **S**tat dñi aum su
 ñ in soliditate dilaois et fidei
 roborat. **H**inc psalmista. **S**ta
 tuit supra petra pedes meos.
 In conspu ead agui stat: quia
 de sua consaena fisa. oia opa
 sua vult videri a deo. a quo remu
 uatur. **U**nde et vng ex hys as
 tantibz dicebat. **V**ivut dñs in
 auq conspu sto. **A**micti stolis
 albis. **P**er stolas albas accipe
 sinceritate et puritate baptisim:
 purgatione oculi et apti mar
 tiry. ablucioneqz fontis lacrima
 ru. **A**nte mediatoris aduetu
 corda huam geneis maculis
 pctoru erat respisa: sed dealba
 ta postea sut tribz modis superi
 dictis. **S**ut multa qui has sto
 las post baptisim ablucione
 mudas cōservat: q nullu mor
 tiferu crimē admittit. **A**ly sut
 qui conquinat² dñis scelibz.
 sed ut ad pristinu decore redeat.
 se occulto uel apto martirio ge
 mitibz lacrimaru caudificat:
 fitqz ut oēs fideles stolas hēant
 superius positas. **E**t palme
 in maibz eozu. **P**er palmas
 triumphus victorie designatur:
 p manqz vero virtqz opacois
 exprimit². **P**almas ergo in
 maibz habet elā: dñi quolibet
 mō triumphat de antiquo hoste.
 et huius seculi voluptatibz. **V**el
 p manqz intellige ptatem. **Q**d
 ei p manqz ptas designatur:
 habes in ewangelio dicente dño.
Nemo pt cape oues meas de

manu mea hor e^{de} ptate. **P**er
 ptate quippe qua accepimus ut
 filij dei oemz dicente beato ioha
 ne. quotqst crediderut in eu de
 dit eis ptate filios dei fici hys
 qui credut in noie ei9. **P**almas
 habemqz in maibz hor e victo
 rias: cu de opeibz bonis cont
 dyabolū et incentiua carnis
 triumphamqz. **C**ui9 nimiru victo
 rie summa in capite mebrozu
 consistit. **E**t clamabat uoce
 magna dicentes. **V**ore mag
 na non strepitu uois: sed de
 sideru sumu scōzu accipiamqz.
Unde e. **D**esideru pauperu
 exaudiuit dñs. **H**inc moysi
 cu nichil exteius dicit. sed in
 tuis tantu gemens oraret. dñs
 ait. **Q**uid clamas ad me? **S**
Salus deo nro qui sedet sup thro
 nu et agno. **S**alus oibz quecu
 qz tribuit² hoibz sine in corpo
 re sine in aia: ipi e deputanda.
Unde psalmista. **D**ñi e salus:
 et sup populu tuu benedictio
 tua. **S**alus deo nro id e deo pu:
 et agno id e dei filio. qui sedet
 sup thronu. qui agnus appellatur
 p^{pt} innocētia et victimacoie.
Sicuti at hic introducit prem
 et filiu sedete. et intelligit² spūs
 scūs: ita superius ubi solu filiu
 comēorant. pat² et spūs scūs
 pat² intelligit². **T**ale quid le
 gimqz in ewangelio dño dicete.
Hec e vita eterna: ut cognos
 cat te ueru deū. et que misisti
 ihu xpū. **I**sta e ei cōsuetudo

diuine scripture sicut supra
dictū ē: ut ubi ponit prem
et filium. simul intelligat spūs
sūs. **S**up thronū sedet id ē
sup etiā que ē sedes dei
regnatq; in cordib; fidelū habi
tando. **E**t oēs angeli stabat
in circuitu throni et seniorū.
et quatuor aialū. **E**d sūt thro
ni: hoc sūt seniores. hoc quatu
or aialia. **G**enus in genere est
in hoc loco: sicut legitur supra
de archa et de octo aialib;. **E**tia
ē ppter diuersa officia diuer
sis modis exprimitur. **Q**uia
ē dūs in etiā regnās singulari
t' aucta examinat. recte p vnū
thronū designat: q; vero ipā
etiā in capite suo aliorū facta
iudicat. recte p seniores. **Q**ui
a quoq; pastus videntib; p fi
de iā in quibusdā mētib; inhe
ret: in quibusdā vob; p specāe fini
tur. bene p aialia. **Q**uia ē uē
tura pdicando annūciat. apte
p angelos: q; etiā ex diuersis
genib; aggregat. iure p tur
bā figurantur. **U**nde et auctor
huius reuelationis ut hāt turba
innumēabile vob; ēē angelos
ostendit: solūm eorū casum
comemorat. **N**eq; ē cōuenit
ut angelis adorantib;. hoies ri
gida ceruice starent. **A**ngelos
itaq; hic accipimus vob; elcōs:
qui designantur p viginti quatuor
seniores. **Q**ui recte angeli no
tantur: q; vitā eternā annūciat.
Electi ut diximus angeli sunt:
qui aliqui stantes. aliqui sedentes

introducunt. **S**tantes sicut hic.
sedentes sicut ibi: illic sede
rūt sedes in iudicio. et sede
bitis sup sedes duodecim. iudi
cātes duodecim trib; isrl. **I**pi
sūt in circuitu throni: q; etiā
doctrina. pte. exemplo vndi
q; ambiūt. **E**t ceciderūt in cō
spū throni in facies suas. **C**a
sus iste hūilitatis iudiciū ē:
q; etiā quidq; boni habet non
suis mētib; sed grē dei deputat:
a quo oīa bona sumūt. scāda
illud. **O**mne datū optimū et
oē donū pfectū de sursum ē. des
cendēs a patre lūmī. **E**t notū
q; etiā in facie. repbi uob; retro
cadūt: q; videlicet etiā i futuro
sibi pspiciūt. repbi uob; que e
os in futuro sequat. pūde neg
ligūt. **E**t adorauerūt deū di
centes amen. **B**enedictio et
clātas. et sapiētia et grātū
actio: honor et virtus et forti
tudo deo nō in stela scōrū amē.
Hec oīa cū pntineat ad scām
trinitatē que vnus et verus ē
deus. specialit' tamē ad mar
nati uerbi psonā referuntur:
et infidelū ora iudeorū hac
auctoritate claudūt. **I**pi etiā
dicūt. **S**pūs vī putus homo
fuit. **N**ec mendax: sed deus
et hō vna ueritas qd sonat amē:
q; amen dicit uerū uel fidelit.
Ipi etiā dicūt. **M**aledictio con
gruit crucifixo: q; maledictus
hō qui pendet in ligno. **N**os
congruo dicimus. q; nulli meli
us cōuenit benedictio q; illi

qui maledictū legis abstulit
a nobis: et benedictionē abra-
he ad gentes puenire fecit.
Ipsi quoque dicit. Non conue-
nit hōi mortuo claudas: sed
soli deo uiuo. Nos econtra di-
cimus. nemini magis q̄ illi as-
scribēda claudas: quia in
diuinitate manēs. ipse ē auctor
lucis etne. et hūanitate ad
horā mortuus. tertia die sur-
rexit per gloriā patris: et ē
illi claudas cōpticeps. et uiuit
ac sedet in dextera dei patris.
Ipsi nichilominus dicit. Nō
est v̄r xp̄us illa sapiētia que
attingit a fine usq̄ ad fine for-
tit. qm̄ puulus ex m̄a sorore
natus ē: et p̄ matrem et tē
porū sapiētia ut hō p̄feat.
Nos econtra dicimus. Non ē
illa sapiētia passa detrimē-
tū in assumpto hōie. cū idē
secūdū qd̄ hō eēt p̄feat sa-
piētia: sed magis hec ab illa
sup̄ta mansit vna sapiētia:
q̄ sapiētia mūda ē factus et
restauratus. hō de terra creatus.
de terra ad celū subleuatus.
Ipsi dicit. Nulla debetur
gr̄atiū actio p̄ salute aiariū:
q̄ suā ip̄e liberatē nō potuit.
Nos econtra. Nulli cōuenien-
tius q̄ illi debetur gr̄atiū acti-
o: qui ut afferret salute aīa
cū m̄tū. p̄p̄ua p̄tate uoluit
uām ponere. quā si nollet
uām ponēt. Ipsi etiā dicit.
Nulla ratio p̄mittit hono-
rē datatis illi assarbi: qui q̄

p̄brat̄ uisus. contēptu dū-
nus habitus ē. Et nos econtra.
Per hoc a nobis dignius ho-
norandus ē. q̄ p̄ nobis idigna
sustinuit. Ipsi etiā nichilomi-
nus dicit. Non fuit xp̄us eter-
na virtus et fortitudo: q̄ lassa-
ri potuit ex itinē. Nos econ-
tra respondemus: q̄ qd̄ infirmū
ē dei fortis ē hoibz. Illius
ē infirmitas totā mūdi forti-
tudine ac virtute strauit. pro
C Et respondens vnus de se-
nioribz dixit michi. Ihy qui
amicti sūt stolis albis. qui sūt
et vnde uenerūt? Et dixi illi.
Dne mi tu sas. Quare dicit
respondens: nulla interrogati-
ōe p̄missa. Consueto more
scripturę loquit̄: que solet ple-
rūq̄ nullo interrogante ita res-
pondens uoce p̄ferre sententiā.
Vnde in ewangelio legimus:
q̄ respondens ih̄us dixit. Co-
fiteor tibi dne pat̄ celi et terre.
Et alibi legimus. q̄ respondēs
angelus dixit mulieribz. nolite
timē: nulla interrogatiōe ip̄a
cū mulierū p̄missa. Hoc at̄
in hac reuelatiōe vnus respon-
sio senioris de similitudinis ha-
bet ex illis: q̄ ista interrogatiua
ē illa indicatiua. Quid itaq̄
in vno seniore accipimus nisi
ordinē prophetarū. uinitate om̄i
p̄dicantiū. Viginti quorū ē
seniores p̄pter numerū duozū
testamentozū qui duodeuāio du-
plicato numero in duodecā tri

bubꝫ et duodecā aplis exprimū
tur & sepius hic frequētiat?
In vno vero seniore. vultas
eorūde testamētorū: uel certe
senior ipse seniorū dñs vide
licet p̄dicatorū designatur.
Ideo autē interrogat senior
ut querat iohānes. querens
audiat. audiens intelligat.
intelligens ad imitanda que
querit. semetipm accendat.
Deniq; ostendit. a amicti
stolis albis: ut tale habitū
tale concupiscat idumētū.
Sed statū requirit. qui sint
aut vnde venerūt. q̄tenꝫ sa
licet si vult in talū tūscire
numerū. dñ. audit. qui sint
et vnde venerūt. studeat talis
ēē quales illos ceruit. sata
gat inde venire. vnde alios
veritate cognoscit. **Q**uid vō
sint stole albe: paulo superius
dictū ē. **D**icatur igit. **I**h̄
qui amicti sūt stolis albis.
qui sūt et vnde venerūt.
Ac si p̄dicatores sūt uel dñs
p̄dicatorū p̄hs auditoribꝫ di
cēt. **Q**uotq; an̄ mūdi con
stitutionē electi sūt: nūquid
amatores mūdi sūt? **N**ūq;
voluptatū suarū sectatores?
Nūquid per iter voluptatis
ambulauerūt? **A**d hec cū iohā
nes ex p̄sona bonorū audi
torū vni seniorū respondit.
dñe mi tu nosti: rursū ille
ex p̄sona dñi uel p̄dicatorū
eius subinfert. **I**h̄ sūt q̄
venerūt de tribulatioe mag

na: et lauerūt stolas suas.
et dealbauerūt eas in sanguie
agni. **C**uiꝫ videlicet uox
toto isto tempore p̄ ora docē
cū talia clamat: talia p̄di
cat. **V**nde et in eo qd̄ dicit
venerūt. triū tēporū sumā
concludit. p̄tēti scilicet p̄
sentis et futuri. p̄ eo qd̄ ē
venerūt. veniūt. atq; ven
turi sūt. **D**e tribulatione
magna. hoc ē aduersitatibꝫ
huiꝫ seculi: iuxta qd̄ aplas
ait. **O**portet nos p̄ mul
tas tribulacōnes introire in
regnū dei. **E**t psalmista.
Multe tribulacōnes iustorū.
Magnas quippe sūt tribula
cōnes p̄ferūt. dñ. alios in
gulo sumit gladius. alios
crucis patibulā affixit: ali
os in se subiectos aqua ob
sorbiuit. alios edax flāma
consumpsit. **N**on solū p̄tinet
ad hanc gloriā qui huiꝫ
modi corporaliū tormētā p̄fe
rūt: sed et illi qui in p̄ans
tempore pie viuē in xp̄o q̄
piūt. et p̄secutionū obp̄br
a. irrisiones p̄ aliorū pro
xp̄o sustinet. uel ieiunia ad
hibent. uigilijs n̄sistūt.
oraciones multiplicat. volū
tates p̄uas gladio p̄cepti m
t̄ficiūt: sicq; suas stolas. hoc
ē sua corpa in sanguie agni
candificant. dñ. xp̄i capitis
videlicet sui imitant. exem
pla. uel p̄ illo patēdo. uel
aliorū illatas contumelias pa

nent tolerando. sed semetip
 sos vias et concupiscentias
 mortificando. **C** Ideo sunt ante
 thronum dei et seruiunt ei die
 ac nocte in templo eius. Et
 qui sedet in throno habitat
 super illos. Ac si diceretur. **P**ro
 pterea ad numerum prouocet electo
 rum: propterea thronus dei pro
 pterea templum dei sunt. propterea
 in templo eius sancta illi exhibe
 bent seruitute: et talibus vesti
 mentis induti. et sanguine ag
 ni videntur abluti. **I**psi enim a
 conditore tamquam thronus preside
 tur. ipsi tamquam templum inhabi
 tant: ipsi et ante thronum in tem
 plo deo seruire probant: et
 ipsi sunt simul templum et thro
 nus dei. **N**am quod dicit. sedet
 in throno. hoc repetiuit dicens.
 habitat super illos: ubi et thro
 num et templum eos esse demonstra
 uit. **S**eruiunt autem die ac nocte:
 id est in prosperis et aduersis fidei
 atque operibus rectitudinem ser
 uant. **D**ies autem prosperitate: non
 uero significat huius seculi ad
 usitatem. sed in vniuersis sancti deo
 seruiunt: et eos nec prosperitas
 nec aduersitas a beata institua
 one et libera conditoris sui ser
 uitate ualet inclinare: et hoc in
 eterna. hoc est in semetipsis. **C**
Non esurient neque sicient a
 plius. et non cadet super illos
 sol neque ullus estus: quoniam agnus
 qui in medio throni est reget
 illos. et deducet eos ad vite fon
 tes aquarum. **C**ausa redditur

aut non esurient neque sicient.
 neque sole id est estus patient. quod
 vestimentis albis choruscant vi
 dentur. cum dicitur: quoniam agnus qui
 in medio throni est reget eos
 et cetera. **N**on esuriet neque
 neque sicient. **F**ame quippe san
 ctia non patient: quod pueria illius
 sanabuntur qui est panis viuus de
 celo descendens. **H**inc psalmus
 ta. **B**onaabor dum manifestabit
 gloria tua. **S**icut in quibus non
 sustinebunt: quod ipse est potus vi
 te. **H**inc psalmista. **D**ominus re
 git me et cetera usque super aquam
 refectiois educauit me. **E**t non
 cadet super illos. **S**ol neque ul
 lus estus. hoc est aduersio aliqua
 tribulacionis uel angustia. uel
 persecucionis et temptacionis mo
 lesta non eos grauiabit: quod ip
 sius obumbracione regent. **C**ui
 psalmista dicit. **O**bumbra ca
 put meum in die belli. **S**olis app
 pe et estus noie: sepe solet tri
 bulacio persecucionis accipi. **H**inc
 de de semibus iactis in euangelio
 ipse dominus dicit: quod quod supra petram
 cecidit. sole orto estuauit. **A**g
 nus uero qui in medio throni est
 reget eos hoc est christus. in me
 dio carnis sue consistens eos gu
 bernabit: et ad vite fontes a
 quarum deducet eos. hoc est ad con
 templacionem sancte trinitatis. **H**inc
 psalmista. **A**pud te est fons vi
 te. et in luce tuo videbimus lu
 cem. **Q**uod tale est: quod diceret. in
 fonte tuo videbimus fontem. **S**piritus
 quoque sanctus fons appellatur: ut

in euangelio ipse dominus dicit.
Si quis sitit ueniat et bibat:
et de ventre eius fluunt aque ui-
ue. **U**t quid aquarum fons. et
non simpliciter fons introduci-
tur: nisi quod simplicitas dono-
rum per hanc sententiam exprimitur.
Ungui est fons propter unitatem na-
ture patris et filii et spiritus sancti:
aquarum uero fons propter uniu-
ersitatem ut diximus gratiarum intro-
ducat. **A**d uite itaque fontes a-
quarum deducet eos. hoc est ad
contuendam sancte trinitatis maies-
tatem: qua fame ac siti depul-
sa. nec sole nec estu pacien-
tur. uiciorum salicet iam uel per
turbacionum nullo calore ure-
tur. **E**t abstergit deus omnem
lacrimam ab oculis eorum. **D**eus
omnipotens miro pietatis affec-
tu aliquam patrem. aliquam matrem se
ostendit: quod plangentium filiorum
lacrimas abstergit. **I**huc ut
pater auersos filios reuocat di-
cens. **C**onuertimini filii. reuer-
tentes: et sanabo auersiones
uestras. **M**agna quoque uiscera
pietatis transcendens ait. **Q**uod
quid obliuisti propter mulierem in
fante suum. ut non misereatur
filio utero sui. **T**amen si illa
oblita fuerit. ego non obliuiscar
tui. **E**cce amat ut pater. ecce
misereatur etiam ultra matrem. et
lacrimas quoque ab oculis tergit
electorum. **N**otandum autem quod om-
nem lacrimam abstergit deus promit-
tat. **V**arie enim sunt electorum la-
crime: quoniam alius propterea pla-

git quod malum egit. quod bonum non
fecit. alius quod dura correptio-
nis flagella sustinet. alius quod
uiciorum impugnat. alius quod di-
a regno peregrinat. **T**ali quoque modo
uarii sunt in hac uita fletus
scorum: qui tunc uiciorum abstergit
et ad plenum. quando instante te-
poris gaudij eterna iocunditas
succedet. iuxta illud. **B**eati
qui lugent. quoniam ipsi consolabun-
tur. **E**t alibi. **I**terum autem uide-
bo uos: et gaudebit cor uestrum.
Tunc utique abstergit omnem la-
crimam. quoniam nichil eis aduersi
accidit. unde uel modi-
cum contristentur. **E**t tunc ape-
rui sigillum septimum: factum
est silentium in celo quod media ho-
ra. **C**elum ut frequenter iam dixi-
mus iustorum etiam uocat. **Q**ue
salicet dum a frequentia rerum cor-
palium contemplacione uirtutum aug-
mentum secreti secessum petit. et co-
gnationum tumultus reprimens.
interne quietis secretum peruenit.
quod quoddam silentium deo in me-
te peruenit. **S**ed quod in hac uita
nequaquam contemplacione perfecte
agit. animo reuertenti cogita-
cionum tumultus se ingerit. et
tecte per silentium quod media ho-
ra factum dicitur. **E**t si in hac
uita fuisse perfecte. nequaquam
quasi media hora que imperfec-
tione significat. sed integram
prohibetur factum que perfectio-
nem demonstrat. **E**t ergo me-
dia hora fit silentium in celo:
cum electorum animi in hac morali

vita. et aliqd de supna quiete
 papit. et tunc in eo qd pre
 perat diu stare no ualet. **C**
Et vidi septē angelos stan
 tes in conspū dei: et date
 sūt illis septē tube. **Ordo** p
 posterus est in hoc loco: qe
 prius venit vng angelus an
 altare habens thuribulū aure
 ū i manu sua: et sic septem
 angeli acceperūt septē tubas.
Per septē angelos p̄dicato
 res vniuersalis emē intelli
 gūt: qui bene angeli vocā
 tur: qe eternā vitā nobis an
 nūciat. **De** quibz scriptū
 ē. Angeli pacis amare fle
 būt. **Recte** etiā septenario
 numero exprimit: qe vide
 licet septiformi spū replen
 t. **Recte** septenario numero
 tūmāt: qe vniuersitati cre
 dencū p̄ponūt. **Septenario**
 ē numero. et vniuersitas.
 et p̄fectio designatur. **Vn**
 de est. **Septies** in die laudē
 dixi tibi. **In** conspū quoqz
 dei stare p̄hibent: qe calca
 tis omibz terrenis voluptati
 bz contēplacōi quoqz dei ad
 herent. eiqz volūtate q nuf
 q̄ deest considerāt: et qd ei
 placē sciūt. ope p̄ficiūt.
Hinc paulz ait. **Sicut** ex
 deo corā deo in xpō loquim?
Et helyas. **Quit** dūs in cui
 conspū sto. **Per** septē quo
 p̄ tubas scriptūa uetis ac
 noui testamenti intelligit?
Ap̄t septiformē spū: p̄ quē

ois scriptum dictata ē et in
 telligentibz resēta. **Que** scap
 tura tube compat: qe mag
 na annūciat. **Vnde** ip̄s p̄
 dicatoibz dicit. **Quasi** tuba
 exalta vocē tuā. **Date** sicut
 illis ab angelo id ē a xpō: qui
 omibz doctoibz intelligenciā
 diuinorū voluminū in vtro
 qz testamēto dedit. **Vnde** se
 quit. **C** **Et** alius angelus
 uenit et stetit ante altare ha
 bens thuribulū aureū. **Iste**
 angelus alius qui stetit ante
 altare: intelligit hō xpūs de
 us. de quo p̄pheta dicit. **Vo**
 cabit nomē eius magni cō
 silij angelus. **Ipe** ē em̄ nū
 tius patne volūtatis. **Qui**
 uenit et stetit an̄ altare cū
 aureo thuribulo: ut ostendēt
 qe ip̄e ē verus pontifex futu
 rozū bonozū. **Sacerdotis** q̄pe
 mīsteriū ē altari assiste: et ap
 tati aromatis thymiana
 sollicitate mīstare aruare.
Ipe ē est angelus angelozū:
 et pontifex pontificū. **Por**
 ro ante altare id ē ante oēm
 eccliam que igne diuini amoris
 accendit: et uerū sacrificiū id
 ē cor contritū dno offert semet
 ip̄m mactans: ut hostia viuā
 et rationalis fiat. **Ante** al
 tare ei stat angelus id ē pon
 tifer uerus: per quē oīa mu
 uelā nra deo p̄i mittim. **Vn**
 de et sacerdotes singulis suis
 oracioibz ei mēoria faciūt.
 ut p̄ illū exaudiāt dicentes:

per dñm nr̄m ih̄m xp̄m.
Vnde int̄dū. q̄ ioh̄nes
ita hec descripsit dicens. **C**
Venit et stetit. Venire q̄p
pe ad hūanitatē p̄tinet. per
quā habuit t̄sire de loco ad
locū: stare ad diuitatē. p̄ quā
ubiq; p̄ns ē. iuxta illud. Ce
lū et terrā ego impleo. Ve
nit ergo ad nos p̄ hūanitatē:
q̄ ubi caro factū ē et habita
uit in nobis. Qui ubiq; ha
bet eē per diuitatē: secūdu
quā oīa facta sūt. **C** Habens
thuribulū aureū. Quid per
thuribulū aureū. in quo ig
nis ponitur: nisi corpus dñi
intelligē debem⁹? Tūc enī
accepit thuribulū: quādo sue
diuitati nr̄m cōiūxit morta
litate. **C** D' thuribulū bene
aureū dicit: q̄ videlicet ī ip̄o
sūt oēs thesauri sapiēcie et
sciēcie absconditi. Verbū eī
et hō vna ē sapiēcia: de qua
scriptū ē. Accipite sapiēciā
sicut aurū. Possim⁹ et p̄
thuribulū aureū in quo aroma
tur aromata intelligē etiā:
que igne diuini amoris accen
sa mūdās ad deū dirigit orō
nes. dices cū psalmista. Di
rigatur orō mea sicut incensū
in conspū tuo. Nā et ip̄a
sapiēcia repleta ē: quā ab ip̄o
suo precepit capite. Et data
sūt illi incensa multa. **C** D'
incensa significet. et supra
dictū ē: et hic apte maifesta
tur cū subdit. **C** Ut daret de

orōnib⁹ scōrū oīū sup altāre
aureū. qd' ē an thronū. Ip̄i
ē angelo dant incensa. ut
ea sup altāre. hoc ē sup semet
ip̄m offerat deo p̄n: p̄ quē
orōnes et oīa opa sua sūt ad
p̄tē dirigūt. iuxta qd' scrip
tū ē. Si quis peccauerit. aduo
catū habem⁹ apud p̄tē ih̄m
xp̄m iustū: et ip̄e ē p̄uicaco
p̄ p̄cāis nr̄s. **C** Et ascendit
fumus incensōrū de orōnib⁹
scōrū de manu angeli. Sicut
fumus ex trematis aromatis
p̄reatur: sic virtus cōpūcti
onis ex studio orōnis gignit.
Sed de manu angeli corā deo
ascendūt: q̄ per redēptōrē
nr̄m que a fidelib⁹ cōmittū
t' ad deū p̄tē p̄ueniūt.
Quia vero ignis nutritur
in thuribulo ut inde fumus
generetur: patet sicut dictū
ē q̄ thuribulū et ip̄e dñs to
tū corpus eiq; intelligitur. in
quo mittitur ignis sp̄s s̄i:
de quo dñs dicit. Ignē veni
mitte in terrā. Isto igne clā
accensi et fumū cōpūctiōnis
ad deū p̄ xp̄m dirigūt: et ad
dei amorē et p̄mū accendūt.
C Et accepit angelus thuribu
lū: et impleuit illud de igneal
tāis. Tūc ē angelus thuribu
lū accepit: cū dñs sibi intra
vterū virginis naturā huā
nā cōiūxit. uel cū p̄mū in
iudea discipulos elegit: q̄ nō
de alio sp̄. sed ex ip̄o de quo
impleta ē etiā ip̄e replaunt

corpus suū. Verū ceteros ad mensurā: ipm̄ autē ple-
 nitudo spūs impleuit. **C** Et
 misit in terrā. Hoc dupli-
 at potest intelligi. Primum
 ē misit spm̄ sc̄m̄ in terrā
 hoc ē in apłozū corda: quā-
 do resurrectiōis sue tempo-
 re surgens a mortuis isus
 flauit et dixit eis. Accipite
 spm̄ sc̄m̄. Deinde misit eū
 dē spm̄ sc̄m̄ in terrā. hoc ē
 in corda gentiliū. qui credi-
 derūt in eū p̄ pdicacionē
 apłozū. Primum fecit in
 iudeis hoc ē per se quos col-
 legit ad fidē suā: deinde in
 gentibz ad quozū salutē mi-
 sit apłos. qui credētes in eū
 meruerūt accipe spm̄ sc̄m̄.
C Et facta sunt tonitrua
 et uoces. et fulgria. et tre-
 motus. Predicātibz aplis
 facta sūt ista tonitrua. id
 ē cōminatōnes et terrores:
 ut oīs arbor que nō facit
 fructū bonū excidetur et ī
 ignē mittetur: et tūc dicet
 rex hys qui a sinistris erūt.
 Discedite a me maledicti in
 ignē eternū. Et uoces exhor-
 tationū. ut beati mūdo cor-
 de. qm̄ ipi deū videbūt. bea-
 ti qui habitāt in domo tua
 in secula seculozū laudabūt
 te. Et fulgria et terrores in
 oculozū quibz fideles et ad
 vitā p̄ordinati illūabātur:
 alij enī extremabāt. assignā-
 tes ea dyabolo potius q̄ deo

Terremotus id ē p̄secutioēs
 cont̄ credētes: quibz illi exer-
 cent. **C** Et septē angeli qui
 habebāt septem tubas para-
 uerūt se ut tuba canerēt: id
 ē oēs pdicatores vniuersalis
 ecclie. qui habebāt scienciā
 diuī testamētōzū p̄auerūt
 se ut tuba canerēt: id ē ut ewā-
 gely doctrina insonaret. **C** Qu-
 obz modis se p̄ant elā ad
 pdicandū. Primum. q̄ aūq̄
 uerbū pdicaciōis ad publicū
 p̄ferāt. cogitāt p̄admodū
 singulis p̄sonis uerbū aptēt
 sc̄ndū qualitates singulozū.
 quomō salicet seruis. quomō
 diuis. quomō platis. quomō
 subiectis. quomō simplicioribz.
 quomō p̄fectioribz: sicut
 paul⁹ qui benignos hortaba-
 tur duos. ut mīam impende-
 rēt seruis: scientes qm̄ com-
 munis oīm dñs in celo est.
 Seruos quoq̄ monebat: ut
 debitū impenderēt dñis. nō
 ad oculū seruētēs. **C** Vel certe
 p̄ant se. q̄ que pdicaturi sūt
 prius ipi faciūt. primumq̄ ea
 in se ostendūt factis. deinde
 etiā uerbis: ut simplices ex
 emplo erudiāt. op̄is. p̄fec-
 tiores uerbo exhortationis.
 Sic enī fecit et dñs: iuxta qd̄
 lucas dicit. Que cepit ih̄s
 facē et docē. **C** Et primus ā-
 gelus tuba cecinit. **C** Qd̄ ē pri-
 mus angelus. hoc sequētes:
 q̄ qd̄ vnus hoc sūt et septē.
 id ē oīs ecclia sc̄ozū. **C** Et fac-

ta e grando et ignis iuxta
in sanguine. Per grandine
ira omnipotentis dei designa
tur. Vnde scriptum e. In
dnu sicut grando descendes.
Per igne aute odium et iniu
dia intelligit reprobu adu
sus scos. Sciti et ut apli ce
perut pdicac gndine. id e
vindicta dei: rephi accensi
sunt zelo et odio: qd p ig
ne designat. Qd aute post
igne sanguis sequit. ad dap
nacione reproboru ptiat: q
videlicet uelut hoia de hua
nu sanguine fundetes. ita
tales qui insecuti sut ueros
pdicatores peibut dicente
dno. Qui odit fratru suu
reus erit iudicio. Et ioha
nes. Qui odit fratru suu ho
micida e. No aute miru
si inde cla clemencia inuen
it: vnde rephi na iurrut.
dicente aplo. qd alyb sumq
odor mortis in morte. alyb
odor vite in vita. Et syme
ou de ipso dno. Ecce positis
e hic in ruina et resurrecti
one multoru in isrl. Et
missu e in terra. et tertia
pars terre robusta e: et taa
pars arboru robusta e. et se
fenu vnde robustu e. Per
terra tremi hoies designan
t: sup quos ira omnipotentis
dei cadit. Sed cu dictu e.
q terna pars terre robusta
e. sic videntur hec uerba so
nae. qd in duabz pibus

dectoru plures remanserit.
q in terna perierit: sed no
e ira. qd scriptu e. Multi
sunt vocati: pauca vero cla.
In duabz itaqz pibus con
prehendit oes boni: qui di
uisi sut in duali numero
id e in bonis platis et sub
iectis. in pdicacoiqb et au
ditoiqb: de quibz supra dic
tu e. Beatus qui legit et
audit uerba pphetie huius.
In tna at parte oes rephi:
id e heretici. pagani. iudei.
et falsi xpiani. Sup hos
oes grando id e ira dei uer.
et ignis eterne dapnacionis
cu sanguine id e vindicta
homicidij et ceteroru pccoru
que per sanguine intelli
guntur. iuxta illud. Libera
me de sanguibz. Veru hor
e terra qd arbores: id e ma
loru summa. Ipi ei sut tra
queretes trena. ipi quoqz
arbores in stabilitate muta
tes: de quibz per aplm dia
tur. In sut arbores autu
nales instructuose: eradica
te bis mortue. Qd at omne
fenu vnde robustu e dicitur:
repentia sententia e. in terna
scilicet parte sicut et supra
id e memorata pars illoru
maloru qui fenu sut. hoc
e illecebrosi et noluptuosi.
luxuria sequetes sua. De
talibz ppheta dicit. Ois caro
fenu: et ois gloria eius ut
flos fenu. Quo cont qui de

panibus dei reficiuntur. **S**up fenū
 disābūt. q̄ oēs in se car
 nales volūitates cōprimūt.
Et secūndus angelus tuba
 creauit: et tanq̄ mons ignis
 igne ardens missus ē ī
 mare. **M**ons magnus ē
 dyabolus: qui se extollit in
 altitudinē supbie. **V**nde et
 in principio sue creatōnis
 uoluit fieri filius illi de quo sc̄p̄
 tū ē. **E**rit in nouissimis di
 ebz pp̄atus mons domus
 dñi in uertice mōtū dicēs.
Ascendā sup altitudinē nu
 biū: et ero filius altissimo.
Del etiā p̄ptēa mons ap
 pellat̄: q̄ in nouissimo tē
 pōe ingredietur p̄ditum
 hoīem. et ip̄e deo silēm se
 eē ostendet: iuxta qd̄ ap̄lūs
 ait. **A**duersabit̄ et extolle
 tur sup om̄e qd̄ dicit̄ deus
 aut colit̄. **I**gne ardet: hoc
 ē malicia et inuidia torque
 tur. **V**nde et primū hoīem
 idarco decepit: q̄ inuidit
 ei locū quē ip̄e p̄dideat.
Missus ē in mare hoc ē in
 mūdū: et in cordibz repro
 borū habitāe cepit. **C**anēte
 itaqz tuba angelo. mons ignis
 igne ardens missus ē
 in mare: q̄ p̄dicat̄ etiā
 in suis doctōibz exclusus ē
 ab hys dyabolus qui ad uitā
 eterna erant p̄ordinati. et
 cōpulsus ē redire ad suos:
 nō qd̄ in eis ante nō fuerit.
 sed quo abiectus ab istis eo q̄

plus reprobis dūari cepit.
Et facta ē tertia pars ma
 ris sanguis. **S**ic usq̄ ē illi
 factū in mari: sicut olim
 fuerat factū in egipto ad eḡs
 sū filiozū isrl̄. **P**orro p̄ aquā
 in sanguine uersā sapiētia
 carnalis intelligit̄: que in
 sanguine uertit̄. quādo apte
 mala agē p̄suadet nō solū
 eos qui extra etiā sed etiā
 hētiros et falsos xp̄ianos. q̄
 suas volūitates sequi desiderā
 tes. defendē se conāt. p̄ suā
 sapiētiā et inane phylozo
 phiā. **V**nde scriptū ē. **I**n
 tēa occidit. sp̄s at̄ uiuifi
 cat. **E**t sic ad p̄uersitatē et
 cois: uertit̄ sapiētia carnis.
Tertia at̄ pars creatūe q̄ mor
 tua ē in mari secūdu p̄dictū
 sensū intelligit̄ hētiqz fal
 si xp̄iani. pagani et iudei:
 qui licet uiuāt corpōe mor
 tuū sūt in aīa. et in hoc mū
 do uersi sūt in sanguine.
 id ē in p̄p̄tationē malozū
 operū que ut diximz desig
 nāt̄ per sanguinē. **E**t ter
 tia pars nauū interyt.
Flaues et in bonā p̄tē ponū
 t̄ et in malā. **I**n bonā. ut
 legitimz in ewāgelio. qd̄ dñs
 ascendēs in nauū abijt trans
 fretū: in malā ut hic. **T**er
 tia at̄ pars nauū in p̄dictis
 hētiis et reprobis intelligitur.
 qui absqz gubernatōe ferūt:
 ideoqz in mari istius seculi tū
 dūtur. **F**luctibz et submergū

tur. **C** Et tertius angelus
tuba ceauit: et cecidit de ce
adit lo stella magna ardes
tamq̄ facula. **Q**d e primus
angelus. hoc secundus et ter
cius et ceteri: id e vniversalis
entis pdicatores. Sed p sibi
inuice succedunt. sicuti mar
tires ap̄lis. ip̄isq̄ martiribz
confessores et virgines: ideo
talit̄ distinguunt ut dicatur
primus secundus tertius et
ceteri. **I**p̄e at̄ designat̄ per
stellā. qui et per monte an
tiquus videlicet hostis: qui
int̄ cetera celi clara lumina
creatus primū adhuc tantū
nomē retinet: nō qd̄ luceat
sed q̄ in angelū lucis se t̄ns
figurat̄. Nam et in celo stel
la magna lucifer appellat̄:
que p̄ ceteris lucet. Et ad ip̄
sū p̄ ysaiam dicit̄. Quomō
cecidisti lucifer. qui mane
oriebaris. Et quia etiā pre
ceteris fideibz. id e angelias
spiritibz luxit: recte nō sim
pliciter stella. sed cū additame
to stella magna vocatur. **C**
ecidit de celo. hoc e de societa
te angelozū: iuxta illud. Vi
debam sathana q̄i fulgur de
celo cadente. Quia vero post
q̄ cecidit. huāno genei inui
dit. merito tamq̄ facula ardes
appellāi debuit: q̄ videlicet
ardet inuidia. et totū mūdū
cōsumpsit. **V**nde e. Inuidia
dyaboli mors intravit in or
bem terrarū. **C** Et cecidit in

tertiā partē fluminū: et in
fontes aquarū. **Q**d sūt flu
mīa: hoc sūt et fontes. Flu
mīa etiā a fontibz oriūtur:
et sic ad mare currūt. **A**que
at̄ multe. **p̄**li multi sūt: i
deoq̄ hic flumina uel fontes
ip̄os hereticos significat̄. et
ceteros qui sub tertia parte
cōprehēdūt̄: in quos dya
bolus cecidit cū huāno genei
inuidit. et per eos doctrinā
errois seminauit. **Q**d tale
e. quasi dicit̄ in tertiā p̄tē
hoīm. **V**nde subdit̄. **E**t
nomē stelle absinthiū. **P**er
absinthiū que amarissima
e herba doctrina hereticōū in
telligit̄ puerfa. qui p̄ suā
falsitate dulcedine fidei cō
uertit̄ in amaritudinē p̄fidie
et errois et opacōnis: q̄ oīs
opacio illozū et doctrina in
amaritudinē versa e. **E**iecta
e ab el̄is antiquus hostis: dū
reprobos inuidit mendacio.
illos veneno iustit̄. **M**enda
ciū at̄ nō solū puerse creduli
tatis: uerū etiā male opacōnis
notam intelligē debemz. **Q**d
eī sc̄a etiā in sacris paginis
recte fidei congruere docet.
hoc heretici. iudei atq̄ philo
sophi in prauū dogma con
uertit̄: et qd̄ illi ad incremē
ta virtutū. hoc prauē viciēs
catholici ad inatamēta viciōzū
viciunt̄. **Q**uis at̄ et illi de
dño multa intelligat̄. et ista
quedā salutaria pagat̄: totū

tamē amāssimū ē. qđ et il
lorū verba sonāt. et istorū
opa clamāt. Et multi hōmū
mortui sūt ex aquis que a
mare facte sūt. id ē ex doc
trina hēticorū p̄fida et ama
ra. multi perierūt. Multos
siquidē habuerūt discipulos
qui eorū exempla et doctri
nā sūt secuti. qui oēs mor
tui sūt. nō tantū morte cor
poris. q̄tū morte aīe. **C** Et
quartus angelus tuba ce
nit. et percussa ē tertia pars
solis. et tertia pars lune. ita
et tertia pars stellarū. ut ob
sturet tertia pars eorū.
et nō luceat diei tertia pars
et nocti similiter. **Per solē et**
lunā et stellas in hoc loco etiā
intelligē debemus. que obscu
rata in tertia sua pte duabz
ptibz pmanētibz in claritate
in bonis. p̄latis et subditis.
in doctoibz et auditoibz. Ip
sa ē etiā solis noīe nūcu
patur. sicut in canticis cā
nticorū dicit. **Q**ue ē ista q̄
ascendit sicut auroza cōsur
gens. pulchra ut luna. elca
ut sol. Stellarū quoqz noīe
eadem etiā nūcupatur.
iuxta qđ aplūs dicit. In
medio nationis p̄ue et p̄uer
se. int̄ quos lucetis sicut
lūnaria ī mūdo. Quidū ita
q̄ hētica in etiā erāt. quasi
lux ēē putabātur. sed statim
ut error illorū detectus ē. et
a catholicis fides illorū explo

rata. agnita ē eorū cecitas.
et obscurati sūt. q̄ ab etiā
abiecti sūt. Verbi gr̄na.
Cecus si ponat̄ ī radio solis.
q̄ lupietes oculos habet. sta
ti cecitas illiqz māifestat̄. qm̄
ipm̄ modicū lūmē qđ videba
tur habē p̄didit. ita illi statim
ut ī cōsp̄tū examinatū po
siti sūt. cogniti ē eorū error.
et qui prius videbāt̄ lucere
per fidē ceperūt obscurari.
et ab etiā expulsi sūt p̄t̄
suā infidelitatē. **E**t dicit
tertia pars solis percussa ē et
cetera. solis percussio ad diem
lune at̄ uel stellarū referenda
ē ad noctē. Significatur at̄
in sole ap̄tus error hēticorū.
in luna uel stellis occultus.
q̄ quidā illozū ap̄tis. quidā
at̄ occultis p̄sūsiōibz ī abdi
tis quos possūt decipiūt.
Notādū at̄ qđ nō dicit. percus
sa ē tertia pars eorū et obscu
rata. sed percussa ē ut obscura
retur. Ad hoc salicet percussa
ē ut postea obscuraret̄. q̄
illi videlicet vulneabāt̄ ī
occulte ī mēte. postea vero
obscurabāt̄. quādo ab etiā ex
pellebāt̄ et anathematizabā
t̄ ap̄te. **S**ed ne talū p̄dicō.
ad deū referatur. hoc qđ de p̄
fatis lūnaribz dicit̄. percussa ē
tertia pars eorū ut obscura
ret̄. sic intelligit̄. sicuti
cor̄ pharom̄is ab ip̄o indu
m̄ dicit̄. cuius duricia p̄ ip̄m
misericorditer non emollitur.

Neque enim culpa est solis quod suis
radibus lumentibus oculis creatu-
re infundit: sed magis ad vi-
cia oculorum redigendum est. qui
ex lumine tenebresunt. Omni-
potens autem deus bene utens
malis utris: multa ex his o-
panti consuevit. **E**ritant autem
doctores error scismaticorum
ad defendendam ueritatem fidelium:
quod proculdubio nequaquam ad dis-
serendas scripturas tanto stu-
dio vacassent. si erroris men-
daci ueritati resistens non in-
creuisset. **H**ic scriptum est: quod
oportet hereses esse. **E**t uidi
et audiui uocem unius aquile
uolantis per medium celi. dicens
uocem magna. **D**e. ue. ue. ha-
bitantibus in terra: de ceteris uo-
cibus trium angelorum qui erant
canturi tuba. **Q**uod significat
angeli hoc erant aquila id est u-
niuersale etiam siue doctores
specialiter: qui uolat per medium
celum hoc est per mediam etiam
aurum. que celum appellatur
quod sedes dei est. **Q**uod autem dicit
iohannes uidi et audiui uocem
unius aquile: ostendit procul-
dubio quod in spirituali uisione hoc
est uide quod audire hoc audire
quod uide. **T**ria ue. eterna sig-
nificant damnationem: que in
trium angelorum uocibus qui se-
quuntur continetur. **Q**uod uero
non de predictum quatuor an-
gelorum uocibus. sed de trium
subsequentium qui erant cantu-
ri uocem unius aquile uolantis

uidisse se dicit et audisse.
atque lugentis: nimirum apte
minuit. quod eorum etiam uen-
turas diuise calamitatis pla-
gas lugere simul ac predicare
non cessat. **A**c si ipsa etiam di-
cet. **R**eproborum predicacione per
totum tempus preteritis uite lugere
re simul ac predicare me ceruo.
Bene autem una aquila uolat
per medium celum etiam signifi-
cat: quod in unitate fidei con-
sistit. et calcans treuarum uo-
luptatum desiderans intima con-
templacione ad celestia suble-
uat: cuius uidelicet membra
autem apostolo dicitur. **P**rima conuersa-
tio in celis est. **B**ene autem per
medium celum uolat: quod hinc
inde orbem terrarum in electis
possidet. **C**uius predicacio non
simpliat uox. sed cum addita
meto uox magna uocatur:
quod in toto mundo sonat. sicut
de primis predicatoibus eius dic-
tum est. **I**n omnem terram exiit
sonus eorum. **U**el certe mag-
na uox. per magne libertatis
audacia potest. **E**t notandum
quod non celum sed terram inhabi-
tantibus uel futurum lamentando
denunciat: tempus scilicet de-
siderans atque oblectationibus dedi-
tis. **E**t quatuor angelus tuba
cantant: et uidi stellam de celo
cadisse in terram. **H**ec stella
ut super dictum est. dyabolum sig-
nificat: qui se transfigurant in
angelum lucis. **U**nde quibusdam
apparens dicit se esse christum.

sicut beato martino. De hoc celo cecidit: hoc e de numero angelorum. Vel de celo hoc e de eamā cadit cotidie: quā do ex gentilitate qdā cōuertit ad fidē. ex parentibz xpianis nati. fonte baptismatis regenerant et dyabolo renūciant: et omibz opēibz et pōpōis ei9. In terra cadit: hoc e in eos qui trem sicut. Non e in celo id e in scis potestate habet. Et data e illi clavis putei abyssi. Qd per abyssū: nisi pua designat corda reprobōrū pnis tenebrosa. De hac abyssō dicit in genesi. Tenebre erāt sup facie abyssi. Per puteū at heretia intelligūt: qui sua pua doctrina et pfunda hōies in una terre demergūt. Clavis vero putei abyssi potestas intelligūt dyaboli: qui dnat hereticis paganus et ceteris i fidelibz. Regim9 ei q petro dare sūt claves: id e potestas ligandi atqz soluedi. Ita ergo in hoc loco clavis que data est dyabolo: potētia intelligitur quā exeret in reprobis. Que illi data eē dicitur: qpt hoc qd nō e ablata: sicut induatū e cor pharaonis id e nō emoluitū. Et aperuit puteū abyssi. Quia ipē inspūat hereticas: ut tenebras sue doctrine pferat ad decipiendū quos possūt. Ipē hoc facit: qz eo instigatē fit. Sive per

clauē possim9 intelligē potētiā carnalē. id e reges et pncipes hui9 seculi quos sibi cōiūgebāt heretia: qz nō auderēt tanta et talia loqui. nisi tempali eēt potētia fulta. Et ascendit fum9 putei: id e puorū hereticorū doctrina māifestata e. Que bene fumo comparatur: qz lūie ueitatis caret. et qd scis in scriptura sacra lūmē pbet. hoc hereticis creatatē infundit: qui eamā a lūis fidei lūmē obstinē non cessant. Sicut fum9 formacis magne. Fornax at magna: nouissima e veracitate pōe antyppi futua. De qua videlicet fum9 egredietur: id e adusa doctrina. que mētes penitū in caliginē uertat. Cui fum9 putei cōparat: qz sicut nūc et eo amplius error: ita tūc seminabit ab impijs. Unde dicit. Erit tribulacio: qlis nō fuit. neqz fiet. Quo in loco questio oritur: quare dicit fum9 putei silis fumo formacis magne. Si e tūc tribulacio eē qualis nō fuit: quomō nūc silis e doctrina hereticorū doctrine antyppi. Sed sciendū qz illa psequacio et falsa doctrina antyppi et ceterorū ex pte silis e: ex pte dissilis. Silis e in psequacioe scōrū in errore mendaciy: dissilis pōe in hoc qd tūc illi miracula facturi sūt: cū sint falsi doctores. qd isti facē

non possunt: ideoque in manu
or erit illa. quod per utramque deca
piet. **E**t obscuratus est sol et
aer. id est etiam: quod quod per sole.
hoc significat et per aerem:
et hoc in terra sui parte id est
in omnibus reprobis est intelligere
dum ut supra. De fumo pu
ter id est hereticorum doctrina ex
ierunt locuste in terram: disci
puli scilicet erroris uari sunt.
qui eterna corda hominum decipe
ret. **N**am locuste neque rectos
gressus habet ut quedam animalia.
neque volatum ut aues: quod disci
puli hereticorum uel ipsi heretici ne
que rectam fidem habet ut uolunt.
et celestia cum sanctis petant. de quibus
psalmus dicit: qui sunt isti
qui ut nubes volat: neque rec
tos gressus operationis. ut cum
psalmista dicit possunt. statum
super petram pedes meos. et dicit
ut gressus meos. **S**altem dicit
locuste. et uentura queque corro
dunt: quod illi per iactantiam ele
uati. et animas ipsorum possunt quod uiro
re fidei habent necesse. **E**t da
ta est illi potestas: sicut habet scor
piones potestate terre. **P**otes
tas nocendi scorpionis in cauda
est. **P**er hanc autem percutit et uene
na diffundit. **S**corpionem quoque
in facie est blandus: sed occulte
cauda percutit. **T**ales sunt here
tica qui falsis uerba promittunt.
ut facilius auditores decipiant:
sicut ueneno male doctrine de
cipiunt simplices. **D**e quibus
psalmista ait. **S**epulchrum pa

tes est guttur eorum. **E**t sacra
scriptura testatur: quod propheta do
cens in edacium ipse est cauda.
Et preceptum est illis uel edacium
fenum esse. neque omne uiride.
neque omnem arborem: nisi tantum
homines qui non habent signum dei
in frontibus suis. **S**uperius dicitur
tamen est quod omne fenum uiride con
bustum est: quod in sua terra parte in
telligitur. **E**rgo hic fenum in
bona parte ponitur. **S**ignifi
cat autem lactentes qui non possunt
capere solidum cibum: sed ueluti
animalia lacte supernae delantur.
Quibus apostolus ait. **N**on potui
uobis loqui quasi spiritualibus sed quasi
carnalibus: tanquam puulis in
christo lac potum dedi uobis non
estum. **Q**uoniam autem uiride in
telligitur proficientes: qui iam
possunt intelligere et capere quod
iohannes dicit. **I**n principio
erat uerbum. **P**orro arbores
perfecti quoque et fortes atque in
fide robusti sunt: quam hi tales
temptationum uentos proferre
possunt. et firma stabilitate
perdurant. **D**e quibus psalmus
ait. **P**lantati in domo domini:
in atribus domus dei nostri flore
bunt. **S**ed et hic a toto pars in
telligenda est ut supra: quod dua
bus scilicet partibus permanentibus
in eterna a quarum lesione prohi
bentur locuste. tria percutit. unde
et statim subiungitur. in
si tantum homines qui non habent
signum dei in frontibus suis.
subaudis digne: quod non solum

excludunt illi qui extra etiam
sunt id est pagani et iudei sed
etiam falsi christiani qui signum
portant in corpore qui bapti-
zati sunt et in ecclesia consistunt
sed tamen fide quam habent videntur
et operibus maculant. Ideoque le-
duntur. Tale est et illud. Qui
manducant carnem meam et bibunt
sanguinem meum in me manent
et ego in eis. cum multi eadem
sacramenta percipiunt in quibus
non habitat christus. quod non ad sa-
lutem sed ad iudicium suum man-
ducant et bibunt. Ideoque versum
corporis et sanguinis christi. Et
alibi dicitur sub eodem sensu. ne-
mo dicit dominum ihesum nisi in spiritu
sancto. cum utique multi eum tamen
verbis fateantur. sed habentes
formam pietatis. virtutem eius
abnegant. qui confitentur se
nosse deum. factis autem negant.
**Et dicitur et illis. ne occide-
ret eos. Ad superiora respici-
unt ista. id est ad fenum. ad omne
viride. ad arbores que in bo-
num intellexerunt. et a quorum
morte et lesione prohibite sunt
locuste. Sed ut cruciantur
mensibus quibus. Per quibus
menses intelligitur omne presens
tempus. a domino scilicet ascen-
sione usque ad finem seculi. in
quo heretici et ceteri infideles
et impii. adversus ecclesiam
grassantur. Nam quod quatuordecim
numerus ad quibus sensus cor-
poris pertinet. recte per quibus
menses omne presens tempus intel-**

20
64
ligitur. quod tam diu impii sensus
nocere possunt. quam diu quibus sensus
sibus corporis subsistunt. **Et**
cruciantur eorum sicut cruciatus
scorpii cum percutit hominem. Sicut
et scorpio a posterioribus vene-
na diffundit. ita illi reprobis
ab his que cito transeunt. et
in presentia relinquunt. atque ideo
posteriora anticipant nocent.
et hoc in tanta id est in presen-
te huius seculi. vel nimis quos
libet confringentes. vel como-
dis blandientes. **Et in die-
bus illis querent homines mortem
et non invenient eam. Dies**
isti quibus etiam querent mortem
intelliguntur ab ascensione domini
usque ad finem seculi. specialiter
autem fiet hoc temporibus antichristi.
Homines in hoc loco accipiuntur
sacerdotes et etiam ipsos. qui cum
viderint tempore illo tan-
tum presentis dogma consurgere.
sicut ex parte iam factum est tem-
poribus hereticorum querent mor-
tem. quod scilicet optabunt in dei
contemplatione consistere. ut sint
mundo mortui et sibus seculi
actionibus. et vivat deo. Sed
ista querentibus fugiet mors
ab eis. quod insolubile vincu-
lum regnum astringet illos.
nec poterunt gregem sibus co-
missum relinquere in ora lu-
porum. ne forte dampna gregem
super eos revertantur. et illis
in peccatum reputentur. si eos
errare aut perire pro sui quiete
permiserint. **Et cupient mori**

et fugiet mors ab eis: q̄
s̄a viri ut dictū ē int̄ scan
dala huius seculi secreta cōuer
satione deo p̄ cōtēplacionē in
herē cupiūt: sed p̄t̄ aliorū
lucra. quibusdā occupacionibz
in certamine desudat. Nole
tes itaq; viuūt: sed dilatan
mortē p̄t̄ aliorū salutē eq̄
munt ferūt. attendētes il
lud apli. Non que sua sūt
singuli querētes: sed que ali
orū. **C** Et similitudines locustarū
si mules equis paratis
in plū. Equis assimilāt
oēs hētia p̄t̄ uelocē ubiq;
distarsū: q̄ totū subito reple
uerūt mūdū: locustis vero
p̄t̄ uacuitatē. In plū uadūt
q̄ cont̄ fidē rectā dēcorū pug
nat: et sicut iamnes et mā
bres resisterūt moysi. ita et
isti resisterūt ueritati. Et q̄ius
iuxta rationē subsistē aduer
sus p̄ditatores nequeat: sem
p̄ tamē irōnabiliter ueritati
resisterūt. **C** Et sup̄ capita eo
rū tamq; corone similes au
ro. Superius dictū ē de sem
ozibz qd̄ habebāt coronas au
reas in capitibz suis. per q̄s
trūphus victorie illorū sig
nificat: isti at̄ nō habent
coronas. sed q̄sdā figurās
tamq; coronas. nec sūt auree
sed similes auro. q̄ scilicet
quoddā falsitatis figmētū:
q̄ uidelicet ip̄i se victores si
mulāt et remunerationē dig
nos. sed nec coronas nec ex

auro habēt: q̄ ut aplūs ait.
habētes forma pietatis. ue
ritatē eius abnegāt. **C** Et fa
cies earū subaudiis loquuntur.
sicut facies hoīm erūt. Quia
hō ē aīal rationale per faciē
ē hoīm racionabilitas eorū
intelligit: q̄ licet sint doc
tores errorū. tamē etiā mul
ta uerā dicūt. et dyalectici sūt
certasq; artes libēales sūt.
C Et habebāt capillos. sicut
capillos mulierū. Fluxus
mulierū in capillis ē diuis
at. **U**nde aplūs. Mulier
si comā nutriat gloria ē illi.
Per capillos ergo mulierū
effeiatos illorū aīos intelli
gē debemz et lasciuos: quia
sūt hoīes sibi placētes. et su
as voluptates sequētes. Sive
per faciē hoīm et capillos mu
lierū utq; sexus intelligunt:
q̄ illi non solū deceperūt ui
ros. sed etiā mulieres. Quia
ē heretica. ad hoc ut locuste
saluūt. ut equi distarsūt.
et tamē in omibz ueritati re
sisterūt: recte illorū opinio
fector ēē describit. **U**nde et
ip̄e mulieres defendebāt eos.
sicut constantin' sorori q̄ arriū
reuocauit ab ep̄lio. et sicut
iustina que eandē arriā
doctrinā defendit cont̄ am
brosiū. et alie multe. Locuste
ergo facies huānas et capil
los mulierū habent: ut in
hētica p̄fida utq; sexus sibi
ut ita dixerūt nequis applaudat.

tueat^r. atq; defendat. Possunt
 etiā per capillos mulierū ipi
 intelligi quos hētia deceperūt:
 aios scilicet habētes seducibi
 les. et mollitie feiārū flexi
 biles. **C**Et dentes earū sub
 audis locustarū ut leonū erūt.
 Dentes leonū habēt lamatiū
 et fetore natūale. Tales erāt
 hētia: qui aias hōim infiac
 bāt. et malā famā de se emit
 tebāt. Et sicut bonus xpi p
 dicatoib; cōueit. xpi boni odor
 sum; sic econtrio istis eīt p
 suam odoē fetor. **C**Et habebāt
 loicas sicut loricas ferreas.
 Per loricas obfirmata et du
 ta puerforū hōim corda mō
 strant^r: q; sicut hō loica mu
 nit^r ne ictib; telozū vulnē
 tur. ita illi sua obstinatione
 mūnunt^r. ne sagitta ueitatis
 ad corda illozū ueiat: et ita
 defendūt p̄fidia sicut fideles
 ueitate. sicut mendacio dediti.
 cōtēpnūt obediē ueitati. Et
 notandū q; apta fit hēticorū
 in singulis spēbus cōpario.
 qui et in locustis elati et va
 ni. et in caudis scorpionū
 ueneniati. et in equis lasani
 at vani. et in hūanitate sinu
 laaoē callidi. et in capillis
 mulierū moib; incopositi.
 et in dentib; leonū fendi. et
 in lorias ferreis corde notā
 t^r p̄fidi. **C**Et uox alarū earū
 sicut uox curruū equozū mul
 torū curruū ad bellū. **C**Et
 superius p; caudas. hoc desig

nat^r hic p; alas locustarū: id ē
 potentia hēticorū. uel doctrina
 elcā quā ipi eligūt. **C**Quarū
 uox etiā bene similis dicitur
 currib; equozū curruū in bel
 lū. **N**ā currus quā a stabulis
 p̄deūt. diuisi ab inuicē et se
 uicti uicēde solet. usq; quo ad lo
 cū certamīs ueientes cōiūgā
 tur et p̄i uoto pugnat: ita
 et hētia semetipōs diuidūt.
 et contrios sibi errores p̄ferūt.
Verbi grā. Fotin; negat xpm
 ante mariā fuisse: sed ex ipsa
 uicū dicit eū sūp̄fisse et ue
 rū corpus habuisse. **E**trone
 arrius dicit eū aī secula natū:
 et aegritū eē. Similit^r et ce
 teti uarios inēdacy inueniūt
 errores ualde sibi contrios:
 sed q̄uis int^r diffideat. tamē se
 uanimit^r cont^r uinitatē eācē
 pugnat. **C**Et habēt caudas
 similes scorpionū. et aculei
 erāt in caudis earū: et potes
 tas earū nocē hōib; mensi
 b; quq;. **P**er caudas ut sūp̄
 dictū ē potentia tēporalis i
 telligitur: p; quā nocent
 cōiūgētes suo erroi principes
 hui; seculi. **V**erū qd̄ superis
 fūcāt p̄ternussū de caudis
 scorpionū: hic adiūgit cum
 dicit^r. et aculei in caudis earū.
Quid sit aculeus i caudis
 locustarū: paul; exponit cū
 dicit. **U**bi ē mors victona
 tua? **U**bi ē aculeus tuus?
Stimul; at̄ mortis p̄cū ē.
Constat ergo q; oīs illozū po

teunia. et error et peccatum est.
Quod sequitur potestas eorum
uocem hominum mensibus quibus
repetita sententia est: per quam
pater uita uicario exprimitur.
Et super quidem potestate lo
custe accepisse referuntur: ut
mensibus quibus homines cruciarentur
nec eos occideret: hic uero
eorum mensium numero uocem
hominum facultatem habere prohibetur.
Quod utique ibi de bonis
hic uero de malis intelligitur
dicitur: quod et illos cruciat sed
non occidit: istos uero non
cruciat sed nocendo peccant.
Et habebat super se regem
angelum abyssus id est dyabolum
qui est princeps omnium reproborum.
ipse est rex super omnes filios super
bie: non quo ipse hominem crea
uerit aut regat sed quo super
eos dominationem exercet: quos
sibi per peccatum seruos addicit.
Et cui nomen hebraice labad
don. grece autem apollion: lati
ne autem habet nomen exterminans.
Quod in quibusdam codi
cibus inuenitur scriptum abaddon
ubi scilicet primum est a. sed
falso scriptum est et uicario scrip
tois factum: sed primum ibi
ponendum. l. et labaddo dicitur
dicitur. sicut beatus iheronimus
dicit in hebraicis uicariis
omnibus. **Q**uod sit autem hebraice
labaddon: grece apollion
exprimitur cum subdit: latine
habet nomen exterminans.
In his quippe uocibus dyaboli

intelligitur: qui homines exter
minat id est extra patriam celestem
emittit: qui auditiua sunt:
discedite a me maledicti in
ignem eternum. **E**xterminabitur
et ei ministri quibus hoc dicitur:
id est eiciuntur ab omni societate
sanctorum. **L**egimus et in ewan
gelio quod super cruce domini scrip
tum fuerit grece hebraice et la
tine: quod iste tres lingue tunc
uigebat. hic est rex iudeorum.
Ita et hic nomen dyaboli qui
nouissimo tempore perditum ho
mine ingreditur: quibus se
ipsum esse nesciat. tribus linguis
exprimitur. **Q**ui recte exter
minans dicitur: quod sicut christus est
gregandi. sic dyabolo congru
it nomen exterminandi. **U**nde
est. **Q**ui non colligit mentem spar
git. **D**e uicario abijt et acc
uerit adhuc duo uerba post hec.
Legimus super quod aquila uolans
per medium celum tria uerba perdit
ut futura: quorum uicario abijt
describitur in uariatione pre
dicta uel tribulatione que facta
est temporibus sanctorum inactum
adhuc uero duo restant dicitur
narranda. uel posteriore tempore
sub antichristo adimpleda. **E**t
sextus angelus tuba ceauit:
et adiuu uocem unam ex cornibus
altaris aurei quod est ante oculos domini
dicens sexto angelo qui habet
tuba. **S**olue quatuor angelos
qui alligati sunt in flumine
magno eufrate. **A**liam signi
ficat etiam: de qua sumus quipit

tionis ad deū dicitur. Bene
 altā aureū dicitur. q̄ p̄fecto et
 clia iustorū sempiterna sapiē
 tia illustrat. de q̄ salomō dicit.
 Accipite sapienciā sicut aurū.
 Recte quoz aū oculos dei eē
 dicitur. q̄ sup̄no resp̄ū semp
 illustrat. Unde in psalmis
 dicitur. Oculi dñi sup̄ iustos.
 Huius altaris cornua sūt oēs
 p̄dicatores. Unde et in veteri
 testamēto sepe legim⁹ sangui
 nē sup̄ cornua altaris positū.
 Significabāt̄ eī in hoc sanc
 ti martires p̄p̄o sanguine p̄
 fundēdi. Unū hoc cornu al
 taris hic spealit̄ positū debe
 im⁹ intelligē dñū n̄m̄ ih̄m̄
 xp̄m̄ mediatorē dei et hominū.
 qui p̄cipit sexto angelo. id ē
 om̄i eamē. ut soluat q̄tuor
 angelos. per quos q̄tuor reg
 na p̄ncipalia. et q̄tuor po
 testates illorū. aut oē corpus
 dyaboli intelligit̄. Solut
 ues etiā q̄tuor angelos. id ē
 oēs demones in capite suo.
 a quo audiunt in petro. **Q**
 cūq̄ ligaueris sup̄ t̄rā eēt li
 gātū et in celo. **Q**uatuor
 numerus sepe p̄ vniuersitate
 p̄bitur. Unde et in fine a q̄
 tuor vētis reli elēcti p̄ āgelos
 assumi p̄hibent. uel dicit̄
 ei solue. id ē soluedos p̄dic
 tempore antixpi. **M**odo eī
 ligati sūt. q̄ nō possūt no
 tū eē q̄ volūt. ex quo dñs ven
 ens eis potestate abstulit.
Quo in loco considerandū ē.

q̄tū seueret si soluti eēt. q̄
 mō etiā ligati tantū seuerit.
Tale ē illud in ewāgelio de
 ficulnea. q̄ dñs cultorū dicit.
 abscede illā id ē p̄dic abscedē
 dā. **N**eq̄ eī apostoli abscede
 rūt iudeos. sed abscedēdos
 a romanis p̄dixerūt. **P**er
 flumē eufraten in quo ange
 li alligati sūt. potentia secu
 lais intelligit̄. q̄ in p̄ncipi
 b⁹ hui⁹ seculi maxīe dyaboli
 habitat. et in eis regnat.
Eufrates quippe flumēs ē ba
 bilonie. qui in multa flūna
 diuisus ingredit̄ babiloniā.
Medi et p̄si diuiserūt hūc
 flumē in multos riuos. et
 p̄ eius alueū ingressi sūt
 babiloniā. **Q**uod flumē sepe
 in malā p̄tē p̄bit. **I**n hoc
 loco ues ut dixim⁹ significat
 potentia seculare. in q̄ dya
 bolus alligatus p̄dicat̄ nouis
 sima p̄secutio. q̄ et impij
 q̄tū uult nocē nō p̄mittit.
 usq̄quo nouissima p̄secutio
 adueniat. **E**t soluti sūt.
 p̄ eo qd̄ ē soluet̄ angeli id
 est demones. et oē corpus dy
 aboli. **Q**ui p̄m̄ erat in ho
 rā et die et mēse et ānū.
 ut occiderēt t̄rā p̄tē hominū.
Per horā dimidiū ānū in
 tellige. p̄ diē et mēse et ānū.
 ānos tres quib⁹ antixp̄s
 seuet adūsus bonos. **I**deo
 eī p̄ horā diē et mēse et ānū
 illud tēpus intelligi p̄t. q̄
 et horis q̄ dāt̄ diē. et diebus

menses. et mensibus certū ē annū
expleā. **D**urati sūt demones
ut occidat etiā pte hoīm: q̄
inmirū uocēdi oportūtatē
semp p̄stolat. **V**nde nec ī
māto de locustis p̄missū est:
p̄ cēt siles equis patis in p̄
lū. **T**erna. at pars ita ut sup̄
intelligit. **E**t uis eq̄stris
exercitū. uices milies dena mi
lia: audim nūm corū. **I**n hoc
uicō oīs multitudo itelligit
demonū et hoīm. **E**q̄res ita
p̄ in hoc loco debem̄ itelligē
demonēs. qui malis p̄sident.
et in corū cordibz habitāt.
Dices. at milies nichil aliud
ē q̄ viginti milia. **T**ale ē illud.
Non dico tibi petre usq; sep
ties: sed usq; septuagies sep
ties. **Q**uid nichil aliud ē: nisi
septuagita septē. **Q**ūdo ē
uis p̄ nomē tūsit. sicut ubi
grā cū dicit septies septuagi
ta. sūma uūi multiplicat. et
efficitur quadringenti nonagi
ta. **Q**uando at adubialit p̄
ferūt. nil aliud intelligunt.
nisi qd̄ ip̄e uis sonat. **V**n
de et in genesi legit. **D**e la
mech uero septuagies septies
ulcio dabit. **D**ices itaq; mi
lies. oēs significant reprobos:
dena at milia. oēs scōs qui
decē uba legis custodiūt. **E**t
q̄ plures reprobi q̄ iusti: du
plex uis reprobū oppōitur
cont̄ simplice nūm iustozū.
De ip̄is ē electis dicit. **E**u
rus dei decē milia. **D**uplex

quoy ē uis reprobū: q̄ ex
malignis spiritibz et reprobis
cōstat hoībz. **E**t cont̄ simpli
cē nūm iustozū ac paruissi
mā: oppōit̄ innumēabilis
multitudo p̄sidozū hoīm et
demonū. **E**t ita uidi equos
in uisione: subaudis sicut
dyperā et sarpsi. **E**t qui sede
bat sup̄ eos: habebat loicas
igneas. et iactinas et sul
phūreas. **P**er sēsores equo
rū intelligūt̄ demones. uel
magistri errorū hēta salua
et potētes huius seculi: quibz
p̄sident dyabolus sicut xp̄us
elās. **D**e quibz sarpsi ē.
Astendes sup̄ equos tuos:
et equitatz tuus sanctus ē.
In ip̄is at demonibz uel ex
torū magistris. intelligūt̄
oēs reprobz et p̄ loicas pene
et tormētā etiā figurantur.
que a misēis nulla p̄ce sunt
euacuāda. **D**icent̄ ē in in
ferno gemētes. **Q**uē dñe
apoi nobis. **S**ed nō ideo mi
sericordiā mūciant: q̄ po
tius audiet. nescio uos. **Q**uō
penas inenitabiles. nō so
lū sustinebūt demones: sed
etiā oēs reprobz. **I**actinas
at posuit p̄ eo qd̄ ē fume
as. **E**t igne ē fumū egredi
t̄. **H**oc etiā ip̄e color iacti
nūz indicat. qui spēm aeris
tenet: q̄ ī inferno est ignis
inextingubilis. erit et fu
mū qui miseros excreabit
ne uerā lucē iā uide possint.

C Et sulphureas id e putri-
 das. Erit et duplex ibi pena
 caloris et frigoris. Unde iob.
 Ad calorem inuicem misent ab
 aquis inuicem. Erit et fetor
 intolerabilis quo cruciabitur
 igne et sulphure exusti atq; a
 vermibus comesti. **C** Et capita
 eorum tanq; capita leonum: qz
 et aias ut sup dictu e misia
 ut. et fetore male fame de
 se emittunt. **P**er capita autē
 equorum auctores intelligunt
 errorum: qui et fortes sūt ad cō-
 terēdos infirmos. et cū se si-
 mulāt eē bonū odorē. fetoribz
 inueniūt repleti. **U**t et sup
 memim⁹ os leonū et corpora
 dilapiat: et naturalē fetore
 egeit. **C** Et de ore iporum pre-
 dit ignis et fum⁹ et sulphur.
 Ab hys tribz plagis occisa e
 tertia pars hoim: de igne et
 fumo et sulphure q; predebat
 ex ore iporum. **D**e ore autē e-
 orū ignis et fum⁹ et sulphur
 egredies tertiā pte hoim oc-
 cidit: qz videlicet malorū
 pdicatio sequatibz suis etna
 supplicia ppat. **Q**ue recte
 tormentū impiorū vocat⁹: p
 quā ad illud multitudo im-
 piorū puenit. **S**en⁹ tropi-
 ce locutionis ab eo qd priuat.
 illud qd priuat⁹ ostendens.
De ore illorū pre dit ignis:
 qz p illorū doctrina hec oīa
 ventura sūt eis qui eā susti-
 piūt. **C**ū at in illā incurre-
 rit: tūc experient⁹ q amara

mors sit semp igne cremat
 nec fuditus mori: semp fu-
 mū pati. lucē nūq; vidē. sem-
 p fetoribz replei. suauitatis
 nichil adolei. **I**deo q; horre-
 da p̄sus p̄uersorū sūt dog-
 mata: quibz p̄uenit ad talia.
Potestas eī equorū in ore
 iporū e et i caudis eorum qz per
 suā pdicationē p̄uersā suade-
 do decipiūt: et temporalibz
 potestatibz sicut p ea q retro
 sūt exaltant. **P**er caudam
 quippe ut sup dictū e potestas
 terrena exprimit⁹: q i tempora-
 libz rebus letatur: q postpo-
 nēde sūt oibz q ad ea q man-
 te sūt se extendē utūt. **I**n
 ore uero illud qd per os fit in-
 telligit. **P**otestas ergo eorum
 in ore eorum e et in caudis ipo-
 rum: qz quos nō possūt decipe
 per p̄uitatē erroris. decipiūt
 per p̄uapēs hui⁹ seculi. **U**n-
 de subdit. **N**ā caudē illorū
 similes sūt serpētibz habē-
 tibz capita: et h⁹ in hys no-
 cent. **L**egim⁹ in genesi q
 dyabol⁹ serpētē induit: mu-
 lierē decepit fraude male
 suasionis. **T**ales sūt et isti
 errorū magistra. qui sua p̄-
 sa doctrina decipiūt quos pos-
 sūt: et qz eos quos subūtq;
 nequeūt per p̄uitatē erroris.
 decipiūt opprimūt per pote-
 riā seculi. **B**ene caudē illorū
 similes serpētibz dicūt⁹: ha-
 bētibz capita per q p̄uapēs
 hui⁹ seculi figurāt⁹. quos sibi

hēta cōiūgūt. ut catholicos
a fide subuertāt. Vnde et
alia trāslatio habet. **C**au
de eorū siles sūt draconibꝫ.
Per dracones quippe qui pe
ne immaniores sūt omibꝫ bes
tijs apte scilicet designatꝫ p̄tā:
quā ezechiel ex p̄sona dñi
loquēs ad pharaonē regē e
gypti demonstrat dicens. Et
ce ego ad te pharaō draco inq̄
ne. **E**t iheremias ex p̄sona ie
rusalē de nabuchodonosor.
Comedit me. deuorauit me:
obsorbuit me q̄ draco. **V**ñ
ap̄t ergo patrocinijs sicut ma
gister errorū ap̄tius nocent:
q̄ si solo sermone suaderent. **E**
Et ceteri hōies id ē pagani
qui nō sūt occisi hys plagis.
hoc ē nō sūt decepti ab hēta
tis ut in aīa moriāt. neq̄ pe
nitētiā egerūt de op̄ibꝫ ma
nuū suarū. ut nō adoraret
demonia et simulachra aure
a et lapidea et lignea. q̄ ne
q̄ vidē possūt neq̄ audire ne
q̄ abulāe. et nō egerūt peite
ciā ab homicidijs suis. neq̄
a fornicatiōe sua. neq̄ a furtis
suis: subaudijs sicut peibūt
igne sulphure et fumo. Ac
si diceret. **E**t hystales ad supra
dictū p̄tine m̄m vidēt. Hē
ta quippe tantūmō xp̄ianos
decipiebat et iudeos. nō ta
mē paganos: sed q̄ ip̄i nō
cognouerūt deū. cū hoc utiq̄
posset facē p̄ natyālē legē.
similit̄ dāpnabūt. Vnde

considerandū ē. q̄ pena plerū
di sūt q̄ habētēs dei noticiā.
fidē et sciētā her oīa cōtēp
nūt: si illi etiā dāpnabūt.
qui horū oīm nichil habuerūt.
et solūmō q̄ per natyālē le
gē deū nō cognouerūt pei
būt. **C**ū ē debuisse cōsida
re et attendē ut aratorē reh
et terrē et oīm rerū colerent
et adoraret. relinquētēs ar
atorē ceperūt adorāre opa ma
nuū suarū. aurā et lapidea
et lignea. que neq̄ vidē pos
sūt neq̄ audire. q̄ sp̄s non
ē in eis. **E**t nō egerūt pei
tenciā a suis homicidijs. qui
bꝫ iustificabāt multos: et
sanguinē filiorū suorū et fili
arū suarū fundebāt et offe
rebat deōnis: neq̄ a forni
caciōe sua duplici ut ab imū
dicia carnis cessaret. aut ab
ydolatria. neq̄ a furtis suis:
q̄ iūre sibi vnusquisq̄ q̄ po
teat suabat. **D**e quorū p̄fō
cōuersatiōe impēitenti nūt
op̄ibꝫ intencio nō sūt am
plus loqui: p̄sertim cū et hic
liber ī lōgū p̄tractꝫ debuit si
uis t̄mūm expectet. **I**n
capit liber tertius. ca. 11. dea

Equitur.
Et vidi an
gelū fortē
descendētē
de celo: am
tū nube. et
iris ī capite

eius. Angelus xpius est natus
 aus patris voluitans. Et quod
 etne vite novus natus ad
 venit. nova nuntiavit: nova
 promisit. nova fidelibus suis
 contulit. Unde et per propheta
 ta magni consilii angelus di
 citur. Huius sacerdotis membra
 sunt illi etiam. de quibus scriptum
 est. Labia sacerdotis custodi
 ut scientiam. In eo autem quod ali
 um angelum iohannes vidisse
 se dicit. non est rei divinitas:
 sed ordo visionis. et consue
 tudo recapitulacionis. Alium
 cum angelum vidit: quod aliam vi
 sione sub alio intellectu enar
 randa repetiuit. Fortis autem
 dicitur: quod ad debellandas uent
 aerias potestates. De quo
 psalmista ex persona angelorum
 dicitur. Es est iste rex glorie. Et res
 pondens. Dominus inquit fortis
 et potens: Dominus potens in
 philo. Sed cum Dominus ubique sit
 iuxta illud. celum et terram ego
 impleo. et est celum et terram
 non sit locus: et quomodo descen
 dit de celo. Ad quod paul du
 bio dicendum: quod descensio il
 lius nichil aliud fuit. nisi
 humilitatis eius incarnatio.
 Nube autem amictus apparuit
 angelus: quod nimirum carne in
 duto inter homines apparuit Dominus.
 De qua propheta. Ecce Dominus as
 cendet super nubem leuem: et
 ingredietur egyptum. Super
 nubem quippe leuem ascendit:
 quando carne sine gredie per

cati assumpsit. Caput uero
 angeli. divinitas intelligitur filij
 dei. iuxta illud. Caput christi
 deus. Iris autem sicut et super
 diximus grece. latine arcus
 dicitur. quod diversis coloribus in nu
 be apparere videtur: et est signum
 apparicionis. a tempore dilu
 vii positum inter deum et homines.
 Tunc sit arcus in celo. cum ra
 dyes solis imbrifera nubes
 fuerit illustrata: quod dum claritas
 luan etne et sol iusticie car
 ne assumpsit. reconciliatio
 facta est mundo. In arcu quo
 quod duo sunt colores principales.
 ceruleus scilicet et igneus.
 per quos duo iudicia signifi
 cantur. In uno scilicet diluuium
 procedens. in altero vero ignis
 subsequens. Possunt et in ar
 cu mysteria figurari baptis
 matis. quo baptizamur. aqua
 in memoria passionis filij dei:
 sicut papimus gratiam spiritus sancti
 de quo Dominus dicit. Ignem veni
 mittere in terram. In capite uero
 quod angeli iris erat: quod in pra
 te uerbi. apparicio filij dei con
 stabat. Et facies eius sicut
 sol. Quia in facie cognicio
 est hominis. per faciem angeli in
 carnatio filij dei intelligitur:
 quod nisi ille carne assumeret. ne
 mo hominum illum cognosceret. Hanc
 manifestam in facie cognicionem
 psalmista optabat fieri cum di
 cebat. Ostende faciem tuam et
 saluum erimus. Non autem ut sol in
 sibilis facies christi fulget. sed

multo amplius: q̄ et de dñs
dictū ē. fulgebūt iusti sicut
sol ī regnō p̄is sui. Et qui
dē erūt etiā similes angelis:
nō tamē ita siles q̄ equales
filio dei. Nā et in morte corā
tribz discipulis insigniatis
fuita membra sua iā in se
ip̄o ostendit. sed nō sine
causa xp̄us solū cōpatur.
Sol quippe habet ortū et oc
casū. Unde salomō. Ortus
sol et occidit. et ad locū su
ū reuertit: ibiqz renasces
gnat per meridie. et flectit
ad aquilonē. Sol ei ortus ē:
q̄n xp̄us natqz ē. Vēit ad oc
casū q̄n p̄ nobis mortuus
ē. sicqz redit ad ortū: q̄ eius
huānitas ex passione mor
tis. ad gloriā resurrectionis
redisse p̄bat: ibiqz renasces
gnat per meridie. q̄ resurgēs
a mortuis. calōe fidei et sp̄us
s̄i. corda discipulorū illust
uit. Inre ei illi meridies vo
catur: ī quibz sol iusticie.
āphorē sp̄us infudit calōre.
Per meridie quoqz gnans
ad aquilonē flectit: q̄ ad col
ligēdā gentilitatē. ap̄lorū p̄di
cacionē p̄ducit: ī q̄ frigidus
venty ille dñabat: q̄ in sup
biā elatus. p̄aus dixisse pro
bat. Nonā sedē meā ad aq
lonē. Qd̄ q̄ subdit. Ius
trās oīa p̄git sp̄us: ad hoc
p̄tinet. p̄ totū mūdus p̄e
dicacionē plenus ēē ostendit.
Unde ē. Vox tonitruū tui
in tota: illuxerūt chorustaa

oēs tue orbi terre. Et ad ar
culos suos reuertit: q̄ post
aggregationē gentiū. illumi
bitur etiā multitudo iudeorū:
et p̄ plētudo gentiū intra
neit. tūc oīs isrl̄ saluus est.
Possūt et per faciē angeli.
mēbra redēptōis intelligi:
nō qualia nūc sūt in terris.
sed qualia fuita sūt in celis.
Unde ē. Tūc iusti fulgebūt
sicut sol. Quia ei dñs et
eternā vna p̄sona ē: nō iron
uēiunt ip̄a in faciē angeli
ut sol lucē phibetur. Et
pedes ei tanqz colūpna ignis.
Per pedes angeli. p̄
dicatores intelligūt: ī quibz
per totū mūdū incarnata
dei sapientia ambulauit.
De quibz dicit. Illi at̄ p̄fer
ti p̄dicauerūt ubiqz. De qu
bz et dicit. Quis sp̄uosi pe
des euāgelizaciū parē. Qu
bene etiā colūpne et igni cō
pant: q̄ et more colūpna
rū sup̄ impositū etnē edifi
ciū portāt. et sp̄u sc̄o accēsi
corda auditorū ad amorē dei
p̄dicando inflānt. Quia
ergo ad p̄dicacionē mittūt:
recte pedes: q̄ neō ad amorē
dei illos quibz p̄dicat̄ atten
dūt. bene ignis: q̄ sup̄ edi
ficiū etnē construit: apte
colūpne vocant. Quia ei
colūpne sūt: testat̄ paulus
cū dicit. Petrus et iacobz
et iohānes qui dicebāt co
lūpne ēē: dextrās michi de
derūt et barnabe. Hinc

et per psalmistam dicit. **E**go confirmavi colupnas eius. **E**t habebat in manu sua librum apertum. Superius legitur quod videtur librum signatum sigillis septem. per quem veteris testamenti designatur plenam multam ob scuritatem: hic autem per libellum apertum iam novum testamentum significatur. quod apertum est in manu dei id est operatio ipsius reserata. **M**anque est illa operatio est vite salutis. **E**t quod in superioribus libro noscitur latuisse secreta: aperte vult in libello aperto. novum testamentum revelata clarissime significat gratiam. **I**psus est appa-rens in carne qui intelligitur per sanctum angelum: ea que latebatur nascendo. movendo. a mortuis resurgendo. et ad celos ascendendo aperuit. **E**t posuit pedem suum dextrum super mare: sinistrum autem super terram. **P**er dextrum pedem illa significatur membra que nullis adusitatibus franguntur: nec ullis successibus extolluntur: id est apostoli. martires et ceteri. qui habent potestatem calcandi super omnem virtutem inimicam. **T**ales supra mare. hoc est super hunc mundum constituentur: quod omnes malorum presenciam omnes preserunt et non succubunt. **P**er sinistrum autem pedem qui supra terram ponitur intelliguntur confessores. sicut remigius. germanus. martinus et ceteri. qui passim tempore vixerunt. nec publicum patulerunt martirium: quod super ter-

ram. hoc est soliditatem fidei sunt locati. **D**eus est inassuetudines temporum disposuit in etate membra: fortiora scilicet superfluctus maioris. infirmiora vero super soliditatem terre constituit. **S**ic et huius seculi principes. ubi fortior est impetus belli fortissimos milites sperant. **E**t clamant illos magna: quodammodo cum leo rugit. **L**eo cum rugit: omnes bestie timeant. **E**t ipse in sua fortitudine clamavit christus: leo appellatus pro fortitudine. siue per se. siue per suos predicatores cum dicit. **O**mnis arbor que non facit fructum bonum: eradetur et in igne mittetur. **E**t iterum. **P**atentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum. **E**t hac suavitore fortitudinis sua demonstravit. dum multos sibi subiecit: bestias quoque: id est bestiales et feroces homines timore concussit. **Q**uod autem fecit christus. fecerunt et eius apostoli etiam tormenta predicando per totum orbem: et fortes homines ad fidem illius sue doctrina convertendo. **E**t cum clamasset: locuta sunt septem tonitrua voces suas. **Q**uid per septem tonitrua: nisi universalis etiam in suis predicatoribus intelligitur: septiformi spiritu repleta est. **U**nde et bene clamavit leo prius: ac postea septem tonitrua sunt locuta: quod videlicet prius predicavit christus. deinde apostoli et ceteri doctores. ad eius vocem perfecti predicaverunt ubique. **B**ene

autē septē tonitrua uoces su-
as loqui phibēt. q̄ sc̄a p̄dica-
tio nō uideorū fabulas. nō
phylozophorū nēmas. non
hētorū uersuā. in suis
dogmatibz recipit. sed p̄p̄is
sensibz ut ē edita. semetip̄m
in auditorū cordibz per sc̄os
p̄dicatores diffundit. **P**os-
sūt at̄ et in septē tonitruis
specialit̄ sc̄i apli intelligi.
qui in tota huius seculi tonāt.
q̄ et alta et p̄funda. obscura
et terribilia loquūt. **U**nde
et eorū n̄s ex p̄tibz septena-
ri cōficiat. id ē ex pari q̄terna-
rio. et impari t̄nario. **S**ive
ei tria per q̄tuor. siue q̄tuor
per tria ducat. ad duodenariū
nūm p̄ueit. q̄ uidelicet per
ip̄os duodecī ap̄los. fides sc̄e
trinitatis intonuit per q̄du-
p̄tū orbē. qui missi sūt p̄di-
cāe tria sūma per q̄tuor infi-
ma. **E**t cū locuta fuissent
septē tonitrua uoces suas.
scripturus etiā. **E**t audiui uo-
cē de celo dicentē. **S**igna que
locuta sūt septē tonitrua. noli
ea scribē. **Q**uia audieat iohā-
nes superius. q̄ uides scribē
in libro. uoluit etiā ea que au-
diuit a septē tonitruis scribē.
sed dictū est ei. signa id ē si-
gilla que locuta sūt septē to-
nitrua. noli ea scribē. **U**bi
m̄ito queit. quare illi hoc di-
catur. cū in iohāne oēs doctores
figurēt. qui utiqz nō debent
diuina eloquia sigillatē. ut non
ad aliorū māifestet̄ utilitatē.

Uerū dicendū ē. q̄ nos qd̄
sub sigillo signamz nō omnibz
notū eē uolumz. sed solūmō
familiāibz. et quibz arde nos
p̄ certo posse sc̄imz. **Q**uā autē
palā dicimz et nō sigillamz.
ad multorū noticiā duamz.
Dicit̄ iohāni et i illo om̄i or-
dini doctorū. ne scribat q̄ locu-
ta sūt septē tonitrua. q̄ non
oibz sūt māifestanda diuina
eloquia. **P**ro tempoibz etiā
abstondēda sūt. ne fiat cont̄-
p̄ceptū d̄ni quo ait. **N**olite
sc̄i dāc̄ cambz. neqz mittatis
margaritas uas aū porcōs.
Simplibz quoqz debēt distre-
te et sc̄idū capacitatē singu-
lorū distribuī. p̄ alij lactis po-
tū suscipiūt. alij ues solidū
n̄bū p̄p̄e possūt. **U**nde
ip̄e d̄ns discipulis dicit. **A**d
huc multa habeo uobis dicē.
sed nō potestis portāc̄ modo.
Et iterū. **F**idelis seruus et
prudens. q̄ dat cōseruus suis
in tempore tritici mēsura. **D**i-
catur ergo iohāni. signa que
locuta sūt septē tonitrua. et
noli ea scribē. et in illo om̄i
choro doctorū. **A**c si dicit̄. **E**t
logorū dei saccamēta sic int̄-
metis seartū tege. q̄tenz ne
aut h̄y qui nō debent ad eorū
cognitiōnē p̄ueniāt. aut h̄y
qui debēt. cū disc̄atione et
moderatiōe eorū nonciā capi-
āt. **E**t angelus que uidi
stantē sup̄ mare et sup̄ terrā.
lenauit manū suā ad celū. et
iurauit p̄ uenire in sc̄la sc̄lorū.

Cū dñs in ewāgelio uāre p
hibeat dicens. nolite uāre
neq; per celū neq; p terrā sed
sit sermo v̄r. ē ē. nō nō. qd
ē aplius ē a malo ē qd ē qd
ip̄e manū ad celū leuās uirat
per uiuētē i sc̄la sc̄lorū. Sed
sciendū. q; hoies recte uirne
phibēt. qui sepe i uirameō
fallūt. **S**zō ē hoies a uirameō
to deus cohibuisset. si in eo
p̄m̄ deesse cognouisset. De
us itaq; uirne p̄. q; nō men
tit. aliq̄. **I**uramentū at̄ eius
ē oīs sermo illiq; q; qd qd lo
quit. absq; ulla abiguitate
cōplet. **P**er manū at̄ angē
li ut supra dixim. **I**ntelligit
opacio filij dei. et dispensa
tio huāne redēptionis. **I**eu
uit itaq; angelus manū i celū.
quādo filij dei carnē quā p no
bis assūpsit. ad dexterā p̄is
eleuauit. **H**ic scriptū ē. **I**e
uabo i celū manū meā. et
uirabo per dexterā meā. **A**c
si dicēt. **A**ssūptā a uerbo car
nē ad celos eleuabo. et p v̄nā
q; naturā saluet ubi et hoīs.
queq; futūa sūt roborabo. **I**u
rauit per uiuētē in sc̄la sc̄lo
rū id ē per deū p̄m̄. quā se
et p̄m̄ v̄nū ostēdit dicens.
ego in p̄e. et p̄ in me ē. et
quā etiā oīa opa sua ad deū re
tulit dicens. pat̄ i me manēs
ip̄e facit opa. **D**e quo etiā
subdit. **C**um creauit celū et
ea q; in eo sūt. id ē solē et lu
nā et cetera sydeā. et terrā et

ea q; in ea sūt. id ē hoies et bes
tias. auēs. et cetera usq; ad ver
miculū. et māe et ea q; in eo
sūt. cete saluet et pistes diuisi
genēis. **Q**uo i loco. hētorū
p̄fida dāpnat. qui nō uerēt
asserere. quedā a bono deo. que
dā uēo a p̄ncipe facta tenebra
tū. **S**ed et cū subiūgit. q; tē
pus aplius nō ē. q̄stionē no
bis facit. maxime cū psalmis
ta de reprobis dicat. **I**mmū
dū mētū sūt ei. et cū tēpus
eorū in sc̄la. **S**i ē impiorū tē
pus cū in sc̄la. quō temp̄
iā nō ē. **A**d qd̄ dicēdū. q;
iustis nō ē tēpus. id ē muta
bilitas aliq; q; immutabiles e
rūt in mēte. et icorruptibiles
i corpōe. **T**ēpus quippe ē inas
sistudo diei ac noctū. ideoq;
ibi iā tēpus nō ē. ubi nulla
uarietas cuiuslibet rei. **I**usti uēo
immutabiles existēt. q; i et̄na
claitate et indeficēti luce per
manebūt. **V**nde psalmista.
Ordiānoē tua p̄seuēt dies.
Imp̄i at̄ temp̄ habebūt. q;
semp̄ per uāia tormēta muta
būt. et ad calozē in mūti
būt ab aquis uiuū. **E**t ergo
dñs de iustis negat. hoc de i
iustis psalmista affirmat.
Sed i dieb; uocis septimi an
geli cū cepit tuba canē. id ē
cū cepit sc̄a ec̄c̄ia ultimā suā
p̄dicationē diffundē. cōsumma
bit. mysteriū dei. id ē p̄ficiet
qd̄q; mō latet. q; cōsummano
hic nō aboliōne significat

sed perfectione. **M**ysterium autem
 appellatur illud quod oculis non vi-
 ditur nec auribus auditur nec in
 cor hominis ascendit: quod tamen con-
 summabitur. id est perficietur. cum et
 iustis bona et iniustis data sunt
 erit tormenta in perpetua: sicut
 euangelizauit per seruos suos
 prophetas. **O**mnia enim in intentione propheta-
 rum principaliter de deo aduentu
 sunt. et scilicet consummatione: ideo
 per tunc perficietur. quod auctor dictum pre-
 ceptum est per illos. **E**t uocem quam au-
 diui iterum de celo loquentem me-
 cum. et dicentem. **V**ade et acci-
 pe librum de manu angeli stantis
 super mare et super terram. **E**t
 angelus qui tenet librum apertum.
 christus est: et ipse qui iuuat io-
 hannem ut uadat ad angelum christum.
Ipse enim tenet librum apertum: quod
 ipse reuelauit omnia que latebant
 in secretis testamenti de eius natu-
 ritate. passione. morte ac resur-
 rectione. **V**ox ergo illa que facta
 est ad iohannem: nichil aliud
 intelligit: nisi inuentionem ipsam
 que deus inspirat cordi-
 bus fidelium ut credant ad eum.
 iuxta illud. **A**ccedite ad eum et
 illuminamini. **N**am et quod iohanni di-
 citur: omnibus uisum dicitur. qui re-
 uelata facie gloriam dei contem-
 platur. **I**n enim tales apertum ha-
 bet libellum: ideoque illis dicitur
 ut credant ad angelum. non quod
 sibi corporis. sed passibus fidei
 et mentis. **N**ec mirum si ipse
 christus de se tamquam de alio loquitur:
 cum et scilicet in scriptis seipsum
 de se quociens magna dicitur:

sic loquitur quasi de alio. **V**nde
 est. **E**rat moyses uir iunctissimus
 in super omnes qui morabantur in
 terra. **E**t iob. **D**ixit enim in terra
 huius nomine iob: simplex et rec-
 tus. ac recedens a malo. **E**t ipse
 se iohannes. **H**ic est discipulus
 ille quem diligebat iherosolimitanus. **B**ene
 quoque ipsa uox non de terra sed
 de celo sonat: quod quod de terra est de
 terra loquitur. **E**t de uocem sequitur
 stans super mare et super terram.
 superius expositum est. **E**t abij-
 ad angelum: dicens ut ei daret
 mihi librum. **I**ubens ipse dei uocem
 patissimum scilicet sequitur effectum:
 quod pergit ad angelum. id est acce-
 dit fide et deuotione ad christum.
 postquam sibi datur librum ab eo.
 qui aperit ora mutorum et linguas
 infancium facit disertas. **E**t
 hoc iacobus. **S**i quis indiget sa-
 pientia postulet a deo. qui dat
 omnibus et non exspectat: et dabit
 ei. **E**t dixit mihi. **A**ccipe librum
 et deuora illum. **A**ceptum librum
 deuorare est: cum audientia scrip-
 turam secretis reconditis uisceribus.
Ubi notandum quod non dicit accipe
 et bibe illum: sed deuora id est ma-
 duca auide. **S**criptura enim facta
 est quibusdam locis potus est: et qui
 busdam uocem abij. **I**n rebus obscu-
 ris que intelligi sine expositio-
 ne non possunt abij. quod ue-
 lum mandendo. legendo. et ru-
 minando sumunt: in apertis
 que intelligi sine expositione pos-
 sunt ubi potus est. **P**otus enim non
 mandendo glutitur. **A**pta
 ergo ac manifestiora bibimus:

que eam no exposita itelligē
 ualemg. Et qd sū apli et
 ipse iohānes apre cognoscere
 dei sacramēta: tūc q ad huc
 expositioē indigebāt. q̄lit ad
 eū p̄merēt. nequa q̄ dicit iō
 hām. bibe. sed deuora. Ac si a
 prius dicitur. **P**uncta et i
 tellige: id ē prius māduca et
 sic deglutit. **E**d sū p̄s se
 cerūt. gregorius salicet an
 gustus et cetū: quorū nūc
 expositioibz utimr. **E**t sanct
 amācāe ventrē tuū: sed in
 ore tuo eū dulce tanq̄ mel.
Preposterus ordo ē in hoc
 loco. Prius ē i ore cibz assu
 mit: et sic demū ad ifelora
 ventris trahit. **H**ec oīa in
 sequētibz exponēt. **E**t acce
 pi librū de manu angeli et de
 uorau eū: et eāt i ore meo tā
 q̄ mel dulce. **E**t cū deuorasse
 eū: amācāz ē uent̄ meus.
Qui alij per os eamē figurāt:
 nisi sū p̄dicatores q̄ die ac
 nocte legē dñi meditāt: et
 possūt dicē q̄ dulca faucibz
 meis eloq̄a tua sup mel et fa
 uū. **P**er ventrē uō sc̄lares
 hoīes intelligūt. ventri et
 voluptatibz suis seruētes:
 de quibz aplūs. **Q**uorū deus
 vent̄ ē. **T**ales ē aliq̄ aude
 per os p̄dicatozū diuina uer
 ba suscipiūt: sed q̄ terrenis
 voluptatibz deseruiūt. sermo
 dei qui in ore doctorū fuerāt
 illis tanq̄ mel dulcis in ven
 tre amatesit: sicut ubi grā
 cū audiūt. nō concupiscēs

uxorē prīmū tuū. nō domū.
 nō agrū. et si q̄s nō odeit pa
 trē aut matrē. aut uxorē. filios
 et filias. nō p̄t meus eē dis
 cipulz et iterū si q̄s uult p̄
 me uenire. abneget semetipm.
 amarestit illis diuina eloquia
 q̄ desperāt se hoc posse facē. no
 luptatibz suis uolētes deserui
 re. **A**llū. **I**ps sū p̄dicatoibz
 dulcis ē sermo dei in ore ad p̄
 dicandū. ad meditandū. ad expo
 nedū: sed dū cogit ea comple
 opelbz que docēt uerbis. uertit
 illis in amācācōne. **I**n ore
 quoq̄ p̄dicatozū dulcis ē sermo
 sicut dymg. ad legēdū. ad ex
 ponēdū: sed dū p̄ ipā sua p̄
 dicatioē cōtēpniūt. et insuper
 affligūt. et diuisis modis cruci
 antiur. in ventrē eozū cōuertit
 in amācācōne. q̄ constriant
 in mēte simul et de ueritate
 et de cōceptozū dāpnatioē. **V**a
 de aplūs. **C**ristina ē michi mag
 na. et ingens dolor cordi meo.
Ed ē uent̄ secretū cordis sig
 nificet. iheremias ostēdit: qui cū
 dixisset. ventrē meū. ventrē me
 ū doleo: continuo subiecit. sē
 sus cordis mei cōturbati sūt i
 me. **N**eq̄ eī ad salutē ppli per
 tinēt. si ventrē se corporeū do
 lere p̄dicaret: sed ventrē do
 luit. q̄ mēns afflictioē sen
 sit. **N**el certe acceptus liber
 et comestz. in amācācōne uer
 titur: cū quilibet doctor ex sua
 p̄dicatioē. p̄tentes cōuersos
 aspiciens. mēns affectu illis cō
 iungit: et cū aplō dolet cū dole

tibz. flet ai fletibz. **B**el certe
dulcis e nobis. cu gaudia pa
e celestis pmittit. amarus ve
ro. ai austeri pcepta. p que ad
eandem pnam puelamq indi
at. Dulce quippe e audire. sil
gebit nisi sicut sol in regno
pas sui. amaru aute. nisi effi
nam sicut puul. no intrabi
tis in regnu celoru. **I**te dul
ce e audire. scimz qm cu appa
rueit. similes ei eimz. quonia
videbimz eu sicut e. amaru
at. qui dicit se in xpo manere.
debet sicut ille ambulauit. et ipse
ambulae. Dulce fuit aplis.
in regeneratioe ai sedat. filius
hois i sede maiestatis sue. sede
bitis et uos sup sedes duodecim.
amaru fuit illis. q vult int
uos maior ee. sit oim seruis.
C Et dixit michi. **O**portet
te iteru pphetae aplis et genti
bz. et linguis. et regibz mul
tis. **J**ohanes pene oia. pmo
oia que in hoc libro pmissa
sunt. no specialit ex sua sed
generaliter ex elcom ptulit p
sona. nuc at que in hoc uer
su narrat. et sue et alioru
psonis congruere docet. **Q**ua
do e ista vidit. i pathmos
insula relegatz erat. et ideo
ei dicit. oportet te iteru ppha
re aplis. et gentibz. et linguis
et regibz. **A**c si ei diuina uox di
cet. **N**o mories i hac insula
ut tu putas. sed iteru ppheta
bis. et hac apocalipsin qua in
dixi manu tua scribes. et ali
os docebis. nec solu hac pph

na annuabis. sed alius ceteris
ad erudicda fide scoru ewage
liu scribes. **I**tem at dicit. et
videlicet ia hoc fecerat cora re
gibz et gentibz. **U**nde et a do
miano impissimo cesare in
pathmos insula relegatz e. et
in seruens olei dolu missus
e. et i eandem insula exilio de
portatz. ubi etia hac apocalip
sin vidit. **N**a ai ia puerit e
set etatis. et putaret se cela
us ad xpm e mudo migrare.
infecto domiciano. et aiuta
ei iussione cassata. reuersus
e ephesu ubi pfaa apocalip
sin ecclesie tradidit legendam.
Hebione at. ualantino et cheo
to cont xpm oblatiombz. epou
pabz flexus. indicto tridiano
reunio. ewagelium eam scripsit.
et ideo tot aplis et gentibz pre
dicauit. q ei p diano ad ml
toru noticia puenit. **S**ed que
illi specialit assignant. genera
lit predicatoribz deputant.
ad quoru psona dicit. oportet
te iteru predicare aplis. q in
muru alijs ad xpm migrantibz.
elcoru etia in subsequenibz
pdicatoribz iteru no desinit p
dicare. **M**hete at. intellige
debemz pdicare. sicut paulus
dicit. **M**hete duo dicat uel
tres. et ceteri diuidit. **B**el
certe p pterea iteru iohanes p
phete iubet. ut q doctores
eate ore pdicat. facto uerato
clamet. **O**portet e. ut hz qui
uerba uite credenbz nuntiat. o
peibz etia uite clamat no de

Capitulum undecimum.

C datu e in calamo simi-
 lis virge. **H**ec uerba sicut
 conuenit iohanni sille conuenit
 omni ordini pdicatoru. **P**er
 calamu at. id qd calamo effia-
 tur intellige debem. id e diu-
 na scriptura. qd antiqui calamo
 scribebat. **V**nde bene ipse cala-
 mus no ianus. sed filis virge
 dicit. **I**n virga e rectitudo
 sane scripturae intelligit. in qua
 nullu e mendaciu. nullu error.
 sicut i philozophoru libris. in
 deoru et heretoru. quoru doc-
 trina plena e mendacio. **S**ana
 at scriptura. ex omni parte est
 recta. atq ideo bene virge con-
 patur. iuxta qd psalmista di-
 cit. **V**irga recta e virga reg-
 ni tui. **A**ut. Reges in signu
 potencie sue virga in manibz
 portat. per qua regia illoru
 potencia exprimit. **R**ecte ergo
 calamus. id e diuina scriptura. vir-
 ge conpat. que sub observa-
 toibz regnu pmittit dicens.
Beati paupes spu. qm iporu
 e regnu celoru. et multa simi-
 lia. **E**t istud regnu qd celestis
 pdicatio pmittit. in inflexi-
 bili iusticia pseruat. **P**ostq
 at datus e a calamo. dicit illi
 diuina vox. **S**urge videlicet
 ad pdicatiois officiu. et uolua-
 ce in uis uicioru. que supra
 dictu e. qd iohanni dicit. omni-
 bus ueritatibz pdicatoribz conuenit.
 qui qd uerbis pdicat. factis i-
 teato clamae debet. **E**t me-
 tre templu ac altare. **T**emplu

dei ipa e etia. au aplus dicit.
Templu dei scm e. qd estis uos.
Altare at in templo. emunctio-
 res significat in etia fideles.
 id e uirgines. continetes. et sclo
 renuantes. **S**icut a altare ite-
 plo e. ita uita religiosoru i ple-
 be fidelu consistens. i quibus
 pnapaliter uirgines atq indefiaes
 ste copuccionis pmanet ignis.
Et aut sequit. et adorantes
 in eo: tale e tanq subaudiet.
 et i templo et in altari adorates
 metre. **Q**uo nimiru dicto.
 illi exprimit. q in spu et uer-
 tate. sicut dñs dicit adorant
 patre. **D**icit itaq omni ordini
 doctoru. **S**urge ad potiora o-
 pa. metre templu et altare.
 et adorates in eo: hoc omnia
 q pffessionem et ordinu secundu
 sua dignitate et locu. annucia
 uerbu dei. ut ubi gra uirginu
 bz dicit. beate estis q respus-
 tis nuptiale conforu. unde
 et habebitis soaetate angeloru.
 et que no habetis in terra spo-
 su. habebitis in celo sponsu
 xpm deu et hoiein victuru i
 etnu. **D**icit etia sclo renu-
 anti bz. beati estis qui ewageli-
 ci prepti no timeores. tuctat-
 rena p xpo reliquistis. seque-
 tes eu a quo thesauru in celo
 indefiaente pproprietis. **C**on-
 tinetibz ues. **B**eati qui post-
 licitu nuptiaru sectantes co-
 tinetia. innumerari contedi-
 tis hys de quibz meito dicit.
 uirgines emi sut et sequit
 agnu quocunq uerit. **D**el altare

genealit' sciam etiam accipia
m' i quo deo cotidie sacrifici
u laudis. et incensu orationis
offert'. **N**ec templu et alta
re: id e' secundu capacitatem vni
cuiusq' sermonem pfer. simpli
abq' simpliciora. pfectis alta
et p'funda pmutens. **A**triu
at' qd' e' foras templu: eice fo
ras: et ne meuaris illud.
Munda p'fusa locutio talis:
p' illud foras eia p'cepit qd'
ia foras ee ostendit'. **Q**uo
a foras eia p't: si int' no' e' g'
Sed tale e' hoc. quale et illud:
deleat' de libro viuendu. id e'
no' scribatur in eo. **I**ta ergo
et hic dicit'. atriu' vero eice
foras: id e' noli illud coputae
inuis. **P**er atriu' at' qd' foras
e'. intelligit' h'etia. pagani
et iuda. quibz ad sca' scoru' ul
lus patet ingressu: de quibus
paul' dicit. **Q**uid at' michi
de hys qui foras sut' iudicant'.
Dicatur ergo. ne meuaris a
triu' qd' foras e'. id e' noli tales
coputae in numero scoru'. qm'
datu' e' genibz. id e' comunitor
m'eto peibut'. et int' eos repu
tabut'. qui ydola colut'. qm' et
illi simulachra col'e videt'. me
dant' p' veritate tenetes. **J**uda
se dicunt crede in deu' p'ciu'
sed meant'. q' qui no' habet
filiu'. nec p'ciu' habet. **E**t q'
no' honorificat filiu'. no' hono
rificat patre' qui misit illu'.
Mendaciu' ergo colut'. qui ver
tate no' adorant. **H**etia quoq'
diuersos errores de du'o faten

tur: vnde q' a veritate recedunt.
similes gentibz habent'. **V**er
bi gra'. **S**abellus dicit q' ide
sit pat' qui filius: et q' duas
no' vult intellige' p'fonas in
p're et filio. similis e' et eia
deterior paganus. **S**otinus quo
q' affirmas eu' patru' hoie'm
nec fuisse au' maria: et iste
filius e' gentibz. qui simulachru'
hois mortu' se adora'e fatetur.
du' solūmo' xpm' hoie'm fuisse
dicit. et deu' negat. **E**t ideo
istitales atq' eoru' similes ve
lunt nolit'. in illozu' t'p'e
numere'm. qui p' magnie mor
tuoru' adorant hoim'. p'fertim
cu' singulis p'ibz mendaciu'
sit qd' tenet'. **S**icut qui fidem
qua' habet opelbz destruit'.
in numero infidelu' reputat'.
Et ciuitate' sciam calcabunt'.
ipa' scilicet atria m'et'bz q'dra
ginta duobz. **C**iuitas sca' oli
appellabat' iherusalem: iuxta illud e
wangelij. **M**ulta corpa scoru'
qui dormierat' surrexerunt: et
apparuerunt multis in sca' ciui
tate. **D**eruptane' hinc no' de
illa dicit'. sed potius de em'a:
de q' scriptu' e'. **G**loriosa dicta
sunt de te ciuitas dei. **H**anc a
ciuitate' calcant. id e' coprimunt
atria. id e' h'etia. pagani. iuda.
et falsi f'fes. et uerbo et tome'
to: sed sicut silex calcata pedibz
hoim' elinari p't. cominu' no'
p't. et tanto magis elinatur.
q' to magis calcatur: ita sca' em'a
ex p'seucraoe' p'fidoru' tribustior

reddit et luculentior. Unde apof-
 tolus. Quando infirmior tunc
 fortior sum et potens. Quadra-
 ginta et duos menses. possunt
 spenalius referre ad spaciū tēp-
 ōris et dimidiū. quī sub anti-
 xpo acerbius calcabit et cōpa-
 met etiam ab impijs. **N**a in
 tribus annis et dimidio. q̄dra-
 ginta duo menses cōtinēt. quo
 nūmē etiam oēs p̄ns tēpus in-
 telligit. p̄t̄ sex mūdī etates.
 et septē dies. quibz oēs p̄ns
 tēpus uoluit. **S**eries ē septē
 q̄draginta duo faciūt. **A**lit̄
 legimz in ueteri testamēto. q̄
 pplūs isrl̄ q̄dragesimā et secūda
 māsiōne igressi ē terrā rep-
 missionis. et q̄ i signā oīa
 cōuigebat illis. unqz et hoc
 iter ad nos p̄tinet. q̄ i tinē
 deserti moramur. et ad p̄-
 am repmissionis tendimz.
 post rubi maris baptisimū.
 in quo submersus ē pharao cū
 suis exercitibz. id ē dyabolus
 cū oībus p̄ns originalibus.
Quod ergo ibi per quadraginta
 duos māsiōnes in signā factū
 p̄cessit. hoc hic p̄ menses signi-
 fica locutio expressit. **M**en-
 sibz ergo quadraginta duobus
 calcat̄ autas. q̄ q̄dū i p̄-
 tis uite tinē tūsit. p̄secutio
 nē ab impijs sustinet etiam.
Et dabo duobz testibz meis.
 et p̄phetabūt. id ē dabo ut p̄phe-
 tent diebz mille ducēns septi-
 ginta. **H**ic etiam et in nūmēo
 dicit̄. qui iūcti faciūt ānos tres
 et dimidiū. et in aduētū etiam

et p̄phetia duorū testū. māi
 feste ostendit̄ p̄secutio et reg-
 nū anti xpi. **D**e hys q̄ppe duo-
 bz testibz dñs per malachia
 p̄phetā dicit. **E**cce ego mittā
 uobis enoch et helyā. ut cōuer-
 tat̄ corda p̄m ad filios. et cor-
 filiorū ad p̄res eorū. **E**t i ewā-
 gelio ip̄e dñs. **H**elyas uenies.
 restituet uobis oīa. **I**sti ergo ue-
 nientes p̄phetabūt. id ē p̄dica-
 būt. q̄ ut sup̄ dictū ē. p̄phetā ē
 aliquā pōt̄ pro p̄dicat̄. **D**iebz
 mille ducēns septinginta. id ē
 tribus annis et dimidio. q̄ mē-
 sificent̄ ab anti xpo. **A**mnicti fac-
 ias. q̄ p̄tētia quā p̄dicabūt
 ore. etiam habitu ostendet. sicut
 fecit beatus iohānes. qui erant
 induty pilis camelozū. **S**ed i
 hys duobz testibz. oīs etiam cō-
 p̄hendit̄ in suis p̄dicatōibus.
 que per oē tempus istius uite
 p̄phetat. et p̄dicat̄ mysteria fi-
 ly dei. siue nūc scilicet siue in
 extremis tēpōibz. **B**ene autē
 etiam i duobz testibz signatur.
 p̄t̄ duo testamēta uidelicet
 quibz roborat̄. uel q̄ ex duobz
 pplis constat. et duobz p̄p̄tis
 cōtatis uiuificat̄. siue etiam p̄t̄
 duo martirij generā. **I**n factis
 uēo hūilitas scōrū exprimitur.
 qui licet sint magistri. p̄cō-
 res se eē fatent̄. **N**a alit̄
 trinitatis cōuenit. **N**el recte
 q̄ scōrū uita. rep̄bis videbit̄
 desp̄ctat̄. ideo factis induti p̄-
 hibent̄. **E**t hoc ē qd̄ in hac
 eadem apocalypsi dicit̄. **S**ol
 factz ē niger. itaqz factz alutius.

Chy sūt due oliue et duo cā
delabra ī conspū dñi terre sta
tes. Ipi spēalit̄ duo. enoch
saluter et helyas due oliue ap
lat̄. p̄t̄ v̄nctionē spūs sc̄i.
q̄ sūt delibuti. Dicūt̄ enā et
candelabra q̄ lucebūt. alyis
q̄ lumē ueritatis ostendet. et
uerbo et ope. Genealit̄ oēs
sc̄i enā ī hys duobz cōprehe
dūt̄. q̄ tēpōe baptismatis. et
manuū impositionē epōrū. ante
perūt spm̄ sc̄i. Dicūt̄ autē
due oliue. cū vna sit oliua. id ē
vniuersalis eccl̄ia. iuxta illud. ego
sūt sicut oliua fructifera ī domo
dei. p̄t̄ duo testamēta. uel dila
tione dei et p̄m̄. uel duo gene
ra martiry. Sicut̄ et eadē eccl̄ia
cū sit unū candelabrū. p̄t̄ v̄
nitatē fidei. dicūt̄ duo cande
labra. p̄t̄ p̄dicta mystēria.
Bene at̄ ī conspū dñi terre
stare phibēt̄. q̄ sc̄i iustitia cō
tēplacōe sui cōditōis. ī suis
p̄ordys inherē pbant̄. et uigi
t̄. q̄ uolūtātē cōsiderātes. ea
faciūt̄. ī quibz creatorē suū nō
offendūt̄. Vnde helyas dicit.
Quūt̄ dñs. ī cuius cōspū sto.
Et paulz. Sicut̄ ex deo. corā
deoloquim̄ ī xp̄o. Potest e
ciā et de hys duobz testibz in
telligi alit̄. qui ī conspū dñi
terre stant. q̄ uidelicet ī parad
iso ubi quoddā fuit adam anq̄
p̄taret. t̄nslati sūt. et a uis
conspertibz ablati. clāitate ui
siois dei p̄fuit̄. **C** Et si quis
eos uoluit nocē. ignis exiet
de ore illorū. et deuorabit in

imicos eorū. Hoc ex parte iā
impletū ē. quado sicut ī libro
regū legimz. ad uocē helpe des
cendit ignis de celo. et cōsum
sit quāgenarios cū suis quinqu
ginta. Sed spēalit̄ heruerba
sicut p̄m̄et ad illos duos. ita
genealit̄ et ad oēs sc̄os. Per
ignē at̄ p̄dicator sc̄i figurat̄.
q̄ corda auditorū ad amorē dei
accendit. Ex isto itaqz igne
boni p̄fuit̄. mali uero defia
ūt̄. Vnde paulus. Xpi bo
nus odor sumz deo. et alyis o
dor uite in uitā. alyis odor
mortis ī mortē. Quā sc̄i
bona corā ip̄s p̄ferūt. enā no
cēt̄. q̄ ip̄i bona q̄ audiūt. in
sui dāpnationē uertūt̄. dñz
sc̄os p̄sequūt̄ q̄ sibi uitā an
nūciant. hoc igne id ē doct̄
na que p̄dicit de ore illorū de
uorat̄. q̄ p̄ cōtēptū et p̄sen
tione sc̄orū. digni et ius sup
plicis agūt̄. **C** Et si quis eos
uoluit ledē. ita oportet eū
ocidi. Bentēna saluter dei
uerbi. uel recte de ore testū
ignis egrediens. inimicos eorū
interficiat. q̄ inimicū contra
xp̄o seuerētes. atqz ī malo p̄
seuerētes. mathematis fulm
ne sc̄i eccl̄ia p̄cutit. **C** Et si et
hoc ī bonū accipe uolumus.
sc̄i eccl̄ia ī suis doctoribz igne
ous sui inimicos deuorat̄.
cū libro exhortationis et amō
re puocat ut moriāt̄. immu
tata. et uiuāt dilationis gr̄a.
coacernans dilectionis carbo

nibus sup caput eorum. iuxta salomonis sententia. **C**hy habet pntate claudere celu nubibus ne pluat diebus pphetie iporum et pntate habet sup aquas conuertedi eas i sanguine. et pntate terra omni plaga. quocientium q uoluerit. Et hoc iuxta litteram impletum cognouimus in moyse et helya. qui unus aquas nubi fluminis conuertit in sanguine. eo qd induatum est cor pharonomis. alio uero clausit celu. ne plueret annis tribus et dimidio. **D**um ei regnaret achab rex impius. qui scos damificat. et insup idola coluit. oibus pplis isrl relinques deum patrem suorum adoraet baal. et eos helyas reuocae ad deum tantum non potuisset. uatus dixit. **D**um dñs. si est uobis ros aut pluuia. nisi iuxta oris me uerbum. **Q**uid ita factum est. donec pplis ageret penitentiam. et iterum ille sua penitentia optineret pluuia. **M**oyse quoq terra egypti percussit omni plaga quocientium q uoluit. id est quousq liberaret filios isrl de egyptiorum seruitute. **S**pualiter ipi scilicet appellat celu. appellatur autem et nubes. de quibus scriptum est. **E**t nubibus madabo. ne pluat sup ea nubem. **C**laudunt itaqz celu. hoc est serpos. non quo omnimodis reli ymbres non emittant. sed q sup terra q spinas et tribulos germinat non pluat. **P**luunt itaqz pfectis. abscondunt uero suam pluuia

impis. qui bonus et suscipere uolentibus. sua pditione manifestat. correptionibus uero et irrisoribus abscondit. **U**nde est. **P**er misericordias margaritas uias ante porcos. **E**t pntate habet sup aquas. conuertedi eas in sanguine. **A**qua scriptura significat. **U**nde est. **A**qua p fundam. sermo ex ore uiri. **I**psi itaqz aqua i sanguine uertunt. cum occasione illis qui bene prolata male intelligunt amittunt. et doctrina qua preperunt. i summa conuertunt. **Q**uid idcirco facere scilicet dicit. qz ipi eis diuina uerba annuntiat q contempnunt. accipientes eos instruit. et ad dei uoluntate reuocae. **H**abet quoq pntate pntate terra omni plaga. quocientium q uoluerit. qz in pntate illorum est. ut quando uelint loquantur. et iterum quando uelint taceat. ut scilicet fidelibus loquantur. infidelibus autem taceat. et ideo quocientium q infidelibus diuina mysteria claudunt. tonens insanabili plaga percussit. **Q**uocientium q uero fidelibus dei sacramenta pandunt. tonens alios ad morte. alios ad uita trahunt. **E**t qd alijs pfiat ad salute. alijs puenit ad morte. **D**um q uerba coram impijs format. sanguine carnalis itelligentie quo monantur format. porrigit. **E**t nota dum q non dicit. habebunt pntate. sed habent. ut hoc non de duobus tantum. enoch et helya. qui uenturi sunt. sed ena de p

sentis nūc tēpoīs emē p̄dūa
tōibus dictū intelligam. **C**
Et cū finent testimoniu suū:
bestia que ascendet de abyssō
faciet aduersus illos bellū.
et vincet illos. et occidet il
los. **H**or testimoniu nō ad
ipm̄ regnū antixpi ē referē
dū: sed ad p̄cedens tempus
quo ipi p̄dicabūt. anteq̄ ille
incipiat regnāe. **I**n reuela
tiōe ei bestie. finendū id ē p̄
fiendū et cōplendū ē testio
niū illorū. quo docet nō ipm̄
ēē xp̄m. sed dyabolū: p̄nū
ciātes iudeis atq; gentib; oī
iā uenisse xp̄m. et sua passi
one redemisse gens hūanū:
vnde et ab eo tenti iustificat.
Et hoc ē qd̄ sequit. **Q**uia
bestia q̄ ascendet de abyssō fa
ciat aduersus eos bellū. **B**estie
at̄ uocabulo. nō solū dāpnatq;
ille hō: uerū etiā habitator il
lus dyabolq;. qui p̄ illū exalta
bit. et extollet. sup̄ oē qd̄ dicit.
deus aut qd̄ colit. sed et omē
corpus illius figurat. **H**omo
itaq; ille p̄ditus ascēdet de abys
sō. hoc ē de multitudie iudeo
rū p̄fidorū. qui impietate pro
fundi sūt. nascendo. et p̄ ca
tū momenta p̄ficiendo. iuxta d
lud. **F**iat dan coluber in uia:
cerastes in semita. **D**yalobq;
ēi ascēdet de abyssō. hoc ē de
reprobōrū cordib; i quib; ha
bitat. et iūrediet. illū dāpna
tū hōiēm. ut p̄ eū signa faciat
et eleuet. ita. ut sedeat i tēplo
dei. tamq; sit deus. **Q**uē quo

q; corpus illius cū capite suo
ascendet de abyssō: q; dūio
dei iudicio esseari p̄mittetur.
Faciet at̄ cont̄ da testes bellū:
et corpale et spiritaler exhibe
bit cūcta q̄ i p̄cedēb; marti
rib; sūt adimpleta. id ē uirgas.
fustes. plūbatas. cadētes fer
ri laminas. uirgulas ferreas.
bestias. ignes et carceres. et
si qua sūt similia tormētōrū
genēa. **I**terū quos sic nō po
teat vincē. conabit. doctrinis
supare. exhibebit dona. uerba
p̄net dulcia: adhibebit falsa
miracula. et putrag; semens.
mltos a fidei rectitudie ad erro
rē inclinabit: alios scilicet de
cipiens terroib; alios at̄ p̄sua
sionib;. **V**erū qd̄ dicit. vincet
eos. nō ad scōs p̄net qui nō
poterūt uinci. et qui an̄ pote
rūt occidi. q̄ a fide separi. sed
quedā pars malorū intelligit.
que sonata ē corpi xp̄i. queq;
siue terroib; siue blandimētis
uinci posse narrat. **Q**uē
occidet eos. ad scōs p̄net quos
interficiet diuersis modis: et
supare nō poterit. **I**nt̄ quos
etiā erūt ip̄e helyas et enoch:
qui a bestia nec terroib; nec
blandimētis supari nullo modo
poterūt. **I**nt̄ eos autē qui vi
cent. cōprehendūtur falsi xp̄i
am: iudei. hēta et pagani.
Suēd̄ quēq; que sūt arma
emē. utiq; fides et innocētia.
duo dilāōis p̄cepta. duo etiā
testamēta: hinc p̄gnat. hinc
victores existūt. etiā cū moriūt.

Et iacebunt corpora eorum in platea
 magne civitatis. que vocatur spiritu
 aliter sodomia et egiptus ubi et
 dominus eorum transfirus est. Civitate
 magna. spiritu ad litteram appellatur
 iherusalem. que dei civitas magna
 dicebatur. sed postquam dominum suum in
 terfecit. non dicitur civitas mag
 na aut iherusalem. sed sodomia et
 egiptus. **I**acet et persecutio ubique
 grassetur. tamen minime et
 acerbior est. etiam nequicio ubi dominus
 transfirus traditur. et ubi caput
 malorum apparebit antichristus. **I**n
 cuius platea specialiter dicitur iacet cor
 pora sanctorum. tamquam saliet ut ubi
 principale certamine est. ubi mortu
 orum corpora multipliciter pereant.
Ubi etiam intelligitur. quod iudayca
 plebs specialiter adhibet antichristo.
 quousque enoch et helya perdurantia
 bus. que ex ea salvandi fuerint. reuer
 tantur ad christum. **B**ene autem illa civi
 tas. sodomia vocatur et egiptus.
 quod opera sodomorum atque abhominati
 ones egiptorum sectasse cognos
 citur. **U**nde ysaias illis dicit.
Audite principes sodomorum. **A**lla
 us per civitatem magnam. etiam qua
 iacebunt corpora sanctorum. totus mun
 dus intelligitur. quod in omnibus mun
 di partibus factum tempore miseri
 centur. **U**nde bene dicitur. **U**bi
 dominus eorum occisus est. **Q**uod etiam dominus
 extra portas illius civitatis est pas
 sus. significabat. quod christus in suis
 membris in toto mundo erat passus.
Ita est civitas magna que
 babilon vocatur. in qua dyabolus
 regnat. sicut civitas est christi iheru

sale. in qua regnat ipse christus. **I**lla
 cepit a cayno. ista autem ab abel. **S**o
 doma interpretatur nuda. egiptus
 tenebre. **I**n quibus nominibus illi comprehen
 denduntur. que metu nimio commisi. te
 porum antichristi non audebunt confiteri
 fide christi. sed in tenebris infidelita
 tis cecati. et in tenebris tenti pec
 catorum negabunt illum. insuper etiam
 et civitate sanctam calcabunt. id est
 contumaciter. **I**acebunt autem corpora
 multorum et illorum scilicet que fuerint
 mortui. et illorum etiam qui dixer
 int affligentur tribulationibus. id est
 fame. nuditate. carceribus. et ceteris
 iniquis tormentis. **E**t vide
 bunt de populis. id est tribus et lin
 guis et gentibus corpora eorum per
 tres dies et dimidium. **M**anifesta
 etiam ostenditur persecutio sanctorum
 in omnibus gentibus futuram. cum dicitur.
 quod omnes populi et tribus et lingue
 videbunt corpora illorum tribus die
 bus et dimidio. id est tribus annis
 et dimidio. quibus regnabit an
 tichristus. **I**ta etiam hic dies per annum
 positus est. sicut et in veteri testa
 mento. ubi legitur quod reversi ex
 ploratores. qui quadraginta die
 bus terram exploraverunt. fecerunt
 murmurare populum. **U**nde et pos
 tea quadraginta annis permaserunt
 in deserto. duo dicente ad moy
 sen. **D**ie pro anno dedi vobis.
Sicut et ad ezechielem cui preceptum
 est. ut trecentis nonaginta diebus
 iacet super latus sinistrum. diem
 inquit pro anno dedi tibi. **S**igni
 ficata est etiam in his diebus captivi
 tas decem tribuum. trecentis quadra

guta animis futua. **Et** corpa eo
m no sine pon i monumēto.
Per corpa autē. totos hoies ac
ape debemq; qui no solū extunt
n. uerū etiā diuersis pressuris
atriti iacebūt et cōcūcabūt.
Consuetudo quippe sacre scriptu
re ē: ut aliqñ per aiām. aliqñ
per corpus totū hoiem significet.
Per aiām ut ibi descendit iacob
in egyptū i aiāb; septuaginta.
Per corpus uerū. sicut mala in
ewāgelio dicit. q; tulerūt dñm
meū. et nescio ubi posuerūt eū.
cū solū corpus quereret. qd; posi
tū fuerat i sepulchro. aiā illius
cū diuinitate uerbi descendere ad
ifernū. **Verū** tanta seueria
tūt eī. et tam inanis eī illa
psecutio: ut nō facient; repbi.
postq; interfecerūt eos: sed etiā
ad augendā suā maliciā. neq;
post mortē pmitteēt eos poni
in monumēto. **Hic** ē legim;
factū et i psecutioē scōrū mar
tirū: qd; tanto tūt āplius fiet.
q̄to gr̄ior eī psecutio. **Alit;**
In monumēns idcirco mortu
orū corpa ponūt. ut ibi quies
cāt. et diē expectēt nouissimū.
Vnde et per quedā sapientē
dicit. **Corpa** eorū in pace se
pulta sūt. **Tūc** itaq; nō sineēt
eos poni i monumēns. hoc ē
nō pmitteēt eos quiescē. ueluti
quiescūt corpa mortuorū: sed
uarijs et iniquissimis eos crua
abūt tormētis. **Monumētū**
etiā dicit. eo qd; moneat mētē:
q; et nos dū considerāmg scōrū
monumēta. qui sua corpa pro

xpo tradiderūt. monem; uene
rationē illis impendē. **Nō** itaq;
sineēt eos poni i monumēto.
hoc ē nō pmitteēt eos uenēari.
sed uelut irrisione dignos. pmit
teēt eos i plateis iacere. ut co
medāt; a bestijs. **Et** in habi
tantes terrā gaudebūt sup eos.
et iocūdabūt. et muneā nut
tent sibi iuicē. **Recte** in habi
tantes terrā uocāt; qui de in
tēitu et de nece scōrū gaudeēt.
mētē ad p̄mia cōtueda scōrū
uel ad sua cōsiderāda supplēa
erigē nō nouerūt. **Tales** ul
mo tempore. cū etiā tradita fu
eēt in manū psecutorū. uide
tes enoch et helye. retēorūq;
martirū corpa insepulta iacē.
gaudebūt ex eorū hūiliatōne
et inflectione. q; eos male ui
uētes et peccātes inarepabāt.
Et nutteēt sibi iuicē muneā:
eulogia scilicet et datū tēporale.
uel sermonū cōgranulatiōne.
tanq; diē festū celebrātes. qm̄
hij duo pphete crucauerūt eos
qui habitāt sup terrā. sicut sup
dictū ē. in deuotiōne scilicet
ignis spūalis. i suspēsiōne plu
uie salutis. i cōuersione aqua
rū in sanguinē. **Sicut** ergo to
to nūc tempore gaudeāt muni
ci de tribulatiōe et hūiliatōne
iustorū. letantes cū male fecē
rūt. et epulātes i rebus pesti
miss; tamē iā tūc longa eī et
maior talū epulatio. de afflic
tione uel morte iustorū. ac sua
crudelitate. **Sed** cū dixerūt pax

et sequuntur: tunc repentini eis
 superueniet interitus. **V**nde hic
 quoque apte subinfert. **E**t post
 dies tres et dimidium. id est inter
 tu repentini super eos ueniet. qui
 dicitur. Pax et sequitas. et tunc
 dolore cum dicitur. gaudium: post
 quadraginta scilicet quatuor dies.
 qui in damielis libro et ysaie com
 memorat. spiritus uite a deo mita
 bit in eos. non tamen alienus spiritus
 ingredietur in eos. sed unusquis
 que homo suam animam recipiet. **E**t
 steterunt. **P**ro eo quod est stabit.
 quod preteritum tempus est positum hic
 pro futuro. **S**uper pedes suos.
Quoniam autem sit hoc futurum post
 illos quadraginta quatuor dies. so
 lus deus nouit. **V**ene uero staret
 dicitur. scilicet quod scilicet iam incommu
 tabiles erunt in morte. et incorrup
 tibles in corpore. **E**t timor mag
 nis cecidit. id est cecidit super eos.
 qui uiderunt eos. pro eo quod est
 uidebunt. id est super omnes reprobos
 qui interfecerunt eos. **I**bi quippe
 recognoscet eos in gloria. quos
 persecuti sunt in presentia uitae. et
 timebunt dum uiderunt eos glori
 ficatos. expectantes sententiam
 diuine ultionis. **N**el ena ipsi scilicet
 cum uiderunt se tunc glorificatos.
 et uiderunt celum arde. infernum
 apertum. demones per aera discur
 rentes. diuini uenire ad iudicium
 cum multitudine angelorum time
 bunt. **S**ed ut dominus dicit. uirtutes
 celorum mouebunt. quod pro magis
 horribiles. **D**e quibus adhuc subdit.
Et audierunt uocem magnam di

cente illis. **A**scendite huc. **V**ox
 ista que eos uocat ut celos as
 cendant: ipsa est de qua apostolus dicit.
Ipsa dominus in iussu et in uoce ar
 changelorum: et in tuba dei desce
 det de celo. **A**scendite inquit
 huc. id est ascendite ad deum et ad
 caput uentris. quod membra estis illius
 qui in omni singulis redditurus est iux
 ta opera sua. ideoque nolite morari
 in terra. ne inuoluamini in penis
 miserorum. **E**t ascenderunt in
 nube in celum: et uiderunt illos
 immua eorum. **L**egimus in ewan
 gelio. quod dominus in nube uenturus
 sit ad iudicium: sicut dixerunt an
 geli testes illius ascensionis.
Hic ihesus qui assumptus est a uobis
 in celum: sic ueniet. quod admodum
 uidistis eum ascendere. id est eadem
 carne et nube. **S**icut ergo christus
 uenturus est in nube: ita et omnes
 sancti. **V**nde ipse dicit. **T**unc uide
 bunt filium hominis uenientem in nubibus:
 cum potestate magna et maiest
 tate. **V**nde et apostolus dicit.
Nos autem qui uiuimus. in pie
 tate cum illis in nubibus obuiamus christo
 in aera: et sic semper cum domino er
 unus. non in aere sed in celo. **Q**uod
 si quis habet pauli sententiam in
 tuens inquit. quod generalis
 primo homini illata compleat sent
 entia. qui illi dixit deus. terra
 es et in terram ibis: scire debet. ue
 ni dei esse et pauli sententiam. quod
 et uiu reperietur homines. ex quo
 in persona hoc apostolus loquitur.
 et tamen scire debet. ut beatus
 augustinus dicit. in ipso in pie

ruptu nubiu. et si momentane
a morte tamen gustabunt. In
terra ergo reuertet. q. hoc e
corpus in terra reuertit. qd e
exente aia remane corpus. qd
utiq. terra e. Itaq. secuti dia
m. q. i. momento. in ictu oau
li. i. ipis nubib. spm vite acci
pient hy. qui i. aduentu dñi vi
ui reperiet. in quib. ut dictu
e. et momentanea morte gus
tabunt. Impy quippe remane
bunt in terra hac. elcā eleuabū
t. ad gloria. in q. et muna il
lorū eos videbūt et sentiet in
dicib. quos iudicauerūt et dap
nauerūt iniuste. **Et** in illa
hora factus e. terremoty mag
nus. Cū loquet. de ipō iudicio.
repente uenit ad ea q. cū futuā
sunt. id e. ad psecutionē anti
ppī. de quo paulo ante sermo
ne fecerat. ipamq. uocat. hora.
quā ante tribus dieb. et dimi
dio expresseat. Quid at. mirū
si eadē psecutio vna hora uoce
tur. cū omne pñs temp. vna ho
ra appellet. iuxta qd. iohānes
diat. filioi nouissima hora e.
Terre motus itaq. significat il
lā psecutionē ualidissimā. Pn
de bene terre moty nō simplici
t. sed cū additamento magnus
uocatur. q. tūc tribulatio erit
ut dñs ait. qualis nō fuit. neq.
neq. fiet. Inuc. et danyel. an
gelus diat. Demet tempus
q. le nō fuit. ex quo gentes ee
reperūt. **Et** decima pars cui
tans cecidit. et occisa sūt. i. tre
motu noia hoim septē milia.

Hic locus i. euāgelio exponit.
ubi dñs diat. q. quedā mulier
habens dragmas decē. pdidit
vnā ex illis. Nouē quippe sūt
ordines āgelorū. sed hō deniq.
e. creatus. q. locū dyabolo euacu
atū replet. Ista decima pars
perit in illis. q. cōsenserūt et
crediderūt anti xpo. Nō autē
tota decima pars perit. sed ps
decime partis. i. heretias scilicet
paganis. iudeis. et falsis fimi
b. Ciuitas quippe iherusalē
appellat. q. constat ex angelis et
hoib. Ciuitas autē decima ps
ceadit. illa scilicet q. ad nouē
angelorū ordines nō ptinget.
locū decimū ordinis cū elcā mī
me tenet. Et cū sit ipōrū pdi
torū numerus infinitus. sub
finito cōphedit. cū diat. Qui
a mortua sūt i. terremoty noia
hoim septē milia. Septenarius
e. nūq. sepe pro vniuersitate
pōit. atq. ideo i. septē milib.
hoim. oēs reprobi intelligūt.
q. mortui sūt in aia sub eadē
psecutioe. **Et** reliqui qui in
fide pmanerūt. id e. post ab
negationē ad fidē redierūt. siue
eā qui ex errore ad uerā doctri
nā cōuersi sūt. et i. eadē fide p
suerūt. in timore sūt missi. et
dederūt gloria deo celi. siue qd.
eo gubernare et fortitudine do
nate nō sūt lapsi. siue qd. misē
cordit. post tūc sūt erecti. **C**
De secūdu abijt. et ecce ueteranū
uic. cito. Superius aquila uolans.
tria ue dixit. fūnia. quorū duo i.

enarratioe p̄cesserunt. tertiu ad
 huc restat. Nam uē quippe
 narrat plū locustaru. secūdu
 solucioē āgelozū quorū usq̄
 ad istū locū. i quo multa p̄ uera
 p̄tulacone de aduētu anti xpi
 dicitur. tertiu nichoat huc et te
 dit usq̄ ad p̄finitū locū. id ē dāp
 nacoē om̄i repozū cū capite
 suo. **Et septimū āgelus tuba
 ceant:** et facte sūt uoces mag
 ne i celo dices. **Factū ē regnū
 huius mūdi dñi nri et xpi eius:**
 et regnabit i sc̄la sc̄lozū. In
 septimo āgelo nichil aliud nisi
 ut sup̄ i ceteris etiā intelligit.
 nō iā p̄dicās ut sup̄eius. sed i
 consp̄cū sui creatoris cōsistens.
Et hoc ē qd̄ sup̄eius āgelus sc̄as
sup̄ mae et sup̄ terna. māuit
p̄ uiuētē in secula sc̄lozū: q̄ tē
 pus iā nō est. sed i dieb; septi
 mi āgeli cōsumabit. mysteriū
 dei. **Septimo at̄ angelo tuba
 canēte:** uoces magne sūt i celo
 id ē in ip̄a elcōzū etiā. **Que**
uoces nichil aliud sūt. nisi mag
nū sc̄ozū desideiū laudācū de
ū: et gr̄arū actiones p̄sonāa
 ū atq; dicencū. **Factū ē regnū**
huius mūdi. cū antiquis hostis
dn̄abat. dñi dei nri. id ē p̄s
et xpi sui filij: et regnabūt p̄
 et filius. et h; qm̄ qui i p̄s et
 filij noīe intelligūt. cū om̄i
 elcōzū etiā in secula seculozū.
 Hanc p̄tātē filius dei accepit
 per hūanitatē: qui oīa cū p̄e
 possidebat p̄ diuitatē. **Unde**
et ip̄e surgens a mortuis dicit
Data est michi oīs p̄s i celo

et in terra. **Et uiginti quorū**
seniores. id ē p̄dicatores. q̄ in
consp̄cū dei sedet i sedib; suis:
 id ē in p̄tate iudiciali iuxta il
 lud. ecce dñs ueniet cū seniori
 b; ppli sui. ceciderūt i facies su
 as: oīa sua ad eū referētes qui
 dicit. sine me nichil potestis fa
 ce. **Qui i consp̄cū dei sedent:**
 q̄ i cūctis q̄ agūt uel dicit. deū
 sibi p̄tātē semp̄ attendūt. **Et**
adorauerūt deū dicentes. Ben
edias agim; tibi dñe deus oīpo
tens: qui es immutabilis. et q̄
erās aī secula aī p̄e. Vbi intē
endū: q̄ nō subnūgūt qui uēt
nus ē ut sup̄. Presentē cū iam
in iudicio. quo her oīa agentur
demōstrāt: quē uenturū mūne
p̄dicat. Qui accepisti uirtutē
tua magna: quando resurgens
a mortuis. oīa regna mūdi tue
p̄tati subiecisti. et hoc i hūan
itate: q̄ uirtus i deficiens ē in
tua diuitate. Et regnasti. reg
nas. et regnaturus es. Et in
te sūt gentes. q̄ sc̄licet uident
sua culturā ad nichilū redigē:
 unde psalmista. **Dñs regnauit**
instant. ppli. Et uenit ira tua.
 id ē temp; uindē tue: quando i
 rascencū ppl̄ozū ceruices cōstri
 ges. **Et temp; mortuozū: ut**
 sc̄licet qui mortui sūt p̄cō. mo
 riant. dāpnacoē p̄tēna. In q̄
 bus uidelicet gr̄arū actionib;.
 duos dñi aduēus cōprehēdūt:
 primū sc̄licet hūilē et oculatū.
 quando surgens a mortuis mū
 dū sibi substrauit: secūdu uero
 extelsit et manifestū. quando

impys iustet et seruos suos
vuiditabit. Non at gaudet elā
q̄ reprobi dāpnabūt. sed ideo
gaudet q̄ aduēt temp̄. quā
do mali iustā dāpnationē. et
ip̄i recipiāt bonozū operū dig
nā remunerationē. Ante eī dāp
nabūt. impy. et sic remunera
būt. p̄. nec poterūt puenire
ad regnū corpora prozū. nisi p̄
cessit dāpnatio reproborū. **Q**
at̄ dicit natus es. non ita intelli
gendū ē. ut iustat deus sicut
et hō. sed sic videbit̄ rep̄bis quos
dāpnabit. Talis q̄ppe ī singulo
m̄ consuetudo est. quale eū
videbit̄. Unde ī mētibz elozū
videbit̄ benignus. ī mētibz rep̄
borū natus. **J**udicat̄ et reddē
mercedē vniūqz. seruis tuis. p̄phe
tis et s̄tis. Sic vident̄ hec ver
ba sonare. q̄ p̄cessit mētiū elō
nū. p̄ quo mercedē sūt recepturi.
Non eī reddit̄ nisi qd̄ debetur.
sed nō ē ita q̄ scriptū ē. q̄s p̄ior
dedit illi et retribuet̄ ei. Et ali
bi. Gratia salui facti estis. et
hoc nō q̄ vobis. ut ne quis glo
riet̄. **S**acendū ē itaqz. q̄ ut aliqd̄
deo daremz. prius ab illo accipi
mz. cuius mīa p̄uenit ut uelimz.
subsequit̄ ut opemur. Unde
psalmista. **M**isericordia ei9 p̄
ueniet me. et mīa ei9 subsequet̄
me. Itaqz qd̄ accepimz. et dicit̄
q̄ ip̄e dedit. et nēm. q̄ nos ab
illo p̄cepimz. et ideo cū dñs m̄
reddē reddit. suā ip̄e doctrinā
in elāb remunera. Sub hac in
telligētia cotidie dicimz. p̄mē
nēm condianū da nobis hodie.

Si m̄m ē. aut ut deur penitus.
Sed sit m̄m accipiendo. qd̄ non
erat habedo. **Q**uērt̄ at̄ aut noīa
tus p̄phētis et ceteris s̄tis. apli sūt
relicti. Sed sciendū. q̄ ī p̄phētis
ibi sūt cōprehensi et apli. q̄ p̄phe
te sūt. q̄ venturā reproborū suppli
cia. et s̄torū p̄ma p̄nūciant.
De quibz ip̄e dñs ait. **E**cce mitto
ad uos p̄phētis. Et ip̄i iohanni
dictū ē. **O**portet te p̄phētā et
p̄dicatē gentibz. Et q̄ nō oēs sūt
p̄phētē qui sūt sancti. remunera
būt. p̄phētē. remunera bunt̄ et ista.
Et timētibz nomē tuū. pusil
lis et magnis. Timētes quoz no
mē illiqz. id ē reuerētia habentes
noīs ei9. et ideo peccatē timētes.
at̄ pusillis et magnis mēdē re
cipiāt. Magni quippe sūt. qui
bonū qd̄ intelligūt. mūnere se
diuina grā facē possūt. Pusilli
at̄. qui nō ea possūt imple que
intelligūt. q̄ nec locū habent.
Sicut quilibet ī monasterio con
stitutz. m̄am vult t̄pendē s̄tibz.
vult eā alyb sermone p̄dicari
oīs et doctrine t̄pendē. sed q̄ ad
hoc nō vocat̄. nō illud qd̄ intel
ligit et vult. ope p̄ficē ualeat.
ideoqz tales in numero p̄fectozū
habent̄. ideoqz nulla subripiet
de imp̄fectioē despectio. licet nō
fuerit om̄ibz attributa p̄fectio.
Hinc etiā in cantibus cātorū
dicit̄ sponso suo. **V**ngentū et
fusu nomē tuū. ideo adolescentu
tule dilexerūt te nimis. Et q̄
talū innumerosior sumā mūnā
tur. ideo in subsequētibz salomō
ait. **A**dolescentularū autē quatu

no est nūc. **E**xterminādi eos qui corrupērūt terrā: subaudi stēpus aduent. Qui ē corrupērūt terrā. id ē carnē suā maculauerūt dūcīs vias et pāns. uel q̄ alios maculauerūt exemplo et doctrina p̄ua: extermināt. id ē a terra vnicū sepabūt. et ab hēditate scōrū. exilio et ue dāpnatiois dāpnati.

Ca. m. duodecimum.

Tapertū ē tēplū dei ī celo. Celiū ē ecclā: q̄ ē sedes dei. Templū in celo: corpus ītelligit̄ xpi. De quo ip̄e iudas dicit. Soluite templū hoc: et ī tribz diebz exatabo illud. Vnde ewāgelista exponēdo subdit: hoc at̄ dicebat de templo corpōis sui. **E**t d̄ templū ap̄tū ē nascendo. moriēdo. resurgēdo: atq̄ ad celos ascendēdo. Templū etiā dei ē ip̄m corpus: q̄ in eo habitat oīs plenitudo diuinitatis corpālī. In celo hoc templū: q̄ in ecclā her mysteria p̄dicant̄ et retinēt. **H**el ap̄tū ē hoc templū: q̄ndo sicut ī ewāgelio legimz lancea latus eiꝯ p̄foratū ē. In celo at̄ secūdu hūc sensū. iohānes ap̄tū dicens tēplū in consp̄tū suo ītelligi uoluit: cognoscēs se ēē de illozū numēo. de quibz mēinerat scriptū. Celi enarāt gloriā dei. **E**t iusa ē archa testamētī in templo eiꝯ. **E**t significat̄ p̄ templū: hoc et per archā. id ē scōrū ecclā. **G**enus ē in genē: sicut octo aē in archa. **Q**ue p̄pterea archa testamētī uocatur. q̄ diuū tes

tamētōrū habet cognationē: nō in tabulis lapideis: sed ī tabulis cordis carnalibz. **I**bi ē urna habēs mānā. id ē corpus xpi in quo uerus ē panis. qui de celo descendit. **I**bi ē uirga aaron. per quā sacerdotiū designatur: q̄ et illud sacerdotiū in figurā p̄cessit. **S**ignificabat ē regale sacerdotiū: q̄ agit̄ nūc in ecclā. **H**ec archa q̄tuor portabatur arcubz. q̄ q̄tuor īstruit̄ ewāgelis. **A**pto ergo templo iusa ē archa: q̄ eo moriēte dū latus eiꝯ lancea p̄forat̄. īstelo sanguinis et aque ecclā edificat̄. **I**n cuiꝯ rei figurā in principio mulier de latere uiri dormiētis fabricata ēē describit̄. **E**t facta sūt fulgura et uoces et tonitrua et tremotus: et grando magna. **P**er fulgura miracula ītelligit̄: quibz inardulozū mētē p̄cisse. fractis mor̄ sup̄bie uiribz. hūilitati se subdiderūt. **H**inc psalmista. Fulgura multiplicabis. et cōturbabis eos. **P**er uoces uero. p̄dicaciones et exhortaciones. **B**ene at̄ prius fuit fulgura. ac demde subsequūt̄ uoces: q̄ sc̄i p̄dicatores prius miracula faciebāt. et sic ad noua credēda. loquēdo suos auditores inuitabant. **U**nde petrus prius ad speciosa portā sanauit paralitū: et demde iudeozū mētē ad fidē uerbo exhortationis informauit. **T**onitrua quoq̄ significat̄ cōmmationē terrois diuini iudicij. **P**ost uoces tonitrua sūt:

ut hy qui forte miracula contemp-
nunt. uerba despiciunt. terrore
iudicii quaciantur. Terremoty
ues persecutione significat. q̄
excitata ē cont̄ sc̄os: unde et
bene post terrē motū grando
sequitur. Nā grando eos q̄ pse-
cutione commouet significat.
Grando. i. p̄pe et fruges terre
commouit. et ip̄a commouit.
t̄. sicut ut grando fundita de-
ficiat. et denuo t̄ra fructificet.
Sic nimirū principes huius se-
culi. dū p̄sequebāt sc̄os et af-
fligebāt. et ip̄i pau' cōstringe-
bāt. et ad nichilū redigebāt.
aut uiribz saluet aut cōmuta-
tione in melius. Plures etiā
de hys qui etiā de p̄secuti
sūt ad fidē xp̄i cōuersi: ceperūt
pati que prius alijs infēbāt.
Porro malis pereūtibz. aut e-
tā qui fuerāt p̄destinati con-
uersi ad fidē: etiā fructificatē t̄
bono ope. et arste cepit t̄ fide.
Et signū magnū apparuit
in celo. Mulier amicta sole:
et luna sub pedibz ei9. Istud
ē signū. de quo moūtus ē achaz:
ut petet signū a deo t̄ p̄fundū
infernū. siue t̄ extelsū supra.
Sed cū ille dicit nō petam.
et nō tēptabo dñm: cōuersus
p̄pheta ad domū dauid dicit.
Nō hoc dicit dñs. Ecce dabo
uobis signū. Ecce uirgo conce-
p̄it et pariet filiū. Magnū
quippe fuit signū. qm̄ uirgo
concep̄it et peperit: et post p̄-
tū uirgo p̄māsit. Et in celo hoc
factū ē. id ē in etiā: cui9 et

mar' dñi mēbrū erat. Mulier
amicta sole. id ē amicta dñi
tate altissimi. Unde angelus
ait. Sp̄s s̄c̄s sup̄uicē m̄te.
et uirtus altissimi obūbrabit
tibi: illa saluet de q̄ paul9 ait.
xp̄m dei uirtutē et de sapien-
tā. Ip̄a at̄ beata dei genitrix.
t̄ hoc loco p̄sonā gerit emē. Ne
q̄ ē oīa q̄ hic narrantur. uirta lit-
terā beate uirginū specialit̄ cō-
gruē possit: sed et cōm̄ emē
secūdu m̄sticā narrationē ge-
nealit̄ cōuenit. t̄ q̄ condie fit
hoc signū. q̄ condie conapit
in ea xp̄s et nascit. Ip̄a ē
ā mat': ip̄a ē et filius. Unde
dñs dicit. Si quis fecerit uolū-
tate p̄is mei qui t̄ celis ē: ip̄e
meus frat'. soror et mat' ē.
Dū ē condie uouos p̄bos cre-
at: t̄ illis nascit xp̄s. Ip̄a
ē amicta etiā sole: id ē m̄tia
micta xp̄o. de quo scriptū ē.
Vobis t̄mētibz nomē meū:
onet' sol iusticie. Hic paul9
dicit. Oēs quotq̄ baptizati es-
tis: xp̄m induistis. De hoc so-
le. impy dictari sūt in infer-
no. Sol iusticie nō luxit nobis.
Per lunā at̄ que mutabilis ē.
utpote q̄ a p̄ncipio usq̄ ad orbē
arsat. et inde desiat usq̄ ad
tricesimā etatē. oīa istius seculi
mutabilia designat: ideoq̄
tam beata dei genitrix q̄ etiā
oīs etiā lunā sub pedibz habet:
q̄ cūcta temporalia despicit t̄
oīa mutabilia p̄ nichilo ducēs
celestia mētē tenet intuitu.
dicens cū ap̄lo. Nā cōuersatio

in celis e. **Alit.** In hac muliere possunt intelligi perfectiores et etiam: q̄ iuxta dñi cōsilium sua oīa relinquētes. secuti sūt xp̄m. **Per** lunā at̄ simplices qui laborāt ad aliorū usus. i. plātando. edificando. et agricolādo. **Hos** itaq̄ habet illi qui sūt p̄fecti quasi sub pedibꝫ q̄ longe ab eorū mēto distāt. nō tamē illi mercede carebūt. licet illis nō per oīa coequēt. si fidelit̄ mīstēriū suū implene rit. **Et** in capite eiꝫ corona stellarū duodecim. **Per** mulierē ut diximꝫ etiam intelligit̄ de q̄ paulꝫ dicit. de deo p̄re loques. **I**p̄m caput dedit sup̄ oēm etiā. q̄ ē corpus eiꝫ. **In** duodecī uero stellis significat̄ duodecī apli: q̄ sua p̄dicatiōe tenebras infidelitatis fugāt. et lūe uelutatis suos auditores illumināt. **Unde** angelus danieli dicit. **Qui** at̄ docti fuerūt fulgebūt q̄ splendor firmitati: et q̄ ad iusticiā erudiūt multos. q̄ stelle i. p̄p̄tas et uirtutes. **In** capite eius corona ē stellarū duodecī. id ē duodecī ap̄lorū. per quos oēs gentes q̄ in circuitu istius mundi sūt. crediderūt i. xp̄m: et p̄mū p̄ eos ip̄m caput victoriā de toto mūdo portauit. **Et** in v̄tre habēs clamabat p̄m̄ens: et cruciat̄ ut pariat. **H**iuxta literā beate marie aptai nequeunt: q̄ sicut sine delictiōne cōcepit. ita sine dolore peperit: nullūq̄ cruciatū habet in

partu potuit. que nullū p̄m̄ libidinis in conceptu contraxit. **Sed** iuxta mysticū intellectū hō ad etiā refert̄. que mulier vōtur. nō p̄r effectū adm̄. sed q̄ p̄dicatiōe et lauacro. sp̄itales filios gignit cotidie nō desistit. **Unde** et ip̄e dicit i. ewāgelio. **Si** q̄s fecerit uolūtate patris et patris. usq̄ et mat̄ est. **I**p̄a ē etiā reputat̄ in mat̄e reputat̄ in filiā: q̄ dñi quoslibet ad fidē adducat mat̄ ē. aut fonte bap̄tismans regeneat. **In** illis autē qui accedūt ad bap̄tismū. et confitent̄ se i. xp̄m ardē: filius ē. **Unic** paulus. **Per** ewāgelū ego uos genui. **De** hac muliere dñs dicit. **M**ulier cū parit. id ē cū parē uolē tristitiā habet: q̄ uenit hora eius. **Sicut** et mulier dñi parit. affligit̄ et uexat̄: ita et sc̄a etiā dñi in hoc seculo ē et videt suos affligi. et uariis modis tribulā: tristat̄. affligit̄ et uexatur. et clamat ad deū postulās liberari: ne uicta tribulatiōibꝫ succūbat. **Sed** cū ad tempꝫ uel horā p̄uenit. q̄ ultima corporis mēbra ad lucē et uā nascendo p̄ueniāt: tūc cessabit cruciatꝫ ac p̄uritiōis clamor. **Et** uisū ē aliud signū i. celis: et ecce draco magnꝫ et rufus. habens capita septē et cornuā decē. **Per** dragonē ut sup̄ iā quoz diximꝫ. intelligit̄ dyabolꝫ: qui apte quoscuq̄ potest deglutit nō cessat. **Et** q̄ dñi ē et q̄ hoīes nocet: p̄pter multiplici

tate insidiarū. magnū vomit.
Rufus ued ppe hōi adūit: q il
le hōinda erit ab inicio. ex q
saluet primū hōiem int feat.
Celi at ipā etiā intelligit.
que superius significata ē p
mulierē. In celo ē draco: q
etiā t etiā dyabolū quibz ua
let nocē nō desinit. Neqz e
ū ipē celū possidet: sed celo
adūsat. Per septē at draco
nis capita. oēs intelligūt
reges illi subiecti: qūqz cont
septiformē etiā pugnāt.
Per decē ued cornua: oīa reg
na illi subiecta. Nā qd in
cornubz regna significēt: za
charias manifestat et daniel.
quorū utiqz dicit se uidisse q
tuor cornua. q sūt qtuor reg
na pncipalia. Cū hys ei cor
nubz. hoc ē cū ista scī potētia.
et regius sibi subiectis: pug
nat dyabolū cont eos q decē
pcepta legis obseruat. Et
in capitibz eiū septē dyadema
ta. Qd significat p capita.
hoc et per septē dyademata.
id ē oīs huiū seculi potentatū.
qui illi adheret: et per fraude
uei simulē cont septē etiās
et cont septiformē spm dūm
cāt. Et cauda eiū trahebat
ternā pte stellarū celū: et misit
eas in terrā. Per caudā dra
comis ut sup quoqz dictū ē:
pū intelligūt doctores. P
phetā ei docēs mendaciū: ipē ē
cauda. Potest etiā et cauda
specialit antypūs intelligi.
qui oē mendaciū dicitur ē: ha

bens eū habitatorē. de quo dūs
dicit. Tūcitate nō stetit. Tern
a at pars stellarū quā trahebat
cauda draconis. T hēnas. pa
ganis. iudeis figurat. ac falsis
ppianus: qui de celo hoc ē de
societate scōrū enūt. et tcon
foratū malozū hōim trahūt.
Illi ē designat p stellās dere
lo abstractas. qui prius lucere
videbāt t etiā: sed aduēien
te antypō. decepti blandimē
tis. tomēns. et falsis mūncu
lis obsmābūt. Fit at condie
hec stellarū delectio: sed aplūg
tū fiet. quādo imāior cū
psecutiois seruicia. Qd autē
dicit traherat: moē scriptūe
sacre pteitū ponit p futurū.
Vel bene etiā trahebat ternā
pte stellarū: q quodāmo rē
aspiciens. de toto tūfacto hoc
tempoē ista loquit. Ab aduē
tu ei dū. quo stelle spūales in
celo splēdēre ceperūt: et ist
eadē tchoauerūt. Et draco ste
tit an mulierē q eat paitura:
ut cū pepercisset. filii eiū deuo
mēt. Qūtu ad beatā maia p
tinet. dyabolū stetit ante eā uo
lēs per herodē filiū eiū mīficē.
quādo ille fugit t egyptū. et
lactētes p eo sūt intercepti:
sed qd non potuit face p illū.
fecit p filiū eiū herodē. qui illis
diebz sicut ewāgelū dicit ihē
rosolimus eat. Voluit at eū
deuorāe dyabolus. q estimās
eū purū hōiem. putabat qd
cū ceteris in inferno eū tenare
posset: sed non potuit ut in

sequentijs dicitur. q. surgens a mortuis. ascendit ad deū patrem. Sic cotidie omni ymola in stat dyabolus ante scam ecciam. ut possit eos decipere. q. fonte baptismatis renati efficiunt filij dei sed no pualet. q. rapit ad deū a quo pte gūt. iuxta illud. Vbiq. fuerit corpus illic congregabunt et aquile et uolo ut ubi ego su. illic et mīster meus sit. No at uel xpūs. uel mēbra illius. tūc solūmō draco uē vincūt. cū ad celos ascēdūt. sed potius vincūt cū in hoc. et ipē dñs et electi eius. q. mandata vite custodiūt. Vnde et i euāgelio legim. qd cū tēptaret dñm testimōia eius diuina ipē ptulit. et sic eū confidit.

Et peperit filium masculinū. Beata maia peperit masculinū id dñm ihm xpm forte. qui ad hoc uenit. ut principē huius seculi debellaret. De q. psalmista. Dñs fortis et potens. dñs potēs in p̄cho. Masculus autē aliqui ponit in malā p̄tē. aliqui in bonā. In malā ut illud iheremye. Maledictus vir qui annūciat p̄tē meo dicens. natus est tibi puer masculus. Quo in loco p̄pheta p̄sonā huānū generis gent dicens. Maledictus vir dyabolus saluet q. annūciat p̄tē meo mūdo. natus est tibi puer masculus. id ē p̄ph̄tis fortis in malā. De hoc p̄tē

psalmista dicit. Audi filia et vide et cetera. usq. domū patris tui. In hoc at loco masculus et bonā p̄tē p̄tē. q. significat dñm ihm xpm. uel certe mēbra illius. que cotidie p̄tē scā ecclā. Recte at scā sub noīe mascululi cōprehēdūt. q. forte cōtē aduersa istius seculi dimicant. sicut fecerūt sancti ap̄li et martires. qui etiā ipā corpa trādidērūt pro xpi noīe. quib. psalmista dicit. Virilitate agite et confortet cor vrm. **E**d autē subdit. qui erit rector gētes in virga ferrea. tam de p̄pō q. p̄tē inflexibili oēs gentes regit. vnde illi in psalmo dicit. Et postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā. et possessionē tuā terminos terre. q. de omib. dñs potest intellegi. qui in suo capite acceperūt p̄tē ut regant gentes in virga ferrea. et habeat p̄tatem constringēdi eos tanq. uas sigulix ut faciāt ex uasis reuasa nūe. Nā qd xpūs facit potētiar. faciūt etiā scā dono illius. adiuti p̄dicatiōe sua. Virga at ferrea rectitudo intelligit. iusticiā q. et diligit bonū qd deus fecit. et inflexū malū qd hō nequit gessit. sicq. sua ut aliena. sicq. aliena facta librat et iudicat ut sua. **E**t raptus ē filius eius ad deū et ad thronū eius. Iste raptus ut supra dicitur ē. no ē solūmō corporalis. sed sp̄talis. Quasi ei quidā raptus scōrū fit ex hoc

mūdo ad deū: dū fidē quā ha-
bent interius mādata vite cus-
todiedo. etiā exterius ope ex-
ornāt. Vnde et psalmista
diat. Ascensus in corde suo
disposuit. **C** Et mulier fugit
in solitudine: ubi habet locū
patū a deo. ut ibi pascat eam
dieb; mille ducēns septuaginta.
Solitudinē ad quā mulier fu-
git. secretū mentis debem; in-
telligē: q; abiciens panū ter-
renorū desiderorū tumultus.
et mūdi hui; supfluas curas.
serpām desertū quietis facit:
ibiq; inuenit locū a deo patū.
hoc ē ipm deū omnipotentē. q; in
corde illius requiescit. **I**ste ē
locus de quo psalmista diat.
Esto michi in deū p̄tectoꝛē: et
in locū refugij. ut saluū me fa-
cias. **I**n solitudine ergo cordis.
locū sancti inueniūt. quos sal-
uēt: q; dū insolētiās cogita-
tionū nō patiūt. solaq; etna
petiūt. conditorē suū ī secreto
cordis sui habēt habitatoꝛē. **I**n
qua solitudine pascūt eā. nulli
dubiū qn̄ p̄dicatoꝛes sancti huc
intelligātur. qui etiā pascūt
sua p̄dicatioē et doctrina. **C**
Diebus mille ducēns septuagi-
ta. **Q**uāuis huc numerus spe-
cialit̄ p̄tinet ad tempora an-
ticipi. quib; necessārio pascet
etiā a doctoib; papue helya
et enoch: tamē ad omē p̄sens
tempus p̄t̄ referri. a dñi salu-
cet ascensioē usq; in finē seculi.
In hoc tempore morate etiā
in solitudine sui conditoris.

et curis tēpalū certū quiesce-
te. pascūt eā doctores exēplo
et doctrina. p̄ suas eplās. eua-
gelij. et expositiōnes librorū
pabulo diuini sermonis. **N**ā
sicut antypūs mille ducēns sex-
aginta dieb; regnabit: ita xpc
mille ducēns septuaginta dieb;
id ē trib; ānis et dimidio p̄di-
cauit. **I**deoz totū p̄ns tempus
possim; accipe p̄ hūc numerū.
a quo diuina p̄dicatio cepit: in
quo et p̄ nouissimos p̄dicato-
res terminabit. **I**hanc etiā mu-
lierē significabat olim pplūs
ex egypto egressus. q; pharō-
nē draconē scilicet. q; in medio
fluminū suozū cubabat. fugi-
ens ī desertū p̄ductus ē. quo
māna vestētur: et a morsu
ignitorū serpēū. aspiciens
enēū serpētē in ligno suspen-
sū libēret. **D**esertū quippe
illud significabat p̄ntē vitā:
et secretas mentū cogitatioē.
In hac quippe vita pascim; mā-
na. id ē corpe xpi qui diat.
Ego sū panis viuus q; de celo
descendi: et cetera usq; p̄ mū-
di vita. **A**ffūt quoq; ignis ser-
pentes id ē demones. qui vitis
nequiae suae nobis infundē
conāt. sed nō p̄ualet. q; libe-
ramur p̄ eū qui suspēsus in
cruce. nos a dyabolo libēauit.
qui et similitudinē nrē habuit
mortalitatis. tamē nō habuit
maculā peccati. ideoq; nos ab
omib; p̄ualet. mūdaē p̄ns.
C Et factū ē plū magnū ī
celo. **N**ō tūc solūmō factū ē

plur. quando in micio temporis
 dyabolus p̄ supbia deiectus ē de
 celo: sed et qm̄ a dñi passiōe eiec-
 tus de cordibz fidelū. cepit. im-
 plus sentire cont̄ oēs: et h̄ pug-
 na p̄seuet usq; ad finē seculi.
 quando cū fuerit solut; cōsumabit.
Celū ē sc̄a eccl̄a ē. in qua fit hoc
 plū: maxie ut dixim; ex quo
 per fidē eiectus ē de cordibz ar-
 denū. aplis p̄dicantibz iuxta il-
 lud. Non ē nobis colluctatio ad-
 uersus carnē et sanguinē et car-
 ta. Sic ē dicit factū ē plū m̄g-
 nū in celo: ut ab micio fidei p̄p̄-
 t̄ me usq; ad finē. totū temp; vite
 p̄nās cōprehēdi sine aliq; dubi-
 tatiōe ardat: quaten; et factū
 in p̄latis. et cē in p̄nabz. et cō-
 sūmadū in nouissimis affeāt.
Mychael et angeli eiq; p̄lia-
 bāt cū dracone. Angeli mycha-
 helis uel draconis dicūt illis sub-
 dit. et ad obediedū missi. non
 tamē ab eis creati. sicut quidā va-
 niloqui dixerūt heretici: uel etiā
 quomō sub vno rege. in vna ciui-
 tate militā arduēt. Sic ē sole-
 m; et nos dicē: vidētes eos qui
 ex eadē societate sūt. Ecce mei
 aut nri. Hinc ē dñs de pusil-
 lis ait i ewāgelio. Angeli eorū
 semp vident facē pat̄ mei qui
 in celis ē. Hinc iosue principē
 exercitus dñi interrogat dicens.
 Noster es an aduersariorū? Oēs
 ē angeli boni. dicūt angeli my-
 chahelis: q; ad eius societatem
 p̄tinēt. In quo numēo bonorū
 angelorū. etiā hoīes iusti cōpre-
 hendūt: pugnātes cū dyabolo.

Porro angeli draconis dicūt
 oēs q̄st̄ a consenserūt: qua-
 do sapiens dixit. Ascendā sup
 altitudinē celi. et ceterā. Vbi e-
 tiā pat̄ malorū hoīū forma
 cōprehēdit. Pugnāt itaq; my-
 chael et angeli eiq; in celo. hoc ē
 l eccl̄a. et pugnat draco cū suis
 demoi; qm̄ sicut demones
 sūt pati semp ad un pugna-
 dū. ita et sancti angeli ad resist-
 tendū. Actamē nec nos sine a-
 gloriā. nec iustū angeli sine
 iustō conflictu cont̄ antiquū hos-
 tē dimicat. Engam; ergo arma
 securi. q; fortissimos nre p̄ne
 conanes et inuictos adiutores
 habem;: iuxta qd̄ aplūs dicit.
None oēs am̄st̄orū sūt spūs.
 in misterū missi: p̄ eos qui
 hēditatē capiūt salutis. Inde
 at̄ illi fortes vnde et nos. inde
 illi iuncti vnde et nos. id ē ex
 diuina virtute: sine q̄ nec illa
 liq; ualēt nec nos. Pugnāt
 ē nūc mychael q; ē p̄positus
 etiā cū suis angelis p̄ eccl̄a: pug-
 uabit etiā āplūs tēpore anti-
 xpi. iuxta illud. In tempore
 illo cōsurgēt mychael princeps
 vest̄ et ceterā. **E**t nō ualuerūt:
 neq; locus inuentus ē āplūs e-
 orū in celo. Quāē dicit non
 ualuerūt: cū etiā post bap̄tis-
 mū et suā abrenūciatōne dy-
 bolus multos decipiat. Sed li-
 cet videat̄ p̄ualere ad temp;. **T**amē
 in eos qui ad vitā sūt p̄-
 destinati nō p̄ualēt: q; ablato
 p̄cō per p̄itentiā. nō inueni-
 in eis locū dyabolū. Ille nāq;

fit eius habitatio: in cuius mente
regnat peccatum. Tolle ergo reg-
num peccati: et non inuenietur locus
dyabolo. Sicut autem et nonnulli
quibus nec ad tempus preuident.
quod ad nullam mortalem armen-
tam eos possit impingere. per quod il-
lorum corda debent possidere:
quibus paulatim aut. Nolite locum
dare dyabolo. Potest autem et
hoc specialiter referri ad diem iudi-
cij: quando illorum certamine. ab
aduentu domini in iudicio terminabitur.
Cuius pacto ista sententia comple-
bitur: non ualuerunt saluetur: qui
sine eternis succumbent. Neglo-
tus eorum amplius inuenietur in
celo: quod tunc funditus ab electis
exclusi. decipiendi uel tempus
non habebunt. Et peritiam est dra-
co ille magnus serpens antiquus:
qui est dyabolo et sathanas. Ipse
se antiquus hostis ut iam dictum
est. draco appellatur. propter imma-
nitatem scelus. magnus. propter oc-
cultas insidias: et quod ex mul-
to tempore uocet. Serpens
antiquus: quod per serpente primi
mum hominem decepit fraude. et
sic est veneno nequicie intere-
mit. Vocatur quoque dyabolus
id est deorsum fluens siue armen-
tor: quod cotidie de cordibus fide-
lium fluit. et inde dicitur satha-
nas id est contrarius. quod bonos
sequitur. quorum illi opera sunt
contraria. **Q**ui seducit uniuersum
orbem: in his uidelicet
qui perierunt. id est parte orbis.
Nam a toto parte intelligere debe-
mus: quod quibus multos electorum in

corde plerumque seducat. non ta-
men in perpetuum nec ad eternam mor-
tem. **Q**uicquid est in terra. Quicquid
est autem de celo in terram. id
est de mentibus electorum in corda re-
proborum: non quo in eis et ante
non erat. sed quod ab istis exclu-
sus. amplius illis durari ceperit.
Quia enim terra exapit: quod ter-
rena querebat. eterna sapien-
tia mentes inuadit. De qua sa-
luter terra. ad serpentem in pri-
ma maledictione figurata di-
citur. Terram comedes cunctis diebus
uite tue. Nam quod propheta dicit
esta enim electi. de illis est intel-
legendum: qui estimatione hominum
electi apparebant. sed in conspectu
dei iam terra erat. **E**t audiu-
uimus uocem magnam de celo dicentem.
Nunc facta est salus et uirtus.
et regnum dei nostri: et peccata christi
eius. Hec uox ad omne presens
tempus pertinet. Incipit ab ad-
uentu redeptoris: sed usque pro ad
consummationem perueniat. clama-
re non desinit. Hec itaque ista in
celo est: magnam electorum deside-
rium in terra. Nunc facta est sa-
lus. Sed omni tempore uite
presentis. ab aduentu scilicet me-
diatoris. usque ad finem eiusdem
predicationis salus facta est: quod gratia
dei uel bonitate sumus saluati.
Unde psalmista dicit. Dominus
est salus. et reuera. facta est uirtus.
quod per illam sumus roborati.
Regnum quoque et potestas facta
facta est dei nostri: sicut ipse resur-
gens a mortuis dicit. Quia
est michi omnis potestas in celo et in

tertia. **Q**uia pietas est accusator fratri uerbum: quod accusabat illos in conspectu domini die ac nocte. Accusatio dyaboli nichil est aliud: nisi ad malum per apertio. Tunc est accusat: quod dignos accusatio reddidit. uero loquendo exterius. sed odiendo interius. Sed ab hac accusatio ille liber apparet: qui in se accusat studet. quod ab aduersario suo accusari posse cognoscat. Angeli itaque gaudentes de nostra reuocatio: letantur de casu dyaboli. Unde in die natiuitate dicebat. Gloria in excelsis deo. **Q**uod est mirum. si homines fratres uocant: dum tenuerunt ipsum dominum hoc facere? Surgens autem a mortuis dicit matrem. Vade dicit fratribus meis. Neque est iam indignatur homines habere fratres: qui dominum habent hominem fratrem. In die autem et nocte: uel continuo tempore intelligit. uel prospere uel aduersa. In die et nocte dyabolus accusat: quod alios in prospectantibus extollit. atque alios aduersitatibus frangit: et hoc in conspectu dei quod ubique est. imple illud. Caelum et terram ego impleo. **E**t ipsi uicerunt illum. id est sancti qui in terra sunt: et in celo bellum contra draconem faciunt hoc est in societate electorum. **P**ropit sanguinem agni: cuius uidebatur passionem unum: mortificantes se cum uicibus et concupiscentiis. **E**t propter uerbum testimonij sui quod rectitudine fidei custodiunt. **E**t non dilexerunt animam

sua usque ad mortem. quod ante elegerunt mori in hac uita. ut postmodum regnarent cum christo. quod hic uiuere temporaliter. et postmodum eternaliter perire. Usque ad mortem se posuerunt: ne animas suas uenerunt amarent. **H**inc paulus dicit. Ego non solum est alligatus. sed et mori paratus sum pro christo. nec facio animam meam preciosiore quam me. **E**t dominus. Qui amat animam suam: perdet eam. **I**mitantur autem dominum suum: quod sunt pro sua re deperione non peccasse in se. **P**ropterea letantur celi: id est omnes ecclesie. **P**luuiali est innumerositate: quod innumerositate ecclesiarum assignant. **E**st qui habitatis in eis: id est omnes sancti. qui in congregatione fratrum morantur. **V**el certe habitatores celorum. angelos intelligere possumus. quibus concordat in domino conuenit gratulari: dum et homines ad illorum consortium redeunt. et angeli redintegrantur numerum suum. istis receptis aspicunt. **U**bi non est aliud quod exponi debeat: nisi ut hac manere letitia. hic liber debuit sine accipiat. **E**xpliat liber tertius. **I**napert liber quartus.

Sequitur. **D**e terrene et matris: quod descendit ad uos dyabolus. habens uiam magnam. **T**erra autem et mare unum idem significat. sicut daniel apte demonstrat. **Q**uoniam dixisset se uidisse quatuor uentos pugnantes in magno mari. ad

ient. Et quatuor bestie ascende-
runt de terra: hoc ipsum signifi-
cat per terram quod et per mare.
id est hunc mundum in quo miseri
fluctuant. qui semper terra pe-
tunt. Ita ergo et hic terra et
mare reproborum significat cor-
da. quibus est ve. id est eterna dap-
natio vel perditio. ad quos ver-
sus inimicus expulsus ab e-
lectis descendit: non quo in eis
ante non esset. sed quod expulsus non
a suis. amplius in suis duram
cepit. Qui recte terra et mare
nuncupantur. quod dum semper terra pe-
tunt. superbie fluctibus tumidi et
viciose illecebris amantissimi in-
veniuntur. Talibus itaque ne iminet.
id est eterna dampnatio: per deiectum
a fidelibus dyabolus. cum ira mag-
na sentit adversus illos: et tan-
to itaque hoc agit feruere. pro
viciose sibi sentit adesse penam.
Unde subdit. **C**onvens. quod mo-
dum tempus habet. Modum
quippe tempus. prius intelligit
vita: de qua apostolus dicit. filii
novissima hora est. Et si con-
temperet omne tempus ab exordio mun-
di usque ad finem seculi: et in tunc
comparatum. brevissimum est. Quia
ergo dyabolus in primo se scit
esse dampnandum: ad exerceundam ma-
liciam suam. angustum ei videtur
hoc tempus. quod libet pluribus mo-
mentis spaciis preteletur. Consi-
derat quippe quod iuxta sit. ut li-
centiam nequissime libertatis a-
mittat: et pro brevitate tem-
poris angustat. tanto multa-
plitate sceleris expandit. Hinc

ante eius ruinam. et tunc adven-
tum redemptoris facta: et nunc us-
que fieri debemus credere. Habet
autem dyabolus terram. non solum contra
eos qui per terram et mare signi-
ficantur: sed etiam contra eos qui in
celo habitant. a quibus victus ar-
ditur et cluditur. Nam et per ipsos
sentit versutus adversus ipsos.
Et postquam vidit draco quod
percutus est de celo. hoc est de cor-
poribus electorum. in terram. id est in
reproborum corda. persequitur et mu-
lierem que peperit masculum. Sa-
ecula designat per celum: sicut et
per mulierem. Appellatur autem
mulier non propter molliam animi:
sed quod cotidie spirituales deo filios
gignit non cessat. Ipsa etiam est
sponsa. anulo fidei in baptismo
subarrata: de qua paulus dicit.
Respondi et vos vni vno vir-
ginitate castam exhibere christo. Et ali-
bi. Respondi autem sibi christus et
ecclesia non habentem maculam aut
rugam. Et in sequentibus huius-
modi verbis dicitur. Veni ostenda
tibi sponsam agni. Ipsa est etiam
uxor in perfectione operum et morum
constituta: quod sua predicatio et
doctrina. multos filios dei ge-
nerat. Unde et ipse dominus dicit.
Si quis fecerit voluntatem patris
mei: ipse meus frater et
mater est. Credendo ergo spon-
sa. operibus inherendo uxori: vo-
cabatur predicando. mater efficitur
christi. **T**onens autem patrem christum:
quod aens officio predicacionis
membra eius que nos sumus ad fi-
dem et operationem informat.

Postquam itaque vidit draco. pro-
 iectus est de celo. mariumque popu-
 lorum aduentum filii dei. de quo dicitur
 aut. videbam sathana sicut ful-
 gur de celo cadentem: persecutorum
 et mulierum. que peperit masculu-
 lum id est forte populum. sicut fuerunt
 sancti martires. qui ante po-
 tuerunt mori. sed a fide dei se-
 pari. Persecutorum est quippe haec
 mulier in ipsa adolescentia.
 quando interfecit abel: sed haec
 post aduentum filii dei. acris
 persecutorum aggressus est. et ad ar-
 gumetum persecutorum. callidius
 semetipsum convertit: alios pro
 membra sua crucifigens ut pe-
 trum. alios lapidibus obuiens
 ut stephanum. alios igne consu-
 mes ut laurientium. alios quoque
 serpentibus tradidit. unguibus
 lamiauit. in mare precipitavit.
 et per varia instrumenta similia
 trisur coegit. Et haec quidem
 sunt lignis: sed vehementius
 contra eam erigetur. quando dabo
 natum hominem ingreditur. et pug-
 nabit tormens. et falsis mila-
 culorum signis: ita ut in errore
 deducatur. si fieri potest etiam elat.
 Quorum tanto robustior tunc
 erit constantia: quanto immemor
 persecutorum seueritas. Et date
 sunt mulierum due ale magne a-
 quile: ut volaret in desertum in
 locum suum. In duabus aliis mu-
 lierum datus. duo intelliguntur tes-
 tamenta. et duo caritatis precep-
 ta. in quibus totaliter pendet et
 propheta: sive etiam actua et con-
 templatiua vita. Quibus precep-

tis effecta est aquila. petens pro
 mentis contemplatione celestia:
 iuxta illud apostoli. Non conuersa-
 tio in celis est. Sic et dicitur. Da-
 te sunt mulierum due ale magne:
 trans dicitur. Hoc donum ipsa
 mulier meruit: ut aquila mag-
 na efficeretur. Desertum autem locum:
 corda sanctorum intelliguntur. remota
 a terrenis desideriis. Quibus
 est a semetipsis inordinatos de-
 sideriorum motus eiunt. et sic se-
 metipsos desertum quietis effia-
 ut. ut habeant locum quo fugere
 possint: quod dum nulli alium inu-
 di diligunt. sed solummodo eterna
 patriam appetunt. magna mentis
 tranquillitate proficiunt. In qua
 solitudinis locum tenet quo fugiat
 ad deum. qui in secreto mentis a
 rebus inuenit. cui psalmista
 dicit. Esto mihi in deum protectorem:
 et in locum refugii ut saluum me
 facias. Duabus ergo aliis muli-
 erum utens. draconis persecutione
 euadit: quod sancta ecclesia diuini testame-
 torum cognoscere. sive duobus precep-
 tis caritatis sicut. et ad celestia
 suspensa. occultas inimicorum in-
 sidias praevincere. et a partibus persecu-
 tiones novit contempnere. remouens
 se ab omnibus terrenarum rerum tu-
 multibus. et in secreto mentis domino
 vacans. **Ubi aliter per tempora**
 et tempora. et dimidit temporibus
 a facie serpentis. id est per omne
 tempus istius vite. a domino prodi-
 catione usque ad finem seculi: illo
 vero pane qui de celo descendit.
Ipsa etiam est fugientibus persecutorum se-
luta via. ipse ad solitudinem

pueritibus locis: ipse in eadem so-
litudine esurientibus abis. De hoc
tempore sans supradictum est. Nam per
predicatio Christi tribus annis et dimi-
dio perdurabit. et tribus annis et
dimidio terminabit: recte per hoc
spacium. omne tempus patris vite
intelligitur. in quo sub eadem doctri-
na eterna moratur. In huius mu-
licis figura. olim propheta ista he-
licia colupna nubis precedebat
per diem. et colupna ignis per noc-
tem. In nube quippe blandimentum
amoris: in igne autem terror
exprimitur timoris. Per has
quippe duas colupnas: duo sig-
nificantur testamenta. Per nubem
in die novum significat testamen-
tum: in quo non vindicta per-
tinetur. sed misericordia lenitas ostensa
est. Unde est. Nemo te condempnat
ut mulier. Per ignem vero
noctem. vetus testamentum intelli-
gitur: quod supplicium peccatoribus
minuat. Unde est. Si quis hoc
vel illud fecerit. morte moriatur.
Fugiens autem propheta pharaonem.
qui est draco magnus. cubas in
medio fluminum suorum. veluti
mulier fugit draconem. pervenit
in desertum: in quo deum protectorem
repperit. et manna celestis pastus
est. et per suspensum serpentem
evadit. dominum videlicet Iesum Christum
salvatum est: qui veneno peccati ca-
runt. quod et si apparuit in simi-
litudine carnis peccati. tamen peccatum
non fecit. nec invidiosus est dolus
in ore eius. Potest autem deserti
noctem illa regio designari. quia a
postata angelus deseruit: et

homo in quo certum refugium lo-
cum invenit eterna. que vixit per
seculum ubi abundanter reperit.
que hic dum affligit iustitiam est
sunt. In aliis autem mulieribus:
ipsa suspensio intelligitur contra
placationem. Solet autem hoc primum
esse scripturae donum: ut quo magis
pressus angustatur in terra. eo
amplius contemplationis penna
elevetur ad summa. Hic paulus
dicit. Quando infirmior: tunc
fortior sum. Et misit serpens
ex ore suo post mulierem aquam
tamquam flumen. In scriptura sacra
sepe aquarum impetus signifi-
cat persecutionem. Unde psalmista.
Cum irascetur furor eorum
in nos: foras aqua absorbitur
set nos. Per os vero antiqui
serpentis. suasio illius intelligitur:
quod reprobi instigantur. ut
contra eternam seminat. Post mu-
licem ergo in desertum volentem.
serpens ex ore suo flumen emi-
sit: quod marie post adventum filii
dei. et postquam eterna celestia pe-
cator. infidelium multitudinem de-
abolit in scriptura necesse commovet:
sicut nerone. dominum autem et
recedit. Et ea facit talia a
flumine. id est ut in corpore suo.
hoc est in societate reproborum
posset ea tradere. sed non va-
luit: quod si moriuntur martires
corpore. tamen post mortem car-
nis neque dicunt. torrem per-
transiit anima nostra: quod dum perse-
cutores trahunt eos in corpus suum
non valuerunt: funditus dele-

conati sunt. **E**t adiuuit terra mulierem. Tercia in saeculo loquor. humana natura significat. Unde primo homini dicitur in e. Tercia est: et tertia ibi. Tercia itaque in hoc loco. caro nostra redemptoris intelligitur: qui cum in forma dei esset. forma serui accepit. De hac terra psalmista ait. Benedixisti domine terram tuam. Hec terra mulierem adiuuit: quae ipse primum omnes fluctus humane persecutionis protulit et demerit. **E**t aperuit terra os suum. et absorbit flumen. quod misit draco de ore suo: quia tempore passionis habundantia vite suae mortis principem deglutit. et resurgens a mortuis. mundantes fluctus absorbit potentia diuitans: quae ad hoc mortuus est. ut et uiuorum et mortuorum duceret. Unde apostolus. Dedit illi deus nomen quod est super omne nomen: ut in nomine ihesu omne genua flectat. **E**t unde ipse fluctus persecutionum superauit: unde etiam ne uina possit adiuuit. Ac si dixerit suis fidelibus. Nolite timere mortem. nolite timere fluctus humanarum subire persecutionum: sed confidite quia ego uici mundum. Principem quoque mundi debellauit. Fluctus uita mortalis resurgendo calcavit: quia quoniam ego persecutiones eius bibi. bibensque superauit. nobisque spem resurgendi dedit: ideoque sicut ego me humiliavi. et per humilitatem ad victoriam

ueni. ita et nos humilitate sequamur. ut merito postmodum regnare possimus: quoniam dyabolus nichil amplius preualebit in corpore. nisi quod preualuit in capite. **E**t uita est draco in muliere. id est contra sanctam ecclesiam: quae sicut dixi mulier appellatur: quia spirituales filios generat. **E**t abiit facere bellum cum reliquis qui erant ex semine eius. Fecit quidem draco plura cum hijs qui fuerunt ante dominum aduentum boni. sicut sunt abraham. ysaac. et iacob. et multi alij: sed amplius post aduentum filij dei cepit seminare cum reliquis qui erant de semine eius. id est cum apostolis et martiribus. quos per membra sua crucifigit. ustulauit. igni tradidit. et uarijs tormentis cruciauit. **B**ene quippe mulieris uerbum intelligitur predicationis: quo renascentur homines. et filij efficiuntur. **C**ato autem dyabolus apostolus semit aduersus ecclesiam membra: pro a per creditibus diuino munere roborans victus est. **H**inc est quod expulsus ab homine: cum septem alijs nequioribus redire desiderat. **Q**ui autem tradidit mandata dei: quibus sanctet in lege precepit: non omnes non furtum facies. et cetera huiusmodi similia. **E**t habent testimonium in ihesu: id est fide illius retinet corde. et ornant ope. **C**um huiusmodi quippe dyabolus maximum habet conflictum: iuxta illud apostoli. **D**es qui pie uolunt uiuere in christo: persecutionem patiuntur. **S**ustinet quidem et reprobi mala. sed non aduersus eos dyabolus torquet

bellū: q̄ nequaquā fieri potest.
inst̄ int̄ duas p̄tes contrā.
Ad cū dicit̄ p̄mū qui custo
diūt mandata dñi. et deinde
infertur. et fide ih̄u: sic vi
dent̄ uerba her̄ sonare. q̄ cū
fide bona opa possit eē: cū
prius sit credē. ac sic eandē
fide opibz post fulare. Sed
sciendū. q̄ ideo mādata pri
us ponūt̄: q̄ caritas q̄ ī mā
datis constat. maior ē om̄i
bz uirtutibz. licet fides via
sit ad deū. Unde aplūs. Quā
manēt̄ fides. spes. caritas. tri
a her̄: maior autē harū ē ca
ritas. Quare maior ē. Quia
cetera trāsibūt̄: caritas p̄ma
uehit̄ ī elās. Et sicut sup̄
harenā māis. Notandū au
tē. q̄ idē draco nō sup̄ petra
sed sup̄ harenā stetit̄ dicit̄.
Cūctis eī liquet. q̄ serpens
ī petra uestigiū habē nō ua
let. ī harenā uero. que p̄ loca
tenget̄. signa sui corporis ce
linquit̄. In petra nō stat
draco: q̄ ī cordibz scōrū que
voluptates nulle emolluit.
locū dyabolus nullū inuenit.
Et nō ī harena gressū figit̄:
q̄ mētes q̄ humor carnalis
concupiscentie emollit̄. Ita
bitat̄. Hinc a dño iob dicit̄.
Sub umbra dormit̄. ī secreto
calami. in locis humectibz.
id ē in lubricis et uoluptuosis
cordibz requiescat. Quē ergo
dñs ī locis humectibz dormire
p̄hibet: hinc iohānes sup̄ harenā
stare affirmat. **Co!!! dicitur!!!**

S vidi de maē. hoc ē de
multitudine reprobōrū. uel
de p̄fida p̄fida iudeorū. bes
nā ascendēt̄. id ē auaripm̄.
Vbi ē in sacro eloquio singu
larit̄ bestia p̄dit̄: ip̄e malig
norū spūū princeps p̄ illam
designat̄. Unde ē. Bestia
agri scindet̄ eos. Et p̄fidas.
Mala bestia nō p̄transibit̄
p̄ eā. Vbi ues plūalū. uel un
uersa demonū portenta. uel
bestiales hoīm motus expunū
t̄. Unde ē. Cēs bestie agri
ludēt̄ ibi. Et aplūs. Si scidū
hoīm ad bestias pugnam epe
si. Et cretēs sem̄p̄ mēdaces
male bestie. Hinc itaq̄ scidū
bestia que ascendit̄ de maē. dy
bolū significat̄: qui ascendit̄
de cordibz reprobōrū ut aplūs
semar. solutus p̄ ip̄m p̄dū
hoīm. qui nascetur de plebe
iudayca. iuxta illud. Fiat da
coluber in uia et cetera. usque
cadat̄ ascensor eiq̄ retro. et ī signat̄
illo etiā om̄e corpus eiq̄. **Ha**
bentē capita septē. et cornua
decē: et sup̄ cornua eiq̄ decē dy
ademata. Per septē at̄ capi
ta. cēs reges intelligūt̄. illi
subdit̄: per decē cornua. oīa
regna. Multas ā p̄tates hui
seculi habebit̄ sibi subditas.
quibz et honore dabit̄ et mūdi
regna. dño p̄mittēte. Unde
in cornibz eiq̄. hoc decē sūt
dyademata: q̄ decē cornua.
id ē oīa regna terrena illi sub
dita. Septē ā capita uel cor
nua: nō numerō sed signifi

none vniuersitatis inuenimus.
Et sup capita eius nomē
 scriptū blasphemie: qz max
 ime potentatq istius seculi
 blasphemat deū. et uerbo et
 ope. Blasphemabit autē
 ipē deū et tabernaculū et
 nomē eius: sicut ī sequētibz
 inuenimz. Facient etiā q̄sūt
 membra eius: qz ei placere
 cupiūt. De hac blasphemū
 a aplūs dicit. Qui aduer
 sabit et extolletur sup omē
 qd dicit deus. aut qd colit
 ita ut sedeat ī templo dei.
 tamq̄ sit deus. Et membra
 eius adorabūt eū: qz honore
 diuinū illi dabūt. Et qz in
 bestia nō solūmō caput. sed
 omē quoqz eius signat corpz.
 subdit. **E**t bestia quā vi
 di similibz ēat pardo: et pe
 des eius sicut ursi. et os eius
 sicut os leonis. Pardus bes
 tia ē seussima. atqz īpaciē
 tissima: et vaietate cutis dis
 color. Ursus quoqz rapacis
 sima ē. primum pedibz cōcul
 cat et cōmminuit. et sic oīa
 deuorat. Leo uēō terrore su
 o rugitu omībz bestiis imit
 tit: et cū sit forissimz besti
 arū. atqz ad nullius paucat
 occursum: tamē insidiando
 pda sibi prapit. Tales sūt
 utiqz heretici. pagani. et ceteri
 qui ad corpus aut xpi ptinet.
 In vaietate siquidē pardi.
 diuersitas uarietatis ostendit.
 q̄ illi creditur ē: uel etiā mul
 titudo diuiciarū. quibz ille

suos ornabit subiectos. uel cte
 oīm ppoartariū atqz oīm re
 pbozū fite actiones. q̄ bona
 quz faciūt. cupiūt semp vi
 dei. ut laudē ab hoībz accipi
 at. Unde cont dñs fidelibz
 dicit. Orantes nolite multū
 loqui: sicut ppoarte faciūt.
 Et cū deosina faas. noli
 tuba canē ante te. sicut ppoar
 te faciūt: sed nesciat sinist
 tua. quid faciat dextera tua.
 Iusti quoqz opa sua ostendē
 iubent: sed ad hoc. ut nō ipi
 per ea. sed pat celestis glori
 ficet. In verso at. p̄as expri
 mit seculais. Unde bene ī
 libro regū legimz. qz cū reuer
 tetur helyseus ī bethel: pueri
 illudētes reperūt dicere. Asce
 de calue. ascende calue. Male
 dixit ergo eis ī noīe dñi: et egss
 si duo vrsi de saltu deuorauē
 rūt ex eis qdraginta duos pu
 eros. Helyseus Thoc loco sig
 nificat dñm ihū: qui cū reuer
 tetur ad patrē per passionem
 mortis. clamauerūt ei pueri
 isulantes. id ē uidei pueri sa
 pientes atqz dicentes. Nach qui
 destruit tēplū dei: et in triduo
 illud reedificat. Si filius dei ē:
 descendat nūt de caute. et credi
 mus ei. Sed ipius dñi sanguie
 vindictam expetente: exierūt
 duo vrsi titus et vespasianus
 principes gentiū. cū multitu
 dine exercitūū. post qdragesi
 mū secūdū annū dñice passio
 nis. ipamqz iudayā gentē pe
 merūt. Sicut ergo ibi p vrsū

nō

potestas terrena exprimitur in
et hic. Tales quippe sunt in cor
pore antyphi et qui pedibus scilicet
potencie conculcat pauperes
debiles. et orphanos. ceteros
que dei seruos. Leo quoque ut dicitur
in ysaie. pius sit fortissimus bestia
rui. et ad nullius pauca occur
su: tamen insidias tendit cum pro
da sibi propriam. Cuius etiam rugini
tu. oes bestie pauca dicitur. et
ideo non timet leo antypham
intelligit. que quosdam terroibus
decipit. quosdam autem fraude. Un
de psalmista. Sub lingua eius
labor et dolor: sedet in insidiis
cum diuinis in oculis. De quo
rursus per eundem dicitur. Sicut leo
in cubili suo. Recte et antiquus
aduersarius contra elios in certamine
positus leo appellatur. que per vim
que sentire permittit. et fraude sa
liet et virtute. Virtute per
potentiam secularem. fraude per
signa miraculorum. ut eos enim
qui aperte iniqui sunt peribat.
secularem potentiam ostendat: ut
uos etiam iustos fallat. signis
scitatem simulat. Illis et sua
det elationem magnitudinis: istos
decipit ostensione scitatis. **C**
Et dedit illi draco virtutem suam:
et potentiam magnam. Sicut in christo
plenitudo diuinitatis requiescit:
ita in illo plenitudo nequi
tie. Et sicut christus per virtutem
verbi omnia sua facit opera: ita
et ille perditus. per dyaboli po
testatem. qui in eo habitabit.
opera sua facit. Draco itaque.
id est dyaboli dedit illi potentiam

sua et virtutem: ut miracula fa
ceret et signa laudat: et potentiam
magnam dedit illi. per quam
eleuatur super gentes et regna.
Contra bonos desemet. nec est
vlla difficultas pagendi ma
lum: que is enim inhabitabit. qui
per se omne malum aduenit.
C Et vidi unum de capitibus
suis qui occisus est in morte. Dix
imus superius: que per septem ca
pita. oes reges illi subdiuine
signatur. Per unum autem caput.
quod hic singulariter tamquam occisus
se vidisse dicit iohannes: ipsum
principem malorum intelligere de
bemus. Unde recte dicitur. tam
quam occisus eum vidisse in morte:
que videlicet ipse simulabit se
occisus. et post mortem resur
rexisset. Unde subiungit. **C** Et
plaga mortis eius curata est.
Tanta quippe temeritas est in
illo damnato homine: ut ad delu
dendos animos puulorum. imita
tione vel capitis christi. occisus
se dicat et resurrexisset post
mortem. Ideoque ne forte ueritas
sed illusio putetur. idcirco neque
quam affirmatio dicitur. et unum de
capitibus suis occisus in morte.
et plaga mortis curata est: sed
permittit quod adhibuit saluet si
militudinis: ut per hoc sicut
dictum est. aperte ostendat non esse
illud ueritatis persecutione. sed uel
simili fraude. quam illa pericula
non semper pro aduerbio similitudinis.
sed aliquando etiam per affirmati
one ueritatis in scriptura ponatur.
Unde est. Et vidimus gloriam eius:

gloria qm vniuersa a pre. **C**
 Et admunta e vniuersa ter
 ra post bestia. Nulli dubiu:
 qm per terra terreni itelliga
 t. Qui admirat post bestia
 a. estimates ea resurrexisse
 a mortuis: et face ea miracu
 la in virtute diuitatis. **C** Et
 adorauerunt draconem. id e dra
 bolu: q dedit pfare bestie.
 ut facer miracula potentaali
 t. **C** Et adorauerunt bestia. id
 e xpm antypm: diceres. qd
 similis bestie. ut se ostentat re
 surrexisse a mortuis. Et qd
 potest pugnare cu ea: ut vo
 lutari ei resistere possit. Id e
 nullu. Hic ia apte demonstra
 tur. quid sit admirari vniuer
 sa tra post bestia: id e rypbos
 et terrena sapientes. In eo
 itaqz draconem adorauerunt: q
 bestia illa videlicet antypm.
 no solu diuicis et potestatibz.
 uen ena elcoru signis et vir
 tumbz fultu. xpm ee putave
 runt. Forsita ei cotempeda eet:
 si solunio potentia seculai.
 et no virtutibz fulta eet.
 Hursu despicienda eet forma
 sis: si solis virtutibz simila
 tis. et no ena seculai potentia
 a vsa fuisse. At cu signis et
 potentia videat suffulta: qd
 no solu rypboru. ueruecna
 elcoru no trepidet. Vnde
 et adorates dicit. Quis si
 milis bestie. Et veru dicit
 ista. q hanc bestia adorant: q
 neq i seculai potentia. neq
 i miraculoru fraude. i retro

actis tempoibz similis ei appa
 ruit. **C** Et datu e ei os loquens
 magna et blasphemias. Dui
 no et iusto dei iudicio. ad illu
 dedos aios reproboru. pmuta
 t antypm magna loqui: ~~mag~~
 magna utiqz. non q bona. sed
 q maudita et terribilia. Et
 blasphemias loquet: q dicit
 se deu ee. et pro illo se adora
 ri faciet. Datu e at et illi a
 deo ut hoc faceret: id e pmut
 su e illi. Tale quippe e hoc:
 quale et illud. induatu cor
 phanomus. **C** Et data e illi po
 testas. face mesibz qdragun
 ta duobz. In tribz ams et di
 midio. qdragunta duo menses
 sut: atqz idarco specialit in
 hys mesibz. vltimu tempus
 et psecutio significat antypm:
 genealit at omie tempus hui
 seculi. a dui pdicatioe usqz ad
 fine seculi. sicut et sup p dies
 mille duccetos sexaginta. Na
 ergo p qdragunta duos menses.
 omie tempus quo dyabolus cont
 etiam pugnat. siue ena quo
 apte solutus. acius pugnabit
 itelligit: videndu e i xpm
 numei natura. qre no eos vm
 cat. Costat a hic numerus
 ex denario: qternario et binai
 o. Quatuor ergo referut ad
 qtuor libros ewangely. siue
 qtuor virtutes pncipales: de
 narius ad decalogu legis. bi
 narius ad duo dilaois prep
 ta. Idarco itaqz siue in omi
 tempoe pntis vite. siue ena
 sub antypo isupabiles existit:

q̄. q̄tuor libris ewangelij sicut
q̄tuorq; p̄ncipalib; virtuti
b; roborati. decalogū legis o
pere cōplent. et duo dilātionis
p̄cepta custodiūt: diligentes
dñm deū ex toto corde suo. et
p̄ximū sicut seipm. Nā et
q̄d om̄e tempus hui; vite de
signet̄ per quadragēsimū
secūdū numerū: hinc patet.
q̄ filij isrl̄ q̄dragesima et se
cūda māsiōne. ingressi sunt
terā remissionis. Notandū
quippe ē om̄ib; q̄ per ip̄m
iter isrl̄ina ppli. p̄ns vita
significet̄. in q̄ p̄grinū su
m; et ad p̄nā tendim; reles
re. Et aperuit os suū i blas
phemias ad deū: blasphema
re nomē ip̄us. Ip̄e q̄ nūc
aperit ora rebortū ad blasphe
mādū deū uel dei seruos.
ip̄e nūc aperiet os corpalit̄.
cū in illo dāpnato hoīe habi
tāe reptet. Tale ē et hoc. q̄le
et illud q̄d i ewāgelio de re
deptōe nō licet p̄ contriū
dicat̄. q̄ aperiens os suū
dorebat eos. Ac si dicet̄. Qui
dudū aperueat ora p̄phetarū:
i p̄nāa carnis appareb; os suū
aperit. Sed agnus ad doct̄
nā: bestia aperit os suū ad blas
phemias. Vel ete q̄ nūc p̄
mēbra sua in eū fidelis ppli.
apte nō p̄sumēb; blasphema
re: os suū obstruit̄. psalmus
ta dicente. Obstructū ē os lo
quēcū mīstare. In futuro
os aperire dicit̄. quādo p̄ ip̄m
hoīem dāpnatū. seculari po

tenia cont̄ deū et etiā e
leuatq; publice ausus fuerit
blasphemiae nomē eiq; illud
scilicet. de quo paulus dicit.
Et q̄d et deus illū exaltauit
et cetera: usq; dñs ih̄s xp̄s
in glōia ē dei p̄ns. Blasphe
mabit hoc nomē. q̄ dicit ip̄m
nō ēē xp̄m sed potius antixp̄m.
se at̄ xp̄m ēē fatebit̄. nec iam
simile deo: sed sicut dicit apl̄s.
extollet̄ et eleuabit̄ sup̄ om̄e q̄
dicit̄ deus aut q̄ colit̄. ideoq;
i illo deterior om̄ib; blasphemū
a iueit̄. Et tabernaculū eius
subaudit̄ blasphemabit. id ē
ip̄am carnē redēptōis n̄r. in
qua habitat om̄s plenitudo dñi
tamē. dicens nō her̄ ita se ha
bē. sed signū fuisse. et p̄ demo
nū potestate tanta agē potu
isse: se at̄ cōfitebit̄. uere ēē fili
ū dei et filiū hoīs. ita ut sedeat
i throno dei tamq; sit deus. Et
q̄ diuinitē in se habitāe dicit̄:
idcirco etiā adorari se faciet. C
Et eos qui i celo habitāt. id ē in
caēla. siue nūc. siue etiā quiā
p̄cesserūt blasphemabit. dicit̄
oēs hos mīstros fuisse antixp̄m.
et pseudo p̄phetas et apl̄os ab
ip̄o deceptos: affirmāb; autē se
nullū xp̄ianū fuisse. sed oēs an
tixp̄os extirpasse. Et datū ē illi.
id ē p̄missū ē illi a deo iusto iu
dicio facē bellū cū sanctis: et uī
cē illos. facē bellū aduersus sār
tos: q̄ pugnabit aduers; eos.
et mīncib; et tormētis. et quos
nō poterit inclinaē ad suā fidē.
uincet. id ē occidet eos: nō tamē

116

aias illorum decipiet. **S**ed for
 tassis queit aliquis: cur deus
 omnipotens ita sanctos suos per
 mittet affligi. **Q**uibus breuiter
 respondendum est: quod filij sunt et
 paterna hereditate donandi. atque
 a deo dilecti. **V**nde scriptum est.
Flagellat deus omnem filium quem
 recipit. **N**am si ipse deus perse
 cutione sustinuit. ut ad gloriam
 perveniret. qui est omnino sine pec
 cato: quanto magis sancti iusto iudi
 cio affliguntur. ut hereditate cele
 stis patrie consequantur. **Q**uilibet
 sancti sunt: tamen non sunt si
 ne peccato. **E**rgo et reprobi adu
 sus eos seunt. iugiter mala o
 pant. tamen minime corriguntur.
Sed in iudicio isti quibus nunc in
 detur iratus. nuccient illi pla
 catum. reprobi autem experientur
 iratum: et ira que nunc misericordie
 cordis a sanctis inchoat. in
 reprobis sine misericordia conquestet.
Hinc petrus dicit. **T**empus
 est. ut incipiat iudicium de domo
 dei. **P**ossimus sanctos eos intel
 ligere qui nunc simulata in con
 spatu hominum videntur habere san
 ctitate. **Q**uos vincet: quod supra
 in domibus aut tornicibus a fide
 recedat. quam nunc fide tenent.
Et data est ei potestas in om
 ni tribu et lingua et gente.
In tribu et populo accipimus
 iudeos: quod ille populus in tribubus
 erat distinctus. **I**n lingua et
 gente: omnes nationes non solum
 in iudeis. sed etiam in omnibus
 gentibus erunt sancti. adversum quos
 potestate accipiet. ut eos in

terficiat: et temporaliter contra eos
 prevaleat. **I**llis etiam erunt et in
 iudeis et in gentibus. qui victi
 succubent. **V**nde et subditur. **E**
Et adorabunt eum. id est antichristum.
 et in illo dyabolum. omnes qui in
 habitant terra. id est qui terrenis
 desideriis inserviunt. quorum nomina
 non sunt scripta in libro vite ag
 ni. sed potius in terra. iuxta
 illud iheremie. **R**ecedentes ate
 in terra scribebuntur. **Q**uis vero sit
 agnus: iohannes manifestat dicens.
Ecce agnus dei: ecce qui tollit
 peccata mundi. **Q**uis est autem liber
 vite agni. in quo iustorum nomina
 numerentur assignari: nisi ius que
 dam divina. que ante mundi con
 stitucionem. ad vitam eternam sanctos
 predestinavit futuros. **Q**ui
 videlicet liber predestinationis.
 sicut supra et veritate electos tenet
 assumptos: ita nequaquam vlla ra
 tione reprobos admittit scribe
 dos. **Q**ui occisus est ab origine
 mundi. **O**ccisus est autem iste ag
 nus ab origine mundi. non in se
 sed in suis visceribus: sicut in abel
 et multis alijs: quod sicut in suis
 pascat: ita in suis occidit. **V**n
 de est. **S**aule saule: quid me per
 sequeris. **V**el certe in predesti
 natione occisus est: quod ante omnia
 secula decrevit deus patris consi
 lio et spiritu sancto. ut in fine tem
 porum veniret et occideret. ut sua
 morte nostram mortem redimeret:
 vel in ipso agno quem abel obtu
 lit. aut certe ut verius dicitur.
 ipse abel innocens a fratre peremp
 tus eum prefigurabat. **S**i quis

habet aures subaudit² cordis:
audiat id ē intelligat spūaliter
qd̄ dicit². **Q**uoniam sicut hec
pericula ponit². sive t̄ ewange
lio. sive in hac apocalypsi: ea
que p̄cedūt aut que sequūt².
spūaliter intelligūt². **Q**ui
in captiuitate duret: t̄ capti
uitate uadet. **H**ec uerba si
cut p̄uenit ad omne corpus an
tixpi. ita et ad ipm̄ p̄ncipē
malozū antixpm̄. q̄ duobz mo
dis captiuabit hoīes: p̄mū
uidebit a fide xpi eos sepans
mēte. deinde ab eternozū son
etate fidelit̄: q̄ qui ei obaudi
erūt. p̄petuo captiuitatis exili
o dāpnabūt². **I**ta et ille p̄
us captiuabit² in aīa. dū dya
bolo tradet² ad possidendū: de
inde dāpnabit² in inferno
captiuitate p̄petua. **E**t qui
t̄ gladio occidit: oportet eū
gladio occidi. **E**t hoc siliter
duobz modis t̄ accipiendū.
Primū eī gladio male p̄sua
sionis interficiet hoīes t̄ aīa:
deinde quos sic nō poterit su
perare. interficiet gladio mar
turali: q̄i quibz etiā helyam
et enoch gladio ipō trucidā
bit. **D**e hoc gladio spūali
psalmista libeari se optabat.
dicens ad deū. **D**e gladio ma
ligno eripe me. **I**ta et ille oc
cidet² gladio sentētie diuine.
iuxta illud. **Q**uē dñs ih̄s t̄
terficiet spū oris sui. **A**c si di
cēt martiribz. **N**olite timere.
nolite expauesce. nolite pusil
lāmes existerē. sed estote fortes

cont² robustos: q̄ et hoc qd̄
patmū cito trāset. et h̄a qui
bz patmū. sive tarditā v̄ndit
tā recipiet: id ē dyabolz ei q̄
dāpnatq̄ hō. seu oīs multitudo
reprobōz. qui vniū unq̄ sunt.
Hec ē paciēcia: id ē idcirco vir
tutē paciēcie. etiā int̄ aduer
sa sancti custodiūt. q̄ triūpha
turos se post paululū sūt: dāp
natozq̄ eo qui sibi ad temp̄ p̄
ualucat. ipi in p̄petuo lerabūt
t̄. **E**t fides scōzū subaudit²
hic est: q̄ p̄ certo iuste imple
bit² et eozū remuneratio. et im
piorū dāpnatio. **E**t vidi ali
ā bestia ascendere de t̄ra. **D**u
or bestia. antixpūs ipē saliet
malozū caput: sequēs vero.
corpus illi q̄ intelligit² maxime
qui eū p̄dicaturi sūt. **Q**ui de
terra ascendē dicit²: q̄ de ter
renis cōmodis et diuitiis q̄s
possidebūt. in supbia deuabūt
t̄. **D**e terra quippe ascendē ē
p̄ terrenis rebus t̄ supbia erigi.
Et habebat cornua duo silla
agni. **A**gnus xpus ē: de quo
iohānes dicit. **E**cce agnus dei.
Duo ei q̄ cornua sūt innocētia
et vita pura: doctrina et mira
cula. **I**ta duo cornua simula
būt se habē m̄str̄ antixpi. in
nocētia saliet et vita pura.
doctrina et miracula: qm̄ qd̄ xpus
et ei q̄ m̄str̄ habet in veritate.
isti habebūt simulate. **E**t
loquebat² sicut draco: id ē si
cuti olim dyabolz per serpen
tē mala p̄suaione locutus est
mulieri. per quā decepit virū.

ita et isti sua pua doctrina
 oēs quoscuq; possunt seducunt
 et a fide xpi sepant: et cū sint
 seussimi dracones. virus ne
 quie suis auditoib; infunde
 tes. agnos se eē stimulat. ut
 agnos decipe valeat: assumunt
 agni facē. ut draconis possit
 exerte opacionē. **C**Et p̄tate
 p̄nois bestie oēm faciebat in
 consp̄u ei; q; sicut antyp̄us
 vi et fraude. blandimētis et
 doctus. r̄olb; et tomētis
 decipit. ita et oēs m̄stri eius.
Quid ē autē qd̄ dicit i con
 sp̄u ei;? **N**ūquid eī p̄dicato
 res antyp̄i semp̄ i ei; p̄nag
 manē poterūt? **N**on. **Q**u
 poaus distaret p̄ vniuersas
 mūdi p̄tes p̄dicando: sed vbi
 ai; sint. ita ea facē studebūt
 que illi sūt plaata. q̄i semp̄
 ab eo videat. et i ei; cōsp̄u
 consistat. **I**urantū quippe
 illū honorabūt: ut qd̄q; actu
 ri sūt. corā ip̄o se agē dicāt.
 tamq̄ nichil eī latere possit.
Sicut eī sancti q; iugiter eius
 volūtate custodiūt: i consp̄u
 dei se manē fatent. iuxta il
 lud. **Q**uūt dñs i cui; cōsp̄u
 sto. **E**t apl̄s. **S**icut ex deo
 corā deo in ip̄o loquim: ita
 et illi in omē qd̄ locuti sūt
 et acturi. caput suū sibi ip̄o
 nēt. q̄i i consp̄u ei; p̄tate
 sup̄ pl̄m exerteat. **E**t fecit
 terram. id ē trena corp̄alioi
 nū. **E**t i habitates in terra.
 id ē ai;as i corp̄oib; questetes:
 et oēm suā sollicitudinē inter

renis reb; ponētes. **A**dozac
 bestia p̄nā id ē anti xpm: de
 quo sup̄ dicit. **V**idi de mai
 ascendere bestia: habentē capi
 ta septē et cetera. **C**ui ai;am ē
 plaga mortis: id ē qui se fin
 git resurrexisse a mortuis. sicut
 iam sup̄ dictū ē. **O**ēs eī qui
 eū receptū sūt. vtiq; p̄stra
 ti et corp̄e et ai;ā illū adora
 bunt: et in ip̄o dāpnato hoīe.
 adorabūt dyabolū in eo habi
 tante. **Q**uo in loco. ḡuissima
 nis seductionū ostendit: que et
 ai;as et corp̄a misēabilē man
 cipat. **Q**ui eī vi cadit non
 seductus: solo corp̄e captua
 tus ē. **Q**ui autē seducit: et
 mēte et corp̄e captuat. **E**t
 fecit signa magna: q; nō solū
 uerbis. sed etiā falsis miraculis
 multos seducet. **I**ta ut ig
 nē faceret de celo i consp̄u ho
 minū descendē. **D**e hoc dñs
 i ewāgelio dicit. **C**onsurget
 pseudo xpi et pseudo p̄phete.
 et dabūt signa et p̄digia: ita
 ut i errore inducāt: si fieri p̄t
 etiā elā. **I**nt̄ que etiā signa
 et miracula hoc erit maximū:
 q; ignē faceret descendē de celo.
Legim; in uetel testamēto. qd̄
 dyabol; iusto dei iudicio et p̄
 missū descendē fecit ignē de
 celo sup̄ pecora beati iob: qui
 tactas oues p̄uerosq; cōsup
 sit. **Q**uid ergo mirū: si fac
 turus ē p̄ antyp̄m. qd̄ iā fecit
 p̄ semetip̄m. **T**amē nō faciet
 hoc i sua potētia. sed dei p̄
 missione: ut h; qui ei sūt

creduntur. iusto dei iudicio de
cipiantur. **Alit.** Legimus in acti
bus apostolorum. quod die pentecostes.
spiritus sanctus in ignis visione des
cendit super apostolos: quo repleti
ceperunt loqui varijs linguis
magnalia dei. **Qui etiam eis**
quos baptizabant. demum spiritum
sanctum dabat. ut scilicet omnibus
linguis loqueretur. sicut legimus
fecisse petrum et alios. **Vnde et**
symon allata pecunia dixit.
Date michi hanc potestatem: ut au
cumq; imposuero manum accipiat
spiritum sanctum. ut possit loqui omni
bus linguis. **De celo itaq; id est**
de scriptis faciebatur descendere ig
nis. hoc est spiritum sanctum: de quo dominus
dicit. **Ignis veni mitte in ter**
ram: id est super eos qui ante fue
rant timentes. sed tunc renouabantur
per gratiam spiritus sancti. **Vnde et ipse**
dominus in signum ardentium specialiter
hoc dixit futurum. **Signa in**
quit eos qui crediderint. heret se
quetur. **In nomine meo demonia**
eiacent: linguis loquentur nouis.
Ita ergo heret bestia igne facit
et descendere de celo: quod predicato
res antichristi. falsa imitatio
per impositionem manuum. dante suis
sequacibus spiritum sanctum se fingent.
Et hinc vehementior erit persecutio.
quo illud spiritus sancti donum.
bestia uel habet uel dante putabitur.
quo etiam sua dominus emine
voluit super omnia regna mundi.
Na cum multa videantur nobis
cum heretia communia habent: hoc spe
cialiter donum. sola se gloriant ha
bere etiam. **Sed illi forsitan agent**

quibusdam prestigijs: ut illi qui
bus manus imposuerint. loqui
tur linguis multarum gentium.
Et hoc in conspectu gentium car
naliter sapientium. **Homines ei vo**
cantur. qui non diuina sed huma
na sapiunt: quod per hanc simu
lationem. non oculos spiritualium.
sed carnalium ludificat perbantur.
Alit. Legimus in veteri testa
mento. quod ad uocem helye descen
dit ignis de celo: et consumpsit
duos quinquagenarios cum suis quin
quaginta. **Sermo itaq; helye ig**
nis fuit: et ipsi exstiterunt
contra se ipsum ignem. irrisorie cla
mado. **Homo dei descende.**
rex uocat te. **Ignis ergo in**
telligit feruorem et zelum quo ac
tendunt sancti. **Helyas saluat**
et enoch. et ceteri predicatores.
aduersus eos quos uiderunt
recede a fide: et zelo feruoris
suscensum. condempnabit eos
suo anathemate. **Ipse itaq; bestia**
igne faciet descendere
de celo: quod ipsi reprobis peruersis a
gendo. agredietur se flammis
zeli in celestes animos electorum
ut eos condempnet. **Et hoc est**
quod etiam super dictum est: quod si quis
eos uoluerit nocere. ignis erit
de ore eorum. et deuorabit mi
nimos illorum. **Et seducet in**
habitantes terram propter signa que
data sunt illi facere in conspectu
bestie. dicentes habitabimus
in terra. ut faciant ymaginem
bestie. que habet plagam gladij
et uirum. **Per terram ut sepe dic**
tum est. terreni intelliguntur: qui

idcirco seducta poterunt a ministris
 antixpi. qm plus terrena qre
 lesia diligunt. Imaginē bes
 tie facient. hoc ē fidem illius
 tenebūt. et simulacionē eius
 imitabūt. Neq; ēi hoc puei
 tur intelligere debem9. qd' fac
 turū sint aliquā ymaginē qua
 secū ferant: sed ymaginē illius
 facient. id ē fidē eius habebūt.
 et simulacionē eius imitabū
 t: tamq; sit uere filius dei. et
 ueracit' resurrexerit a mortuis.
 Habet autē plagam glady
 et uixit. secūdu qd' supra dictū
 ē: q' antixpūs dicit se miser
 tū. et resurrexisse a mortuis.
 In conspā hui9 bestie multa
 signa facient. quib9 seductē
 terā: q' ubiq; fuerit. ita ei9
 uolūtātē implebūt. et ea que
 que illi placere cognoscūt fa
 cient. quasi semp illi pntes
 assistāt. Et datū ē illi. ut
 daret spm̄ imaginē bestie.
 id ē ipis ministris antixpi datū
 ē a deo. hoc ē pmissū. ut daret
 spm̄ imaginē bestie. Imago
 bestie. ipe hō dāpnat9 intelli
 git. in quo dyabolus habita
 bit: tū pdicatores falsi spm̄
 dabūt. hoc ē plenitudine spūs
 sancti. in eo requiescē dicent.
 Quam9 ēi nob. Date honore
 deo. Et rursus. Exaltabo te
 deus meus rex. Quomō em̄
 illi honore dare possum9: aut
 quomō illū exaltāe ualenu9.
 qui nō habet quo exaltetur.
 Sed exaltam9 illū: quādo exel
 sū pdicam9. Tali mō isti dabūt

sp̄m̄ imaginē bestie: pdicantes
 eū plenū ēē diuinitate. Nā et so
 tinus dicit. Ego xpo p̄ncipiū
 ex maria tribuo: id ē inuiciā hoc
 qd' ex maria inuiciū supserit. C
 Et ut loquat' imago bestie:
 datū ē illi subauditur. Nam
 nō solū spm̄ sanctū in eo requi
 escē dicent: sed etiā pdicabūt
 illū loqui. id ē uentūā pdicē p
 spm̄ p̄phete. In tantū quippe
 signis et miraculis p̄ualebit:
 ut a suis et spū scō plenus cre
 dat'. et uentūā pdicē posse
 estimet'. Dyabol9 ēi p ob eius
 loquet'. et suis cultorib9 multa
 fallacia dabit responsa: sicut
 olim loquēdo p ora ydolorū. C
 Et faciet ut quicūq; nō adora
 uerit imaginē bestie occidat':
 id ē quicūq; nō audierit eos ut
 colat antixpm̄ p deo. miseria
 t' ab illis. et ab hui9 seculi p̄nci
 pib9 qui eos sequēt'. sicut he
 lyas et enoch. et multi alij. C
 Et faciet oēs pusillos et mag
 nos. diuites et paupes: libe
 ros et seruos habē caracterem
 in dextera manu et in frontib9
 suis. Pusilli sūt: qui malū
 qd' intelligūt et uolūt. p̄ficē
 nō possunt. Magni sūt: q
 secūdu suū libitū opant' malū.
 Diuites. terrenarū rerū pos
 sessores. uel etiā supbi. Quo
 cont' beati paupes spū diu
 t'. Nā ille suos ministros mul
 tis ditabit diuitib9: p quibus
 in supbiā inuiciā eleuabūt'.
 Paupes fide et bonis opēib9
 intelligūt'. Quo cont' aplūs

diat de se et sibi similibus.
Tamen nichil habentes: et oia
possidentes. Ibi et serui sunt:
alieni a iustitia et serui peccati
facti. Talibus quippe dicit
apostolus. Cum serui estis peccati. li-
beri fuistis iustitiae: id est alieni
fuistis a iustitia. **I**lli homines
habent caracterem bestie. In dexte-
ra manu et in frontibus suis:
et sunt etiam nati tam extra ec-
clesiam quam intra. **E**rgo etiam
sunt iudei: nisi falsi christiani.
Quid autem per dexteram ma-
nu reproborum intelligit: nisi
operatio illorum? Et quid per
frontem: nisi sedes fidei exprimitur?
Habent ergo caractere-
m in dextera manu et in fron-
tibus suis: quia ubi debuerunt ha-
bere pura opera puritatis et fidei
ibi inueniuntur macula criminis
deturpati. In manu habent
iudei eius caracterem: quia opera dy-
aboli faciunt. In fronte: quia in
eum credunt et illum recepturi ex-
spectant. iuxta illud. Ego ve-
ni in nomine patris mei et non sus-
cepistis me: alius veniet in
nomine suo: illum suscipiens. Si
militem habet et illi. qui fidem
verbotenam habet: sed opera fidei
non habet. Proprie autem ad hoc
illud tempus pertinet: quando ma-
li aperte illum sequentur reprobam
fide et reprobam actionem. **N**e-
quis posset vendere aut emere:
nisi qui habuit caracterem aut
nomen bestie: aut numerum nominis
eius. **N**egotium istud spiritualiter
est agendum. Dominus quippe comit-

tens suis fidelibus tanta talen-
ta doctrine dicit. **N**egotium autem
dum venio. Et bene predicatio.
negotio comparatur. **S**ed et doc-
tores doctrinam prerogant: et
fidei a populo reponant. fidem
imprimunt: et eorum pretium vi-
tam sumunt. **T**empore itaque
antichristi. nemo talium id est bono-
rum predicatorum. poterit vendere
aut emere. id est nemo poterit
predicare libere christum: per carceribus
recludetur. iustitiam interficientur
nisi qui habuerit caracterem bes-
tie. id est fidei illum tenuerit. et no-
men eius et numerum nominis de quo
in sequentibus dicemus. **C**arakter
autem et nomen bestie. et numerus
nominis eius. unum sunt. **V**erum ista
mercatio non cessabit in hijs qui
electi fuerint: qui putaverint
talentum diuini verbi ergo
carabunt. **A**d has etiam numeras il-
li negotiatores occurrunt ermy-
helyas videlicet et enoch. qui
intuitu mercedes eterne preclaras
ostendunt: ut non solum christiane
fidei dedit. verum etiam ipsi eas
concupiscunt. qui caracterem bes-
tie videbantur habere. dicitur de uno
dicente. **H**elyas veniens:
restituet vobis omnia. **I**ta est
sapientia. **Q**ui habet intel-
lectum quo possit hec intelligendo
penetrate: computet numerum
bestie. **O**bscuritate huius loci
consideratis beatus iohannes. in
tentum voluit lectorem facere:
atque idcirco eum permonuit. ut
numerum bestie perspicere. **E**t
quod purus homo erit antichristus.

conuenit. qd̄ ille seductor: iste
vero dicitur genitū saluator.
Sive ergo hoc. siue illo mō.
siue in greca. siue latina. si
ue ī gothica lingua hic nu
merus accipiat. uō īcon
grue ad anti xpi psonā refer
t̄. **B**ed t̄ adhuc qd̄ de eodem
numero subtili inuestigatione
pensem: ut plura de eo offe
retes. lectori plenius satisfac
am. **D**icitur ergo. **N**ume
rus eū eusdē. dr. lx. vi. **S**e
narius quippe numerus apud
seculatē scienciā ideo pfectus
ē: q̄ primus in numeris cō
pletur p̄tibz suis. id ē septa
sui parte. tertia et dimidia.
que sūt unū et duo et tria:
que in sumā ducta. sex faci
ūt. **N**ec alius ante senariū
numerus reperit̄: qui suis
p̄tibz dū diuidit̄. tota eius
sumā cōpleat̄. **Q**uqz dū a
septa sui pte id ē ab uno ī de
nariū. a terna autē in uicena
riū surgit: q̄i q̄drantū denariū
reddit. **B**ed ut solidet̄. rur
sū a septa sui pte q̄ ī denariū
surgit. ad centenariū puenit:
sicqz in suis p̄tibz multiplica
to. septentob cōsumat. **B**ed
q̄ cūcta hec p̄ sacre scripture
celsitudinē p̄ficiendo m̄scen
dum: ibi senariū. ibi sexage
nariū. ibi centenariū. vnde sic
pfectus inuenim. **I**n scrip
tura ē facta numerus senari
us ideo pfectus ē: q̄ ī mūdi
originē dñs ea q̄ primo die ce
pit/ sexto die ope cōpleuit:

cū hoīem p̄t̄ quē cūcta creauit
ad imaginē suā fecit. **D**e
narius numerus ī eo pfectus
ē: q̄ lex in decē p̄ceptis cōclu
dit. **O**is p̄ culpa non ā plus
q̄ p̄ decē uerba cohibet̄: atqz
enarratē ueritate opatores in
nee denario remunerabūtur.
Sexagenarius ī eo pfectus ē:
q̄ oīa q̄ in sex diebz opant̄:
eisdē decalogi mādatō cōclu
dūt. atqz ewāgelico p̄testante
eloquio: tria bona fructū sex
gesimū reddit. **C**entenarius
ī eo pfectus ē: q̄ dū decalogi
mādata decies multiplicata cō
p̄hendit. oīs opinionis sumā
concludit. **N**isi ē centenarius
numerus p̄fectionē designa
ret: nequaquā dñs ad discipu
los dicit. **O**is qui reliquit
domū. aut fratres. uel sorores.
aut p̄rem. aut matrē. aut fi
lios. aut filias. aut agros p̄t̄
nomē meū: centuplum accipi
et. et uitā etnā possidebit.
Quia uero sex diebz deus cū
ta opa sua fecit. et sex sunt
etates huius seculi: recte p̄ hūc
numerū possim. intelligē
omne tempus p̄nas uite. **Q**uā
ergo hō ille filius p̄ditionis xpi
se ē fallacit̄ affirmabit. tam
q̄ ipse sit conditor om̄ que ī
sex diebz p̄acta uoluit̄. sexqz
a. et w. principū et finem.
et deū saluet ante secula. et
hoīem mēnet̄ in fine seculi:
recte numerus bestie p̄ intel
lectū cōputat. **S**extagesimus
et sexagesim. sextus oētempus

vite p̄ns comprehendēs: et
dyabolice fraudis nequitia
et finale seculi t̄m̄m̄ ostē
dit: **Ca^m q̄tū decimū**

Et vidi. et ecce agnus
stabat sup̄ montē syon:
et cū eo centū q̄draginta q̄
tuor milia. habētes nomē
ei⁹ id ē xp̄i. et nomē p̄ns
ei⁹ id ē dei p̄ns scriptum
in frontib⁹ suis. Syon q̄
int̄p̄tatur speculario etiā ē:
que bona futūra it̄essabiliter cō
templatur. et que etiā mala
sunt caueda denūciat. Mōs
syon nichil ē aliud q̄ ip̄a sy
on. id ē etiā: de q̄ psalmista
dicit. Mater syon dicet hō.
et cetera. Et alibi. Qui con
fidit ī d̄no sicut mōs syon.
Agnus at̄ xp̄us ē: de quo
iohānes dicit. Ecce agnus
dei. Agnus stabat sup̄ mon
tem syon: q̄ ip̄e xp̄us p̄sident
etiā sue. Sed in hoc loco si
mus numerus ponit̄ p̄ in
finito: id ē centū q̄draginta
q̄tuor milia. p̄ innumēabili
multitudinē electorū. Specia
lit̄ uero hic numerus eos sig
nificat qui virgines sunt. et
mētē et corpore: q̄ multi sūt
virgines corpore. nō tamen
mētē. Nā et ip̄a verba qui
b⁹ dicit̄ centū q̄draginta q̄
tuor milia cū d̄no visā non
carent mystero. Centenarius
ā numerus in diuina scriptura
sepe p̄fecty ostendit̄. Unde
ē. Terra bona fecit fructum
centuplū: qd̄ scilicet ad vici

nalē p̄tinē p̄bat̄ p̄fectionē.
Rursusq̄. Homo quidā ha
buit centū oues. Quo ī loco:
sūma āgelorū et hōim intelli
git̄. Centū q̄ppe oues deus oī
potens habuit: q̄ āgelorū
et hōim naturā ad se viden
dū arauit. Et iterū. Qui se
liqueit domū et frēs: et cetera.
usq̄ centuplū accipiet. et vitā
eternā possidebit. Quadrage
narius quoq̄ numerus: ī mis
terio ē consecraty. Unde et
ip̄e d̄ns q̄draginta dieb⁹ iem
nauit: sicut olim fecerat moy
ses et helyas. Constat ē et q̄
tūario et denario. Quatuor
sacatus ē p̄p̄t̄ q̄tuor flumina
parisi: siue p̄p̄t̄ q̄tuor libros
ewangely. uel p̄p̄t̄ q̄tuor no
uissimas mūdi partes. Siue
etiā p̄p̄t̄ q̄tuor virtutes p̄nci
pales. Denarius quoq̄ sille
est consecraty: p̄p̄t̄ decē legis
p̄cepta. Tūc decalogū legis
p̄ficiat̄: cū q̄tuor libros ewā
gely in fide et opatione custo
dim⁹. Millenarius etiā sepe
p̄ p̄fectionē rei de q̄ agit̄ ponit̄.
Unde ē. Verbi qd̄ mandauit
in mille generāones. Cū ē
credendū sit qd̄ nequaq̄ usq̄ ad
centū generāones mūdus ex
tēdat̄: qd̄ aliud ī mille genera
cionib⁹. nisi generācionū vni
sitas designat̄. Unde et in
hac apocalypsi sc̄i cū xp̄o mille
ānis dicit̄ regnatura: id ē sem
p̄. et oīa futura tempora. In
hoc itaq̄ numero ut dicit̄ ē sū
ma eorū exprimit̄: q̄ virgines

sunt mēte et corpore. Ideoq̄
considerandū ē: q̄ si tanta eo
rū numerositas est qui virgi
nitatē seruauerūt. ut iohan
nes et paulus: multo plures
erūt etiā et ceteri sancti. Quo
in loco etiā hoc notandū qd̄
hys sup̄ montē syon stare di
cūt. cū ipsi sint mons syon.
q̄ videlicet nisi quis etiā sup̄
semetipm̄ ascendit: de betha
nō triumphabit. In magna
ē mētis celsitudie stare debet:
q̄ cont̄ seculi principē certa
mē inuenit. Inueniendū etiā
qd̄ agnus hie stare phibet:
cū lucas de eo dicat. dñs ih̄s
ascendit in celū et sedet a
dextris dei. Vnde sciendū:
q̄ sedē regnāns ē uel iudicā
tis. stare uero laborāns uel in
uāns. Quia ergo post deur
tā mortē xp̄o resurgēt a mor
tuis data ē potestas ī celo et
in terra: uir etiā lucas sedē
dicat. Hinc etiā et stepha
nus in manu lapidāti po
situs: ituenis ī celū dixit.
Ecce video celos ap̄tos: et
ih̄m stantē a dextris virtu
tis dei. Stant quoq̄ cū illo
electi: q̄ laborāt ī p̄ni uita
et in certamine sūt constituti.
Chabētes nomē eius: et no
mē p̄ns eius scriptū ī fronti
bus suis. Non debem⁹ hoc
carpali⁹ intelligē qd̄ scilicet
habēat quedā putaciola fron
tibus suis artiligata. in quibus
sit nomē agni uel p̄ns eius
scriptū: sed ī suis frontibus no

mē agni et p̄ns portant. quo
rū fidē tenēt et op̄ibus ornat:
et q̄ ī noīe p̄ns et filij sig
nat⁹: et hoc signo crucis ab
om̄ibus tuent⁹ aduersis. **E**t
audiu uocē de celo tamq̄ uo
cē aquarū multarū. et tamq̄
uocē tonitruū magnū. Et uo
cē quā audiu sicut cythare
dorū. cytharizantiū ī cytha
ris suis. Celū ē ip̄a ē etiā.
Quā ob causā et illi qui cū
agnō sedēt: ipsi sūt celū.
Et q̄ multi per dñm m̄iam
uirgines ex om̄ibus gentibus
sunt colligedi: idcirco eorū
uocē filis uocē aquarū multa
rū dicit. Aque ē multe ut
idem iohānes dicit. ppli mul
ti sūt. Et q̄ etiā tales ad
numerū iudicū p̄tinēt. qui
p̄dicatores existunt. ut ip̄e
scilicet iohānes et paulus
q̄ dicit. uolo oēs ēē sicut me
ip̄m: idcirco dicit. et tamq̄
uocē tonitruū magnū. Ipsi
quoq̄ sunt cytharēdit imi
tates dñi sui passionē. Nā
sicut sup̄ dictum ē ī cytha
ra ē lignū: et sūt corde diu
so modo tense. Lignū hoc:
lignū ē dñice passionis uel
crucis. Porro corde. deuota
sūt s̄m̄ cordat qui imitan
tes et recolētes eius passio
nē mortificāt se cū uicijs et
concupiscētijs. ad plentes
ea que desūt passionibus xp̄i
in corpore suo. **E**t cana
bat quasi canticū nouū ante
sedē: et ante q̄tuor aīalia

et seniores. **C**antici noui
cantare ē: de corrupta me
tis et corporis integritate gau
de. **S**ed cū ipi sint sedes et
quorū aīa et seniores: qd
ē qd ante sedē et quorū aīa
ha et seniores cantare dicū
t. **Q**uia videlicet semp
aī se cōsistūt: q nulla rerū
mutabiliū varietate. a con
templatiōe conditiōis animos
reflectūt. **E**t nemo potest
dicē cantici. id ē nemo po
test gaudē de corrupta me
tis et corporis virginitate.
nisi illa centū qdraginta q
tuor milia x nō petrus salu
cet. nō quilibet alius aplūs
conubiū exptus. **N**ā et in
ipō coniugio pām psalmis
tā cōsident dicens. **E**cce ē
in iniquitatibz conceptus
sum: et in delictis pepeit
me mat̄ mea. **D**icere tamē
possim. qd vchit̄ affirma
re nō audem. q nō oēs v
gines. in illo beato regno
cōiugatos pcedūt. sed hy
spēnalit̄. qui et vita et mo
ribz et coniūcto passionis.
vginitate insup custodita.
cōequat̄ martiribz cōiuga
tis. **V**erbi grā. **S**i iohannes
aplūs ī cruce fuisse lenatq
ut petrus. si verū ē qd de pe
tro dicit̄. id ē qd vxore habue
rit. utqz pcellēt eū. q ille
virgo. hic vero cēt nō virgo.
Vnde nec cantici illud dicē
cū iohāne: nec agnū quocūqz
ierit potest sequi. **Q**ui ep̄

ti sūt de terra. **Q**uo p̄cio q
vng p̄cioso sanguine xpi
cū amore sūt elenati a terra.
et celibes effecti. **H**ij sunt
qui cū mulieribz nō sūt con
iugati id ē nō sūt polluti
aut maculati cū mulieribz me
te et corpore. **N**ichil ē pdest
cē virginē corpore: si contige
rit mēte corruptū quepiam
cē. **V**irgines ēi sūt: ideoqz
sequūt̄ agnū quocūqz ierit.
id ē imitant̄ illū. **S**equi ēi
xpm imitat̄ ē. **V**nde et ip̄e
dicit. **Q**ui michi ministrat me
sequat̄: id ē me imitetur.
Sequūt̄ isti xpm: q sicut ille
virgo. ita et isti virginitatē
custodiūt. **E**t q cū in p̄ci
p ceteris sequūt̄: in futuro fa
miliaris adherēbit. **S**equē
t̄ quoqz illū ceteri fideles. qui
virginitatē corporis amiserūt:
nō quocūqz ille ierit. sed quo
cūqz ipi poterūt. **Q**ue etiā
multitudo scōrū: et si non
potest dicē illud cantici. audie
tamē potest. et condelcārī tā
excellenti dono. **H**ij empti
sūt ex omibz. p̄miae deo et
agnō. **S**icut em̄ ex multo grege
optimq eligit̄ agnūs. et sicut
ex multis fructibz eligūt̄
p̄miae: ita et isti eligūt̄ ex
multitudine elcōm. qui tamq
p̄mias semetipōs offerētes.
centesimū referūt fructū.
Et in ore ipōrū nō ē inuētū
mendaciū. **Q**uestio hic orit̄.
quāē hoc dicat iohānes. cum
psalmista dicit. oīs hō medax:

solus autē deus verax. **Q**uod
ita soluitur: et quod omnis homo in quantum
in se est mendax est. in quantum autem
verax est. ex deo est. Unde cum
dominus interrogasset discipulos
suos dicens. uos autem que me
esse dicitis: respondit petrus.
Tu es christus filius dei uiui. Et
ille. Beatus es symon barpo-
na. Ecce homo in confessione
filij dei verax: primo verax si-
mi homo. Sed unde verax? Non
a se. sed a deo patre qui in celis
est. Cum autem alibi dominus pena pas-
sionis sue predicet: respondit
petrus. Absit a te domine non mo-
raris: ego moriar pro te. Ecce
homo mendax. Sed unde men-
dax? Unde quod non sapis ea que
dei sunt: sed que hominum. Ergo
omnis homo quatenus de se mendax: quatenus
tamen de deo verax. Sed cum hec
ad omnes sanctos pertineat: que
de solis virginibus specialiter
dicitur: in ore eorum non est inue-
nitur mendacium. Sine dubio
quod ad compassionem aliorum soli vir-
gines dicuntur ueraces. Sed nec
mirum si illi specialiter ueraces
dicuntur: qui ueritati que christus
est. uirginitate mentis et corpo-
ris amplius inherere uidean-
tur. **S**ine macula sunt. Et
hoc sicut intelligendum: quod cum
sunt etiam sancti sine macula.
id est sine corruptione. ut pote-
ram patris omnibus expurgati.
ad compassionem dei mendaces
sunt et maculati. **E**t uidi al-
terum angelum uolantem per medium
celum: habentem euangelium eter-

num. **U**num angelus ipse est
agnus: de quo superior sermo
habitus est. Est enim natus pa-
terne uoluntatis. **A**lii autem
angelus ordo predicatorum intel-
ligitur. **D**icitur autem aliter. non
quo christus eiusque predicatorum
unus non sunt: quod ipse est
caput. electi membra: sed quod
in narratione non unus. **N**am
hoc est iste angelus: quod etiam
sequens: id est ordo predicatorum.
Sed quod unus succedit alteri:
idcirco quibus post alium com-
morat. **V**olat angelus per
medium celi: id est sancti predi-
catores iterant uoluntate predi-
cando christum per eandem. **V**olat
per medium celum: quod mentis con-
templatione celestia petit.
non terrenis inherere. sed
subiectos etiam populos ad celestia
et uerbis et litteris inui-
tant. **D**e his quippe uolantibus
predicatoribus ysaias dicit.
Qui sicut igni qui ut nubes
uolat: et quasi colube ad fenestras
suas. **E**t nubes enim
uolant: quod a terrenis deside-
riis. penitus uirtutum subleua-
ti. pluuunt uerbis. et chorus
cantant miraculis. **A**d fenestras
suas uelut colube sunt: quod per
hoc quod exterius conspiciunt.
nichil terrenum concupiscunt.
sed gaudia eterna inquit contem-
plantur. **I**pse quoque angelus
euangelium eternum habere di-
citur: quod uidelicet illud quod e-
uangelium primitur. eterna-
liter manebit. **P**er illud etiam

qd' nūciat: illud exprimit
 qd' nūciat. **¶** Et ewangeli-
 zaret sedentib9 sup terram:
 et sup omnē gentem et tri-
 bū et linguā et pplm dices
 uoce magna. **¶** Hoc ē qd' dñs
 ī ewangelio dicit. Oportet
 pdicari ewangelium ī toto mū-
 do: et tūc ueniet filius. **¶** Ci-
 mite dñm: id ē habete reue-
 reñā noīs eius. **¶** Et date illi
 honorē. id ē adorare eū et subi-
 are illi: qm̄ uenit hora iudicij
 eius. ut reddat unicuiq9 se-
 cūdm̄ opa sua. **¶** Et adorare
 eū qui fecit celū et terrā:
 mare et fontes aquarū. **¶** Ac
 si diceret. Nolite adorare anti-
 xpm̄. q' tātūmō ad tempus
 pualet ī corpōib9 hoīm:
 sed eū qui postq' occidit cor-
 pus. habet potestātē uiam
 mitte ī gehennā. **¶** Et noli-
 te adorare eū. qui putatur
 conditor cē creaturē spū se-
 ductioīs replem9: sed ponus
 xpm̄ de quo daniel dicit.
¶ Potestas eius. potestas et
 ua que nō auferet: et reg-
 nū eius qd' nō corripetur.
¶ Et aplūs. Propt' qd' et deus
 illū exaltauit et donauit illi
 nomē qd' ē sup omē nomē:
 et cetera usq9 q' dñs nr̄ ihūs
 xpūs ī glōria ē dei p̄r̄s. **¶** Il-
 li inquit date honorē et nō
 anti xpo: q' contritus honori
 ī carnatē et noīe. ac tūmō
 noīs ei9 cō cognoscat. **¶** In
 celo autē terra et mar: oīs ar-
 atūā ī tempore cōdita demō-

strant. **¶** Et angelus alius
 secut9 ē eū dicens. **¶** Cecidit
 cecidit babilon illa magna
 ciuitas: que a uiuo ue formi-
 tatioīs sue potant oēs gētes.
¶ In eo qd' iste angelus primū
 affuit: subsequens pdicatorū
 ordo mutatur. **¶** Bene at an-
 gelus angelū sequit: q' eadē
 annūciat. **¶** Ille ē dicit. q' uenit
 hora iudicij eius: hic autē dicit.
 cecidit cecidit babilon. **¶** Noīe
 autē babiloīs: cōfusio mūdane
 cōuersatioīs intelligit. **¶** Que
 quippe ciuitates sūt ī hoc mū-
 do. id ē iherusalē que habet
 regē xpm̄. et babilon q' habet
 regē nabuchodonosor. id ē
 dyabolū. **¶** Quarū una cepit ab
 abel: altera a cayn. **¶** Una ē cor-
 pus xpi: altera corpus dyaboli.
¶ Cū autē dicit sancti pdicato-
 res. cecidit cecidit babilon: p̄-
 teltū tempus ponit p̄ futūo.
¶ Cecidit uidelicet. p̄ eo qd' ca-
 sua ē: uel cadet ī etnā stili-
 cet dāpnationē: qua dyabo-
 ly cū omib9 suis mēbris dāp-
 nabit cū audierit. **¶** Ite ma-
 ledicti ī ignē et nū: q' panis
 ē dyabolo et āgelis eius.
¶ Qd' autē angelus. id ē pdi-
 catorū ordo ruina p̄fide ciui-
 tatis cōgeminaōe denūciat:
 p̄ cōfirmatioē rei facit idip-
 sū. **¶** Aut certe nūc simul cū
 ipis reprobis omnē eorū glo-
 riā periturā demonstrat sup-
 ta illud. **¶** Peribit mūdus. et
 concupiscētia eius. **¶** Ac si di-
 cēt. **¶** Et secularis glōria: et

amatores eiusdem temporalis patri
t' ceciderunt. Magna hec dicitur
ciuitas. propter innumerablem
reprobam multitudinem: et uel propter
enormitatem uiciorum. Quia
autem fornicationis intelliguntur omnia
uia et peccata. quibus reprobi
alios inquinant: et papue ante
philosophi et principes huius
seculi. omnes subiectos inebriant
uino erroris. unde et se
sunt ab eis auferunt: et ut relicto
creatore. creaturam seruiant.
Nā et fornicatio specialiter pro
ydolatria ponitur. Unde est. **U**
des omnes qui fornicantur abs te. hec
babilon. id est conuersatio mun
dana. a uino fornicationis sue
potauit omnes gentes: quia uicio
rum omnis summa. in temporalis glo
rie ambitu retinetur. pro quibus
omnibus quos uino erroris et
peccatorum debentur punientur. **E**t
tertius angelus secutus est eos:
dicens uoce magna. Tres a
ngeli hic ponuntur. propter fidem tri
nitatis quam annuntiant: sed ta
men ut dictum est. quod est primus
hoc sunt sequentes. id est ordo pro
dicatorum. Uoce magna: quia
bestia se despicit et pro nichilo
ducit. in libertate uocis ostendit.
Et si quis adorauerit bes
tiam. id est dyabolū. et ymagi
nem eius. id est antitypū. et ac
cepit caracterem in fronte sua.
id est fidem illius in mente sua. aut
in manu sua ut eius imitetur
opera: et hic bibit de uino ire
dei. mixto uero in calice ire
ipsius. Videamus quid sunt

qui habent caracterem bestie
in fronte et in manu: et qui
solummodo in manu. Iudei ha
bent in fronte et in manu: quia
et in eum credunt. et inde eum
recepturi sunt. iuxta illud.
alius ueniet in nomine suo illum
recipiens: et opera illius imi
tantur. blasphemando christum et
nequissimis deseruendo ope
ribus. Falsi autem christiani habent
eius caracterem in manu: quia
confitentur se nosse deum. factus
autem negant. Quia ergo christum
operibus denegant: et pallidubio
antitypi sunt. ideoque caractere
rem illius in manu portant.
Idcirco dicitur et hic: quia uide
licet sicut dampnabuntur falsi
christiani qui operibus imitantur
antitypū: quomodo et iudei
qui illum sequuntur. fide et ope.
Et dicitur autem uinum hoc est calix:
id est uindicta et ira dei omnipotentis
uentura super eos qui an
titypū adorant. et imitantur.
Nā et nos cum uinum in calice
damus. non dicimus esse uinum.
et calicem. sed tantum aut uinum
aut calicem. Sed idcirco posuit
uinum et calicem: ut ostendat
quod quod est in calice cum uero
mixtum ad compositionem meri
turbidum erat. Merum quippe
dicimus purum. Sunt enim in hoc
calice simul mixte feres cum
uino uero. id est puro. Per
uinum itaque merum. uindicta
diuini examinis intelligitur.
circa iustos qui flagellantur
in patibulo: ut postmodum glori

ficent. **P**er fetes autē: dāp
natio peccatorū exprimitur. qui
in extremo examine dāpna
būt. **N**ā vinū sup̄ ē. fetes
autē in fundo latent: q̄ vi
delicet sancti ī p̄nā puniūt
t̄. et q̄ aptū cont̄ eos seuit
diuini iudiciū. **R**eprobi autē
in fine dāpnabūt. qui nūc
sine flagello deserūt. **B**ibēt
reprobi qd̄ remāseit ī fundo.
id ē fetes. et nō bibēt electi:
q̄ et reprobi post uolupta
tis lasciuā. eternis cruciati
bus dāpnabūt. et electi post
temporeā disciplinā ī pote
riā regni erigent. **I**deoq̄
si quis adorauit an̄xipm̄
aut ymaginē illiq̄ acceperit
ī fronte aut ī manu sua: nō
hic ad p̄ns flagella recipiet
tamq̄ vino potatus. sed in
futuro p̄henū vindiā plecte
tur. tamq̄ feabz inebriatus.
Et cruciabit igne et sul
phure in consp̄iū scōrū. **C**ū
sint in inferno tanta tamq̄
innumēabilia tormētā. q̄ta
nec dia nec estimāe possit:
breuit̄ tamē in hys duobus
oīa cōprehēdūt tormētā.
Erit et ignis nō ad lucendū
sed ad miserorū corpora con
armādū. **E**rit quoq̄ ibi et
sulphur. qd̄ et fomētū p̄sta
bit igni et fetore gignet in
tolēbilē: ac per hoc ex igne
fedor. et ex fetore ignis p̄re
abit. cū vnū horū ad tor
mentū miserorū satis suffi
cē. possit. aut ignis videlicet

aut fetor. **S**ulphur quippe ut
diximus fetore: ignis habet
ardore. **Q**ui ē ad p̄uersa de
sideria ex carnis fetore ardet:
nūc maxime libidini deserui
edo: dignū ē ut postmodū
igne et sulphure perant: q̄te
nus ex iusta pena discat. quid
ex iusto desiderio faciūt. **A**n
gelorū autē vocabulo ī quorū
consp̄iū cruciari dicūt: nō
solū angelici sp̄s. uerū etiā
electorū etiā exprimit. **Q**d
ideo fiet: ut dū impiorū cru
ciatus iusta conspiciūt in dei
laudibz aestāt. per cuius m̄iam
euaserūt qd̄ miseri patiūt: q̄
in se cepit bonū quo gratis
remuneati sūt. et in illis aspi
ciūt supplicū. qd̄ misericordit̄
euaserunt: eritq̄ ut malorū
tormētū. ad electorū p̄ficiat iac
mētū. **S**ubūigit̄ at̄ **E**t an
te consp̄iū agni. **N**on quo e
ū ultra visuri sint. cū scriptū
sit tollat̄ impius ne videat
gloriā dei: sed tanto timore ter
rebūt: ut videat̄ illis deus oī
potens semp̄ eē p̄ns. eiq̄z vni
dicte sue iram semp̄ inflige.
Vnde iob dicit. **D**imittē me
ergo ut plangā paululū p̄nā
mea. anteq̄ vadam ad terrā.
vbi vmbra mortis et sempit̄
nus horror inhabitat. **E**t
simus tormētōrū eorū asten
det ī sela scōrū. **M**agnus fu
mus iudiciū ē maguarū flā
marū: q̄ fūus sine nutrimē
to liquorū corporeus tamē est
ignis reproborū. ideoq̄ fumū

eius sempiternū dicit in esse.
Quia ergo in igne reprobos
sine fine ardere cōspicitur: id
circo finem tormentorū in secula
seculorū ascendē dicit. **Q**uo
in loco error origenis apte
destruitur: qui dixit post mil-
le annos reprobos redire ad vitā.
iustos autē reuersuros ad penā.
Alioquin falsū ē quod veritas dicit.
Ieremy in supplicium eternū ius-
ti autē ad vitā eternā. **Q**uo si
quis vult querere cur pro tem-
porali peccato sine tempore reprobi
cruciabuntur: dicendū ē quod discruc-
tus iudex veniens nō facta
pensabit. sed volūtates. **N**ā
reprobi si fieri posset semp in
hac vita viuere cuperēt: ut ne-
quaquam peccare desisterēt: et in
deo nunquam carerēt supplicio. quod
nunquam uoluerūt carere peccato. **E**t
nullus est iniquus criminis ul-
tionis: qui nunquam uoluerūt ha-
bere criminum armis. **S**i enim ut illi
auit finienda sunt supplicia quod
doque reproborum: ergo quod doque
finienda sunt et gaudia iustorum.
Iugiter hoc verū nō ē quod im-
natus ē: neque illud verū ē quod
promissit. **A**t inquit. **I**deo et
uā penā imnatus ē peccatoribus
ut eos a perpetua peccatorum con-
pesceret: quod creaturę sue eterna
supplicia imitari debuit: non in-
ferre. **Q**uibz citius responde-
mus. **S**i falsa imnatus ē ut ab
iniusticia corrigēt: etiā falsa
ē pollicitus. ut ad iusticiam
puocaret. **N**ec habet requi-
ere die ac nocte qui adorauerūt

bestiā et ymaginē eius et si
quod accipit caracterē nominis eius.
In die et nocte cōtinuū tempus
intelligitur: siue etiā vicissim
dies penarū. iuxta illud.
Ad calorem unum transibūt ab
aquis unum. **V**nde ē. **E**rit
tempus eorū in secula. **D**eser-
ent autē miseri sine desertu semp
quod est quod cruciabitur: quod semper
ad cruciamentum repabitur: quod de-
fecit. **I**tem id ē in p̄nti vita
pauca scōrum ē: qui dū con-
siderāt que sint scōrum gaudia
et reproborum supplicia. pauca
tētia p̄ferūt: ut in fine sal-
uetur. **Q**ui custodiūt manda-
ta dei id ē p̄cepta legalia. ut
ē. diliges dūm deum tuum: et
nō adūlterabis. non furtū fac-
ies. et cetera huiusmodi. **E**t au-
dium vocē de celo dicentē. **S**ar-
be. **B**eati mortui: qui in dño
moriūt. **H**ec uox tam ad
ipm iohāne p̄tinet. quod ad oēs
fideles: qui remunerationē
sempiternā expectāt. **S**arbe
in corde tuo et in cordibus
auditorum tuorum: uel litteris cō-
menda. ut ad posteros ueniat.
Beati mortui: qui in dño mo-
riūt. **Q**ue sententia dupliciter
potest intelligi. **B**eati mor-
tui seculo quod in dño moriūt.
uiuētēs virtutibus. qui saluet
pleni fide et ceteris bonis ope-
ribz de hoc mūdo migrānt.
Bel beati mortui qui in dño
moriūt: id ē qui imitantes
caput suū nō timēt pro eomor-
te subire temporale. ut in eternū

possunt vultū cū illo. **A**mo
do id ē a p̄nā tempore iam
diat spūs. id ē tota trinitas
que ē deus: ut requiescat
a laboribz suis. **Q**uod superi
us diat beati mortui q̄ in
dn̄o moriūt̄ oībz electis cō
gruit: qd̄ at̄ sequit̄ amodo
iam diat spūs ut requiescat
a laboribz suis. specialit̄ p̄n
nēt ad platos qui diuiso mō
laborat̄ in hoc qd̄ grege da cō
missū vident̄ habē. Ad quo
rū p̄sonā a dn̄o specialit̄ dic
tū ē. **E**xite serue bone et fi
delis: q̄ sup̄ pauca fusti fide
lis. sup̄ multa te constituā.
Opa ē illozū sequit̄ illos
id ē merces operū suozū se
quet̄ illos: cum vnusq̄qz te
ceperit secūdn̄ suū laborem.
Quia ā post opus m̄ces se
quit̄ op̄is: ip̄m opus elcō
rū eos comitari diat. **U**bi
at̄ finis anūciat̄ op̄is: ibi
tandē huius libri sit finis:

Incipit liber quintus.

Equit̄. **E**t
vidi et ecce
nubes candi
da: et supra
nubē seden
tē similem
filio hoīs sub
audit̄ vidi. **N**ubes candida
caro et aīa h̄n̄i redēptōis itel
ligit̄: quā nō sustinuit mani
lā p̄nā. **D**e hac nube per p̄phe
tā diat̄. **E**cce dn̄s ascendet
sup̄ nubē leuē: et ingrediet̄
egiptū. **S**up̄ nubē sp̄pe leuē

ascendit et in egiptū venit:
quādo carnē nr̄e mortalitatis
accepit. et in hoc mūdo na
tus apparuit. **S**up̄ nubē vidi
sedentē: q̄ xp̄s diuinitatis po
tencia p̄sident. etiā huānitati
sue. **V**el certe p̄ nubē candi
dā etiā intelligit̄: fonte bap
tismatis a p̄nā mūdāta. **P**er
fidē ā xp̄i et baptismū illius
mūdāt̄ ab omībz p̄nā: iux
ta illud. **F**ide mūdās cordae
orū. **H**inc nubē p̄sident xp̄s:
suaz sessione etiā uelut
gallina pullos suos p̄tegit
et gubernat. **Q**uare at̄ ip̄e
nō iā simplicit̄ hō sed similis
filio hoīs diat̄ sup̄ dictū ē:
q̄ videlicet surgens a mortuis
metasp̄ huānitatis tr̄scendēs
iā nō moriūt̄. mors illi ulc̄
nō dn̄abit̄. **E**t nubes autē
et sup̄ nubē sedens vnū sūt:
id ē caput et mēbra. **U**nde
et cū dn̄s sup̄ nubē sedet. ut
q̄ ip̄a nubes cū dn̄o sedet. **H**
habentē ī capite suo coronā
aureā: p̄ quā victoria xp̄i de
signat̄. qui primū de dyabo
lo tr̄ūphauit. et etiā sue tr̄
ūphū victorie cōtulit. **R**egi
m̄ etiā superius qd̄ angelū
habebat ī capite suo stellas du
odecim. **U**bi p̄ angelū xp̄s
per duodecī stellas. duodecī
intelligit̄ apli. et per illos
oīs ordo p̄dicatozū quo corona
t̄ xp̄s id ē ornat̄ et arcū
datur: et ex quozū sonitate
letabit̄ in capite id ē in mē
te sua. **E**t in manu sua fal

rem acuta: id est in **p**rate
sua iudicaria potestate
uel dignitate qua ipse **x**p^{us}
etiam suis fidelibus dedit. di
cens discipulis. **S**edebitis
sup sedes duodecim: iudican
tes duodecim tribus isrl. **P**o
test etiam falx intelligi diui
na **p**dicatio: qua alibi d^{ns}
gladium appellat dices. **N**on
veni pacem mittere in terram
sed gladium. **Q**uare gladius
pdicat^o diuina appellat^{ur}. **Q**uia per
ipam sepant^{ur} boni a malis
uelut membra a membris.
Hanc falce^m habet **x**p^{us} in
manu sua. id est in opatione
sua: quia ea que docuit verbis
primu ipse impleuit opelibus
iuxta illud. **P**rimu quide
sermone fecit de omnibus othe
ophyle: que cepit ih^{us} face
re et docere. **V**olens quippe d^{ns}
instruere **p**dicatore^m quomodo **p**
dicare deberet: primu in seip
so forma^m uerbi ostendit.
Qua etiam falce. id est diuina
pdicacione comedat^{ur} sue et
clesie. dicens ap^lis. **E**untes
docete oes gentes. baptizan
tes eos in nomine patris et filij
et sp^{us} s^{an}cti: docentes eos ser
uare quicquid mandauit uobis.
Acuta est falx: quia uelocit^{er} hori
um a terrenis desiderijs et so
cietate malorum sepat. **E**t
al^{ter} angelus exiit de templo.
Ipse designat^{ur} p alteru an
gelu qui et p primu. id est
xp^{us}: sed ppter ordinem visi
onum dicit^{ur} alter. cum idem sit.

Exiit de templo. hoc est de
sua inuisibili maiestate. quoniam
uermu caro factu est et habi
tauit in uobis: quia cum esset in
uisibilis in sua natura. acci
pit carne et animam in utero
uiginali. et factus est visi
bilis in materia substantia. **H**inc
ap^lus ait. **Q**ui cum in forma
dei esset: exmanuit semet
ipsum factus obediens usque
ad mortem. **E**t ipse d^{ns}. **E**x
iit a patre. et uenit in mundum.
Templu quippe patris est filij.
et templu uerbi ipse homo
assumptus: et templu patris
et filij etiam. de quo paulus di
cit. **T**emplu dei sanctu est
quod estis uos. **E**xiit ergo
de templo: quando uisibilis
ad humanos **p**dit aspectus.
Clamans uoce magna.
ad sedere sup nubem. **I**n hoc
loco designat^{ur} per nubem:
ipse et per sedente sup nu
bem. **E**t est genus in genere:
sicut sup dictu est de archa
noe et octo ciuitatibus. **S**edens
ergo sup nubem: etiam est in
suis **p**dicatoribus. ad quos
loquit^{ur} **x**p^{us} **p**apiendo di
cens. **M**itte falcem tuam
acuta: id est **p**dicacione diui
na in iudeos. **H**oc est quod
ipse eis dicit. **I**te tantu ad
oues que perierunt domus
isrl. **E**t mete. id est sepat
iudeos a tereno sensu uel a
terenis desiderijs. ne iam carna
lit^{er} accipiat^{ur}: si uolueritis et
audieritis me. bona t^{er}re come

detis **Q**uia venit hora
 ut metat^r id e^t tempus qd
 pdictu^m e^t per os pphetaru^m
 qd^o ia colligi debent ad spū
 ale sensu^m et fide^m xpi **Q**u
 aruit messis terre: id e^t pa
 ta sunt corda pploru^m ad cre
 dendū. Et ideo tempus e^t
 ut exadant^r a terrā: et col
 ligant^r ad fide^m dei omipo
 tentis. De hac messe ipe i
 ewangelio dicit. Messis
 quidem multa: opary autē
 pauca **E**t misit qui sede
 bat sup nubē falce^m suā in
 terrā: qz ad uoce^m xpi ceperūt
 pdicāe iudeis primū. quous
 qz eicerēt eos a sinibz suis.
 Unde paulz et barnabas
 dixerūt eis. Vobis quidē
 oportebat primū loqui uer
 bū dei et cetera **E**t messa
 e^t terra: id e^t collecti sūt oēs
 qdqt fuerāt pordmati ad
 uita eternā. De quibz scrip
 tū e^t. Si fuerit numerus fili
 orū isrl qz arena maīs: re
 lique salue fient **E**t ali
 us angelz exiuit de tēplo
 qd^o e^t in celo. Superius dix
 eāt angelū de tēplo ex
 isse: nūc autē ubi hoc tē
 plū uisum fuit. indicare
 uoluit. Hic quoqz angelz
 xpus e^t. Porro hic celū sim
 plicat^r debemz intelligere
 habitacionē celozū ubi e^t tē
 plū: id e^t sancti angeli i qui
 bus deus habitat. Si eī in
 hoibz licet pccozibz habitāe
 dignat^r iuxta illud. Habitat

bo in illis et in ambulabo:
 qzomagnis in angelis q sine
 pccō sūt qz. Ipi itaqz sūt
 tēplū dei: qz in euis sūt in
 giter cōtēplatioē. Exiuit
 ergo de tēplo qd^o e^t in celo
 non quo a cōtēplatioē an
 gelozū recedet: sed qz assu
 medo carne^m hoibz uisibilis
 apparuit **H**abens et ipe
 falce^m acuta id e^t iudiciariam
 potestātē qz pat^r nō iudicat
 quēqz. sed omē iudiciū dedit
 filio. Vel sicut dictū e^t. i fal
 ce acuta pdicatio itelligit^r
 supna. q diuidit pccm a fi
 lio. et filiū a pccō. et cetera.
 sicut i ewāgelio dñs dicit.
 id e^t reprobos a bonis. **E**t a
 lius angelus exiuit de altari.
 Qui eū superior e^t: ipe
 designat^r et per hūc ange
 lū. id e^t xpus nūcūs pāter
 ne uolūtatis. Altare autē
 ipe e^t qui et pōtifer: xpus
 saluet^r per quē numerā mā
 deo pū dirigimz. petentes
 nos audiri per xpm. Oēs
 quoqz electi altare sūt: qui
 bus aplūs dicit. Offero uos
 per mīam dei: ut exhibea
 tis corpa uā hostiā uiuētē.
 scām. deo placentē. Ange
 lus itaqz exiuit de altari id
 e^t xpus electus e^t singulaie
 pnceps ex omī multitudie
 fidelū. **Q**ui habet pccā
 tē sup ignē. Ignis spūs sac
 ty e^t. de quo dñs dicit. Ignē
 ueni mitte i terrā. Qui eti
 ā sup electos i linguis igneis

descendit. Unde merito que-
ritur quomodo angelus qui uti-
que christus intelligitur, potestate ha-
beat super ignem, id est super spi-
ritum sanctum, cum unus sub-
stantie sit cum patre et spiritu sancto.
Non et ut heretici dicunt, deus
patrem ex non nullis rebus subsis-
tentibus filium creavit, aut ut
ut ipse filius spiritum sanctum inno-
centem se creavit, quod quorum una
est deitas, una est etiam et e-
ssentia, et ideo pater et filius et
spiritus sanctus unius substantie sunt,
unius potestatis et maiestatis.
Sed in hoc habet filius dei
potestatem super ignem, quod nemo
angelorum et hominum accipit
spiritum sanctum nisi per filium. Un-
de ipse surgens a mortuis
insufflauit, et dixit disci-
pulis suis. Accipite spiritum sanctum.
Et alibi. Nisi ego abiero,
parclitus non veniet ad vos.
Si autem abiero, mittam eum
ad vos. Et clamavit voce
magna ad eum qui habebat
falce[m] acutam, id est ad ordinem
predicatorum qui habet in se divi-
nam predicationem dicens. C-
Mette falce[m] tua[m] et vindem-
ina botros vinee terre, quoniam
mature sunt vinee eius. Et
super per matinas segetes, hoc
et hic per botros vinee terre
designat, id est omnes fideles.
Mature sunt vinee eius, id est
parati sunt populi ad credendum.
Tunc precepit hoc dominus quando
post resurrectionem suam appa-
ret discipulis suis, aut illis.

Ita docete omnes gentes. 22.
Et misit angelus falce[m]
sua[m] in terram, quod perfecti predica-
uerunt ubique. Et vindemina-
uit botros vinee terre, id
est homines a terreno sensu et p[er]ni-
no separavit errore, et unitati
fidei commisit. Et misit in
lacum vinee dei magnam. Quid
per lacum siue ut alia tr[an]s-
latio habet torcular intelligitur,
nisi angustia humane tribula-
tionis, in qua omnes mittuntur boni
et mali. In hac tribulatione
sati triturantur tanquam segetes ut
a paleis separantur, et celestibus
horreis recondantur. Tunc
etiam calab[rum] tanquam vinee in plo-
re ut a vinariis expressi, eter-
nis pompiniis includantur.
Misit ergo falce[m] et botros
quos vindeminauit in lacum, quod
missa sancta etiam predicatione
eos quos a terreno amore vel
pristino errore separavit, mag-
nis tribulationibus tradidit,
quibus tribulantur ab impijs, et
affliguntur diuerso modo. Hic
apostolus dicit. Non sunt condig-
ne passionibus huius temporis
ad futuram gloriam. Et alibi.
Oportet nos per multas tribu-
lationes intrare in regnum dei.
Iaculus vinee dei dicitur, quod propter
peccata hominum iste tribulationes
agit. Nisi enim prius homo
in quo omnes peccauerunt pec-
casset, nemo hominum in lacum
mittetur, id est nemo has tri-
bulationum angustias susti-
net. Sed postquam peccauit,

eietus de paradiso. missus est
 in lacu tribulacionis. Quia
 eius magnus dicitur propter ama-
 rissimam electorum tormēta.
 quibus affliguntur in p̄niti vita.
 Que est maior p̄ssimā angus-
 tie et tribulacionis esse potest.
 q̄ crucifige hoīem ut petrus
 carnafirus. ustulauit ut laure-
 aus. Affligunt ergo inuisti
 tempore in istos: ut sint qui
 by deus misericors postea in
 eternū parte possit. **Et**
 calcato lacu est ciuitate.
 Per id qd' continet illud i-
 telligam qd' continet: id ē
 per lacu eos qui i lacu sunt.
 Ciuitas at ista est quā cal-
 cati sunt: etia ē. Si itaq; ut
 sup dictū ē in lacu tribulacio
 q̄ et boni et mali tribulatur
 intelligit: quid ē. qd' modo
 calcati sunt est ciuitatem.
 Si ē ista ciuitas calcata: quo
 mō est ciuitate calcata.
 Sed sciendū ē: qz hic a gene-
 redit ad spem. et loquitur
 solūmō ex p̄sona reproborū
 de quib; in sequētib; pluā
 erit dicitur: qd' statim ma-
 nifestat tū subdit. **Et**
 exiit sanguis de lacu. usq;
 ad frenos equozū. Sancti
 ei pressi nō sanguine dese-
 reddūt: sed purissimū vi-
 nū qd' i dūcis apothecis re-
 cōdit. Reprobi vero qz vi-
 debāt in eccliam eē et nō
 erāt: missi in lacu sangui-
 nē reddiderūt. hoc ē infi-
 delitate. Sanguis ei diuer-

so mō intelligit in sacro e-
 loquio: aliqui significant pra-
 gationē huane sobolis. ut
 ibi. Et quot crediderūt in
 eū dedit eis p̄tate filios dei
 fieri: qui nō ex sanguib; sed
 ex deo nati sūt. Aliquī adul-
 teriū et hoīadiū. ut ibi. In-
 bea me de sanguib; deus de-
 us meus. Aliquī etiā p̄cā-
 zē. ut ē illud. Sanguis san-
 guine tenget. Sanguis san-
 guine tangit: tū p̄cā p̄cō
 adit. Aliquī infidelitate.
 ut hic et in exodo: tū aque
 in sanguine cōuerse referūt.
 Exiit igitur sanguis de lacu:
 id ē p̄cā infidelitatis de p̄f-
 sua tribulacionis. Tacetur ei
 de vino qd' egreditur de bonis
 viuis qd' recondit in dūcis
 p̄mptuarijs: et dicitur de san-
 guine qui egreditur de labustis
 uel hyemalib; ut ita dicam;
 racenis. de reprobis salicet
 qui simul mixti cū viuis nō
 p̄ueniūt ad maturitate: sed
 aliq̄ tribulacione tacti uel p̄se-
 cucionis angustia ḡuati con-
 tinuo recedūt a fide. et p̄fidi-
 e erroē infecti foras delabūt.
 atq; ideo est ciuitate calcari
 dicitur: p̄manētib; elīs in-
 trisecus vno fidei debzatis.
 Tals fuit porphyrius: et ml-
 ti alij qui p̄secucionib; resse-
 rūt recedentes a fide xpi et
 facti reprobi. Et qz tali modo
 nō solū minimi quicq; sed e-
 etiā p̄ncipes perit: recte sub-
 dit. Usq; ad frenos equozū.

Per equos ei subiecti. per firi-
nos vero principes intelliguntur
et plati qui alios regere debue-
runt: qualis fuit nihilan apof-
tata et impator. Ac si dicitur.
Tanta fuit afflictio temporalis:
ut ipse etiam qui alios regere
videbatur ad fidelitatem perducere.
Sicut sanguis usque ad frenos
equorum peruenisse dicitur. tamquam
aperte diceretur. Afflictio temporalis
in tantum prevaluit: ut ipse
etiam qui plebes regere videbatur
et amore infidelitatis macula-
ret. **¶** Per stadia mille septenta.
Stadium grece. est mensura.
Item. Et dicitur a stando: eo
quod ibi herules uno hancelitu
currerent. et per v. passus fecerit.
Qua mensura greci mensebantur
et loca in quibus ludos exerce-
bant: ibique ludetes spaciando.
et ludicra exercebando deambula-
bant. In mille itaque septentis
stadiis omnis summa reproborum
comprehenditur: que in quatuor mun-
di partibus consistit propter quatuor
mundi huius plagas. Quae
quippe quadringenti sunt mil-
le septenti. In centenaria
numero: sepe summa alicuius
rei intelligitur. Quaternarius
autem pertinet ad quatuor mundi cli-
mata: ideoque in mille septentis
omnes designantur reprobis. qui per
quatuor mundi istius partes per vo-
luptatum ludibria currunt. et
per spaciandam viam incedunt.
que ducit ad mortem: atque ideo
nocabulo eorum summa compre-
henditur. Sed quod dictum est de pa-

mo aduentu: potest referri et ad
secundum. Iudicium quippe futu-
rum per angelos exercendum.
nulli ignorat qui attendit
quod dominus dicit de tempore mes-
sis. uel de messoribus. Aut etiam
Messis quidem consummatio est
seculi. Messores autem angeli
sunt. Parabola quoque primo
tunc huic loco congruit. nec non
illud quod simile est regnum celorum
sagene misse in mare cum ge-
neva piscium congregata: de qua
elegerunt bonos in vasa. nulli
dubium quod angeli. malos autem fo-
mas miserunt. Sed quod illi fac-
turi officio misteriorum: hoc et
christus et etiam faciet potestate.
Dicitur ergo de angelo qui habebat
falcatum acutum in manu sua: id est
iudicaria potestate. Falx est quid
quod incidit in se colligit: quod
videlicet examen diuini iudi-
cij nullus valet euadere. In
ipsum quippe summi quomodo
fugere conemur. Recte ergo in-
dex venturus falcatum tenere prohibet.
quod autem potencialiter ad omnia obui-
at. utique cuncta incidendo ac-
cidat. Unde psalmista.
In ascendero in celum tu illu-
ces. Et alibi. Neque ab oriente
neque ab occidente et cetera.
Subauditur est locus fugiendi:
quoniam deus iudex est. Ac si dicitur.
Fugiendi via vndique deest:
quod ille iudicat. quod ubique est. Ab-
breuatio superiorum. **¶** Et alius
angelus exiit de templo:
quoniam in iudicio ex secreto diuini-
tatis sue in forma humana homi-

bus appabit. **C**lamas uo-
ce magna ad sedente sup
nube. Sicut sup dictu est
qd' e' nubes hoc e' angelus.
qui clamat xpus. id e' etia
i' p'p' vnitatē capitis enā
supra nube. hoc e' sup seip-
sam sede dicit. Non ei eat
conueniens ut dicit clama-
uit angelus qui sedebat sup
nubem ad eandē nubē: ideo
q' mutauit nubē. id e' etiam
in angeli nomē. Tamen
qd' e' angelus nubes. hoc et
angelus sedes sup nubem.
Mitte falcē tuā. Hoc e'
qd' alibi ipse dñs discipulis
dicit et in illis omib' p-
fectis: sedebitis sup sedes
duodecim iudicātes duodecim
tribus isrl'. **C**um uenit
hora ut metat: id e' adest
tēpus quo et etiā remunē-
ri. et repbi iusto dei iudicio
debet dāpnari. **C**um aruit
messis terre: id e' finis vni-
uersi aduenit. quo et pa-
lee. id e' reprobi tradantur ig-
ni. et frumētā i' dñi cellari-
o recōdāt. **E**t misit q' se-
debat falcē suā in terrā et
ceteā. id e' etia cū dñs sedēs
i' iudicio p'tatis int' bonos
et malos discernēs nicta
examinabit. **E**t alius an-
gelus exiit de tēplo qd' e' in
celo et ceteā. **C**ui habet
falcē messonā ipse et vinde-
mator. **E**t qui dixit mes-
son mete. ipse et vindemia-
tor vindemia. **N**ā qd' sūt

segetes. hoc et boni. Similit' qd' sūt palee hoc et vniuersa
ceteā supra dicta sūt. **C**um
demiauit oēs botros vinee t're:
id e' collegit oēs a terra. et bo-
nos et malos. frumētū saluet
et trahat. **E**t vinū mūdū.
id e' scōs recōdidit i' dñi cellari-
um. **V**niuersa vero. id e'
reprobos: misit i' lacū ire dei.
Per lacū vero ire dei. dāpnā-
tio intelligit' inferni: uel sen-
tētia diuini iudicij. **I**n que
lacū mittent' repbi cū audie-
rūt: ire in ignem etnū. **P**asi-
cā vocabulū lacus infernū de-
signaret: nequaquā ppheta di-
cēret. **O**ēs interfecit ruētes
q' gladio qui descendērit in
artūsasi ad terrā vltimā: et
portauerūt ignominia suam.
cū hys qui descendūt in lacū.
Et psalmista. **B**aluasti me
a descendētib' in lacū. **V**n-
de et qd' subiūgit magnū
iuxta hūc sensū nō e' referē-
dū ad lacū. sed ad dyabolū:
qui magnus appellat' p'p' su-
perbie iactantia. **M**agnū ei
id e' dyabolū cū omni corpore
suo mittet i' lacū ire dei: cū
oēs reprobi ut dictū e' dāpnā-
būt' cū dyabolo et angelis ei.
Et calcatus e' lacus. id e' cal-
catisunt qui erāt in lacū. hoc
e' in etna morte depressi sūt:
nō iā ut purgent'. sed ut
penit' intereat. **E**tia cum
tate. id e' est' scōrum societa-
te: cū quib' iā nulla erit re-
pborū cōmūio. **E**t exiit

sanguis de lacu usq; ad frenos equorum. Per sanguinem qui egreditur de lacu id est de sententia districti iudicis vindicta intelligitur sanguis: uel uiciorum omnium pro quibus dampnabuntur iniqui. Qui usq; ad frenos peruenit quia non solum subiectos sed etiam ipsos reges et principes qui sanguinis et diuersis vicis seruauerunt sententia diuini iudicij comprehendet. Porro quod sequitur per stadia mille septenta in hoc numero ut supra dictum est omnis summa reproborum exprimitur qui per orbem quod dicitur latitudinem istius uite sequuntur. *Ca. 11. quinquidam.*

Et uidi aliud signum in celo magnum et mirabile. Quisquis sanctorum primum sensibus inuigilat: minime posse hanc apocalypsin iuxta litteram accipi facile cognoscit. Ceterum itaque ut sepe dictum est etiam est: de quo dominus per prophetam dicit. Celum nichil sedes est terra autem scabellum pedum meorum. Et alibi. Anima iustae sedes sapientiae. Ipsa autem anima terrena aucta despiciens: per mentis desiderium ad superna uolat. Unde paulus dicit. Nostra conuersatio in caelis est. Et uisum. Qui conuersati sunt et consedere fecit in celestibus. In hoc celo id est in eterna uisus iohannes signum magnum: et mirabile fuit illud signum. Quod sit autem ipsum signum: aperit

cum subiungit. Angelos septem subauditur uidi habentes septem plagas nouissimas. Quia septenarius numerus sepe per uniuersitate ponitur propter hoc uidelicet tempus quod per septem dies uoluitur: per septem angelos id est per quod et per celum id est uniuersalis etiam intelligitur. Sed quia auctor historie frequenter a genere redit ad speciem: per septem angelos intelligamus in hoc loco specialiter omnes predicatores de quibus scriptum est. Angeli pacis amare flent. Et alibi. Iabria sacerdotibus custodit scientiam etc. Quid uero sint septem plagae in sequentibus manifestatur: cum ipsi angeli septem fialas accepisse dicuntur. plenas in dei. Hoc sunt etiam fiale quod angelorum: id est sancti predicatores. Qui septem plagas habent: hoc nomen uniuersae scripturae: quod uulnerat corda bonorum ad salutem: corda impiorum ad perniciem. Auduit enim quidam in diuino eloquio per dicantibus angelis: neque auari neque adulteri: et ceteri quos merorat apostolus. regnum dei possidebunt: et timentes reuerae igne uulnerat in corde et redeunt ad deum per lamenta penitentie: talique modo uulnerat sancti ad suam salutem. Unde et ipsa sancta etiam in tantis cantorum dicit. Uulnerata caritate ego sum. Et ite

rā. Invenenūt me custodes
 qui arcuent amicitā: pmissē
 rūt me. et vulneauerūt me.
Eronē cū her audiūt repro
 bi uerba p̄dicatorū despici
 ūt. **Q**uod istis ē ad salutē: il
 lis ē ad dāpnationē. **Q**uo
 in loco questio orit̄ quare
 dicat angelos habē septē
 plagas nouissimas: cū ab
 ip̄o mūdi exordio usq; ad fi
 nē seculi ita inuēiamus
 quosdā vulneatos ad sala
 tē. quosdā ad mortē. **P**ri
 mus qui p̄pe hō ī paradiso
 constitutus: accepit p̄cep
 tū a deo ne tangēt pomū
 ligni scientie boni et mali.
Quod p̄ceptū si seruasset:
 ad vitā illi p̄fuisset. **V**erū
 contēpsit hoc p̄ceptū. et
 qd' illi fuerat datū ad vitam:
 versū ē ei in mortē. sicq;
 ex salubri p̄cepto vulneatus
 ē et mortuus. **M**oysi quo
 q; dedit deus p̄cepta lega
 lia dicens. **N**on occides.
 nō adulectabis. et cetera hys
 similia. **Q**ue quidā serua
 tes sicut moyses. et iosue
 et multi alij. habuerūt vi
 tā in eis. **E**ronē ceteri contēp
 nētes vulneati sūt. q; p̄di
 derūt p̄ntē vitā et futurā:
 ip̄o quoq; dno p̄dicante q
 dā crediderūt in eū. quidā
 nō. **I**lli qui crediderūt ī eū
 penitentiā agentes de p̄tel
 tis p̄ctis saluati sūt: qui at
 noluerūt credē dāpnati sūt.
Unde ip̄e dicit. **S**i nō venis

sem et locutus eis fuisset:
 p̄ctū nō haberet. **N**ūc autē
 excusationē nō habet de p̄ctō
 suo. **H**inc ē et illud. **Q**ui
 crediderit saluus erit: qui
 vero nō crediderit. cōdepna
 bit̄. **A**p̄li quoq; p̄dicantes
 facti sūt quibusdā odor vi
 tē in vitā: quibusdā vero o
 dor mortis ī mortē. **S**iliter
 ē et mō. **V**erbi grā. **P**re
 dicat angelus nō concupis
 ces vxorē p̄ximi tui. et cetera
 huiusmodi: audit hoc quili
 bet hōm. et videt ei eē du
 rū. nec vult audire ei con
 silij: vnde et spernit uer
 bū illius. faciens qd' sibi vi
 det̄. **H**oc itaq; qd' illi pote
 rat p̄desse ad salutē si volu
 isset ei credē: venit̄ illi in
 dāpnationē. **S**ilit̄ et quili
 bet paganus audit dicētē
 āgelū. qui nō ardit iā iudi
 catus ē. audit ille et contēp
 nit credē: ideoq; vulneatus
 ē ex ipsius diuina p̄dicatioe.
 ī q; iam dāpnatus afficitur.
Eu ergo iste plage ab ip̄o
 mūdi sūt principio ut dic
 tū ē: quid est qd' iohānes ā
 gelos se vidisse dicit habētes
 septē plagas nouissimas ē
Quia videlicet tūc maior
 erit dāpnatio infidelitatis
 rephorū: cū p̄dicantib; helia
 et enoch; pauca eos audient.
 multi at infidelitatē seque
 tes adherēbūt antitypo. **U**n
 de subiūgit̄. **Q**uoniam in hys
 cōsumata ē: p̄ eo qd' ē cōsu

mabit² ira dei. Statim enim
ueniet xp̄s ad iudiciū post
ultima eorū p̄dicationē: et
dāpnabūt² iniqui p̄ suam
fidelitate et animi p̄tinacia
q̄ relinquentes xp̄m et misu
per seruos dei interfecerūt.
Et vidi tamq̄ mare vitreū
ū igne p̄mixtū. Ipsi qui
septē habent phialas et sep
tē plagas: ipsi sunt q̄ stant
supra mare. Mare itaq̄ bap
tismi significat: testante
paulo qui dicit. Prēs n̄
sub nube fuerūt oēs: et oēs
mare trāsierūt: et oēs bap
tizati sūt in nube et ī mā
vitreū dicit² p̄ puritate
fidei que māifestat² in bap
tismo: dū confitent² se credē
ī deū patrē et filiū eī: et
sp̄m sc̄m. ut paulus. Corde
credit² ad iusticiā: ore autē
cōfessio fit ad salutē. Sed
ipm mare vitreū ē ignis:
et per hoc coagulatiū ē. In
igne autē sp̄s sc̄s intelli
git²: siue etiā passio n̄re
deptōnis. Per grām ē sp̄s
sc̄s: baptizant² fideles ī mēo
riā dñice passionis. Unde
iohānes de eodē redeptore
uō dicit. Ip̄e uos baptiza
bit in sp̄u sc̄o et igne. Et
paulus. Quotq̄ baptizati
sumus in xp̄o ih̄u: ī morte
ip̄i baptizati sumus. Coa
gulatiū est mare igne: q̄ per
virtute sp̄s sc̄i firmat² fi
deles ne fluctuet: aut vl
lus p̄secutionū ruinis in

mollicie cōuertant². De hac
aq̄ psalmista dicit. Dñs
regit me et nichil deerit:
et cetera usq̄ sup aquā refec
tionis educant me. **E**t
eos q̄ vicerūt bestia et yma
ginē illius: id ē antixp̄m:
et numerū noīs eius: qui
nō crediderūt illū solē nec
lucē. vidi subaudit² stantes
sup mare vitreū. Qui sūt
qui stant sup mare vitreū.
Qui videlicet hoc qd̄ p̄fes
si sūt ī baptismo tenent.
et grām baptismi illibatam
custodiūt: abstinētes se ab
omibz ḡuoribz carnibz. Ha
bentes cytharas dei. Ipsi sūt
cythare: q̄ in mēoriā dñice
passionis semetipōs morti
ficiūt. Sicut em̄ iā sup dictū
ē: in cythara lignū est et
corde. In ligno autē intelli
git²: in cordis autē corda sc̄o
rū qui se mortificāt cū vicijs
et concupiscentijs. De quibz
paulus dicit. Qui autē sūt
xp̄i: carnē suā crucifixerūt
cū vicijs et concupiscentijs.
Et cantātes canticū moy
si serui dei: et canticū agni.
In canticū moysi uetus testa
mētū: in agni vero nouū
intelligit². Est ē hoc ab infe
rioribz intelligendū. Nam
quid sit canticū moysi uel canti
cū agni: aperit cū subiūgit².
Magna et mirabilia sunt
opa tua dñe deus oīpotens.
Vtriusq̄ testamētī pagine
hec nobis cōsona eorū voce

testant² q magna et mira
 bilia sūt opera oīpotentis
 dei. Moyses quoqz narrat
 quomō fecit deus celū et ter
 rā mare et oīa que in eis
 sūt: et qd spūs dei ferebat²
 sup aquas. et qd videt arde
 re rubū. et rubus nō cōbure
 bat². Virgā quoqz dicit con
 uersam ī dracōnē. aquas e
 gipti mutatas in sanguinē.
 egyptū decē plagis permissū.
 mare ad ingressū filiorū di
 usū. deinde aquas amari
 simas in missioē ligni dul
 coratas. sicut enī p̄plo aquā de
 petra p̄ductā. et multa hys
 similia que ī vetā testamē
 to hoc ē in moysi cantico
 mēōrant². In nono quoqz
 testamēto narrāt sicut mag
 na et mirabilia opa dei.
 Qs ā digne explicāe ualeat.
 q magnū sit opus qd deus
 hō factus ē: q ille qui ē abus
 oīm lacte mulieris nutrit²
 ne fame moriat²: q qui ce
 lū et terrā implet. int² cor
 pus vni² virginis cōcludit².
 Qs her et hys similia digne
 dicit uel cōsiderāe suffiat².
 Sed cū her oīa diuina pietas
 patēt². cūqz mortuos suscita
 ret. infirmos sanaret: ad
 vltimū qd p̄cipue mirandū
 factū ē ut vita moreret². vir
 tus infirmaret². et multa hys
 similia sustinet. donec post
 triūphū resurrectionis exalta
 tus ē sup oīa. Her itaqz opa
 dei sancti agel. id ē oēs p̄di

catores p̄dicant. her suis au
 duozibz narrāt: her et uos
 si nō digne tamē p modulo
 nō debemz agē dicentes.
 magna et mirabilia opa ma
 dne deus oīpotens: qui cū es
 ses uerbū in p̄ncipio ma
 nes apud p̄cem nono ordie
 indutus es hōiem. mortuus
 es p nobis: mirabilē susci
 tatus. sup celos eleuatus. iterū
 ad iudiciū venturus. **I**us
 te et vere uie tue rex seculo
 rū. **L**egi in q̄ genesi qd de
 us oīm̄potens recessit ab oī
 genē hūano: qd cum aquis
 diluuij deleuisset. adhesit
 noe et filijs eijs. qz iuueni
 sūt iusti. Deinde ī supbia
 eleuati postq̄ multiplicati
 sūt. uoluerūt cont² deū edi
 ficāe turrim. ibiqz oēs gen
 tes recesserūt a dei cultura.
 p̄ter abrahe p̄geniē. Reliqt
 ergo deus oīm̄potēs eas. et
 adhesit abrahe et semī eius.
 qui enī longo tempore coluerūt.
 Sed postq̄ filius dei uenit ad
 eos: negauerūt eū dicentes.
 Hūc nesciamz unde sit. et
 demoniū habet: unde et eū
 morti tradiderūt. Recessit
 ab eis. et trāsiit ad gentes.
 Iste uie oīm̄potentis dei ius
 te et vere sūt: q sic ē iustū
 apud oīpotentē. ut qui illi
 adherēt per fidē et dilcōnē
 cū eis maneat. **Q**ui autē
 ab eo recedūt. eos relinquit.
Dias cū dei debemz itelligē
 actiones ipius que iuste sūt:

quod deus iuste iustus iudex esse
demonstrat. **N**onnamque hoc
manifestus fiat: pro oculo
lis duos patres. Audiunt
ambo diuina precepta: qui
his et p[ri]ma iustorum. et sup
plura continet[ur] reprob[orum].
Quorum unus pro dei misericordiam
complectitur. agit penitentiam
et saluatur: alter in suis scel
eribus perseverans. dampnatur ius
to dei iudicio propter peccatum su
um. **I**ste itaque via id est actio
nes dei iuste sunt: quod deus
iustus est iudex. et in uno
n[ost]ra. in altero autem eius ap
paret iustitia. **N**isi enim
reprobos dampnaret: iniquitas
ei quod absit placere videret.
Cum obrem qui presumit
blandiendo sibi de dei misericordia
videat etiam quod iustus iudex
est. **B**ene autem de bestia tri
umphantes. in laudibus domino
dicunt. **I**uste et vere via tue
sunt rex scilicet. **A**c si di
cant. **E**t cum gentes quibus
nam irrogare debuisti ad
misericordiam perducas: nequaquam ius
tus esse desistis. **E**t cum iude
os quibus pro legis obseruanti
a mercede te dare permis
eris natus repellis: nulla
tenus veritatem amittis. **Q**ui
non timebit te domine et mag
nificabit nomen tuum? **S**en
sus est. **I**am quod iudicia tua
vera sunt: et sine ullis
hominum meritis procedentibus li
beras quos vis. alios autem
pro suis debite peccatis punis.

quis iudeorum aut gentium
non timebit te. id est quis
non habebit reuerentiam no
m[in]is tui? **E**t quis non mag
nificabit nomen tuum. **I**ux
ta illud: magnus dominus et
laudabilis nimis. **Q**ui
tu solus pius: qui gratuita
pietate quosdam qui digni fu
erant morte. ad vitam predesti
natas saluas. **Q**uonia
o[mn]es ueniet[ur] gentes uenient
gressibus fidei et cordis. quod
iudei te negauerunt: et a
dorabunt in conspectu tuo.
hoc est in corde puro. quod
solus vides. **D**e hac ado
ratione dominus mulieri samita
ritane dicit. **V**eniet ho
ra: quando veri adoratores
adorabunt patrem in spiritu et
veritate. **Q**uonia[m] iudicia
tua manifesta sunt. **Q**uestio
oritur in hoc loco. quare
triumphantes de bestia dicat.
iudicia tua manifesta sunt
cum apostolus dicat: o altitudo
diuini secreti sapientie et scientie
dei quod incomprehensibilia sunt
iudicia eius et inuestigabiles
via eius. **Q**ue questio ita
soluitur. **S**ubtilitatem quidem
iudiciorum dei quare scilicet
hoc vult ut illud fiat: ne
modo comprehendere ualeat. **Q**ui
cum dicit potest. quare deus
qui prius gentes vias suas
libere ingredi permisit. iude
os sibi ascriuit: et deinde
iudeos repellens. gentes
aduocauit. **M**anifesta

vero sunt salicet in hoc
 iusta sunt qd qd deus
 fecit iustu ee ab omnibus
 uera scientia intelligit
C Post hec uidi: et ecce
 apertu e templu testimo
 ni i celo. Tabernaculu
 et celu unu e. id e etia
 In hoc celo apertu e tem
 plu sicut sup dictu e: id e
 sacrameta xpi reuelata
 sut i etia. natiuitas sa
 licet. mors. passio. et
 resurrectio. et cetera huius
 modi. Ipa aute etia taber
 naculu testimonij dicitur
 qd habet tabulas duu testa
 metoru. Habet etia in se
 archam dnm ihu xpm
 in quo sut oes thesauri sa
 pientie et scientie abstron
 dit. Vna quoq ipm dnm
 corpus: in quo e uetus pa
 nis qui de celo descendit.
 Ibi et uirga e aaron que
 frondeat: id e sacerdotu
 spuale. qd ueru sacerdotu
 etie pfigurabat. Dicit
 aute iohannes apertu tem
 plu tabernaculi testimonij
 in celo. cu unu sit sicut
 dixerat tabernaculu et ce
 lu. tanq genus diuidens
 per partes sicut sup dictu
 est. de archa et octo ana
 bus. **C** Et exierunt septem
 angeli de templo: habent
 tes septem plagas. In sep
 tem angelis sicut sepe dic
 tu e oes intelligunt pdica
 tores: q septena ius nris

pro uniuersitate ponit. Ipsi
 habent septem plagas. hoc
 e plenitudme doctrine qui
 bus uulnerat ut sup dictu
 e quoru da ad salute corda
 quoru da ad pmae. Tem
 plu de quo exierunt angeli:
 secretu cordis eoru intelli
 git. **C** Quando ei sancti pdi
 catores cōtemplandi miser
 mūt. ab omnib seculi acti
 bus se alienos reddūt: et
 cu diuina eloquia medita
 t. quasi in templo hoc e
 in secreto mens sue mora
 tur. Sed q non ita debet
 insistere pprijs ut relinquat
 etia alioru neccitates: qua
 do iteru pcedit ad publicu.
 ad pdicandu. ad carna
 lu mores componendos. sicut
 ad temporalia ministrandu.
 quasi de templo egredunt.
 Sicut fit: ut interius in
 habitans in templo sedeat.
 et rursus cura primoru
 no negligentib. de templo
 exeat. Verbi gra. Et
 quilibet doctor uel homo
 pressurus ad publicu ut
 faciat sermonē ad pplm:
 qui prius residens colligit
 sese int seipm meditando.
 qualiter quibus et quomo de
 beat loqui. q lit inchoare
 sermonē. qualiter ue finire.
 Ecce dū ita int secretu me
 nis sue inhabitat: q i tem
 plo morat. Cū aute pre
 dit ad pdicandu. et ea que
 mente tractauit publice pro

fert: quasi a templo id est
a secreto mens sine foras
egreditur. **V**estiti lapide
mundo candido: id est orna-
ti et amicti dno ihu xpo.
iuxta illud. **O**es qui bap-
tizati estis: xpm induistis.
Qui bene lapis dicitur.
quo electi circumdantur: quia
murus est impenetrabilis.
Mundus. quia peccatum non fecit.
nec inuentus est dolus in ore
eius. **C**andidus vocatur.
quia candor est lucis eterne:
et lux vera que illuminat om-
nem hominem venientem in hunc
mundum. **V**el si legamus
vestiti lapidibus mundis si-
cut in quibusdam codicibus
inuenitur: per hos lapides
designantur virtutes. spes vi-
delicet. fides. caritas. castitas.
humilitas. et cetera huiusmodi.
quibus ornantur fideles. **A**lia
translatio habet vestiti lin-
theo mundo: per quod puritas
vite et innocentie castitas
intelligitur. **N**am lintheum ex
tertia nascitur. et multo la-
bore ad candorem venustatis
perducitur: quia videlicet casti-
tas. siue vita pura cum mul-
to labore et mortificatione
carnis acquiritur. **D**e hys
vestimentis salomon dicit.
Omnino tempore sint vesti-
menta tua candida. **E**t per
sancti ad pectora zonas au-
reis. **P**er zonam qua pangi-
gebantur eorum pectora. vin-
culum castitatis ostenditur:

et significatur per hoc quod in
novo testamento non solum
opus libidinis. sed etiam ip-
sa restringitur cogitatio vi-
gore mentis. **V**etus etiam di-
cit. qui adulterium commiserit
punietur. **N**ovum vero: qui
videt mulierem ad concu-
piscendum eam iam mechatus
est eam in corde suo. **V**el certe
per zonam auream vinculum
castitatis intelligitur: quia sancti
non timore penali. sed per
caritatem se invicem solo dei
amore stringunt. **S**ive etiam
per zonas aureas sapien-
tia significatur: de qua scriptum
est. **A**ccipite sapientiam sicut
aurum. **Z**ona aurea cingit
tur angelorum pectora. quia
superna sapientia replentur
et corde cordat. quod et ipsi deum in-
giter laudant. et alios ad la-
udandum provocant. **E**t unum
ex quatuor animalibus dedit septem
angelis. septem phylas
aureas plenas vitandis dei
viventibus in secula seculorum.
Superius legitur quod videtur
quatuor animalia. quae tamquam quatuor
evangelistas. quae omnes sanctos
siue etiam ipsum dominum signi-
ficant. qui factus est homo
temporaliter nascendo ex vir-
gine: factus est vitulus in
passione. quae semetipsum ob-
tulit deo in ara crucis: factus
est leo tertia die resur-
gens a mortuis: aquila. quae
dragesimo die ascendit ad
celos. **I**stud unum animal. id

ē dñs ihūs xpūs dedit sep
 te angelis septē phyalas.
Qd sunt autē septē an
 geli hoc sūt septē phyalae:
 id ē sancti p̄dicatores ple
 ni diuina p̄dicatioe. **U**t
 ā possent angeli eē id ē
 uicij vite eterne: facti
 sunt phyalae repleti ver
 bo sapientie. **S**ed q̄ absur
 dū eēt dicere minus q̄ cō
 ueniens. vñū aīal dedit sep
 tē angelis. septē angelos:
 variavit sermonē dicens.
Unū aīal dedit septē an
 gelis septē phyalas. **U**el
 etiā per istud aīal qd' dedit
 septē angelis septē phya
 las possumus intelligere
 ordinē elcōrū aplōrū scilicet
 et ceterōrū qui suis se
 quaabq' dederūt phyalas.
 id ē diuina p̄dicatioe cō
 miserūt: qm̄ nō solū eos
 baptizauerūt. sed etiā ordi
 nauerūt. et in loco suo se
 dere fecerūt: sicut petrus
 clemētē. linū atq' cletum.
 quibz etiā p̄tātē ligandi
 atq' soluedi quā a dño pre
 pit tūdidit: et in cathedra
 sua sedere cōpūlit. **Q**d e
 etiā condie agit: cū per in
 positiōe manū i cui
 tatibz p̄sules aīnū cōstitu
 ūt. **B**ene at phyalae quas
 accipiūt antee describūtur:
 q̄ ut p̄dicatiois officū im
 plere possint. celitus sapi
 enae fulgore illustratur.
Sed cū superius de seniori

bus dixit qd' habebāt phya
 las plenas odoramentis: qd'
 ē qd' hic dicit de angelis qd'
 acceperūt septē phyalas ple
 nas uariūdia dei uiuentis
 seclā scōrū. **I**pi ā sunt
 angeli qui et seniores: q̄ vi
 delicet in illorū doctrina et
 plena ē electorū salus. et
 plena ē et reproborū dāpna
 tio. **E**t vnde illi vitā: inde
 isti accipiūt mortē. **U**nde
 aplūs. **A**lys sumus odor vi
 te in vitā: alys odor mortis
 in mortē. **H**inc etiā ip̄e
 dñs quibusdā in ruina po
 situs dicit. quibusdā in re
 surrectione. **E**t impletū
 ē templū fumo a maiesta
 te dei. et virtute eius. **T**em
 plū in hoc loco significat
 infirma corda simplicium fra
 trū: quibus iniustū videt
 qd' deus omnipotēs reprobo
 in hac vita p̄mittit regna
 re. et om̄i honore et diui
 tiis et sanitate corporis vige
 re: et ont' sanctos suos pa
 titur crucifigi. lapidari. usu
 lari. et per varia tormēta pre
 sente vitā finire. neq' vnq'
 possūt in p̄tā vita quietē
 habē: sicut verbi grā. nero
 impyissimū impātor qui eti
 ā masculū cōuertit in vrozē.
 et impabat ton orbi. **P**etrus
 vero p̄nceps om̄i apostolorū
 ab eo tentus ē et crucifixus:
 paulus etiā ab eo decollatus
 ē pat' om̄i gentiū. qui plus
 om̄ibz laborauit. **S**umus

significat recitatē ignorācie
quo replent^r talia corda in
fidelium. qui nesciūt cōsiderā
re qd' deus illis ut filijs hē
ditate ē daturus: ideoq; p
mittit eos affligi ad tem
pus. ut postmodū lerent^r
cū illo sine tempore. Et
hoc a maiestate et virtute
dei fit. Magna quippe ē in
hoc dei virtus: qm̄ sustine
re potest hoīem malū ut sit
imperator et dñs totius mū
di. et ut etiā illis mala pa
ciat^r ab illo. Et nemo ta
liū subaudit^r poteat intra
re in templū id ē nō pote
rit perscrutari subtilitate
iudiciorū onūpotentis dei
donec cōsumet^r septē pla
ge septē angelozū. id ē do
net oīs ecclē p̄dicatio tim
net^r. In autē cōsumate fu
erit septē plage septē an
gelozū. id ē cū terminū
acceperit oīs ecclē p̄dicatio.
et venerit xp̄s ad iudiciū.
ut reddat vniūq; iuxta o
p̄ea sua: tūc manifestabūt^r
ista dei onūpotentis iudicia
que nūc sūt occulta: cū et
reipi qui hic honore et dig
nitatib; pollet. ducēt^r ad
suppliciu: iusti autē qui in
isto seculo sustinuerūt tor
menta atq; supplicia ab illis
illata. eleuabūt^r ad regnū.
Et talia nāq; p̄sona psal
mista dicit. Estimaba
ut cognoscerē. hoc labor ē
autē me: donec intrem

in sanctuariū dei. et itelli
gā in nouissimis eozū.
Sancti at̄ qui habēt phya
las aureas intrāt in tēplū
dei: qm̄ cōsiderāt et p̄spi
ciūt iudicia dei onūpoten
tis. et cognoscūt cūta iux
ta eē. Unde sciūt et istorū
tormenta qui i p̄nā exalta
t^r et dñatione tenet: et il
lorū p̄mia qui humiliat^r
et dñatione aliorū hoīm
sustinet. Et ideo nemo
ad eos referēdū ē: qui dei
onūpotentis iudicia reprehē
de conāt^r. Tale ē et illud io
hānis de xp̄o loquētis. Tes
timoiū eius nemo accipit.
Et illud psalmiste. Non
ē qui faciat bonū. nō ē us
q; ad vniū. Et in sequētib;
dicit idem iohānes. Qui
autē accipit eius testimoiū.
signabit q; deus verax ē.
q; videlicet sūt nōnulli quo
rū nemo testimoiū xp̄i ac
cipit. sicut iudei. Et
iterū sūt nōnulli qui acci
piūt testimoiū eius: et sciūt
q; deus verax ē. Sic ergo et
in hoc loco itelligendū ē qd'
dicit^r. nemo poteat intrāre
in tēplū. Alii. Tempus
corda significat scōrū elōzū.
Fumus v̄eō significat cōpūc
tionē cordis: quia cōpungū
t^r corda et pectora p̄corū
ex intimo usq; ad lacrimas.
Implet^r tēplū fumio: quādo
corda quozūdā facinorosozū
implent^r penitēcie lamētō.

Verbi gratia. Audiat quilibet peccator loquente sapienter et docte predicatore et dicente quod apostolus dicit neque adulteri neque invidi neque formicatores et cetera regnum dei possidebunt. Dum hec audit et considerat quilibet peccator quod tormenta ignea inferni sibi imineant copunctus corde effundit fimum id est copunctione cordis dum lacrimis confitetur peccatum. Fumus quippe multum ignem preedit: quod videlicet ex confessione peccati et copunctione cordis nascitur ignis caritatis. Primum est homo confitetur peccatum suum postea incipit valde diligere deum deum suum et proximum et hoc maiestate et virtute dei fit: quod deus virtute sua illuminat cor illius ut agat penitentiam: quod in cordibus hominum confessione quinguit peccatorum. Unde psalmista quoque canit dicens. Confessio et magnificencia in conspectu eius. Et alibi. Qui tangit montes et fumigat: id est metes secularium hominum et superborum respectum sue misericordie copungit et lamina fletibus penitencie proferunt. Sed quibus ita sit: nemo potest mere in templum id est nemo potest esse securus de sua confessione et remissione peccatorum suorum consecutus sit. Igno-

rat enim utrum odio an amore dignus sit: donec finiatur septem plagis septem angelorum. id est omnis predicatio eterne vite terminum et finem accipiat quando veniet christus reddere unicuique hominum secundum opera sua. **Capitulum sextum de termino.**
Et audivi vocem magistra de templo dicente septem angelis. Ite et effundite septem phyalas ire dei in terra. Vox ista vox est dei omnipotentis. Que recte magistra dicitur: quod magna precepit. Templum autem sancta eterna est: ut sepe dictum est. Porro septem angeli: omnes sancti predicatores sunt. De templo fit vox ad angelos: quod de eterna loquitur christus predicatoribus: quod et ipsi sunt eterna. Aut ergo. Ite et effundite phyalas ire dei que accepistis in terram. Hoc est quod ipse dicit discipulis suis. quod primis angelis. Ite ad omnes que penetravit domus israel. Et alibi legitur: quod misit eos ante faciem suam in omnem locum ad quem erat venturus. Quae vero phyalae ire dei dicuntur super dictum est: quod videlicet unde alii veniunt predicatores unde alii sumunt vitam vite. Per terram autem eterna designantur corda hominum. In terra ergo angeli phyalas effundunt: quoniam sancti predicatores contra terrena homines loquuntur. Unde sequitur. **C** Et abiit

primus: et effudit phya-
la sua in terra. **Questio**
ont² i hoc loco. Si preceptū
ē illis ut phyalas suas i
terra effunderēt: qd' ē qd'
qī mādatū tūsgredietes,
alius i terra. alius i mac.
alius in flumina et fontes
aquaati. alius in solem. a-
lius sup sede bestie: alius
i flumen magnū enfiaten.
alius i aerem phyala effu-
dit. **Quasi** cū frū ad lit-
terā pūct. mādatū vi-
dent² tūsgredi si nō faciūt:
qīū ad iusticiā sensū. q' qd'
ē terra hoc ē mac et cetera.
id ē omne corpus dyaboli-
cū caput suo. **Sicut** qd' ē
vnius angelus hoc septē:
et qd' septē hoc vnius. **Si**
cut a xpūs cū capite suo
vniū ē q' ipē ē caput. clā
mēbra. neq' aliud mēbra
q' caput: ita dyabolus et
oēs iniqui vniū sūt corpus.
et vniōne malignitatis
vinciūt². **Quis** autē per
terra oīs multitudo repro-
borū accipiat². de q' ad dya-
bolū dicit² in primordio.
terra comedes omibz die-
bus: tamē specialit² i hoc
loco terra in quā prima
effusa ē phyala. possumz
intelligere plebem ista he-
liticā. **De** hac terra quip-
pe iob dicit. Terra de qua
ouebat² pams i loco suo
igne cōsumpta ē: id ē iudei
a quibz pcedebat eloquia

diuta. pccō maredulitatis
et igne mundiē i loco suo
ocasi sūt. **Effudit** itaq' a
gelus phyala sua in terra:
q' apli ad vocē xpī ceperūt
p'dicāre remissionē pccōrū.
incipietes ab iherlm. **Quā**
et ipē xpūs qui ē angelozū
princeps. p'dicauit in eade
terra. **Vnde** q' noluerūt
i eū credē: dāpnati sūt per
cato infidelitatis sue. **Vn-**
de sequit². **Et** factū est
vulnū seuū et pessimū in
hoīes q' habēt caractere bes-
tie: et eos q' adorauerūt y-
maginē ei9. **Hoc** vulnū
nō corpōis. sed mētis. **Et**
ā pām infidelitatis quo vul-
nēati sūt iudei: nolētes
credē i xpīm. **Vnde** dñs
dicit. **Si** nō uenisse et lo-
cutz eis fuisset: pām nō
haberēt. **Nūc** autē p'ertu-
sationē nō habēt. **Hoc**
vulnē mortuū sūt iudei.
hoc ex gētibz infideles mo-
ri vidēt². **Sed** mirabilis
iudei q' gētes. q' illi habue-
rūt legē et dei noticiā ac-
ceperūt: ipīm etiā i carne
p'dicantē audierūt. **Gen-**
tiles at nichil horū habue-
rūt nisi tantū p'dicatio-
nē xpī cōtēpserūt. quā
per aplos audierūt: ideo
q' et isti dāpnabūt² sed illi
audelius. **Hinc** etiā scrip-
tū ē. **Qui** nō credit iam
iudicatus ē. **Vnde** bene
nō dixit simpliciter vulnus

eē factū. aut pessimū. sed
 uixit duo nomina. id ē senū ac
 pessimū. ad exaggrandiā
 huius vulneis magnitudinē:
 quasi dicit. irremediabile
 atq; mortiferū. quo soli etiā
 si alij desint quilibet vul
 neati. eterna iudicent^r pe
 na plectēdi. Et q̄ nouis
 simā uideorū centarē descri
 bit qui pro xp̄o antixpm̄
 sūt suscepturi. iuxta illud:
 ego ueni in nomine patris mei
 et nō suscepistis me: alius
 ueniet in nomine suo illū sus
 cipietis. bene hoīes dicit
 p̄dicatioē xp̄i pessime vul
 neatos. qui caractere bes
 tie uident^r habē. eius q̄ p̄
 magnē adorāe. **C**arakter
 uero bestie ut supra dictū ē:
 fides eius intelligit^r. Quē
 caractere iā habent iudei cre
 dentes in illū et eū expectā
 tes: suscepturi illū cū omī
 cordis deuotionē. Tūc unq;
 aperte suscipiet: quē nūc
 toto uoto tenet. Adorant
 quoq; ymaginē eius id est
 ipm̄ antixpm̄. nūc uoto
 et desiderio: tūc autē et
 mēte et corpore p̄strati in
 conspectū illius. Reuerā a
 dignū ē. ut qui vitulū sa
 ginatū timētes despiciūt.
 hediū accipiāt: cōtēpnētes
 uidelicet xp̄m̄. suscipiant
 antixpm̄. **E**inobre specia
 lit^r hoc de ip̄is intelligam^r:
 quūq; hoc et iudeis gen̄

bus genealiter congruere
 uideat^r. Multos eī et in
 numerabiles ip̄i iudei i
 suscepcioē antixpi ex in
 credulis gentib; habebūt
 sequaces: sicut apli i fide
 xp̄i multos habuerūt imi
 tatores. **S**acndū p̄terea:
 q̄ sicut iudei atq; gentiles
 p̄ eo q̄ emē p̄dicationē des
 picūt. tamq; vulnus ad
 uictū vulnere suscipiet an
 tixpm̄: sic reprobi intra
 scām etiā constituti. q̄
 xp̄m̄ iuste cōfitent^r opei
 bus dēnegāt: dignū ē ut
 iūmēte p̄secutiois artu
 lo p̄fessionē amittāt. q̄ so
 la gerūt lingua: et caract
 ere habeāt i fidei abnega
 tioē. quē dudū occulte habe
 bāt in opeib; manū: eū
 dēq; antixpm̄ manifeste se
 quāt^r. post quē dudū ocul
 te abulabāt. **E**t secundo
 effudit phyalā suā i mārē:
 et factū est sanguis tamq;
 mortui. **I**n uial aqua ē:
 et ideo p̄ nūc uidentū qd
 sit aqua. et deinde quomō
 cōuersa sit i sanguinē. **I**er
 ā uetēis testamētī aqua ē:
 cōuersa demitēps in uinū
 per xp̄i nuptias. **D**ata ē
 quippe iudeis scripturā dulas
 aqua. q̄ saluari possent cre
 dentes i xp̄m̄ sibi p̄missū:
 sed illi uerterūt eandē scrip
 turā i amaritudinē infideli
 tatis negātes xp̄m̄ et mor
 ti tradētes. et in sanguinē

hoc est in carnale intellectu
vertentes. factum est ergo illud
mare sanguis sicut vere
sanguis est in corpore mor-
tui hominis: quod videtur in sui
prima ipse vertent legem.
dum enim semper carnaliter vo-
luerunt intelligere et nunquam
ad spirituale sensum transire.
Sed hac labe illi periculo-
sus perire perant: qui
in sui condemnatione ante
faciem prolati christum negantes
dixisse referuntur. Sanguis
huius super nos: et super filios
nostros. Et omnis anima vivens
morta est in malis. Hic ato-
to pars intelligitur. Neque enim
omnes sub carnali sensu legis
moriuntur: quia nunc multi dei
gratia ea quae illis in figura con-
tingebat spiritualiter intelli-
gunt. Tale est et illud. Omnes
declinaverunt simul inutiles
facti sunt: non est qui faciat
bonum. non est usque ad unum.
Nam et in hoc malum id est in
sacra scriptura continetur vita
piscium centum quadraginta tribus:
qui capti sunt retibus apolorum.
Hoc est anima piscium reti apolo-
rum capi: quod est in ecclesia parte
aqua in sanguinem in me
converteri. Omnis ergo anima mor-
tua in malis per hys tantum acci-
pienda est qui in lege nichil
aliud nisi litteram attendunt:
sicut iudei qui marie ex eo
tempore non sunt mortui quo
reperit vine fideles per sen-
sus spirituales. Et tertius

effudit phylax suam super flu-
mina et super fontes aquarum:
et facta sunt sanguis. Quod
est primus angelus. hoc se-
cundus. hoc tertius. hoc de-
mus omnes. id est omni predicato-
res. Porro per flumina
et fontes aquarum gentiles
significantur: sicut super per-
mae. Fluvius ab initio
sui ad infera tendit et in
mae diffunditur: sic et gen-
tilitas infidelitate pervertita in-
currit ad mortem. sed ipse gen-
tilitas in suis philosophis
accepit phylax suam id est sa-
cra scriptura et dei notitia:
sicut verbi gratia plato a the-
remia in egypto positus. cog-
novit quod deus omnipotens fe-
cit celum et terram. maie et
omnia que in eis sunt: sed hac
phylax vertit in sanguinem.
id est in peritiam erroris dicitur.
quod celites id est angeli fece-
runt cetera id est unum creatura
tura. Virgilius quoque ex
danielis volumine didicit
quatuor regna a deo perordata.
ex quibus unum est aureum:
sed convertit hoc in sanguinem
cum retulit hoc ad saturnum
et iouem. ipsosque dixit condi-
tores ipsorum regnorum. Hic
doctor gentium loquitur dicens.
Sapere secundum carnem mors
est. Et rursum. Sapientia car-
nis inimica est deo. Et au-
dium angelum aquarum id est nu-
mum apolorum: quia sicut in sequen-
tibus legimus aque multe

populi multi sūt. dicentē.
Iustus es. qui eras sanctus.
 Pretēitū tempus positū ē
 hic pro tribz tempoibz id
 ē pro pretēto pñti et futūo:
 qui eras scilicet iustus es et
 eris. Que iusticia ī hoc
 māifestat. cū subdit. **C**
 Qui her iugit iudicasti
 q sanguinē scōrū et pphē
 tarū fuderūt. sanguinē eis
 dedisti bibē. Iustū ē a apud
 te: ut q sanguinē scōrū tu
 orū effuderūt ipi sanguinē
 bibāt hoc vindictā effusi
 sanguis sustineāt. et ī tu
 cogitacionē mīme pueniāt
 hī. qui bona sibi annūciā
 tes nō solū nō audierūt.
 uerū etiā crudelit̄ pereme
 rūt. **Q**d intelligendū est
 tam de iudeis q̄ de gentibz.
 Iudei cū fuderūt sanguinē
 scōrū pphetarū: sicut inter
 fecerūt ezechiel. ysaiam
 semerūt. iheremyā lapida
 uerūt. Vnde et stephanus
 eis t̄conacione quā cū illis
 habuit impetit dicens.
 Quē pphetarū nō sūt pse
 cuti p̄es v̄ri. Et occiderūt
 eos qui p̄nūciabāt de aduētū
 iusti. Centales quoq̄ scilicet
 multū scōrū martirū sangui
 ninē fuderūt: sicut nero an
 asirū petrū. decollauit pau
 lū. et multos alios. **H**ōes
 iusto dei iudicio postea bibe
 rūt sanguinē. id ē vindic
 tā sanguis ptulerūt: uel
 ī p̄nti sicut iudei et ip̄e nero

ut pderēt et p̄ntē vitā et fu
 turā. uel ī inferno dāpnati
 et p̄petus cruciatibz traditi.
 Vnde dñs ī ewāgelio dicit.
 Requirit̄ sanguis oīm scōz
 a quādoe hac reproboz: qui
 effusus ē sup̄ terrā. a sanguine
 abel iusti. usq̄ ad sanguinē
 zacharie. **A**lit̄. Sanguis scō
 rū pphetarū. intelligit̄ spū
 alis sensus illozū. Qui igit̄
 sanguinē pphetarū uel rete
 rozū scōrū fuderūt. id ē q̄ spū
 alē illozū sensū in terrenū
 intellcū cōuertēt sanguinē
 bibet. id ē vindictā sanguis
 sustinebit: hoc ē q̄d. q̄d vitale
 habē videt̄ p̄det. et ī carna
 li sensu remanebit iusto dei
 iudicio. **U**t digni sūt. Dig
 nū ē a ut is qui spūale vi
 nū bibē noluit: corrupcionē
 bus viciozū tamq̄ sanguibz
 debet. **E**t audiui alterū
 subaudit̄ verbū dices. Etā
 dñe deus oīpotens: iusta et
 vera sūt iudicia tua. **N**ō
 dixit audiui alterū dicentē
 ne angelū intelligēt: sed
 audiui alterū dicens. id ē al
 terū ūbū ab eo repetitū. **I**p̄e
 cū angelus q̄ p̄cedētia dixerāt:
 adiūxit et hoc ūbū dicens.
 Etā dñe deus oīpotens. ius
 ta et uerā sūt iudicia tua: q̄
 iustū ē ut qui sanguinē fude
 rūt sanguinē bibāt. id ē vi
 dictā sanguis sustineāt. **P**o
 test hoc specialit̄ de hēnab
 intelligi: ex quozū ore habū
 dāa a eloquozū tamq̄ flūia

derurre videtur. Sed hi qui sanguine scōrū et pphetarū fundūt. I sanguine cōuer si sanguine bibūt: q̄ dū uerba legis et pphetarū elo quia dicta p̄ aplōrū i fal sos sensus cōmūtāt. agē te p̄secutiois articulo. ipm̄ nomē xpi qd̄ falso tenebāt amittūt: seruēdo publice uicys carnis. Dicatur ergo. Iustus es qui eras sanctus. qui hoc iudicasti et cetera: tamq̄ dicetur. Quia uerba legis eloquia pphetarū dic taq̄ aplōrū deprauātes. q̄ ipos occiderūt: dignū ē ut per tempora q̄ ante calca uerūt flagella. ipm̄ sangui nē que effuderūt quo et a nimas suas auētauerūt co rā hōibz bibāt. id ē nomē nū qd̄ falso colebāt. publi ce negat: et corrupcioibus carnis q̄ manus glōie appe titu refrenauerūt. uitare p̄sumāt. **C** Et quartus **an gelus** effudit p̄xalā suā in solē. Sol in sacro eloquio diuersas habet significatio nes: et ponit in bono et malo. Aliq̄ significat xpm̄. de quo scriptū ē. **V**obis ti mēbz nomē meū ouetur sol iustine. Aliq̄ significat et tribulationē p̄ntis uite. iuxta qd̄ i p̄bōla iacti se minis dicitur: q̄ aliud ceteri dit sup̄ petrā. et statū ut oer tus ē sol exaruit. **H**ic autē solē intelligamz ipm̄ dāp

uatū hōiēm. qui se in nouis simis diebus solē iusticie me aet. cū sint in eo densissi me tenebre et umbra mor tis. In solē itaq̄ angelus p̄xalā effudit: q̄ndo p̄di catores aduersus antixp̄m et eius m̄stros uerbū p̄di catiois p̄ferūt. **E**t datū ē illi estu affice hōies et igne. **H**oc ad utrūq̄ potest refer ri. **E**stu p̄secutione signi ficat q̄nē. q̄ antixp̄s affi acet hōies id ē scōs. qui i fide p̄uāserūt: sicut helyam et enoch. **D**atū ē illi a deo id ē p̄missū ē affice hōies estu et igne: id ē p̄secu one ualidissima q̄lis nū q̄ fuit neq̄ fiet. sicut dñs in euāgelio dicit. **U**nde subditur. **E**t estuauerūt hōies estu magno. **Q**uia sicut dictū ē erit tūc tribu latio q̄lis nō fuit neq̄ fiet: ita ut i errore inducātur si fieri p̄t etiā etiā. **A**lter. **I**pi qui cruciabūt affinet eos estu. id ē ira magna et angustia a quibz sibi illata fuerit tormēta: q̄ ante po terūt occidi q̄ a fide xpi se pari. dūq̄ insuperabiles eos uiderūt. ipi magis estua būt estu mauidie. idignā tes illis quos int̄ tormēta cōstantes uiderūt. **Q**d̄ en ā factū ē i p̄secutione scōrū martirū: sed tūc fiet tāto ualidius. q̄to ḡuor erit tri bulatio. **A**mplius quippe

isti id e reprobi cruciabunt
 i aia q sancti i carne. Illi
 me tormeta ridebunt i isti
 detabz stridebunt. Illi den
 laudabunt isti pene exui
 mes fiet: sicqz estu affiaet
 hoies huana sapietes id e
 flams mundicie et ma
 liguitatis eos cossimai fa
 cient: insupabiles usqz ad
 morte manetes. Unde
 subdit. Et blasphema
 uerunt nome dmi habens
 ptate sup has plagas.
 Du ei scos pacent et fir
 mit viderit pseuerne in
 fide usqz ad morte: et gau
 det pte ad passionem blas
 phemabunt dnm. Qui p
 tea sup has plagas ptate
 habet dicit: q a quo vult
 amonet eos sup quos vult
 iusto iudicio pmittit: ius
 ta illud. Induamnt dms
 cor pharoms. Rex e
 gerit penitena. Quae
 no egerit peitena? Quae
 no potuerit. Quae no
 potuerit? Quia nolue
 rit. Et ideo noluerit:
 q no potuerit. Aliud di
 cit beatus aucterz abrosius.
 Si miles a me querat qre
 no egerit peitena: non
 respondebo. Ut daret illi
 claitate. id e ut se piores
 recognoscent. et dei iusta
 iudicia collaudaret. Ille
 ei claitate deo dat: qui et
 se p suis iniquitatibz actu

sat. et eius iusta iudicia
 collaudat. At cont iniquo
 ru mos e: ut suas iniqui
 tates defedat. et dei iudicia
 a rephedat. Et qntus ef
 fudit phyalā suā sup sede
 bestie: et factū e regnū ei
 tenebrosū. Ed e sedes bes
 tie. hoc e regnū illi: id e
 omne corpus dyaboli mali
 videlicet ipositi. q subiec
 tis sibi plebibz. Dyabolo
 aute bestia vocatur: q aut
 latent insidias aut aperte
 semes. agnū id e corpus xpi
 tuade nitit. Ed at dicit
 factū e regnū ei tenebrosū.
 tale e q dicit no e illūgū:
 q videlicet pcedtibz meitis.
 no meretur illustrari. Et
 ipi pcederū delictorū mei
 nis iaculis vulneari sunt:
 quibz illorū corda puluerā
 t. Unde sequit. Et cō
 māducauerūt linguas su
 as p dolore. Ed iuxta lit
 terā nullatenus stae ualet:
 ut alterius linguā qe lamae
 possit. q suā p doloribz mā
 ducat. Sic ei dicit cōman
 ducauerūt linguas suas p
 dolore: tanq dicitur. singu
 li et suā. et alterius linguā
 dilamauerūt. Sed cōmādu
 cauerūt nichil e aliud nisi
 sub luce et apte blasphemias
 cont xpm ptulerūt: hor
 tates se iure. ut anti xpm
 cōfiterent iuste. et xpm blas
 phemaret iuste. Unde et

subiungit. Et blasphemauerunt
deū celi p̄ doloibz et vulneibus
suis. Cū ē p̄dicit cōmandu
cauerūt linguas suas p̄ doloē.
et deinde subiūgit blasphemā
uerūt deū celi p̄ doloibz suis:
ostēdit hoc eē linguas cōmādu
cae. qd̄ ē mutua exhortatione
deū celi blasphemāe. Dolor q̄p
pe iste īsensibilis ē. id ē p̄m̄ m
fidelitatis qd̄ infideles dolet. nō
senāctes dolore suū: ueluti fire
nētici patiūt̄ inuiriā et putāt
se eē sanos. Et q̄ a p̄tō infide
litatis noluerūt recedē ad hoc
scelus usq̄ lapsi sūt. ut deū ce
li blasphemāret. Ita at̄ blasphe
mya duplicat̄ agit: uoce scilicet
et cordis obdūtiōe. Et p̄ius p̄
maiosa sūt oris blasphemā: ta
mē p̄maiosior ē cordis obdūtiō.
Et nō egerūt pēnitentiā ab o
peibus suis. Ac si dicit̄. Ita uel
mēs dolor ex plaga blasphemie
eos dep̄ssit. ut ad fructuosā pē
tentiā surgē nullatenus possent:
q̄ semetip̄os obdūtiōes ad pē
tentiā noluerūt reuerti. **E**t ser
uus āgelus effudit phyalā suā
in flumē illud magnū eufraten:
et siccauit aquas eius. Eufra
tes fluuus ē babiloni ex qui
ut fertur babiloniā īgredies.
plures diuidit̄ in riuos. Qui
fluuus sepe ī malā partē po
nit̄. Unde ē. Sup̄ flumiā
babilonis illic sedim̄ et fleu
m̄. Iheremias quoq̄ dicit. Sacci
ficiū dñi sabaoth in t̄ra aquil
lomb: in flumē magno eufrā
te. Per flumē magnū eufrā
ten. potētia istius sc̄li exprim

tur. et om̄is malozū multitudo:
cont̄ quas s̄c̄i p̄dicatores inde
smēt̄ loquūt̄. Diuidit̄ h̄c flu
uus in multos riuos: q̄ ma
lozū ml̄tudo p̄ multa diuidit̄
crim̄a. Alij em̄ sūt homicide:
alij adulteri. alij diuisis crimibz
maculati. Siccabit̄ aqua eius:
q̄ possibilitas peccandi aufere
t̄. Cū ēi dāpnati cū d̄nabolo
et angelis ei⁹ fuerit̄ rep̄bi. om̄is
facultas peccandi aufertur.
nō tamē uolūtas mala deerit:
q̄ si fieri posset. et naluē uue
et naluē peccatē. eternalit̄ uellēt
sc̄os p̄sequi et tribulāe. Unde
et dñs neq̄p̄ dicturus ē illis re
pulsis. **D**iscreuit̄ a me q̄ opati
estis iniquitatē. sed q̄ opami:
taniq̄ dicat. q̄ nūc usq̄ uolun
tatē malā opandi habens. Un
de psalmista dicit. **C**onsideat̄
p̄ccōr̄ iustu: et queat̄ mortificā
eū. Si ei fieri posset. sicut nero
miserit̄ petru in hac uita: sic
illū uellet̄ m̄ficē in iudicio.
Dicit̄ ergo de angelo. **E**ffudit
phyalā suā in flumē eufraten:
et siccauit aquā eius. Ac si di
cetur. **O**blata uite reliquis pre
dicatio. in tantā reprobos mali
ciā exitaui: ut cū eis de exer
tenda malicia nichil remāset.
uolūtas tamē inq̄ p̄mansit.
Et ut p̄paretur uia regibus
ab ortu solis. Reges isti sancti
intelligūt̄. qui se et alios bene
regūt̄. et motus sue carnis re
gendo restringūt̄. Qui idcirco
ab ortu solis ueniē dicit̄. q̄ a
dño uocant̄. qui ē uerus solus

hae. **U**t autē hīs regibus
 p̄patur via. prius exsiccatur
 aqua eufrates: q̄ nisi prius
 malorū nequicia fuerit cōsu-
 mata. neq̄ ad iudicandū ap-
 parebūt. **P**er hos q̄ppe trise
 ut cū impletā eorū nequitiā
 diudicat: ablataq̄ om̄i facil-
 tate peccandi ip̄i post eorū
 dāpnationē remunerābunt:
 qui eos sūt iudicaturi. **U**nus
 ē audient isti. discredite a me
 maledicti ī ignē eternū: dem-
 de illi. uemite benedicti prius
 mei et ceter. **I**n alia trāslatioe
 habet: ut p̄paret^r via uemētū
 regi ab ortu solis: p̄pō salicet
 de quo p̄pheta dicit. **E**cce vir
 ouens nomē eius. **C**ui uentū
 ad iudicandū ip̄i de quo dictū
 ē: nō via p̄parat. **E**t uidi
 de ore dromis et de ore bestie
 et de ore pseudo p̄phete spūs
 tres imūdos: ī modū ranarū
 erisse. **Q**uod ē draco hoc ē bestia
 et pseudo p̄phete. id ē dyabolus
 cū om̄i corpore suo: tamē p̄p̄
 distantiā p̄sonarū et potesta-
 tū illa cōmeorat que maiore
 potestate habet in ip̄o malo
 cū corpore. dracō ē salicet id ē
 dyabolus. bestia anti xpm̄. pseu-
 do p̄pheta. doctores eiusdem
 dāpnati hoīs. cū subiectis ple-
 bibus. **D**e horū om̄i ore egredi-
 ūtur tres spūs: qd' nichil ē aliud
 nisi vnus spūs. **T**anta q̄ppe
 unitas malicie ē ī om̄ibus de-
 moibz: ut cū multi sūt p̄tate
 et malicia. ī vnū tamē redi-
 gūt: q̄ diuiso nō hoīs ip̄ug-

nat. **U**nde vnus dicit^r spūs
 mendax. alius spūs formica
 oīs: ternus spūs imūdos. **I**n
 circo tres spūs imūdos se uidisse
 dicit: p̄ numeros salicet p̄cū
 eiusde corpōis. **V**ene autē spūs
 imūdos dicit^r p̄pter p̄cā ḡua
 quibz sordidatus ē: et alios co-
 m̄inat nō cessat. **P**ed p̄ caput
 et mēbra vnū sūt id ē dyabolus
 et oēs iniqui: ip̄i qui spūs in-
 mudi. ip̄i sūt draco. bestia. et
 pseudo p̄pheta. **E**ruit ergo de
 ore dracomis bestie et pseudo p̄phe-
 te. id ē de ip̄is ad aptā blasphemā
 cont^r xpm̄: et ad apertā
 p̄secutionē cont^r scōs illius.
Nūc ei dū latet et apte sentire
 nō audet: q̄ mē semetipōs
 conquisit. **C**ū autē dyabolus
 ingressus fuerit p̄ditū hoīem:
 tūc egredient^r ad aptam blas-
 phemā sicut dixi. et scōrū
 p̄secutiones. **N**ec uacat. qd'
 idem spūs ī modū ranarū
 dicitur egressi. **H**anc quippe
 molestiā homibz inferūt: stre-
 pitū faciūt. quietē homibus
 auferūt. et in tēno uersant^r.
Tales erūt ip̄i ministri anti
 xpi: qui nō loqui. sed potius
 garrulis uocibus strepere uide-
 būt. **O**mnē quoq̄ quietem
 auferēt ab elīs. eos ubiq̄ gra-
 uit insequēt^r. et in tēno hoc ē
 in imūditia peccatorū deuol-
 uēt. **C**ū ē spūs demomozū
 faciētes signa. **I**pi q̄ppe demo-
 nes p̄ eos quos inhabitabūt
 faciēt signa. aut uēa dei per-
 missu aut falsa quibz reprobi

iuſto dei iudicio decipiantur: ſi
aut olim faciebatur magi qui vi
debantur hoies reſuſcitae a mor
tuis. ſicut ſymo fecit i conſpau
neromb. Na et de hoc dñs di
cit i euangelio. In illis dieb9
coſurgēt pſeudo xpi et pſeudo
pphete. et facēt ſigna magna:
ita ut i errore inducatur ſi ſiā
pt etiā elati. Sed nō ſmetau
ſa iſti qui ſigna faciūt i modū
tanarū pcedē dicuntur. Legimus
quippe i hystoria ueteris testame
ti. qd morſe ſigna faciēte fac
erūt et magi ſilit uſq; ad ſignū
tanarū. Verbi grā. Prīmū
morſes pſent uirgā que ver
ſa ē i draconē. fecerūt et ma
leſia ſilit ſuis incantacōmb9:
licet uirgā morſi deuorauit.
uirgā illozū. Deinde cōuit
aquas mli i ſanguinē: fecerūt
et ipi ſilit aquas aſternarū
quas ſibi foderāt egypti. non
uolētes bibē de aqua flumib9.
Fecit morſes aſtende ranas
ſuper terrā: ſed illi nō potue
rūt. Vnde et ſupati dicunt.
Digitus dei ē hic. Ita ergo
et iſti uſq; ad ſignū tanarū p
ueniet. ibiq; deficiēt: nec po
terūt ranas pducē. ſed ſupeati
queſcēt. Vnde apłus dicit.
Quēadmodū iannes et mā
bies reſtiterūt morſi: ita et iſti
reſiſtēt ueritati. Sed iſta ſigna
ſicut dictū ē aut erūt uera ex
dei pmiſſu aut falſa: quibus
repti ppt pta pteita decipi
merent. Vnde nō i conſpau
ſtozū hoc facē dicuntur: ſed i

conſpau homi ſicut ſup dictū
ē. id ē i conſpau illozū qui nō
ſapiūt ea que dei ſūt ſed que
hōm. At i conſpau elozū mu
ti apparebūt nec poterūt pre
de ultra deſinitū ſignū tanarū.
Et pcedūt ad reges totius ter
re cōgregat illos i plū: ad diē
magñū dei oipotentis. **Q**u
i trib9 i mūdis ſpirib9 vnus
dyabolus deſignat: ex hac pres
ſione māſtatur de q alibi ſcrip
tū ē. Cū cōſumati fuerit mille
ān ſoluetur ſathanas de carce
ſuo: et erit et ſeducet reges
et gētes que ſūt ſup qtuor an
gulos terre. Reges at hic i
malā pte nouēim9 poſitos. id
ē principes et diuites hui9 ſcē.
qui ſūt mēbra anti xpi. Quo
mō ergo pcedūt ad eos: ſi ipi
ſūt i qbus demones habitat.
Sed per ipos pcedūt ad ipos:
ad aptas ſcilicet blaſphemias.
ad pſecutionē cōmouēdā. Vn
de ſequit. Cōgregat illos i
plū ſcilicet cont deū et ſcōs il
lius. Quo at loco congregabit.
Nūquid i vnū uenturi ſunt.
ut qui ſūt i occidēte trāſeāt i
orientē: aut rursus ab oriente
i occidēte. **N**on. Sed i vnū
cōſenſū et i vnā malā volū
tate cōgregabitur: ppt vnitatē
quippe malicie illozū dicitur hoc.
q qd vnus facit. hoc et reliqui.
Dies autē iſta ad quā cōgrega
būt i plū. nouiſſima intelli
gitur pſecutio: qñ dyabolus et
mēbra eius apte blaſphem9
cont xpm. et pſecutioibus pug

nabit cont' eis etiam. **F**acit
 et nūc bellū sed occultū: quia
 ligatus ē. **S**i ergo tāta facit
 ligatus: q̄ta putam⁹ eū facē
 solutū? **T**ūc congregabit eos
 ī plū: q̄n̄ ḡuissimas erata
 bit adūsus eos p̄secuciones.
Unde bene ip̄a dies magna
 et dei uocatur: q̄ uidelicet
 tūc agnus victor cū suis con
 t' ferocissimas bestias pug
 nabit. **E**cce uenit sicut fur.
Istū ues adueni: et cotidie
 nū possum⁹ mtelligē et ge
 neālē. **Q**uotidie quippe ue
 nit xp̄us ut fur: q̄ndo imp
 uisa morte subito dū nō spe
 rat hō moit⁹. **I**n die "uidit"
 etiā sicut fur id ē repente ue
 met: q̄ cū dixerit par et se
 cūtas: tūc eis repentina sup
 uāet mtelms. **B**eati autē
 sūt illi: qui siue cotidie dum
 tiseūt p̄ mortē: siue etiā nūc
 uēientes ad geneālē resurrec
 tionē: parati muen fuerint.
Inc̄ t̄ ewāgelio ip̄e dicit.
Vigilate: ne cū uenit dñs
 repente inueniat uos dorm
 entes. **E**t alibi: **D**ies dñi sicut
 fur: ita ī nocte ueniet. **U**nde
 hic quoq̄ subiūgit. **B**eatus q̄
 uigilat et custodit uestimēta
 sua: ne nudus ambulet. **V**i
 gilat: qui ad aspectū superm
 lumis mētis oculos apertos
 tenet. **V**igilat: ut beatus gre
 gorius dicit: qui seruat opan
 do qd̄ credit. **H**ec at̄ uestimē
 ta que uigilā studio monēt⁹
 seruat: sacramēta sūt baptis

matib. **V**estimēta sua cōseruat:
 qui baptismū nō iterat. **V**esti
 mēta etiā sua custodit: qui ea
 que ī baptismo p̄m̄sit. imple
 satagit. **I**sta sūt uestimēta ī
 mortalitatis et inocēne: quib⁹
 p̄m̄q̄ hō ī paradiso exspoliatus
 fucāt: sed iterū p̄ om̄sū uiti
 lū sagnatū. id ē p̄ passionē
 filij dei ī baptismo eadē uesti
 mēta recipit. **P**eruat igitur
 her uestimēta: q̄sq̄s ḡuozibus
 p̄c̄is se nō cōmagulat. **E**t si
 her amiti p̄c̄is impediētibus
 et singilitate carnis cogente cō
 tigeit: habet adhuc baptismū
 scdm̄ quo mūdai possit: cōpūt
 tionē saluet fontēq̄ lacmarū.
De quo baptismo gemino
 psalmista dicit. **B**eati quozū
 remisse sūt iniquitates: in bap
 tismo p̄m̄e regeneacōm̄s
 et quozū tecta sūt p̄c̄a: per cō
 pūctionē cordis. **E**st et aliud
 gens uestimēti quo uestitur
 elā: caritas saluet de q̄ dicit ia
 cobus. **C**aritas op̄it multitu
 dm̄e p̄c̄ozū. **H**oc uestimēto e
 rat ille exspoliatus quē eiecit
 rex a consp̄ū nup̄arū: sicut
 ewāgelii u testat⁹ dicens. **Q**uia
 m̄tūt rex ut uideret distūbetes.
Beatus igit⁹ qui custodit uesti
 mēta sua: id ē fidē quā ī bap
 tismo p̄cepit. et inocēnā uite
 et caritatē ceterib⁹ virtutes.
 ne nudus ambulet: hoc est ne
 hys exspoliatus: turpit' cū dy
 abolo dāpnet⁹. **E**t uideant
 turpitudm̄e ei⁹: id ē om̄ibus
 appareat p̄c̄m̄ illius. **E**t con
 gregabit eos ī locū q̄ hebraice

diat armageddon. Redit ad
ea que superius p̄ter miserat
de spiritalibz inuidis qui p̄resse
rūt: ut reges totius t̄re i plū
cōuocaret. Et q̄ m tribz intel
ligi vnus debet: a plurali nu
mero reuertit ad singulare di
cens. Congregabit eos i locū
qui hebraice diat armageddon.
Tale ē et illud ewangelij: quā
do cū dñs horēm a legione libe
raret. interrogauit tamq̄ vnū
dicens. Quid tibi nomē ē? Cui
ip̄a vmtas respondēs ait.
Legio nomē michi ē. Et sub
dendo multi sumz: ip̄am v
mtatē ostendit ex multis con
stare. Armageddon. m̄ p̄re
tatur cōsurrectio testū inquo
rū: uel mons a latrūculis. siue
mons globosus. Testes inqui
oēs sūt m̄stri anti xp̄i. qui
bene inqui dicūt: qm̄ inque
cōfitent xp̄m eē anti xp̄m.
et inque anti xp̄m xp̄m.
In cōsurrectione testū in
quorū congregabit eos anti xp̄i:
q̄ ad hoc eos ad p̄tē suā trahet:
ut cont̄ xp̄m uerba blasphe
mie et iniquitatis p̄ferant.
Ad istorū testū inquorū nu
merū p̄tinēt illi: de quibus
dñs diat i psalmo. Insurre
erūt i me testes inqui: et me
tita ē iniquitas sibi. Diatur
etiā armageddon: mons a la
trūculis. Mons xp̄us appel
latur a fidelibz: iuxta qd̄ m
ysaya p̄pheta habetur. Veni
te ascendamz ad montē dñi.
Et erit i nouissimis diebus
ip̄atus mons domus dñi m

uice mōnū: id ē xp̄us qui sup
emnet mētis om̄i elcōrū. Et
sicut xp̄us appellat̄ a fidelibz
mons: ita anti xp̄us appellabi
t̄ mons. id ē xp̄us a latrūculis.
hoc ē a suis m̄stris. qui fūat̄
fidem rectā a cordibz fidelū.
Mons quoq̄ globosus appellat̄
anti xp̄us: p̄pter multitudinē
p̄p̄orū sibi adhenāū: uel quia
quoscuq̄ p̄ua seductione illiat.
globosi vocant̄: q̄ diuersos ex
rores ostēdit i suo corpore. dū
hinc apte seuit. illinc fraudu
lēt̄ decipit. Quasi ē vnū bel
lanāū globū cont̄ elcōs emittit:
dū eos p̄ tēpale potentā affli
git. Sed dū eius insana pote
tia cōtēpmit̄: forcioze dimittit.
cū per macula et falsa p
digia illaqueat̄ fugit. Et sep
timz angelus sūd̄it p̄phalam
suā i aerem. Qui ē septimus
ip̄e ē et primz: q̄ i vno oēs
intelligitur. et i septē ange
lis ut sup̄ dictū ē. oēs p̄dicato
res etiā figurat̄: qui effūdūt
p̄phalā suā m̄ aerem. id ē p̄di
cacionē suā cont̄ demones p̄
hūt̄ aere disturētes spargūt.
iuxta illud apli. Non ē nobis
colluctatio aduersus carnē et
sanguinē: sed cont̄ sp̄iales ne
quicias i celestibz. Exiit uox
magna de templo a throno di
cens. Factū ē. Vox ista. uox
dei omnipotentis intelligitur.
Templū autē et thronus. vnū
ē. id ē sc̄a etiā: quā dñs et m
habitādo p̄sudet. et p̄sudento i
habitāt. Inhabitāt sicut i tem
plo. p̄sudet sicut m̄ throno.

A sedente ergo in throno atq;
 inhabitate in templo uox ista
 preedit: q; eius iudicio consuma-
 tur oia. Factu e inquit id e
 simpu e regnu antixpi: et
 completa e dapnatio reproboru.
Quo uero sequit² facta sut ful-
 gura et uoces et tonitrua et
 cetera que sequunt: eiusde pfe-
 cionis tempus recapitulatu
 comprehendit². Fulgura itaq;
 miracula significat q; facturi
 sut mstr antixpi: ut terrore
 uincant hoibus. Voces aute
 exhortationes appellat² illoru:
 qui suadebunt hoib; antixpm
 crede deu. At uero tonitrua
 comminationes et tormenta i-
 telligunt²: quibus multos deca-
 pient. **T**erre motus uero mag-
 nus: persecutio magna et ua-
 lidissima intelligit². Unde di-
 citur. Quia talis tunc motus
 nunq; fuit id e sic magnus: ex
 quo hoies fuerunt in terra. **H**oc
 ena et dñs manifestat: cu in
 ewangelio dicit. Erit tunc tri-
 bulatio q;lis no fuit ab inicio
 seculi. **P**ossung et ista in bo-
 na parte hoc e ad pdicatores
 ueritatis referre qui ista oia
 complebunt spualit² ad confir-
 mada corda electoru: et tertre-
 dos aios reproboru. Fulgura
 sut eoru miracula q; illuuant
 fideles: et terrent infideles.
Voces illoru exhortamenta
 pietatis: tonitrua commina-
 tionis futuri iudicij. **T**erre
 motus uero: motione illoru
 significat qui p eoru pdicati-

one ab infidelitate ad fide mo-
 uent². **E**t facta e ciuitas mag-
 na in tres ptes. Ab exordio mu-
 di usq; ad fine sceli due ciuitates
 edificat² uident²: quaru una e
 dei. altera dyaboli. **U**na que ab
 abel iusto cepit. et ad nouissi-
 mu electu tendit: altera que
 a cayn impio inciu supsit. et
 in ultimo reproboru tinnabit².
Hic at ciuitas magna. ciui-
 tas intelligit² dyaboli: q; mag-
 na dicit² ppter multitudme plo-
 ru. uel ppter enormitate sceleru.
Hec ciuitas hoc in loco in tres
 ptes diuidi pnuat². no quo
 et ante diuisa no eet. id e tunc
 solimō diuidat²: sed quo certu
 sit ex quib; hoim qlitatibus
 ipa constet. hoc e paganoru
 in gentilitatis errore adhuc ma-
 nentiu. atq; hereticoru et uide-
 oru qui p vno accipiunt falso
 ru quoq; xpianoru qui in sinu
 ecclie modo latent. **E**t ciuita-
 tes gentiu ceciderunt. **H**ic ge-
 nus specialit² in specie diuidit².
Nā qd; superius p vna. hoc
 nuc significat² p plures gen-
 tu ciuitates. **H**oc e ei vna
 ciuitas babilon. qd; multe ciui-
 tates gentiu: sicut hoc e vna
 ecclia qd; septē. **E**t qd; dicit ciui-
 tates gentiu ceciderunt: hoc e qd;
 in sequentib; dicit². Cecidit cecidit
 babilon. **Q**ue licet cotidie
 cadat in reprobis: tam e generalit²
 in fine sceli dapnabit et cadet.
 cu audierit a dno. ut in igne et
 nu. **E**t babilon magna uent
 in meoria an deū: dare illi calice

vim indignationis ire eius. De
us omnipotens non patitur aliquam
oblivionem aut recordatur quod in
mutabilis est sed condescendit
humane fragilitati sermo divi-
nus. dum hos deo dicit messe
humanos affectus. veluti patres
et matres solent balbutiendo
condescendere filiis. ut facilius in-
telligantur ab eis. Sciendum est
autem: quod omnipotens ex quadam
parte obliuiscitur nunc eorum.
ex quadam vero recordatur. Dum
enim eos pro bonis actibus in presentia
non remunerat. quia obliuiscitur
eorum: dum autem mala illorum
per flagella purgat. illorum re-
cordatur. In futuro autem iudicio
aliter erit. cum recordabitur bono-
rum illorum ad hoc. ut eos remun-
neret: mala vero illorum quod hic
per flagella sunt punita ob-
livionem tradet. et ideo vnde nunc
obliuiscitur. tunc recordabuntur.
et vnde nunc recordatur. inde
tunc obliuiscetur. At contra re-
probis aliter contingat. quorum
deus omnipotens in presentia recorda-
tur ad hoc: id est si bonum aliquid
faciunt. in presentia remunerentur.
non recordatur ad hoc: id est ut
flagella pro suis sceleribus sustine-
ant. In futuro vero iudicio recor-
dabuntur ut pro suis peccatis ignem pro-
prio tradant: non recordabuntur
ad hoc. id est ut pro aliquo bono o-
pe remunerationem percipiant.
Vnde bene hic dicitur. Baby-
lon magna uent in medium ante
deum: dabit illi calicem
vini indignationis ire eius. Per
calicem indignationis pena in

telligitur infernalis: que omnibus
dabitur reprobis cum suo capite dapa-
natis. In hac autem pena inu-
meabilia erunt tormenta. ignis
videlicet. frigus. uermes in-
morales. et fetor intolletabilis:
retraque huiusmodi cum densissi-
mis tenebris. de quibus scriptum
est. Inutile seruum mittite in te-
nebras extelozes. Et omnis in-
sula fugit: et motes non sunt
inueni. Significat etiam sceleres qui
fluctibus istius seculi tunduntur
vndique: et terre supereminentes
metere cum apulo celestia petunt.
Vnde psalmista. Ieruaui oculos
meos in montes. Et alibi. sceleres
in arcibus eius. Et propheta.
Erit paratus mons domus domini
in uertice montium. Isti fugiunt
societatem malorum non corpore quod
non possunt. sed mente. Corpore
enim in medio peccatorum morantur:
mente autem ab eorum consortio longe
distant. Quibus per prophetam
dicitur. Exite de illa hoc est de ba-
bylone populus meus: et in mundum
ne tetigeritis. Sed quod tunc faci-
turi sunt corpore quoniam ex toto ab eis
separabuntur: hoc nunc mente faci-
unt. quod ab eorum reprobis uita lon-
ge per mentem distat. Non sunt
inueni. id est in societate malorum:
non sunt pro uite communiore reprobis.
Et quando magna sicut ta-
lentum descendit de celo in horibus.
Talentum generum sunt tria. Unum
scilicet centum viginti librarum.
aliud septuaginta duarum: ter-
cium quinquaginta. Sed hic tantum
medij talenti fit mensura: quod con-

tinet septuaginta duas libras.
Quod autē per gn̄d̄mē: nisi
 sententia omnipotentis dei i
 tellige debemus? Unde sc̄p
 tū est. Ira d̄m̄ sicut gn̄do
 descendēs. Que bene ut ta
 lēn̄ mēdratur: q̄ videlicet
 ex septuaginta duab; linguis
 peccatēs reḡbi dāpnabūt. n̄
 lus; ad mortē p̄situs hanc
 mortē euadet. Talē ei pon
 deb; p̄ magnitudinē v̄ndictē.
 ip̄a gn̄d̄m̄s ira fuisse phibe
 tur. Que videlicet uā: non
 nisi p̄cedēs culpe merito m
 fligitur. **P**recedit ergo p̄c̄m̄
 m̄ hōib;: cui; merito gn̄do
 descendit de celo. Descendens
 at̄ plaga magna reḡbos vul
 neāt. q̄ ip̄a districti iudicis
 ira agitur: id ē q̄ p̄c̄m̄ com
 missū manu p̄nitētia e ato
 non t̄gunt. m̄ aliud deterius
 cadat. **E**x illo quippe iudicio
 culpa subsequēs or̄: ex quo
 recata mens dicit. ut peius
 et alio ligetur. **B**ed p̄c̄m̄ qd̄
 ex p̄c̄o oritur. nō iā p̄c̄m̄ tā
 tū mō. sed p̄c̄m̄ ē simul et pla
 ga at̄ pena p̄c̄i: q̄ iusto iudi
 cio omnipotens deus cor peccan
 tis obnubilat. ut p̄cedēs p̄c̄i
 merito etiā i alio cadat. **Q**uē
 ē liberatē noluit: deserēdo p̄
 cussit. **B**ed ut manifestius hoc
 fiat: dicamus sub exemplo.
Populus iudeorū de accepta
 de lege sup̄biēs: p̄ timorem
 cordis puenit ad malū nega
 tōm̄. **S**i ei ex superbia qua
 tumuit p̄nitentiā agēt: p̄c̄
 ratum solū mō fuisse. **A**t q̄

per timorē puenērūt ad xp̄i
 negationē: nō solū p̄c̄m̄ ē.
 sed p̄c̄m̄ simul et causa p̄c̄i:
 q̄ ex se aliud genuit. **P**er quā
 etiā causa lapsi sūt i penam
 p̄c̄i: ut qui xp̄m̄ sibi p̄missū
 suscipē noluerūt. suscipiant
 quadoq; anti xp̄m̄. ip̄o d̄no di
 cente. **E**go vem i noīe p̄is
 mei. et nō suscepistis me: alia
 uemet i noīe suo illū suscipie
 tis. **I**n timore uaq; de legis
 obseruātia. anti xp̄i susceptioē.
 positus xp̄i cōceptus: p̄c̄m̄ at̄
 plaga ē: et causa p̄c̄i. **P**̄c̄m̄
 uēo ē per semetip̄m. plaga at̄
 p̄c̄i ē. q̄ p̄cedēs culpa timo
 ris illud infligit: causa uero
 p̄c̄i. q̄ subsequētē culpā q̄ dya
 bolus i anti xp̄o adorandus sus
 cipitur. ex se genuit. **E**t blas
 phemauerūt hoīes deū p̄pter
 plagā gn̄d̄m̄s. **I**ra districti
 iudicis actū ē: ut qui ueritatē
 nō receperūt ut salui fierēt.
 opacoē erroris famulatū exhi
 beant ut pereat. **P**ter pla
 gam quippe gn̄d̄m̄s deū blas
 phemā ē: p̄pter p̄cedēs p̄c̄i
 meritū. ira sup̄m̄ iudicis per
 mittētē blasphemie plagas
 murrē. **H**ic ei dicitur. **B**las
 phemauerūt hoīes deū p̄pter
 plagam gn̄d̄m̄s: tamq̄ di
 cētur. **I**deo blasphemauerūt.
 q̄ ip̄i blasphemie plagas
 a gn̄d̄mē iurrerūt. uel per
 grandmē iurrerūt. **P**er
 gn̄d̄mē ualidissima exprimit̄
 t̄bulatio: tempoib; anti xp̄i
 futūla. **M**utato ē subito sensu
 cū loqueret̄ de dāpnatione

q̄

f̄s

reprobū super quos nra dei des-
cendit: reuertitur ad tempora an-
te xpi quibus tanta erit gndms
afflictio. ut multi n mētes penas
sibi ppositas reuertant a fide xpi:
et blasphemēt deū ppter plagam
gndms. Nūc autē qd fims ea-
rūde plagam ee asuturus dia-
tur. et hic liber congruo sine ter-
minetur: ppter tormēta ualidif-
sima et merquissima. Qm mag-
na facta ē uehemēt. ita ut nec
ante talis fuerit. nec postea futu-
ra sit: sicut dñs in euangelio
dicit. Erat tūt talis tribulatio:
qualis non fuit. nec postea fiet.
Incapit. lib. septo. Cap. viij.

Equit. Et ue-
nit ad me vnus
ex septē ange-
lis. qui habebat
septē phyalas:
et loquutus ē
mei dicens.

Veni ostendam tibi dāpnatio-
nē meretricis magne. Angeli
i hoc loco psonā gerit xpi. qui
ē nūcūs patre uolūtatis: iohā-
nes autē xpi tenet et ecclie. Qd
dicit iohā ab angelo: dicit
cotidie omī ecclie a xpo. Vbi
notandū. qd et angelus ut iohā-
nē doceat uerit: et idē iohānes
ut docendus uerit. mutat.
Veni angelus ad iohānē id ē
xpus ad eccliam: quādo siue per
mā nā mspiciōnē. siue p doc-
tīnā aploū et ceterōū scōrum.
eā mutat xpus ad cōsiderāda
tormēta reproborū. iusto dei iudi-
cio pāta. Veni inquit gressi-
bus fidei et intelligēciae: et

consi deā dāpnatiōnē meretricis
magne. id ē attende dāpnatio-
nē reproborū. Venit iohannes:
quādo scā ecclia pbet assensum
et intelligens uerba doctorum.
siue amōita i ppiāde diuina.
consideat supplicia reprobis ue-
tura. Porro mētrix hic baby-
lon intelligit. id ē oīs multitu-
do reproborū. Hinc per angelū
qui mutat iohānē intelligitur
pcedens ordo doctorū. qd fuit i ap-
tolis. martiribz. et ceteris ecclie
pncipibz: per iohānē uerō. subse-
quēs ecclia. Inuitat itaqz ange-
lus iohānē ut ueniat et uide-
at dāpnatiōnē p fide ciuitatis:
q illi doctores qui pesserūt dā-
pnatiōnē reproborū omī. suis sequa-
ribz ostendē studuerūt: qm
dū malos i hac uita floere. p-
conspiciunt egere: ex eorū ppe-
ritatibz nichil concupiscant.
dū attendūt que qm mala illis
imneat. Vnde paulus aplos
dicit. Multi abulat: quos sepe
dicebam uobis. Que at ciuitates
sūt in hoc mūdo cū suis regibz.
sicut sup dictū ē: id ē iherusalē
et babilon cū xpo et dyabolo.
Quarū vna cōstitutā ē supra
firmā petā. alterā at super ha-
renā: atqz idarco vna manet
idē ciuitas xpi. alterā cadit id
ē ciuitas dyaboli. Que mer-
trix nūcupatur. qd uelut mul-
lier mētricat: quādo sup uirū
suū mtrouduat alienū et pro-
ris sponsi fedē irrita facit:
ita omīs multitudo malorū
et facit et fecit. quādo relicto
aratore demōibz se pstatuit

constuprandā. Relinquit
 enī deū suū qui ē vīr aīe.
 et iūgit se adultero id est
 dyabolo. idola colendo.
 uel plus terrena q̄ celestia
 diligendo: siue etiā imū
 diae carnis seruendo. Et
 q̄a marime p̄ carnis libi
 dinē que mater ē oīm vici
 orū genus hūanū petit:
 idcirco ipsa maloz multitu
 do meretriz vocat. **E**ue
 sedet sup aq̄s ml̄tas. **G**ra
 enī aque ml̄te sicut in se
 quētibz legim⁹ ppli multa
 sūt: sedere sup aquas ml̄
 tas nichil ē aliud q̄ regna
 re sup p̄plos ml̄tos: q̄a vi
 delicet luxuria carnis mul
 tis dn̄at. et ml̄tos ad suā
 miserā trahit: sed tamē
 diuerso modo. **H**inc est q̄
 dn̄s loquēs ad b̄n̄m iob de
 dyabolo dicit. Virtus ei⁹
 in lūbis eius: et fortitudo
 illius ī vmbelico vētris ei⁹.
 Seminaris q̄ppe totus
 vitorū ilūbis est: mulier
 autē ī vbelico. **C**uādo er
 go viros decipit. ī lūbis
 virtutē h̄re dicit: q̄n autē
 fēmas ī vmbelico. **N**am
 q̄ vris in lūbis sit se

minariū: deus māifestat q̄
 dicit fidelibz. **S**unt lūbi vā
 p̄ncti. Et paulus de leui.
Qui adhuc ī lūbis erat ab
 he q̄n obtulit ei decias mel
 chisedech. **E**t fēnis ī vmbel
 lico: p̄pheta māifestat. qui
 sub figura mulieris mētrias
 loq̄tur ad iherlm. **I**n die iqt
 ortus tui nō est percussus vmbel
 icus tuus. **V**mbelicū q̄p
 pe in die ortus p̄adē est: cō
 uersiois tēpe carnis luxuriā
 reserare. **Q**uia ergo dyabo
 lus vtrūq; serū decipit: rē
 ī lūbis uel vbelico virtutē
 et fortitudinē h̄re d̄. **S**ed
 sciendū. q̄ p̄p̄ diuinitatē cau
 sarū diuerso modo hoc fuit:
 sicut sup̄d̄m ē. **V**erbi gr̄a.
Sūt quidā qui vuginitatē
 suā deo deuouerūt sic mo
 nachy. canonia. et ceteri ī
 gradu eccl̄astico positi: quā
 si postea cōcupiscētia car
 nis illecti corrupērūt dete
 rius peccāt. q̄ si h̄c nūq̄ p
 fessi fuisset. **S**unt q̄dā cōiu
 gati qui relinquētes p̄p̄riū
 thoz alienū violant. et ad
 ulterū p̄petrāt: et isti gra
 uius peccāt q̄ h̄m̄^{qu}as vxo
 res nō h̄nt. **T**ale genus ē

eorum qui incesta petunt cum pro
pinqvis aut fororibus: sicut
fecit amon cum thamar foro
re sua. **B**unt et alii quod est sic
lemicus et gnuus. relique
tes naturale usum feine: cum
masculis se miscent vel pecu
dibus. **E**t licet genus humanum
in multis offendat deum: tamen
in nullo gravius agit quam in isto
quod contra naturam gerit. **Q**uia
ergo fornicatio que est mater
vicioz improbis potestate
erret: recte metrix super
aquas multas sedet. **E**t hec ipse
fornicatio ad concupiscentiam
carnis: spiritualis vero pertinet ad
concupiscentiam oculorum: **E**t istis
omne peccatum agit: unde illud.
Omne quod in mundo est concupis
centia carnis: et concupiscentia ocu
lorum. **D**e hac spirituali fornica
tione psalmista dicit. **P**edes
dominus qui fornicantur abs te.
Et brevit' dicam? **Q**uisque
plus terrena quam celestia. et al
que sunt in mundo concupiscit:
fornicationem pertrat. **C**um
qua fornicati sunt reges terre.
Ipsi qui sunt reges terre. ipsi sunt
et meretrices: sed propter distan
tiam propositorum et subiectorum
iudicantur in regibus et terra in ha

bitantibus: cum tamen ipsi reges sunt
inhabitantes terram. hoc est terrena
diligentes. libidini succumbentes.
Ipsi reges itaque fornicati sunt
cum meretrice. hoc est cum seipis.
terrenos homines et voluptates
appetendo. et immunditiam car
nis sectando: quod quo amplius
comedunt et bibunt. eo amplius
luxuriant. **V**nde et seipos ip
sum corpus metrix efficiunt:
unde quod apostolus dicit. **N**escitis
quod qui adherent metrix: unum
corpus cum ea efficiunt. **E**t
inebriati sunt qui inhabitant
terram de vino prostitutionis eius.
Reges principes mali in
telligunt. pro inhabitantes terram
subiecti illorum. qui inebriantur
vino fornicationis. hoc est om
nibus peccatis replentur. **E**t reges
sunt malorum auctores: inha
bitantes vero terram. imitatores
eorum accipiunt. **H**ec autem in
tertia carnis et fornicationis:
vino concupiscunt ebrietatis. **V**i
no enim ebrius ita insensibilis
efficitur: ut non solum anime. sed
etiam periculum mortis non tre
pidet. **V**nde et audacter se in
mortem mittit. **H**ic nimirum
libido hominis sensum et rationabi
lem intellectum auferit. ut non

metuat dāpnationē iferni:
 deoꝝ et audacter etiā cont'
 suā cōstāciā malū opat'
 nec timet etiā p pccō dāp
 nari qd nō p̄t p̄uide: qā
 ipm̄ pccm̄ aufert illi rōna
 bilē sensū. Et abstulit me
 i desertū in spū. Hic manu
 feste oñdit': qz her oīa b̄s
 iohēs nō corpe vdit f̄ spū
 et mētis itellā. Desertū i
 sacro eloqō aliqñ significat
 celū. aliqñ corda scōꝝ: ali
 qñ deū oīpotentē. aqñ cor
 da reproboꝝ. Celū sigt̄ des
 tū: ut ē illud ieu'. Quis er
 bob homo q̄ h̄t centū oues
 et si pdidit vnā ex ill': nō
 ne dimittit nonagīta nouē
 i desō. et vadit ad illā que
 errauerat querē. Et vide
 licet tūc hō celū deseruit: qñ
 peccauit. Corda scōꝝ sigt̄:
 ut ē. Sate elōgnū fugiens z
 māsi i solitudiē: id ē in de
 serō mētis. Bā enī remo
 uēt se ab oībz istius seculi
 curis: et efficiūt ab hys sol
 litudinibz desertū. in soli
 tudine sue mētis a sc̄i acti
 bz vacātes. Aliqñ deū: ut
 illd̄ ihermie. Quis dabit
 me i solitudine diūsoꝝ via
 toꝝ. Significat quoqz deser
 tū corda reproboꝝ: ut ē illd̄.

Quō sedet sola ciuitas pleā
 pplō. Si enī sola quō plena:
 aut si plena. quō sola. Sed
 sola: id ē sine deo. Hic et iōs
 dicit. Vox clamātis i desō:
 dirigite viā dñi. Iure enī vo
 cant desertū: hñ quos opt'
 dō p̄ grā nō inhītat. In h'
 aut loco desertū intelligē de
 bem' corda r̄proboꝝ: absētia
 dinitatis vacua. Anglō vō
 psonā xp̄i gerit ut sup'. iō
 hānes psonā ecclē: que i de
 serū duat': qñ sine p̄t̄nā
 inspirationē. siue etiā p̄ pre
 dicationē doctoꝝ. ad cōside
 randa r̄proboꝝ merita t̄nt':
 et p̄t' eoz p̄usa opa. iustā
 illoꝝ inspicat dāpnationē fu
 turā. Et vti mulierē sede
 te sup bestā coccineā. Ipsā
 vocat mulierē: quā paulo
 supius appellauit meretricē
 id ē omnē maloz cōgregati
 onē. Bestia aut dyabolū si
 ḡficat. sup quē oēs ip̄bi se
 dent: qui eo hortāte p̄ diu
 sa vicia currūt. Sicut enī
 ciuitas dei sup xp̄m̄ ē edifi
 cata: sic illa ciuitas reproboꝝ
 sup dyabolū. Que r̄tē meret
 rix appellat': ut oñdat er
 qua parte regnū dyaboli
 āplius p̄ualeat. Bene etiā
 mulier di': qz a muliere p̄

cati sup̄sit inuau. p̄ quā etiā
ut scriptura testat̄ morum oēs.
Sup̄ bestiā hec mulier sedet.
q̄ drabolo ducete. p̄na fert̄
ad peccādū: ut ubi gr̄a. q̄n
q̄libz hō p̄git ad it̄ficiēdū
dei serui. aut succēdendū et
desiā. sicuti mō faciūt h̄i q̄
mō tpe pagani sūt iūti:
drabolus enī portat cū ip̄e
insidet. **Q**d aut̄ bestia cor-
nea dicit̄. tū ad drabolū q̄
ad oē eius corpus refertur:
siue p̄t̄ p̄cā innumerabilia
quibz ē auerātū. siue p̄t̄ s̄a
grūnē scōz quē fuderūt. siue
etiā pro eloq̄is dicit̄ septu-
narū male it̄lectis. De q̄
adhuc subdit̄. Plenā noībz
blasphemie. Ac si dicit̄. Nul-
la pars ī ea blasphemie va-
cat: q̄a voce simul et ope deū
et seruos ei⁹ blasphemat.
magis aut̄ hoc fiet: postq̄
ille dāpnatus hō regnāe ce-
pit: q̄ se xp̄m dicit̄ eē. cū sit
antixp̄. Tūc enī oē corpus
illius marie deū blasphemā-
bit: q̄a oīa que an̄ se fuerūt
dicit̄ fuisse contra. affirmās
xp̄m fuisse antixp̄m. ap̄lōs
illius pseudo ap̄lōs ⁊ antixp̄i
mīstros: et q̄cquid mō tene-
mus ī veritate. totū ille et
mēbra eius negabūt. et mē-

daciū fuisse dicit̄. **H**abentē
capita septē et cornua decē.
P septē capita ut sup̄ d̄m
est d̄nes reges mali q̄ fuerūt
ab exordio mūdi usq̄ ad
finē sc̄i it̄elligūtur: q̄ sep-
tenarius nūc vniūsitatē so-
let oñdē. **P** decē aut̄ cornu-
a: oīa regna drabolo et ā-
tirpō sbiecta. **V**n̄ et daniel
dicit̄. **B**estia q̄rtā. q̄rtū reg-
nū erit it̄m: q̄d maius erit
oībz regnis. **P**orro decē cor-
nua: ip̄i regni decē reges
erūt. **N**uos videlicet hic a
pocalyps̄ ī d̄m bestie capita
bz ac decē cornibz d̄mōrat.
Et ip̄i enī reges et regna
ps bestie sūt: q̄ xp̄m blasp̄-
phemāt et voce et ope. **V**n̄
iohēs idē in epl̄a sua dicit̄.
Om̄is sp̄s qui soluit ih̄m
ī carnē venisse ex deo nō est:
et hic ē antixp̄. de quo audis-
tis qm̄ veniet. et nūc iā in
mūdo ē. **E**t alibi. **N**ūc ml̄
ti antixp̄i f̄i sūt. **N**ec mirū
si hoc significent vñ capita
q̄d decē cornua: cū mulier.
mētrix. et aq̄ ml̄te. et bestia.
hoc totū vñ corpus esse
oñdat. **P**ter diūsitatē enī
sc̄lez nūc ī septē bestie ca-
pitibz. n̄c in decē cornibus
ip̄a bestia diuidit̄: que et

fraude decipit. et vi premit.
In virtute saluet p apm pote
 aa: in signis vd et prodigns
 mendacib; ac seductione mi
 qntis p ypocrisim simulate
 vtutis. **Q**d et geneatit de oi
 corpe maloz itelligē debem:
 qius quidā hoc referit ad ne
 tonē. asserētes eū ab inferis re
 susatandū. et regnū futurū
 accipiēdū. **E**t mulier eāt m
 cidata ppura et cocto: et iau
 mita auro. et lapide p̄ioso z
 margaritis. Purpura regū
 ē indumentū: et tingit san
 guine piscū marinaroz. **Q**d
 itaq; p ppurā qua curūdaba
 tur mulier debem; itelligē?
 nisi fuaū regimīs. **Q**d enī et
 desia hē in vitate: hoc isti si
 mulate hēbūt. **E**cclia nāp hē
 ppurā et coctū. id ē regnā dig
 nitatē: qz hab; regē xp̄m. et
 hab; ex se etiā reges plures.
 qm̄ et ipsa ecclia regnat per
 xp̄m. **E**st enī genus electū
 et regale. **H**ed ista mulier
 mētrix. hoc ē oīs mltitudo
 maloz. dicit se habē ppurā
 cū nō hē. id ē se fingit habē
 reges. sicut fuit nero. donu
 nian; et ceteri maloz p̄na
 pes. q̄ dicitas isti scli que ma
 loz aīos illicitū habuerūt:
 sed hī tales nō fuerūt reges.

qā neq; se neq; alios bñ regē
 potuerūt: qm̄ potius et ipsi
 vicis seruerūt. et alios suo ex
 ēplo ad vicia ppemūda traxe
 rūt. **H**abet quoq; etiā iau
 mitā vestē: id ē caritatē siue
 etiā sapienciā. de q̄ sc̄ptū est.
Accipite sapiām sicut aurū.
Et p̄sta. **A**stitit regina a dex
 tris tuis. ī vestitu deaurato.
Ita et hec mulier mētrix cū sit
 stultissima. ad hoc ut negligat
 que sibi in futurū p̄sya suate
 de debeant. dicit se eē sapien
 tē: et gl̄atur ī libris phoz. et
 sapia huāni ūbi. **I**n lapide
 p̄ioso et margaritis ūtutes
 sigfiant sc̄oz. id ē fides spes
 caritas. hūilitas. māsueto.
 et cetē h̄mōi: quib; ornantē fi
 deles. **E**cce ornamiēta cū sola
 habeat etiā: fallacit sibi v
 supare nitit; hec mulier p̄u
 sa. **I**dato hoc hē simulat qd
 nō hab;: ut quos nō potue
 rit p̄ potenciā trahē ero
 rē. decipiat p̄ simulatā s̄a
 tatē. et fraudē veri simile.
Habens poculū aureū ī ma
 nu sua: plenū abhōmatioē
 et imūdia fornicatiois ei.
Ipsa mētrix ē poculū aureū
 pp̄ simulatā s̄atē quā p̄
 tendit extius: cū sit iterius
 plena oī imūtate et abhōi

natione. **Vñ** et **ihēmiās** dicit. **Salū** aurū babilon ī manu dei. Aurū enī simulate scītatis se p̄ ypocriſim fingit: ut facilius ad imūdiā fornicatiōis quēlibz bibendū iūtet. **Talibz** dñs dicit. **Ve** vob̄ qui silēs estis sepulcris dealbatis. **Ab** hōinari q̄ppe ē abia. **Vñ** et ī psalmo dicit. **Vtrū** sanguinū & dolosū. abhōinabit dñs. **Hec** ḡ mlier plena ē abhōinaciōe hoc ē plena ē opibz neq̄tie. p̄ quibz digna ē abhōinatione. hoc ē abiectiōe. **Nō** statim māifestat cū subdit. **Et** imūdiā fornicatiōis eius. **Ponit** hic fornicatiō q̄ est radix oīm maloz pro oibz p̄tis. **Et** in fronte eius nomē sc̄ptū misteriiū: babilon magna m̄ fornicationū et abhōinationū tie. **P̄** frontē babilonis. manifestatio designat opibz. **Vñ** dñs dicit. **A** fr̄ibz eoz cognoscetis eos. **Nā** q̄ babilō id ē multitudo r̄proboz p̄ ypocriſim simulat se eē qd̄ nō est. id ē oñdit se aureū calicē. cū sit plena iniquitate et abhōinatione: ne sup̄sticio erroris pallio simulatiōis fallēt in cūtos. ex titulo fr̄dis solliciti reddūt. cū ibi babilō id ē cōfusio scribit. **Vñ** viden

dū: q̄re ipm̄ nomē misteriiū appellet. **Misteriiū** q̄ppe occultata res dicit: ī qua aliud videt et aliud itelligit. **Opa** q̄ppe babilonis. q̄bdā sūt ī fronte quibz dā mystio. **Simpliatio** ribz q̄dē qui eā preuidē et itelligē nō p̄nt misteriiū ē: q̄ occultata sūt eis q̄ a multitudine r̄proboz gerant̄ intus. **Per**fectioribz vō aut̄ ī fronte nomē suū oñdit: q̄ ei oīa opera fatale agnoscut. **Et** idō nomē eius ī fronte q̄dē ē et tū ī mystio scribit: q̄ q̄bdā in ap̄to oñdit. quibz dā ī mystio claudit. **Magna** dicit babilon: p̄p̄ multitudinē r̄proboz. vel p̄p̄ enormitatē sc̄leaz **Mater** fornicationū: id ē radix oīm maloz. **Nā** et p̄cām a muliere cepit tūcū. que suscepit semē dyaboli q̄ adulti: id ē prauā eius suggestiōe. et cepit p̄cām q̄tēpnēs p̄ceptū dñi. **Que** etiā postea vir decepit: et sic semē p̄cā ad nos vsq̄ trāsmisit. **Ambo** ergo p̄cā gēitores fuerūt: q̄ adulter et mētrix vñū corp̄ effici meruerūt. **Vel** itē m̄ fornicationū p̄cedēs ḡnatio itelligit: q̄ imitatiōe p̄usa et exēplo malo malos reliq̄ imitatores. **Dicit** eī semen

iustoz imitatores dñr bonoz
 vñ ē. gnatio rectorz bñdicit:
 sic semē iproz dicūt illoz imi-
 tatores. **Idō** q̄ babilon iuncto-
 res tñsgressionū mater appel-
 lat fornicationū. **Et** vidi mli-
 erē ebriā de sanguē scōz: et
 de sāguē martiz ihū. **RS**
 vidit iōs videt oīs etiā. au-
 ille figurā gerebat. **Dicit** g.
 Vidi mliere. id maloz cōgra-
 gationē. ebriā de sanguē scō-
 rū. id ē repletā vindcā de sā-
 guē scōz. et de sāguē mīm
 ihū. **In** hoc usu tā uidei q̄
 etiā gētiles p̄hendūt. Illi
 em̄ fuderūt sanguinē p̄phaz
 isti at̄ aploz et rectorz mītiz.
 ideoq; vindictā effusi sāguis
 tā uidei q̄ gētiles sustinebūt.
Vñ dñs dicit i eu. **Amē** dico
 vob: requiet sāguis om̄ q̄ ef-
 fusus ē sup̄ tñ. a sanguine
 abel iusta. usq; ad sāguinē za-
 charie a gnatione hac pessi-
 ma. **Vel** ite sic sup̄ dan ē sā-
 guis p̄phaz spūalis illoz in-
 telligit̄ sensus: quē q̄ male
 itēptando pueritē i carnalē
 sensū nō metuūt. sicut faciūt
 uidei. vindictā effusi sāguis
 sustinebūt: qñ quicqd̄ vi-
 tale hñt p̄dent. **Et** miratoz
 sū ai vidisse illā ammiracōe
 magna. **Sic** et sc̄i dū q̄side-
 rant cotidie dāpnationē re-

pboz oīm. mirant̄ cur miseri
 nō considant q̄ tormēta imi-
 neāt. **Et** dicit m̄ āgelus. **Cur**
 miraris? **Sic** etiā dr̄ ecclie a
 xpō p̄ iternā aspirationē. **Cur**
 miraris tormēta xpboz a sup-
 plia. q̄ illis sūt futura iusto
 dei iudicio. **Ego** tibi dicā sac̄-
 mentū mlieris et bestie q̄ por-
 tat eā. id ē ego t̄ oñdā quid
 significet illa mlier. et q̄ bestia
 et māifestabo etiā illoz dāp-
 nationē. **Que** habz caput
 septē et cornua decē. id ē oēs
 reges xpboz. et oīa illi regna
 subiecta. **Bestia** quā vidisti
 fuit et nō ē. **Bestia** dyabolus
 ē sicut sepe dān ē: q̄ fuit ab
 exordio sc̄i i hoc mūdo. ibig-
 tenuit p̄ncipatū usq; ad dñi
 aduētū: et i cordib; hoīm ma-
 le potēbat̄ p̄tāns ip̄io. **sed**
 postq; xp̄s uenit. et i sua mor-
 te destruxit mortē impiū: abs-
 tulit ei potestātē et eiecit eū
 foras. ideoq; iā nō ē. qz cō-
 patione potis potēcie. p̄sens
 illius p̄tāns nlla ē. **fuit** ergo
 i p̄cedentib; mēbris: nō est i
 sequētib;. **Et** ascēsura ē de a-
 bisso: hoc ē de p̄fiditate p̄fi-
 die uideoz nascet̄. iuxta illd̄.
fiat dan coluber i via. **Notā**
 dū aut̄ qd̄ dicit ascendet: quā
 videlicet ab ipsa sua ifancia
 eleuabit̄. extollēs se sup̄ omē

quod dicitur deus a quo colitur. Et in intitu
tū ibit: id est in damnatione
perpetua. iuxta id. Quia dominus ihesus
intificet spiritu omnes suos. Quod et
generaliter de omni corpore malorum
intelligere debemus: quibus quidam
hoc referunt ad nerone assen-
tes eum ab inferis resuscitandum
et regnum futurum accipiendum.
Et mirabuntur inhabitantes terram.
Inhabitantes terram reperiunt intelli-
gunt. qui mente terram inhabitant:
et terrenis rebus iherent per desi-
derium animi. In cum vident
damnatum dyabolum cum credi-
derunt. quia marie hoc ad eos
pertinet. qui antichristum pro deo
sunt recepturi: ammirabuntur
dicentes ad iuvenem. Hecine erat
spes nostra. Et ad ipsum se ver-
tentes dicent. Ecce qui te putavi-
mus christum decepti sumus. dum mo-
te damnari videmus. Quorum
non sunt scripta nomina in libro
vite a constituta mundi. Liber-
vite ius divinitatis est. id est pre-
scientia et predestinatio omnipoten-
tis dei. In enim qui antichristum
sequuntur non sunt ad vitam pre-
destinati. id est preordinati: quia
ex his nemo prohibet quos ab
vicio mundi deus salvandos
predestinavit. De quibus apostolus.
Quos preceperunt et predestinavit
conformes fieri claritatis sue.
Novit enim deus quibus dicitur

est. ite in igne eternum: et quibus
venite benedictio patris mei. Vide-
tes bestiam id est dyabolum que
erat in potentia magna ante
adventum filii dei. et non est:
quia ablata est ei potentia sicut super
deum est. per passionem filii dei.
Vel fuit: quia in membris suis iam
apparuit. et non est. quia ad
huc membrorum caput per semet-
ipsum nondum apparuit. Et hic
est sensus. Qui habet sapientiam
hoc est intelligens illi necessariis
in hoc loco. Qui habet sapientiam.
hoc est intelligentiam. Septem capi-
ta vni motes sunt: super quos
sedet mulier. et reges sunt vni
frequenter deum est in vnaquaque
specie genus plerumque posse iue-
niri. sic hic. Quod enim bestia
hoc septem capita. et vni mo-
tes. septemque reges: id est vni-
versam malorum partem. que in ipso sitis
capite in regibus constat. et subiec-
tio plebibus. Quia ceciderunt
in vni regibus accipe quicquid sen-
sus corporis. qui infantiam matris
regunt: qui nati sunt lema tactu
appetunt. saporam amant.
canora et consona querunt: o-
doriferis delectantur. et pulchri
visu. Reliqua hinc contraria
omnibus refugunt: que sunt
amara. dissona. fetida. as-
pera et turpia. Accedite vero
etate matura. hinc quicquid re-

69
115
+ aut error

ges superius dicitur desinunt. et
succedit alius rex. aut intellectus.
Hinc sunt etiam quibus viri
de quibus dominus samaritanus di-
cit. **Quia vobis habuisti et
nunc que habes non est tuius viri:
quia error dominatur tui.** Quod
diximus de vnoquoque hoc et
generaliter in genere humano intel-
ligi potest: quia et vnicuique nunc
et etiam totum genus humanum in
tenere etate hinc quibus sensus
regunt. **Adveniente autem matu-
ri etate. succedit autem intellectus
legitimus viri. a adulterino
quod est error.** Iste est rex de quo lo-
quitur dominus. **Unus inquit est.
Ac si dicat. Et ad perfectam etate
intelligendi venerunt: et tamen
errore sui super se regnare vo-
luerunt.** Et iste est rex totius
corpus diaboli: quod scilicet tunc est.
**Unde de quibusdam deum cognos-
centibus. et tamen errore sequentibus
dicit apostolus. Cum cognovissent
deum. non sic deum glorificaverunt
a gratias egerunt: sed evanue-
runt in vanitatibus suis et cetera.
Quod autem scilicet. alius nodum venit:
ad residuum corpus antichristi
pertinet. vel ad ipsum antichristum.
qui licet modo regnet in membris
tamen amplius et manifestius reg-
naturus est per seipsum. De quo
sequitur. Et tamen venit optet**

eum regnare brevis tempore. id est tri-
bus annis et dimidio. **Unde et dominus
in euangelio dicit. Nisi abbreviati
fuisset dies illi. non fuisset sal-
va omnis caro: sed propter electos
breuiabuntur.** Et bestia que erat
et non est: et ipsa octava est.
et ex septem est. **Bestia que erat in
portibus membris diaboli. in pre-
cedentibus et subsequentibus: cum
ipsa que non est adhuc sed vetu-
ta est sicut diximus uicta fuit
corpi suo. hoc est antichristo ino-
uissimo tempore. Et septima erit
quia de eodem genere. et octava erit
quia septuplum transcedet malitiam
et viciosa dicitur membris diaboli.
qui nunc sunt vel fuerunt. Ad
nichilum enim appellavit octa-
uam que septima erit: nisi ut osten-
det quia septies tantum tunc dicitur
bitur antichristus in corpore suo
cum solutus fuit. quod nunc faciat.
**Sicut et dominus dum in euangelio
de vno maligno spiritu loquitur
ut ostendat quia vno pro septem usque
est. statim subnectit. Tunc inquit
vadit. et assuit septem alios
spiritus nequiores se. Qui utique non
dicitur vni alios: nisi in vno etiam
septem voluisset intelligi. Et in
initium vadit. De eodem corpore
diaboli dicit. quod procul dubio
cum capite suo peribit: cum dies
iudicii advenierit. dicite domino.****

Itē ī ignē etnū. ac. Et decē cor
nua que vidisti decē reges
sūt: qui regnū nōdū accepe
rūt. Tēpibz antixp̄ decē regna
erūt ī terra. sic lib' daniel p
phete testat. S; sic idē dani
el diat. q̄rtū regnū erit īter
m qd̄ manus erit oībz regnis:
et deuorabit vniūsa terrā.
et cōculcabit et cōminuet eā.
Porro cornua v. ip̄ius regni
decē reges sūt: eq̄bz ille t̄res
īterficiet. regē videlicet egip
ti. regē affricę et ethyopie.
Ceti autē subdet se illi. Et
p̄tate tanq̄m in reges vna ho
ra accipient post bestia. V
na hora ītelligūt t̄res anni
et dimidius quibz ip̄i cū ca
pite suo regnabūt post bes
tia: id ē s̄di ab eo ī honore
et dignitate erūt. accepti ab
ip̄so capite. Et illi q̄dē reges
iā regnāt inanis
id ē in suis similibz: sed t̄n ad
cōpationē illius extreme po
tētie. necdū p̄fē regnū acce
perūt: sicut et regnū ecclie
erit q̄dē an̄ aduentū redeē
toris ī mūdo: sed tūc āpl̄
surrexit. cū caput eius ī car
ne apparuit. Sic h̄c p̄tate
post bestia: id ē ī subiectione
illius t̄p̄ mēbra et illi s̄di
ti accipiet. In vniū asilū

hūt cont' xp̄m et mēbra illi
ut negēt xp̄m et cōfiteant'
antixp̄m. S; cōsilū bestie
destruet agnū īnocētia. m̄
i. Dns dissipat cōsilia gen
tū. Et v̄tute et p̄tate suā
bestie tradet: id ē quicqd̄ vi
tū et fortitudis hūt. ip̄si
tribuet d̄ictes. Tibi ḡtasa
gim': q̄ q̄qd̄ habem' a te
accepim'. In cū agno pug
nabūt et v̄bo et ope: ut fi
deles a fide illius separent.
Et agnus v̄ictet illos: q̄ cō
stantiā dabit suis ut ante
possint occidi q̄ a fide xp̄i
separi q̄ diat. Gaudete: q̄
ego v̄ia mūdū. Vel vincet
eos q̄n dāpnabit illos cū ca
pite suo dyabolo. q̄m d̄ns
d̄nator: ē et rex regū. Ac si di
cēt. Et si xp̄i gloriā filioz
dei amittent. t̄n dominū
eius nō euadent. sed sep̄ cū
d̄m̄ sustinebūt. Vt̄ enī
eis ad v̄tilitatē scōz. et cū
pugnat adūsus eoz p̄fidia.
S̄dm̄ hūt sensū nabucho
donosor seruus dei vocat'.
et sp̄t etiā malus sp̄s d̄ni
d̄r. Malus scilicet a se: d̄ni
āt sp̄t. q̄ a deo creatus. et
p̄tati illius subiectus. Et q̄
illo sūt electi et vocati et
fideles: s̄baudit'. p̄pterea

reges erupant. Electi t̄ dei
 p̄destinatione añ mūdi con
 stitutionē : vocati p̄ aplōz
 p̄dicationē. fideles p̄ bonoz
 opm̄ executionē. Et dix̄ m̄.
 Aquas q̄s vidisti ubi mētrix
 sedet : ppli sūt et gētes et lin
 gue. Hic exponit qd̄ sup̄
 fuerat p̄missū : q̄ scilicet
 bestia sup̄ aq̄s mltas sedet.
 Que aque sicut hic dr̄ ppli
 mlti sūt. ex oibz gētibz : z pplis
 et linguis ad dyabolo decepti
 maxime p̄ libidinē q̄ est m̄
 oim̄ maloz. Meretrix eī sup̄
 aq̄s sedet : q̄ d̄natiois reg
 nū libido vicioz t̄ reprobis te
 net. Vel ēte q̄ ipsū regnū
 antiq̄ hostis ex mltitudine
 pplōz in sup̄bie fastu eleua
 tur. idō meretrix sup̄ aq̄s ml
 tas sede dr̄. Et decē cornua
 que vidisti et bestia : h̄i o
 dient fornicariā. Cū ipsa
 regna q̄ p̄ cornua designāt
 ut sup̄ d̄cā ē sint bestia. id
 ē oē corpus dyaboli. et besti
 a ip̄a sit mētrix. i. oīs mlti
 tudo reproboz : decē cornua
 vel bestia odient fornicariā.
 hoc ē ipsi reprobi odient se
 ipsos. Et̄ epl̄ p̄t̄ itelligi.
 Dū enī epl̄bi mala opa fa
 ciūt seip̄os odiūt : q̄ sc̄ptū ē.
 q̄ diligit iniquitatē odit aīz

suā. Nā vñ reprobi se amāt
 voluptates sequēdo. inde odit
 se se cōvincūt. Quisq̄ enī di
 ligat iniquitatē odit aīz suā.
 q̄ male amādo aīz suā odit
 iusticiā. et idō aptat aīz suā
 ad suscipiendā future famis
 miserā. Alit. Reges et bes
 tie odiet fornicariā. qm̄ ama
 tores istius sc̄li odio iūte se
 p̄sequūt : q̄ si q̄s aliū videt
 ascendē quo ipse nō p̄t. odio
 illū m̄sequitur : qm̄ sp̄ int̄ sup̄
 bos iurgia sūt. Hinc paulus
 apl̄s dicit. Inuicē iūdētes : i
 uicē odiētes. Vel ēte cū vide
 rint se miseri t̄ iudicio cōstitu
 tos et dāpnatos. odiet seip̄os
 q̄ peccauerūt. et post peccā
 p̄nāz nō egerūt. Sed nichil
 p̄derit tūc odisse malū qd̄ fe
 cerūt : qm̄ ipso malo curē nō
 poterūt. Et desolatū faciēt il
 lā : hoc ē seip̄os faciēt extrā
 neos a dō p̄pter peccā p̄tita.
 Nā enī cū illis d̄s nō h̄itabit :
 qui ē pacis et caritatis ha
 bitator. Hic ē q̄ iheremiā la
 mētabili voce clamasse legi.
 Quō sedet sola ciuitas plēn̄
 ppl̄o. Et nudā faciēt illā s̄b
 audit̄ sup̄ioribz. Vestimēta
 fidelū sūt sac̄mēta bap̄tis
 matis. caritatis atq̄ inocē
 tie. Sed h̄is vestimētis se nu

Dant. quicquid baptismum iterant:
uel se grauioribus criminibus macu-
lant. et caritatis iura violant.
Sunt autem et quidam qui etiam in
puncta huius vestimentis sunt nudi.
sicut iudei et pagani: qui neque
baptizati sunt. neque caritatis
mandatum custodiunt. **Falsi** quoque
christiani et si heretici videntur heresim
vestimentum. tamen in iudicio cum illis
nudi reperiuntur: quia ea que ha-
buerunt male viuendo amiserunt.
Vit ergo nudi reperiuntur: quia
reproborum corpus ex actibus infi-
delibus. et falsis fratribus constructum.
Et carnes suas commanduca-
bunt. **Isaias** propheta dicit de re-
probis: quia ignis eorum non extin-
guetur. et vimes eorum non morietur.
Ipsi ergo carnes suas manduca-
bunt. quia penis semper pascentur.
semperque eos vimes comedent.
et nunquam ad defectum cum iugiter
defecerit perueniet. **Et** dum ver-
mibus eternaliter pastum prebebitur.
quia ipsi carnes suas manduca-
bunt: quia penam carnis suarum
sustinebunt. **Manducant** et car-
nes suas eterno supplicio dediti:
sed alienis dentibus non suis. v-
mibus scilicet immortalium. quos ipsi
ad deuorandum suis iniuriis
exaciant. **Et** ipsam ignem com-
cremabunt. quia malis operibus de-
suiendo. ipsi sibi eternum in-

cremendum quo crucientur preparentur:
semper vltimo preuis actibus eiusdem
incenduntur. **Papites** dederunt. **Dum**
ergo suis iniuriis: quia quibusdam
lignis ignem quo comburuntur
accendunt: ipsi se commendant.
Hic enim vsitata locutio est quod
in ipsis contigerit episcopi facere pro-
hibentur: sicut nos quilibet
seipsum inficere dicimus. quia pericu-
lum mortis cum posset non decli-
nauit: uel seipsum incendisse.
quia semet volens in ignem prece-
pit dedit. **Deus** enim dedit in
cordibus eorum ut faciant quod illis
placatum est. **Sepe** deus operum
pro peccatis hominum patris: per-
mittit eos facere vnum illud apostolus
offendit. **Hic** est quod de quibusdam
dicitur veritatem non recipientibus.
Pro hoc dedit illos deus in re-
probum sensum: ut faciant que non
conueniunt. **Hinc** et dicitur indu-
cisse cor pharaonis: quia non me-
bat emolliri. **Dedit** ergo deus in
cordibus fidelium pro peccatis
eorum infidelitatem: ut faciant
quod illis est placatum. **Quod** quid
sit: statim aperit cum subiungit.
Ut dent regnum suum bestiis. ergo
carnas illi agere. et honorem et
fortitudinem suam illi tribuere:
quia ab ea precepit omne quod
habet. **Non** autem fuit dei vo-
luntas quod nullam iniustitiam vult:

* iniquitatu
 cui psalmista dicit. Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem. ut reprobi contra deum pugnares regnum suum bestie tradent: si predecentium illorum iura erigunt ut reprobi in errore a deo ne promissi ita abulet, ut misericordia preteritis non saluent. si iustitiam punientis dampnent. Ac si diceret. Erigentibus illorum meritis ita deus eorum corda promissit obsecrari: ut sic agent. Et hanc tamen diu donec consummentur verba dei: id est donec opere compleantur omnia que ante se predecent. Quo in loco quomodo oritur que dei verba consummare dicantur: cum ipse dominus in eorum dicitur. celum et terram transibunt. verba autem mea non transibunt. Sed sciendum. quia ad aliqd verba dei consumantur. ad aliqd non transibunt. Consumantur ad hoc. ut que promissa sunt opere compleantur: non transibunt verbo. quia ea que loquuntur eternaliter perseverant. Verbo enim dei sententias eternum misericordiam explicat. Predictum est enim de christo quod veniens ad iudicium. statuet a dextris omnes sedes a sinistris: et dixerit his que a sinistris erunt. Esurivi et non dedistis mihi manducare. et usquequo dixerit illis. discedite a me quia opera

71
 mini iniquitatem. Consumantur hec dei verba: cum ipse veniens ad iudicium dixerit reprobis. Ite in ignem eternum que paratus est diabolo et angelis eius. Tunc ibi habet in supplicium eternum. Promissit et sanctos statuendos ad dexteram: et gloriam se his daturum. Consumantur hec dei verba cum audierit. Venite benedicti patris mei etc. Sic namque dicit donec consummentur verba dei: tamen diceret. Usquequo boni et mali recipiet secundum quod eloquia dei promittunt. Et mulier quam vidisti est civitas magna: id est omnis malorum multitudo. Que habet regnum super reges terre: quia maxime malorum multitudo in regibus et huiusmodi principibus in superbum elevat. Sic enim dicitur civitas magna habet potestatem super reges terre: tamen dicitur. Insuperbum regnum in civitate superbie potentibus regnat. *Capitulum vimum*
Et post hec vidi alium angelum descendente de celo. Sic videtur hec verba sonare: quia si aliquid fuit in hac revelatione. inter visionem et visionem: sed non est ita. Uno enim die habet omnia vidit beatus iohannes: id est die dominico. Sic quippe dicit vidi alium: quia dicitur. vidi aliam visionem.

Unus itaq; angelus fuit. q̄ has
visiones manifestavit: si pp̄
aliā visionē aliu se vidisse
angelū dicit. Sic et nos de
quolib; dicam. Alius n̄ vide
batur cū illa et illa ūba di
ces: alius nūc apparet cum
diffilia loq̄ris. Post h̄ inq̄r
id ē post p̄cedentē visionē:
vidi aliu angelū de celo descē
dente. Iste angl̄s xp̄s ē qui
ē nūcius pat̄ne volūtatis:
et q̄ vitā eternā suis annūci
at cotidie fidelib;. Quo ī lo
co q̄rit. quō d̄ndisse de celo
eū ioh̄es vidit. cū filius dei
in d̄nitatis s̄bstācia cū p̄re
et sp̄u sc̄o ubiq; sit: n̄ q̄
ip̄e p̄ p̄phetā dicit. Celū et
t̄rā ego impleo. Et ext̄ celū et
t̄rā locus nō ē: ubi nō sit
d̄ns. Sed d̄ndit de celo non
quo de loco ad locū tr̄siret:
sed q̄n ī vtero v̄ginali susce
pit an̄ et carnē. ut posset
videri ī nr̄a natura. qui ī
uisibilis erat in sua. Descē
sio ḡ illius nichil ē aliud q̄
carnis assūptio. De q̄ pau
lus dicit. Qui cū ī forma
dei eēt: hūiliavit semetip̄m
suis obediēs usq; ad mortē.
Habentē potestātē magnā
Hec p̄t̄s ad utrūq; naturā
eius p̄t̄ referri: et ad d̄inā

salit̄ et hūanā. fuit ēi hec po
testas ī ip̄so p̄ d̄nitatē s̄u t̄pe
an̄ oīa sc̄la: q̄ sic cū p̄re et sp̄u
sc̄o cūcta creauerat. ita cum
p̄re et sp̄u sc̄o oīa possidebat.
Hec etiā p̄t̄s data ē ei ī t̄pe
q̄n post tr̄ūphū resurrectionis
data ē ei p̄t̄s ī celo et t̄rā:
ut ī noīe ih̄u ~~et genu~~ d̄ne ge
nu flectat. celestū. t̄r̄strū et
īfernū. De hac ēi ip̄e resur
gens a mortuis dicit. Data ē
m̄ oīs p̄t̄s ī celo et t̄rā. De
illa vō quā an̄ t̄pa h̄t cū p̄re.
daniel dicit. P̄t̄s eius p̄t̄s
et̄na. Et t̄rā id ē elc̄oz eccl̄ia.
illūata ē a gl̄a eius. id ē a
p̄t̄ate ei. Ip̄e enī tenebras ī
fidelitatis et ignorācie a p̄o
rū euacuauit a cordib; fide
lū: q̄ ē lux vera illuminās
omnē hoīez venientē in hūc
mūdu. P̄n scriptū ē. Plus
qui ābulabat ī tenebris. vidit
lucē magnā: h̄itantib; ī regi
one v̄mbre mortis. lux orta
ē eis. Nā et ip̄e de se ip̄so di
cit. P̄ndui ī mūdo s̄ū. lux
s̄ū mūdi. Et alibi de eo scrip
tū est. Lux uenit ī mūdu. et
dilererūt homīes magis tene
bras q̄ lucē. Quia iste āge
lus ad destruendā uenit po
tentiā dyaboli r̄e fortis p̄
hibet: utpote cōtra fortē for
tior. Oīa robustū robustior

adueſſe inſinuet. **Quia** uo ad
 euacuanda huana ſapientia
 acceſſit: bñ tñ a gl'a illius
 illuata pñuatiat. **Ac** ſi di
 ceret. **Cont'** tumentē ſcī po
 teſtate magna ptās. cōtra
 falſe doctine tenebras uere
 ſentēae lux apparuit. **Pt'**
 etiā et iſte angl's intelligi
 pñus ordo pñicator: qui
 fuit in aplis et aplicis vi
 ris. **Quia** et p ipſos loq̄bat
 xpc. q̄ eſt magni cōſilij an
 gelus. **Hinc** ē q̄ ioh's uox da
 mātis xpi dr. **Et** paulus d.
An experimentū q̄ritis eius
 qui i me loq̄tur xpc? **Qui**
 āgelus de celo dñdiſſe dr: q̄
 quicq̄ ſā pñicatores ha
 bent. ſeu in doctina ſeu in
 ope. celitus illis datū eſt.
Hinc etēi iacob; diat. **Oē**
 datū optimū et ōne donū
 pfectū: deſuſū eſt dñdens
 a pñe luminū. **Ipſe** q̄p hē
 pñate magnā quā ab ipſo
 ſuo capite pcepit: qñ petro
 qui ē pñeps pñicator dñi
 ē. **Quia** q̄ ligauis ſc' tñ eit
 ligatū et i celis: et quodaq̄
 ſoluū ſup terrā. erit ſolutū
 et in celis. **Et** tñ hoc ē etiā
 illuata ē a maiestate ei: q̄
 ſua pñicatione totū mū
 dū infidelitatis artūdatū

tenebus repletū luce fidei. qñ
 pñicatorū ubiq; capiētes
 ab iherim. et pueniētes uſq;
 ad tminos uniuſe tie: qñ
 āte defeat eis tñ q̄ lingua.
Hinc pñm diat. **In** oēz terrā
 eruit ſonus eoz ā. **Et** da
 mauit i forti uoce dices. **for**
 tē uocē intelligim' pñicati
 onē xpi q̄ ait. **Pēnitentiā** a
 gite: appropiāquabit enī reg
 nū celoz. **Que** ſalict uor
 ab ipō dño. poſtea p aplōs
 totū orbē clamore cōpleuit.
Et uor iſta fortis fuit: q̄ for
 tiſſima limina regni genū
 deſtruxit. **Cecidit** cecidit ba
 bilon: poſtq̄ in ſupbiā ſe e
 rerit. **Uñ** ē. **De**ieſti eos dū
 allenarent. **Vel** cecidit iā in
 dei pñactia. **Novit** enī dñs
 q̄ ptineat ad babilonē: et m
 ſua ſūt i ppetuā dāpnatiōz.
Qui etiā iā cecidat i capite
 ſuo de celo: q̄ p ſupbiā ab il
 la celeſti edificatione irpa
 bilit' corruit. **Et** ſc' ē hūta
 no dñmōz: et aſtodia oīs
 ſpē imūdi. et aſtodia ōnis
 uolucris imūde. **Quā** ad
 lūz ptinet hoc de babilone
 diat. que capta a medis et
 perſis inſectō balthaſar de
 ſtructa ē: nec dū ibi poſte
 a hñtauerūt homies. q̄ i ſo

litudines septernas ē redacta
viaq̄ ē p̄ eā edificata. Et ubi
quoddā erant pulcherrime et p̄
apue inhabitatioēs hōim. ibi s̄
mō inhabitatioēs demonū et
bestiar: ibiq̄ ibitant draco
nes serpētes et volucres dui
si generis. Ipsa aut babilō
istā significabat que ex mlti
tudine cōstat reprobor: inq̄
est oīs custodia dñs sp̄s in
mūdi: q̄ videlicet ibi ī cor
dib; p̄nuoz hōim velud ī
carterib; dēones tenent ī
clusi. Qui īmūdi dñr p̄pter
sp̄rituā dñm in q̄bz v̄sant.
Ipsi quoq̄ s̄ volucres īmūde.
qui p̄ hūc aerē discurrūt usq̄
ad diē iudicij expectātes dñp
nationē suā: iurta illd̄ iude
iacobi. Angelos vō qui non
suauerūt p̄ncipatū: sub ca
lignine hūc aeris t̄ndidit au
ciandos ī iudiciū dei. Hinc
etiā īmūdas volucres possū
itelligē leues et supbos hoīes:
q̄ in eadē babilone morant.
Maligni ḡ sp̄s p̄t maliciā
dēones. p̄pter carnis illeceb̄
sp̄s īmūdi: propt̄ mentis
vō elationē volucres appellā
tur. De hīs volucrib; et bes
tis ysaias plura loq̄tur. Oīs
inqt̄ bestie ludent ibi: et erit
cubile draconū et pasca s̄
tionū. et occident demonia
onocētauris. et pilosi clama

* p̄tōzū

• hūc alter ad alterū. Et de
• un fornicatiois eiā biberūt
• dñes gētes: id ē v̄ndictū per
• catorū illius oēs gētes susti
• nebūt. Et reges t̄re q̄ cū illa
• fornicati sūt: hoc ē p̄ncipes
• hūc s̄dī qui cū semetipsis
• fornicati sūt diligendo t̄rena
• plus q̄ celestia: vel etiā īmū
• ditiā carnis sectādo. a' p̄do
• la colendo. Et isti enī v̄dic
• tū sanguis sustinebūt: qm̄
• ipsi p̄ncipes maloz sūt. ideo
• q̄ ī societate babilonoz cō
• sistūt. Et mercatores t̄re de
• v̄tute deliciaz eius diuites
• f̄i sūt. Mercatores t̄re appel
• lant̄ qui animā suā venalē
• faciūt: nec t̄met q̄mittē p̄tā.
• t̄n ut honores hūc s̄dī et di
• gnitates sibi acq̄rere possint.
• Ista de v̄tute deliciaz eo. hoc
• ē de ābitatione s̄laris pompe
• diuites f̄i sūt: nō v̄tutib;
• sed p̄tīs. Ista sūt mercatores
• qui pro habūdācia t̄pali
• suas aiās cōmutāt infelici
• mercatu. Rōndū aut q̄ in
• hoc loco t̄res p̄sone reprobo
• rū. et t̄n d̄phendunt̄ genera
• peccatorū. ī quib; et oēs imā
• designāt et oīā p̄tā: gentes
• scilicet s̄biecte. reges illarū
• et mercatores. Hoc duces et
• p̄ncipes q̄ suas aiās venales
• faciūt: ut acq̄rant cōmuta
• tū et ep̄atus. ceterasq̄ dig

nitates huius mundi. **T**ria genera
vicioꝝ sunt: lasciuia. castri-
mar-
gia et auaricia. a quibus omnia
peccata procedunt. **I**n nomine est forni-
cationis lasciuia voluptatium:
in virtute deliciarum gula appetitus
in ditatio mercatorum auaricia
a desigatur. **E**t audiui alteram
voce dicentem. **E**rite de illa populus
meus. **V**ox ista vox intelligitur
dei omnipotentis: qui cotidie cla-
mat hortans electos suos per doc-
trinam fidelium. siue per eternam in-
spirationem. ut creant de ba-
bilone. **S**ed illam vocem que fit
in aure per officium predicatorum si-
audiunt boni et mali: istam autem
que fit in corde soli audiunt
iusti. **D**icit ergo. **E**rite de illa
populus meus. non corpe. quia non
potestis: sed mente. **Q**uod statim
manifestat cum subiungit. **E**t ne
peccata sitis delictorum eius. **I**n
penitentia enim corpe quidem boni cum
malis morantur: sed tamen mo-
ribus et vita longe ab eorum con-
sortio distant. **A**t idcirco ipsa
vox dei monet ut creentur de
ea mente et moribus et vita.
non corpe: et ne peccata sitis
delictorum illius. ne forte fiat
et socii penarum. **E**t si socii
fuerint culpe: siles erunt tormen-
to. **S**i autem ab eorum vita fuerint
separati: separabuntur in pena.
Quod in lothi probate possumus.

qui cum corpe quidem morabatur in
medio iniquorum. sed mente paul
erant ab eorum dissipatione: ideoque
ceteris peccatis: ipse solus me-
ruit liberari. **E**t non accipia-
tis de plagis eius. **A**c si dicit.
Idem videte ne peccata sitis
delictorum eius: ne forte cum peccata
illius fuerint consummati peccata
cum illa incipiat affligi. **Q**uorum
enim vitam simile habet in peccatis
noluistis: ultionem autem eis pariter
non recipietis. **V**erum hoc non
nostri meritis. sed misericordia fiet ip-
sius saluatoris. **Q**uoniam puene-
runt peccata eius usque ad celum.
Pecata illorum puenerunt usque ad ce-
lum. qui nolentes agere penitentiam
contra deum habitatores celi ele-
uantur: quia si potuisset fieri. ius-
tum iudicium eius voluisset elu-
dere. **I**ta tempus sibi ut agant
penitentiam: vertunt in augmen-
tum culpa. **E**t vnde diuinus ex-
spectantur: inde distitius feri-
tur. **I**deoque iterum babilon nequaquam
ante ad plagas puenit. nisi cum
peccata eius ad celum pertingunt:
quia qui diuina a peccatis nolunt
et expectantur adhuc ut am-
plius delinquentes durius fe-
riantur. non nisi consummatis de-
lictis dampnabuntur. **V**nde apostolus
dicit. **V**t impleant peccata sua
sepe. **E**t hec quidem scriptura de
singulis babilonicis membris

Dñr. **C**eteris gnaliū tūc pccā
eiusdē corpis usq; ad celū pue
niūt. cū nouissie pncipalit
vel plenit cont deū in sup
biā erigitur: qñ adunata
cōpage mēbroz. diūto etiā
p antipm capite mēbris. i
manitas tñsgressiois idicat. ¹²⁹
qz nō est ultra quo pccādo
tñseat. **V**ox g^o qua dr. **E**rite
de ea ppls meus. et ne sitis
ptiapēs delictoz. toto quidē
nūc tpe aures electoz pulsāt:
sed tūc instācius clamabit.
cū iā iamq; delictis celū tan
gentibz. p fida ciuitas ad de
bitas supplicioz plagas in
articulo diei puenit. **D**icā
g^o. **E**rite de ea ppls meus r.
Ac si dicet. **U**t etiā ūberibz
cū reprobā ciuitate nō affli
gamī. **D**ñ ad huc modicū tē
pus sup est. participatioz de
lictōz fugite: qm iā timin⁹
appropinquabit quo pccā de
bitū finē accipiat. **E**t rōt
cordata ē dñs dñs ūq; tātū e.
Recordari dr deus nō q aliqu
obliuionē pccat: sed more
nrō scptura loq; tur. **Q**dñ dēs
singilitati nrē. sic sup dñm
ē. **V**idet enī obliuōi tradē
bona iustoz. et frā ipnoz: qñ
istos pmittit affligi. illos at
honoribz et dignitatibz pollē.
Etōtra i iudicio frā bonoz

videbit^r reducere ad memoriā.
cū eos pro suis bonis remu
nerabit opibz: et bona ipi
oz obliuioni tradet. qui in
pnti remunerationē trapiūt.
Dñ illis dicetibz. nōne i noie
tuo pphetauim⁹. **D**emonia
deicim⁹. et uitutes multas
fecim⁹ dicit illis. **A**mē dico
vob: nescio vos. **R**edдите il
li: sicut ipsa reddidit vobis.
Alloq; tur hic sūmo dñus cho
rū doctor: qbz babilon hoc
ē mltitudo ipnoz. mala i
tulit. **O**bi nōndū. quia nō
dixit. facite illi sicut ipa fe
cit vob: sed reddite illi sicut
ipsa reddidit vob. **S**i eī di
cet reddite illi sic illa fecit vo
bis: manifestū eēt. **E**tia eī
in suis pncipibz iudicabit
ōnes ipnos: qbz dñs dicit.
Reddebitis sup sedes duodecī
iudicātes xñ tribz isrl. **S**ed
qz sepe dñs opē p reprobos ma
la bonoz purgat: idico dr
fidelibz. **R**edдите illi sicut illa
reddidit vob. **A**c si diceret.
Sicut illa antea vndictā me
am exauit de vob: sic vos
mō meā iūriā vndicate de
illa. **E**t duplicate duplicia
sdm opa eius: id ē in corpe
et in anima punite illam.
Vel eīe duplici pene tradite
illā: calori siccet et frigori.

In inferno enim reprobi cum anima et corpore cruciabitur: et duplici pena torquentur. Cum enim ipse in tempore peccauerit, eternaliter punientur: quia deus ad iudicium veniens, non tantum opera quantum singulorum affectus et voluntates iudicabit. Reus prope si fieri posset eternaliter optaret vivere ut se posset peccare: et ideo semper sustinebit tormenta, quia semper si fieri posset cuperet peccare peccata. In poculo quo misit vobis: miscete illi duplici. Et per poculum non tormentum exprimit passionis: quo miser afflixerunt reprobi in presenti vita. Autem. In poculo quo misit vobis miscete illi: id est, sicut vobis afflictionem tribulationis intulit, ita et vos modo inferte illi tormentum, et vobis iudicio dampnate illam. Quia tamen glorificavit se et in deliciis fuit: tamen date illi tormentum et luctum. Hec omnia iam super deum fuerunt: sed propter diversorum acta diverse significant persone una plus, alia minus deliquit. Ac si diceret. In quantum quis gloria temporalis, leticiaque deditus ac voluptatibus resolutus est, in tantum date illi tormentum et luctum: id est, vni

cuique secundum opus suorum actuum retribuente. Propter discretionem enim penarum hec ipsa ipsa civitas tantum recepit quantum deliquit: sed tamen nichil penarum illi dedit et que temporaliter peccavit, eternis cruciabitur tormentis. Quia in corde suo dicit. Sedeo regna, id est, in honore et dignitate sua constituta: sic regina sedet in gloria et honore. Et vidua non sum, quia virum habeo: et eius amissione luctum non videbo. Iocundus hec meretur, id est, civitas reproborum dum gloriatur in principibus nequam et regibus huius seculi, sicut fuit nero et domitianus: et quibus divitiis et honoribus maribus exaltata putabit se cum eis eternaliter regnare et vivere, et nunquam eos amittit: ut in eorum amissione lugeat, sicut luge solet mulieres viros dum eos amittunt. Vel aliter. Sicut etiam proprium habet virum, id est, christum ut ait apostolus, despondi vos vni viro vniquam castam exhibet christo: ita meretur id est civitas reproborum adulterino iuncta est viro, id est, diabolo, a quo putat se regi et in hoc mundo regnare: que dum presertim delectat luxuriam, eternum non preceuet supplicium, sed tantum temporalibus affluens deliciis, in hinc vitam suam ponit: nunquam se

putas vitam talem amittit ut ipsa
luctu quam ipse in supplicio sepius
no sustinet parat. **Alit.** **Alit.** **Alit.**
aie viru hnt ppriū id ē spūale
itellctū. a quo ad etnā salutē
regit: ut itimo discretiois exi
mine. terna aucta despiciat. su
pms ihient. **Cont** meretur
cū erroneo itellctū ad iteritū ten
dit: spūali itellctū itama cor
dis disponē se iactat. **Hic** ei
locus superioribz iūgit ubi dī q
qinqz reges ceciderūt: et vnus
supest. **Charis** siquidē nūc
ptinet ad qinqz corpis sēsus: q
bus post ifanciā cadētibz i hoīe
surgit i infidelibz error: i fidei
bz at rōnabil' itellctō q est vir
fidelū. **Porro** ipse nō istū s
erroneū itellctū hnt qsi virū.
Hic ē q milieri samaritane dno
dicat. **Qnqz** viros hūisti i nē
quē habes nō ē tuus vir. **Et**
dicet. **Nō** hēs rōnale itellctū
sed error dñatū tuū. **Cū** itaqz
ip̄roba ciuitas rōnabili care
at itellctū. putat se falsa estā
tione hēe virū. **Dices** vidua nō
sū: q̄ itellctū mētis hēo: et
luctū nō videbo: q̄ fulta itel
lctū et vitutibz i gaudio pseuā
bo. **Ideo** i ipsa vna die veni
ent plage ei. ul i vna hora
tpe salis iudicij: qm̄ sbito dū
nō spat' ueiet tpe ad iudiciū

* sui

ut reddat vnicuique sedm̄ opem
eius. **Quest** aut' plage iste apit
cū sūgit. **Mors** i luctu. **Has**
plagas p̄cōmūā p̄tē intelligē
possum: id ē et cōfideciā q̄ s
mior que sū s̄ p̄cepturi. **Pmū**
enī attendam' que sit mors cor
pis. **Mors** corpis ē absētia aie
mors aie absētia dei: qz aia
q̄ peccauit ipā moriet'. **Electi**
enī hntes deū habebūt vitā:
iur' illd'. **Hec** ē vita etnā: ut
cognoscat te verū deū. et quē
misisti ih̄m xp̄m. **Ideo** qz p̄p̄tū
o vniēt: qz i p̄nāa vite mane
būt. **Quā** vitā id ē deū cū am
serint ip̄bi mortē m̄tēt: qz
cū eo p̄tē habebūt cū nomē
ē mortis sic sup' legim'. **Et** s̄s
gaudētibz: i laudes creatori
suo decantantibz. iur' illd'. **bñ**
q̄ h̄tant i domo tua dñe in
sclm̄ s̄clī. **laudabūt** te: mise
ris erit luctus. iur' illd'. **Bevo**
bis q̄ t̄detis nē. qz lugebitis.
Et enī p̄ntibz delectati delicia
is. nolūt ul' cōnē pauē futu
rā. letātes cū male fecerint:
ideo i breui tpe dñdētes ad i
feros luctu p̄petuo merebūt.
Et fames. **Societati** iustoz
p̄ns erit oīpotētis dei vultus
i cur' cōspici faciebūt etnā
refectioe: iur' illd' psalmus
te. **Baraboz** dū māifestabit

glā tua. Cū g̃ r̃probi deū p̃di
 derūt q̃ est sc̃ōr̃ refectio: famē
 etiā sustinebūt. Ad ultimū at̃
 igni cōburent: cū audierint
 ite ī ignē q̃ patius ē d̃m̃blō q̃
 āgel̃ eius. **Quā** fortis ē d̃ns q̃
 iudicabit illā. **Idē** fortis
 d̃ns q̃ iudicabit illā d̃r: q̃
 nullius potit̃ p̃ab; flecti. **At**
 idēo iētū cruciabit: q̃ nul
 lus anglōr̃ aut hōim̃ aude
 bit uel ualebit uel cupit deo
 obuare. cū dedit fortē dāp
 nationis sentēciā in r̃p̃bos. **Et**
 flebūt et plāget̃ se sup̃ illā re
 ges t̃re. **Hic** fletus regū dupl̃
 p̃t̃ itelligi. Reges enī ī malā p̃
 tē ponūt in hoc loco: et sig̃fi
 cāt̃ et r̃p̃bos ī hoc sc̃d̃o diuites
 et ī t̃renis reb; suā sp̃e collocā
 tes. **Ipsi**q; reges sūt̃ babilō ci
 uitas mētr̃: ideoq; qd̃ dicit̃
 cū illa fornicata st̃. nichil ē a
 liud n̄ cū seipsis fornicata st̃.
 plus t̃rena q̃ deū diligētes.
 uel īmūdicie carnis seruētes.
Et ī delicijs uixerūt hoc ē in
 honorib; et dignitatib; comedē
 tes et bibētes et uolūtates su
 as sequētes. **Isti** itaq; ī die iu
 dīcj̃ tota mūdi glā in q̃ st̃ cō
 fīsi p̃ēte. flebūt et plāget̃:
 sola p̃t̃e uite p̃nā remanē
 te dicētes. **Qd̃** nob; p̃fuit sup̃
 bia nr̃a? aut diuitiar̃ iactā

na cōtulit nob; **Trā**serūt oīa t̃p̃
 vmbra. **Vel** ite ex p̃nti t̃p̃e hoc ī
 telligē possum: in q̃ reproborū
 sup̃stites cōsiderātes m̃di glām
 depurē. siue p̃ paganoz̃ it̃erfecti
 onē. siue p̃ diuisar̃ genū q̃m̃āoz̃
 plorāt et deflent. q̃ amor illoz̃ et
 glā trāsit. **Plā**get̃ enī illoz̃ ite
 ritū. q̃ siml̃ cū uita diuitias a
 miserūt. et metuūt ne eis simi
 lia eueniāt. dū et tormētū sibi
 futurē et p̃titor̃ penas īspiciūt.
Vñ subiūgit̃. **Uide**tes fumū itē
 d̃n̄ eius. **P** fumū ē illius ciuita
 tis: diminiutio itelligit̃ r̃ez̃ t̃p̃a
 lū. **Quā** dū ip̃i uidēt̃ cōsiderā
 tes ut d̃m̄ ē quoz̃dā īfectio
 nē et genū etiā uastatioz̃ plo
 rant̃ et lugēt̃ eo q̃ illoz̃ glā p̃eat:
 et ip̃a p̃ns tribulatio ignē etiū
 p̃cedat. **Sicut** fumū īdicū ē flā
 maz: sic et p̃ns t̃bulatio sp̃es
 eē uidet̃ futuroz̃. **Dū** g̃ tales
 p̃ntes tribulatioēs attendūt. et
 penā etiā que seq̃tur īspiciūt:
 flent et dolet̃. timētes ne sibi
 filia eueniāt. ut sc̃z̃ mūdi glā ex
 splolient̃. et p̃ntib; bonis et de
 liciaz̃ affluētis nudent̃. **A** lō
 ge stātes p̃t̃ timorē tormētōz̃
 er̃. **Qd̃** ī iudicio nūme licebit
 eis facē: q̃n̄ siml̃ om̄s casus
 app̃hendit̃ ruine. **Ceter** ī hac
 uita longe stant nō corpe q̃ p̃
 modicū trāsituri sūt̃ ad eoz̃ so

netate sed aīo: dñi vnusq̄sibi
metuit qđ alterū p̄ calūpnias et
potentiā pati videt. Optaret ei
si fieri posset separi. et ab eor̄ tor-
mētis i ab eor̄ expoliatioē. ita
ut tpalia sep̄ possidet. et ad īfer-
nū nō trāfuerit: semp̄ optaret
vuiē. ut semp̄ posset pecare.
**Quid aut̄ de mūdi destructioē di-
cūt: audiam?** Auit̄ ē. **De ve ciui-
tas illa magna babilon: ciuitas
illa fortis.** Plozūt enī qđ siml̄
et diuitias et vitā amississe conta-
git: qđ si possent uoluisset semp̄
in delinjs vuiē. et nūq̄ hāc nu-
semitē vitā amittē. **Magna aut̄
de babilon qđ ī toto mūdo disten-
dit: uel p̄ multitudinē r̄p̄bor̄
sue etiā p̄p̄t enormitatē scelerū.
Fortis quoq̄ de nō in bono
sed ī malo: et ī p̄secutioē scōr̄.
quos diuisis afflicti modis et it̄
fecit. Qm̄ vna hora uenit iudiciū
tūi. De q̄ hora iobēs ap̄ls dicit.
Filioli nouissimā hora ē: a passi-
one xp̄i salz usq̄ ad finē seculi.
Tota nāq̄ hac hora id ē in ōni
p̄nti tpe dāpnant̄ r̄p̄bi. Quoz̄
nāq̄ iudiciū sigul̄ adueit: qñ
cotidie eruti cor̄pibz dāpnant̄.
ap̄s īferos. Et qđ ī p̄nti tpe de pe-
ccatis facinoribz tp̄alibz etiā tri-
nant̄. nē nē fūmāē babilō de
ut qñq̄ septimus tormētōz flā-
mis cōtinet̄. Et negotiatores**

tie flebūt i lugebūt sup illā.
**Et sūt isti negotiatores sup iā
dñi ē. qđ s̄z venales suas aīas
faciūt: nec metuit eas p̄dere
tm̄ ut hōres et dignitates sibi pos-
sint acq̄re. Vel certe negoti-
atores sunt: qui ut gloriā et
diuitias huius seculi sibi aggre-
gare valeant. de loco ad locū
trāseunt nec vniq̄ uel ad mo-
diū quieti indulgent. Qui
dū vident quedā loca clade
desolata. gladio cōsumpta. hos-
tili īuasiōe p̄data: desolent̄
eor̄ mūdi gloria pereat de q̄
letabant̄. **Qm̄ merces eo-
rū nemo emet amplius. Sic
em̄ dicūt. Qm̄ om̄i gloria
pereute. nō erūt merces q̄s
nos emamq̄: nec erūt q̄ mās
merces emāt ut eorū p̄no di-
tem. Dolent ē qđ ad p̄ns p̄-
dūt iūti: nec amāt qđ met-
nū possidē poterāt volūtān.**
**Merces auri et argenti et
lapidis p̄ciosi et margante et
byssi et purpure et serica et
rota. et omne lignū thuinū.
et oīa uasa ēbois. et oīa uasa
de lapide p̄cioso. et cinmēto
et ferro et marmore: subau-
ditur nemo emet āplius. Hic
māifeste ostendit̄: qđ r̄p̄bi ea
perire dolent. que ad qñq̄ sen-
sus cor̄pibz p̄tinet. **Quoz̄ em̄******

aliud attendunt: nisi ut hys
 delectentur que exterius per
 quicquid corporis sensus percipiunt.
 Qui idcirco ea que uel sensi
 bilia corporis suauia uel exte
 ribus sunt uel sensibus ad comoda
 deficere solent deflent: quoniam
 in hys omne sua prosperitate
 esse deputant. Aurum enim ar
 gentum et ad sensum oculorum
 redigunt: que in tantum a
 carnalibus ardentius desideran
 tur. quantum ratio a ceteris
 mouentur. Sed si sperant
 ista intelligere uolumus. libet
 prius inquirere qualiter electo
 rum diuicias significent. nu
 bis perituras: et sic demum quibus
 modis ea sibi fallaciter
 patris aduersa usurpate mita
 tur demonstrare. In auro
 itaque radians sapientia sig
 nificatur: de qua scriptum est.
 Accipite sapientiam sicut au
 rum. Argenti autem nomine facta fi
 guratur eloquia: de quibus
 psalmista dicit. Eloquia domini
 eloquia casta: argentum igne
 examinatum. Lapidis uoca
 bulum cum singulari numero po
 nitur: ipse saluator omnium per
 eum designatur. de quo scrip
 tum est. Ecce pono in syon la
 pidem summum angularem
 electum preciosum: et qui credi
 dit in eum non confundetur.
 Cum autem plurali numero mis
 ritur: membra eiusdem redemp
 tionis per eum figuratur. quibus
 apostolus petrus dicit. Et uos
 tamquam lapides uiui superedi
 ficamini domos spirituales. Mar

garite etiam nomine in singulari
 numero dominus ihesus christus in plu
 rali uel apostoli eiusdem figurantur.
 de quibus in hac eadem apocalyp
 si dicitur. Et in porte in
 margarite sunt per singulas.
 In bysso uero iustificationes
 sanctorum intelliguntur. In purpu
 ra martirium: in serico uir
 ginitas: in cocco uero caritas.
 In ligno thuiuo ac preciososo
 constantia diuinitas: in ebore
 uirtutum pulchritudo. In ere
 fortitudo et longanimitas uel
 certe predicacionis serenitas.
 In ferro subtilitatis acumen:
 in marmore inuicta humilitas.
 Hec demum omnia plerumque se habent
 obumbrata uel simile gloriatur
 bestia. uel ciuitas mactetur: uel
 cum in auro uel in argento
 philosophorum et hereticorum
 doctrina ostendit. In lapide
 preciososo ac margarita pseudo christus
 uel pseudo prophetas atque here
 siarchas opponit. In bysso:
 iniusticia obtentu iusticie ad
 pertam. In purpura: inter
 fertione hereticorum regni
 ne martirium christi uelatum.
 In serico corruptione carnis:
 integritate carnis oppugnam.
 In cocco simulacione caritatis
 crudelitate palliatam. In
 ligno thuiuo ac preciososo diuini
 constantia. mens obstinacio
 ne obumbrata. In ebore si
 mulacione uirtutum uiciorum
 turpitudine obtectam. In ere
 fortissime predicacionis regimine.
 diuinitate atque sonabile perfidia
 palliatam. In ferro autem: acu
 mine subuersionis astuciam.

deceptionis celatam. In mar-
more & humilitatis similitudine
falsae subiectionis mustipula
obumbrata antepone. Quia
igitur haec omnia falsae religionis
obtentu uelata confunduntur
atque ad meritum tolluntur: recte
mundus in reprobis ipse di-
uinitis magis effectus flere de-
scribitur. Et cynamomum et
amomum et odoramentorum et
unguenti et thuris et vini
et olei et simile tritici et ui-
netorum et ouium et equorum
et redarum et mancipiorum et
aiaarum hominum subauditur semper
a superioribus merces nemo
emet amplius. Ex his que
dam pertinent ad olfactum
quedam autem simul ad olfactum
et tactum. Cynamomum enim
et amomum diuersorumque odora-
menta pigmentorum et thuris ad
olfactum: unguentum uero ad
tactum simul et olfactum redigitur.
Verum queramus ut cepimus
qualiter illa que in bonum ipse
species significat usque per
partes aduersas: quibusque abla-
tis amarum defleant. Per
cynamomum quippe et amomum
odor designatur uirtutum. In
de etiam dicit. Sicut cynamo-
mum et amomum aromatizans:
odorem dedit. Hinc paulus
dicit. Spiritus bonas odor sumus
deo in omnino loco. In diuerso
enim odoramentis pigmentorum et
thure: orationes exprimitur
scorum. Hinc et in canticis
sponsi uoce in laude ecclesie dicitur

Que est ista que ascendit per
desertum sicut uirgula fumum
ex aromatibus mirre et thuris
et uniuersi pulueris pigmenta-
rum. Et per psalmistam dicitur.
Dirigatur oratio mea sicut
incensum in conspectu tuo. In-
guenti quoque nomine ipsa diuin-
tas incarnata intelligitur: cum
in canticis canticorum dicitur.
Unguentum effusum nomen tuum.
Et alibi. Odor unguentorum
tuorum super omnia aromata. Ita
uero si attendamus qualiter haec
fraudulenter se habere dicit pars
aduersa: quibusque ablatis uehemen-
ter videatur affligi. In cyna-
momo et amomo fetentem ui-
tam hereticorum sub obtentu odo-
ris qui manat ex uirtutibus
scorum imitanda opponit.
De quibus dicitur eorum. Et est
per suam odorem fetor. In di-
uisis autem odoramentis ficta pro-
curari sedulitate orandi:
bene orantium similitudine
obumbrata obicit. In ungue-
to uero: pseudo christiano-
rum asperitate sub uelamine lem-
tis christi tecta ostentat. Quarum
simulacionum subtractis auctori-
bus: amare mundus flere de-
scribitur: sicut fleuit nero ne-
cator symone mago: et sicut
mesti facti sunt heretici ex
morte arrii: qui eum nec damp-
natum imitari desiderant. In-
nisi et oleum similia et tritici
pertinent ad gustum: queque ita
fauces illicunt: ut et ea que
in ueritate significat: electorum

demulceant cordis palatū
 et ea que ex eorū falsa imi-
 tatioe assumunt. Syauia cre-
 dant. mētibz reproborū. Per
 vniū quippe. nouū designa-
 tur testamētū. qd auditorū
 mentes debrians. mūdi con-
 cupiscentis insensibiles red-
 dit. Vnde dñs ī nuptijs ex
 aqua vniū fuisse narratur.
Quid at per oleū. nisi vinctio
 spūs s̄i figurat. Vnde psal-
 miste voce redēptorū nō dicitur.
Olerista iusticia et odisti
 iniquitate. p̄pterea vixit te
 deus deus tuus oleo leticie p̄
 cōsortibz tuis. Per simila
 vero et triticiu caro redēpto-
 ris exprimit. q̄ fideles co-
 tidie sanāt. Que saluet dū
 pars repbe ciuitatis obum-
 brata bestie seductioe se putat
 habē. tanto amplius dolet si
 cōtingit pdidisse. q̄nto mag-
 narū opum diuicias ista sig-
 nificāe vident. Na vniū
 et oleū amfisse dolent. cum
 vniū et apuram pdide-
 rūt. Simila et triticiū per-
 didisse se gemūt. cū zizania
 et paleas amiserūt. Estimāt
 eī uere fidei p̄ditatores sub-
 tractos. spūali doctrina reple-
 tos. spūs s̄i illustratioe affla-
 tos. celestibus sacramētis ad
 vitā enutritos. cū p̄ue hēseos
 seductores corrupta sciencia
 infectos. spū demomozū ple-
 nos. abusione diuinorū sac-
 mētorū dāpnatos. vellent
 ymo si possent de mūdo sub

latos gaudent. Porro iumēta.
 ones et equi. et cetēa vsibz exte-
 ozibz sūt apta. qm̄ iuuat hoies
 siue ī equitādo. siue ī ferendo
 onēa. Reda autē que hic cōmē-
 tatur. genū uehiculi fuit apud
 antiquos. et ē forsitan adhuc si-
 milis plaustris rustica ms. diuitibz
 huius seculi ad sedendū p̄pata. que
 etiā alio uocabulo currus vocat.
Huiusmodi eī currus venditur.
 et inde merces acquirit. sicut
 legimus ī libro regū de egipto.
 Curru q̄drigam. que vendebat
 septentis siclis argenti. Cū autē
 dixit et mācipiorū merces sub-
 audis nemo emet amplius.
 merito querit. quare subiūgit. et
 merces aīarū hōm. Nūquid
 eī mācipia sine aīabz vendi pos-
 sūt aut emē. Non vniū. sed ī
 hys uerbis aliud aliquid intelligit.
Sūt eī quedā mācipia. que tān-
 mō corpe vendūt. aīe uō illozū
 ī libertate p̄manēt. sicut hī qui
 vendūt p̄prians. et cū corpe
 sūt serui. aīa per fidē rām sūt
 liberi. Sic eī uendatq̄ ē ioseph.
 qui cū eēt seruus corpe. liber eat
 aīa. vnde et eū dñs ad p̄tīm
 trahē nō potuit. Tales itaqz nō
 ī aīa vendūt. q̄ solū mō ad ex-
 teriore seruitutis cōditionē p̄p̄s
 distrahuntur. manētē interius aīe
 libertate. Pleriqz autē simul aīa
 captiuat. et corpe. sicut hī qui
 pagamis aut iudeis uenduntur.
 qm̄ ip̄i quos emūt secūdu lege
 trāndūt. et seruos nō solū cor-
 pe. sed etiā ī aīa faciūt. ut sicut
 dñs. ita et serui seruitutis nequ-

sunt alligati. **P**ropter has itaque duas vendiciones: distinctione fecit sermo diuinus inter mercedem mancipiorum et hominum. **B**ed et iste singule species electos significat: quos eadem bestia fraude se habere ostendit. et perdidisse dolet. **I**umenta quippe electos significat: qui cum psalmista dicit. **U**t iumentum factus sum apud te. **O**ues quoque sanctos exprimit: quibus dominus ait. **E**cce ego mitto vos sicut oves in mediolam porum. **E**t petrus dicit. **P**asce oves meas. **B**ed et equorum uocabulo predicatores intelligi nulli dubium est: dicente propheta. **M**ittam in manus tuas equos tuos. **R**edatum etiam nomine eorum predicatores nouimus designari: attestante helizeo qui ascendente helia plorat dicens. **D**at mihi pater meus currus israhel et auriga eius. **M**anipulorum quoque uocabulo ipsi exprimitur dicitur: qui toto mentis desiderio dei se subiciunt seruituti. in cuius potestate consistere se nouerunt dicentes cum psalmista. **D**ixit oculi seruatorum et usque ita oculi nostri ad dominum deum nostrum. **Q**uo contra pars bestie superius iudicis desolato mundo amisisse se dolet iumenta. oves. equos. redas. id est ad portanda suorum onera. uirtutes fortes atque innocentes: cum debiles ad omne opus bonum et nocuos in malum amiserit. gemat se perdidisse mundo exterioris mortuos: cum interior nequit eosdem uiuentes perdidit. **E**t poma tua desiderium anime tue discesserunt a te. **H**oc etiam fit: quando hostes de regno iurgescunt et regnum non solum depopulantur urbes: sed etiam omnia ligna regionis vastant

et incendio cremant. **E**t ista tam ad aspectum quam ad gustum pertinent. **U**nde habemus in genesi quod uidet mulier lignum pulchrum visu. et ad uestendum suauem: et tulit de fructu illius et comedit. deditque viro suo. **N**otandum autem quod cum in ceteris maioribus rebus plus soleat homines delictari: solummodo poma desiderium anime dicit esse. **U**nde ostenditur: quod non solum in maioribus. sed etiam in minimis valde offenditur. si immoderate et ultra quam debent appetuntur. **P**oma vero in sacro eloquio uirtutes sanctorum significat. **U**nde est. **E**missiones tue paradisi malorum punctorum cum pomorum fructibus. **D**icit ergo se pars bestie omnia simulate habere: que in ueritate possidet agnus. **E**t omnia pingua. id est carnis et peritura perierunt a te: et amplius illa non inuenient. **I**sta ad gustum uel castitiam margaria redigenda uidentur. **H**ec itaque omnia que secundum quatuor corporis sensus reprobi tractant. perierunt mundo deplorant: quod nesciunt aliud cogitare nisi que exterioris considerant. **E**t dum uident alios tristere pro morte et afflictione ab hac uita. ipsi eorum supstitibus mentium illorum qui mundi gaudia reliquerunt deplorant. et timetis ne similia sibi euentum. **S**ignificat etiam et hoc ut cetera aliquid bonorum: dum ostendunt simulatione impiorum. **N**am cum psalmista dicit. si tunc adipe et pinguedine repletur anima mea: ostendit saginam in significatione uirtutes esse carum. **I**sta etiam sagina in noue

vite pdicatoribz apparuit: qd
 se pdidisse i herentis pars rep
 boru dolet. **Unde sequit.** Et
 mercatores terre de qbz satis
 sup dictu e. qui diuites facti sut
 no virtutibz sed pncis: ab ea lon
 ge stabat. no corpe sicut dictu
 e superius sed mēte: nolētes eos
 sequi. **Propter flentes tormē**
torū eius timore: et lugentes ac
dicentes. **De ue ciuitas illa ba**
bilon. ciuitas illa magna. que
amicta byssino. subaudit. uesti
mēto et purpura. et cocco. et de
ciuitata e auro: et lapide pncoso
et margaritis qm vna hora desti
tute sut tante diuitie. **Qui su**
pra appellat. reges. ipi dicitur
mō mercatores: qui videlicet
infelici mercatu p tremis lucris
aias cōmutant. **Unde i seque**
tibz dicit. **Mercatores tui erūt**
pncipes terre. **In ciuitate autē**
hoies intelligūt diuicias dediti:
et voluptatibz resoluti. **Neqz**
eī ciuitas amictu auro uel ar
gento aut ceteris spenebz: sed po
aus hoies in ea habitantes. **Qui**
busda itaqz pereūtibz cū tremis
pait rebz. sup stites eorū ut
sup memmz lugent. eo qd
gloria illozū pēre videat. et
alonge stant: qz nolūt illis fieri
scqz. neqz in amissioē terrenarū
terū. neqz in pems ad quas eos
tūfire credūt. **Vna autē hora**
i q tantis diuicias perisse denū
ciat. hoc breue tempus itelligi
t. a dm passioē usqz ad fine senh.
de q iohānes dicit. Filii noui
sma hora e. Et oīs gubernator
et oēs qui i longū nauigant.

et naute et qui i mai opantur:
 longe steterūt et clamauerūt
 videntes locū incendij eius. **Qui**
supra appellat. negociatores.
hic gubernatores nauū et naute.
Quid eī mare nauigātes ad
esse poterūt. ut videant incendi
ū ciuitatis? Sed in hys oēs scē
cultores exprimūt: qui sibi ti
mēt videntes ruina sue sper.
Locū at incendij eiqz vidē diuitē
per incendiū firmi: id e per pñ
tes tribulacionū angustias. futūa
rū penarū noticiā pgrustare. Que
oīa supra lacus sunt exposita.
ideo nūc breuē tangūt. Aut
ergo flentes. Que e subaudit
ciuitas similis ciuitati huius mag
ne? Quasi dicant. Nulla ciuitas
 illi i magnitudis cōsequi potest. **honorē**
Omni em carnaliū nichil mag
nū nouerūt. nisi qd corporeis
oculis mīei possūt: et ideo cō
parioē pñis vite eā celestia des
piciūt. Plus eī diligūt mūdū
q deū: plus amāt filios q ange
los. Terrenā pegrinacionē: p
habitanōē celestis pñe deputant.
Salutē corpis ducūt p summa
felicitate: aurū. argentū. et la
pides. pponūt vite coroms: et
ideo cōparioē pñāū gaudiozū.
nichil credūt eē illa et dicunt.
Que similis ciuitati huius mag
ne? Ac si dicent. Nulla. De
quibz adhuc subditur. Et mise
rūt puluē m terre sup capita sua:
et clamauerūt flentes ac lugē
tes. Capitis noie sepe i sacro e
loquio. pncipalitas mētis itelli
gunt. Per terrā at: trena cō
cupiscentia designat. Reprobos

utq; sup capita sua puluē m-
te ē: terreno amōe ne celestia mi-
tuei possint. oculos sue mentis
corripit. **D**eflent ergo repbi ru-
mā ciuitatis magne. sed tamē ipi
nō cessant tēna concupiscē: dū
q; imodeatē tēms reb; inhiant.
quasi puluē tē suos oculos exte-
cant. ne celestis p̄e gaudia i-
spicē valeant. **A**ut. **C**apita re-
pborū possim; intelligē p̄ncipes
illozū. **C**ū eī se viderūt repbi iā
i iudicio cōstitutos et dāpnatos.
ponēt puluē tē sup capita sua:
hoc ē faciē suozū p̄ncipū ex pro-
brabit. a quib; seducti sūt ut ter-
rena diligerēt p̄ quib; tūc peri-
būt dicentes. **H**e re ciuitas mag-
na babilon: i q̄ diuites facti sūt
oēs q̄ habent naues i mā de p̄ijs
eius. **N**ā multi negotiatores
i hoc sclo diuitē ex hys q̄ nauigio
nō solū de loco ad locū uehuntur:
sed etiā de regione ad regionem:
sicut verbi grā fiebat tempoib;
salomons. quādo classes ibant
semel i trib; āms i ophir: et af-
ferebat inde auri talēta q̄dragita
et multas alias species. que non
poteūt repiri i terra isrl: sic
fit etiā usq; hodie. **U**nde ex gre-
corū regione pallia et ornāmēta
uaia i hys regionib; deferūtur.
Qm̄ vna hora desolata ē: id est
subito aduēte die iudicij. **A**ttē
de q̄ nō solū iacturā diuinarū:
sed etiā repentinā ipiusamq; de-
flent ruinā huius sculi. **E**xulta
sup eā celū: et sancti apli et p̄phete.
Questio oritur i hoc loco. tū dñs
i euangēlio p̄cipiat. diligite i-
micos uros. bene facite hys qui

oderūt vos. et orate p̄ p̄sequē-
tibus et calūpniatibus vos: ut sicut
filius patris vni qui i celis ē: q̄ solē
suū ori facit sup bonos et ma-
los. quid ē qd̄ hic hortat̄ celū.
aplos. et p̄phetas ut gaudeant?
Sed sciendū ē q̄ nō de p̄dicatione
repborū letari iubent: sed potius
de iusto dei iudicio. **U**nde cū dix-
isset exulta celū. et apli. et p̄phete:
p̄tinē subiecit. **Q**m̄ iudicauit
deus iudiciū vrm̄ de ea. **N**el etiā
i hoc letari p̄cipiūt: q̄ post dāp-
nationē repborū. veniū ē eozū
remunēatio. **N**eq; ē ante dñi
subleuabūt ad gloriā. q̄ reprobi
dāpnent. et i infernū dimer-
gant: q̄ scriptū ē. **C**ollatur i-
pius: ne videat gloriā dei. **G**au-
det ergo: q̄ iusto iudicio cōcordat.
Nō ē illi cōcordaret: si de eius
iusto iudicio nō gaudent. **G**au-
det etiā: q̄ dū illi peunt. gloriā
illozū appropinquat. **U**nde dñs cū
ruinā peuntis mudi suis discipu-
lis exposuisset: statim subiecit.
Hys at̄ fieri incipientibus: respicite
et leuate capita v̄a qm̄ appropin-
quā redēptio v̄a. **A**c si dicet. **C**um
ex mudi desolatiōe finē ei; appropin-
quā cermis. respicite et leuate
capita. id ē ex hilaritate corda: q̄ dū
finit mūdus cui anima nō estis.
p̄pe sit redēptio quā que sitis. **I**n
celo. aplis et p̄phetis. cōprehēdit
om̄is ecclesia. a p̄ncipio sculi
usq; ad finē decurrens. **Q**m̄ i-
udicauit deus iudiciū vrm̄ de ea.
Hoc ē illud iudiciū de quo superius
legim; qd̄ aīe scōrū sub altare
dei clamabāt dicentes. **H**usque
dñe scis et verus. non iudicis

et vmditas sanguine nrm de
hys qui habitant i terra. **J**udica
uit iudiciu nrm: id e dapnauit
illa iuste: que nos dapnauent
iniuste. **E**t que nobis tempale
mitulit mortem: nunc et na sen
aet gehene pena. **V**erū ista
oia beatus aucterius abrosius
ad eos enā refert: qui hys ma
lus exterriti dū attendūt questi
bi fūta sūt: ad fructuosā pem
tentiā ex hac contritiōe cōfugiūt.

Et sustulit vng angelus fortis
lapidē quasi molare magnū:
et misit i mare dicens. **H**oc
ipetu mittetur babilon magna
illa ciuitas: et vltra iā nō muer
etur. **I**ste angelus dñs ihūs
xpūs est: qui ē nūcius patne
volūtatē. **D**e quo ppheta dicit
Vocabitur magnū consiliū an
gelus. **C**ū dicit sustulit lapidē
molare magnū: tale ē qd dicit
sustulit molā magnā. **R**ecte at
vnus angelus fuisse dicitur: q
vng ē dñs. vna fides. vnum
baptisma. **V**enē fortis: q ad
debellandas aereas pates venit.
De quo psalmista dicit. **D**ñs
fortis et potēs dñs potēs i pre
lio. **P**er molā volubilitas huius
seculi itelligit: i q multe farine.
idē multe cogitaciōes et cure
tempales fiunt. **L**apis autem
molans. significat pondus pccō
rū: qd i eadē actiōe contrahitur
ab effiaente saluet illud qd effia
tur. **E**x hac molā dñs dicit: de
hōmbz i extremitate scilicet pose
tis. **E**rūt due molēs: vna as
sumetur: et altera relinquetur.
De hac etiā molā dicitur. **Q**uia

qui scandalizauerit vnu de pusil
lis istis credētibz i me: expedit
ei ut suspendat mola asinaia i
collo ei: et demergatur i pfundū
maris. **Q**uō nō solū de scandalo
itelligit: sed de omibz gūoribus
pccōs. p quibz mittetur reprobi
i mare: id ē i pfunditate inferni.
Et hoc p angelū: id ē per xpm:
q sicut ipse dicit: pater nō iudicat
quēq: sed omē iudiciū dedit filio.
Hoc impetu: id ē uelocitate ista
mittetur magna illa ciuitas i
mare: et vltra nō iueiatur: id ē
sicut iste lapis uelociter trāsit i
pfundū maris. sic oīs cetus repro
bi uelociter mittet i pfundū infer
ni: et amplius nō mueretur i
societate eclesie. **I**n hac ei ecclia
simul sūt boni cū malis: q sicut
hec vita mē celū et terrā media
cōsistit: ita vtriusqz partis ciues
in se cōtinet. **T**ūc at sepabūt
oīs mali: nec vlt muerent i so
cietate bonorū. **E**t uqz cythare
dorū et musicorū: et tuba canē
ū et tuba: nō audiet i ea aplius.
Ex hys que supius cōmēdauēat:
q ad qnqz sensus corpis ptiuent:
subiungit que simul etiā mē alia
de mūdo auferri pōiunt. **O**ia ei
hec cū delictiōe a pncipibz huius
seculi requirūt: sed tūc ab illis
aufert: q iā nulla erit eis delicti
ō: utpote qui i tormētis cōstituti.
et mis pems cruciabūt. **E**t osten
dit i hys omibz ea que per qnqz
sensus corpis cū dulcedie pccipiūt:
penitē ab hoc sclo eē trāsitiā. **E**t
omīs artifex sicut fabu: carpen
tarij: gemarij: et oīs ars mte nō
mueretur amplius: et uqz mole

nō audiet in te aplius. et lux luce-
ne nō lucebit tibi aplius: et vox
sponsi et sponse nō audiet in te.
Ac si dicat. Omnia que ad usum
et iocunditatē pertinet: tollentur ab
impis. Et quare hoc fiat: submi-
fertur causa. Omnes mercatores
tui inquit erant principes terre.
Isti sunt mercatores de quibus supra
dictum est: qui ut honores temporales
sibi acquirant. animas suas in felia com-
mercio committunt. Et idcirco quod
babilon terrena queit. quod vultus bo-
nis temporalibus: et ipsa iusto dei
iudicio fraudatur. et etiam supple-
cys dampnata submergitur. Ex
ipsis et regibus terre ac mercatoribus
impia civitas constat. qui et suas
animas venales faciunt. et elationis
fastu in superbia deuantur. Quia in
veneficiis tuis. id est maleficiis
tuis errauerunt omnes gentes. Hinc
manifestatur: quod sicut ecclesia in omnes
mundi partes distendit. ita et babilon.
Mox me autem principes huius se-
culi ostendit auarum seruum in
hys verbis: quorum exemplis ce-
tera petit multitudo. Et in ea san-
guis prophetarum et sanctorum inuentus
est: et omnes qui interfecisti sunt in terra.
Verbo diuini aliquando loquitur ad
babilonem quod ad secundam personam: ali-
quando de babilone quod de terna. Dicit
et superius. Omnis artifex et omnis
ars non inuenietur in te amplius
et sicut: nunc autem dicit. Et in-
uentus est in ea sanguis prophetarum
et sanctorum. qui interfecisti sunt in ter-
ra. In quibus verbis aptissime
demonstratur: in hac ciuitate.
totum corpus dyaboli intelligi debet.
Sanguis autem inuentus dicitur:

id est vincta sanguis que venet
super omnem reprobam generationem.
iuxta illud. Requiritur sanguis
omni qui effusus est super omnem ter-
ram a generatione hac. Videndum
est etiam. quod ut super dictum est illi san-
guine prophetarum et sanctorum fuisse
mucuntur: qui dicta illorum in
alium sensum quam plata sunt. peruertit
non timuerunt. **Ca. 17. vs.**

Post hec. id est post predictam
visionem: audiui mente quod
voce magna tubarum multarum
in celo dicentium alleluia. Iohannes
in hoc loco personam tenet eccle-
sie. que cotidie audit has voces:
quod ipsa eas mittit. Quod autem dicit
post hec. non est diuisus tempus.
sicut dictum est: sed ordo narrationis.
Ista autem vox magna: magnum
est sanctorum desiderium. Que recte
magna dicitur: quod sancti magna
loquuntur. magna operantur. Multitudo
tubarum: multus est conuentus
fidelium. Sed quoniam multi sunt. v-
na voce committunt: quod omne quod
loquuntur. in vniuersa fidei concordia
consistit. Iste sunt tube predictato-
rum: quibus septem diebus iericho
circueuntibus murus illius corruerunt.
Quod mystice in hac ecclesia complatur:
in quo per septem dies hoc est per omne
tempus huius vite predictatoribus
tuba doctrine insonantibus. omnis
fortitudo infidelium ruit. Alleluia
græcus sermo est: latine dicitur
laudate dominum. Unde et ubi nos
in nostris codicibus habemus laudate
puerum dominum: græci habent alle-
luia. Alleluia ergo sancti resonant:
quod et ipsi dominum uerbo et opere lau-
dant. et ceteros ut eadem faciant

amonet. Hoc fecerunt pcedentes fortissimi patres: hoc nobis ena licet ifirma mente pmuldicam. Sed ia qd dicunt audiam. Alleluia laus et gloria et virtus deo nro. Hoc e alleluia dice falicet qd laus: qz omnis creatura celestis et terestris deu laudare debet. Et gloria id e honor et exultatio. Et virtus deo nro e: qz ipe vicit dyabolu. et elis suis potestate vincendi tribuit. Confidite: ego vici mundu. Quia vera et iusta sut iudicia eius. Quibus falicet iudicant: ut hii qui sanguine fuderunt sanguine bibat. hoc e vmdicam sanguis sustineat. Hinc psalmista dicit. Iustus es dne: et rectu iudiciu tuu. Qui iudicavit de metrice magnar id e de omi maloru multitudine. Que corripit terra: hoc est seipam. In ppsitunoe sua hoc e i imudicia carnis. vel i p doloru culta: seu ena i dilectioe terrenaru reru plus qz celestium. Et vmdicavit sanguine seroru suoru de manu eius: qz sicut illi effuderunt eoru sanguinem: ita et ipa fudit sanguine illozu. Vel effusione sanguis possumus intellige spualit sicut et supra. Sanguine ei scoru fuderunt: qz spuale sensu corruperunt. Et qz illud qd vitale eat i diuinis eloquijs effuderunt: et i carnale sensu verterunt: ipi qd qd vitale habent amittunt. Et iteru dixerunt alla. Gematio sermoib: confirmatio e. Ecclia ei semp iudicm affectu deu laudat. Ex au9 psona psalmista

dicit. Beneduca dnm in omni tempore: semp laus eius i ore meo. Duoqz metras i hoc loco facta comemorant: qd videlicet terru. hoc e seipam malis opibz corrupit et qd sanguine scoru fudit: p quibz gehenne incendiu etnalit sustinebit. Et fum9 tormetozu eius ascendit i sela seculozu. Hic fum9 no pntis seculi tribulatione: sed eterna significat. Unde mtuendu qz no dicit ascendet sed ascendit: qz videlicet i singulis reprobis cotidie reprobas auitas dicitur: ad inferi penas deducatur: sicut cotidie iherusalem trnsit i singulis elis ad patriam celestem. Na hic psumit flama etne pene designatur: qz inferi m etnu sut torquedi. Hic locus valet cont eos qui dicunt qd reprobi post multos anos ad gloria sint reuersuri. cont sententia dmi q dicitur e illis. Ite i igne et nu. Et qd em eternu e: terminu no habet. Et hoc e qd hic dicitur. fum9 eius ascendet i sela sclozu: qz videlicet tormeta quibz inferi tunc tradent. sine no accipient. Et tenderunt xxm. seniores et qtuor aialia: et adorauerunt deu sup thronu dicentes amen. alla. Qd xxm. seniores hoc significat et qtuor aialia: id e omne elozu eccliam. Quia ei subiectozu facta examinat. recte p seniores: qz p ista etne viriditatis inquiri. Digne p aialia figuratur. In vicesimo aute qto numero sicut supra dictu e. oes pres tam veteris testameti qz noui ostendunt. ppe dupli

catu duodenariu: de cuius natum
satis superius dictu e. Iste autem
casus senioru et aialiu no ptinet
ad ruina: sed ad humilitate. Cadut
ei ante sedente in throno. id e an
deu qui pfidet sue ecclie: p semet
ipos humiliates. quidqd habent in
fide et ope ipi deputat. a quo hec
pceperut: qui dicit. sine me nichil
potestis face. Aut ergo adorantes
amen id e veru e: q deo nro qd
laus. et gloria. et virtus: q iudica
uit de merite magna. Iustum e
ei. ut qui sanguine scozu fudit.
sanguine bibat: hoc e vmdram
sanguis sustineat. Et idcirco lau
dandus e. qui siue ppt voluptatu
illerebras. seu ppter sanguis effusi
one: no nisi iuste repbos dapnat
codepnat. Ame qppe m pzetatur
ueru: alla laudate dnm. Tu aute
thronus et viginti. m. seniores
vna sit ecclia distinguitur ita: q et
genealit a xpo ut vnus thronus.
et specialit in quibz suis emnen
ozibz mebus mistice sedet super
thronos: ideo q se mutue hortates.
dicut alla id e laudate dnm. Et
vox de throno exiit dicens. Lau
de dicitate deo nro oes serui eius.
Hoc no semel. sed etia secudo i p
missa locutioe factu legitur: qd huc
iteru fieri iubetur. Sed ut ipa laus
indeficiens semp pfeneret: ipa
mebra mutua exhortatioe ifor
matur. ut oes ei laude dicant.
Thronus ei: ipi sut serui dei. Tu
ergo de throno exiit vox. et au
res scdo penetat: m mru serui
ad coseruos exhortationis pferut
verbu. Veru in hoc qd sequit.
et qui timetis deit. questio oratur.

quae timetes laudae dnm papi
ant: cu ipse iohanes dicit i epla
sua. qm timor pena habet. Et
qui timet: no est pfectus i caritate.
Aibi quoq scriptu e: q no est
spetiosa laus i ore puros. Sed
sciendu e q duo sunt timores:
senozu videlicet et filiozu. Ser
ui ei timet ne flagellentur a dms:
filij aute. ne oculos offendat p
prios. et hereditate eozu pnuetur.
Ita ergo alit timet repbi: atq
alit iusti. Reprobi timet ne
dapnetur in inferno p suis pec
catis: iusti at ne aliqd peccent.
et oculos suos creatoris offendat.
Isto itaq timoe timetes papiu
tur laudae deu: et de quo psalmis
ta dicit. Timor dmi castus pma
nes in scdm scilicet. Pusilli et mag
ni. Pusilli sut: qui no possunt
penetrare altiora misteria. quibz
apltus dicit. Non potui vobis
loqui q spualibz: sed tamq pu
lis i xpo. lac vobis potu dedi
no estam. Ret possunt etia im
ple dmi consiliu quo ait. Si vis
pfectus ee. vade et vende oia
que habes et da paupibz: et ve
ni et sequere me. Magni vero sut:
de quibz ipse dms ait. Qui fecit
et docuit: hic magnus vobit
i regno celozu. In oes deum
laudat: et hoc in ecclia in q parte
consistit. iuxta illud. Paruus
et magnus ibi sut: subauditur
in regno filij dilaois. Et
audiu uoce q tube magne: et
sicut uoce aquaru multarum.
et sicut uoce tonitruozu mag
nozū dicentiu alla. Magna
vox cantozu: magna est de

uocatio scōrū. Que recte tube cō
 patur: q̄ magna p̄dicat. Unde
 per ysaiam dicitur. Cū tuba
 exalta uocē tuā. Vox quoq; a
 quarū multarū: uox ē p̄p̄orū
 multorū. Aque cū ppli sint
 multi: sicut sup̄ legim⁹. In
 uoce autē comitruorū magnorū:
 terror exprimit̄ iudicij. Com
 trua q̄ppe magna ex se emittit:
 q̄ndo imp̄ns terrore diuini iu
 dicij anūnciant. Des itaq; id est
 p̄dicatores. et subditi auditores
 mūicē se hortantes dicūt alla
 id ē laudate d̄m. Om̄ regna
 uit d̄ns deus nost̄ om̄ipotens.
 Ac si dicant. In eo nobis collau
 dand⁹ ē: q̄m sicut ab initio mū
 di regnauit i nobis dyabolus.
 sic ab aduētū suo regnauit ip̄e
 xp̄us: et nos q̄ eam⁹ dudū reg
 nū dyaboli. trāstulit i regnū glo
 rie sue. moriens et tertia die
 a mortuis resurrex̄. Cui⁹ etiā
 potentia in hōt p̄ncipalit̄ osten
 dit: q̄m qui potuit i p̄ncipio
 mirabiliter hōiem formāe. ip̄e
 mirabilius moriens in fine tem
 porū. cū qui peccat̄ potuit re
 formāe. Et in hys om̄ib⁹ simul
 potentia illi⁹ ostendit̄ et m̄ia.
 Gaudeam⁹ et exultem⁹: et de
 mus gloriā ei. Hec uox nō ē
 ept̄neorū. id ē nō ē iudeorū.
 paganorū. qui a fide xp̄i et cō
 sortio fidelit̄ longe sunt: sed
 uox om̄ scōrū mūicē se hortan
 tū. ut gaudeat̄ et exultent.
 dent⁹ gloriā om̄ipotentī deo:
 qui sine ullis p̄cedentiū honorū
 actiū merit⁹. sola sua m̄ia ad
 tūctā eos p̄ducit dignitatem.

Om̄ uenerūt nuptie agm. Sup
 cias sepe i sacro eloquio. sepe le
 gim⁹ eē appellatā xp̄i et etiā
 cōiunctione. Unde est. Simile
 ē regnū celozū hom̄i regi: q̄ fecit
 nuptias filio suo. Spons⁹ ei ē
 xp̄us. sponsa etiā: quā sibi de
 sponsauit p̄ fidē et grām baptis
 manis. Dedit ergo xp̄us hūc
 sponse aram. id ē fidem. spem
 et caritatem. et per hec toto isto
 tempe cōiungit̄ illi: in futūo at
 ram ei per rem sociabit̄. Et ux
 or ei⁹ sp̄auit se. Duo dicit: spon
 sam uidelicet et uxore. Nunc
 ei sc̄a etiā ē sponsa: cū at̄ ad a
 p̄plexus uiri sui fuerit p̄ducta. et
 q̄ nūc uidet in spe. uidet in
 re: tūc est uxor. Consuetudo
 q̄ppe ē sacre scripturē. ut aliqui spō
 sas appellet uxores. et sponso
 viros: utiq; sponso uxores et
 multos sponso. In euāgēlistā
 cū superius dixisset de d̄m matre.
 cū eēt desponsata mat̄ ei⁹ ioseph:
 in sequētib⁹ addit. Ioseph autē
 uir eius q̄ eēt iustus. et nollet
 eā tradere: uoluit occulte dimitte
 illā. Cui et angelus dicit. Poli
 timere accipe maia cōiugē tuā:
 cū uerdu saluet eēt ei⁹ cōiugē.
 Tale ē et illud. Si muenit
 puellā desponsatā i agro et dor
 mēt cū ea: morte moriatur.
 q̄ hūiliauit uxorem p̄xim.
 appellatur quoq; uir et uxor spō
 sus et sponsa: sicut iohel dicit.
 Egrediat̄ sponsus de cubili suo:
 et sponsa de thalamo suo. Ed
 at̄ dicit uxor ei⁹ sp̄auit se: non
 de ista que nūc agitur p̄carōne
 per fidem intelligit̄: sed potius

de illa de q̄ dñs dicit. **M**edia nocte clamor factus ē. ecce s̄p̄o sus uenit exite obuia ei. **T**unc surreperunt oēs uirgines illae et ornauerunt lampades suas. **T**unc uenit sponsus. et que pate erant intrauerunt ad nuptias cū eo. **I**sta ē cōiunctio: quando q̄ dicebat² sponsa trisit i cōiugē. **E**t cū in fine seculi ista cōiunctio et p̄uatio debeat fieri: iā facta eē referitur in dei p̄destinatōne. **E**t ideo oēs iusti ad hanc cōiunctiōis sp̄ca ē anhelant: et iura se hortantes dicunt. **G**audeam⁹ et exultem⁹: et de me⁹ gloriā ei. **P**otest etiā et ita intelligi: qd̄ cū illa ecclesia puenit. ista sit dicta. **E**t hoc p̄uides sp̄s. p̄ certo futurū narrat: q̄ iā sit factū. **E**t dicitur ē illud cooperat se: **B**issimū splendēs cadidū. **Q**uod sit **b**issimū: ipse aperit cū subiūgit. **B**issimū em: sunt iustificatōnes sc̄orum. **I**ustificatōnes at sc̄orū fuit per fidē: iuxta qd̄ ap̄lus dicit. **I**ustificati per fidē: pacē habeamus ad ip̄m. **F**uit etiā iustificatōnes p̄ gratiā baptismatis. p̄ elemosinarū largitate. per caritatem q̄ operit multitudinē peccatōrū. **E**t q̄ has uirtutes ecclesia a se nō habet. sed a deo p̄cipit: idcirco dicit² datū ē illi a deo. scilicet a quo omne bonū tribuitur. iuxta illud. **O**mnē dātū optimū et oē donū p̄fectū desursū ē: descendēs a patre lūminū. **H**ic paulus ait. **Q**uid habes qd̄ nō accepisti. **I**n hac itaq̄ uita p̄ fidē et caritatē cooperitur ecclesia: i illa at̄ sola caritate uestitur. q̄ maior horū eē phibetur.

Et in hac caritate oēs maxime iustificatōnes consistūt. p̄ quā cūcta per fidē operant². **B**ene at̄ **b**issimū. splendens et cadidū dicit²: q̄ uidelicet nullis peccatōrū tūc maculis obfuscabitur. dō rū cōstētia. que hūc per fidem sp̄m. et caritatē fuit ornata. **E**t dicit michi. **S**cribe. uidelicet i corde tuo. **N**el etiā scribe i libro: ut pueniat ad posteritōs. **N**ā et qd̄ iohāem dicit. om̄i et clie dicit²: cui⁹ ille tūc typū gebat. **B**eati qui ad cenā nuptiarū agm̄ uocati sūt. **N**ō de hys nuptiis q̄ in p̄nti agūt. ista dicit². ad q̄s nulli m̄re uidet² per fidē et baptismū: sed nō ideo sūt beati. q̄ fidē quā habē uidentur operib⁹ maculat. **U**nde scrip̄tū ē. **M**ulti sūt uocati: pauci uerō elā. **B**ed de hys nuptiis hoc intelligit². in q̄s solū nō boni mirabūt. ubi iā nō erit q̄s q̄ dignū sit p̄ici. nō habens uestē nuptialem: sed oēs cadidū stolis induti. gaudebūt ietnū cū xp̄o. **H**as multi exitari m̄tūt: sed illas q̄s q̄s semel intrauerit. ulterius nō exibat. **B**eati idē felices q̄ ad cenā nuptiarū agm̄. id ē ad sup̄nū illud et celeste cōmuniū uocati sūt. in dei p̄sētia et p̄destinatōne: id ē ad societate angelorū et sc̄orū hom̄. **I**bi erit refectio aiarū sc̄atū: id ē p̄sēs omnipotentis dei uultus. **U**nde psalmista dicit. **D**acabor dū manifestabitur gloria tua. **D**e hac cenā in ewangeliō dicit. **B**eatus q̄ māducabit panē i regno dei. **I**n

hac cena ipse dominus sibi ministrabit
 fidelibus. iuxta illud. **P**recinget
 se et faciet illos discipulis. et
 insiens ministrabit illis. Bene
 autem non communi. sed cena voca
 tur. quia ministerium in fine scilicet admi
 plebitur. **P**ost prandium enim cena
 restat. post cenam autem convivium
 nullum restat. **Q**ui ergo finito
 prandio vite termino. ad refectioem
 superne contemplationis uenunt.
 perfecto ad cenam agni uocantur.
Et dicit michi. **H**ec uerba uerba
 dei sunt. id est quod deus uerbum est
 qui non metitur aliquando. et hec
 uerba que dico tibi dei uerba sunt.
 et ideo per certo uerent. quia futura
 prout. **Q**ue dei uerba ad hominem
 uenunt. quando per mentem missi
 rationem ipsius dei uerbum ea in corde
 reuelat fidelibus sine strepitu
 uocis. **E**t cecidi ante pedes eius.
 ut adorare eum. **E**t dicit michi.
Vide ne feceris. coteruus tuus
 sum et fratrum tuorum. habentium
 testimonium ihesu. **Q**uia maio
 re se uidit iohannes. idcirco
 cadens angelum adorare uoluit.
Hic etiam et angelus et iohannes.
 prius sumunt personas. **N**am
 cum super angelus dixit. ego
 sum. alpha et omega. primus et
 nouissimus. ostendit se in hoc
 loco missum esse in figura christi.
 cum prius personam considerans.
 prohibet ne se adorare debeat.
Ubi et notandum quod idem angelus
 pedes habuisse dicit. quia mini
 strum ueniens ex aere corpus assump
 sit. **A**it ergo. **V**ide id est tunc
 ne feceris. quia coteruus tuus sum.

quia unum dominum habemus ego et tu.
 et in nullo sum tibi platus. nisi
 tantum in doctrina. quam te missus
 sum docere. **N**ec solum tuus sum
 socius. sed etiam omnium fratrum tuorum
 fidelium. scilicet hominum me ceteris
 se esse profiteor. habentium testimo
 nium ihesu. id est fide ihesu. **U**bi et
 hoc intaedum. quia cum sepe in ueteri
 testamento legimus. angelos ab
 hominibus adoratos. nequaquam le
 gimus eos fuisse prohibitos.
Postquam autem dominus assumptum hominem
 super celos leuauit. angelus ab
 homine adorari timuit. quem super
 se regnare cognouit. **E**t quia ne
 se adorare debeat ei dicit. et
 ostendit. quem adorare eum oport
 teat subiungens. **D**eum adora.
Quasi dicit. **N**oli adorare
 me qui uerba tibi dixi. sed
 eum in cuius persona tibi appareo.
Testimonium enim ihesu. est spiritus prophetie.
Quidquid enim spiritus prophetie dicit.
 testimonium est ihesu. cui lex et prophetie
 testimonium prohibet. **U**nde et cum
 ipse in monte transfigurato. moyses
 et helias apparuerunt in eadem
 maiestate. ut ostenderetur ipsum
 habere testimonium a lege et prophetis.
Hinc ipse dominus dicit iudeis. **S**i
 credetis moysi. credetis et michi.
De me et ille scribit. **O**mnia enim
 scriptura per spiritum est data. **E**t in
 deo ipse spiritus prophetie testimonium
 ihesu est. quia omnia scriptura testimonium
 prohibet ihesu. **U**nde ipse surgens
 a mortuis dixit discipulis suis.
Esportebat impleri omnia que
 scripta erant in lege moysi. et
 prophetis. et psalmis de me. **N**am

et eo baptizato spūs scūs testio
mū ei phibuit qd' eet dei fili q'
quādo in spē colūbe sup eū des
cendit. Spūs itaqz pphete xpo
testiomū phibet. qz oīa que ley
et pphete narrāt. de illo dicta
vident. Habet at hor testiomū
ū ihū. nō hñ qui ubotens ea que
de illo dicuntur credūt. qz fides
si nō habeat opēā mortua ē:
sed q' ea fide polleat que p di
lōnē opeatur. id ē qui fidem
quā habent opēibz ornat. Sed
vbi oīs sūma fidei de xpo enū
ciata cōcluditur: ibi tandē hui'
pūritas libri debito fine t'me
tur. **Incipit lib' septimus.**

Sequitur. Et vidi
celū apertū: et ecce
equus albus. Celū
ut sepissime iā dictū
ē: ecclesia elcōzū in
telligitur. de q' scriptū ē. Celū
michi sedes ē. Et salomō dicit.
Aīa iusta sedes ē sapiēcie. Paul'
at cōfermat xpm eē dei virtutē
et dei sapiēciā. Qd' videlicet
celū clausum fuit: quādo nō pmit
tebātur apli et cetēi fideles libere
loqui. necdūqz p'dicando puene
rāt ad oēs gentes. Clausū erat
hor celū: quādo timore cogente
apli erāt positi in cōclāu ppter
metū. et sub silencio se tēgebāt:
quādo vēit dñs ianuis clausis.
et stetit in medio et dixit eis.
Vay vobis. Sed postq' ille ascen
dit ad celos aperuit hor celum:
qz decima die sue ascensiois misit
eis spm scm. quo iflāmāti reperūt
loqui vārijs linguis magnalia dei.
Et qui prius nō audebat xpm

confitei in sua lingua: postea
innumeā huc diuinitate linguarū
publice p'dicabat. Per equū al
bū. corpus et aīam xpi intelligē
debemz: per sessorē autē equi.
diuinitatē verbi q' p'fidet sue hūā
nitati. Hunc autē equū tunc
diuinitas ascendit: quādo verbi
dei hūānā sibi carnē et aīam
suscipiendo vniuit. Sed cū a
liud sit equus aliud equester.
qz equus ē aīa. equester ē hō:
nō hor in dñm cadit. in quo
nō sūt due p'sone. sed vna ī
duabz tamen substantijs. Sicut
ē hō ex aīa et carne constans
vni hō habet: ita ipē ex aīa
et carne constans et diuinitate.
vnus ē xpus. ī vna eademqz
p'sona ex duabz constans sub
stantijs. Bene at ipē equus
cui diuinitas verbi singulariter
p'fidet albus eē describit: qz
videlicet in hōie illo assumpto
nullig p'm obfuscatio muentur.
Vnde scriptū ē. Qui p'm
non fecit. nec dolus muentus
ē in ore ei'. Celo itaqz ap'to ē
quus albus et sessor aspiciatur:
qz ecclia p'dicante. hūānitas
xpi. eiusqz diuinitas gentibz ma
ifestatur. De cui' diuinitate ad
huc subiūgitur. Et qui sedebat
sup eū. vocabat' fidelis et verus.
fidelis: qz qd' p'mittit. sine
dubio adimplebit. Verus:
qz ipē ē p'is veritas. qui nō me
titur aliqñ. Et cū iustitia iudi
cat: hor vniūqz scdm opa sua
retribuit. Reg' ei alit' iudiciē
potest: q' in oībus iustus ē.

Unde qui eum attendunt misericorditer et fideles promissore debent considerare quod verum et iustus est: ideoque nullum remittentem in punctum relinquit: nullum non conversum misericordia saluat. Et pugnat in suis elis. Dicit enim in punctum per se dyabolum: quoniam ad debellandas aereas potestates venit. demum vincit cotidie membra sua. Et eum fideles victores fiant: christi vivatur auxilio: sine quo nihil facere possunt. Iudicat ergo ut res calcet: pugnat quod in suis membris semper contra demonum vel priorum hominum adversitates dimicat. Oculi autem eius ut flamma ignis. Oculi istius equitis: dona sunt spiritus sancti. Unde superius dictum est: quod videt agnum tamquam occisum iohannes habentem cornua septem et oculos septem: qui sunt septem spiritus dei missi in orbem terrarum. Qui oculi bene ut flamma ignis dicuntur: quod videlicet nos ad fidem illuminant. et ad dei amorem et promissum accendunt. Vel per oculos domini possumus intelligere divina eloquia: que nos similiter illuminant. et ad dei amorem accendunt. Unde psalmista dicit. Lucerna pedibus meis verbum tuum. et lumen semitis meis. Et preceptum domini lucidum illuminans oculos. Et in capite eius dyademata multa. Quia dominus multis elis victoriarum coronas tribuit: idcirco in capite suo multa dyademata habere dicitur: quibus multitudo sanctorum coronatur. Quia etiam caput omnium electorum est. et membra eius electi: a quo accipit caput ut

sit. ab ipso et membra coronantur. In multis autem victoriis ipse coronas victorie tribuit: sed tamen ut iam dictum est ipse in omnibus vincit. Aliud. Caput christi deus est: iuxta quod apostolus dicit. Verbum autem et pater cum spiritu sancto unus est deus. In capite ergo christi id est in deo patres sunt multa dyademata: quod omnia ad ipsum referuntur: ex quo secundum apostolum omnia esse probantur. Filius enim non a seipso sed a patre est: spiritus sanctus a patre et filio procedit. A quo ergo omnia: in ipso et dyademata multa. Omnes itaque electi in capite christi habent coronas: quod a patre post victoriam coronantur. Sed in hoc quod sequitur. Habens nomen scriptum. quod nemo novit nisi ipse: valde propleta dicitur questio. Numquid filius scire aliquid potest: quod nesciat pater aut spiritus sanctus? Non omnino: quod quorum in separabilis est substantia. inseparabilis est et scientia: ideoque quod sciat filius sciat pater. sciat et spiritus sanctus: atque ideo cum filius aliquid scire dicitur: omnis presens veritas scire docetur: et quod solus pater scire narratur. cum sua sapientia quod christus est. et suo suorum sapientie spiritu nosse probatur. et quidquid spiritus sanctus scire prohibetur. omnino cum patre et filio quorum spiritus est scire creditur. Nam et quod in evangelio dominus dicit. de die et illa nemo sciat nisi pater: non est ita intelligendum quod aliquid sciat pater quod nesciat filius. quod utique patris est sapientia: sed potius ita quod nescire filius dicitur. nescientes homines reddere sciat et scire dicitur. aliquid scientes homines facere. Unde et temptat nos dominus deus vester: ut sciat id est ut scire vos faciat.

si diligenter eum an non. Cum er-
go interrogasset eum apostoli de die
iudicii et eis non ipsum die iudica-
uit: per hoc utique nescire ipsum
dicitur diem. quod eos nescientes red-
didit. Nam et ille ignorare potest
diem a quo omnis factus est dies:
nec potest esse aliquod tempus quod eum
lateat. per quem facta sunt omnia tem-
pora. Nomen itaque filii scilicet patris
a quo est gemitus: scilicet etiam spiritus
sanctus. qui ab utroque procedit. Sed
nihil horum nomen etiam homines non
sciunt. Nam in sequentibus idem iohannes
dicit. Vocabat nomen
eius uerbum dei. Et iterum. Habe-
bat et in uestimento et in femore suo
scriptum: rex regum et dominus dominan-
tium. Si ergo beatus iohannes no-
men eius sciunt: quod est quod dicit. ne-
mo nouit nomen eius nisi ipse.
Quid enim ipse alius non erat:
qui scire potuit nomen dei. Sed sub
audiendum est nemo extraneus nouit
nomen eius: nisi ipse cum corpore suo.
scilicet quod est ecclesia. Non uidetur
quod eum in suis synagogis blasphem-
auerit: non hereticus. qui male de illo
sentauerit. non paganus. qui in eum credere
noluit. Pro utique falsi christiani no-
men eius sciunt. sicuti sciendum est.
qui fide quam habet operibus destru-
it: sed ipse hoc est christus cum ecclesia
quod in ipso illud scire meruit. scilicet
nomen suum. Talis est haec locutio:
qualis illa quod ipse alibi ait. Ne-
mo ascendit in celum. nisi qui
descendit de celo: filius hominis
qui est in celo. id est christus cum corpore
suo quod est ecclesia. Et uestitus est
in ueste aspersa sanguine. uestis
sanguine repleta: caro intelligitur

repletois. passiois sanguine cru-
etata. De hac ueste psalmus. ex
persona angelorum ad ipsum dominum
loquens dicit. Quare rubrum
est indumentum tuum: et uestimenta
tua sicut calcamentum in torculari.
Quibus ipse respondit. Torcular
calcamentum solis: et de gentibus non est
uir merum. Dicit etiam uestis domini
sanguine cruetata intelligitur ecclesia:
quod in sanctis martiribus proprio san-
guine est perfusa. Depe et in scriptu-
ris uestis domini ecclesia intelligitur.
Unde psalmista ex illius persona
dicit. Diuiserunt sibi uestimenta
mea: et super uestem meam miserunt
sortem. uestis quippe dei sunt omnes
electi: iuxta quod etiam a patre dicitur. Vi-
uo ego dicit dominus: quoniam hinc omnibus
uestis est. Et vocabatur nomen eius
uerbum dei: quod idem quod homo apparuit
in tempore passurus. in principio e-
rat deus et apud deum. Verbum
dei uocatur: quod per ipsum omnia deus
patris fecit. iuxta illud. Ipse dixit
et facta sunt. Si et dixit: utique per
uerbum dixit. per quod omnia fecit.
Unde iohannes idem in euangelio
suo ait. Omnia per ipsum facta sunt
et sine ipso factum est nihil. Nam et
per hoc uerbum deus pater se nunciat
uoluit mundo. De quo scriptum est.
Et uerbum caro factum est: et habitabit
in nobis. Cum et hoc esset uerbum inuisi-
bile in sua natura: factum est uisibile
per assumptionem carnis in matrem. Ex-
ercitus qui sunt in celo. sequebatur
eum in equis albis. Exercitus hic
multitudo intelligitur fidelium. Ce-
lum quoque ecclesia est: sicut sepius me
dictum est. Sic ergo dicitur exerci-
tus qui sunt in celo sequi ipsum cum

ipi evertuntur sunt celum: sicut di-
 citur in castris mire homines certame.
 cum ipse castra sunt ipse qui pugnant
 ad bellum. Recte autem evertuntur nu-
 cupant multitudines scorum. quia
 in hoc seculo dimittunt. et semper
 in certamine consistunt contra hostes.
 videlicet malignos spiritus vel p-
 ueros homines: sicut etiam contra in-
 ca carnis. Equi autem albi quibus
 insident: corpora illorum munda
 ab omni peccato. Equus quippe est om-
 niuque spiritus anime corpus suum: quod vide-
 licet scit et ab illicitis continentie
 se freno restringit. et rursus
 caritatis impulsu. in evertatione
 boni operis relaxat. Sequitur
 opum. quod imitantur eius mundicia
 et castitatem. mortificantes se cum
 vitiis et concupiscentiis: iuxta
 illud apostoli. Mortificate membra
 vestra que sunt super terram et cetera.
 Superius dictum est de virginibus:
 quod centum quadraginta milia
 sequuntur illum quousque ierit. Unde
 sciendum: quod sequuntur eum et alij
 hoc est martires. confessores. con-
 gant etiam boni: specialiter etiam vir-
 gines. Qui quod dicitur pro excellen-
 tior: tanto est utique numerus minor.
 Vestiti byssino mundo. hoc est
 innocentia castitatis et mundicie
 ornat. Ita etiam super dictum est quid
 sit byssinum: id est iustificationes
 scorum. Et de ore ipsius predebat
 gladius utraque parte acutus. Gla-
 dius sacra scriptura intelligitur:
 iuxta illud apostoli. Et gladius spiritus
 quod est verbum dei. De isto gladio
 ipse dominus in euangelio dicit. Pro-
 rem partem mitte: sed gladium. In-
 mit etiam gladio ancipiti madatur

carnes et membra a membris sepa-
 rantur: sic gladio ubi dei diuiditur
 bonum a malis. fideles ab infidelibus.
 Hinc etiam gladius in utroque testa-
 mento intelligitur: quod videlicet hinc
 peccata operis. illinc reseruat peccata cogi-
 tationis. De ore dei predebat: iuxta
 quod ipse dominus dicit. Non in solo pane
 vivit homo: sed in omni verbo quod predebat
 de ore dei. Iste autem gladio fideles
 vulnerant ad salutem suam: infideles
 vero et contemptores ad damnationem.
 Hinc et apostolus qui unus est ex hijs
 qui gladium ubi dei portabat dicit
 Alijs sumus odor vite in vita: alijs
 odor mortis in morte. Unde se-
 quitur. Ut in ipso percutiat gen-
 tes. Gentes in hoc loco non ut
 super malas gentes significant:
 sed bonas. propter hoc quod sequitur.
 Et ipse reget eas in virga ferrea.
 De hijs gentibus etiam per psal-
 mistam a patre dicitur. Postula a
 me: et dabo tibi gentes hereditatem
 tuam. Virga autem ferrea: potestas
 intelligitur inflexibilis et multata.
 In virga ferrea reget eos gen-
 tes: hoc est in regni fortitudine
 vel inflexibili iusticia. Hinc
 psalmista dicit ad ipsum. Virga
 recta est virga regni tui. Et quod
 exponedo quid esset hec virga
 subdit. Dilexisti iustitiam et odif-
 ti iniquitatem. Et ipse calcat
 torcular vim furoris ire dei om-
 nis potentis: quod propter peccata humani
 generis. quibus promeruit iram
 dei. mortuus est propter nos. Nemo
 enim vivet: nisi ipse moreretur.
 Nisi enim peccasset primus homo:
 imortuus mansisset. Sed quod dei
 precepta contempsit: statim iram

dei incurrit. et mortuus est.
 Quā mortē p nobis miseror
 dit filius dei suscipiens. in qua
 calcatus ē calcavit. q̄ hāc a mor
 tuus resurgens potenti virtute
 decessit. Vel per torcular
 possum⁹ intelligē tribulacōne
 p̄ntis vite. Calcāt dñs torcular.
 hoc ē qui sūt in torculari. id oēs
 electōs quos purgat per hui⁹ vi
 te angustias. Hinc aplūs dicit.
 Per multas tribulacōnes oportet
 nos intrare in regnū dei. Et salo
 mon. Flagellat deus oēm filiū
 quē recipit. Sicut ē in torculari
 vine tūdūtur. ut vno p̄mptu
 aria repleant⁹. sic p̄mptū elcī
 p̄ressurā afflictionib⁹ cōterūtur.
 ut in celestib⁹ habitaculis recon
 dant⁹. Et q̄ patient elcī vitam
 dei sustinet que p̄vōib⁹ debetur.
 idcirco bene iā vniū fūoris dei
 vocant⁹. Sustinet ē iā dei p̄p
 t̄ia quib⁹ primo homī ut dictū
 est unitus est deus. et efficiūt
 vinū. qd̄ in dñas apothecas re
 condit⁹. Vmāq̄ at id ē oēs
 rephī cū similit̄ p̄mant⁹. foras
 p̄iciūt⁹. et ab illorū societate se
 pant⁹. Sed elcī tām diu vniū
 fūois sūt. quousq̄ in torculari
 vine tūdūtur. et a vicijs se
 parent⁹. At ubi in p̄mptuaria
 et̄na m̄uerit. desistūt eē vniū
 fūois. q̄ desinit calcatio torcu
 lais. Et habet in uestimēto et
 in femore suo scriptū. rex regū
 et dn̄nātiū. Per uestimētū
 dñi sicut sup̄ dixim⁹ corpus illud
 intelligitur. qd̄ ubi dei patris
 aiā mediante suscepit in vtero
 virginis. per femur vōs p̄puga

tio carnis exprimitur. Unde
 abrahā mittens serū suū ut
 acciperet uxore filio suo de domo
 p̄ris ei⁹. dixit ei. Dne ma
 nū tuā sub femore meo. et iura
 michi per dñm celī et terre. P
 uidit em̄ dñm celī ex suo femore
 nasciturū per quē adiuuauit
 serū. Jacob quoq̄ dixit. No
 aufetur scriptū de iuda. et dux
 de femore ei⁹. donec veniat
 qui mittend⁹ ē. In suo itaq̄
 uestimēto hoc ē in huāno corpe
 et in femore. id ē in carnali
 p̄pugnacōe. habet scriptū qd̄ sit
 rex regū et dn̄s dn̄nātiū. Unde
 matheus generationē illius per
 reges describit. id ē per dauid
 et eius posteros. Cui⁹ dicta nū
 legim⁹. et uerū eū ex stirpe da
 uid descendisse regē uerū cognos
 cam⁹ et credim⁹. in dñm femore
 credendo legim⁹. qd̄ ip̄e sit rex
 regū. Maxime ei p̄missiones
 de ei⁹ incarnatione ad dauid fac
 te sūt. e quib⁹ vna ē. Cū dor
 meis cū p̄vōib⁹ tuis. suscitabo
 de semine tuo qd̄ egrediet⁹ de labi
 tuis. et stabiliā regnū ei⁹ in sem
 piternū. Ip̄e erit michi in filiū.
 et ego ero illi in p̄rem. Reges
 isti quorū rex xp̄us ē. oēs sancti
 sūt. qui se et alios bene regit.
 Quib⁹ petrus dicit. Vos estis
 gen⁹ electū. regale sacerdotiū.
 Ipi sūt etiā dn̄atores. qui dn̄a
 tionē exerēt sup̄ subditos. ac
 cepta p̄tate in petro ap̄lo tu
 dn̄s ait. Tibi dabo claves reg
 ni celozū. Vel etiā per dñm uest
 timētū ecclīa intelligit⁹. quā xp̄us
 fonte baptismatis abluit. et nō

dñs

habente maculā aut rugam desponsavit sibi. Per femur aut oēs intelligūt xp̄iam q̄ ardētē i xp̄m facti sunt filij dei: iuxta illud iohānis. Quotq̄ aut crediderūt in eū: dedit eis p̄tatem filios dei fieri. In suo ergo uestimēto. et in suo femore. hoc ē i cordibz electōrū suorū habet scriptū. qd̄ sit rex regum et dñs dnāntiū. Et vidi aliū angelū stantē in sole. Angelus ut sepe dictū ē: xp̄us intelligitur de quo p̄pheta dicit. Vocabitur nomē ei⁹ magnū cōsiliū angel⁹. Alius aut dicit p̄t̄ aliā quā ostendit visione. eo mō quo et superius dictū ē: q̄ aliū eē diam⁹ homē p̄iore locutionē ad nos factā p̄mutantē. Sol i sacro eloquio diuersas habet significaciones. Aliq̄n ei signifi- cat ip̄m dñm. Vnde scriptū ē. Vobis timētibz nomē meū: oriatur sol iusticie. Aliq̄n tribula- tionē p̄secutionū. ut dñs dicit. de semibz que ceciderūt sup petrosā: q̄ oriente sole esmauerunt. Ali- quando māfestā rem: ut illud qd̄ nathan ex p̄sona dñi dixit ad dauid. Tu fecisti abscondite: ego uēo faciam i oculis solis hui⁹ id ē in ap̄to. Qd̄ tūc impletū ē: quā- do absolon vidētibz cūctis migres- sus ē ad v̄pores p̄ris sui. Et psal- mista in eodē sensu dicit. In sole posuit tabernaculū suū. Ac si di- cet. Huānitatis assumpte sacramē- tū: in lumie māfestatōis ope- dit. Ita ergo i hoc loco sol ostensio- nē māfeste visōis significat. In sole itaq̄ stat xp̄us id ē i māfesta

luce et fide p̄lozū: qm̄ gloria illi⁹ in toto orbe terrarū diffusa ē. Dur- rexit ei a mortuis. p̄dicat⁹ ē ab a- plis: creditur mō in toto mūdo. et in hac luce fidei stat. Et clama- uit voce magna om̄ibz auibz que volabat per mediū celū. Aues si- milit̄ aliq̄n in bonā parte ponūt aliq̄n in malā: ideoq̄ p̄ lozū qua- litate sūt accipiente. In malo q̄ dem ponūtur: ut dñs dicit de iactis semibz que a volucibz cō- mesta sūt. In bono at: ut in ewāgelio dicit. Simile ē regnū celozū grano synāpis: qd̄ m̄mū ē om̄ibz oleibz. Sed cū iā iactū fuit in terrā: crescit et magna fit arbor: ita ut uolucres celi ha- bitent in ramis ei⁹. Granū syna- pis dñs ē ih̄s xp̄us. qui tempe- sue passiois despicabilis et minor om̄ibz apparuit homibz q̄ nichil eēt: sed postq̄ surrexit a mortuis. factus ē arbor magna. ut i ramis ei⁹ hoc ē in doctrinis ewāgelias aues celi habitent. id ē sancti re- quiescat. Qui idcirco aues celi appellatur. qm̄ m̄te celestia pe- tit: ut cū ap̄lo dice possint. n̄ā cōuersatio i celis ē. Aues ita q̄ appellat sc̄os i celesti vita degē- tes. Que bene p̄ mediū celū vo- lae dicitur: qm̄ nō terreis rebz inheret. sed m̄te ut dictū ē celestia petūt. et ubiq̄ p̄dicando dis- currit. Hoc ē qd̄ dicit p̄ mediū celū: id ē per mediā ecclīā. De quibz ysaias dicit. Qui sūt ihi qui ut nubes volat. et q̄ colūbe ad fenestras suas. Clamat autē angel⁹ auibz: id ē per m̄terna- m̄spiratōnē loquitur eis dicens.

Venite congregam ad cenā mag-
nā dei om̄ipotentis. **Q**uod p̄renā
m̄si cōiuiū intelligitur eterne
refectionis. **V**ocat ergo aues ad
cenā: id ē oēs sc̄os ad epulas reg-
m̄ venturi dicens. **V**enite ac-
cedendo: et bona faciendo. **C**ongre-
gam̄ ad cenā dei om̄ipotentis. id ē
ad cōmune cōiuiū et̄ne refectio-
nis: ut māduret̄s carnes regū
et carnes tribunorū. et carnes for-
cū. et carnes equorū. et sedēū
m̄ ip̄s̄. **H**oc ē qd̄ petro dixit.
Occide et mādura: id ē occide
m̄ hom̄ibz̄ infidelitate. et ī corp̄
tuū qd̄ ē eccl̄ia trāce. **P**er carnē
autē m̄ hoc loco. totus intelligit̄
homo. **A**liq̄n̄ ēi m̄ scriptūa per
aiām totus hō accipitur. ut illud.
Et videbit om̄is caro salutē dei.
Reḡ enī aut̄ aiē sine corp̄ibus
ingresse sūt m̄ egyptū. aut caro si-
ne aiābz̄ filiū dei vidē potest: sed
carnis vel aiē nō totus homo in-
telligitur. id ē a parte totū. **I**ta et
go et hic fit cū dicit̄. **E**t mādū-
ret̄s carnes regū et tribunorū.
Quo m̄ loco diuisē hōm̄ qualita-
tes ad xp̄m̄ cōuertentū cōprehe-
dūt̄. **S**unt quippe m̄ eccl̄ia re-
ges. sunt et tribuni. id ē comites
et ceteri p̄ncipes nobilioes: sūt
fortes viri bellicosissimi ad xp̄m̄
cōuersi. **P**er equos at̄ h̄q̄ defig-
nāt̄. qui p̄uēs erant uoluptuo-
si et luxuria comquinati: de qu-
bz̄ p̄pheta dicit. **E**qui emissarū
facti sūt infamētes m̄ feminas.
Et ī psalms̄ ip̄e dñs̄ admonet
dicens. **N**olite fieri sicut equus
et mula: quibz̄ nō ē intelligē.
Per fessores at̄ heresiarchas ī

telligē possum̄. qd̄ dū eloquorū
sciencia carnalibz̄ em̄nēt: q̄
sup̄ bruta aiāha insident. eisq̄
iure p̄tans ad qd̄libet factus ab-
utitur. **S**ed aliq̄n̄ tales sc̄i sua
doctrina ad fidē xp̄i cōuertunt.
et ad bonitātē eccl̄ie trahūt: sicut
q̄ martantes eos comedūt. **E**t
carnes om̄m̄ h̄b̄eorū. ac seruorū.
et pusilloz̄ ac magnorū. **L**ibei
sūt. virgines carne. **S**erui at̄
cōiugio obligati: quibz̄ apl̄s̄
dicit. **C**ū serui ceteris p̄m̄. libei
fueris iusticie: id ē aliam fustis
a iusticia. **P**er pusillos intelli-
git̄ vulgus ignobile: et multitu-
do plebis. **P**er magnos vero:
philosophos et diuites huius seculi.
Ex h̄is om̄ibz̄ magnū illud cō-
iuiū tene ab exortu quidē sc̄e
eccl̄ie p̄atur. sed m̄ fine tempum̄
habūdancius p̄abitur: q̄ non
solū gentiles. sed etiā iudei oc-
currēt. et ad xp̄m̄ cōuertentur.
Unde et ista specialit̄ ad illud
temp̄ referre possum̄. **A**ngel̄
itaq̄ m̄ sole helias et enoch̄ in-
telligūt: ī apta luce xp̄m̄ p̄dicā-
tes. **I**ncet enī p̄secutiones videli-
cet ab antip̄p̄o sustineat̄ illatas:
tamē cōstant et māfeste p̄dica-
būt xp̄m̄ dicentes om̄ibz̄ auibz̄.
id ē om̄ibz̄ sc̄is. socijs videlicet
p̄dicatoibz̄. **V**enite ad cenam
magnā dei om̄ipotentis: id ē
ad eccl̄ie cōuentū. et eter-nā om̄
fidelū refectiōnē. **Q**ue cena
recte magna vocatur: q̄ vide-
licet et gentiles et iudei ad vitā
et̄nā p̄ordm̄ati tūt̄ credent. et
ad hāc cenā venient. ut comedāt
carnes regū et ceterorū: id ē ut

ex omibz codicibus et qlitanbz
 ad fide xpi couertantur. et i corpz
 suu qd e ecclia trauant. Et uidi
 bestia. et reges terre. et exeritq
 eoru congregatos ad faciendu plu
 u: cu illo qui sedebat i equo. et
 cu exeritq ei9. Bestia ut sup
 dictu e. aliqn dyabolu maloru
 pnape: aliqn ued antixpm. a
 liqn totu corpus dyaboli signi
 ficat. In hoc loco bestia. dya
 bolus cu suo hoie assumpto mtel
 ligitur. Reges ued et exeritus
 eoru: ppositi cu subiectis eoru
 malis designantur. In facit
 bellu cont xpm et ei9 fideles:
 blasphemys et obprobrys. tribula
 lacombz et maculis pugnates.
 Et fuis ab ipso dm aductu. dya
 bolu cu suis mebris bellu certa
 mis cont eccliam merit: uali
 dius tamē in fine sceli pugnabit.
 qn diuino iudicio solutus. ppris
 uiribz effabitur: quado signis
 et maculis castra scoru pturbae
 msus fuerit. Tūc palter bestia.
 reges et exeritus eoru pugna
 bit cu xpo et ei9 exeritū: q
 vno uoto vnaqz uolūate repbi
 adūsus eccliam firmabūt. cum
 per dāpnatū hoie antiquus hos
 tis in scilari potētia se eriget.
 Tūc em vnam m crudelitate re
 pbi cu suo capite cont eccliam
 erigentur: nullūqz mebrū in quo
 cu a flu capitis uolūate in hac
 psecutioe distrepabit. Et app
 hēnsa e bestia p eo qd apphende
 tur: q pteitū temp9 p futuro hic
 positū est. Et pseudo ppheta.
 et qui fecit signa corā ipso quibz
 seduxit eos qui acceperūt carac

terem bestie: et q adorauerūt y
 magine ei9. Bestia antixpus:
 pseudo ppheta. doctores xpi mtel
 ligitur. Que snt aute signa q
 pseudo ppheta fecit. q in vno
 multa mtelligitur: superius dic
 tu e mter que etiā igne fecit
 descende de celo. Corā bestia di
 cit. q vbiqz fuerūt xpi mīstri
 antixpi: ita ea facient q illi pla
 ce cognouerūt. q semper i con
 spū ill9 consistat. et ab eo uide
 ant. Et hys signis subiacet eos.
 qui acceperūt caractere bestie.
 hoc e qui in eū crediderūt. et qui
 adorauerūt ymaginē ei9: sicut
 uidei q cu gaudio et uenēatioe
 eius pstolant aduētū. que et sus
 cepturi sūt cu uenit. iuxta qd
 dñs eis dicit. Ego mqt uen in
 noie pīs mei et nō suscepistis
 me: alius ueniet in noie suo ip
 sū suscipietis. De quibz omibz
 satis sup dictū e: ideo hic breuiter
 reperitur. In duo. id e caput
 et corpus: uiu mssi sūt i stag
 nū ignis ardetis sulphuris. Hoc
 duplicat p mtelligi. Vni etiā
 i stagnū ignis mittent: hñ quos
 xpus ueniens ad iudiciū uiuos
 reppererit i carne. Qui paulu
 lū degustata morte. statū resurget:
 et dāpnabitur cu dyabolo et an
 gelis ei9. Qui et si momētāneā
 carnis morte gustauerit. tamq
 in ictu oculi resurget. nō mortu
 sed uiu appellatur. Vel certe ui
 uetes i stagnū ignis mittuntur:
 hñ qui scient malū opant. Et
 ut manifestus fiat: dicam9 sub
 exēplo. Verbi grā. Constituet
 duo hoies: vñ mortuus. et alter

uiuus. Si tetigit mortuū nō
sentit: si tetigit uiuū sentit.
Sepe ues in scriptura mortuū pro
nescientibus: uiuū pro scientibus po-
nuntur. Mortuū ita sunt pagani:
et qui nescientes et mortuū in infer-
nū descendunt. Unde scriptū ē.
Qui nō credit: iā iudicatus est.
Qui autē sūt qui fidē xpī habet:
sed dū eā opēibus destruit. uiuū
in infernū descendunt. q̄ scient
peccat. Et hī utiq; gr̄uus torque-
buntur. q̄ seruus qui scit uolūtate
dñi sui. et non facit digna: pla-
git uapulabit multis. Confide-
randū demq; ē: q̄ terribiliter
locus suppliciorū stagnū ignis et
sulphuris eē phibētur. Stagnū
salicet ppter densissimas tenebras:
quibus miseros dimergit. Ignis
ues: q̄ exurit. Sulphur: quia
quos dimergit simul et exurit.
et continuus fetoribus replet. Et
ceteri. id ē fideles qui ad xpī sūt
cōuersi: omni sūt gladio sedētis
sup equū q̄ predebat de ore ipsius.
Narrata reprobōrū dāpnatione.
uentur ad eos qui ad xpī con-
uersi sūt: et gladio ubi dei inter-
empti. mortui sūt mūdo et pccō-
re uiuerēt. Et oēs aues: id est
oēs sūt satiati sūt de carnis eo-
rū. Satietas eī elcōrū ē leticia
et gaudiū de pfectu fidelū. Ve-
rit q̄ ubi dei gladio quidā uigula-
tur ad salutē ut superius dictū ē.
quidā ues ad dāpnationē: possu-
m q̄ hos mortuos q̄ omni sūt gladi-
o sedētis sup equū eos intelligē-
qui ante dñi aduentū scdm tran-
seūt ad infernū: et ex hīs letant²
aues hoc ē demones qui valde

gaudio replent². cū ad mētū
suos pducunt imitatores. Dicit
de eorū dāpnatione caput sane-
tate: quibus se auctores pbuerūt
ad errorem. Ite aues non uocant
ad mactationē tene occurrunt.
sed tamq; corui ac milui: ut si qd
a fidelibus aut mortuū aut in-
utile pietū sicut consumat.
Et si bone aues ex carnis re-
probōrū. id ē sūt p̄dicatores ex dāp-
nacione impiorū: q̄ uidelicet
tormentū impiorū aspicientes
de ereptione sua āplius letabūt.²
satiati narratur: spegalit² est
intelligendū tamq; dicitur. Co-
mūne cōtemplationis dulcedine
mētibus sauant² elcā: quo reprobōrū
tormentā extēius conspiciūt. que
diuina mīa euaserūt. Hinc isa-
ias dicit. Et erūt usq; ad sacie-
tate uisionis omni carm. Quasi
eī dāpnatio reprobōrū abgē elcō-
rū: q̄ quo cruciatus eorū inde
smēt aspiciūt. eo amplius diu-
ne cōtemplationis gaudijs pfru-
ūtur. De quo p psalmistā dicit².
Uidebūt iusti et timebūt: et
sup eū ridebūt. Quia eī volup-
tates mūdi tamq; aquā hausērūt.
mūdie ardoibus estuauerūt. ac
luxurie fetoribus tabernaculū cor-
poris sui sparserūt: digne in
stagnū ignis ardētis sulphuris
mitti cū illo phibent². que ad
hoc ppetianda mētore habue-
rūt. Et autē nō aut mittent²
sed missi sūt: scdm scripturē aut
toritate possunt. que solet p̄tēto
p futūo uti. ut ē illud. Foderūt
manus meas et pedes meos.
Preoccupata qdē narratione

quod adhuc futurum extremo tempore
positum est: certissime retinemus. **Ca. 11**
Et vidi alium angelum descen-
dente de celo. habente cla-
uem abyssi: et catenam magnam in
manu sua. **Q**uicquid reuertitur ad
superiora: id est ad ea que ante adue-
ntum christi secundum facta sunt. **I**n hac
enim prophetia non seruat ordo historie.
Angelus autem hic idem est qui et super-
ius dicitur dominus ihesus christus: qui a propheta
magnum consilium angelorum appellatur.
Sed quo descendit: quod ubique est?
Ipe enim per prophetam dicit. **C**elum
et terram ego impleo. **E**t quia
erit celum et terra non est locus: des-
censio illius non est aliud quam assump-
tio humanitatis. **U**nde apostolus ait.
Qui cum in forma dei esset non ra-
pina arbitratu est esse se equalis deo:
sed semetipsum exinamuit in simi-
litudinem factus hominum et habi-
tu mutus ut homo humiliavit semet-
ipsum factus obediens usque ad mor-
tem: mortem autem crucis. **D**e celo
descendit: quod homo factus paulo
minus ab angelis minoraturus est.
Clausus autem abyssi discretio intel-
ligitur: quod deus omnipotens aliquando
reprobos seque permittit contra et
deserta quantum sat vtiliter et iterum
ne tantum nocent quantum volunt.
aditum egrediendi et nocendi eis ad-
mittit. **A**byssus enim profunda et
tenebrosa significat corda im-
piorum hominum: et sicut ex clauis
aperitur ostium et iterum clauditur
sic dyaboli uel eius membra modo
seque permittit. modo exire per-
hibentur. **P**er catenam vero in-
evitabilis dei preceptis exprimitur:
que omnia contingit. omnia complectitur.

Quia habet in manu hoc est in
potestate ubi. per quod omnia facta sunt:
per quam ipse virtutes et miracula
fecit. per quam etiam deus pater
omnia operatus est. celestia. terrestria.
visibilia et invisibilia. **I**n hac
manu. id est in virtute uerbi sui
habet et unum discretio. quo
cuncta suo modo anime tempore:
et potestate inevitabile. quia omnia
contingit atque complectitur. **E**t ap-
prehendit draconem. serpentem anti-
quum: qui est dyaboli et satanas.
Hoc quomodo sit factum: ipse mani-
festat qui dicit in ewangelio.
Dum fortis armatus custodit artem
suum: in pace sunt ea que possidet.
Si autem fortior illo superuenies vi-
ceat eum: forte ligat. uniuersa eius
aufert. et spolia eius distribuit.
Ipe enim in carnis humilitate appa-
rens primum forte alligauit:
deinde eos qui fuerunt vasa re-
fecit vasa melle. **D**raco serpens
dyabolus et satanas: licet plura
sint nomina. unum tamen eundem
hostem significat. **Q**ui draco
appellatur propter nocendi malitiam.
serpens propter fallendi astuciam:
antiquus. propter iniqua et everi-
tata consilia. quibus ab initio no-
ce non desinit. **D**icitur quoque dra-
bolus. id est deorsum fluens: quod co-
tidie de cordibus ruit fidelium.
Quia uero christo et ecclesie aduersaturus
satanas. id est contrarius appella-
tur. **E**t ligauit eum per annos mil-
le: et misit eum in abyssum. **N**ul-
lenarius numerus in scriptura
per perfectionem rei ponitur. **U**nde
est. **V**erbi quod mandauit in mille
generationes. **N**am et secundum scripturam

sapientia pfectus e: q constat
ex denario in se multiplicato. De
cies e dem: centu sunt. Que
ia figura no qdrata sed plana e.
Decies aute centu. mille. Qui
numerus i alitudine surgens:
solida figura reddit. Et ideo
hic numerus ppter sui pfectione
ome significat tempus hoc pns:
a dm scilicet passione usq ad fi
ne seculi. Et hic totu p parte
positu e. q mille am quatuorbet
tempus ecclie expamit. id est
usq ad regnu antixpi. In hoc
tempe ligatus e dyabolus in a
byssu. id e in cordibz ifidelu
et hom perversu: ubi et latet
et regnat usq ad aduentu antixpi.
qn soluetur de suo carcere. et pce
det ad aptas blasphemias et per
secuciones. Sed miru e quomo
in abyssu mitti dicitur. cu ibi
ante eet: q videlicet iuxta qd
sepe superius dictu e eiectus a
fidelibz. atrociter cepit dnari in
suis. Et clausit. id e pntem e
grediendi illi mduit: ne alibi
gressus nequicie extendat. nisi
quo oculu et iustu dei iudiciu
pmittat. Et signavit sup illud.
id e sigillavit: ut ea ecia que sub
se habet lateant illu. In hoc a
dyabolus signatus e: q qui sint.
uel ex hys quos tenet. uel ex hys
quos amisit. qui ad elcoru nume
ru pntent: nec ipe dyabolus
nec mebra illu scire possint.
sed ille solus a quo inclusu tenet.
Aliqn ei ex hys qui eis ee videba
tur. subito ad elcoru numeru
trnsit. aliqn vero ex hys q dm
u eis euaserat. ad eu que deserue

rat reuertitur. Habuit em
petru sub se quando negavit
xpm. et dauid quando aduicem
ppetruu simul et homadu:
sed signu positu fuit sup illu
q pnde non potuit. qd vtruzq
per pntena ad vita reuersus
eet. et dei miam consecuturus.
Quia itaq nescit qui pnteat
ad illu qui ad xpm: idcirco ena
ea que sub ipso sunt. quasi sub
signaculo reclusa custodiuntur:
ac per hoc agitur. ut nec ille q
sint eis ad plenu cognoscat. nec
nos qui sunt xpi scire ualeamz.
Veru in hoc qd sequit. ut no
seducat amplius gentes. donec
consumetur mille am: grauis
ad soluedu oritur questio. Si e
ille idcirco ligatus e ne seducat
amplius gentes: quomo cotidie
cont tot hoies pugnat. quos et
seducat. du ad vicia rueri facit.
Sed sciendu. q nuc gentes in
xpm credetes. et si ad tempus
videt seduce: non tamen seducat
ut etnalit peant hys q in dei
pdestinacoe sut saluadi: et
ideo a toto pars mtelligenda e.
que scilicet no pt seduca. Iste
ei sut gentes: de quibz ad eu
pat dicit. Postula a me et da
bo tibi gentes. Post hec id e
post mille anos. ut a toto sicut
sup partem mtelligamz. qm
de mille amz adhuc restat tres
am et dimidius: oportet eu sol
iu modico tempe id e per tres
anos. Sed nec tuc seduce poterit
eos qui ad vita sut pdestinati:
sed eos quos ante q soluentur se
ductos tenebat. Quia sicut nuc

alligatus a lesione fidelium colli-
 betur: sic etiam tunc solutus a se-
 ductione illorum virtutis potentia
 deprimetur. Et mille quidem an-
 ni quantum ad electos pertinet: omne
 tempus istius vite significat usque
 ad finem seculi. postquam autem ad repro-
 bos usque ad aduentum antyppi.
 Tunc ille qui exiit seducere: quod contra-
 rione illius seductionis ista que nunc
 agitur seductio esse denegatur.
 Quod si quis inquit. cur deus quem
 semel alligavit. solum modico tem-
 pore solvit: si a me quaeritur.
 dicit beatus abrosius cito respon-
 deo: et ut dei virtus et dyaboli
 infirmitas manifestet. Virtus
 dei in hoc: quod sancta etiam in fla-
 gella et tribulationum angustias
 constant in fide perseverant. In-
 firmitas autem dyaboli in hoc: quod
 etiam a puellis et infantibus vincit-
 tur. Si autem nunc solvetur: nunquam
 apparet eius maligna atque tris-
 telis potentia. nunquam etiam proba-
 retur sancti generum fidelissima
 patientia. Solvetur enim modico
 tempore et totis viribus seiviet con-
 trectos: ut in illis et dei poten-
 tia tota fiat: qui non poterunt
 vinci tanto cum impetu: et ille
 sua infirmitate et propria impo-
 tentia erubescat. tamquam ei dica-
 tur a deo exprobrantis voce. Vi-
 de quod infirmus sis qui a puellis
 vincit. Et vidi sedes et sede-
 rit super eas. et iudicium datum est illis.
 Chronus grece: latine dicitur sedes.
 Per sedes vero generalis ecclesia
 exprimitur: per sessores autem
 sancta intelligitur predicatores. id est
 omnium apostoli. et omnes qui perfecta vita

illorum sunt imitati. Nam de hinc se-
 dibus psalmista dicit. Illuc sede-
 runt sedes. Ipsi enim sunt sedes: quia
 in eorum cordibus deus sedet. et ipsi
 sedebunt in iudicio: quia aliorum facta
 iudicabit. Et ipsi cum domino ven-
 tui sunt ad iudicium: iuxta quod eis
 ipse dicit. Sedebitis super sedes
 omnium iudicantes duodecim tribus israel.
 Nam nunc etiam sedent et iudicant
 quia potestate in petro apostolo acceperunt.
 cui dictum est vna cum ceteris. Quod
 cum ligaveritis super terram: erit liga-
 tum et in celis etc. Datum est eis iu-
 dicium: id est potestas ligandi atque
 solvendi. Quaeritur autem quare su-
 perius singulariter vna ponit se-
 dem dicens. Ecce sedes posita
 erat in celis et hic pluraliter sedes
 enunciantur. Non autem hoc pertinet
 ad illud generale iudicium: sed ad
 presentis temporis quo iudicant inter bo-
 nos et malos. Et animas decollato-
 rum subauditur vidi. Per animas vero
 decollatorum plenitudo intelligitur
 omnium sanctorum: siue salvetur quod spiritualiter
 in animo sunt mortui. siue corpora
 habent per dominum iugulati. per ingen-
 tis martyrum gloriam. Propter tes-
 timonium ihesu et propter verbum dei. Hac
 est sola causa interfecti sunt: quia con-
 fitebatur pro patre deo et hominem.
 et quia volebat adorare dyabolum.
 Ihesus quippe proprium nomen est hominis
 assumpti. et interpretatur salva-
 tor: eo quod saluum faciat populum
 suum a peccatis eorum. Verbum autem
 dei divinitas intelligitur filii dei:
 in quo equalis est patri. Propter testimo-
 nium ergo ihesu et propter verbum dei:
 id est propter fidem humanitatis et di-
 vinitatis eius interfecti sunt. Tunc

autē decollatorū aīe specialit̄ vīse
dicūt: cū nō hñ solūmō cū xp̄o
sint regnatūi. **¶** Mirū ppter
excellētiore dignitatis gradū.
¶ Erūt q̄ppe virgines ibi. cōiugati
et ceteri: sed maiore gloriā habe
būt hñ qui martiriū p xp̄i noīe
sunt p̄essi. De quibz adhuc sub
dit. **¶** Et qui nō adorauerūt bes
tia neqz ymaginē ei9. idē antypm̄.
nec acceperūt caractere ei9 in
frontibz suis. idē in fide sicut
iudei faciūt: nec ī māibz. idē
in ope sicut faciūt nō solū pa
gam qui opa dyaboli p̄petrant.
sed etiā falsi xp̄iam qui fidē quā
habet. opēibz destruit: de quibz
satis sup̄ dictū ē. **¶** Possimus
et ymaginē bestie accepe oē cor
pus dyaboli: idē oēs reprobos
qui illū imitant. **¶** Quā ymagi
nē iusti nō adorāt: q̄ in nullo
reprobos imitant. **¶** Neqz ei bestia
adorāt. neqz caractem illi9 ī fron
te aut ī manu sua accipiūt: q̄
nec iudeorū antypm̄ expectā
tū p̄fidia. nec hereticorū dogma
ac gentiū sequūtur errore. **¶** Un
de aplūs admonet dicens. **¶** No
lite iugū ducē cū infidelibus.
¶ Nō ei adorāt ymaginē bestie.
idē nō imitant simulacōnē re
pborū: qui fidei cōfessionē ore
p̄ferūt. sed infidelit̄ viuūt. **¶** Et
vixerūt et regnauerūt cū xp̄o
mille āns. **¶** Sū et ī p̄nti vita
regnat cū xp̄o: et in futūa reg
nabūt. **¶** Ideoqz p̄ millenāium
numerū. et p̄ntē vitā et fu
turā intelligim9: q̄ regnū sc̄o
rū in die iudicij nō terminabūt.
sed augmētū accipiet. **¶** Jam ei

regnat per fidem et etiā ī illis
qui cotidie ab hac vita trāseunt
p̄ aptam specia: sed tūc āplūs
regnabūt. quādo simul ī reg
nū introducūt: et eīt deus oīa
in omibz. **¶** Unde et idē iohānes
ī epla sua dicit. **¶** Karissimū nūc
filij dei sum9: et nondū appa
ruit qd̄ erim9. **¶** Nam9 autē q̄
cū apparuerit. similes ei erim9:
qm̄ videbim9 eū sicut ē. **¶** Et
ceteri mortuorū nō vixerūt: do
nec consumētur mille ām. **¶** Si
cut sup̄ sc̄a intelligūt q̄ semp
cū xp̄o sūt regnatūi: ita et
hic reprobī qui nūqz sūt victuri.
¶ Ideo em̄ dicit et ceteri: q̄ et sc̄a
moriūtur in p̄nti vita. **¶** Nota qd̄
paul9 dicit. **¶** Mortificate mēbra
v̄rā que sūt sup̄ terrā. **¶** Et
iterū. **¶** Mortui estis: et vita v̄rā
abscondita ē cū xp̄o in deo. **¶** Ita
itaqz moriūtur peccato: atqz ideo
met̄nū viuēt cū xp̄o. **¶** Ceteri
at mortuorū qui in aīa per pec
catū sūt mortui nō vixerūt:
idē nō viuēt. **¶** Quia ei hic nō
viuūt per fidē et opationem:
illuc non viuēt per resurrectio
nē. **¶** Tales utiqz et hic viuēt
mortui sūt in aīa. et cotidie etiā
ad mortē trāseūt. quādo ab hac
vita migrantes in inferno dāp
nātur: et in futūo morientur.
quādo non ad hoc resurgent
ut postea viuāt: sed ut acceptis
corpōibz. iterū ad mortē trāseāt
sempitnā. **¶** Et iā nō sūt victuri.
donec cōsumētur mille ām.
idē per oīa futūa tempora: ita
illi in sc̄i mortui erūt. et nūqz
a vita sep̄ati viuē poterūt. **¶** Mor

tu quippe erant ante: sed in die
 iudicii mors illorum non accipiet
 terminum sed augmentum: quod videlicet
 in toto isto tempore quo voluntur
 mille annis noluerunt audire vocem
 filii dei ut viverent. **H**as mortes
 duas dominus in euangelio manifestat.
De prima est: quod sancti in anima post
 peccatum surgunt ad vitam: dicit. **V**e
 nit hora et nunc est: quando mor-
 tui audient vocem filii dei: et qui
 audierint vivent. **D**e illa autem
 tunc omnes qui in monumentis sunt
 audient vocem filii dei. **E**t pre-
 dent qui bona fecerunt in resur-
 rectione vite. **Q**uia ergo repro-
 bi hic id est in prima resurrectione
 a morte peccati nolunt redire
 ad vitam: profecto in secunda resur-
 rectione que carnis est ad mortem
 secundam cum ipsa carne transibunt.
Sicque etiam de vita iusticie transibunt
 ad vitam beatitudinis: per resur-
 rectionem carnis. **H**ec est resurrectio
 prima. **N**on quia dicitur prima:
 nisi esset et secunda. **P**rima ergo
 resurrectio est que fit in anima quod
 est ab infidelitate ad fidem redire:
 a vitiis ad virtutes resurgere. **S**e-
 cunda autem erit in die iudicii: quando
 resurgent cum corporibus eternam
 vitam. **S**icut enim sunt due mortes
 una scilicet anime altera corporis: sic
 sunt et due resurrectiones una
 que hic fit in anima sicut diximus
 altera que in futuro expectatur in
 corpore. **D**e hac quippe resurrectione
 que in peccato fit per baptismum
 apostolus fidelibus dicit. **I**n resurrectione
 istis cum christo que sursum sunt sapite.

Beatus id est felix et sanctus qui habet
 partem in resurrectione prima:
 id est qui hic resurgit in anima. **F**e-
 lix est enim qui dum adhuc vivit in
 corpore a morte anime resurgit: quod dum
 carnis resurrectio advenit in
 eterna leticia vivet. **I**lle est post
 in carne felix resurget: qui in hac
 vita a mentis sue morte resurrex-
 it. **E**t in his secunda mors non habet
 potestatem: sicut scilicet habet in
 reprobis de quibus sanctus supra dictum est.
Ceteri mortuorum non operentur. **2^a**
Quia est hic prius a morte anime
 resurgere studuerunt: in his secunda
 mors hoc est damnatio perpetua non
 habet potestatem. **U**t est supra dictum
 est sicut sunt due mortes resur-
 rectiones similiter et due mortes.
Sed erunt sacerdotes dei patris
 et christi eius id est filii et regnabunt
 cum illo mille annis. **H**ec verba non
 ad solos pertinet episcopos ad pres-
 biteros sed ad omnes fideles quicunque
 scilicet sunt membra veri regis et
 pontificis christi: quibus petrus apostolus
 dicit. **V**os estis genus electum:
 regale sacerdotium. **R**eges quippe
 sunt: quod et in se et in subditis mo-
 tus carnalium cogitationum bene re-
 gunt. **S**acerdotes: quod seipsum mor-
 tificant ut hostia viva fiant. **D**e
 quibus per prophetam dicit. **I**sti sunt
 filii sadoch: qui accedunt de filiis
 levi ad dominum ut ministrant ei. **S**unt
 itaque sacerdotes et reges in peccato
 verumptamen sacerdotum et regnum
 illorum in die iudicii non accipiet
 terminum sed augmentum: quoniam et semet-
 ipsos totos deo offerent et super omnia
 regna constituentur. **Q**uo contra reprobi
 qui hic mercedem suam recipiunt: omni

bus rebus exspoliabuntur. In mille
autē annis quibus regnabunt aut christo:
omne tempus futurum intelligitur.
sicut super dictum est. Neque et unquam
a gloria illius regni secundum quod here-
tica voluerunt separabuntur: sed semper
aut christo regnabunt. iuxta quod dominus
dicit. Ibunt hi in vitam eternam.
Et cum consummati fuerint mille anni:
soluetur satanas de carcere suo. Rursum
redit ad describenda tempora anti-
christi. Consummatos autem mille annos
dicit: a toto parte comprehendens.
Hic et soluetur: ut supersinit annos
tres et menses sex. Super et mille
annos a dominum aduentu intelliguntur usque
ad finem seculi: hic autem usque ad regnum
anti christi. quoniam ille soluetur de suo
carcere. hoc est de reproborum cordibus
in quibus modo ligatus est: ne tantum
sequatur quantum vult. Vel de carcere
soluetur: quod de puritate perfidie iu-
deorum nascetur. iuxta illud.
Fiat dan coluber in via etc.
Et exibit ad aptas scilicet blas-
phemas et persecutiones. Et se-
ducat gentes multas: que sunt super
quatuor angulos terre. gog et ma-
gog. De his gentibus varie quidam
loquuntur. estimantes eas esse gen-
tes aquilonares. id est getas. et
massagetas: que sanquam insulam
inhabitantes. Sed si has tantummodo
duas gentes dyabolus seducturus
esset: nequaquam diceretur ad hoc venire
ut seducat multas gentes que sunt
super quatuor partes terre. cum hec ge-
tes non quatuor sed una tantummodo
parte mundi inhabitent. Dicunt etiam
alii has gentes ab alexandro magno
in partibus macedonie conclusas:
ubi et intantum sunt multiplicata.

ut viginti quatuor regna desereret
didissent. Sed neque iste etiam siue
cum esset omnes mundi partes tenere pos-
sent: ideoque hec sententia humana
est non diuina. Nam in his duabus
gentibus omnis multitudo intelli-
gitur reproborum. qui super quatuor
partes terre sunt: id est super orientem.
occidentem. aquilonem. et meridiem.
Quo in loco ostenditur et fides
scripturarum in omnibus mundi partibus
mouenda ante finem seculi: iuxta
quod dominus dicit. Oportet evan-
gelium predicari in toto mundo: et
tunc veniet finis et numerus situs
improborum. simul per omnes mundi
partes sententia. Quia et ubique e-
runt fideles: idcirco ubique eos in-
sequetur infideles. Hoc quippe
intendit tertium. magog de tecto:
quod tale est quod dicitur. Domus pre-
dens de domo. Per tectum itaque
intelliguntur corda reproborum. in
quibus modo latet dyabolus: iuxta
quod superius legitur. in abyssu eius
esse conclusum. Dyabolus autem est de
tecto: tamquam scilicet de reproborum
cordibus progrediens. Ipse ergo est
modo in tecto: et tunc progreditur
de tecto. Tertius est etiam modo dyabolus
in illis. sed temporibus anti christi exi-
bit de tecto quod discopertus: quod quod
nunc facit occulte. tunc faciet mani-
feste. Vel certe ipse gentes sunt
tectum. quod in ipso modo tegitur et
concluditur dyabolus: et ipse de tecto
erit. quando in apta persecutione
præcipent. Exibit ergo in apta
persecutione: ut seducat gog et
magog. id est omnia membra sua.
Seductio autem hec erit: que matabit
omnes reprobos ut bellent contra christum.

Et congregabit eos in preliū.
 Non in vni locū. sed in vni
 consensū. et vna mala volūta
 tem: per quā oēs eos faciet cō
 cordes. Quorū numerus est.
 sicut arena maris. Legimus i
 genesi qđ dicit deus abraham.
 Multiplicabo semē tuū sicut
 stellas celi. et sicut harenā que
 ē in litore maris. Vbi i stellas
 intelligūt. Itā in harena maris
 oēs reipi sterile et infructuosi.
 Et ascenderūt subaudiis dyabo
 lus. et mēbra illi gog et magog
 sup latitudinē terre. Hic demō
 stratur ecclia scōrū in toto orbe
 dilatanda: iuxta qđ dñs i ewā
 gelio ait. Oportebat inquit
 pati xp̄m et resurgē a mortuis:
 et pdicari in noīe eiꝝ. pēnitentiā
 et remissionē peccōrū in omnes
 gentes. Et iterū. Predicabūt
 hoc ewangelium i toto orbe: et
 tūc ueniet cōsumatio. Dicit
 ergo ubiq; erit ecclia ita et ubiq;
 erit psecutio: et in nullo loco erit
 sc̄is. que nō psequet̄ impius.
 Et circuerūt castra scōrum.
 Sancti appellantur castra: quia
 semp dimicat cōt̄ dyabolū.
 et mēbra eiꝝ. Sic eī dicitur
 ascenderūt sup latitudinē terre:
 et inxerūt castra scōrū. Ac si
 dicitur. Per omnē terrē habi
 tationē elcōrū eccliam pressu
 ris artauerūt. Bene autē dicit
 ascenderūt: cōt̄ elcōs videlicet
 tumētes et caput suū intan
 tes. qui dicit. Ascendā sup alti
 tudinē nubiu: et ero similis al
 tissimo. Et hic quidē sup altitu
 dinē nubiu. illucō sup latitudi

nē terre ascendūt: qz videlicet
 caput specialit̄ cōt̄ deū. mēbra
 vero generalit̄ cōt̄ elcōs eleuā
 tur. Et ciuitatē dilectā. Ipa
 ecclia ē ciuitas a deo dilecta: de
 qđ dñs dicit. Nō p̄t ciuitas abscō
 di supra montē posita. Et psal
 mista. Gloriosa dicta sūt de te
 ciuitas dei. Et descendit ignis
 a deo de celo: et deuorauit eos.
 Per ignē repentinū mteitū
 antyppi: uel mēbrozū illius. in
 telligē debemꝫ. Vnde paulꝫ
 dicit. Quē dñs ih̄s interficiet
 spū oris sui. Et in ewangelio
 ip̄e dñs. Cū dixerit p̄p̄ et se
 ciuitas. tūc repentinꝫ eis supuei
 et mteitū. Sicut eī nūc iste mā
 dus plēnꝫ ē homibꝫ: sic erit in
 aduentu filij hoīs. Dicitꝫ tū repe
 te dñs uenerit ad iudiciū qđ ignis.
 id ē sententia dāpnatōnis subito
 descendet de celo et deuorabit i
 pios: nō solū in corpe. sed etiā
 in aīa. Vnde dñs in ewangelio
 dicit. Sicut fuit in diebus noe:
 sic erit i aduentu filij hoīs. Aut
 sup legimꝫ de sc̄is pdicatoribus
 qđ ignis euiens de ore illorū: de
 uorauit inimicos illorū eorū.
 Cū eī a deo ignis de celo descen
 dit. tū ex diuini uerbi pdicōne
 reprobis luor muidie accrescit:
 sicut ip̄a pdicatio que iustis est
 uita. reprobis ē dāpnatio ppetu
 a. Vnde paulꝫ. Aliꝫ sumus
 odor mortis in mortē: aliꝫ o
 dor uite in uitā. Et dyabolus
 qui seducebat illos. siue p̄ se. siue
 p mēbra sua. missꝫ ē in stag
 nū ignis et sulphuris: ubi et
 bestia. id ē antyppus. et pseudo

phete. **P**retitū tempus postū
ē hīc p futuro: missū ē scilicet
p eo qd ē mittetur. **P**er stagnū
ved ignis in quo missū ē dyabolū
p funditas intelligitur infernū
in quo impij cū capite suo dāpnā
ti. in ppetuis tenebris obuolūcti
qm licet sit ibi ignis nō erit ad
lucendū. sed ad mīserōrū corpa
concremadū. **C**orpa eī reproborū
erūt fomentū ignis. idōq; et
ipē ignis erit mdeficiens: q; erūt
et corpa immozilia quib; semp
attendetur. **S**ulphur autē et
ignē attendit. et fetore generat:
q; sicut dictū ē et ignis ibi erit
ppetuus. et fetor intolēabilis.
Unde sequitur. **E**t cruciabūt
die ac nocte in scēla scēlorū. **C**ū
in inferno semp tenebre sūt.
iuxta illud. inutilem seruum
piate in tenebras exteriores: qd
ē qd hīc dicitur. cruciabūt die
ac nocte. **P**ed sciendū q; non
p vicissitudine diei ac noctis. hīc
dies aut nox ponūtur: sed p
mutabilitatē penarū talōis scilicet
et frigidis. **Q**uo contē desās
dicitur: q; iā tempus non est. id
ē nulla mutabilitas. **Q**uō expo
nens paulū dicit. **O**mēs quidē
resurgem; sed nō oēs imutabi
mur. **A**pud elōs ē nullū rei
erit vicissitudo: sed sicut erunt
imoziles corpe sic erūt et mōmū
tabiles mētē. **R**eprobi autē licet
sūt immoziles corpe. tamē corrup
tionē sustinebūt: q; a uermib;
comedetur. et mutabilitatē ani
mā patient: sempq; deficient.
et nūq; ad defectū pueniet. **H**ec
itaq; mutabilitas penarū hīc ex

primatur per diem et noctem.
Alit. **D**iem possum; referre ad
gloria iustorū: noctē ad penā
reproborū. **I**lli ergo qui in infer
no erūt. die et nocte cruciabūt:
recordantes bonorū iustorū. et
malorū suorū. **E**t vidi thronū
magnū et candidū. **T**hronus
ecclia ē: cui xpūs singulariter et
generālit; p̄sident. **M**agnus di
citur. q; ecclia ex multitudine
ppli constat: et p mūdi ptes di
latatur. **C**andidus: q; fonte bap
tismatis ab om̄i abluat; macula
crim̄is. **E**t sedente sup eum.
subaudit; vidi. **P**er quē dñs
ihūs intelligitur: q; habitat in
cordib; fidelū. iuxta illud. **I**n
habitabo in illis: et mē eos am
bulabo. **A**uq; conspiciat; fugit ter
ra et celū. **H**oc ē qd dñs dicit.
Celū et terra trāsbūt: uerba at
mea nō trāsbūt. **T**ransbūt ce
lū et terrā nō ut eē desinat. sed
mutabūt: iuxta qd paulū dicit.
Pretitū signa hui; mūdi. **E**rit
ā tūc celū nouū et terra noua.
Fugient quippe ab aspectu iudias.
ab ea specie quā nūc habent: et
ostendent pulchritudinē quā nūc
celant. **U**nde et in hac eadem
apocalypsi dicit. **V**idi celū no
uū et terrā nouā. **P**rimū em̄
celū et prima terra abyt. **I**gnis
conabit; dñm aduētū. **Q**ui tā
tū spaciū aeris occupabit: quātū
occupauit aq; diluuij: qn̄ qndecā
cubitū fuit sup omnes montes
qui erunt sub vniūso celo. **I**n
hīc at sciendū: q; quidā manus
caute diuinā scripturā conside
rātes: prius dixerūt celū et trā

transire per igne. qm̄ iudiciū fieri.
Quidā uerō affirmat prius futu-
 ram resurrectionē: deinde celū
 et terre inuouationē. **B**ed et
 hos et illos maḡ cauta con-
 spectio fefellit. **Q**uod paulus
 manifestat qui dicit. **D**ies dñi
 declarabit: q̄ in igne reuela-
 bitur. **E**t psalmista. **I**gnis
 in conspectu eius ardebit: et in
 circuitu eius tempestas ualida.
Simul ē dñs ueniet ad iudiciū.
 et mortui resurgent. et demē-
 ta igne soluentur: atq; om̄ia deo
 iudicante per igne. cū aduſai-
 os ignis inuoluet et in infer-
 nū demerſerit. atq; eos ad reg-
 nū p̄miserit: tūc celū et terra
 noua parebūt. **Q**uod nos quoq;
 exemplo colligim̄: qui hic in
 aliu die r̄u resolutionib; uer-
 nū temp; habundantiā solis
 lumē superius splendescere
 uaietate florū interius candes-
 cere uidem; . **H**inc et dñs
 in ewangelio regnū celozū es-
 tati cōparat. **E**t locus pristi-
 ne subaudi; uisionis: non ē
 mulentis ab eis. **A**c si diceret.
Figura p̄teit: natūa p̄manet.
Hinc paul; dicit. **P**reteit
 figura hui; mudi. **P**ossimus
 et per celū intelligē aīas scōzū:
 per terrā uerō corpa illozū. **Q**ue
 tūc nō solū in corruptionē cor-
 pois. uerū etiā in cōmutabili-
 tatē mētis recepturi sūt: qm̄
 ab ea specie qm̄ nūc habet tā
 q̄ terram et celū trāseūtes. in
 pulchriore statū cōmutabūt.
Et locus pristine corruptionis
 et mutabilitatis nō inuēietur

in eis. **S**i ē iam nō ipi sunt
 sed alij: dñ a uetustate prius
 corruptionis in nouitate trāseū-
 tēde regenerationis. **E**t uidi
 mortuos magnos et pusillos.
 stantes in conspectu throni. **M**ag-
 ni sūt de quib; dñs dicit. **Q**ui
 fuerit et doctus: hic magnus
 uocabit̄ in regno celozū. **P**u-
 silli: qui simplicitatē uite seruāt.
 nec aliozā misteria cape suffici-
 ūt. **O**mēs ē hic generalit̄ cō-
 prehendūt: quicūq; in iudiciū
 sunt uenturi in gloriā. **D**el
 magnos et pusillos possum; **I**-
 ntelligē reges et p̄ncipes hui;
 seculi cū suis sibi subiectis. **I**n
 ei oēs et iusti saluet et p̄fectio-
 res cū simplicib; et p̄ncipes
 hui; seculi cū suis sibi subiectis.
 stabūt in die iudicij. **I**lli quidē
 ut remunerētur: isti uerō ut
 dāpnent̄. **E**t libri aperti sūt
 et alius liber apertus ē q̄ ē uite.
Libri aperti. duo sūt testamēta.
 que in iudicio aperient̄: qm̄
 singuli elcōzū manifeste uidebūt.
 qd̄ ex hñs cōpleuerit. uel quid
 p̄termisit. **A**lius at̄ liber qui
 est uite: dñm ih̄m xp̄m sig-
 nificat. qui uitā suis fidelib;
 tribuit. **I**n illo ei libro hoc ē
 duo testamēta aperient̄: q̄ in
 illo oēs actiones iusti confidea-
 būt. **D**el libri aperti opa ius-
 tozū significāt: que in iudicio
 om̄ib; manifestabūt. **N**ūc
 ēi abscondita sūt iustozū opa:
 q̄ huanū uitā cupientes fauo-
 re. om̄e opus suū in abscondito
 faciūt: tūc at̄ manifesta luce re-
 uelabūtur. **U**nde ap̄lus. **D**e

met dñs. et illuabit abscondi-
ta tenebrarū et manifestabit cō-
silia cordiū: et tūc laus eī vni-
cuiq; a deo. **Vel** libri etiā intel-
liguntur consuetudine. que singu-
lis inuicē manifestabūt: q; qd
quid vnus cogitabit. ab altero
facile intelligetur. **Et** iudicati
sūt mortui. ex hñs q̄ scripta erūt
in libris scđm opa iporū: id est
ex vtroq; testamento iudicati sūt
scđm qd ex hñs fecerūt. aut nō
fecerūt. **Vel** etiā ex cōparatione
operū scđm iudicabūtur reph-
qui q̄ in expansione librorum
legūt bonū. qd agē noluerūt:
considerātes vitā iustorū. quorū
cōparatiōe dāpnātur. **Qua** ppter
expedit illis: ut in pñi vitā ac-
tus eorū considerēt. et detelores
vsus cōuersiōe inmutet. **Qui**
ē plenissime intelligē appetit
ihs ē: debet mimirū tales con-
spicē q̄s nō ē. in bonorū for-
ma meratur. p̄to ip̄e deserto bo-
no deformis ē. **Et** dedit mare
mortuos suos. qui in eo erant.
Hoc prius fiet qm libri apūnt:
ut ex hñs mortui iudicent scđm
opa iporū. **Quātū** ad litteram
p̄tinet: mare. flumīa. et omnia
stagna suos qui in eis tenentur
mortuos dabit. **Cui** autē dabū-
tur in si vite? **Tūc** eī oēs resur-
recturi sūt quacūq; morte pemp-
ti fuerit: et quibuscūq; locis ab-
sconditi. **Alius** at mare. id ē
hic mūdus in fluctuatiōe positus
dabit suos mortuos: generalit̄
saluet bonos et malos pducens
iuxta qd ap̄lūs dicit. **Omēs** eī
resurgem. **Vel** mortuos quos

mae dabit possum; intelligē
eos. qui vni i aduētū dñi sūt
reperidi. qui vniq; subito mor-
tui vite reddentur. **Et** mors et
inferus dederūt mortuos qui i
ipsis erāt. **Mors** dyaboli sig-
nificat: de quo paulus dicit.
Inuidia dyaboli: mors intri-
uit i orbē terrarū. **Inferus**
omnia mēbra dyaboli. **Vel** p
mortē possum; intelligē sim-
pliciter mortē carnis. **Inferi**
at noīe: loca significant tene-
brarū. **Et** mors itaq; et infe-
rus suos mortuos dabit. hoc
ē dyabolus et omnia mēbra ei:
uel etiā omnia loca inferni quos
cūq; p mortē corporis astrictos
tenet. tūc vite restituet. **Post**
q̄ autē resurrexerit: iudicā-
tū ē de singulis p eo qd ē iudicabit:
scđm opa iporū: hoc ē dabit
vnicuiq; scđm opus suū. **Et**
inferus et mors hoc ē omnia mē-
bra dyaboli cū capite suo. missi
sūt in stagnū ignis: hoc ē in
p̄funda dāpnatiōe inferni.
Recte at per infernū omēs re-
ph figurant: uel q̄ ibi habitā-
tes. vna cū inferno in quo ha-
bitat vna sūt domus: uel etiā
p mutantē opa dyaboli. nūq;
saturatur malis. sicut infernus
dicit nūq; sufficit. **Et** qui nō
ē mētus in libro vite scriptus.
hoc ē qui nō ē ante mudi con-
stitutiōe ad vitā pdestinatus
missus ē in stagnū ignis. **Liber**
quippe vite sicut sup̄ dictū ē.
uis diuitatis intelligit: id est
dei p̄sencia: in q̄ qui nō fuit
p̄ord matq; in stagnū ignis mit-

tetur. hoc e' repboru' ho'm
 societati copulabitur. **Q**d em
 dicit qui non e' muetus: nichil
 e' aliud nisi no' e' p'ordmatus.
Flecti at' in hoc libro scripti:
 qui ante mu'di constitucione
 fut' p'rogmti et p'ordmati.
Unde apl'us. Quos p'ficiunt
 et p'destinauit. Et alibi. Si
 cut elegit nos ante mu'di con
 stitucione. **Cap' xvi.**

Et vidi celu' nouu' et terra'
 noua'. In p'destinat'one
 dei omnipotentis: que futura
 fut' iam t'nsieru't. **U**nde hic
 dicit se vider' celu' nouu' et terra'
 noua': atq' addit' p'imu' em
 celu' et p'ima terra' abnt. **Q**d
 qualiter sit uel iuxta littera' uel
 ena' sp'ualit' intelligendu': supe
 rius dictu' e'. Abnt p'imu' ce
 lu' et p'ima terra': hoc e' per
 m'oulat'one' t'mutata' fut': et
 a p'astina' signa' recesserunt.
 iuxta illud apli. **P**retelit' fi
 gura' hui' mu'di. **V**eru' qd' sequi
 tur. et ma'e ia' no' e': utru' ad
 littera' id e' ut ma'e cu' flumib'g
 q'stuetur possit' intelligi. an e
 na' solūmo sp'ualit' hoc dicatur.
 dubiu' e'. **T**erra' e' aquaru' con
 uic'ione' subsistit: qm' et m'fia
 et ex' et supra se aquas conti
 net. ne naturali' ariditate fatig
 rat. qm' nisi aquis temperet'.
 in cinere' redigetur: ideoq' utru'
 maximo illo ardoze ma'e cu' flu
 mib'g sicetur. an et ip'm' uita
 tur in melius. no' facile d'p'e'i
 m'. **Q**d et si factu' fuit per
 dei potentia' licet arida sit ter
 ra: satis subsiste' potest. **Q**ua

tuor' siquidē fut' elemēta: ex
 quib'g duo fut' t'mutanda i' me
 lius sicut hic dicitur. et dñs i'
 ewangeliho m'ifestat. **C**elu' et
 terra' t'nsibut': id e' immutabūt'.
Utru' autē mare uel ignis t'nsi
 seat. id e' m' mutetur deus fat':
 licet hic legam'. et ma'e ia' no'
 e'. **E**t alibi. **L**umē lucerne:
 non lucebit in ea. **H**ec e' qua
 lit' fiant: cu' illuc p'uenēimus
 melius s'iem'. **E**t ciuitatem
 scām ihrlm' noua' vidi descen
 dente' de celo a deo. **H**ec ciuitas
 scā ena' e': que idarco ciuitas ap
 pellatur. qm' a multis m'habit
 tur: et in qtuor' mu'di partes dis
 tendit'. habens habitatoze' deu'.
Hinc paul' dicit. **T**emplū dei
 sanctū e': qd' estis uos. **S**ancta
 dicitur: q' condie per b'ptismū
 sanctificatur. **V**ocatur quoq'
 ihrlm'. que visio pacis m'pretat'.
 q' ad hoc laborat. ut uisione'
 dei in celestib'g p'cipiat. **N**oua
 dicitur: q' a uetustate peccati
 exuitur. **P**eccati e' p'petuo
 ad ueterē adam p'tinet. **E**t ideo
 dū ecclia a p'ito' orig'mali mu'
 datur. a uetustate p'ci ad noui
 tate' uenit. **U**nde apl'us. **E**x
 spoliante' uos ueterē ho'iem:
 induite nouū qui renouatur
 in ag'm'one' dei. **I**darco autē
 ciuitas her' a deo descende' dicit'.
 q' ab exordio sui ia' cu' capite
 suo descendit. cu' quo et per qd'
 sursum ascendit. **U**nde idē dñs
 dicit. **N**emo ascendit in celu'
 zē. **A**li'. **I**n hoc de celo descē
 de' dicitur: q' celestis e' grā. qd'
 deus eā fecit eccl'ia. iuxta illud.

Ego dñs faciens te. Quidquid
ei habet in fide. spe. et caritate: cete-
risq; virtutib; et baptismo: desup
datu e illi. Unde iacobus. Omne
datu optimu et omne donu pfrim:
desursu e descendes a pre lumnu.
Parata id e fide ceterisq; virtutib;
ornata: ut meretur fieri sponsa.
Sicut sponsa ornata viro suo.
Duo dicit sponsa et viru in quo
subintelligitur vxor: q; consuetudo
e sctę scripturę ut sponsos appellet
viros. et sponas vxores. Unde
e. Egrediatu sponsus de cubili
suo: et sponsa de thalamo suo.
Et sessora ad moysen. Sponsus
sanguinu tu michi es. In eua-
gelio quoq; ab angelo dicitur.
Ioseph aute vir eius. Et in le-
ge. Si mueneit vir puellam
in agro desponsata. et dormiet
cu ea. morte moriatur: q; hui
hauit vxore pprim su. Spon-
sa itaq; nuc e sca ecclia p fide.
spem. et dilcone: sed tuc e v-
xor. qn ad amplexus viri. id e
ad cotemplatione dei omnipoten-
tis pueneit. Quotidie quide
in singulis agitur elis: genea-
lit aute in fine coplebitur. cu
omnes in comune audierit. Ve-
nite benedicti patris mei etc. Or-
nata dicit. id e omib; virtuti-
b; copositam: iuxta illud psal-
miste. Astruit regina a dextris
tuis in uestitu deaurato. Et au-
diu voce magna de throno.
Thronus hic intelligit angeli
et hoies sancti: in quib; habitat
dñs. Ideoq; hec uox magna:
uox intelligitur dei omnipotentis.
Que idcirco magna dicit: quia

de magnis loquitur dicens. Et
ce tabernaculu dei cu homib;
Magna e ei dei gra: ut hoies
ill; fiant tabernaculu: au; mag-
nitudme non capit mundus.
Tabernaculu dei cu homib;
id e ipi hoies sut tabernaculu
dei. Iohanes in hoc loco typu
tenet sctę ecclie: que audit uoce
dicente. Ecce tabernaculu dei
cu homib;: qn p mtna mspi-
ratione sepam cognoscat ee dei
tabernaculu. Et habitabit cu
illis: id e cu hys qui taberna-
lu dei ee meruerit. Unde ipse
aplis dicit. Ecce ego uobiscu
sum omib; dieb;. Et ipi plūs
eius erūt: iuxta illud. Here-
ditas mea usq;. Et ipse deus cu
eis erit: habitas in eozu fide et
dilcone sicut ipse dicit. In quis
diligit me sermone meu serua-
bit. et pater meus diliget eu.
et ad eu uenem; et mansione
apud eu faciem;. Unde et ide
iohanes i epla sua ait. Qui
manet i dilcone: deus in eo
manet. Et ipozu deus. e om-
potens deus: cu quib; habitae
dignatur. Unde psalmista.
Dñs pars hereditatis mee. Et
ipse in lege loquitur dicens. Filys
aute leui no dabis possessione.
Ego et hereditas eozu illozu.
Quando ei homo peccando rece-
dit a deo: no e dei plūs. nec de-
u possidet. Qu aute penitendo
reuertit ad deum plūs dei e: q;
possidet deum et possidetur a deo.
Et absterget deus omne lacrima
ab oculis eozu. Hec uerba no
ad pntē uitā luctu et lacrimis

plena p̄inet. sed ad futurū:
 q̄n̄ oīs luctus aufertur a fidelibz.
 et p̄petuū gaudiū possidebitur.
 iuxta illud. **B**eat̄ qui lugent:
 q̄m̄ ip̄i consolabūtur. **I**ntuen
 dū autē quid sit qd' omnē lacri
 mā ab oculis scōrū dicit aufen
 dā: cū sufficere potuisset si dicit.
 absterget lacrimā ab oculis eorū.
Sed sciendū qd' diuerse sūt qua
 litates lacrimarū: quibz in hac
 vita affliguntur elci. Aliq̄n salu
 cet p̄pter timorē tormētōrū: ne
 videlicet melito iniquitatis sue
 p̄p̄is tradant' vltimibz. Aliq̄n
 vob' p̄pter amorē et consōrū
 sup̄norū auuū. **P**ostq̄ em̄ ue
 mā p̄ccōrū consequuntur. iterū
 capiūt flere: non iā qd' timet
 dāpnā: sed qd' differūt a regno.
 Aliq̄n quoq̄ deplorāt aliorū p̄ccā:
 sicut samuel flebat saul. eo qd'
 penitisset dnm̄ qd' constituit
 eū regē sup̄ isrl'. **E**t sicut pau
 lū flebat corinthios: q̄ post for
 mationē et ydolatriā nō agerūt
 p̄cēntiā. **O**mnē eī lacrimā
 ab oculis elcōrū dñs absterget:
 qd' neq̄ timorē artabūt' penarū.
 neq̄ iā differūt a regno. qd'
 p̄ccālit' possidebūt. neq̄ etiā
 aliorū p̄ccā deflebūt: qd' iusto
 dei iudicio dāpnatis reprobis
 nullq̄ demceps p̄ccāe potēit.
Et mors vltimā nō erit. **P**ost
 q̄ eī a mortuis resurrexerimz:
 in elcīs iā vltimā mors nō erit.
 neq̄ corpis neq̄ aīe. **P**rimus
 nāq̄ homo ea lege conditus ē
 ī paradiso. ut nisi peccasset īmor
 lis mansisset: et cōpleto elcōrū
 numēo ab illo paradiso terreno

absq̄z moris m̄tuenti tū sicut
 ad patriā celestē. **H**ic autē est
 cōditus: ut si peccaret. mori
 potuisset. **Q**ue mors qd' eam
 per peccatū m̄tuit. destructa
 ē per dñi mortē: ideoq̄ locū in
 elcīs nō habet. **P**ostq̄ omēs
 ad vitā resurgemus: tales effecti.
 ut demceps neq̄ mori. neq̄ peccā
 re possimz: neq̄ luctū eī in illa
 ecclia. qd' ut superius dictū ē
 multis modis fit in p̄ccā. **N**eq̄
 clamor neq̄ dolor vlt' eī. **C**la
 mor ī hoc loco intelligitur que
 relā p̄ccāe suggestiōis. **P**rius eī
 q̄ peccaret hō in magna quiete
 erit. omīaq̄ mēbra sibi subiecta.
 et nullo mō ī aliquo repugnāna
 possidebat: sed postq̄ peccauit.
 statim clamore p̄ccāe suggestiōis
 cont' se exurgētē sensit. mulie
 rē concupuit: factūq̄ est. **I**
 dei iudicio iusto. ut qui noluit eē
 subiectus deo. non possit habē
 mēbra sibi subiecta. **H**unc
 clamorē demceps omnes sustine
 imz: quo laborāe se ostendit pau
 lus dicens. **V**ideo aliā legem
 in mēbris meis. **S**emper
 fit eī hic clamor: qd' semp' caro
 spū resistit. **S**ed cū corruptibile
 hoc inducit inducit incorruptio
 nē et mortē hoc inducit īmortalitātē:
 cessabit clamor tumultuā
 cont' elcōs. quī eos in hac vita qd'
 estē non simebat. **I**bi eī cessabit
 omīs p̄ccāe suggestiō: ibi nulla eī
 carnis delictiō. **S**ed et dolor post
 her nō erit: qd' videlicet caro elcō
 rū vlt' sp̄mas et p̄ccāones p̄ccō
 rū p̄ quibz dolere debeant non
 generabit. **Q**ue prima abierūt:

q̄ in p̄nti seculo her om̄ia sustinet.
Bed n̄ in nouata celū et terrā su
erit: tūc elā in nouabūtur. et
nequaq̄ p̄teitas passiones sus
tinebūt. **E**t dixit q̄ sedebat i
throno. id ē deus ompotens q̄
p̄sudet sue ecclie. **E**cce noua fa
cio om̄ia: ea scilicet que super
us dicta sūt. m̄ que etiā celū
et terrā in nouabūtur. **E**t dixit
michi. **S**cribe. **I**n corde tuo
uel etiā litteris cōmenda: ut ad
noticiā pueniat posterorum.
Bed qd̄ iohāni dicitur: ad om̄ne
eccliam p̄tinet. que in tabulis
cordis carnalibz uerba dei scribere
uidetur. **H**ec uerba que ab mi
cro isaus libri diuinitus tibi sūt
ostensa. fidelissima et uera sūt:
q̄ a deo uero p̄cesserūt. **A**c si di
cet. **E**o in cordis memoria ar
cus deprimatur que loquūtur:
quo de tota fidei summa. de tota
spei fiducia p̄ferūtur. **E**t dixit
michi. **F**actū ē. p̄ eo qd̄ ē fiet:
id ē cōplebūtur om̄ia que super
us sūt dicta. siue de remunerā
tione iustozū seu de dāpnatione
reprobzū. **Q**uia ei her om̄ia tē
pore suo p̄ certo cōplebūtur: q̄
iam facta sūt. dei ompotentis
uoce firmatur: in cuius p̄ntia oīa
futura p̄ntialit̄ manēt. **Q**ui
fecit que uentūa sūt. **E**go sum
et alpha. et ω. incū et finis:
nō qd̄ incū habeat in tempe uel
finē. sed q̄ ab illo cūcta sumpse
rūt incū. et in ip̄o resūmet
t̄m nū. **D**e quibz satis sup̄ dic
tū ē. **Q**d̄ autē d̄ns hor iā ter
cio per angelū i hac apocalypsi
ita nomē suū m̄ulcat dicens.

Ego sū alpha. et ω. duo per
hoc factū quedā nobis īnuat.
vnū scilicet per qd̄ intelligamz.
neq̄ ad angelū p̄prie. neq̄ ad
iohāne p̄tinē. que in hac reue
lacioe continētur: aliud uero qd̄
scire possimz. ip̄m ēē deum an
tempa. et hōiem in fine temp̄m
sclozū. **E**go sicutibz dabo fon
tē aque uiue ḡtis. **S**icutibz
id ē esūientibz iusticiā. p̄mittit̄
fons aque. **D**e quibz d̄ns dicit.
Beat̄ qui esūit et sicut iusti
ciā. **F**ons at̄ aque uiue: in sepa
lis trinitas intelligitur. **P**ater
ēi fons. filius fons: sp̄s sc̄s
fons. **U**nde psalmista dicit.
Apuđ te ē fons uite. **S**icutibz
ergo deū seip̄m dabit in remu
neracionē: in cuius cōtemplacione
erit refectio et̄ ne facietatis. **Q**uo
fonte psalmista faciat̄ desiderans
dicebat. **S**iquit aīa mea ad deū
fontē uiuū. **D**e quo fonte dicit
qui bibet: uitā habebit. **H**abē
do ēi deū: habebit uitā eternā
que ē deus. **U**nde ip̄e dicit.
Hec ē uita et̄na et̄ cetera. **G**ra
tis iste fons datur fidelibus: hoc
ē sine ullis p̄cedētibz meitis
hōim. **Q**ui uicē d̄p̄oli tēp̄
tam et̄a m̄centua carnis sue.
adūitates p̄ozū hōim: posside
bit her que superius dicta sūt
id ē deū ompotentē. carnis in
mōrtalitate. et̄ corrupcionē. **E**t
erō illi deus. id ē eterna facietas
et remunerācio: et ip̄e ēit michi
filius. qui credendo in deū effia
ūtur fideles filij dei. **H**ic quidē
per fidē: illic autē p̄ māifestan
onē. **U**nde idē iohānes i epla

sua aut. **R**arissimi nūc filij
 dei sumus. et nondū apparuit
 quid eimꝯ. **S**cimus atꝯ qꝯ cū
 apparuit: similes ei erimꝯ.
 et videbimꝯ eū sicut ē. **T**im-
 dis atꝯ. incredulis. et exentis.
 et hominibꝯ. **T**imidos possu-
 mꝯ intellige: qꝯ uolūtas erat
 ut crederent ī xpm̄ uerū: uide-
 tes diuersa tormētorū geneā
 fidelibꝯ p̄pata: timōe cōtusi
 recedebant a fide xpi. **Q**uidā
 autē etiā post fidē xpi et bap-
 tismū: uel terroibꝯ p̄culsi. uel
 blandimētis illerti. timētes
 penas. recedebāt a fide. **Q**uo-
 rū pars est ī stagno ardenti:
 idē m̄ dāpnatioē p̄petua. **S**ūt
 etiā timidi m̄ pace ecclie: qui
 metu p̄ncipū et scilicet hominū
 bonū opari metuit. **D**e talibꝯ
 dicitur. **I**llis trepidauerūt
 timōe ubi nō eāt timor. **C**ū
 incredulis. idē nūc pagans. et
 cū exentis. idē cū incredulis
 iudeis. uel falsis xp̄ians: qui
 sūt exentia a deo idē ualde
 abhominabiles. **U**nde ē. **U**irū
 sanguinū et dolosū abhorabit
 dñs. **E**t cū hoīcidis. idē quo-
 cūqꝯ mō hoīem interficiētibꝯ:
 uel odio seipos iugulatibꝯ. **U**n-
 de ē. **Q**ui odit fratrem suū homi-
 cidā ē. **E**t fornicatoibꝯ. id est
 cū ydolis seruētibꝯ seu īmū-
 dicia carnis sectantibꝯ: uel e-
 nā plus creaturū q̄ creatore di-
 ligentibꝯ. et diuicias ulꝯ modū
 amantibꝯ. **U**nde paulꝯ. **E**t
 auāria que ē ydolorū seruitus.
Et ueneficis idē magis qui
 m̄tantatioēs pagēbat. **D**ue

etiā ueneficos. id ē maleficos:
 possumꝯ eos intelligē. q̄ huāna
 p̄tate alijs dñantur. **U**nde m̄
 ewāgelio. **R**eges gentiū dñan-
 tur eorū: et qui p̄tate habent
 sup̄ eos ueneficia uocantꝯ id est
 maleficia. **E**t ydolatrias qui si-
 mulachra hominū mortuorū: uel
 etiā ymagines rerū quarūdā
 p̄ deo ueneantꝯ. **E**t omibꝯ men-
 dacibꝯ. **P**rociatis superius p̄ ordine
 singulorū auctoibꝯ uiciorū: ad
 extremū intulit et omibꝯ mē-
 dacibꝯ. **U**bi cū dicit omibꝯ:
 ostendit multa eē geneā mēda-
 ciorū. **N**ā beatus augustinus
 octo dicit eē geneā mēdaciorū:
 sed tamē nullū ē mendaciū qd̄
 p̄ccō careat. **U**nde scriptū est.
Os qd̄ mētur occidit aīam.
Nōnulli ē dicit nō eē p̄ccō:
 si p̄ ueritate aut iusticia p̄ferūt
 mendaciū. sicut legimꝯ factū
 ī egipto de obstetricibꝯ que ad
 pharaonē reuerse. et īre pate-
 ant uiuificaret puulos quos ius-
 se faciant m̄ficia: mēte sūt di-
 ctes. nō sūt hebreæ mulieres
 sicut egiptiæ: sed ip̄e habent
 obstetricandi sciētiā. **U**nde et
 scripturā refert. **J**obrem
 edificauit illis domū. **N**ūquid
 ergo p̄ccō fuit illud mendaciū:
 p̄ quo mercedē acceperūt a deo:
 fuit quidē p̄ccō: sed tamē ope-
 m̄e ē purgatū. **U**nde et deus
 edificauit illis mansiones. id ē
 multitudine filiorū dedit illis:
 q̄ aliorū filios uiuificauerūt. **D**i-
 m̄lit legimꝯ factū et m̄ rahab
 mētrice. que nūcios iosue abston-
 dit: et inq̄rentibꝯ de eis respodit.

cti

Fateor quide venerūt ad me:
sed cū claudētur porta. et illi pa-
ter exierūt. Quia opus mēcir-
ca eos exhibuit. et a morte eos
liberavit: postea meruit p̄m-
gē ad vni⁹ dei cognitiōe. et
inter israhelitas cōnumēari:
q̄ p̄cām illud mendacij purga-
uit opus pietatis et mē. Deus
ei fuisse. si eos p̄det ad mortē:
q̄ qd̄ eos negauit et mentita ē.
Vnū sane debem⁹ retinē. nullū
mendacij gen⁹ multū remanē:
qd̄ hic lavatū non fuit p̄mte-
ria. aut aliquo pietatis ope.
Om̄ istorū qui sūt superius
cōnumēati: pars eorū est in
stagnō ardenti et sulphurē. id ē
in p̄funda infernī dāpnatiōe:
ubi sūt simul ignis et sulphur.
qd̄ est mors secūda. id ē corpis
et aīe. Prima aī mors fit in
aīa per peccatū. sc̄da autē intel-
ligitur in aīa et corpe. Sequit⁹.
Et venit vnus de septē angelis
habentib⁹ p̄p̄alas plenas sep-
tem plagis nouissimis. Per
septem angelos sicut superius
dictū ē. uel vniuersalis ecclia
intelligitur. uel oēs p̄dicatores.
p̄pter septiformē sp̄m. quo ecclia
instruitur. et doctores erudiuntur.
Sepe aī dictū ē septenariū nume-
rū vniuersitate ostendē: q̄ om̄e
p̄sens tempus septē diebus uol-
uitur. Vnus ergo ex septem
angelis qui ad iohāne venit:
intelligitur dñs ih̄s xp̄s. qui
ē sc̄dm̄ p̄phetam magm̄ consilij
angelus. id ē nūcius paternē
volūtatis. Vnus ē ex angelis
q̄ caput ē om̄i elcōrū: et per

assūptiōne huānitatis. illis est
cōiunctus in vtrō virgins. Ve-
nit ergo per incarnatiōis mys-
teriū: qui vbiq̄ erat per diuīta-
tis potētiā. Isti angelī. hoc ē
p̄dicatores quorū caput ē xp̄s:
habent p̄p̄alas plenas septem
plagis nouissimis. hoc ē ipsi
sūt pleni diuīa p̄dicatiōe: q̄
quidā auditorū vulneratur ad
salutē. quidā autē ad sui p̄māe.
Bene autē ip̄e plage nouissime
dicuntur: q̄ in nouissima hui⁹
sc̄li hora. id ē ab incarnatiōe
dñi usq̄ ad finē mūdi imittūt.
Et locut⁹ ē meū dicens. Veni
ostendā tibi sponsā vxorē agm̄.
Iohānes in hoc loco significat
eccliam: cui loquitur deus per
oculū inspiratiōne in mente
dicens. Veni passib⁹ fidei. et
passib⁹ amoris: et ostendā tibi
sponsā vxorē agm̄. id ē tibi
ip̄i manifestabo qualis nūc sis
per fidē: et qualis postea futu-
ra es: cū ad dei veniēs cōtem-
platiōne. Duo aī dicit sponsā
et vxorē: q̄ sicut superius que-
nūc ē sponsa per fidē et dilatiōe:
erit tūc vxor. cū ad amplexus
sui puenit viri. Vnū aī ecclie
deus ē. Vnde salomon dicit.
Non ē vir in domo sua. Et
sustulit me in sp̄u in montē mag-
nū et altū. Hic manifeste osten-
ditur. q̄ iohānes nō corporeis
oculis hanc intuitus ē visiōe:
sed sp̄u. hoc ē mens oculis qd̄
cōtemplanda celestia mystēria
ē eleuatus. Mons magnus et
altus in quo se dicit eleuatum
xp̄s intelligitur. de q̄ daniel

dicit: q lapis p̄sus de monte
 sine maibz creuit i monte mag
 nu. et repleuit vniuersam
 terra. Ipe quoq de se dicit.
Non potest abscondi ciuitas
 sup monte posita. **M**agnus
 est iste mons: q totu m̄du
 replet. **A**ltus: q ita e homo
 ut sit ead̄ deus verus. **D**e hoc
 monte ysaias dicit. **I**n nouis
 simis diebus erit mons domus
 d̄ni p̄atus in vertice montu. **n**o
 id e xp̄us princeps om̄ el̄orū.
Quobrem q angelz et mons
 xp̄us e. et in iohane ecclia in
 telligit. angelus iohane dicit
 in monte. hoc e xp̄us eccliam
 sua sup semetipm constituit.
Recte ergo xp̄us. et angelus
 et mons dicitur: q nuncius
 ecclie apparens. ad celestem
 patria mutat el̄os: et ipse
 eandē eccliam sup se portando
 ad celestia subleuat. **E**t ostē
 dit michi ciuitate sc̄am iherlm
 descendente de celo a deo: habē
 te claritate dei. **C**iuitas ecclia e:
 deu habens habitatore. **Q**ue
 sc̄a dicitur. q cotidie per bap
 tismū sanctificatur: iherlm. q
 ad hoc laborat. ut ad visione
 patrie celestis pueniat. **D**e ce
 lo descendit: q om̄e qd̄ habet
 bonū. relinq̄ datū e illi per gra
 m. **U**nde iacobus. **O**m̄e
 datū optimū et om̄e donū per
 factū defursū e. descendēs a
 p̄re luminū: uel etiā sicut sup
 dictū e. in capite suo descendit
 de celo. q eā in vtroq̄ virginali
 couit. **U**nde ap̄lus. **D**espon
 sauit sibi xp̄us eccliam: non

habentē maculā aut rugam.
Clariatē dei habet: q a filio
 dei illuatur. qui illuat om̄e
 hoiem venēte in hūc m̄du.
Unde et ip̄e ap̄lis dicit. **E**go
 sum lux m̄di. **U**nde sequit.
Et lumen ei9 simile lapidi p̄
 cioso: tamq̄ iaspidi dicitur:
 q dū el̄os suos illustrat. et ne
 viriditatis pabulo nutrit. **L**a
 pis e iaspis. viridis e coloris:
 et ideo m̄conciēt per lapidē
 iaspidē. **v**is̄o intelligit. **s**anctē
 trinitatis: ad quā am̄e sc̄orū
 p̄tingē desideant. n̄luta ciuita
 yuēntia. queq̄ perquirūt.
Hinc ip̄e dicit. **P**er me si q̄s
 introuerit saluabit. et ingre
 dietur per fidē. et egredietur
 a fide ad sp̄ciē: et pastua in
 uemet eterne sacietatis. **U**nde
 et psalmista dicit. **D**ns pas
 cit me et nichil michi deerit:
 in loco pastue ibi me collocauit.
Per cristallū uerō intelligitur
 p̄mū sup̄ne remun̄eratiōis:
 que in ip̄a visione dei cōplebit.
Et ei aqua in cristallū vertit:
 dū p̄mū ex aqua et sp̄a rena
 torū ip̄a dei cōtemplatiō effiat.
Nam et si bene p̄pendimus q
 significat iaspis. hoc et cristal
 lū: q remun̄eratiō sc̄orū nichil
 aliud e. nisi p̄sens dei uultū.
Et habebat murū magnū et
 altū. **M**urus ecclie e xp̄us:
 de quo ysaias ait. **I**n illa die
 cantabitur canticū istud in ter
 ra uida. **U**erbs fortitudis nr̄e
 syon saluator ponetur in ea
 murus. **I**pe e etiā magnus:
 de quo psalmista. **D**ns i syon

magnus. **A**ltus quoque est: quia a patre
super omnia sublimatus: et deus
quoque etiam per humanitatem est con-
stitutus. **I**pe quoque est murus: hoc
est defensio et protectio ecclesie sue.
Hec etiam murus generaliter ipsa
ecclesia intelligitur: que murus
appellatur propter firmitatem fidei
et constantiam virtutum. **M**agnus
est iste murus: quia ecclesia ex multis
constat fidelibus: et per quatuor
mundi circumdata dilatatur. **A**ltus
quoque est: quia corpus inhabitat ter-
ram: in mente vero possidet celum. **D**e quo
bene subditur. **H**abens portas
duodecim. **P**er duodecim quippe
portas: duodecim intelliguntur
apostoli. **E**t per duodecim apostolos:
omnis ordo doctorum per quorum
ministerium ministerium ecclesiam. **I**psi
etiam nos baptizant: et docentes
per fidem ecclesie portas nos intro-
ducunt. **D**e quibus adhuc submi-
fertur. **E**t in portis angulos
duodecim: id est in apostolis omnes doc-
tores subiecti: sicut sunt presbiteri
et ceteri minoris ordinis ecclesie
propositi: qui et si magna non
valent: tamen minorum que accepe-
runt fidei populo nutu a non desit-
tunt. **D**e quibus in malachia legi-
tur. **L**abia sacerdotum custodiunt
secretum et legem requirunt ex ore
eius: quia angelus domini exoraturus
est. **I**n duodecim ergo portis duo-
decim anguli consistunt: quia docto-
res ecclesie fidei et uestigia apostolorum
sequuntur. **E**t nomina scripta que
sunt nomina duodecim tribuum filiorum
israhel. **F**ilos israhel non debemus
intelligere carnaliter duodecim filios
iacob: quorum fuit reprobata vita.

sicut scriptura manifestat: sed pa-
tres spirituales ex eius prole me des-
cendentes: sicut sunt ysaas ihe-
rennas: ceterique prophete. **Q**uo-
rum nomina scripta sunt in portis:
quia memoria illorum in fide conti-
netur apostolorum. **E**t etiam isti an-
nunciant factum: illi prederunt
futurum. **Q**uia ergo eadem
que illi prederunt annunciant:
memoria illorum in suis cordibus
se habere insitam demonstrant.
Hinc etiam in duodecim filijs israhel
possumus intelligere omnes gen-
tes: sicut in duodecim apostolis intel-
ligimus omnem ordinem predicatorum.
In duodecim ergo portis nomina duo-
decim filiorum israhel scripta sunt: quia
in fide et dilectione apostolorum omnes
gentes consistunt. **H**inc paulus
dicit. **E**pistola nostra uos estis scrip-
ta in cordibus nostris. **A**b oriente
porte tres. **P**er orientem populus
intelligitur iudeorum: de quo christus
est exortus: qui est verus sol iusti-
cie illuminans corda credentium.
Ibi etiam fuerunt primum porte tres:
hoc est fides sancte trinitatis: in
illis primum annuntiata est a prophetis:
et ceteris iustis qui per spiritum illu-
minati fide sancte trinitatis cogno-
uerunt. **U**nde ysaas dicit: au-
disse se cherubim clamantia.
Deus. **D**eus. **D**eus. **B**ed quia in tri-
mitate personarum intelligitur
vna maiestas: cum pluraliter pro-
mississent. **D**eus. **D**eus. **D**eus. **v**
nitatem substantie attendentes:
adiungit dominus deus sabaoth. **S**i
mihic psalmista promittens:
benedicat nos deus pater: bene-
dicat nos deus filius: benedicat

nos deus spūs sūs: trinitatem
 psonarū cōuertit ad vnitatē
 maiestatis dicens. et metuant
 eū oēs fines terre. Ab aquilo
 ne porte tres. Per aquilonē
 intelligūtur gentiles. in fri
 gore infidelitatis et ignorantie
 positi. sicut fuerūt patres nrī.
 In quoq; sūt porte tres: quia
 et gentiles per doctrinā aplo
 rū. ceterōq; p̄dicatorū edocti.
 fidē scē trinitatis preperūt.
 Et bene quidē primū ab orie
 te porte tres. demde ab aquilo
 ne cōmēorant: q̄ prius iudei
 crediderūt. demde gentiles:
 qui ante erāt in aquilone qui
 ē frigidissim⁹ et durissim⁹ ven
 tus. habentes dyabolū qui di
 cit. **Nonā** sedem meā ad a
 quilonē. Et ab austro porte
 tres. Per austrū claritatem fide
 i intelligim⁹. que in toto orbe
 terrarū lucet: q̄ dū sol ī austro
 id ē in medio centro celi figit.
 tonū mūdū illūiat: significans
 xp̄m. qui luce fidei claritatis
 sue illūiat vniuersā eccliam.
 In austro itaq; porte tres sūt:
 q̄ fides scē ecclie splendore
 scē trinitatis illūiatur. baptiza
 ta in noīe patris et filij et spūs
 sū. Et ab occasu porte tres.
 Per occasū nouissimā mūdi
 etate accipiam⁹. in q̄ per haliā
 et enoch. ceterōq; p̄dicatores
 eādē fides scē trinitatis per
 quadruplitū orbem diffundet:
 iudeos atq; gentiles part̄ cōplet
 tens. Duodenarius ē numerus
 portarū. que per quorū mundi

partes sub t'nario cōprehendūt:
 ad mīsteriū ptinet duodecī aplo
 rū. per quos fides scē trinitatis
 per quadruplitū orbem diffusa
 est. Et murus ciuitatis habes
 fundamēta duodecī. Murus ip̄a
 ē ciuitas. que habet duodecim fū
 damēta: q̄ aplozū et p̄phetarū doc
 trina cōsistit. Quorū funda
 mētorū fundamētū ē xp̄us: de
 quo paul⁹ dicit. Fundamētū aliud
 nemo p̄t ponē p̄ter id qd̄ positū
 ē: qd̄ ē xp̄us ih̄s. Quādo em̄
 singulariter fundamētū enūciat.
 ip̄e xp̄us intelligitur: sup̄ quē
 om̄s edificatio ecclie constituitur.
 Quādo ei pluralit̄: patriarche.
 apli. ceteriq; doctores. Unde idē
 ap̄lus dicit. **Iam** nō estis hospi
 tes et aduente: sed estis ciues scō
 rū et domestici dei. sup̄ edificati
 sup̄ fundamētū aplozū et p̄pheta
 rū. **Hic** ergo fundamētū apli.
 ceteriq; doctores intelligūtur. in
 vno fundamēto xp̄o fundati:
 ip̄e ē fundamētū fundamētorū.
 sicut ē rex regū et dñs dn̄arū.
 Ad hoc ei ptinet q̄ etiā noīatis
 fundamētis. agm̄ nomē nō siluit:
 sed ait. Et in ip̄is duodecī: no
 mīa duodecī aplozū et agm̄. Et
 in ip̄is fundamētis. hoc ē in fi
 de patriarcharū et aplozū. noīa
 duodecī aplozū: q̄ videlicet ip̄s
 in ecclia regimē suscepit. locū a
 plozū tenet: quorū doctrinā et
 et actus mutatur. Et ut absolu
 aus hoc sit: dicam⁹ fundamēta.
 patriarchas eē et p̄phetas in qui
 bus noīa duodecī aplozū sunt:
 q̄ fidē quā preperūt apli. habue

rūt et illi. Et quē isti crediderūt
in carne uenisse: illi p̄nūciaue
rūt uenturū. Hinc psalmista
dicit. Fundamētā eius in mōtibz
sc̄is. Montes quippe xp̄i sunt
p̄uarche et p̄phete sup quos no
uū testamētū doctores fundant
q̄ eorū fidem imitant. Tamq̄
salicet fundamētū sup fundamē
ta: q̄ et xp̄i montes fundamē
ta eē noscitur. Et qui loqueba
tur meū. habebat mensuram
harūdmeā aureā: ut metiret
ciuitatem. Hic angelus typū
fily dei tenebat: qui om̄ia mē
sura et num̄o dispoit. Na
per harūdme: diuinā debemz
intelligē p̄dicacionē. Quia eī
harūdme scribit: recte per ha
rūdme scriptura sc̄a intelligit.
ab efficitur uidelicet illud qd̄
efficitur. Hac itaqz harūdme
id ē diuino eloquio tangit et
illuīat deus corda fidelū: abiqz
pendit et metitur facta singu
lorū atqz p̄fectus. dū alij tribuit
sermone sapientie. alij geneā
linguarū. etc. Que mensura
harūdme aurea dicitur: p̄pter
clauitatem diuīe sapientie. que
i plerisqz locis auro figuratur.
Vnde ē. Accipite sapientia
sicut aurū. Hac itaqz harūdi
ne metitur ciuitatē: id ē om̄i
salē eccliam. Et portas eius:
id ē doctores et p̄positos ecclie.
Et murū ciuitatis: in q̄ nichil
aliud q̄ ip̄a ciuitas intelligitur.
Et ciuitas i quadzo posita ē.
In quadrata signa nō aliud la
tus manus ē. aliud m̄n̄g. sed
cūcta simul quatuor lateā eq̄li

spacio tenditur. Per hec autē
quorū lateā: debemz intelligē
spem. fidē. caritatē et opacionē.
Que equalia sūt: q̄ unusqzqz
fidelis xp̄i credit. tantū sperat.
tantū amat et opatur. Iterū
Similiter xp̄i sperat. tantū
credit: tantū amat et opatur.
Iterū tantū amat. xp̄i credit.
xp̄i sperat. xp̄i opatur.
Tantū opat. xp̄i credit: xp̄i
amat. xp̄i sperat. Bene autē
ecclia i quadzo posita eē mēo
ratur: q̄ ē robusta per fidem.
longanimis per spem: ampla
per caritatē. efficacis p̄ opacionē.
Habent etiā singuli fidelū fi
dē. q̄ credit que uidē nō possūt:
deū salicet terrū in p̄soms. et
vnū in maiestate. Habent et
spem: q̄ sperat posse se p̄tingē
ad illud qd̄ necdū uident. Ha
bent quoqz caritatē. id ē dei et
p̄p̄m̄ dilcionē. Quibz uirtuti
bz ut p̄fecta sit uita illorū: ad
iugitur opacio. sine q̄ fides mor
tua ē. Vnde aplūs. Fides sine
op̄ibz ociosa ē. Hinc etiā per
quatuor lateā ciuitatis. possumz
intelligē quorū uirtutes p̄ncipa
les: prudentiā uidelicet tempe
ranciā. fortitudinē atqz iusticiā.
Que ita debent eē in elās: ut
vna alterā non excedat. Pru
dencia quippe ē. sciencia in appe
tendis bonis. et uitandis malis.
Cui debet cōiūgi. seu coequā
tempancia: q̄ nō ē p̄fecta pru
dencia. nisi studeat hō semetip
sū temperare. et a uoluptatibz
istius seculi retrahē. Qd̄ cum
fecerit debet habē fortitudinē:

ut illud qd' intelligit. ope p'ficia
 at. **D**em de etiā debet posside
 iusticiā: q'tens actus suos ita
 temper. ne nimis iustq. et plus
 q' oporteat sapiens sibi videat.
Et longitudo ei' tanta ē: quāta
 et latitudo. **R**epetit qd' supra
 dictū ē: q' quadrata figura ex
 omī parte equalis ē. **T**anta ē
 itaq' longitudo q'ta et latitudo:
 q' quāta ē fides. tanta ē spes
 tanta caritas. tanta nichilomī
 et opatio. **Q**uātū ē credmī
 tantū amamī: et q'tū amamī
 tantū de spe p'summī. **E**t in
 q'tū per spem ad supna erigi
 mur. tantū per dilectionē arta
 deū et p'ymū extendimur:
 tantūq' ipām fidē. spem et car
 itatē. operib'q' exornatē studem.
Similit' vnusquisq' tantū pru
 dens ē: q'tū temperans. fortis
 et iustus. **T**antū temperans: q'tū
 prudens. fortis et iustus. **T**antū
 fortis: q'tū prudens. temperans
 et iustus. **T**antū iustus: q'tū
 prudens. temperans. fortis fuerit.
Et mensus ē ciuitate de harū
 dme: per stadia vñ. milia. **I**n
 ciuitas ecclia intelligitur: harū
 do doctrina euangelica. **P**or
 ro per stadia vñ. milia: omēs
 exprimitur laborantes ī ecclia.
Per stadiū quippe illud intel
 ligitur: qd' ī stadio agitur: id
 est p' locū labor. et p'mū labo
 rantiū. **H**inc paulus dicit.
Nescitis qd' hñ qui ī stadio cur
 rūt. omēs quidē currūt. sed v
 nus accipit brauiū. **L**aborat
 itaq' electi ī stadio. hoc ē ī la
 bore p'sentis vite: ut brauiū

supne retribucōis possint pa
 pe. **N**ā et per vñ. milia: sū
 ma elcōrū exprimitur. **D**uode
 narius ē numerus idcirco per
 fectus habetur: q' ex denatio
 et binario constat. **D**enarius p
 tinet ad decē p'cepta legis: bi
 narius ad duo dilectōis p'cepta
 in quib'q' tota ley pendet et p'phe
 te. **S**icut idcirco p'fectus habet:
 q' ex partibus septenarij confi
 citur. que sūt tria et quatuor.
Ternarius ē ad fidē scē trinita
 tis refertur. **Q**uaternarius ad
 q'tuor euangelia. **M**illennarius
 quoq' p'fectus numerus osten
 ditur: q' denarij numei q'dratū
 solidū reddit. **D**ecies ē cente
 m: sūt mille. **A**iq' idcirco mil
 lenarius numerus p'fectus ē.
Unde dicitur. **V**erbi qd' mā
 dauit ī mille generacōnes: p
 quas generacōnū vniuersitas ex
 primitur. **Q**uia igitur duode
 narius. siue millennarius nume
 rus ī sacro eloquio p' p'fectio
 ne ponitur: recte ī vñ. milib'q'
 summa p'fectōis illorū expri
 mitur. qui decalogū legis cum
 dilcōne dei et p'ymū implent.
 fidēq' sancte trinitatis custodi
 ut: et hoc scdm auctoritatem
 q'tuor euangeliorū. **H**os meti
 tur deus omnipotens harū dme:
 q' vniūq'q' secundū sui intellectu
 distribuit doctrinā sciencie. **I**ncapantatē
Omēs tamē quos tangit: ī
 hñs que acceperūt p'fectos oste
 dit. **E**t vnusquisq' qd' acceperit
 ī se. per caritatis studiū possi
 det ī alio: ut ex multis mē
 bus vnū efficiatur corpus. uel

sicut supra dictū ē: alij tributur
sermo scientie: alij genēa lingua
rū ē. Et hū licet nō equaliter
q̄ ut dñs dicit: in domo patris
mei mansiones multe sunt: ta
mē omēs supne remunerationis
p̄mū p̄cepturi sunt. Sed cū
mīro consilio auctor et dispen
sator nō hūc illa largiatur que
alij denegat: eorū mensurā ha
vīdīms egredi nō videtur. Quis
quis posse plus q̄ accepit cona
tur: inde plerūq̄ amittit et hoc
qd̄ poterat: q̄ audacter ea que
continge non valet: arripe festi
nat. Nā et membrorū mōdū
tūc mīstēs bene utimur: cū sua
eis officia distincta servamus.
Iuxta ē oculis terminā: uocē
uēō auribq̄ audimq̄. Si quis
autē mutato ordīe officia dese
rit: ad aliena non assurgit.
Longitudo et latitudo et altitudo
eī equalia sūt. Hec ē illa so
liditas quadrate figurē: de qua
superius dixit. Et ciuitas in
q̄dro posita ēat. Longitudo p̄
tinet ad fidem: altitudo ad spem:
latitudo ad caritatē. de q̄ scriptū
ē. Latū mandatū tuū in mīs.
P̄ue etiā longitudo p̄tinet ad
longanimitatē: altitudo ad cō
templationē: latitudo sine du
bio caritatē designat: que itan
tū lata ē: ut non solū ad ami
cos: sed etiā usq̄ ad ipsos p̄ue
mat inimicos: iuxta illud.
Diligite inimicos vros: bene
facite hīs qui oderūt vos. Lo
gītudo itaq̄ ciuitatis et latitudo
atq̄ altitudo eī equalia sunt:
q̄ q̄ntū paciēns fuit mens p̄

longanimitatē: tantū lata est
per amorē. Et q̄ntū paciēns
fuit per longanimitatē: q̄ntū
q̄ lata per amorē: tantū est
et alta p̄ cōtemplationē. Unus
quisq̄ ad aliorū per cōtemplā
tionē erigitur: in q̄ntū semet
ipm̄ humiliat in tolerando
mala proximorū. Longitudo
itaq̄ ecclie: latitudo et altitudo
equalia sūt: q̄ mōdū longa
nims ē mē aduersa: in q̄ntū
caritate ergo omēs dilatata: in
tantū ē alta per cōtemplationē.
Et mensus ē murus eī cen
tū quadraginta m̄ cubitorū.
Hec summa quadratū duode
narū numeri continet. Duo
decies ē duodem: c. q̄dragi
ta q̄tuor sunt. Centenarius
numerus p̄fectionē significat.
Vnde in euangelio dñs. Qui
reliquit domū: fratres: et
usq̄ centuplū accipiet: id ē
p̄fectionē mētis cōsequetur:
ut ea que amittit semel ult̄ rē
petē nolit. Quadragenarius
quoq̄ numerus in scripturā sac̄
multimoda ratione habetur p̄
fectus: siue p̄pter dñm ieiunū
q̄draginta diebus partū: siue
p̄pter decalogū legis: et q̄tuor
euangelia in quibq̄ p̄fectio de
calogi cōtinetur. Quaternarius
similit̄ consecratus ē p̄pter flu
mina q̄tuor paradisi: uel q̄tuor
libros euangelij: seu etiā p̄pter
q̄tuor mūdi p̄tes: uel q̄tuor
virtutes p̄ncipales. Quia at̄
in cubito manus ē: recte p̄ cubi
tū opatio manū exprimitur.
Muri autē: ipa ē ciuitas. Nē

sus est itaq; angelus mirros a
 uuitatis. r. quadraginta m. or
 cubitis: q; omnipotens deus p
 pendit et confideat. qntu sm
 guli elozu per auctoitate m
 m. or ewangeliozu laborat
 m legis decalogo: qntamq;
 pfectione metis consequat
 ut ad societate angelozu per
 uenie possint. **Unde sequit².**
Mensura hois: que e angeli.
Qntu ad litteam ptinet.
 hic ostendit ipm angelu q
 her ostendebat ioham. m fo
 gna hois apparuisse: qntu at
 ad alaoze ptinet intellectu
 mensura hois que e angeli
 intelligitur recte ipe angeli
 qui etiam metitur: q; videli
 cet gloria angelozu et homi
 m celesti beatitudine equalis e
 rit. **Unde i ewangelio ipe**
diat. Neq; nubent. neq; nu
 bent². sed erit sicut angeli
 dei m celo. **De ideo mensura**
hois que e angeli dicitur: q;
 quot angeli remanserut m
 celo post orasii archangeli.
 tot hoies de terris sut assen
 suri m celos. **Et eat structura**
id e edificatio muri ei; ex la
pide iaspide. Iaspis lapis vi
 ridis e colois atq; dnm ihm
 xpm significat: q; e refectio
 stozu aialiu. **In cotemplatioe**
ei dei omnipotentis eit suma
elozu pfectio. et eterna facie
tas. iuxta illud psalmiste: dñs
 pasat me et nichil michi deat.
 m loco pasue ibi me collocauit.
Pue etia per lapide iaspide
eli expmuntur. quozu fides

nunq; martesut: sed i viridita
 te opacois constat. **Ex lapi**
de ergo iaspide structura au
tantis efficitur: q; prius m et
 clia fundametu xpi constitui
 tur. **Sui etia omes fideles sup**
ponuntur: iuxta illud apli.
Ad que accedentes lapide viu:
et ipi tamq; lapides viu sup
edificam domos spuales. Na
 sicut i muri edificatioe primo
 ponuntur lapides magni et q;
 drati. qui alios sup se positos
 portant. qui et ipi iteru alios
 portant. sicut omis edificatio
 costruitur usqueq; ad vltimu
 lapide pueiatur. q; ai portetur
 ab omibus. ipe nemne portat:
 ita m fundameto ecclie primo
 positi sut apli. demde mar
 tires. demde confessores. vir
 gines. vidue. ceteri q; sa. qui se
 omes muice portant. passio
 nes sue metis libentissime
 toleantes. iuxta illud apli.
 alter alterius onea portate:
 uel etia exemplo semetipos
 muice fonetes. et ita agitur
 usq; m fine seculi. qn vltimus
 elcus m nouissimo culmine
 hui; edificij ponetur: qui ai
 portetur ab omib; retro se p
 cedentib; ipe tamen no habebit
 que portare possit: q; i ipso
 omis ecclie consumabit² edifi
 catio. **Erit uero xpus et fun**
damentu: et consumatio ecclie.
 qui e mcau et fims. **Ipa vero**
aiutas aurū mudū. simile vi
 tro mudo. **Per aurū clauas**
intelligitur celestis: de q; dñs
 diat. **Accipite sapientia sicut**

aurū. In vitro veō: puritas cor
diā intelligitur. Nā ex ceteris
metallis si conficiatur aliqd vas:
quiddā mtrmssecus ponitur. ex
trmssecus nūme videtur. In
vitro at̄: qdqd mteius ponitur
totū exteius p̄spicitur: atq; ideo
per vitrū puritas designatur
cordis om̄i scōrū. que muicem
ī celesti b̄titudie om̄ib; māifesta
bitur. Hec eī uerba nō ad p̄ntē
eccliam referri possūt. in qua
singulis singulorū consuetudine
occulte sūt: sed ad futurā qn̄
venietē dno qui illūabit abson
dita tenebrarū. singulorū con
suetudine cūctis māifestabūtur.
Quiddā eī cogitātū fuerit ab a
liquo totū videbitur ab alio:
sicut vnusquisq; tūc est cōspica
bilis alteri. sicut nūc eē non p̄t
conspicibilis sibi. Vel p̄ aurū
sicut dictū ē intelligit̄ sapien
tia sup̄na: per vitrū veō puri
tas fidei. Nā in vitro sicut dic
tū ē quiddā ponitur mteius
totū videtur exteius. et per hoc
puritas fidei designatur: quā
sancti tenētes corde. māifestat
etiā ore: nec quiddā m̄tus agūt
per simulationē. qd nō videat̄
exteius p̄ purā oris atq; op̄is
confessionē. Fundamēta muri
ciuitatis: om̄i lapide p̄cioso or
nata. Fundamēta ciuitatis id
ē ecclie. sunt p̄arche. p̄phete.
et ceteri p̄dicatores: sup̄ quorū
doctrinā uel exempla constat
ecclie structura. Que fundamē
ta om̄i lapide p̄cioso. id ē om̄i
bus virtutib; fide saluet. spe
cāitate. hospitalitate. ieiunio.

abstinētia: ceterisq; sunt orna
ta bonorū artū op̄ib; . Sive
etiā lapides p̄ciosos intellige
om̄es imitatores illorū qui ī
edificio ciuitatis positi sūt:
ip̄amq; ciuitatē morib; et vita
exornat. De h̄is lapidib; dñs
per p̄phetam dicit. Ecce ego
sternā p̄ ordmē lapides tuos:
et fundabo te in saphiris. Un
de sequitur. Fundamētū p̄mū
iaspis. Qui lapis ut superius
dictū ē viridis ē coloris: atq;
ideo nō icōgrue dñm signi
ficat. q̄ ē pabulū et refectio
om̄i elcōrū. Ip̄e ē p̄mū
fundamētū ecclie. q̄ ut ap̄lus
dicit. Fundamētū aliud ne
mo p̄t ponē. p̄ter id qd po
sitū ē. qd ē xp̄us ih̄us. Sig
nificat quoq; et elcōs quorū
fides nūq; marcescet: sed se
per in op̄atōnis viroē p̄fue
rat. Secundus saphirus. La
pis saphirus in sua natura ne
quaq; p̄ciosus ē: sed ī m̄sticio
ualde p̄clarus m̄uetur. q̄ vide
licet det̄ū colozē retinet: at
q; ideo scōs significat. qui ce
lestia m̄te petūt. dicentes cū
ap̄lo. Nā cōuersatio ī celis
ē. Tertius calcedonius. Cal
cedonius lapis multo ē v̄lior
q̄ saphirus in natura: sed in
m̄sticis sensib; ualde m̄uet̄
et ip̄e p̄ciosus. Est eī fortis
sime nature: adeo. ut om̄i scul
penāū argumētis resistat:
atq; ideo significat scōs q̄ in
uictissimi sūt m̄tē aduersa huius
seculi. Quorū vnus dicit.
Quis nos sepabit a caritate

xpi. Et iterum. Certus sum
 quod neque mors neque vita neque
 angeli. et poterunt nos se
 parare a caritate xpi. Et tales
 bene in fundamento ecclesie con
 stituuntur. quod alijs exempla
 fortitudinis prebent. Unde et
 idem auditoribus suis dicit. I
 mitatores mei estote sicut
 et ego xpi. Habet quoque i
 dem lapis similitudinem lucer
 ne pallentis. Et in hoc hui
 usmodi scorum significat. qui
 in propria vita pallidi habentur
 quod despiciuntur. contempnuntur
 et ueluti in maculam reputantur.
 Attamen ipsi obscuro loco lu
 cent. alijque lumine scientie
 atque ardoris demonstrant. Un
 de et ex uno illorum dicitur.
 Ille erat lucerna ardens et
 lucens. ardens uidelicet fide
 et dilectione. lucens uerbo et o
 pe. Quartus smaragdus.
 Smaragdus preciosus lapis est
 in sua natura. sed preciosior
 in elocutione figura. Qui lapis
 tante uiriditatis est ut omnem
 uiriditatem herbarum superet.
 et aerem etiam circumfusum ui
 ridem reddat. Reddit etiam
 imagines aspicientium ipsi mo
 les eius fuerit ampla. Huius
 lapidis genera sunt multa. sed
 preciosissimum smaragdum est. la
 pides reperuntur in sathia
 regione deserta. quos tamen
 custodiunt gryphes. aethiopia ter
 ribilia et ferocia. que corpus
 habent leonum. pedes autem
 ostrum. et alas ut aquila. ideoque

per terram currunt ut leones.
 per aera uolant ut aues. Que
 bestie custodiunt ipsam deserti
 regionem. et seruant ipsos lapi
 des. non quod in sua eos conuertat
 utilitate. sed hominibus eos aufer
 runt. Cum quibus arimaspi
 hores unum oculum habentes bellu
 gerunt. ipsosque lapides eis au
 ferunt. Que res pulchrum in se
 continet mysterium. Lapis quippe
 smaragdus qui ut diximus
 nunc est uiriditatis xpi signi
 ficat. qui postquam eternis re
 sectionis suis daturus est fide
 libus. Porro desertum illud in
 quo lapides reperuntur. signifi
 cat corda scorum. qui se a terre
 nis et huius mundi curis longe
 faciunt. ut in secreta cordis sui
 quiete domino seruire possint.
 Unde unus eorum dicit. Ecce
 elongavi fugiens. et mansi in
 solitudine. In quorum cordibus
 inueniuntur lapides smaragdus.
 quod in ipsis habitat xpus. Sed
 assunt gryphes id est maligni
 spiritus. qui xpm mutant tollere
 fidelibus. non quod ipsi eum habeant.
 sed causa inuidie hominibus
 eum auferunt. Sed sunt arimas
 pi unum oculum habentes. id est
 electi oculum mentis possidentes.
 qui bellantur cum gryphibus. hoc
 est cum malignis spiritibus. xpm
 quod sibi capiunt qui est lapis pre
 ciosus. Et ut dominus designauit per
 hunc lapidem. ita electi quorum
 fides nunquam marcescat. Nam
 et ipsi in fundamento ecclesie po
 nuntur. quod et alios et exemplo
 et doctrina erudiunt. et in xpi doc

tria confortant. Quintus sardonyx
domy. Sardonyx compositum
est ex sardo et onice: cuius genera
plurima sunt sed paucioribus
coloribus distinguitur in modum
unguibus: quia in subteriore parte
habet nigrum colorem in medi-
o rubicundum in superiori candidum.
Vel aliter. Prima parte habet
nigram medio candidam superius
rubeam: significans sanctos qui nigri
id est de peccati contemptibiles et
abhorribiles videntur sed tamen
renouati per gratiam christi semper
splendore fidei irradiant ab eo
ut si natiuitas ingrueat etiam per
caritatis officium proprium sanguinem
non solum per amicitiam uerum etiam
per ipsius fundem non metuant in-
imias quod significat per colorem
rubeum. Hinc in caritatis can-
ticorum dicitur. Nolite me con-
fideare quod fusa sum: quia deco-
lorauit me sol. Unde paulus
apostolus ait. Et si exterior homo
nostri corrumpitur tamen interior
renouatur de die in diem. De-
tus sardius. Sardius lapis
terre rubre speciem habet: ideoque
significat sanctos qui ad sublimia ^{placet}
intelligenda et contueda du-
cantur tamen sua semper studet
recognoscere singulitate. recor-
dantes se esse filios ad quem terra
rubra interpretatur. Reducunt
semper ad memoriam qui sunt
et unde uenerunt: id est ex indi-
ce singulis et peccatoris hominis ne
videlicet ex accepto celestis
gratie dono extollantur. Hinc
ezechiel sepe conuens celestia
mysteria filius hominis uocatur.

Et abraham. Loquar ad
dominum meum: cum sim puluis et
cinis. Et psalmista. Ne
meto domine quia puluis sum quia
homo sicut fenestra dies eius.
Bene autem iste lapis sexto loco
subrogatur: quia tertia rubre
speciem tenet uidetur: quia et
primus homo sexto die conditus
inuenitur cui dictum est. Terra
es et in terram ibis. Septimus
crisolitus. Crisolitus quasi
aurum fulget: et uidetur emit-
tere ex se quasdam ardentes sem-
tillas. Cuius speciem signifi-
catur hinc qui luce sapientie
resplendet: suasque uir-
tutes atque sententias cum uerbo
exhortationis uelut semillas
in proximos effundit quibus
ad amorem dei et proximi alios
accendit. Octauus berillus.
Berillus duos colores habet
uiridem et pallentem: per quem
uita illorum designatur qui eter-
norum contemplationem bonorum
inherent et iterum aurum fiat
ne administrationis: quia ad pal-
lorem redeunt dum exteriora per
actiuam uitam fratribus ministrare
studet: et qui paulo ante fue-
runt uirides in dei contemplati-
one: pallescunt iterum in tempa-
lium rerum per humanitatis officium
administrationem. Nonius topazius.
Topazius lapis omnium la-
pidum colores in se habet
unde et nomen accepit: quia per
grece latine omne dicitur
quo nihil carius reges in the-
sauris suis habere possunt: et
nascitur in insula egypti.

que dicitur topazion: signifi-
 cat scōs. omibz virtutibz re-
 fertos. et q̄ multis coloribus.
 sic multis virtutibz lucentes.
Decimus crisopassus. Criso-
 passus aurei coloris ē et viridis:
 q̄ ip̄o noīe manifestat parū
 distans a berillo. **S**ignificat
 autē elcōs sapiēcia resplende-
 tes: et viriditate fidei semper
 ad celestia tendetes. **D**uodeci-
 mus iacincta. Iacincta simi-
 lis ē aque radio solis p̄fusa.
Et in hoc significat electos
 sapiēcia repletos. nō tamē
 huana q̄ sunt filij seculi pru-
 dentiores filijs lucis: sed diu-
 na que significat per radios
 solis aque r̄missos. **D**uodeci-
 mus ametistus. **A**metistus
 tribus coloribz p̄ncipalibus
 respergitur: id ē purpureo
 violacio et roseo. **E**t in hoc
 significant sancti. q̄ celestē
 habitū gerūt in terris: et ad
 p̄mū ad coeuitatē angelozū
 venturi sūt in celis. **U**nde
 dñs dicit. **E**t erūt sicut ange-
 li in celo. **Q**uo designatur
 per purpurā que p̄ncipū ē
 indumentū. **I**n viola autē que
 hūilis ē herba. et tamē odore
 optamū habet: hūilitas illozū
 exprimitur. cū bone optimo
 odore. **I**n rosaceo autem colore
 caritas intelligitur. que mitantū
 in illis viget. ut etiā usq; ad
 passionē martiry. nō solū pro
 amicis sed pro ip̄is quoq; p̄si-
 liant inimicis. **U**nde dñs di-
 cit. **M**aiore hac dilectionē ne-
 mo habet: q̄ ut aīam suam

quis ponat p̄ amicis suis. **E**t
 vii. porte. vii. margaitē sūt
 per singulas. **Q**uātū ad litte-
 tā p̄tinet. hoc dicit. q̄ illa ci-
 uitas habet duodecī portas. et
 singule porte erāt ex singulis
 margaitis. id ē vnaqueq; por-
 ta erat ex vna gemma. et ite-
 rū in vnaquaq; porta erant
 vii. margaitē. que sūt centū
 q̄dragmā m̄. **U**na porta
 uel margaita singularit̄ dñs in-
 telligitur ih̄s xp̄s: qui sicut
 dicitur fundamētū fundamētozū.
 sic etiā potest dici margaita mar-
 gaitarū. **I**stud ē margaitū: q̄
 negociator venditis om̄ibus e-
 mit. **I**n duodecī autē portis in-
 telligitur s̄cī apli et cet̄i p̄dica-
 tores: qui nobis ianuā aperi-
 ūt. **U**nde psalmista. **A**perite
 michi portas iusticie. **S**tatimq;
 vna portā annectit. que singu-
 laiter dñm significat: sicut dic-
 tū ē. sine quo nemo venit ad
 pat̄rē dicens. **H**ec porta dñi
 iusti mirabūt in eā. **S**uperius
 legim⁹ q̄ mens̄ ē angelus mu-
 tos ciuitatis: centū quadragi-
 ta quorū cubitozū. **Q**ui nume-
 rus etiā hic replicatur. cū. vii.
 margaitē p̄ singulas duodecim
 portas describitur: q̄ duode-
 narius numerus duodecies duc-
 tus. centesimū ac q̄dragimesimū
 q̄rtū numerū cōsummat. in
 quo om̄is multitudo scōzū con-
 cludit. **E**t platea ciuitatis
 aurū mūdū: tamq; vitrū plu-
 cidū. **S**uperius dictū ē q̄ ip̄a
 ciuitas fuit ex auro mūdō. tā
 q̄ vitrū plucidū: et hic platea

ciuitatis hysdem metallis fertur.
Per muros quippe ciuitatis:
robustiores et eminentiores scilicet
intelliguntur. **P**er plateam
vero que a latitudine ita vocatur.
que grece platon. latine latum di-
citur: simplices intelliguntur
ipsi que subiecti in latitudine ca-
ritatis morantes. **D**icitur autem
platea ciuitatis ex auro mundo
sicut et muri fuisse feruntur:
que licet sit ibi distancia merito-
rum. que sicut in hac vita muerit
tur alius alio sanctior. sic in
illa beatitudine alius mueritur
alio eminentior: tamen unusquisque
per non habebit in se. posside-
bit in altero per caritatis amore.
Hinc per beatum iob dicitur.
Pariuis et magnus ibi sunt.
Et apostolus. **S**tella a stella dif-
fert in claritate: sic et resur-
rectio mortuorum. **R**am per
aurum claritas designatur sup-
ra retribucione: per vitru-
vos puritas cordis illorum ex-
primuntur. que tunc singulis
mutue manifestabitur. **H**ysde-
itaque metallis adornatur pla-
tea quibus et muri: que licet non
tantam habeat gloriam subiecti.
quanta plati et doctores ecclesie
tamen ut dictum est. que in se ipsa
non habebit possidebit in altero
per caritatis ardore: quoniam sicut
apostolus dicit. erit illis deus omnia
in omnibus. **U**nde sequitur.
Et templum non vidi in ea.
Dominus enim deus omnipotens tem-
plum illius est et agnus. **P**reses
ecclesia templum dei est: iuxta quod

apostolus dicit. **T**emplum enim dei
sanctum est: quod estis vos. **T**amen
habet etiam ipsa templum corpora-
le. id est locum orationis: quo con-
ueniunt fideles ad audienda
diuina eloquia et celebranda
christi sacramenta. **I**lla autem celestis
ciuitas iherusalem. iam non habebit
templum visibile: quod dominus
deus omnipotens pater et agnus
id est filius dei. templum eius est.
Hinc paulus dicit. **N**on enim
in manufactis habitaculis
ihesus introit. **E**t alibi. **X**pistus
assistens pontifex futurorum
bonorum. pampulus et perfectus
us tabernaculum non manu-
factum. id est non huius creatio-
nis. introiit semel in sanctum. **E**t
hoc templum. id est tota trinitate
nunc ecclesia possidet per fide-
m. tunc vero possidebit per ma-
nifestam spem. quoniam erit deus omnia
omnibus et in illo. **E**rit etiam tunc
templum ecclesie. pater cum filio
et spiritu sancto: quod in habitabit ille
ecclesiam regendo. et ista in
habitabit illum in eo quiescen-
do. **I**n quo scilicet mansione.
id est in diuinitatis perfectione tri-
bus qualitatibus vigebit: quod ibi
habebit esse felicitatem. et nosse
sanctam trinitatem perfecte. et ea
quam nouerit diliget caste.
In hys autem tribus beatitudi-
num qualitatibus: omnis summa be-
atitudinis consistit. **E**t ciuitas
non eget sole neque luna: ut luce-
ant in ea. **H**ec iherusalem que in
patri agitur. in die fruetur lu-
mine solis. nocte vero lumine

lune: illa autē celestis iherusalē nichil horū indigebit. q̄ uerū habebit lumē qd̄ non solū corpa sed etiā mētēs singulorū illūabit. **Unde sequit̄. Nā dāitas dei illūabit eā. Ip̄e ē deus qui nūc illūat mentes fideliū per fidē. ip̄e iam tunc multo magis illūabit. cū eū uide meruerit facie ad faciem. Hinc ip̄e dicit. Beati mūdo corde: qm̄ ip̄i deū uidebūt. Et lucerna eius ē agnus. Lucerna ad ignē p̄tinet. Nā p̄sens ecclia eget lucerna. hoc est igne corpali illūari: illa autē nō iam indigebit hac s̄cū lucerna. q̄ lumē eius ē agnus. id ē uisio xp̄i cū p̄re et sp̄u s̄cō. De ip̄o em̄ filio in libro sapientie dicitur. Candor ei est lucis eterne. Que lux utiq; in p̄nti uidei nequit. Unde dñs ad moysen dicit. Nō eī uidebit me hō et uiuet. Et ambulabūt gentes per lumē eius. Lumē ecclie xp̄us ē. Unde per ysaiam dicit. Surge illūare iherlm: q̄ uenit lumē tuū. Hec at̄ uerba non ad futuri tempis remuneratōnē: sed ad p̄ntis labore referenda eē. satis ē licet. Reḡ eī iā tūc sancti in ambulatō laborabūt: sed post labore beate uiuētēs quiescent. Nūc itaq; abulat per lumē ei⁹. hoc ē per xp̄i fidē ceterisq; uirtutes: ut postea puenētēs ad patriā**

celestem. quiescat in ip̄o lumē. hoc ē in ipsius dei contemplatōe. Et reges terre afferent gloriā suā et honorem in illā. Reges terre intelligūtur omēs iusti. q̄ bene se cum subiectis regē satagūt: de quibus dictū ē. Cor regis in manu dei: quocūq; uoluerit uertet illud. Isti itaq; reges. hoc ē omēs iusti suā gloriā et honore qd̄ idip̄m est referēt ad illā celestem iherlm: q̄ omnē suā remuneratōne et p̄p̄ritate. atq; omē suū gaudiū et exultatōne ibi recipient: et quo amplius in p̄nti uita affligunt et despiciūtur. eo amplius ibi exultabūt. Quo cont̄ reprobi qui in p̄nti suā gloriā et honore possident: et in p̄p̄is hui⁹ seculi se extendūt. ibi uacui remanebūt. Unde dñs dicit. De uobis diuitib⁹. qui hīc habetis consolacōne uitam. Quia eī sancti in p̄nti uita gloriā hui⁹ seculi que reproborū est non amat. idcirco suā ad eternā felicitatē gloriā deserūt: quando ibi exultati remunerabūtur. cū et vni illorū dicit dñs. Tu esto supra decem ciuitates. Alteri autē tu esto super quinq; sicut in euangelio ip̄e manifestat. **Alter.** Reges terre intelligūtur apli ceterisq; p̄dicatores: qui p̄pter regimē aiarū qd̄ regunt. uire reges uocant. Isti afferent gloriā et honore

in illa: hoc est omnes quos christus
acquisierunt sua predicacione et doc-
trina. Unde paulus quibusdam
dicit. Gloria nostra uos estis in
die domini nostri ihesu christi. Recte enim
gloria regni et honor uocantur
hinc per quibus idem reges coro-
nantur. Et porte eius non clau-
dentur per diem. Magna securi-
tas erit in iherosolima celesti. ubi
nulle iam erunt insidie in mi-
ni: et idcirco porte eius non clau-
dentur: quia uidebitur dies eius ibi
perpetua. cui uox non succedet.
Unde sequitur. Vox non erit
illuc. Sed uideamus quomodo
in presenti uita clauduntur porte.
que utique predicatores intelliguntur:
per quorum misterium eccle-
siam metimus. Porte enim ciui-
tatis dum clauduntur: ingredi-
entibus aditum non permittunt.
Ita ergo qui clauduntur porte. dum
sancti predicatores dyabolum re-
pellunt a cordibus fidelium. ipsi
per aditum ingrediendi denegant:
dum fideles instruant. quomodo
temptacionibus resistat. Hinc
petrus dicit. Aduersarius
nostri tamquam leo rugiens acci-
perens quem deuoret: cui resis-
tite fortes in fide. Ideo autem
ibi dicitur. porte eius non clauden-
tur: quia sublato noctis timore.
perpetua dies electis fulgebit.
Non iam dicet ibi. uigilate
et orate. quia ad noctem aduersitatis
pertinet: sed uacate et uidete
quoniam ego sum deus. quod ad diem
redigitur securitate. Et affe-
rent gloria et honorem gentium

in illa. Haud dubium ipsi qui
superius appellantur reges ter-
re id est sancti predicatores qui
gloria et honorem gentium
in illa ciuitate afferent:
quoniam aggregata turba fide-
lium ipsos quos predicando ad-
duxerunt ad fide. secum ad pa-
triam celestem introducent.
Magnam enim gloria magnus
per honor gentium in illa ciui-
tate afferetur: quia maxima
ex parte ex ipsis gentibus
decorabitur. Nec intrabit
in eam aliquid fornicatum:
et faciens abhominacionem.
In hanc ciuitatem comquina-
ti. id est uicis maculati. et fa-
cientes abhominacionem. id est
peccatum simul mittuntur cum bonis:
quia sicut her uita media in-
ter celum et terram consistit. ita u-
triusque partis ciues in se con-
tinetur. In illa autem ubi soli erunt
boni. non intrabit comquina-
tum et faciens abhominacionem.
id est peccatum: quia nulla erit ibi
permissio malorum. sed sola so-
cietas bonorum. Solum enim boni
regnabunt cum christo: cum quo et
in quo in eadem iherosolima celesti
felicitate permabunt. Et meda-
cium subaudis non mittit meam:
id est quilibet iam mendacem uox
am peritans. Omne enim men-
dacium sicut super dictum est. non
curret peccatum. Nisi quod scriptum sunt
in libro uite agniti. id est hinc solum
ingredientur celestem iherosolimam:
qui in dei presentia ad hoc
ante omnia secula sunt predestinati
et predestinati. Liber quippe

vite agm. us intelligitur
 omnipotentis dei. sicut sup
 dictum e: q omnia scit ante
 q fiat. **Cam xxij.**
E ostendit michi flu
 me aque viue: splen
 didu tamq cristallu pcedens
 de sede dei agm. Flumen
 aque viue: intelligit doct
 na uetris et noui testamtu.
 Qd a aqua pdicatione
 scam significet: salomon do
 cet qui dicit. Aqua pfunda
 uerba ex ore viri: et torrens
 redimdas fons sapientie.
 Et dñs dicit in euagelio.
 Qui credit in me sicut dicit
 scriptura: flumina de ventre
 eius fluent aque viue. Sed
 cu vna sit doctna uetris et
 noui testamtu plualit enu
 aatur: q scilicet et vntate
 fidei annuatiat: et tamen ad
 multos auditores puenit
 et per multozu ora diffundi
 tur. Bene at flume aque
 viue uocatur: q quos irri
 gat uiuificat. et ad via eter
 na mutat. Recte ergo cris
 tallo splendenti copatur ppt
 puitate fidei: que in bapty
 mo pcepitur. Quos em
 uiuificando uiuificat ad aqua
 bapty matis pducat: eos q
 et puritate fidei splendidos
 et robore fortissimos reddit.
 Sedes at dei patris et agm.
 id e filij dei ex q ipa aqua
 pcedit: ecclia e fidelium. qbz
 paulo dicit. Templu dei san
 est qd estis uos: q in illozu

cordibus xpūs sedet cu patre et
 spu sco. Quoru q msepabilis
 est potestas: msepabilis e etia
 sedes. Ab ipa ergo dei sede pce
 dit aqua: q per ipam eccliam
 diffundit pdicatio. In medio
 platee e: id e in medio ipsius
 ecclie. Per solu ipa doctna
 robustos quosq irrigat: sed
 etia simplices. qui per platea
 designatur. Et ex utraq pte
 flumis: lignu vite afferens
 fructus per menses duodeci.
 hoc iuxta littera non pt intel
 ligi: ut videlicet lignu ex utra
 q parte sit flumis: nisi forte
 in medio fuerit collocatu. ut
 ram illius hinc et inde sint
 expansi. Veru spualit hoc
 intelligendu e: qd scilicet lig
 nu ex utraq parte flumis sit.
 Lignu quippe vite opus est
 sapientia dei patris: de q salo
 mon dicit. Lignu vite e hns
 qui apprehenderit ea: et qui
 tenuerit ea beatus. Hinc et
 in libro genesilegimus. qd
 fuerit lignu vite in medio pa
 dis: qd scilicet lignu dñi
 ihm xpm significat. qui vita
 eterna prestat se digne come
 dentibz. Lignu itaq ex utra
 q parte flumis e. q uetus
 et nouu testamtu xpm an
 nuat: et qd in ueteli pnu
 ciatur futurū. hoc in nouo
 manifestatur impletū. Per
 menses autē duodeci. in qbz
 ipse opus qui e lignu vite
 suos affert fructus: vñ apli
 intelliguntur. Dicit ei ipse
 dese. et de ipis apostolis in

Evangelio Nonne duodecim
sunt hore diei? **Septim** appellas
diem: horas at. **vii** aplos.
Et qd ex horis dies. et ex diebus
menses efficiuntur: qd significa-
tur simpliciter per **vii** horas.
hoc et per duodecim menses. id
est ipse apli duodecim. per quos xpc
fructu suu affert: hoc est mira-
cula. pdicatione. atqz opa celestia.
Hinc in ewangelio legitur:
qd pfecti pdicauerunt vbiqz dno
coopante. **Hinc** et paulus di-
cit. **An** exprimetu quicquid ei
qui in me loquitur xpus? **Si**
gula subauditur ligna reddent
fructu suu. **Qd** mtelligit
per menses hoc mtelligit
et per ligna. q ab ipso sapite
pdeunt. **vii**. videlicet apli. et
in ipis omnes sa: qui fructu
fidei sue atqz opacois redde
assidue no cessant. **Et** folia
ligni ad sanitatem gentiu. **Si**
per ramos stipitis mtelligit
apli. per folia ligni mtelligit
tur aplosu discipuli. q ad san-
tatem gentiu pueniunt: quos suo
exemplo et doctrina instruit.
et ad uera sanitatem metis pdu-
cit. **Si** autem hec ad celestem
iherlm referre uoluimus. flume
aque uiue mtelligamus. **con**
placione scie trinitatis: in q
est sacietas eterne refectiois.
uxta illud psalmista. **Dacia** bor-
du manifestabit gloria tua. **Na**
sup dicere ipso dno legimus.
Ego sienti dabo de fonte aque
uiue gtis. **Hinc** psalmista p-
sum ee fonte ostendes dicit.

filii homin in ptectione alaru
tuaru sperabunt. **In** ebriabun-
tur ab ubertate domus tue
et torrente uoluptatis tue po-
tabis eos. **In** hoc uero fonte
est uita ppetua: qd quisqz ad dei
contemplacione puenire potest.
habet uita. id est deum: ipse
quoqz uiuet metipsum. **Qd** in
delicet flume splendido rasi
cristallu dicitur: qd uidelicet
sua contemplanoe pducet ad fir-
mitatem immortaltatis atqz i-
commutabilitatis. **Qd** etiam
flumen bene a sede dei prede
dicitur: et in platea ciuitatis
deuari. **Qd** omnis est sedes. hoc
est et platea ciuitatis. id est omnis
ecclia genealit: sed ppter diuer-
soru psonas ita distinguitur.
Quia ei quos possidendo regit.
ubertate sue uisionis saciat:
bene in sede tamqz fons redun-
dat: ut unusquisqz habitator
p uiribus inde hauriat. pro
meritis accipiat: q licet eade
uisio simul habeatur ab omni-
bus: tamen pro singuloru me-
ritis unamqz distribuit. **Et**
ex utraqz pte flumis lignu
uite. **Qd** superius designat
per fonte aque uiue. hoc nuc
etiam designat per lignu ex
utraqz pte flumis positum.
id est contemplanoe sancte trimi-
tatis. que angelica simul et
huana natura hinc inde saciat:
ipaqz uisionis potio ita est mul-
timoda. ut qdqd cuiqz in desi-
deio tunc uenit. hec eadem
uisio fiat: qn sicut aplus di-
cit. erit deus omnia in omibz.

Bed nec mru cu et ipm ma
 na filijs isrl de celo attributu
 per qd eterna sanetas figura
 tur hoc scdm scriptue sen
 tentia vnaqz sapueit moe
 quo fuisse delatus. **P**er me
 ses quibz ipm lignu fructu
 affert: et mta intelligitur.
Per anos: ut am tu no de
 ficient. **P**er menses uos:
 ut e illud ysae. **E**t est me
 sis ex mense. **P**er diem: ut
 est illud. **R**edior e dies qna
 m atryb tuis super milia.
Et ordmatione tua ppenat
 dies. **L**ignu ergo uite per
 vn menses fructus reddit:
 q ipa merces beate imozh
 tatis q per fructu designat.
 quaz electi fructur: nullum
 terminu habet. sed sine fine
 manet. **S**ingula ligna red
 denaa fructum suu. **I**n hoc
 fructu suu reddet: qm merce
 de suozu operu papient. **E**t
 folia ligni ad sarietate gena.
Folia ligni: laudes intelligi
 tur scroz. de quibz psalmista.
Beati qui habitat in domo tua.
Que laudes ad samtate gen
 tu pfigent: cu eozu corda
 petua creatoris laus replens.
 nulla in eis fatigacione. nulla
 lassitudme. nulla tristitia si
 mt m ee. **E**t omne maledictu
 no est in ea amplius. **I**n pn
 ti ecclia maledictu e: scilicet
 genz homi qui in capn male
 dictione preperut. **I**n illa so
 nitate scroz nullu erit male
 dictu: sed omis ecclia elco
 ru benedicetur in suis habita

toibz. cu audierit. **V**enite
 benedi pris mei. **B**ed se
 des dei et agm in illa erit.
Superius vna sede posueat
 de q et diceat se uidisse ema
 nae flume aque viue: nut
 at plualit sedes mtroducit.
 dicens sedes dei in illa erit.
Bed et hoc significat plures
 sedes qd vna. id e omne elco
 ru ecclia: q saluet ppt um
 tate fidei in vna sede. ppter
 diuersitate gentiu in pluribz
 exprimitur. **V**nde et supel
 us xvij. sedes vise ee refe
 ritur. **E**t serui ei seruet elh.
Cu dñs discipulis dicat. ia
 no dica uos seruos sed amicos
 meos: quomo hic scriptua ia
 imozles effectos uocat seruos?
Aut si ia seruitute corrupcionis
 libeati. ad libertate et gloria
 filioz dei tut puenient: quo
 mo in illa quiete eterna serui
 re narratur? **B**ed sciendu e.
 nobis: q in eo. p ia nullo cer
 tam e desudabit. sed eterna
 quiete fouebut. libei erunt:
 ac nulla seruitute obnoxij.
Nam et nuc no sut serui timois.
 sed amois. **Q**ue ei sut seruitu
 tes: q alit timet seruus ne
 verberet a dno: alit at filij
 ne priuetur hereditate paterna.
 offendes in aliquo pñ pris oti
 los. **I**lle ei seruit timore: iste
 aute amore. **H**ac seruitute
 seruiunt electi hic oripotentideo:
 ptauetes omi no ne eu i aliquo
 offendat peccato. **I**bi autem
 seruet illi laudado et glori
 cando illu. iuxta illud. **B**eati
 qui habitat in domo tua. **E**t

videbunt faciem eius: id est perfectam cognitionem eius habebunt. **Re** quod et pueriliter hoc intelligendum est: ut putemus deum habere faciem que corporeis oculis possit videri: sed quod in facie hominis cognitio est: ideo hic per faciem quam etiam videri dicuntur: nichil aliud quam cognitio sancte trinitatis intelligitur. **Hic scriptum est.** **Pr**imum quod cum apparuerit similes ei ei inquit: quoniam videbimus eum sicut tu es. **Talē** etiam videbunt sancti deum quod nunc angeli vident: de quibus dominus dicit. **Angeli** eorum semper vident faciem patris mei quod in celis est. **De** hac autem visione quomodo saluetur sit intelligenda: satis super dictum est. **Et** beatus ambrosius dicit aliorum doctorum sequens: plura magis loquitur patrefactes oculos mentis dei naturam esse contemplantam: sicut et caritas videtur. **Si** etiam exterior homo non videt nequit in caritate: quanto magis deum conspici nequit: quod utique multo est subtilior anima nostra. **Videbunt** illum itaque mente: id est perfectam eius ut dictum est habebunt cognitionem: ut impleat quod dominus dicit. **Beati** modo corde: quoniam ipsi deum videbunt. **Cetera** ex illius investigatione conuictione. **Et** nomen eius in frontibus eorum. **Per** frontem sicut superius dominum est: exprimitur fides. **Sed** cum ibi iam non sit fides aut spes: quid sibi vult quod electi nomen dei in frontibus habere prohibentur? **Sed** sciendum quod fides hic per remunerationem fidei posita est: que remunera-

tionem contemplatio omnipotentis est. **Cum** et accipit ecclesia quod per fidei credidit: recte ipsum fidei primum per titulo glorie in suis frontibus gestare videbitur. **Et** non ultimum non est: id est vicissitudo temporis: uel etiam tribulatio angustie: que sepe per noctem figuratur. **Hec** namque super iam dixerat: sed in repetitione uerbi demonstrat quod appetendum sit lumen illud quod totiens loquendo maculat. **Et** non egebit lumine lucerne: neque lumine solis. **Pr**imum humana infirmitas ad exortenda diurna opera: noctis quiete redditur idonea: utitur etiam in nocte lucerna per consolationem: tunc autem quoniam est deus omnia in omnibus: qui est lux uera omnes illuminans: non egebit lumine lucerne uel lumine solis. **Vnde** sequitur. **Et** in dominus deus illuminabit illos. **Si** uero noctem intelligamus ignorantiam: lucerna uero uel solem diurnum ubi per dicationem: neque non erunt tunc ignorantie: neque per dicationem doctrine: quod sicut ysaias dicit: non docebit uir primum suum dicens. **Cognosce** dominum: quod omnes scient me a maiore usque ad minorem: sed omnes eterne sapientie inherentes: perfecta scientia fulgebunt. **Et** regnabunt cum capite suo in secula seculorum. **Et** dixit michi: haut dubium quoniam angelus: qui hec illi ostendebat. **Hec** uerba que saluetur ab incio libri dicta uel ostensa tibi sunt: fidelissima

Sunt: q̄ quiddā tibi dictū
 ē. uerū implebitur. Et
 uerū sunt: q̄ a deo uerū sūt
 plata. Qd̄ autē dicit iohā
 m. p̄tinet etiā ad vniuersalē
 ecclesiam. qui per internā
 m̄spiratōne ipsa uerborū
 ueritas reuelatur: et ideo
 nullq̄ mutanti debet m̄sipi
 ens fieri. ut aliquo mō dubi
 tet de h̄is que sub tanta
 cōtestatioe p̄nūciant. eē ue
 rissima. Et dñs deus sp̄s
 p̄phetarū m̄sūt angelū suū
 ostendē seruis suis: id ē ip̄e
 qui locutus ē p̄phetis. ip̄e
 m̄sūt angelū suū ostendē
 iohā. et in illo om̄i ecclie.
 que oportet fieri cito. P̄oie
 sp̄s tota cōm̄tas intelligit.
 que ip̄m angelū m̄sūt. qui
 natura quidem angelus fuit:
 sed incarnati ubi solus per
 sonā gessit. Unde et aliq̄n
 ex p̄sona xp̄i loquitur dicens.
 Ego sum primus. ego no
 uissim⁹ et: aliq̄n suā attē
 dens naturā iohā. ne se
 debeat adorare p̄hibet. P̄o
 tandū at̄ q̄ in m̄cio istius
 libri dicit. et significauit
 mittens per anḡ. lu suū
 seruo suo iohā. hic uerū nō
 v̄m singularit. sed seruis
 pluralit. dicit ostendēda
 que oportet fieri cito. In
 quib⁹ uerbis ostendit utiq̄
 nō v̄m specialit iohā. m̄.
 sed om̄i se utilitati in iohā
 ne generalit p̄spexisse. q̄
 qd̄ iohā. m̄ dicitur. om̄ibus
 ecclie fidelib⁹ congruit.

Que sunt autē que oportet
 fieri cito. Utq̄ remuneratio
 scōrū. et dāpnatio reprobōrū.
 Unde et sequit. Ecce uemo
 uelocit̄ ad reddendū salicet.
 vniūq̄ iuxta meritū suū.
 Hic et p̄uulūq̄ spaciū hoc
 p̄ns uita uideatur. tamen
 om̄e tempus p̄sentis uite cō
 patū eternitati. ueluti momē
 taneū habetur: atq̄ idcirco
 uelocit̄ se uenie se uenire pro
 testatur. ut cito impleat̄ que
 oportet fieri. Beatus id est
 felix qui custodit uerba p̄phen
 e libri hui⁹. seruās que in eo
 scripta sunt: ut dign⁹ habeat
 remuneratōne p̄petua. Et ego
 iohānes subaudi. beatus sum
 qui audiui et uidi her. Et post
 q̄ audissem et uidissem: cecidi
 ante pedes angeli ut adorare
 eū qui michi hoc ostendebat.
 Et dixit michi. Vide ne fere
 ris. Conseruus tuus sum. et
 fr̄m tuorū p̄phetarū. et corū
 qui seruāt uerba libri hui⁹.
 Hoc loco sicut et superius io
 hānes et angelus p̄uas p̄so
 nas sumūt. P̄e em̄ quisq̄
 de cōscriptioe libri hui⁹ du
 bitaret: suā auctoritatē iohā
 nes m̄pōnit dicens. Ego
 iohānes qui audiui et uidi her.
 Ip̄e quoq̄ anḡ. lus resumit
 suā p̄sonā: p̄hibetq̄ iohā. nē
 ne se adorare debeat dicens. Vi
 de ne fereis: cōseruus tuus sū
 et fr̄m tuorū. Ex quib⁹ uerbis
 satis sup̄ dictū ē q̄ uidelicet
 ip̄e angeli corp⁹ ethereū
 suscepit: atq̄ ideo pedes habē

dicatur. et quod iam uelit post ad-
uentu filij dei adorari ab hoie.
qui signi se sciebat iam ee hoie.
cu nichil tale legitur in ueteri
testamento. ubi frequet quide
angelos ab homibz adoratos
net phibitos. Sed miru ualde
est. cur iohanes cont. mperdit
tu angeli. sed cu adoraie uolu-
et. Jam ei simili mo se adora-
re. unuqz deu adorandu ee do-
cuet. Ad qd dicendu. q aut
magno uisionu stupor pcul-
sus. obliuis fueat eoru que su-
pra audieat. aut certe pt ee
repeticio priois sentencie. De-
um adora. id e non creature
sed creatori honois reuenciam
offer. Nota ueo q sepe ange-
li ioham futua pdixit. et mul-
ta etia in hoc libro repeuntur
phetaru uerbis filia. Nam
et integer uersus ysarie et za-
charie. aliozqz phetarum ibi
repeunt. Unde e. Videbut
in que triserunt. Et dixit
michi. Ne signaueis uba pphie
cie huius. Quare hic dixit ne
signaueis. id e ne sigillaueis.
ne clausis uba libri huius. cu
in media huius oroms seie dictu
sit ioham. signa q locuta sut
septē tomtra. et noli ea scri-
be. Quia uidelicet malis et co-
teptioibz signanda et claudeda
atqz abscondeda sut diuina mis-
teria. Unde e. Nolite som dde
cambz. et ne misceatis margi-
ritas inas ante portos. fide-
libus autē manifestanda sunt
diuina eloquia. Unde dñs di-
cit. Vobis datu e nosse mis-

teriu regni dei. ceteris at in
pabolis. Dicit itaqz ppe in
fideles. signa q locuta sunt
septē tomtra. et noli ea scri-
be. ppe fideles autē scribe q
vides. et ne signaueis uba
pphecie huius. Del certe q
in pncipio huius reuelacoms
dicit ioham. scribe q vides.
id e q uisurus es. in medio ue-
ro signa q loquuta sut septē
tomtra. atqz in fine ne sig-
naueis uba pphiecie huius. ppe
ita intelligi. q spūs sctus p
uidit primo tempore quosdā
in ecclia futuros. q cu gaudio
et auditate receptui erant
dm sermonē. deinde etia quos-
dā futuros in quibz habūdat
iniquitas. et refrigerat caritas.
qn potius ubi dei cōtepnūt
q suscipiūt. Extremo ueo
ppmpte iudicio erūt uerū
nō solū gētilēs. sed etia iudei
q cu maxima auditate ubi
dei susceptui sut. pdicantibz
helia et enoch. ceteris q pdica-
toibz. Quia ergo in primo et
ultimo tempe fideles fuerūt
siue futuri sunt. uerbu dei
cu gaudio suscipietes. bene
in incio istius libri dicitur.
scribe que vides et in fine ne
signaueis uba pphiecie huius.
At q in medio multi sut cōtepn-
tores uerbi dei. cōgrue quoqz
et hic in medio dicit. signa
q locuta sut septē tomtra
et noli ea scribe. Tempus ei
ppe e. Hoc ad illud ptnet qd
pmissit. ne signaueis uba pphie-
cie huius. Quo heri rplei debe

ant. **A** tempore saluet resur-
rectiois xpi usq; ad die iudicij:
quido singulis iuxta opa sua
retribuet. De hoc breuissio
tempe. idem iohanes i epla
sua dicit. filioli nouissima
hora e. Qui noceat noceat
adhuc: et qui i sordib9 e sor-
descat adhuc. Permissiuus
modus e. no optatiuus neq;
impatiuus. Depe ei deus oi
potens pmittit hoie m ppe
paa pteita tuere ad gnuora.
Vnde per psalmista dicit.
Non audiuit plus meus vo-
cem mea: et isrl no mredit
michi. vsq; ibit i ad mte
ciomb9 suis. In q sententia
aperte ostenditur pcessisse
culpa mobediencie: per qua
a deo pmissi sut ire m uolup-
tibus suis. Hinc paulus
de quibusda dicit. Qui cum
cognouissent deu. no ut deu
glorificauerit aut gras egerit:
ppe qd tradidit illos deus m
reprobu sensu: ut faciant
que no conueniat. Dicit itaq;
Qui noceat sibi xpi subauditur
id e qui no vult uerba dei au-
dire: noceat adhuc. id e pma-
neat impenteb. et peccatis p-
teitis coniugatur. Et qui m sor-
dibus uicioru versatur. sordescat
adhuc. id e ad detelora la-
bitur. Qu e quis tempus pe-
nitencie accipit et impentens
pmanet. ipm q peccatu coner-
tit: xpe remedium gre uertit
m augmetu culpe. Et q no
vult desere malum ut uiuat:
auget vnde moratur. De

quib9 paulus dicit. **U**t imple-
ant peccata sua semper. Et
iustus per fide iustificetur
adhuc per opacione. Et scus
satisficetur adhuc: iuxta illud.
Ibit sa de virtute i virtute.
Electi ei semper sut m pfer-
tu virtutu: q cotidie mchoant.
et per mometa temporu vir-
tutibus virtutes addunt. Et
re uemo cito. ad iudicandu: sa-
liet. et merces mea mecu e.
reddde vnicuiq; scdm opa sua.
Hec locutio et electos ad me-
liora pfice. et reprobos horta-
tur a malis recede: ne pereat
sme excusatioe. Que uba ex-
posicioe no indiget: q ipa se
explanat. Ego su alpha et w:
primus et nouissim9. pncipiu
et fins. Primus ante que
nullus: et nouissim9 post que
null9. Pncipiu a quo omnis
creatura supsit maia: et fins
q m eo omne redigitur. Ap-
tinet ad ubi dignitate: w. ad
suscepta m fine temporu hua-
mitate. Ipe e ergo alpha. id
e pncipiu maneb cu pte: xpe
et w. id e fins. nat9 tempalit
ex matre. Vnde paul9. spūs
fins legis ad iusticia omi cre-
dei. Pncipiu quoq; no ad ip-
su e. refendit qd saluet xpe scdm
qd henti uoluerit ex tempore
repeit: sed ad ordme creaturaru
ptinet. q ex illo supserit maia.
De alpha iohanes dicit. In
pncipio eat uerbu: et oia per
ipm facta sut. De w. ues qui
est fins elemetoru apud grecos.
sicut et a pncipiu. ubi caro fac

tum ē et habitauit in nobis.
In hys totius salus xpiane
suma consistit: ut scilicet in vno
eodemq; xpo et pfecta deitas.
et uera credatur humanitas. Be-
ati qui lauant stolas suas. id ē
corpa sua. et uita fonte baptis-
matis. et lacrimis penitencie
atq; custodia mādatorū dei:
ut sit potestas eorū in ligno uite.
id ē in dno ihu xpo. Que habē-
tes utiq; in capite suo: oīa pos-
sidebūt. Vnde superius cum
pmississet. et ego scienti dabo
aqua uite q̄tis: illo aduēit.
Qui uicēit. possidebit her. Et
portis. id ē per portas. per a-
plōs uidelicet. ceterosq; doctores.
intrent ciuitatē: hoc ē in celestē
iherlm. Per quorū ē mīstei-
ū tunc intramus in eccliam: per
pōrū ora et solucōne ingredi-
emur regnū celorū. De hys
portis psalmista dicit. Aperite
michi portas iusticie. Statim
q; vna p̄ncipale portā ad quā
iste p̄tinēt: manifestat subdedo.
Her porta dñi iusti intrabūt
per eam. Her ē porta xpm
significat. qui dicit. Ego sū
ostiu dicit dñs: p̄ me si quis i-
troieit saluabitur. Cū ei q̄libet
fidelium p̄ ora p̄dicatorū aditū
itāt regnū celorū: n̄ m̄trū
per illū ingrediūt. q̄ p̄ ora illo-
rū loquūt. Foris canes. id ē
iudei. heretici. ceteriq; increduli:
qui cont̄ ecclia latrāt. Et ue-
nifici. id ē malefici siue magi
et ipudici: id ē uicēde p̄cāntes.
et hoīade diuiso mō hoīes m̄ter-
ficiētes. et ydolis seruiētes. hoc

ē simulachra quedā p̄ deo co-
lētēs: siue etiā plus terna q̄
deū diligētēs. Et oīs q̄ amat
medaciū et facit illud. Multa
ē medaciū faciūt. sed tamen
nō amāt medaciū: q̄ studio
atq; amōe peccādi nō metūt.
Et medaciū purgat opē in
scdie: sicut dñm ē superiq; de ob-
stetricib; hebreorū. Sed sicut
isti in tali medacio nisi emēda-
ciōis studiū subsequit p̄dicōe
nō carēt scriptura dicente. p̄-
des omēs q̄ loquūt medaciū:
sic isti q̄ uozū pena p̄lertedi
sūt. q̄ studio. uolūtate. atq; a-
mōe fallacijs illa q̄ant. In
oēs superiq; dicti erūt foris: hoc
ē ab aditu celestis iherlm repel-
lent. cū quiderit. Discedite
a me maledicti. Ego ihus mi-
si angelū meū testificā uobis h̄
in ecclis. Hoc et sup̄ iā dñm
fueat. In q̄b; uerbis apte op̄e
dit: cuius figurā iohānes in hac
reuelaciōe tenuit. nec solū ad
xpm p̄tinēt iohāne q̄ ei dca sūt:
sed ad oēs ecclias. q̄ sup̄iq; sep-
tenario numero cōprehēdit:
in q̄b; vna catholica. id ē vni-
uersalis exprimit. Ego sū gen̄
et radw dauid. Et nichil aliud
ē: nisi ergo sū ex ip̄a natura da-
uid. Beata ē dei genitrix de
surpe dauid descedit: atq; idcir-
co ip̄e filij dei filij dauid est.
Vnde ip̄e interrogas iudeos.
qd uobis uidet̄ de xpo cuius filij
sūt. hoc respōsū ab eis suscepit.
Dauid. Et ille. Quomō ergo
dauid uocat eū dñm. dicens: dñs
ut dñs dñs meo se dea dext̄is meis.

Sed scdm diuinitate e dñs deus
 dauid: scdm huamitate ues no
 alius: sed idem ipe genj et ra
 dy dauid. id e natua. **Aliter.**
Ego su iudw dauid: q ex me
 dauid supsit mañ. **Et** ergo su
 genus et iudw dauid: q ex
 illo i fine temporu carnis ma
 tela supsi. **Stella** splendida
 et matutina. **Quia** ad lute
 ra ptinet. **Stella** splēdida et
 et matutina appellat luciferu:
 qui du extremas horas noctu
 illustrat. mane citius affutu
 ru declarat. **Ipe** itaq apus
 e stella splēdida: q ipe e lux
 uea illuans omne hoim.
Et bene matutina: q mane
 surrexit. et tenebñs totus mu
 di fugauit: nobisq claitate
 et in die deuicta moztitate
 post resurrectione uli ma
 demonstrauit. uota illud apli.
Rox pressit. dies at appm q
 ut. **Et** spūs id e tota trinitas:
 pat uidelicet filius et spūs scūs.
Et sponsa id e sancta ecclia:
 dicit cuilibet fidei. **Vem** ad dm.
 salicet gressib9 fidei. et passib9
 amois: uota illud. **Accedite** ad
 eu et illuam. **Spūs** id e deus
 dicit hoc per occultā mspiraco
 ne. cordib9 fidelu. **Sponsa**
 at id e sta ecclia: per aperta
 pdicatione auditores suos i
 uitat ad patriā celeste. **Et** q
 audit siue per occultā mspira
 cōne. siue p doctoꝝ pdicatio
 ne. dei uoce: dicit alteri cuilibet
 fidei. **Vem** per fide rectā: et
 p opacōne fidei cogruā. **Qui**
 ei a deo iā uocaty e: nate e ut et

aliu uocet. ne solus ad remunera
 cione pgrat. **Na** et q ad balne
 u pgrit ut beaty gregorius dicit.
 soaos habe desideans: alios
 hortat ut seai pgrant. **Et** qui
 sitit iustia. id e dei omnipotentē.
 uemat id e arcedat ad illum: ut
 saietate etna accipiat. **Qui**
 uult accipiat aqua uite gratis:
 id e qui desideat frui dei cōte
 plaoe. m q e refectio etne sa
 aietatis. **studeat** recte uiuē:
 ut postea ad ipm dei iustione
 ualeat uenire. **Sed** cu aplūs
 dicit. neq uolētis neq curētis.
 sed miserentis e dei: quomo
 qui uult accipit aqm uite gñs.
Sed sciendū est. q pus puet
 misericordia ut uelim9. demde eadē
 subsequit nra uolūtas p eandē
 gram ut opemur. **De** hoc pau
 lus dicit. **Qui** opatur m uob
 et uelle et pfiē. **Qui** itaq si
 tit. id e q eternas delicias pue
 mete se gñi dei desideat: passi
 b9 amois ad eas tedat. **Et** qui
 uult. id e q uolens ex nolete ef
 factus e: no suis meitis. sed q
 tuta dei uolūate hauriat aqua
 etne delcācōis. **Testor** ergo
 id e obtestor. et testifcor omi
 audietā uerba pphete libz hui9.
Si qb apposueit ad her q i libro
 hoc cōtinēt. aliquē erroze: ap
 ponet sup illū deus. plagas
 scptas m libro isto. ut post m
 numea tormēta ad etna puei
 at dāpnacōne. **Tempe** quo be
 aty iohānes ista scpsit surrex
 erūt hēta m ecclia. ualētinus
 salicet. hebyon et chermitus.
 quos et m epla sua antixpōs

uocat: idcirco haec de ratione
eis obicit. ne per p[ro]p[ri]etate[m] erro
ris aliqd hinc libro p[ro]p[ri]e au
deret: sicut ubi q[ui]s arruus au
ferre m[er]it[us] e[st] ex suo libro. ego et
pat[er] unu[m] sum[us]. Fotinus quoq[ue]
dicit. Ego p[ro]p[ri]etate[m] tribuo ihu
ex ma[ri]a. Et si quis diminue
rit de uerbis libri p[ro]p[ri]e huius
uel sensu. uel ead[em] u[er]ba con[tra] sua
co[n]suetudine[m] sicut arruus fecit ex
euang[eli]o ut p[ro]p[ri]etate[m] e[st] auferat
deus p[ro]p[ri]etate[m] eius de libro uite id e[st]
i[n] memoria p[ro]p[ri]etate[m] d[omi]ni no[n] scribe
tur. Et de ciuitate sca[nt] id e[st] de
celesti iher[os]ol[ym] et soaetate sc[ri]ptu
angeloru[m] et hominu[m]: et de h[is] p[ro]
p[ri]etate[m] q[ui] sc[ri]pta s[un]t i[n] libro isto.
Tame[n] hoc sciendu[m] e[st] q[uo]d hoc no[n]
p[ro]p[ri]etate[m] eos dicit. q[uo]d simpliciter q[uo]d di
cunt senauit: sed de h[is] utiq[ue] q[ui]
cont[ra] co[n]suetudine[m] sua[m] male de deo
loquunt[ur]. Dicit qui testimoniu[m]
p[ro]hibet istoru[m] subaudi[st] u[er]boru[m]:
atq[ue] idcirco ma[n]ifestat q[uo]d uera
s[un]t. q[uo]d d[omi]n[us] ip[s]e xp[istu]s eis testimo
niu[m] p[ro]hibet. Unde sequit[ur]. E
cia[m] id e[st] sic fiat: ut co[m]pleant[ur]
o[mn]ia que sup[er]eas dicta s[un]t. Ve
ni[te] cito ad iudiciu[m] et reode
da[te] omnia s[ecundu]m opa sua. A
men: id e[st] ueru[m] e[st] q[uo]d que p[ro]p[ri]etate[m]
s[un]t. p[ro]culdubio co[m]plebunt[ur]. Ve
ni[te] d[omi]ne ihu. Hec om[n]is eccl[esi]a
loquit[ur] i[n] ioh[ann]e: optans ut
ueniat xp[istu]s ad iudiciu[m]. Un
de et cotidie i[n] d[omi]nica or[ati]one pos
tulata supplicat. Adueniat reg
nu[m] tuu[m]. Et illud ostende no
bis facie[m] tua[m] et salui erimus.
G[ra]tia d[omi]ni n[ost]ri ihu xp[isti] cu[m] om[ni]
bus uobis. Ame[n]. In hoc loco

ioh[ann]es typu[m] gerit p[ro]p[ri]etate[m]
ru[m] qui scientes ho[mo]em no[n] pos
se iustificari per lege[m] sed per
g[ra]tiam: optat ut ead[em] g[ra]tiam
semp[er] cu[m] eccl[esi]a p[er]maneant.
Nota aute[m] q[uo]d hic liber a g[ra]tiam
sup[er]sit m[er]itu[m]. et i[n] g[ra]tiam po
suit t[er]minu[m]: q[uo]d uidelicet et
p[ro]ueniente dei g[ra]tiam saluamur.
et subsequente iustificamur.
Unde et paul[us] hui[us] locutionis
more ep[isto]las suas ordinauit
et i[n] ioh[ann]e: ut a g[ra]tiam m[er]ito aueret.
et i[n] g[ra]tiam t[er]minu[m] poneret.

*Expliat expositio d[omi]ni ha
ymonis sup[er] apocalyp[s]in
ioh[ann]is ap[osto]li et euang[eli]ste.*

